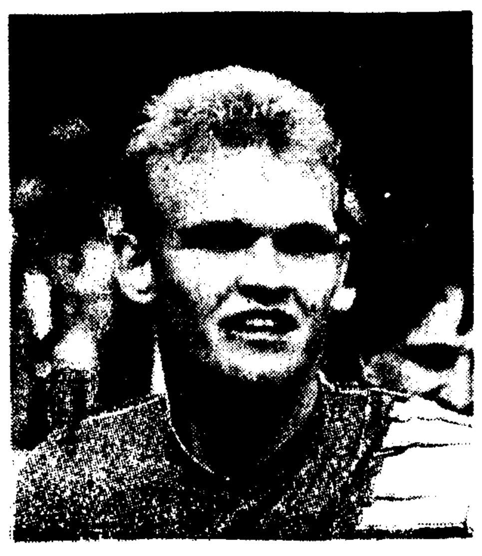
Limburgs Dagblad

Drielandenpunt-uit

zaterdag 29 september 1990. 72e jaargang nr. 231.

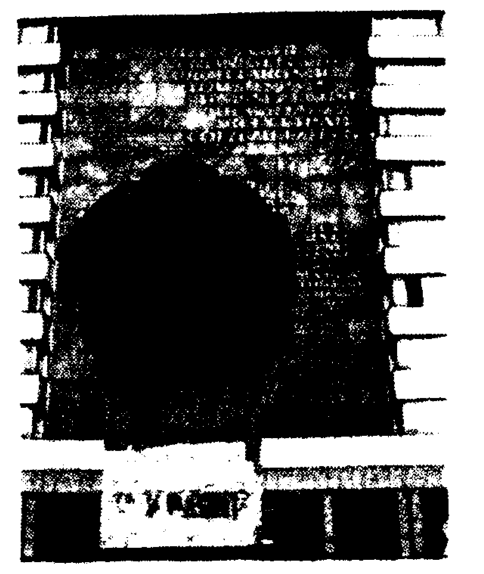
Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,45

● Erik de Haan

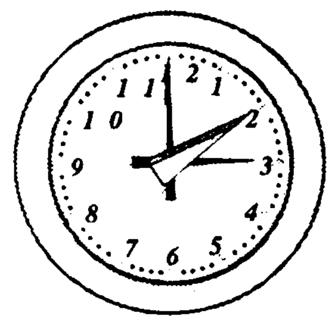

● *Karl Marx ook in geboorteland uit de gratie.*

Werkgevers en -nemers presenteren basispakket maatregelen

Overeenstemming over WAO

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Bonden en werkgevers hebben op hoofdlijnen overeenstemming bereikt over een basispakket maatregelen om de arbeidsongeschiktheid terug te dringen. Het gaat om een principe-akkoord op het terrein van preventie, ziekteverzuim, ontslagbescherming en de individuele aanpak van arbeidsongeschikten.

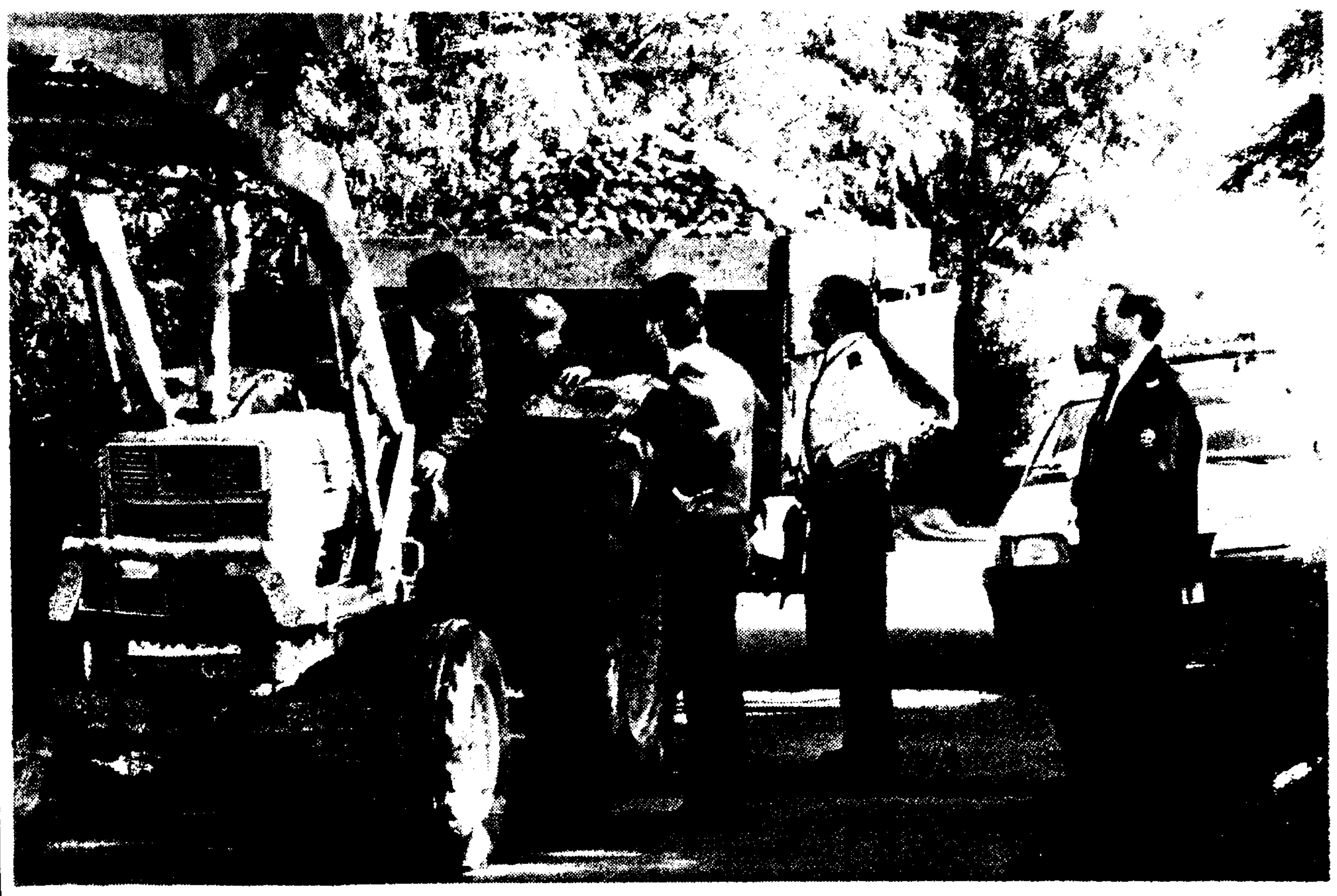
De werkgevers willen zich dit weekeinde in eigen kring nog beraden over de praktische uitwerking van de nu gemaakte afspraken. Nadat gistermiddag alles rond leek, zijn ze laat in de avond met enkele aanmerking gekomen over de praktische uitwerking van het akkoord. De bonden hebben al laten weten geen wijziging te accepteren. „Dan is het mislukt en de werkgevers weten wat dat betekent. Dan is De Vries verplicht quotering in te voeren.

Dat is het resultaat van langdurig overleg in de speciale werkgroep arbeidsongeschiktheid, die suggesties moet aanleveren voor het komende dinsdag te houden najaarsoverleg tussen sociale partners en kabinet. Vanuit vakbondskring zijn de werkgevers al gewaarschuwd om niet meer aan het compromis te tornen. „Anders is het najaarsoverleg van aanstaande dinsdag keihard mislukt", aldus een betrokkene.

Taakstelling

Een concrete taakstelling wordt in de voorstellen niet gedaan. Het noemen van streefcijfers heeft voor alle partijen behalve voor- ook aanzienlijke nadelen. „In 1986 bond premier Lubbers zich ook aan een getal voor het terugdringen van de werkloosheid. Dat heeft hem alleen maar problemen opgeleverd, zo is de algemene opinie.

Of het pakket voldoende is om de groei af te remmen en het cijfer te stabiliseren op het niveau van 1989 (824.000), valt af te wachten. Dat is wel de eis van minister De Vries (Sociale Zaken), die zich in het regeerakkoord hieraan heeft verbonden.

● *Meer dan 110 Limburgse opsporingsambtenaren van rijks- en gemeentepolitie, marechaussee en douane hebben tot gisteravond tien uur een zeer omvangrijke actie gehouden; vooral ter bestrijding van het drugstoerisme tussen Luik en Maastricht.*

De actie vond plaats op en in de buurt van tal van officiële en officieuse grensovergangen met België tussen Roosteren en Vaals.

Al het uitgaande verkeer naar België werd streng gecontroleerd. Ook deze boer, die met een lading aardappelen de grens overwilde, moest daaraan geloven.

Zie verder pagina 17
● **Grensactie gevolg van treinoptreden**

Karel '90

Klok terug

HEERLEN – Vannacht eindigt de zomertijd. Om 03.00 uur zondagochtend wordt de klok een uur teruggezet.

Op zondag 31 maart 1991 zal de zomertijd opnieuw van kracht worden. Dan geldt de zomertijd tot zondag 29 september 1991.

Het einde van de zomertijd geldt overigens niet alleen voor Nederland, maar voor vrijwel alle Europese landen.

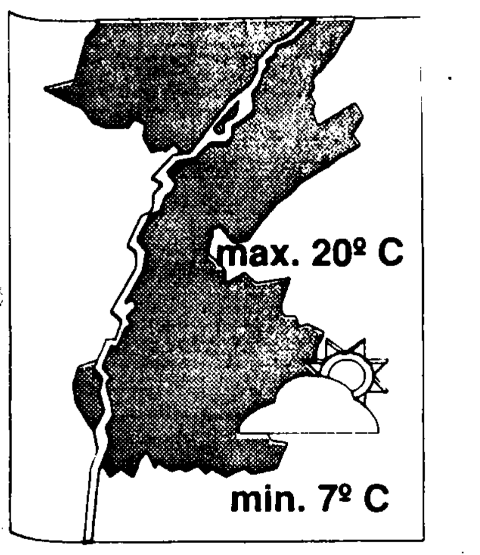
Themapark op Drielandenpunt van de baan

Van onze Haagse redacteur

DEN HAAG – Het grootscheepse themapark op het Drielandenpunt bij Vaals komt er niet. Het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij wil er niet aan meewerken, zo is in een brief aan de gemeente Vaals meegedeeld. Het ministerie heeft het via Staatsbosbeheer voor het zeggen op een groot deel van de Vaalserberg en kan zo het miljoenenproject met de fraaie naam 'Triarte' blokkeren.

Het ministerie van Landbouw heeft de gemeente Vaals laten weten niet zitting te nemen in de begeleidingscommissie voor het project. Het grootschalige plan past niet in het huidige (natuur)beleid van het ministerie, dat voor wat betreft nieuwe ontwikkelingen op het Drielandenpunt zeer terughoudend is. Het landbouwministerie had al eerder laten blijken de nodige twijfels te hebben over het plan.

Zie verder pagina 17
● **Ministerie werkt mee aan alternatief**

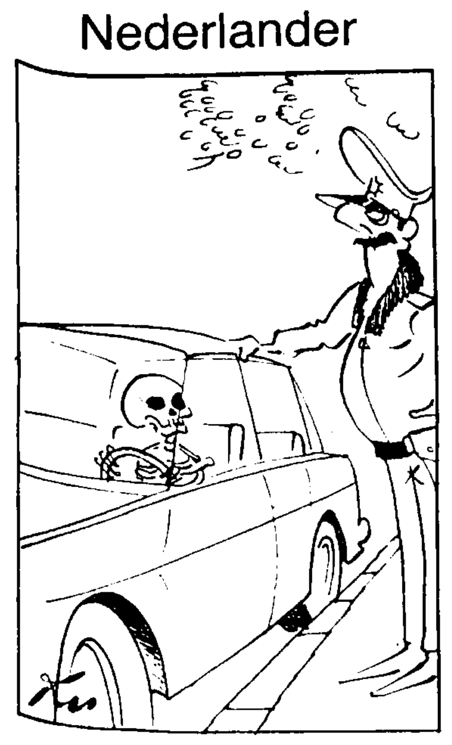

MOOI NAZOMERWEER
Vandaag is er weinig of geen bewolking en zijn er in de vroege ochtend plaatselijk enkele mistbanken die snel oplossen. De wind is matig uit richtingen tussen zuid en zuidwest. De aangevoerde lucht is warm en droog en het kwik loopt in de middag dan ook op tot 20 graden. Morgen beginnen we met weinig bewolking maar in de loop van de ochtend neemt die toe en kunnen we in de middag enkele buien verwachten. De middagtemperatuur wordt rond 18 graden.

Voor actuele informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-91122346

VANDAAG:
zon op: 07.36 onder: 19.25
maan op: 16.59 onder: 23.50
MORGEN:
zon op: 07.37 onder: 19.23
maan op: 17.23 onder: 01.02

Auto belangrijker dan voedsel voor Nederlander

Strategische olievoorraden worden nog niet verkocht

Schip met chemicaliën voor Irak aangehouden

Van onze redactie buitenland

DEN HAAG – Turkse douaniers in de haven van Mersin hebben voorkomen dat een Pools schip een lading chemicaliën bestemd voor Irak zou lossen. Het uit Antwerpen vertrokken schip had 101 ton sodiumcyanaat en 31 ton neopreen aan boord. Beide worden gebruikt bij de vervaardiging van mosterdgas, maar kennen ook andere, industriële toepassingen. Het ladingmanifest gaf geen eindbestemming aan, wel dat het was verzonden door een Westduits bedrijf. Een naam wilde een woordvoerder van de douane niet kwijt. De chemicaliën worden teruggestuurd naar Westduitsland.

Turkije heeft als eerste land het luchtembargo tegen Irak ten uitvoer gelegd. Donderdag en vrijdag werden vier burgervliegtuigen die op weg waren naar Bagdad gesommeerd te landen in Adana in Zuid-Turkije. Ze bleken geen ladingen voor Irak te vervoeren, maar op weg te zijn om vluchtelingen op te halen.

Saddam Hoessein heeft in een politiek testament bepaald dat als hij wordt gedood, Irak raketten zal afvuren op Tel Aviv, Riyad en de olievelden rond de Golf. Verder zouden terreurgroepen Amerikaanse en Israëlische doelen in Europa moeten aanvallen.

Olie

De commissie buitenlandse zaken van het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden heeft gisteren unaniem de besluiten goedgekeurd die president George Bush tot nu toe in het kader van de Golfcrisis heeft genomen. Maar de president kreeg geen toestemming vooraf van het Huis voor militaire actie tegen Irak.

Het voorbeeld van de Amerikaanse president Bush om een deel van de 'strategische olievoorraden' te verkopen en daarmee de speculatie op de wereld-oliemarkt de kop in te drukken, zal door andere landen niet worden gevolgd. In Parijs besloot de Raad van het Internationale Energiebureau zijn 21 aangesloten leden alleen te adviseren 'zich voor te bereiden om indien nodig' die voorraden aan te spreken en dan nog met het doel het verlies van de produktie in Koeweit en Irak op te vangen.

Na afloop van het kabinetsberaad in Den Haag liet premier Lubbers weten dat er naar zijn mening voor Nederland geen reden is olievoorraden te verkopen. De eerste minister betoogde dat de olieprijzen niet stijgen vanwege een olietekort in de wereld, maar vanwege speculatie.

Wanda Reiff toont internationale conceptuele kunst

Over honden, humor en zuiver water

MAASTRICHT – Vóór de opening hadden wij het al gezien door het raam: er moest zich daar een ramp hebben voltrokken. Een serie glazen bakken lag daar versplinterd op de vloer. Een week later blijken de scherven nog niet opgeruimd en wordt duidelijk wat er aan de hand is: dit is een installatie van Felix Droese, adept van Joseph Beuys. Het concept van zijn conceptuele kunst wordt toegelicht aan de hand van tien jerrycans van polyethyleen, gevuld met zeer onzuiver water uit de Geul. Het gaat om water en om kwetsbaarheid. Om drinkwater hier het meest van al: de stad Rotterdam schreef een prijsvraag uit voor het fraaiste ontwerp van een drinkwaterfontein. Zij kreeg van Droese naar wervende folder terug, besmeurd met modder en verf: eerst schoon drinkwater, was de boodschap. Zij werd dertig keer herhaald: dertig besmeurde en verknipte affiches naast elkaar. Het knipsel lijkt op een nier. Enigszins.

'Een editie' licht de galeriehoudster toe. Ook de bakken zijn een editie en de waterzakken: het is de nieuwe naam voor meervoudigheid. Hij heeft in betere kringen het woord 'multiple' verdrongen. Droeses bekommernis om het milieu beheerst zijn bekommernis om kunst. Zij lijkt rechtstreeks voort te komen uit het leven bij de Duitse wadden. Hij heeft een atelier in Paesens sedert 1983. Zijn ziel – zegt hij – trekt naar het Noorden, hij weet niet waarom. 'Het is de Noordzee. Tussen Paesens en de Noordpool is water en anders niet'. Niettemin; het gedachtengoed van Droese is niet eenzijdig. Het benadert dat van Beuys in de breedte. Op de biennale van Venetië in 1988 richtte hij in het Duitse paviljoen zijn 'wapenloze huis' in en op de Dokumenta in Kassel verklaarde hij temidden van een uiterst zwart 'environment'dat hij bereid was zonder militaire hulpstukken te sterven.

Zijn visie op de al van gezaghebbender profeten vernomen vooruitzichten ten aanzien van het broeikaseffekt en het stijgen van de zeespiegel is bij Wanda Reiff te vernemen in de achterkamer: zwarte plakken waddengrond met de cijfers 3 tot 6 mm geplakt op een ondergrond van bladen uit een zee-atlas.

De galeriehoudster acht het raadzaam op de bovenste verdieping te beginnen; op dat hoogtepunt bevinden zich de spraakmakende werken van de Amerikaan William Wegman. Hij heeft ook door zijn gelijktijdige tentoonstelling in het Stedelijk Museum van Amsterdam de meeste publiciteit; er ligt een grote collectie knipsels onder glas. Niet dat Droese geen aandacht had in Amsterdam: tienduizenden hebben daar op zeven plaatsen de door hem bewerkte reclameborden gezien, maar misschien zonder zijn auteurschap te vermoeden. Boodschappen vol onheil – zeven plagen.

Op de bovenste verdieping gebeurt het dan: de confrontatie met een vorm van beeldende kunst, die de vraag oproept naar de rekbaarheid van dat begrip. Niemand heeft er behoefte aan te ontkennen dat de activiteiten van William Wegman ooit bedoeld zijn als anti-kunst. Zijn ironisering van het traditionele kunstbegrip vindt haar grote voorbeelden in het Dadaïsme en bij Marcel Duchamp. Maar het schouwspel van Wegmans favoriete hond, in bedenkelijke rollen gefotografeerd met een polaroid-camera, doet nog een vraag rijzen: wat tilt deze spelletjes uit de kring van familie en kennissen; als we goed lezen is het allemaal op een feestje begonnen.

De hond, genoemd naar de Amerikaanse surrealist Man Ray, verscheen op het grote toneel in 1970 en werd binnen de kortste keren een ster, die zijn baas meevoerde op het pad naar de roem: een polaroidfoto van zijn opvolgster Fay Ray kost vandaag de dag een halve ton. 'Typisch voor Amerika' heet die ontwikkeling. Misschien is hier evenveel dierenliefde als kunstliefde in het geding en de gedachte aan de dieren-dodencultus die Evelyn Waugh beschrijft in zijn cynische boekje 'The Loved Ones' dringt zich snel op.

Variété

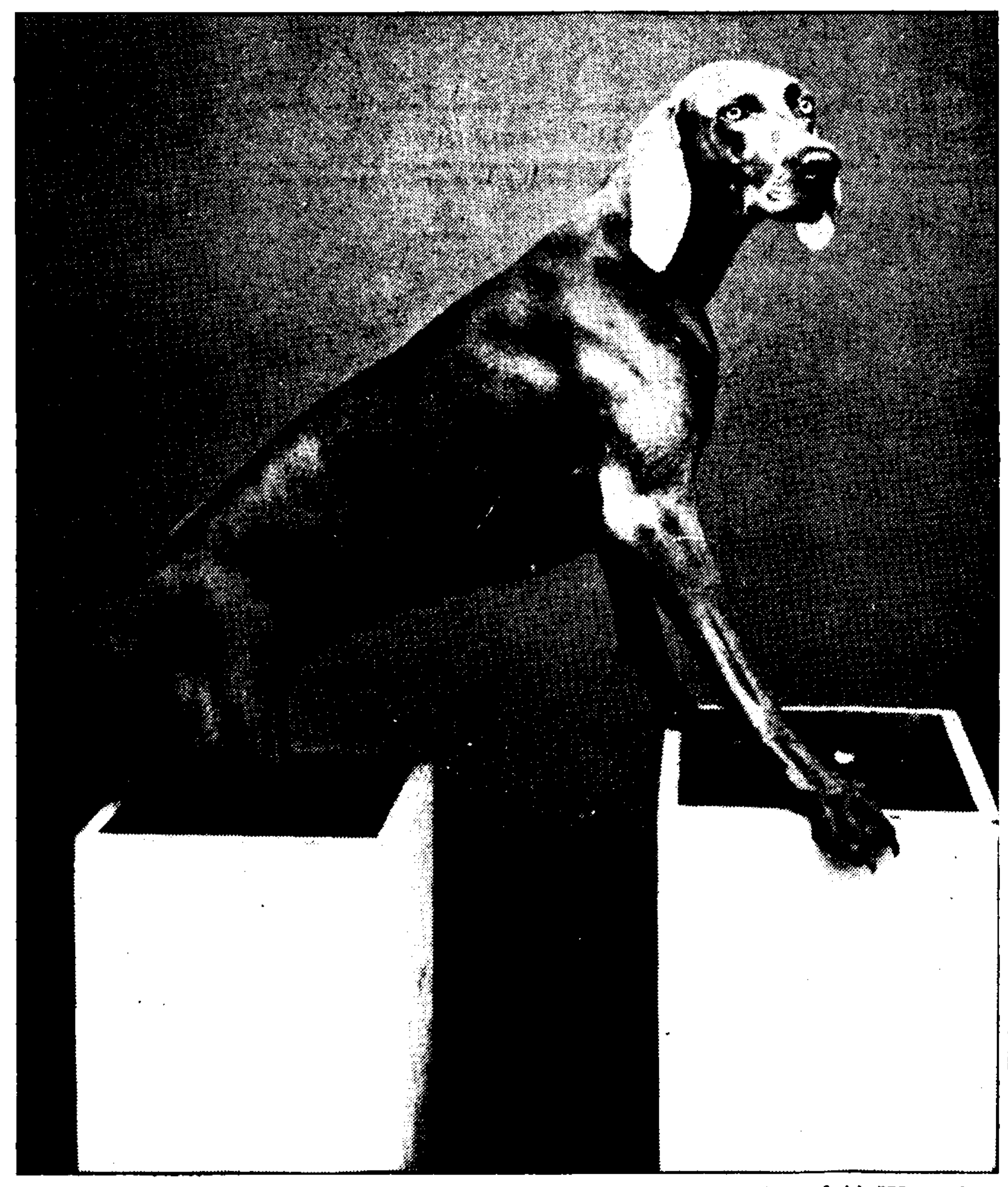
De foto's worden anno 1990 gemaakt met een groot formaat polaroid en met een team van assistenten. Ze zijn in enkelvoud en daarom waardevoller als 'collectors item'. En dat is een ander aspect van dit raadselachtig hoogtepunt in de kunstgeschiedenis. „Er zijn nieuwe generaties nieuwe rijken en verzamelaars" verklaart Wanda Reiff: zij kan het weten want ze organiseerde voor die brede groep haar informatieve tentoonstelling: 'how to start a collection'. Zij zijn niet door traditie gebonden: er zijn er die verzamelen ommerkwaardigheid van de objecten. De bekendheid is recht evenredig aan de prijs.

De grenzen tussen de kunsten vervagen: tussen schilderkunst, beeldhouwkunst en theater: zelfs het variété schijnt er door paraderende Weimaraners in de worden betrokken. De grenzen tussen de verzamelingen ook; de klassieke rariteitenkabinetten zijn de wereld niet uit en ook hun bestaan is legitiem. Wie de kleurenfoto bekijkt van Fay Ray, met haar fluwelige vel, langoureus uitgestrekt op een tijgervel – 'pure schoonheid' heet dat daar, maar wat houdt in godsnaam de pinupclub nog buiten het kunstcircuit – die kan een troostend woordje wel gebruiken. Het is er een afkomstig van de meester zelf: 'Ik heb weerzin tegen het aankleden van dieren – ik haat het als ze worden voorgesteld als mensen'.

Op de integriteit van Wegman – niet alleen vanwege zoń uitspraak – kan men zich verlaten. Zij blijkt ook uit de rest van zijn oeuvre, zoals dat te zien is een verdieping lager. Een aantal traditioneel geschilderde schilderijen, van een kwaliteit die ieder academiestudent kan overtreffen, en van een ontwapenende onbevangenheid: deze tegendraadse conceptualist kan heel poëtisch zijn met zijn droomboten en cowboys in avondlijke landschappen. Zijn veelgeroemde humor schuilt meer in zijn tekeningen, meest simpele krabbels, voorzien van woordjes. zij hebben soms nog iets uitdagends, meestal zijn ze vriendelijk – tot op het naïeve af.

Felix Droese, William Wegman. Wanda Reiff tot 27 oktober.

pieter defesche

● *In, on, out. Foto van William Wegman, te zien bij Wanda Reiff.*

k

verder...

... worden in het Cultureel Centrum Stadsschouwburg, Wilhelminastraat 18 Sittard tot en met 2 november olieverfschilderijen van **Hilde Ruers** getoond. Tevens laat **Jos Solberg** tot en met 20 mei 1991 pentekeningen zien.

... toont **Fotof Limburg** bij Galerie Grol, Aalbekerweg 46, Aalbeek vandaag, morgen en zaterdag 6 en zondag 7 oktober 'diaporama's'. Op zaterdag is de galerie geopend van 19-22 uur, op zondag van 14-20 uur.

... exposeren in het nieuwe gebouw van de opleiding Tolk-Vertaler, Keizer Karelplein 19 Maastricht, **Vlaamse en Limburgse kunstenaars.**

... kunt u in Galerie Dis, Tafelstraat 28 in Maastricht vanaf vandaag tot en met 24 oktober aquarellen bezichtigen van **Ger van Dijck.** De galerie is geopend woensdag tot en met zondag van 13-18 uur.

... is in Galerie Amarna, Rechtstraat 84 Maastricht tijdens de gehele maand oktober werk te zien van de kunstenaars **Matthijs de Ponti** en **Jürchen Kreuchauff.** De Ponti toont sieraden en Kreuchauff keramische werken. Amarna is geopend woensdag tot en met zondag van 12-18 uur, donderdag ook van 18-21 uur.

... wordt er in het Ontmoetingscentrum PC Welterhof, J.F. Kennedylaan 301 te Heerlen met ingang van maandag 1 oktober werk getoond van de schilder **Hein Gielkens.** De expositie loopt tot en met 31 oktober, het centrum is dagelijks geopend van 14-21 uur.

... exposeert **C. Post** tot en met 25 oktober zijn kunstwerken in de etalages en wachtruimte van het Liass gebouw, Elisabethstraat 9 Geleen. Open tijdens kantooruren van 8.30-17 uur.

Straattheater als parodie

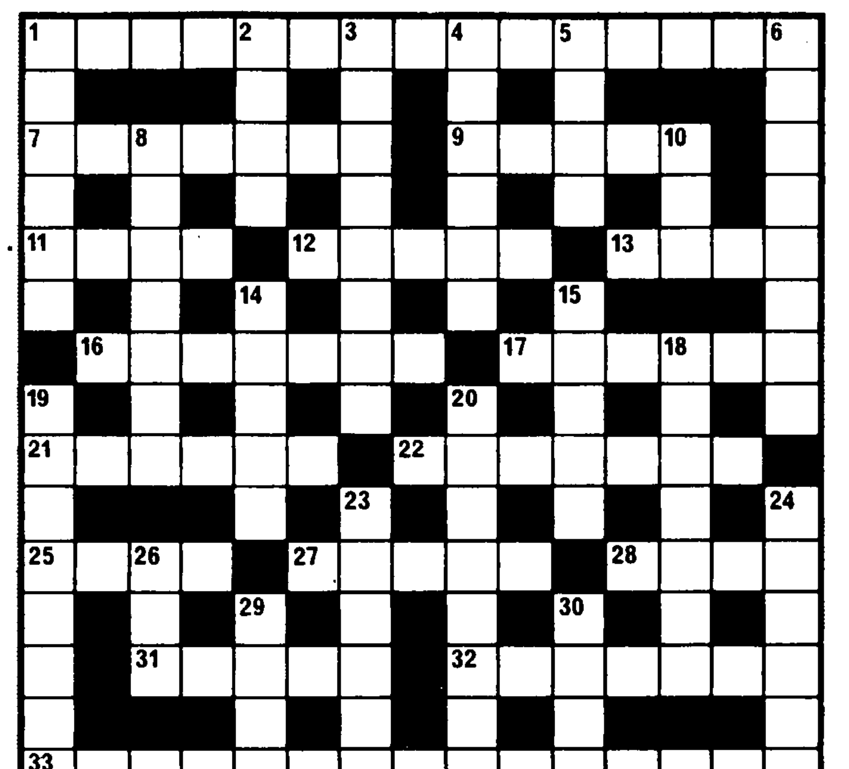
MAASTRICHT – „Het Straatthea[ter] Festival in Limburg is een mo[oi] glad eindproduct geworden. V[oor] groepen die een heel eigen invulli[ng] geven aan straattheater is ge[en] plaats. Nota bene de enige Li[m]burgse groep die zich bezighou[dt] met echt straattheater 'Pitboel' [uit] Sittard, werd niet in het programm[a] opgenomen." Er klinkt verontwa[ar]diging in de stem van Thijs Lende[rs], leider van het Lösstheater. Dieze[lf]de verontwaardiging was de aanl[ei]ding om het 'Off-straat theater' [te] organiseren. Een avond vol stra[at]theater, maar dan in de experime[n]tele sfeer. Vanavond om 20.00 u[ur] op het binnenplein achter het Lös[s]theater, Achter de Barakken 31a Maastricht.

Pitboel treedt dus op, maar o[ok] wordt 'De Aardappel Vreters' v[an] Herman Lutgerink (docent aan [de] Toneelacademie te Maastricht) g[e]bracht, een parodie op het V[an] Gogh-theater dat zich rond de schilder heeft afgespeeld en ook e[en] beetje een parodie op het Stra[at]theater Festival. Ger Bertho[l] brengt 'Trouwerfajjer'. „We breng[en] nu zelf het off-straattheater, maar [de] bedoeling is dat we het aanbied[en] aan de organisatie van het Stra[at]theater Festival," vertelt Lenders.

Oplossing van gisteren

L	U	I	D	K	E	E	L	S
A	–	N	I	E	T	S	–	J
A	R	–	L	A	S	–	M	E
R	E	E	L	–	E	M	I	R
S	L	E	E	–	R	A	S	P
–	M	R	–	–	–	A	S	–
K	U	S	T	–	I	R	A	K
R	I	T	E	–	S	T	A	R
O	S	–	R	A	L	–	L	A
E	–	K	R	A	A	N	–	N
S	L	A	A	P	M	U	T	S

cryptogram

Horizontaal: 1 Bederf van het parlement? (15); 7 Gaf de man een bloem terug omdat de plant giftig is? (7); 9 Maand waarin men tegenwerpingen maakt (5); 11 Ook een geneesheer kan in de rats zitten! (4); 12 Bloeit op in een strijkorkest (5); 13 Dier met verdraaide kijkers (4); 16 Melodische reeks in de zoetigheid voor mij (7); 17 Muzikaal ommetje (6); 21 Door dit weefsel wordt men op de opdracht gewezen (6); 22 Wanneer vindt de aanvaarding van de betrekking plaats? (7); 25 Opening waardoor moeders kruipen? (4); 27 Ook een kat wil zo niet behandeld worden! (5); 28 Vaartuig met 'n stuk geschut (4); 31 Op het land werkende groep arbeiders? (5); 32 Het is te laat om nog te werken (7); 33 Wat er uit deze machine komt is niet echt (15).

Verticaal: 1 Vooruit, wordt zwaarder! (6); 2 Daarin gaat die stapel soms op! (4); 3 Voor mij is een bloem een reden om van mezelf te houden (8); 4 Het is zo vol, dat er geen projectiel meer bij kan! (6); 5 In die richting is het niet vrolijk (4); 6 Hij heeft plezier van een integere omschrijving (8); 8 Pantser als onderdeel van een papiermachine? (7); 10 Het verdient geen aanbeveling zulk een groot geldbedrag hierin te bewaren (3); 14 Muziekinstrument dat tegenwoordig bij een recital al ontbreekt (5); 15 Ik vraag u omdat het noodzakelijk is! (5); 18 Niet voor het gemak van een ander! (7); 19 Kleverig kledingstuk van een kruiperig persoon? (8); 20 't Is de vraag of het dit ook is als IK textiel aanschaf! (8); 23 Beïnvloedt de smaak van bonen (6); 24 Ontdekking in de avondstilte (6); 26 Voor dit dier staat men niet graag! (3); 29 Kunt u het personeel niet leren de houding te verbeteren? (4); 30 In de rust verliest de slager weinig gewicht (4).

Thissen en Steins in Ipomal-galerie

LANDGRAAF – In Galerie Ipomal wordt morgenmiddag een tentoonstelling geopend met werk van schilder Lou Thissen uit Landgraaf en beeldhouwer Wim Steins uit Kerkrade. De opening om 16.00 uur zal worden verricht door wethouder Th. Gybels van Landgraaf. De expositie loopt tot en met 28 oktober en de galerie is geopend van donderdag tot en met zondag van 13-17 uur.

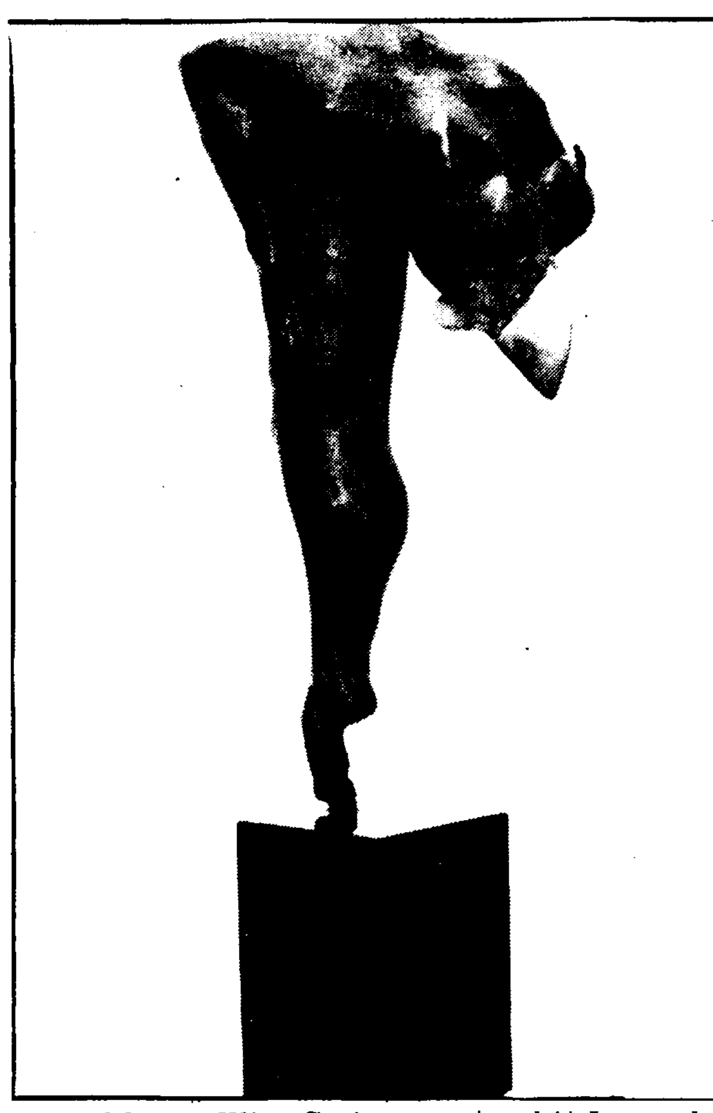
Lou Thissen werd in 1950 in Stein geboren en volgde de opleiding aan de Academie voor beeldende vorming te Tilburg. Zijn werk heeft een persoonlijk karakter. Thissen is een gedreven mens, zijn schilderijen zijn niet anders. In het werk van de laatste tien jaar zijn steedsnieuwe onderwerpen aan te wijzen, vaak op thema, zoals sport en muziek. In de schilderijen worden krachtige en rijk geschakeerde patronen van kleur gecombineerd met subtiele houtskoollijnen.

Na een lange periode met een bepaalde techniek gewerkt te hebben volgen bij Thissen steeds weer nieuwe experimenten, nieuwe technieken en nieuwe inspiratiebronnen. Het schilderen is voor hem een grote ontdekkingsreis, waarbij telkens door de opgedane ervaring weer nieuwe wegen worden bewandeld.

Wim Steins werd in 1953 in Kerkrade geboren. Hij volgde de opleiding vormgeving in metalen en kunststoffen aan de Stadsacademie te Maastricht. Steins werkte vijf jaar als edelsmid in Duitsland. Vanaf 1980 is hij zelfstandig kunstenaar en heeft hij zich ontwikkeld tot een beeldhouwer van met name grotere objecten.

De kunstwerken van Wim Steins kunnen omschreven worden als gebald als samenballing, een bundeling van krachten maar ook als regelrechte afleiding van het woord bal. Een ronde vorm zonder uitsteeksels, puntgaaf, aan alle zijden gelijk. In bijna al zijn plastieken komen de schijf, de zon en de circel voor, gecombineerd met de spierkracht van stier of mens.

De kunstenaar houdt zich in zijn plastieken bezig met het eeuwenoude symbool van de stier, de gestalte van de mens behandelt hij veeleer als een torso, als een fragment. Elk werk van Steins is een weloverwogen antwoord op een uitdaging. Hij lijkt in al zijn werken een zekere overwinning te vieren zonder daarbij uitbundig te worden.

● *Beeld van Wim Steins, te zien bij Ipomal.*

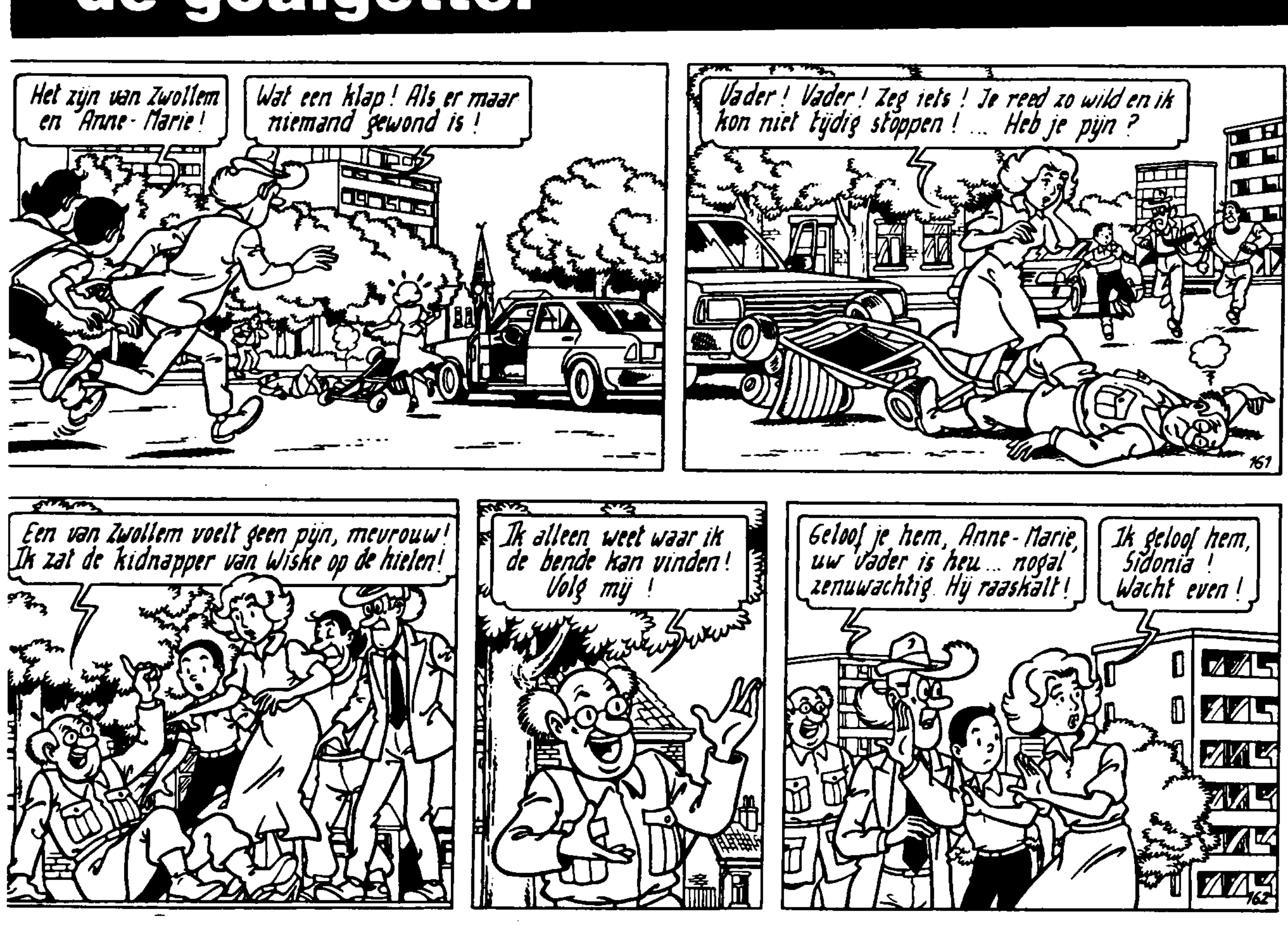
exposities

Amateurkunst in gemeentehuis Beek

BEEK – In het Gemeentehuis Beek, Raadhuisstraat 9 loopt tot en met 26 oktober de expositie Beeker Kunstenaars Exposeren. De tentoonstelling wordt inmiddels voor de vijfde maal gehouden. In deze lustrumexpositie zullen 35 Beeker (amateur)kunstenaars hun recent werk tonen. Olieverf-werken, aquarellen, pentekeningen, airbrushwerken, houtsnede, kleien en bronzen beelden, keramiek en edelsmeedwerk kunnen tot 26 oktober bezichtigd worden.

Het gemeentehuis is geopend maandag tot en met vrijdag van 8.30-12.30 uur, maandag en donderdag 13.30-17.30 uur en zondag 14-17 uur.

de goalgetter

panda en de meesterspionne

recept

Blinde vinken met champignons

Benodigdheden voor 4 personen: 4 blinde vinken (of slavinken), 50 g gesnipperd ontbijtspek, 150 g grof gesneden champignons, 1 ui, 50 g boter, 1 wijnglas tomaten/groentesap.

Bak de blinde vinken bruin en gaar op kalme hittebron. Reken voor deze handeling ongeveer 12 minuten. Leg de blinde vinken daarna op een voorverwarmde schaal. Zet de hittebron hoog en bak de gesneden champignons samen met de schoongemaakte en gesnipperde ui en het ontbijtspek lekker aan. Voeg tomaten/groentesap toe en laat dit even doorkoken. Verdeel na ongeveer drie minuten het champignons/spekmengsel over de blinde vinken. Serveer hierbij frietjes en gemengde sla.

TIP: Druk de blinde vinken iets plat. Ze schroeien dan iets sneller dicht en gaar. Dit is ook toepasbaar bij andere vinken. De blinde vinken zijn gemakkelijk zelf te maken. Uw slager adviseert u gaarne ten aanzien van de benodigde ingrediënten. Een erg lekkere vulling voor de blinde vinken is ook lamsgehakt.

huub meijer

Uitgeversmaatschappij

Limburgs Dagblad b.v.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen

Telefoon: abonnementen: 045-739881
advertenties: 045-739886
Piccolo-advertenties: 045-719966

Banken: ABN Bank Heerlen 57 75 35 935
Postbank 10 35 100

Rayonkantoren:

Brunssum	045-256363
Geleen	04490-46868
Heerlen-Centrum	045-717719
Kerkrade	045-452932/455506
Maastricht	043-254477
Roermond	04750-18484
Sittard	04490-15577
Valkenburg	04406-15045

Fax:

redactie	045-739264
advertenties	045-739364

Telex:

redactie	56123

Abonnementsprijzen:
bij vooruitbetaling te voldoen

per kwartaal	*f* 75,55
per maand	*f* 25,20
losse nummers	*f* 1,45
	Bfr. 28

Voorzitter Landelijk Beroepsverband:

'Burgemeester heeft te weinig om handen'

Van onze Haagse redactie

DEN HAAG – „De Nederlandse burgemeestersfunctie lijdt aan uitholling. Hij heeft veelal te weinig te doen omdat hij door de partijen buiten spel wordt gezet." Dit zei mr W.J. van Elk, voorzitter van het circa 200 leden tellende Landelijk Beroepsverband Burgemeesters in de CFO tijdens de gisteren gehouden jaarvergadering in Helmond. Hij pleitte in dit verband voor meer garanties opdat een eenmaal benoemde burgemeester volwaardig kan meefunctioneren.

De voorman van de CFO-burgemeesters haakte in zijn openingsrede in op het feit dat het imago van de burgemeester de laatste tijd nogal eens negatief in de publiciteit is geweest. Van Elk, zelf burgemeester van Helmond, doelde op publikaties die de indruk vestigen dat burgemeesters in het algemeen een slecht gevulde dagtaak hebben en intensief zouden moeten omzien naar nevenfuncties om tot een zinvolle invulling van hun leven te komen.

Van Elk hield zijn gehoor voor dat de Leidse hoogleraar bestuurskunde Derksen al enige tijd een structurele verandering signaleert in de bestuurlijke situatie waarin menig burgemeester verkeert. Zo wordt de burgemeester momenteel te vaak overal buiten gehouden, met als gevolg dat er voor hem of haar weinig te coördineren valt. De politieke partijen stellen zelfstandig het collegeprogramma vast en de wethouders beheren nagenoeg zelfstandig hun portefeuille. De wethouders houden niet zelden voorbesprekingen buiten de burgemeester om, aldus Derksen.

Van Elk: „Kennelijk is het feit dat er vertrouwenscommissies zijn die met zorg hun adviezen uitbrengen met het doel een burgemeester te krijgen die volwaardig kan meefunctioneren als lid van het college van B en W, niet in alle gevallen een voldoende garantie dat de eenmaal

Voorzitter Rutten van Wetenschappelijk Raad Regering:

'Extra bezuiniging van vijf miljard mogelijk'

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Het kabinet kan volgend jaar vrij eenvoudig vijf miljard gulden extra bezuinigen. Dit heeft de voorzitter van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR), professor Rutten, gistermiddag in Den Haag gezegd. Hij deed dat op een symposium over de Miljoenennota 1991. De WRR-voorman schetste voorts mogelijkheden voor lastenverhogingen van vijf miljard gulden in 1994.

Rutten, oud-topambtenaar op Economische Zaken, vulde de vijf miljard gulden bezuinigingen als volgt in: stabilisatie van het aantal WAO-uitkeringen op het huidige niveau, hetgeen in feite uitvoering geeft aan een eerder kabinetsbeleid (2 miljard), verlaging van defensieuitgaven over de jaren 1991-1995 met 1,5 procent per jaar wat meer is dan nu voorzien (1 miljard), verlaging van subsidies met 1,5 procent per jaar over de jaren 1991-1995 (1 miljard), verhoging van inkomsten door onder meer de invoering van het profijtbeginsel (1 miljard).

„Dit illustratieve pakket zou noch draconisch, noch politiek zeer controversieel hoeven te zijn", aldus Rutten. „Besluitvorming over de hoofdlijnen van zo'n benadering hoeft niet veel tijd te vergen." Politiek, zo erkende Rutten, kunnen zijn voorstellen op enige weerstand stuiten. Hij wees erop dat het kabinet juist veel nieuwe prioriteiten bij de uitgaven heeft voorgesteld, waarbij men verzuimd heeft aan te geven wat dan geen prioriteit meer heeft.

Belastingdruk

Juist het aanduiden van deze 'post-prioriteiten' is kennelijk erg moeilijk, terwijl dat toch nodig zal zijn, gezien de noodzaak tot extra bezuinigingen.

De voorzitter van de WRR zag ook nog andere mogelijkheden voor de overheid om meer geld binnen te halen. Zo zou de voorgenomen BTW-verlaging met 1,5 procent achterwege gelaten kunnen worden (opbrengst 2,7 miljard gulden), zou de rijksbijdrage in de sociale fondsen in 1993 en 1994 niet omhoog hoeven gaan met de inflatie (opbrengst 1 miljard) en zou eventueel ook de inflatie-correctie in de belastingen achterwege kunnen blijven (opbrengst 1,3 miljard gulden).
Volgens Rutten zou dit alles kunnen zonder veel ophef en 'zonder een opstand van de belastingbetalers'. Er zouden echter wel enige economische nadelen aan zitten. Bovendien zal er sprake zijn van een lastenverzwaring. Deze zou echter inpasbaar kunnen zijn nu de lastendruk dit jaar op 52,7 procent uitkomt, in plaats van de 53,6 procent die in het regeerakkoord stond. Een verschil van bijna een procent: omgerekend 4 tot 5 miljard gulden, aldus Rutten.

Groot aantal officieren van justitie:

'Therapie voor zedenmisdrijf'

Van onze correspondent

UTRECHT – Een groot aantal officieren van justitie en strafrechters vindt het wenselijk dat daders van seksuele misdrijven een therapeutische behandeling ondergaan in plaats van – of als aanvulling op – gevangenisstraf. Nu komen alleen de daders van minder ernstige misdrijven in aanmerking voor zo'n behandeling, als zij hebben bekend en de bereidheid hebben getoond hun gedrag te veranderen.

Dit blijkt uit een onderzoek van het Nederlands Instituut voor Sociaal Sexuologisch Onderzoek (NISSO) in Utrecht. De resultaten werden gisteren bekendgemaakt tijdens het congres 'Plegers van seksueel geweld'.

De onderzoekers van NISSO interviewden 50 functionarissen van justitie en 105 mensen die werkzaam zijn in de hulpsector. Daarbij bleek dat de meeste strafrechtjuristen de hulpverlening veel beter in staat achten te voorkomen dat daders van seksuele misdrijven in herhaling vervallen dan het strafrecht. Zij stellen wel als voorwaarde dat de persoon in kwestie een voorwaardelijke gevangenisstraf opgelegd moet krijgen. Blijft hij of zij weg uit de behandeling, dan moet alsnog die straf worden omgezet in een onvoorwaardelijke.

Een minderheid van de ondervraagde strafrechtjuristen stelt zich terughoudend op tegenover therapeutische behandeling als alternatieve straf. Zij vinden dat het strafrecht vooral rekening moet houden met het slachtoffer. Het 'optische effect' is volgens hen dat het slachtoffer wordt veronachtzaamd en de dader alle aandacht en hulp krijgt. De gevangenisstraf moet volgens deze juristen ook worden gezien als vergelding, die de schok moet herstellen die de samenleving is toegebracht.

Lafontaine uitdager Kohl

● *Met een triomfgebaar huldigden SPD-partijvoorzitter Hans Jochen Vogel (links) en ere-voorzitter Willy Brandt gisteren Oskar Lafontaine. Het congres van de Duitse sociaal-democraten had Lafontaine officieel aangewezen als uitdager van bondskanselier Helmut Kohl bij de bondsdagverkiezingen op 2 december. Op het congres in West-Berlijn kreeg de minister-president van Saarland en plaatsvervangend voorzitter van de SPD de steun van 470 van de 482 aanwezige afgevaardigden. Vier stemden tegen, twee onthielden zich en zes stemmen waren ongeldig. Een groot aantal afgevaardigden uit de DDR kon op het congres niet aanwezig zijn omdat tegelijkertijd in Oost-Berlijn een bijzondere vergadering van de Oostduitse Volkskammer plaatshad over het onderwerp staatsveiligheid.*

Zwartrijden in trein kost nu 100 gulden

UTRECHT – Zwartrijders in de trein moeten vanaf komende maandag 100 gulden boete gaan betalen in plaats van 25 gulden nu. Bij stads- en streekvervoer is de boete al in augustus opgetrokken tot 100 gulden. Wanneer de NS zou volgen was aanvankelijk nog niet zeker maar het wordt nu definitief 1 oktober, zo blijkt uit een mededeling van het bedrijf.

Tegelijk met de invoering van de hogere boete wordt ook de inningsprocedure anders. Reizigers die bij de conducteur een kaartje kopen krijgen straks geen boete meer. Nu kan de conducteur nog wel een boete opleggen als hij twijfelt aan de goede trouw. Wel moet eventueel 3,50 gulden administratiekosten worden betaald. Als reizigers geen geld bij zich hebben, dan schrijft de conducteur een bewijs van uitstel van betaling uit, altijd verhoogd met 100 gulden boete en eventuele administratiekosten. Als de reiziger dan binnen een week alsnog betaalt wordt de boete kwijtgescholden.

Leerling-verplegers krijgen 7,4 procent meer

DEN HAAG – De salarissen van leerling-verpleegkundigen en leerling-ziekenverzorgenden in overheidsziekenhuizen gaan met 7,4 procent omhoog. De stijging geldt per 1 september met terugwerkende kracht. De ministerraad heeft dit gisteren besloten.

Het zakgeld voor deze groep wordt in de voorbereidende periode met 100 gulden verhoogd tot 495 gulden per maand. De maandsalarissen zien er nu als volgt uit: eerste leerperiode 1.330 gulden (was 1.238 gulden), tweede leerperiode 1.550 gulden (was 1.444 gulden), derde leerperiode 1.926 gulden (was 1.793 gulden).

Slovenië dichter bij afscheiding

LJUBLJANA – Het parlement van Slovenië heeft gisteren de wet van de eigen deelstaat boven de wetten van de Joegoslavische federale regering geplaatst en daarmee een stap genomen naar uittreding uit de federatie. Servië daarentegen verstevigde gisteren met een nieuwe grondwet de greep op de provincie Kosovo.

Het 240 leden tellende parlement van Slovenië, waarin centrumrechts een meerderheid heeft, nam gisteren ook amendementen aan die moeten leiden tot een onafhankelijk economisch systeem en een eigen inlichtingendienst en politiemacht, los van communistische organisaties die nu nog door de federale overheid gedomineerd worden.
Tijdens een rechtstreeks door de landelijke televisie uitgezonden zitting nam het parlement van het communistische Servië gisteren een nieuwe grondwet aan, die de politieke en juridische macht in Belgrado concentreert en formeel een einde maakt aan de autonomie van de provincies Kosovo en Vojvojdina.

Lubbers na gedoe rond staatssecretariaat:

'Weer terug naar geheimhouding'

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Procedures rond de benoeming van bewindspersonen zullen in de toekomst weer in volstrekte geheimhouding moeten plaatsvinden. Deze les trekt premier Lubbers uit de gebeurtenissen deze week rond de benoeming van een staatssecretaris op Landbouw. Een alternatief voor de absolute geheimhouding noemde Lubbers 'het insteken van onwaarheden zodat je je kaarten tegen de borst kan houden'.

De premier maakte zijn opmerkingen na afloop van het kabinetsberaad.

Volgens Lubbers had de hele procedure rond het staatssecretariaat op Landbouw dinsdag al afgerond kunnen zijn. Dat was mogelijk geweest als PvdA-fractieleider Wöltgens maandagavond niet via de media had vernomen dat er een staatssecretaris op Landbouw zou komen en dat daarvoor het CDA-kamerlid Van der Linden was gevraagd. De minister-president sloot ook niet uit dat Van der Linden in dat geval nu wel onder minister Bukman op Landbouw had gezeten. Hij zei bij de coalitiegenoot weliswaar grote aarzelingen ten aanzien van Van der Linden te hebben bespeurd, maar geen keihard veto.

In een lang betoog stelde Lubbers feitelijk minister Bukman verantwoordelijk voor het uitlekken van het nieuws over het staatssecretariaat op Landbouw en de daarvoor aangezochte kandidaat Van der Linden. Maandagmorgen had Lubbers daarover een gesprek met Bukman. „Ik heb nog tegen Piet gezegd, luister, de muren in Den Haag hebben oren, wees voorzichtig", aldus Lubbers.

Slag

Ondanks alle perikkelen ontkende Lubbers ooit met de gedachte te hebben gespeeld het staatssecretariaat Landbouw maar te laten vallen. Hij ontkende ook dat er sprake is van een nederlaag voor Van der Linden. Volgens Lubbers snoof het CDA-kamerlid prima op hoe de sfeer was – 'de PvdA zat wat ongemakkelijk' – en trok hij daaruit de correcte conclusie dat hij zich beter kon terugtrekken. Er is ook geen sprake van een slag voor de coalitie, aldus de premier. „De hoofdrolspelers weten dat het een samenloop betrof tussen een gebrek aan beslotenheid en een gebrek aan communicatie", zei hij. De premier zegt niet de indruk te hebben dat de coalitie van CDA en PvdA schade heeft opgelopen door de ruzies deze week.

punt uit

● Zeehonden

In het Nederlandse deel van het Waddengebied zijn dit jaar 562 zeehonden geteld, waaronder 122 jongen. Het totaal aantal zeehonden is ten opzichte van vorig jaar met vijf procent gestegen. Dr Peter Reijnders van het Rijksinstituut voor Natuurbeheer op Texel die de tellingen heeft uitgevoerd, noemt die toename 'niet slecht'. Het geboortepercentage ligt op bijna twintig.

● Kunstroof

Het gerechtshof in Arnhem heeft vrijdag de 31-jarige A.O. uit Nijmegen veroordeeld tot een gevangenisstraf van drie jaar en zes maanden wegens zijn aandeel in een kunstroof op 12 december 1988. O. is volgens het Hof samen met zijn 38-jarige plaatsgenoot A.W.B. schuldig aan het stelen van drie schilderijen van Van Gogh uit het Kröller-Muller museum in Otterlo. De schilderijen vertegenwoordigden een waarde van 250 miljoen gulden. De daders eisten een losgeld van vijf miljoen gulden van de Staat.

● Oplichting

Twee Zwolse garagebedrijven hebben van begin 1989 tot augustus 1990 circa 180 personenauto's verkocht nadat ze de kilometerstand met 25.000 tot 100.000 per wagen hadden terugzet. Acht Zwollenaren zijn in verband met deze oplichting aangehouden. Het draaide bij de zwendel om de verkoop van voormalige lease-auto's. De politie heeft berekend dat de kopers van deze auto's voor 720.000 gulden zijn benadeeld.

● Waterput

Bij het plaatsje Atlith, op tien kilometer van Haifa, is de tot nog toe oudste waterput ter wereld gevonden. De put bevindt zich in een neolithish dorp dat voor de Israëlische kust onder de zeespiegel ligt. De gevonden waterput is tussen de 6.000 en 7.700 jaar oud en 1.000 jaar ouder dan de Turkse put die tot nu toe de oudste bekende waterput was. Archeologen hebben nu het bewijs dat de neolitische mens op de hoogte was van het voorkomen van grote hoeveelheden water onder de grond en dat hij de techniek had om deze watervoorraden aan te boren.

● Kernwapens

Het Kremlin heeft alle kernwapens weggehaald uit die gebieden van de Sovjetunie waar het gevaar van etnische onrust bestaat. Dat heeft stafchef generaal Michail Moisejev gezegd tegenover de Amerikaanse krant de Washington Post. Moisejev, die een rondreis maakt door de VS, verklaarde dat de kernwapens uit de onrustgebieden zijn verwijderd omdat de Sovjetunie haar verplichting 'jegens de mensheid' erkent om haar nucleaire arsenaal afdoende te beschermen.

● Van Es

Het Groen Links Kamerlid mevrouw Van Es zal nog voor de kerstvakantie haar Kamerlidmaatschap neerleggen. Ze geeft daarmee uitvoering aan een aankondiging, eerder dit jaar, dat zij nog voor de volgende Kamerverkiezingen de Kamer zou verlaten. Op welke datum Van Es de Kamer precies verlaat staat nog niet vast. Van Es zal worden opgevolgd door de polemologe Leonie Sipkes.

● Cara

Door vergrijzing en bevolkingsgroei zullen er in het jaar 2005 zeventien procent meer cara-patiënten zijn. Er zal dus ook meer vraag zijn naar medische voorzieningen en die vraag moet worden opgevangen. Doordat cara steeds meer in de belangstelling staat, stappen meer en meer mensen naar de huisarts en worden steeds meer cara-patiënten als zodanig herkend. In 2005 zijn er daarom 75 procent meer cara-patiënten bekend dan nu. Dat zijn enkele cijfers uit een binnenkort te verschijnen rapport van de Stuurgroep Toekomstscenario's Gezondheidszorg, die een commissie liet kijken naar de toekomst van enkele chronische ziekten.

● Bhutan

De regering van het vrijwel van de wereld afgesloten Himalaya-koninkrijk Bhutan, iets groter dan Nederland en Luxemburg samen, heeft gisteren berichten over 327 doden onder pro-democratische betogers vorige week verworpen als 'volledig gelogen'. Ook meldingen over meer dan 2.000 arrestaties missen elke grond, aldus de ambassade van Bhutan in New Delhi.

DE LIMBURGSE m/v PERSONEELSGIDS

Raadgevende Ingenieurs Witteveen+Bos

Milieutechnoloog m/v met ervaring in bodemverontreiniging en afvalstoffenverwerking

Opdrachtgevers willen moeilijke en gecompliceerde problemen op het gebied van milieu, infrastructuur en gebouwen opgelost zien.
Witteveen+ Bos Raadgevende Ingenieurs levert deze betrouwbare oplossingen.
De hoge kwaliteit die hiervoor van belang is, wordt zekergesteld door de inzet van vakgerichte specialisten en deskundigen.
Het accent ligt hierbij tevens op het feit dat Witteveen+ Bos weet hoe iets gerealiseerd moet worden en hoe de kosten beheerst moeten worden. Witteveen+ Bos paart door zijn interdisciplinaire karakter degelijkheid aan gedurfd innovatief denken.
Hiervoor staan meer dan 350 medewerkers klaar, georganiseerd in marktgerichte units, de pmc's (produktmarkt-combinaties).
De vestigingen in Maastricht, Bergen op Zoom, Den Haag, Almere, Jakarta en Curaçao zorgen voor een directe band met onze klanten.

De afdeling Milieu houdt zich bezig met de voorbereiding en realisatie van milieuvoorzieningen en installaties met name op het gebied van afvalwaterzuivering, luchtverontreiniging, slibverwerking en afvalstoffenverwerking. Daarnaast worden onderzoeken uitgevoerd, zowel verkennend als toepassingsgericht. Vanuit verschillende disciplines wordt gewerkt aan een integrale projectaanpak.

Het Witteveen+Bos kantoor in Maastricht bestaat ca. 4 jaar en voert o.a. werkzaamheden uit op het gebied van milieu. Door de toename van het aantal opdrachten op het gebied van bodemverontreiniging en afvalstoffen en de verdere uitbouw van dit kantoor is er behoefte aan een ervaren milieutechnoloog, die mede invulling wil geven aan een verdere uitbreiding van de kantooractiviteiten in Maastricht.

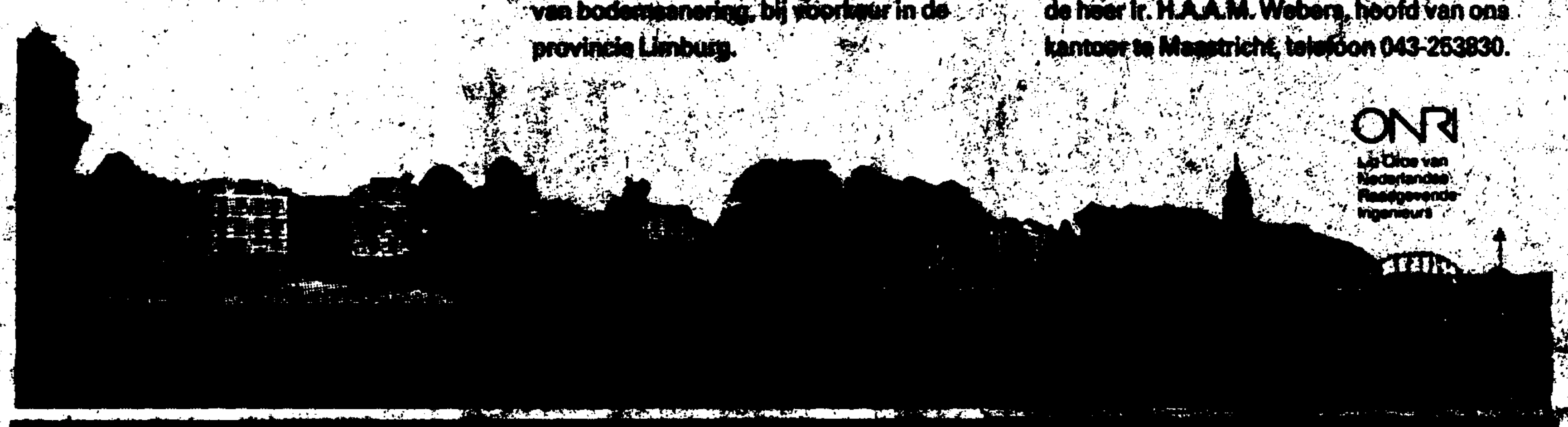
Uw profiel:
U beschikt over een WO- of HBO-opleiding met specialisatie in de milieutechniek. U heeft enige jaren ervaring op het gebied van bodemverontreiniging en met de uitvoering van bodemsanering, bij voorkeur in de provincie Limburg.

Uitvoering van projecten gebeurt in nauw overleg met de afdeling Milieu en het laboratorium te Deventer. U heeft affiniteit met de afvalstoffenproblematiek en u bent maximaal 30 jaar oud.

Ons aanbod:
Allereerst bieden wij u natuurlijk een compleet arbeidsvoorwaardenpakket. Hiernaast een werkomgeving waar het vak van raadgevend ingenieur op een eigentijdse manier wordt uitgeoefend. Voor ons betekent dit kwaliteit op alle fronten: uiteraard van het advies, maar ook van de dienstverlening en in- en externe samenwerking. Voor u betekent dit werken aan veelal interessante en uitdagende projecten met ruime ontplooiings- en ontwikkelingsmogelijkheden.

Uw reactie:
Uw schriftelijke sollicitatie, voorzien van uw curriculum vitae, kunt u binnen 14 dagen richten aan Witteveen+Bos, t.a.v. afdeling Personeel en Organisatie, Postbus 233, 7400 AE Deventer.
Voor nadere inlichtingen kunt u bellen met de heer ir. H.A.A.M. Webers, hoofd van ons kantoor te Maastricht, telefoon 043-253830.

ONRI
Lid Orde van Nederlandse Raadgevende Ingenieurs

Welke beleggingsadviseur m/v haalt meer rendement uit zijn ervaring?

Een toenemend aantal ondernemingen, bedrijfstakken, beroepsbeoefenaars en particulieren doet een beroep op AZL Beheer voor een specialistische en individuele begeleiding op pensioengebied. De sector AZL Vermogensbeheer beheert het vermogen van een groot aantal pensioenfondsen en is in toenemende mate actief op het terrein van beleggingsfondsen, welke zich met name op de institutionele markt richten.
Voor de uitbreiding van deze activiteiten zijn wij op zoek naar een **beleggingsadviseur**, die:
- het Beleggingsfonds AZL dat in vastrentende waarden belegt, verder uitbouwt;
- actief bijdraagt aan de ondersteuning en ontwikkeling van onze overige fondsen;
- naast het onderhouden van bestaande contacten zich voornamelijk bezig houdt met de acquisitie van nieuwe relaties.

Onze gedachten gaan uit naar een slagvaardige, commercieel ingestelde beleggingsspecialist met ervaring in het adviestraject.
Uw opleiding ligt tenminste op HBO-niveau.

Een psychologisch en medisch onderzoek maakt deel uit van de selectieprocedure.

Als U geïnteresseerd bent in deze functie, kunt U uw schriftelijke sollicitatie richten aan AZL Beheer, t.a.v. Mr. H.H. Laeven, hoofd algemene zaken, Postbus 4471, 6401 CZ Heerlen.
Voor nadere inlichtingen is Drs. M.P.H. Starren, hoofd vermogensbeheer, telefonisch bereikbaar op nummer 045-763314.

AZL Beheer is een moderne, dienstverlenende onderneming met circa 220 medewerkers, gevestigd in Heerlen. De collectieve pensioenvoorziening is haar voornaamste werkterrein. Op grond van jarenlange ervaring is een grote expertise opgebouwd in alle adviserende en uitvoerende disciplines van dit specifieke vakgebied. De onderneming verricht haar werzaamheden vanuit vier sectoren: AZL Pensioenen, AZL Vermogensbeheer, AZL Actuarieel Bureau b.v., AZL Assurantiën. De sectoren worden ondersteund door een interne accountantsdienst, fiscale en juridische specialisten, een automatiseringsafdeling en een financieel-administratieve afdeling.

AZL Beheer

Een goede supermarkt-manager zoekt steeds een nieuwe uitdaging.

Natuurlijk, er gebeurt elke dag wel iets bijzonders in de turbulente wereld van de supermarkt. Je hoeft je er nooit te vervelen.

Dat geldt voor hele grote winkels en voor kleine, voor nieuwe en voor gevestigde.
Maar er zijn opmerkelijke verschillen. Dynamiek, durf, enthousiasme, de wil om te winnen, het zijn de eigenschappen die een top-super onderscheiden van de andere. Om nog maar te zwijgen van formule-kenmerken als assortiment, de plaats van het vers, kwaliteit, prijs-stelling.

Jan Linders heeft binnenkort een prachtige mogelijkheid voor een goede

SUPERMARKT-MANAGER M/V

Goed, dat betekent
een dynamische persoonlijkheid, die
- beslissingen durft te nemen
- enthousiasme kan overbrengen op de hele ploeg medewerkers
- van alles wil winnen
- steeds op zoek is naar een nieuwe uitdaging.

Om te kunnen slagen is een ruime ervaring in de branche een bijna onmisbare voorwaarde.
Van kandidaten, bij voorkeur tussen 25 en 40 jaar, wordt verwacht dat ze bereid zijn zich in Zuid-Oost Nederland te vestigen.

Goede supermarkt-managers die op zoek zijn naar een nieuwe uitdaging kunnen schrijven aan

jan linders
t.a.v. het Hoofd Personeelszaken,
Postbus 72, 5854 ZH Bergen.

Limburgs Dagblad

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. is de uitgeefster van het gelijknamige dagblad en de televisiekrant LD-TV.

Voor de krant, alsmede voor het drukken van andere dag- en weekbladen, waaronder de „The Wall Street Journal/Europe", het Japanse „Nihon Keizai Shimbun/Europe" en het grootste huis-aan-huisblad van Limburg „De Trompetter", beschikt de onderneming over de meest geavanceerde persen en telematica-technieken.

Een andere belangrijke activiteit ten behoeve van derden, is de uiterst modern geoutilleerde offsetdrukkerij, Eldee Offset, gespecialiseerd in full-colour-drukwerk, voornamelijk in grote oplagen.

In deze in Heerlen gevestigde onderneming werken ca. 800 medewerkers.

Het Limburgs Dagblad heeft een sterke positie opgebouwd bij de nationale adverteerders en de bureaus. Niet voor niets. Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks door zo'n 250.000* personen van 13 jaar en ouder gelezen en haar geografisch gebied met ruim 680.000* inwoners strekt zich uit van Maastricht tot en met Roermond en van de Belgische tot de Duitse grens.

Om onze (potentiële) adverteerders en bureaus op overtuigende wijze te adviseren omtrent onze uiterst interessante markt zoeken wij op korte termijn een

VERTEGENWOORDIGER VOOR NATIONALE ADVERTEERDERS EN RECLAMEBUREAUS (M/V)

Uw profiel
U bent een man of vrouw met goede contactuele eigenschappen en sterke daadkracht, met feeling voor het produkt en de markt.
U weet verkoopgesprekken succesvol af te ronden.
Uw leeftijd ligt tussen de 25 - 35 jaar en qua opleiding heeft u zeker Nima A en B en daarnaast de nodige cursussen doorlopen op uw vakgebied (mediaplanning, reclame, etc.).
U werkt momenteel in een soortgelijke functie of binnen een afdeling marketing van, zo mogelijk, een krantenuitgeverij.
In dit vak bent u geboeid door de knikkers en het spel.

Wij bieden
Wij bieden een unieke, zelfstandige en resultaatgerichte baan met volop kansen om uw eigen ideeën binnen een goed op elkaar ingespeeld team tot ontplooiing te brengen.
Naast uitstekende primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden maakt een bedrijfsauto natuurlijk deel uit van het pakket.

Informatie
Nadere informatie kan worden verstrekt door de heer P. Derks, chef advertentie-exploitatie, telefoon werk 045-739356, telefoon privé 045-310263.

Uw sollicitatie
Denkt u te voldoen aan het profiel en de functie-eisen, richt dan uw schriftelijke sollicitatie vóór 19 oktober 1990 aan Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V., t.a.v. de heer A. Robbe, hoofd personeel en organisatie, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

*) Bron: Cebuco Summo Scanner

SEL – Aan de Weense ...ndelingstafel nadert ... van de waarheid. ...zes weken moeten de ...NAVO-landen en de ...nden van het uiteen... Warschaupact het ...orden over een drasti...ermindering van de ...ionele bewapening ...opa. Dat zogenaamde ...kkoord – het meest ...nde ontwapeningsak...dat ooit is getekend – ...laar zijn als op 19 no...r in Parijs de staats...n en regeringsleiders ...e 32 Europese landen, ...en Canada gaan praten ...e toekomstige veilig...ructuur van Europa.

...CFE-akkoord geen top in ...o zegt men in het Westen. ...rschuwing is vooral ge...n de Sovjetunie, die de ...onderhandelingen op de ...zou vertragen. En was de ...top van de Conferentie ...ligheid en Samenwerking ...pa (CVSE) geen idee van ...lov?

...ringt dus. En naarmate de ...erstrijken halen zowel de ...als de Amerikanen en hun ...noten alle trucs uit de kast ...akkoord naar hun hand te ... Vertragingstaktieken, ... voorstellen en botte wei... moeten de druk op de ...artij opvoeren.
...cht pessimistisch is nie... Daarvoor staat er ook te...het spel. Maandag en dins...men in New York, in de ...van de algemene vergade... de VN, de ministers van ...ndse Zaken van de 34 ...nden bijeen. Daar zal ... geprobeerd de laatste ...glad te strijken. In NAVO-...men er niet door verrast ...Sovjets op het allerlaatste ...t moeilijk gaan doen. „Dat ...ebruikelijke tactiek bij on...delingen. Juist als de tijds...oot wordt komen zij plot...met nieuwe voorstellen," ... betrokken diplomaat.

...dschap

...eekt van 'een keihard po...', waarbij de Sovjets hun ...pschroeven. De NAVO-lan...n niet bereid daar op in te ...Er moet een harde bood...naar Moskou." Die bood...al Sovjet-minister Sjevard... volgende week uit New ...nee naar huis mogen ne...

...ense CFE-onderhandelin...n Conventional Forces in ... gaan over beperking van ...pen, tanks, kanonnen, ...wagens, vliegtuigen en he...s van NAVO en Warschau-... Centraal-Europa, dat is ...in groot-Duitsland, de Be...Denemarken, Polen, Tsje...akije en Hongarije.
...en groot aantal onderwer...de afgelopen maanden al ...koord bereikt. Zo is men ...ver eens dat beide partijen ...t meer dan 20.000 tanks en ...pantserwagens mogen be...

'Keihard pokerspel' aan Weense onderhandelingstafel

Tijd dringt voor het CFE-wapenakkoord

houden. Over artillerie en helikopters zijn akkoorden binnen handbereik, zo wordt verzekerd.

Soldaten

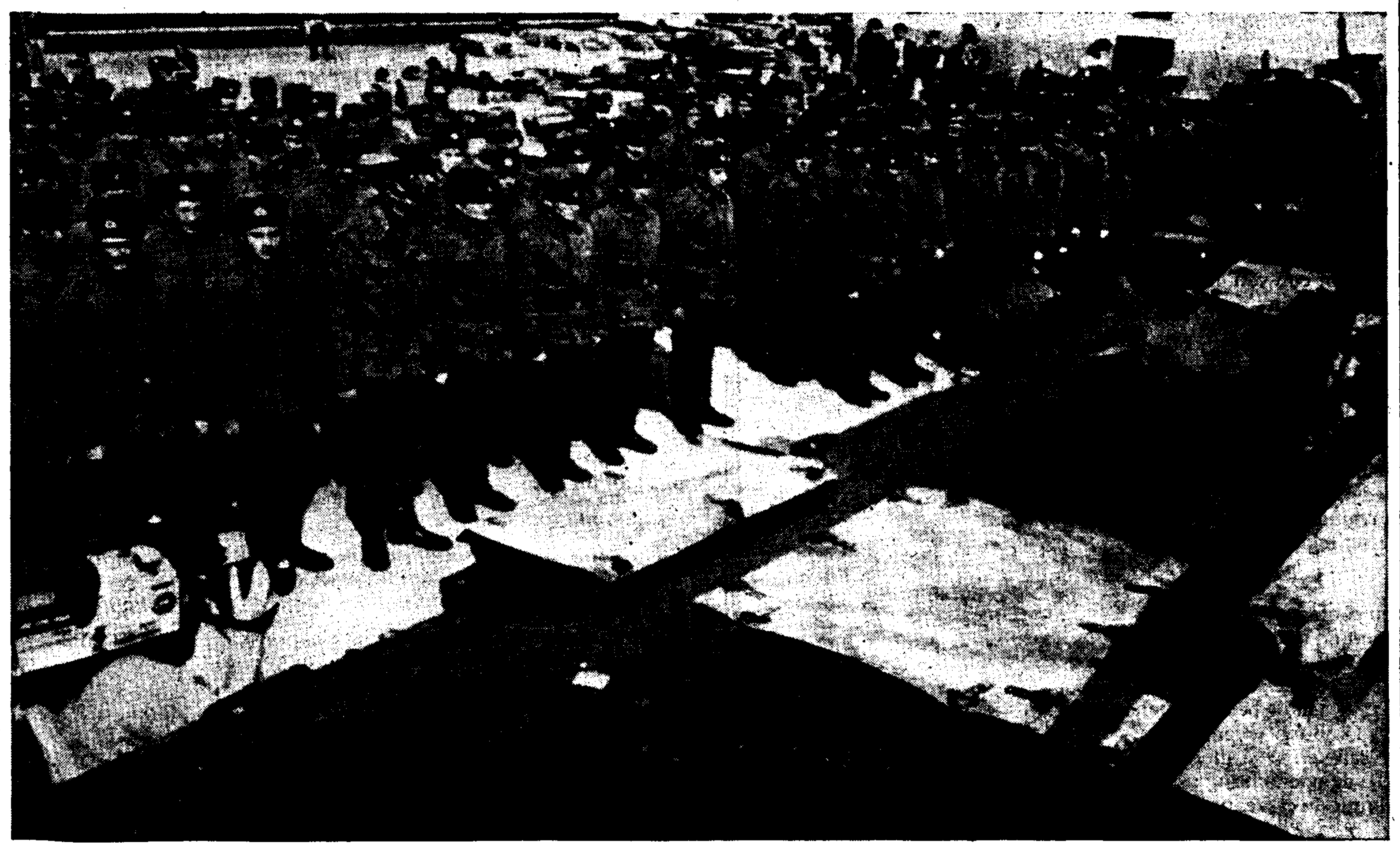
Over aantallen soldaten zal in het CFE-akkoord waarschijnlijk niets staan, hoewel de Sovjetunie en de VS het erover eens zijn dat de begin dit jaar in de Canadese hoofdstad Ottawa afgesproken limieten van 195.000 man voor elk van hen, het afgelopen jaar door de feiten zijn achterhaald.
De Sovjets hebben zich in zo'n sneltreinvaart uit Tsjechoslowakije en Hongarije teruggetrokken, dat er straks nog maar 40.000 soldaten in Oost-Europa over zijn. Dan moet ook de Amerikaanse aanwezigheid in Europa, opnieuw worden bezien. In de VS wordt al gepraat over reducties tot 80.000 man.

Struikelblok

Grootste struikelblok is de vraag hoeveel van de wapenvermindering de twee supermachten voor hun rekening moeten nemen. Het Westen wil dat noch de VS noch de Sovjetunie over meer dan 30 procent van de wapens en troepen beschikt. Bij totaal 40.000 tanks, zouden zij er elk dus 12.000 mogen behouden.
Hetzelfde zou voor pantserwagens, vliegtuigen en kanonnen moeten gelden. Dat betekent dat vooral de Sovjets, met hun overmacht aan conventioneel materieel, fors moeten inkrimpen. Maar nu Moskou in Oost-Europa bijna geen bondgenoten meer heeft, wil het niet zover terug.
De Sovjets hebben in Wenen een limiet van 40 procent voor de twee supermachten voorgesteld (dus 16.000 tanks, 24.000 pantserwagens elk etc.). Zij lijken daarvan niet af te brengen, ook niet nadat de NAVO-landen als goede handelaars hadden voorgesteld dan maar op 35 procent te gaan zitten.

Scheef

Het Westen was daartoe bereid, omdat de verhoudingen scheef kunnen worden getrokken als Hongarije zou besluiten het Warschaupact te verlaten. Moskou wilde het Hongaarse aandeel erbij hebben, maar dat ging de NAVO te ver. Een optrekking van de limiet leek een goed compromis.
De NAVO vraagt Moskou steeds weer waarom het blijft praten over dreiging, terwijl Oost en West juist bezig zijn dat oude, verdeelde Europa te begraven. Hebben de NAVO-landen zich niet bereid verklaard tot vriendschapsbanden met de Oosteuropese landen (waar zij trouwens miljarden in pompen), en zelfs tot de door Moskou zo gewenste niet-aanvalsverklaring?

Vliegtuigen

Dan is er het probleem van de vliegtuigen. Het Westen wil alle op land gestationeerde toestellen meetellen, ook als die een marinetaak hebben, zoals de Russische Blackjack-bommenwerpers. Het is immers heel simpel om een marine-vliegtuig een taak boven land te geven.
Moskou wil dan echter ook de op vliegdekschepen gestationeerde westerse vliegtuigen te willen meerekenen. Maar daarmee worden de zeestrijdkrachten in de discussie betrokkent en dat hebben de Amerikanen steeds afgewezen. De CFE-onderhandelingen gaan over de grond- en luchtstrijdkrachten.

De NAVO is door de transatlantische band met de Amerikanen een maritiem bondgenootschap. De aanvoerlijnen vanuit de VS lopen over zee en moeten met een vloot beschermd kunnen worden. Voor de Sovjets met hun enorme landmassa, ligt dat wezenlijk anders, zo wordt gesteld.

Crisisbeheersing

De Golfcrisis heeft bovendien bewezen dat de marine een belangrijk element in de crisisbeheersing kan zijn. Het is nog onduidelijk hoe hard de Sovjets deze eis zullen spelen. Maar binnenskamers hebben zij gesuggereerd er hun deelname aan een nieuwe ontwapeningsronde van afhankelijk te maken. Het is niet uitgesloten dat de hele vliegtuigendiscussie daar naar wordt overgeheveld. In westerse kring zegt men liever een CFE-akkoord zonder paragraaf over vliegtuigen te hebben, dan helemaal geen akkoord. Op de CVSE-top van Parijs kan dan afgesproken worden hoe het verder moet.

Het is inmiddels wel duidelijk dat de vervolgonderhandelingen niet meer in het kader van de 22 landen van NAVO en Warschaupact gehouden zullen worden, maar in het bredere CVSE-kader. Nu het Warschaupact feitelijk geen betekenis meer heeft, is het zinloos om in blokken te blijven onderhandelen.

Controle

Tenslotte is men het ook nog niet eens over de controle op de naleving van het CFE-akkoord, maar die problemen lijken oplosbaar. Het gaat daarbij om uiterst ingewikkelde onderhandelingen, waarbij tot in de kleinste details geregeld moet worden hoe men elkaar in de gaten gaat houden.

Er is wel gezegd dat het hele CFE-akkoord geen zin meer heeft, nu de Sovjets zich uit Oost-Europa terugtrekken, het Warschaupact uiteenvalt, en de NAVO-landen drastisch het mes in hun defensie zetten. Maar alleen in een verdrag kan de controle afdoend worden geregeld. Zoals de waard is....

hans de bruijn

● Russische militairen in het Hongaarse Hajmasker, klaar voor de afmars richting Sovjetunie. De Sovjets hebben zich inmiddels in zulk een snel tempo uit Hongarije en Tsjechoslowakije teruggetrokken, dat er straks nog maar 40.000 manschappen in Oost-Europa over zijn.

Commissie DDR: drie ministers deden werk voor Stasi

OOST-BERLIJN – Drie van de zeventien ministers uit de regering-De Maizière en 12 afgevaardigden in het Oostduitse parlement (Volkskammer) worden ervan verdacht tijdens het communistische regime met de veiligheidsdienst (Stasi) te hebben samengewerkt. Tot die conclusie komt de Stasi-onderzoekscommissie van het Oostduitse parlement die gisteren haar eindrapport in de Volkskammer heeft gepresenteerd.

Peter Hildebrandt, voorzitter van de onderzoekscommissie, weigerde de namen van de verdachte ministers en afgevaardigden bekend te maken. „De commissie heeft hen geadviseerd hun mandaat op te geven," zo zei Hildebrandt.

Joachim Hauck, voorzitter van de parlementscommissie die moet toezien op de ontmanteling van de Stasi, verklaarde dat de helft van de 2.448 Stasi-officieren die namens de veiligheidsdienst waren belast met 'speciale opdrachten' nog steeds hoge posities in de economie van de DDR bekleden. „Wij hebben niet meer dan de top van de ijsberg kunnen onthullen," aldus Hauck.

Dossiers

De Stasi controleerde met behulp van 85.000 agenten en 109.000 informanten gedurende veertig jaar het doen en laten van miljoenen Oostduitse en Westduitse burgers. Na de val van het communistische regime in 1989 ontdekten de autoriteiten in de archieven van de geheime dienst de dossiers van 4 miljoen Oostduitse en 2 miljoen Westduitse burgers.

...ieuwe staatssecretaris drs Jenö Dzsingisz Gabor:

...Ruilverkaveling heeft mijn grote interesse'

...KSBERGEN – Uitge...d op de dag, dat hij ...en Nederlandse dele...zou vertrekken naar ...oorteland Hongarije ...aar als waarnemer bij ...te vrije raadsverkie...op te treden, kreeg ...nö Dzsingisz Gabor ...horen dat hij de nieu...staatssecretaris op het ...erie van Landbouw ...Met die post krijgt de ...euze burgemeester ...aksbergen (22.750 in...) de promotie, waar ...Twente eigenlijk al ...e van de kabinetsfor...rekening mee hield.

...enlang werd Gabor ge... als kanshebber bij op ...zijnde benoemingen bij ... departementen (Binnen-...Zaken en Economische ...alleen bij vacatures ...burgemeestersposten in ... Hengelo en Tiel. „Alle...flauwekul, grote onzin. ...t is voor de pers natuurlijk leuke Spielerei om te schrijven over benoemingen en ballonnetjes op te laten."

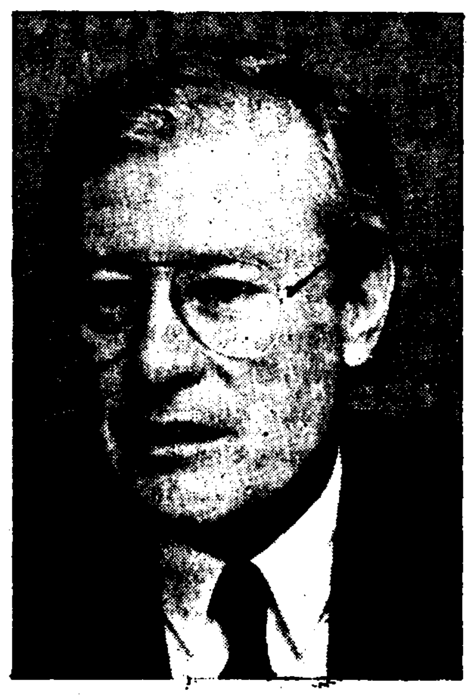
Gabor heeft direct 'ja' gezegd, toen hem de functie van staatssecretaris voor 'directoraat-generaal voor landelijke gebieden en kwaliteitszorg' werd aangeboden. „Na overleg met mijn vrouw natuurlijk." Gabor (50) is getrouwd met Carla Koomen, lid van de CDA-Statenfractie in Overijssel.

De Haaksbergse burgemeester zegt er 'geen moment' bij stilgestaan te hebben, dat hij in aanmerking zou kunnen komen voor een post in het kabinet. „Het mag misschien vreemd klinken, maar die hele gang van zaken is eigenlijk langs me heen gegaan. Ik heb het niet gevolgd." Hij zou niet op elke kabinetspost 'ja' hebben gezegd. „Natuurbeheer heeft mijn bijzondere aandacht. Mijn speciale interesse gaat uit naar ruilverkaveling. Daar ben ik de afgelopen vijf jaar als voorzitter van de landinrichtingscommissie Haaksbergen bij betrokken geweest. Vandaag ben ik nog te gast geweest bij de ingebruikneming van de eerste boerderij die hier nu in het kader van de ruilverkaveling is verplaatst."

'Wenselijk'

Gabor vindt het nieuwe staatssecretariaat een 'buitengewoon interessante, een nuttige en een wenselijke' post. Hij zegt affiniteit met de nieuwe baan te voelen. In zijn huidige woonplaats Haaksbergen, een gemeente met veel bos, heide en veen, geeft men 'extra voorrang' aan natuurbeheer en milieubehoud. Niet alleen het milieubeleid, maar ook de aanpak van milieudelicten staat in Gabors gemeente hoog genoteerd. Justitie roemde onlangs deze aanpak.

De nieuwe bewindsman verwacht gezien zijn ervaring als Haags topambtenaar, gemeenteraadslid, Statenlid, burgemeester en actief partijlid, geen grote omschakelingsproblemen van het kleine Haaksbergen naar de landelijke politiek.
Zijn partijgenoot en toekomstig minister van Landbouw Piet Bukman kent hij persoonlijk zeer goed. „Ja," zegt Gabor glimlachend, „zeer goed. Een voortreffelijk bestuurder en een zeer fijn mens."

JENÖ GABOR
...interessant, nuttig, wenselijk...

Geen reactie

Over de wat wrange bijsmaak van zijn voordracht, de visaffaire rondom minister Braks en de ruzie over de door Lubbers naar voren geschoven kandidaat Van der Linden, zegt Gabor niet te kunnen reageren: „Echt, geloof u me, ik heb me daar nog op geen enkele wijze in verdiept. Die ontwikkelingen heb ik de laatste dagen niet gevolgd, dus ik kan er ook niets over zeggen."

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

NCIV
Koepel voor woningcorporaties

Het NCIV, koepel voor woningcorporaties, is een landelijke organisatie van instellingen, gebaseerd op christelijke grondslag, werkzaam ten behoeve van de volkshuisvesting. Binnen de organisatie werken ongeveer 450 medewerkers aan de belangen van ruim 400 aangesloten leden. Diensten worden verleend op bouwtechnisch, financieel-administratief en algemeen-organisatorisch terrein.

Binnen de stafgroep Relatiebeheer is in verband met het aanvaarden van een andere functie door een van de medewerkers een vacature ontstaan voor een

consulent m/v

Uw werkomgeving

De consulent draagt zorg voor beleidsadvisering aan [illegible] en onderhoudt de relatie met de leden in het district Limburg. De consulent ressorteert onder de regiodirecteur en maakt deel uit van het managementteam van het regiokantoor. De standplaats is Heerlen.

Uw functie

Als consulent [illegible] u contacten [illegible] de aangesloten [illegible]poraties, a[illegible]eert en onderst[illegible] met be[illegible] tot het beleid in [illegible] volkshuisvesting. U be[illegible] voorts de goede relatie [illegible] de woningcorporaties [illegible] het NCIV en levert een bijdrage [illegible] de belangenbehartiging [illegible] van onze leden in het district Limburg [illegible] bent u be[illegible] met de voorbereiding, organisatie en [illegible] di[illegible] bijeenkomsten en verzorgt u de voorlichting [illegible] bre[illegible] terrein waarop woningcorporaties werkzaam zijn.

Uw profiel

Voor [illegible] functie zoeken wij iemand met ten minste een HBO-[illegible]ing (juridisch, bedrijfskundig e.d.). Daarnaast dient u te be[illegible] over enige jaren werkervaring, bij voorkeur in de volksh[illegible]ingssector. U hebt een dienstbare instelling en het vermogen [illegible] verschillende niveaus te kunnen communiceren. Een pra[illegible]stelling en stressbestendigheid zijn in deze functie een [illegible] bezit van het rijbewijs BE is noodzakelijk en u bent be[illegible] uren te werken. U dient de grondslag van het N[illegible] op basis van persoonlijke levensovertuiging [illegible] deze grondslag geformuleerde doelstellingen uit [illegible]

Wij bieden

Geboden wordt een zelfstandige en gevarieerde functie. Afhankelijk van leeftijd en ervaring zal het salaris liggen tussen ƒ 4.090,- en ƒ 5.940,- met een mogelijke uitloop tot maximaal ƒ 6.380,- bruto per maand. U kunt daarnaast rekenen op 8% kerstgratificatie, 8% vakantietoeslag en 7½% arbeidstijdverkorting.

Voor meer inlichtingen kunt u contact opnemen met de heer Mr. J. Vinken, consulent, telefoon (045) 72 78 78, toestel 245.

Uw schriftelijke sollicitatie dient binnen 10 dagen te worden verzonden aan NCIV bv, regiokantoor Limburg, Postbus 40, 6400 AA Heerlen, ter attentie van mevrouw J. Hamers, personeelsfunctionaris.

Gemeente Heerlen

Heerlen is een stad met ruim 94.000 inwoners en vervult een centrumfunctie in de regio Oostelijk Zuid-Limburg. De ambtelijke organisatie is gestructureerd naar het dienstenmodel waarbinnen operationele en concerndiensten worden onderscheiden. De dienst Stadsontwikkeling (circa 150 medewerkers) bestaat uit een Dienstsecretariaat en de afdelingen Bedrijfseconomische Zaken en Vastgoedinformatie, Bouw- en Woningtoezicht en Volkshuisvesting, [illegible]zorg, Ruimtelijke Ordening, Grond en Goed en Bouwzaken. Bij het bureau Woonruimteverdeling van de afdeling Bouw- en Woningtoezicht en Volkshuisvesting is vacant de functie van

maatschappelijk werker huisvesting (m/v)

(38 uur per week)

Uw taken:
- het leggen en onderhouden van contacten met woningzoekenden;
- het onderzoeken van sociale indicaties en rapportage hieromtrent;
- het adviseren en signaleren ten opzichte van wijk- en buurtproblematieken.

Zonodig zal de te benoemen medewerker worden ingeschakeld bij de behandeling van problematiek rond de huisvesting van bijzondere groepen.

Uw bagage:
- een voor de functie geëigende H.B.O.-opleid[illegible] b.v. H.B.O. maatschappelijk werk;
- bij voo[illegible] met vergelijkbare werkza[illegible]heden.

Een me[illegible] en p[illegible] onderzoek kunnen deel uitm[illegible] procedure.

Het aanvangssalaris bedraagt afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring [illegible] maal ƒ 2.742,- en maximaal ƒ [illegible] bruto per maand.

Nadere inlichtingen [illegible] deze fu[illegible] kunnen desgewenst [illegible] worden ing[illegible] bij de heer W[illegible] hoofd af[illegible] Bouw- en W[illegible] en Volkshuisvesting, telefo[illegible]

In het kader v[illegible] arbeid worden [illegible] in algemene diens[illegible] Heerlen. Het beleid van [illegible] Heerlen is erop gericht het [illegible] aantal vrouwen in haar functies te verruimen. Vrouwelijke kandidaten worden daarom nadrukkelijk opgeroepen te solliciteren. Kinderopvang is aanwezig.

Belangstellenden kunnen hun sollicitatiebrief binnen tien dagen onder nummer 361 met vermelding, zowel op brief als envelope, zenden aan de directeur van de dienst Stadsontwikkeling van de gemeente Heerlen, Postbus 1, 6400 AA Heerlen.

Infour

„MULDER LIFTSERVICE B.V."

vraagt wegens uitbreiding op korte termijn een

LIFTONDERHOUDSMONTEUR

met ervaring en

MTS'er E

(energietechniek) om opgeleid te worden tot liftonderhoudsmonteur

Sollicitaties schriftelijk richten aan:

MULDER LIFTSERVICE B.V.

t.a.v. de heer R. Vankan
Handelstraat 5, 6361 KC NUTH

Bates Cepro

Bates Cepro bv in Maastricht is gespecialiseerd in verpakkingssystemen voor industri[eel] gebruik. De circa 360 medewerkers maken het bedrijf tot een sterk onderdeel van de [in]ternationale holding Roxxo. Bates Cepro maakt niet alleen papieren en kunststof-zakk[en], ze ontwikkelt en bouwt bovendien bedrijfsgerichte vul- en sluitmachines. Haar marktst[ra]tegie is erop gericht om op elke verpakkingsvraag een passende totaaloplossing [te] vinden. Binnen Bates Cepro vraagt dat om een gestroomlijnde organisatie. Personeelsb[e]leid en -werk is daarin een heel belangrijke factor. In verband met de aanvaarding van e[en] andere werkkring door de huidige functionaris kunt u daar uw schouders onder ga[an] zetten als (m/v)

personeelschef

Als personeelschef bij Bates Cepro heeft u een zelfstandige functie met een breed takenpakket. U biedt het managementteam ondersteuning bij de uitvoering van het personeelsbeleid. Dat kan b.v. gaan over aanname- en arbeidsvoorwaardenbeleid, maar ook over zaken als opleiding en training. Belangrijk aandachtspunt is de individuele en groepsgewijze begeleiding van medewerkers binnen een resultaatgerichte organisatie. Tevens kunt u gevraagd worden actief te zijn in beleidsvoorbereidende en ontwikkelende zin.

Profiel:
Veelzijdigheid is troef in deze functie. Bat[es] Cepro denkt daarom aan de volgende pr[o]fielschets:
- opleiding op minimaal HBO-niveau;
- bij voorkeur een afgeronde opleiding pe[r]soneelswerk;
- enkele jaren praktijkervaring in een industriële onderneming;
- praktische resultaatgerichte instelling;
- motiverende persoonlijkheid met uitste[]kende contactuele eigenschappen.

Bates Cepro streeft in alles naar succes door kwaliteit. Uw functie kan daar niet los va[n] worden gezien. Dat is een uitdaging die u bij Bates Cepro zult kunnen invullen. Een goe[de] honorering past daarbij.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met drs. Hans Donners MBA, consulta[nt] bij Bureau Van Overveld, tel. 043-256070. Uw sollicitatie (liefst handgeschreven en m[et] de vermelding BATES CEPRO) kunt u sturen naar Bureau Van Overveld, Postbus 72[] 6200 AS Maastricht. Bureau Van Overveld - met meer dan 30 jaren ervaring op het vla[k] van mens en organisatie - is lid van de OAWS.

WERVING EN SELECTIE - PSYCHOLOGISCH ONDERZOEK - TRAINING EN OPLEIDING

EINDHOVEN — VAN OVERVELD — MAASTRICH[T]

mens & organisatie

Wir sind eine traditionsreiche Marke für feine Pralinés und Chocoladen.

Wir suchen
- weibliche Saisonkräfte für die Wechselschicht
- Mitarbeiterinnen für verkürzte Vormittags- und Nachmittagsschichten

Was wir wollen:
Unsere Spitzenposition [illegible] Markt der hochwertigen Süßwaren soll weiter ausgebaut werden.

Was wir suchen:
Wir suchen ab sofort für die jetzt angelaufene Saison Mitarbeiterinnen für einfache, leicht erlernbare Tätigkeiten.

Was wir bieten:
Wir bieten eine angemessene Bezahlung, angenehmes Betriebsklima und die sozialen Einrichtungen eines modernen Unternehmens.

Interessentin[nen] melden sich b[itte] kurzfristig im Pe[rso]nalbüro des We[rkes] Aachen – Werks[ein]gang, Süsterf[eld]straße 130. (Tele[fon]nummer 02 41/89 54 33, Herr Küpp[er])

Chocoladefabriken
LINDT & SPRÜNGLI Gmb[H]
– Personalabteilung –
Borchersstraße 20, 5100 Aachen

BUDELSE DRUKKERIJ

De Budelse Drukkerij B.V. is met 50 medewerkers een veelzijdig grafisch bedrijf. Het gevarieerde orderpakket loopt uiteen van organisatorisch drukwerk tot full-colour reclame- en verpakkingsdrukwerk en handleidingen.

Mensen, methoden en machines zijn modern: quality management, VPGI-Certificaat, computer toepassingen, één, twee en vierkleurenpersen etc.

De Budelse Drukkerij B.V. heeft een prima positie op de markt verworven door klanten het iets meer te bieden dan ze verwachten. Sleutelwoorden daarbij zijn individueel vakmanschap en teamwork.
De sfeer wordt het beste omschreven als een mengeling van resultaatgerichtheid, Brabantse gezelligheid en betrokkenheid.

Het bedrijf staat aan de vooravond van verdere uitbreidingen en investeringen en zoekt daarom op korte termijn:

ORDERBEGELEIDER / ACCOUNT-EXECUTIVE M/V

Na een inwerkperiode gaat u binnen het team orderbegeleiders de belangen van een aantal 'eigen' klanten behartigen bij de foutloze gang van hun orders door het bedrijf. In nauw kontakt met deze klanten, van wie u alle wensen en details kent, zorgt u, in overleg met planning en produktie, ervoor dat uw klanten bevestigd worden in hun verwachtingen over kwaliteit, prijs en levertijd.

De Budelse Drukkerij vraagt:
- Een grafische opleiding (bij voorkeur met calculeren en kostprijs) op M.T.S. nivo;
- Een service gerichte instelling t.o.v. klanten en kollega's.

VLAKDRUKMONTEUR M/V

Binnen de afdeling prepress, van totaal 8 medewerkers, gaat u alle werkzaamheden verrichten in het trajekt doka, micro- en macromontage en plaatvervaardiging voor zowel zwart/wit als kleurenwerk.

De Budelse Drukkerij vraagt:
- Grafisch bedrijfsdiploma.
- Enige jaren ervaring.
- Een flexibele instelling.

Interesse?
Stuur uw schriftelijke sollicitatie aan Budelse Drukkerij B.V., postbus 2004, 6020 AA Budel. Voor eventuele vragen kunt u kontakt opnemen met de heer M.J.Eicks, bedrijfsleider. Telefoon: 04958-91406.

Veelzijdige functie voor ervaren MBA-er die ook oog heeft voor personeelswerk

DE TREIN KAN JE TOEKOMST ZIJN

NS is een onmisbare partner in de nationale aanpak van mobiliteits- en milieuvraagstukken. Het toekomstplan Rail 21 beoogt een verdubbeling van de [illegible] binnen [illegible] snelheden van 160-[illegible] km per uur op de lange [illegible] en tot 200 km per [illegible] [illegible] [illegible] gen op alle fronten en een forse uitbreiding van rail-infrastructuur en materieel. Ruim 27.000 NS-ers werken aan vandaag én aan die toekomst. Professioneel, resultaatgericht en klantvriendelijk. Mensen die zich thuis voelen in zo'n klimaat zijn welkom bij NS.

De afdeling Administratie van de lijnwerkplaats in Maastricht heeft een breed takenpakket. Ze omvat een personele, algemene administratie en een financieel-technische administratie voor o.a. de bedrijfsboekhouding. Er werken bij deze lijnwerkplaats zo'n 200 mensen. Ze zorgen voor onderhoud en reparaties aan treinstellen, locomotieven en rijtuigen van NS. Er is dan ook een veelzijdige functie weggelegd voor een groepsleider.

Uw taken als groepsleider m/v

In deze zelfstandige, leidinggevende functie komt zowel bedrijfsadministratie als personeelswerk aan bod. Dat maakt deze baan dan ook extra interessant.
U hebt de dagelijkse leiding over een groep die bestaat uit negen mensen: vijf voeren er de personeels- en algemene administratie, vier de financieel-technische administratie. U werkt mee aan de opstelling van werkplaatsbegrotingen, bent verantwoordelijk voor het dagelijks beheer van de geautomatiseerde systemen en verricht overige werkzaamheden. Tevens assisteert u het hoofd Personeel, financiën en control en vervangt u deze in voorkomende gevallen.

Uw profiel

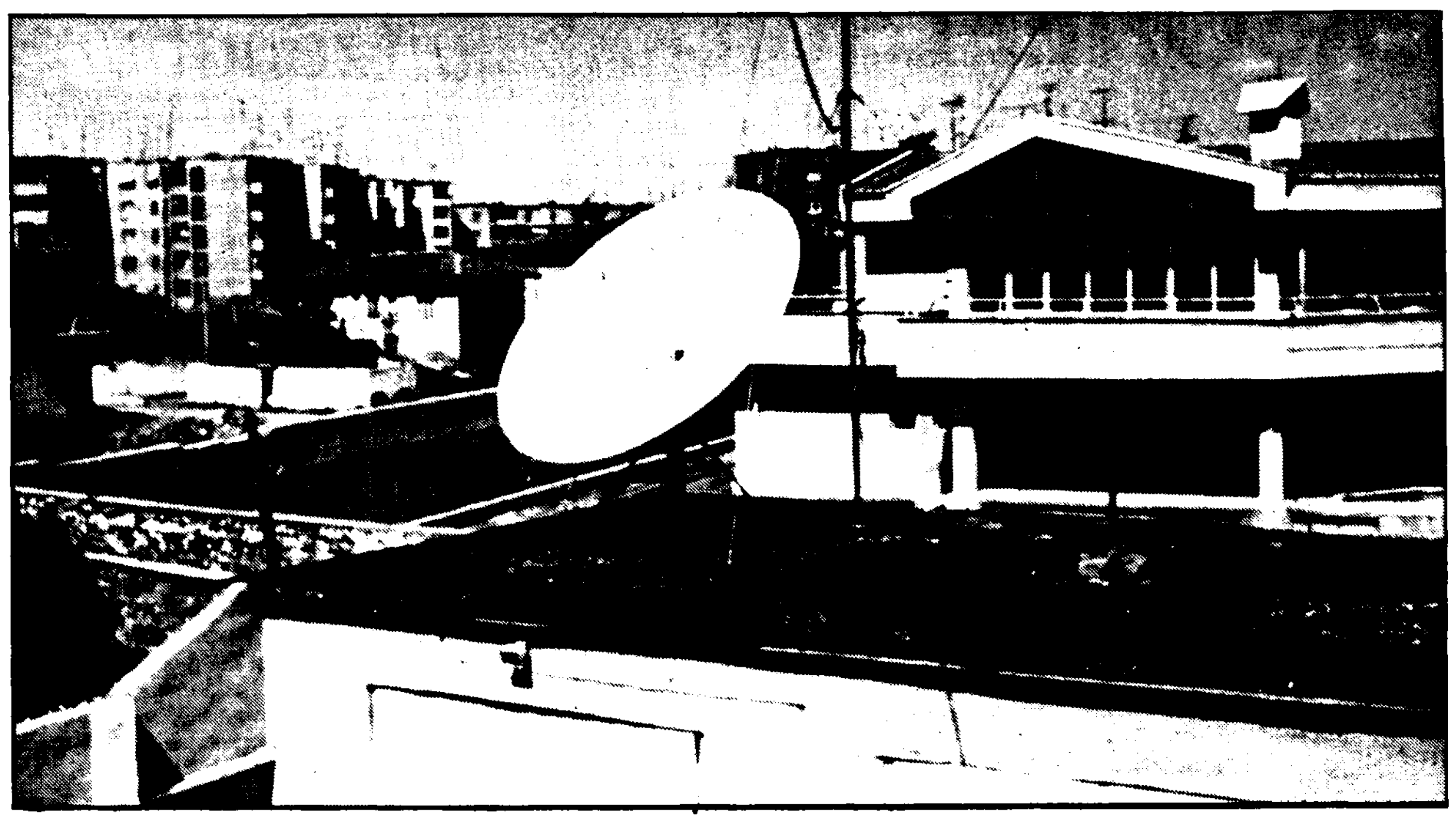
U hebt een opleiding MEAO-BE, aangevuld met MBA, alsmede minstens drie jaar relevante ervaring. Belangstelling voor personeelswerk is onmisbaar, evenals leidinggevende capaciteiten, zelfstandigheid en een heldere trant van formuleren, mondeling en schriftelijk.

Het aanvangssalaris is afhankelijk van leeftijd en ervaring en kan uitlopen tot ƒ 3.615,- bruto per maand op basis van een 38-urige werkweek.

Heeft u interesse?

Voor nadere informatie kunt u bellen met mevrouw T.H. Fluks, hoofd Personeel, financiën en control, telefoon 043-254818. Uw schriftelijke sollicitatie met c.v. kunt u onder vermelding van vacaturenummer 4701 voor 15 oktober a.s. richten aan N.V. Nederlandse Spoorwegen, Lijnwerkplaats Maastricht, Nieuweweg 35, 6221 AA Maastricht, t.a.v. mevrouw T.H. Fluks.

TIRANA – Plaats van handeling: de veertig meter brede Boulevard van de Helden der Natie in het centrum van de Albanese hoofdstad. Op dit uur, middernacht, is het twee kilometer lange traject tussen Hotel Tirana en de universiteit in duisternis gehuld. Waar enkele uren eerder nog duizenden wandelaars, bij blijvende ontstentenis van gemotoriseerd verkeer, opgewekt heen en weer kuierden – een tafereel dat zijns gelijke in Europa niet kent – heerst nu diepe stilte. Tirana slaapt, want tegen vijven in de ochtend begint het leven weer volop. In de beschutting van een dikke palmboom met diep afhangende bladeren hebben zij zich op de stenen afscheiding tussen park en trottoir genesteld: twee afgestudeerde ingenieurs, beiden 26, en vijf studenten die hun opleiding aan de enige universiteit van Albanië weldra zullen voltooien: Bajram, Gjenevieva, Sokol, Fatmir, Pano, Niqifori, Skender en Agimarta. Jonge mensen, van wie al bij het eerste contact blijkt dat zij boordevol frustraties zitten. Maar zij hebben er allemaal genoeg van. En men drukt ons op het hart dat zij niet de enige 'dissidenten' zijn. Nee, in hun hele faculteit is sprake van veranderend denken en van hoop op meer perspectief in de nabije toekomst.

● Zijaanzicht van de West-duitse ambassade in Tirana, die sinds de bestorming van het gebouw door zo'n 3200 Albanezen en hun aansluitende exodus uit het land praktisch leegstaat. Vrijwel alle leden van de ambassade waren na de onbeschrijflijke taferelen van paniek en vervuiling op het overbevolkte ambassadeterrein psychisch dermate van streek, dat Bonn besloot hen (tijdelijk) naar de BRD terug te halen. Inmiddels hebben de autoriteiten ter plekke de nodige barrières opgeworpen. De twee uiteinden van de Rruga Skanderbeï (de Skanderbegstraat), waarin behalve de ambassade van West-Duitsland ook die van Griekenland, Frankrijk, Tsjechoslowakije, Cuba, Algerije en de 'State of Palestina' zijn gevestigd, zijn met betonpalen afgegrendeld. Vrachtwagens kunnen er niet meer door, personenauto's nog wel, zij het stapvoets. Door het opmetselen van hoge betonmuren aan de zij- en achterkant van de ambassades, is het voor de Albanezen ook niet meer mogelijk om via het achterland de diplomatieke missies binnen te vluchten. Links van de schotelantenne is de opgemetselde muur zichtbaar.

Jong Albanië hunkert naar vrijheid

Smalend wijst een van de Albanese studenten naar het vlakbijgelegen Enver-Hodzja-museum, een in 1987 van staatswege tot absolute prioriteit verheven monument van eerbetoon, maar in de ogen van Gjenevieva „het summum van misselijkmakende verheerlijking van Our Great Leader". „Mij zien ze daar niet," vult Sokol aan, „nooit." Fatmir valt hem bij. Een zuur lachje producerend, deelt hij mee dat 'die farao' – Hodzja dus – hem gestolen kan worden.

Een Fiatje blijft zo'n honderdvijftig meter verderop langs de kant van de straat staan. De verlichting van het voertuig is uitgeschakeld. In de auto zitten twee mannen. „Sigurimi", fluistert iemand.

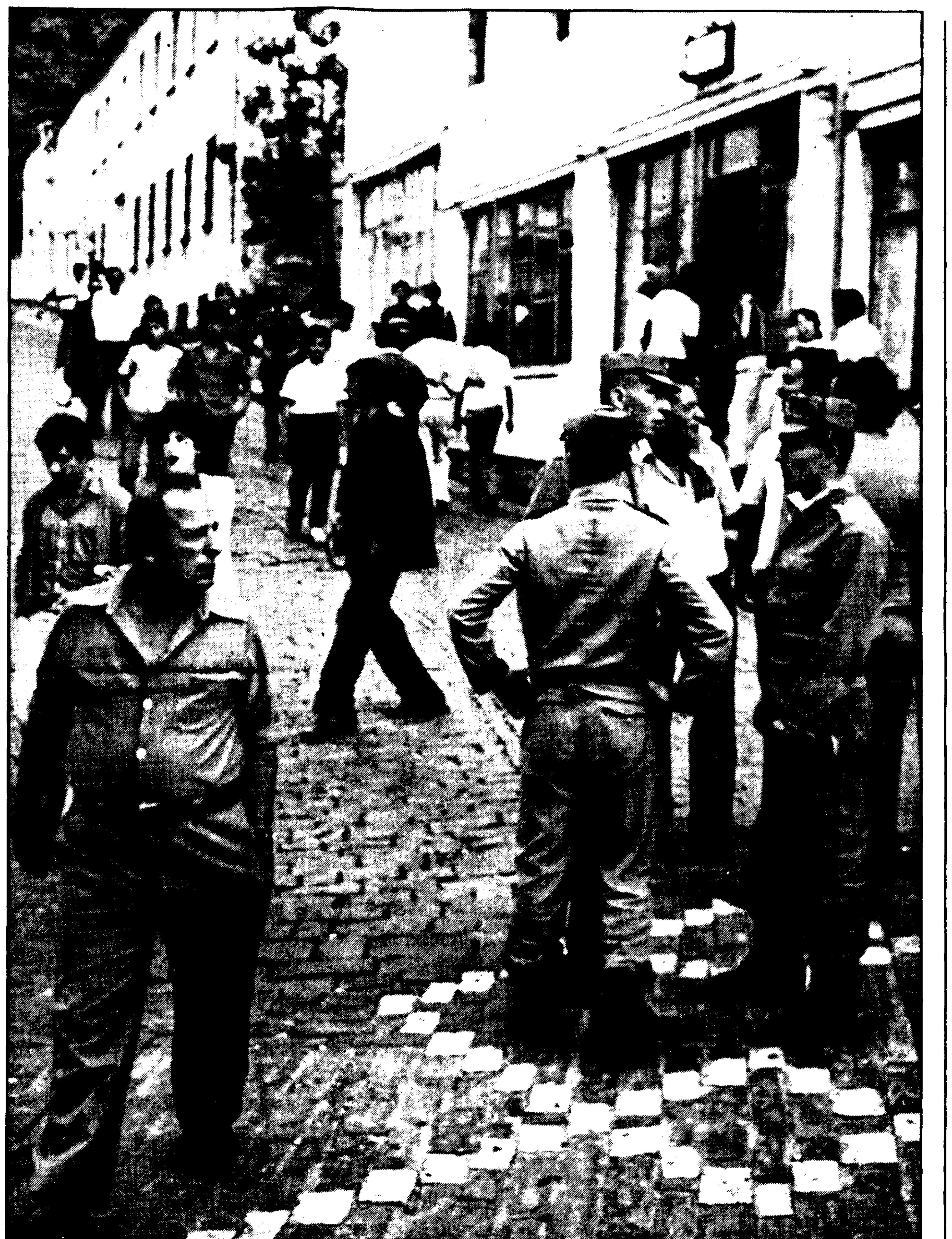
„Zijn jullie niet bang?" vraag ik. Niemand toont angst. „Dat ze barsten," zegt Bajram. En dan: „ Zij weten drommels goed dat het volk hen niet wil". Het gezelschap jonge Albanezen knikt instemmend. Bekoorlijke Agimarta zucht er nog diep bij.

Het is een onvergetelijk moment. Hodzja en Sigurimi. Twee namen, twee begrippen. Tot voor korte tijd werden zij slechts met ontzag dan wel vrees uitgesproken. Nu zijn beiden onderwerp van onverbloemde kritiek, ja zelfs hoon.

Pano maakt zich tot tolk van het zevental als hij zegt zich bedrogen te voelen door het heersende regime. Hij is een van de ingenieurs. „Ik ben gedurende vijf jaar theoretisch geschoold, maar tegelijkertijd ontgoocheld, omdat ik niet in praktijk kan brengen wat ik aan de universiteit heb geleerd," zegt hij. „De gelegenheid en de middelen daartoe ontbreken."

Hem is een baantje opgedrongen in de metallurgische fabriek van Elbasan in Centraal-Albanië, die in de beginjaren zestig model stond voor de Grote Sprong voorwaarts van de volksrepubliek. Nu is het een en al vergane glorie, permanent gehuld in dichte wolken stank. Pano maakt gewag van middeleeuwse toestanden in een fabriek waar improduktiviteit en vervuiling hand in hand gaan en de verliezen zich alsmaar opstapelen. Kortom: de weg naar (individuele) ontplooiïng voor de academisch gevormde jonge garde is eigenlijk al afgesloten, nog voordat zij aan de slag kan.

Niqifori laat zich niet onbetuigd. Hij zegt: „ik ben zo enorm teleurgesteld in het leven dat ik ben gaan geloven. Ik wil echt een nieuw leven beginnen. Ik hoop dat God mij helpt. Van Alia heb ik niets goeds te verwachten."

● Albanese soldaten in een pittoresk straatje van de zuidelijke museumstad Gjirokaster, de geboorteplaats van Enver Hodzja. Een westelijke diplomaat: „Het leger voelt zich vernederd door de overheersende rol van de Sigurimi."

Generatieconflict

Het stille gevecht dat veel jonge, opstandige Albanezen in deze tijd met zichzelf en tegen het regime voeren, leidt in duizenden Albanese families tot aanvullende conflictsituaties.

Agimarta: „Wij verzetten ons niet alleen tegen de heersers, maar liggen ook overhoop met onze ouders en grootouders."

Opa's die de communist en latere stalinist Enver Hodzja tijdens de bittere partizanenoorlog in het zadel hebben geholpen, spreken onverminderd over hun Grote Voorbeeld in termen van solidariteit en adoratie. Het overwegende deel van de daaropvolgende generatie – de ouders van de nu fel tegenstribbelende jongeren – accepteert de bestaande toestand en doet dat hoofdzakelijk om zich niet bloot te stellen aan mogelijke repercussies van bovenaf.

Evenals zijn lotgenoten hoopt Fatmir zich ooit in het buitenland verder te bekwamen, al voegt hij er onmiddellijk aan toe 'zijn geliefde' Albanië nooit voorgoed de rug te zullen toekeren. „Wat moeten wij doen, waar ligt onze toekomst?" Fatmirs vraag komt haast smekend over.

Welnu, het lijkt in elk geval logisch dat de jonge generatie geschoolden van nu straks na aangepaste scholing leiding zal moeten geven in een nieuw ontwikkelingsproces. De weg daarheen zou op dramatische manier kunnen worden geblokkeerd, als het regime ermee doorgaat jonge lichtingen afgestudeerden naar onrendabele en smerige industrieën te verkassen.

Garantie

Wrok, teleurstelling, defaitisme, dit alles culminerend in de sterk groeiende drang eindelijk uit te breken, een blik te werpen op die grote andere wereld buiten Albanië. Zonder schroom klampen de jongeren zich vast aan buitenlanders die de volksrepubliek bezoeken. Zij willen een uitnodiging. Het is de enige mogelijkheid om weg te komen. Ze mogen dan wel een paspoort hebben, van harde valuta voor het verblijf buiten Albanië blijven zij evenwel verstoken.

Een Albanese lerares Engels in Tirana zei ons genoeg leks bij elkaar te hebben geschraapt om haar hartewens in vervulling te zien gaan. Zij heeft een uitnodiging ontvangen van een vriendin uit Boedapest. Die vrouw staat wel financieel garant voor alle mogelijke gevolgen van de overkomst van de Albanese. De kosten van een ticket per Malev vanuit Tirana naar Hongarije zijn voor een Albanees nog wel op te brengen, maar degenen die nu nog proberen legaal naar Duitsland te gaan, moeten voor een enkele vlucht naar Frankfurt omgerekend zo'n ƒ 1500 neertellen. Dat zijn bijna tien maandsalarissen. Geen Albanees kan dat opbrengen.

Vooral in de Griekse gebieden rond de steden Gjirokaster en Saranda willen veel mensen de sprong naar het buurland maken. Op de Griekse ambassade in Tirana is het een drukte van jewelste. Medio deze maand had men daar een lawine van duizend aanvragen voor inreisvisa te verwerken. De Griekse autoriteiten beseffen maar al te goed dat het gros van de aanvragers – men schat zelfs meer dan 95 procent – na aankomst in Griekenland onmiddellijk politiek asiel zal aanvragen. Dit gegeven brengt echter geen verandering in de officiële gedragslijn van Athene, volgens welke Griekenland ook in de bestaande situatie principeel open staat voor vluchtelingen. In kringen van westelijke ambassades te Tirana vernamen wij dat van de circa 20.000 Albanezen die sinds de afkondiging van het versoepelde paspoortbeleid – in mei jongstleden – legaal naar het buitenland zijn vertrokken, er tot dusver slechts zo'n 800 zijn teruggekeerd.

Problemen

Een exodus van duizenden etnische Grieken naar het moederland is niet alleen een doorn in het oog van het communistsiche bewind, ook het economisch al zwaar in de verdrukking geraakte Griekenland dreigt in dat geval met een te zware krachtproef te worden opgezadeld; enorme aanpassingsmoeilijkheden en problemen op het gebied van huisvesting, tewerkstelling en bij sociale en medische opvang.

De vraag dringt zich dus op of alle Griekse Albanezen wel geholpen zijn met een definitief vertrek uit de volksrepubliek. Een mogelijke uitweg uit de moeilijkheden ziet Athene in een reële verbetering van de leefomstandigheden van de Griekse minderheid in Zuid-Albanië, zodat het voor de betrokkenen mogelijk blijft en zelfs aantrekkelijk wordt in hun geboortestreek te blijven leven, wonen en werken. Enkele strafmaatregelen zijn door het bewind inderdaad al ongedaan gemaakt. Zoals de binnenlandse verbanning van complete families of individuele gezinsleden als reactie op bepaalde vergrijpen. Volgens voorzichtige schattingen zijn de afgelopen jaren alleen al in het gebied van de Griekssprekende minderheid die volgens Tirana 60.000 zielen telt, maar volgens Athene ruim 400.000 personen omvat, zo'n 16.000 mensen slachtoffer van deze wrede bestraffing geworden.

Onder druk van de voor Albanië bittere realiteit en uiteraard mede in het licht van de fundamentele omwentelingen in de Sovjetunie en het verdere Oost-Europa, brengt president Ramiz Alia trouwens al veranderingen aan, die voor een deel opzienbarend worden mogen genoemd. Zijn jongste belofte, het openstellen van Albanië voor de cultuur uit het Westen met inbegrip van de door Tirana jaren lang verguisde westerse popmuziek, mode-uitingen en films, is wel een van de ingrijpendste maatregelen tot nu toe en heeft kennelijk tot doel om de bevolking door verruiming van het materiële aanbod tevreden te stellen. De voorgenomen opening van vier Joegoslavische warenhuizen in Tirana en andere soortgelijke voorzieningen elders in het land duiden hier evenzeer op. Alia heeft naar de mening van westelijke waarnemers in Tirana op pragmatische manier de consequenties getrokken uit het wegvallen van de audiovisuele grenzen tussen het 'arme' Albanië en het rijkere omliggende buitenland.

CVSE

De Albanese initiatieven om dichter tegen Europa aan te kruipen zijn evident. Het duidelijkst blijkt dit uit de wens van Tirana om op korte termijn als volwaardige participant tot de Conferentie over Veiligheid en Samenwerking in Europa te worden toegelaten. In dit licht heeft Alia gezegd bereid te zijn de beginselen en besluiten van de CVSE en de Akkoorden van Helsinki van 1975 over veiligheidskwesties en mensenrechten te aanvaarden. Het feit dat Tirana hier expliciet aan heeft toegevoegd te hopen dat het van het buitenland 'het nodige begrip zal ondervinden', kan erop duiden dat het communistische regime toch min of meer aan een eigen Albanese invulling van de beloften denkt. De factor tijd belooft daarbij een voorname rol te spelen. Tirana lijkt zich vooral niet te willen overhaatsen.

Maar het begin is gemaakt en het nu ingezette proces lijkt onomkeerbaar. Een staatscommissie buigt zich over een reeks van noodzakelijke grondwetswijzigingen zonder de toepassing waarvan Albanese toetreding tot CVSE zou kunnen worden geblokkeerd.

Een van die hete hangijzers is de religie. In artikel 37 van de Albanese constitutie is de uitroeping van de atheïstische staat verankerd en wordt beoefening van de godsdienst verboden. Nu, anno 1990, verkondigt de partij dat godsdienstige beleving een zaak van ieders persoonlijke geweten is. In mei van dit jaar beloofde Alia VN-secretaris-generaal Perez de Cuellar tijdens diens bezoek aan Tirana dat Albanië de sinds 1967 gesloten kerken, moskeeën en kloosters (of wat de beeldenstormers destijds van de 2169 religieuze gebouwen hebben laten staan) binnen drie maanden zou heropenen. Die belofte is (nog) niet nagekomen.

Openlijke godsdienstige manifestaties zijn nog steeds niet toegestaan. Wel dringen in de 'Griekse' stad Saranda aan Albanese Rivièra door openstaande ramen van woningen flarden van religieuze melodieën naar buiten. Het is muziek op cassettebandjes, meegebracht door toeristen uit Griekenland. Ook zijn her en der in huizen ikonen uitgestald en ontmoet men in de straten van Tirana en andere steden regelmatig vrouwen en meisjes met een kruisje aan hun halsketting. Nog niet zo lang geleden waren al deze uitingsvormen volstrekt ondenkbaar.

Het gedeeltelijk overstag gaan van het laatste stalinistsiche bastion op de Balkan houdt rechtstreeks verband met de rampzalige economische situatie in het land. De volksrepubliek die onder Hodzja altijd heeft gepocht op haar zelfverzorgend vermogen en zich ook wel tot een zelfbewuste natie met een relatief welvaartspeil heeft opgewerkt, is echter door het jaren lang kunstmatig in stand gehouden isolement enorm achteropgeraakt. De aftakeling is op tal van plaatsen van fnuikende aard. Veel fabrieken verkeren in staat van verval en zijn onrendabel. Ondoelmatigheid is een traditioneel manko, overal, en het daaruit voortvloeiende produktieverlies is navenant. Nieuwe technologieën zijn gevraagd, innovatie op alle fronten, verbetering van de produktiemethoden en opvoering van nog steeds uiterst matige (export)kwaliteit.

tekst en foto's

frits schils

Maar buitenlandse ondernemingen die door Tirana onder aantrekkelijke voorwaarden worden aangemoedigd in de volksrepubliek te investeren, houden vooralsnog de boot af. Het Westen zal pas echt interesse kunnen tonen, als er sprake is van politieke stabiliteit. Daarvan is in Albanië helaas (nog) geen sprake. En aangezien het zittende regime niet in het laatst om redenen van lijfsbehoud blijft vasthouden aan een centraal geleide planeconomie, kan een fundamentele economische ommezwaai nog lang op zich laten wachten.

Een Nederlandse deskundige in het opstellen van economische scenario's voor een van de grootste multi-nationals ter wereld, concludeerde na zijn bezoek aan de volksrepubliek dat de Albanezen geen steek verder komen, als zij blijven vasthouden aan hun huidige economische systeem. Tussenoplossingen zijn er volgens deze expert niet. Als het land wil overleven, zal het bewind er volgens hem niet aan kunnen ontkomen zo snel mogelijk volledig over te schakelen op de markteconomie. Slechts onder die omstandigheden bestaat er een kans dat ondernemingen uit het Westen toehappen en in samenwerking met de Albanezen de hoognoodzakelijke economische restauratie gestalte geven. Bij deze zegsman overheerst nochtans pessimisme, omdat hij zich niet kan voorstellen dat de huidige Albanese leiding zich ooit voorstander zal tonen van zo'n ingrijpende omwenteling, die vrijwel zeker ook het einde van dat bewind zou inhouden. Sukkelt Albanië echter voort op de heilloze weg, dan zal – steeds volgens deze zegsman – de kans op verzet steeds groter worden. Aan het einde van de rit zou dan de chaos kunnen wachten en dat temeer, aangezien het aan een gestrucutreerde oppositie ont breekt. Zowel in Albanië al daarbuiten. Vanuit Zuid-Afrik wil de zich koning noemend Leka I weliswaar het tegendee doen geloven, maar hier is spra ke van niet geringe zelfover schatting. Zelfs onder de ge knechten in Albanië reikt Leka' populariteitsgraad niet verde dan nul komma nul.

Onder controle

Westelijke diplomaten in Tiran zijn van mening dat Ramiz Ali de situatie in het land (nog) on der controle heeft. Toch hebben de exodus van 4000 ambassade vluchtelingen en de groeiende opstandigheid van de jonge ge neraties het regime in verlegen heid gebracht. Dusdanig zelfs dat sinds enkele weken weer me grotere driestheid tegen vluch tende Albanezen wordt opgetre den. Het schietbevel aan de grens met Joegoslavië en Grie kenland wordt opnieuw in volle hevigheid toegepast. Illustratie in dit verband was de dood va een vierjarig meisje – twee we ken geleden – dat deel uitmaakte van een groep van zestien Alba nezen, die per boot over het mee van Shkodra naar Joegoslavië vluchtten. Albanese grensbewa kers namen de groep onder vuur Behoudens de vierjarige peute bleef iedereen ongedeerd.

Het gebruik van dodelijk geweld bij vluchtpogingen van ongewa pende mensen is buitengewoon schadelijk voor het regime, om dat een en ander in regelrechte tegenspraak is met de officiële Albanese belofte om in het kade van de toenadering tot Europa de mensenrechten voortaan vol ledig te zullen respecteren. Ook wakkert dit brute optreden de woede van de bevolking in Alba nië aan. En die kan via de Alba nese uitzendingen van de Joego slavische radio dagelijks in drie uitzendingen van elk een hal uur uitgebreid kennisnemen va al hetgeen zich in Albanië af speelt. Een ander radiostation dat met grote gretigheid door de Albanese bevolking wordt be luisterd, is de Voice of America.

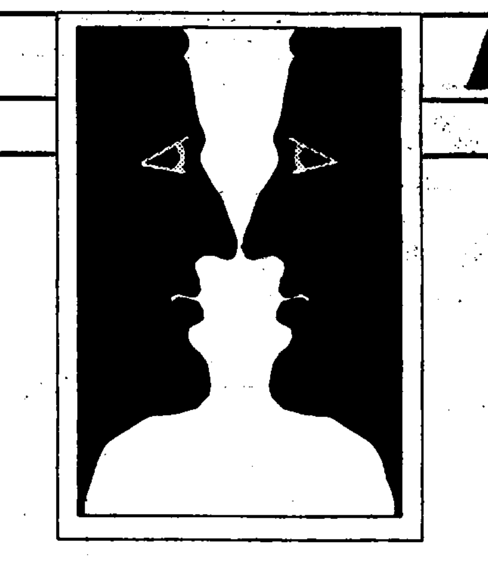
In het toenemend aantal ont snappingen van militairen zien diplomaten in Tirana een aanwij zing dat Ramiz Alia niet vast op de strijdkrachten kan rekenen indien het ooit tot een opstand zou komen. Het leger – 40.400 man in actieve dienst en ruim 150.000 reservisten – voelt zich vernederd door de overheersen de rol van de geheime politie, de Sigurimi, is de mening in die kringen, die bovendien in toene mende mate overhellen naar de conclusie dat de recente vervan ging van de minister van binnen landse zaken Simon Stefan door Herkurian Isay niet tot een ver soepeling binnen de geheime po litie heeft geleid, zoals in het Westen is aangenomen, maar to een aanmerkelijke verharding.

Samenvattend: veranderingen zijn onmiskenbaar, maar zij gaan voor velen lang niet ver genoeg omdat zij nog niet de fundamen ten van het bestaande totalitaire systeem raken. Tirana heeft e trouwens geen twijfel over laten bestaan dat het streng zal blijven optreden tegen krachten die de 'bestaande orde' in gevaar bren gen. Een week voordat het de creet werd uitgegeven, en drie weken na de bestorming van de ambassades in de Albanese hoofdstad, dreigde in het land opnieuw de vlam in de pan te slaan, toen enkele duizenden on tevredenen uit Tirana, Durres en Kavaja zich aan de rand van de hoofdstad voor een hernieuwde massabetoging verzamelden Zover kwam het niet. Politie en Sigurimi kwamen in actie en joe gen de menigte uit elkaar. In het Westen bleef dit in de kiem ge smoord verzet onopgemerkt.

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Woede slechte raadgever voor premier

Lubbers moet voortaan tot 10 tellen als hij boos is

Van links tot rechts is men het erover eens: premier Lubbers heeft, in tegenstelling tot we van hem gewend zijn, fout op fout gestapeld bij het afwikkelen van de affaire-Braks. Over de oorzaken van dit mismanagement wordt in Den Haag druk gespeculeerd. Maar de meest waarschijnlijke verklaring blijft dat Lubbers gewoon boos was, oprecht kwaad. En kwaadheid is ook bij Lubbers een slechte raadgever.

politiek objectief

Toen de premier maandag voorstelde de voormalige staatssecretaris van Buitenlandse Zaken René van der Linden tot staatssecretaris van Landbouw te benoemen, waren de beren los. Natuurlijk had Lubbers wel verwacht dat dit voorstel bij de PvdA niet goed zou vallen, maar dat interesseerde hem weinig. Tenslotte had de PvdA zijn vriend Braks ten val gebracht en enige wraak was dus wel op zijn plaats.

Maar waar Lubbers niet op rekende was, dat ook in zijn eigen CDA het voorstel helemaal niet goed viel. Een grote groep CDA-fractieleden verzette zich tegen deze benoeming. Naar verluidt heeft de premier daarvan een echte woede-aanval gekregen. En vanaf dat moment is alles fout blijven gaan.

Halve waarheid

Lubbers liet eerst via fractieleden uitlekken, dat Wim Kok zich niet tegen de benoeming van Van der Linden had verzet. Dat was op z'n best een halve waarheid, maar eigenlijk zat het heel dicht tegen een leugen. Lubbers had namelijk inderdaad met de vice-premier overlegd, maar dat ging toen nog over een staatssecretaris voor de visserij en niet met een pretpakket. Ook had Lubbers op een briefje acht namen aan Kok voorgelegd, maar daarover had in het geheel geen overleg plaatsgevonden. En in de politiek gaat het gezegde 'wie zwijgt stemt toe', zeker in dit soort gevallen, niet op.

Kok maakte vervolgens de fout PvdA-fractievoorzitter Thijs Wöltgens niet op de hoogte te stellen van hetgeen was voorgevallen, zodat deze oprecht verrast was door het voorstel van Lubbers. Kok zat toen overigens in Washington voor een vergadering van het IMF. In de PvdA-fractie overheerste lacherigheid in plaats van kwaadheid over het voorstel van Lubbers. Eigenlijk werd het niet serieus genomen, maar zo was het wel bedoeld.

De premier probeerde Van der Linden nog te redden door in de Tweede Kamer te verklaren dat deze niet melaats was. Een bewindsman die eerder om bepaalde redenen moest aftreden, hoeft op een ander tijdstip, onder andere omstandigheden en voor een andere post, niet per definitie ongeschikt te zijn.

Afgang

De CDA-fractie vond het echter te ver gaan. Niet dat dat openlijk werd gezegd, dat zou een te grote afgang voor de CDA-leider/premier zijn. Maar via de binnenlijn werd hem wel duidelijk gemaakt dat een dergelijke benoeming op het CDA zou terugslaan. In het land zou niemand begrijpen dat Van der Linden gerehabiliteerd zou worden.

In de Tweede Kamer ontstond een vrijwel blinde paniek. Politici zijn geen lieverdjes, maar de hoeveelheid halve en hele onwaarheden die de laatste dagen over de verzamelde journalistiek zijn uitgestort, tarten elke beschrijving. Alles stond deze week in het kader van het bekende gezelschapsspel 'Zwarte Pieten'.

Even dreigde er zelfs een heuse crisis-sfeer te ontstaan. Woensdagavond, nadat René van der Linden zich had teruggetrokken en daarvan de schuld bij de PvdA had gelegd, kondigde de PvdA een persconferentie aan om daarop te reageren. En als coalitiepartners elkaar per persconferentie gaan bestoken, is een kabinetscrisis meestal nabij.

Nog net op tijd is er in de PvdA iemand opgestaan die de fractie tot rede bracht. De persconferentie werd afgeblazen en volstaan werd met een even terughoudende als korte verklaring. Brinkman en Wöltgens besloten vervolgens tot een verzoeningsetentje, dat leidde tot de afspraak dat er toch een staatssecretaris zou komen.

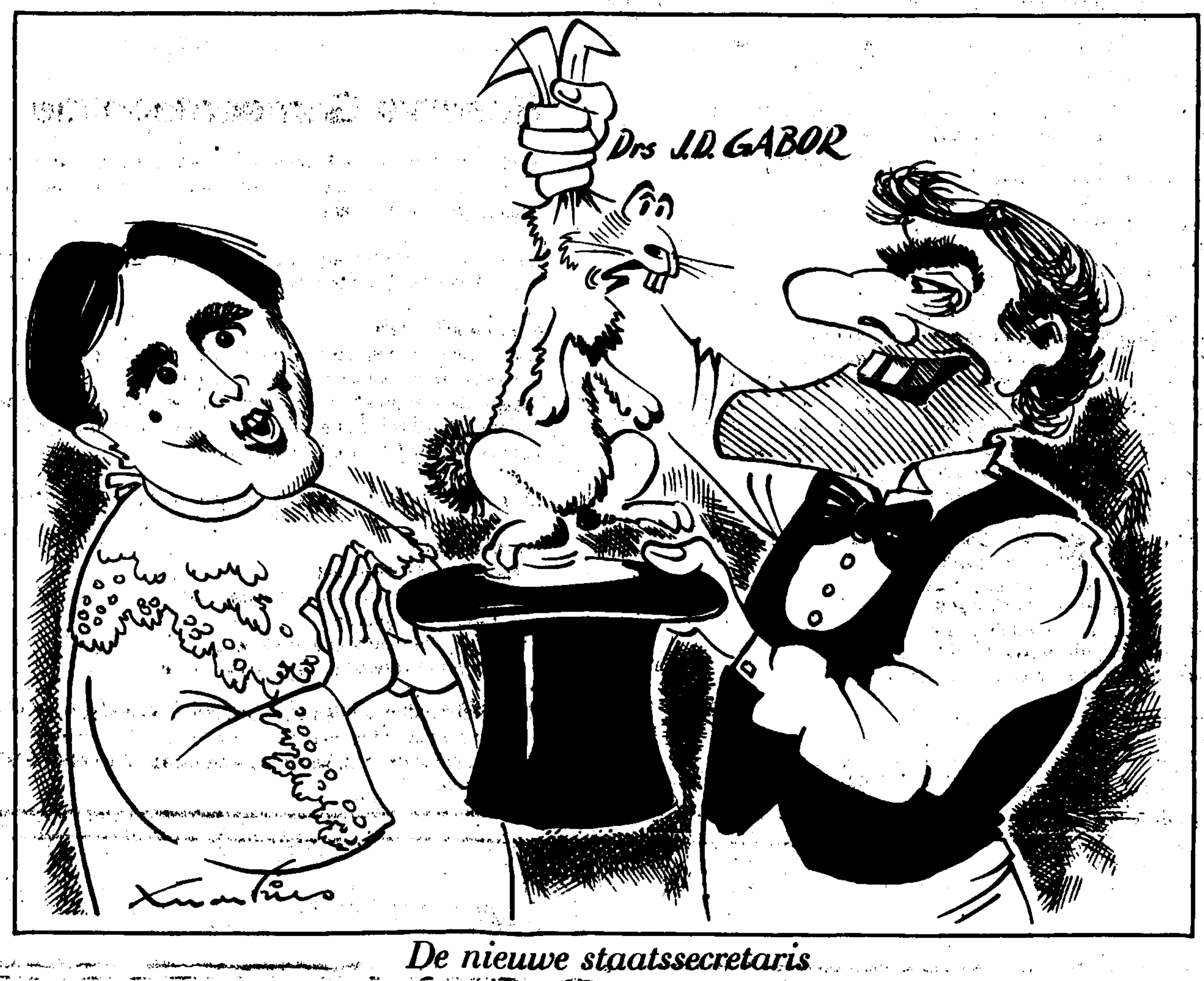
Daarmee hebben de beide fractieleiders de problemen opgelost die Lubbers had veroorzaakt. Dat de premier wraak zou nemen op de PvdA wegens het wegsturen van Braks, lag voor de hand. Maar dat het zo snel en op zo domme wijze zou gebeuren, verraste iedereen, niet in het minst de CDA-fractie zelf.

Lubbers had ook beter even kunnen wachten. Er moeten nog moeilijke onderhandelingen worden gevoerd over verdere bezuinigingen. Daar zou het CDA, als genoegdoening, gemakkelijk een paar politieke strijdpunten kunnen binnenhalen. Nu Lubbers Van der Linden als wraakmiddel koos, heeft hij de sfeer in de coalitie grondig verziekt. En dat kan nare gevolgen hebben, zowel voor het CDA zelf, als voor de coalitie.

Het CDA zit daarbij met het probleem dat er geen alternatief is voor de PvdA om mee te regeren. De VVD is na de kabinetscrisis nog steeds niet op krachten gekomen. Bovendien zou dit optreden van Lubbers weleens een kabinet PvdA-VVD-D66 een klein stapje dichterbij kunnen hebben gebracht. En als er iets is waar het CDA van gruwt, is het wel de gedachte ooit in de oppositie terecht te komen.

En tenslotte heeft Lubbers met zijn ondoordachte actie het CDA-Kamerlid René van der Linden definitief afgebrand. Boze tongen beweren dat dat opzet van de premier is geweest, maar dat lijkt te ver te gaan. Het effect is echter dat de Limburger een openbare functie van enig belang in ons land verder wel kan vergeten. Hij kan nu beter naar een mooi baantje in Brussel gaan uitkijken.

henri kruithof

De nieuwe staatssecretaris

Politiek

PvdA-fractievoorzitter Thijs Wöltgens heeft begin deze week een aantal behartenswaardige woorden uitgesproken. Naar zijn inzichten heeft de politiek zichzelf van zijn handelingsvrijheid beroofd en voldoet niet meer aan de verwachtingen van de burgers.

Het is echter allemaal nog erger dan Wöltgens stelt – een wat hij ongetwijfeld zelf ook best weet: de burgers zijn teleurgesteld in de politiek en hebben de neiging er zich helemaal vanaf te keren.

Te vaak wekt de politiek zèlf de indruk van handjeklap, het elkaar de bal toespelen. Het parlement functioneert nauwelijks meer als een parlement, maar hobbelt mee aan de leiband van de regering. De regeringsfracties leggen de bewegingsvrijheid van de eigen individuele parlementariërs compleet lam. Een dissidente mening wordt niet gewaardeerd. De rest, de oppositie, kan slechts morren in bescheidenheid.

Wöltgens heeft gelijk als hij zegt dat de politiek weer een veel belangrijker plaats in de maatschappij moet gaan innnemen, ten koste van adviesorganen en andere maatschappelijke organisaties. Die lijken nu de dienst uit te maken en stellen het parlement vaak voor een voldongen feit, waar alleen nog maar 'ja' of 'nee' tegen kan worden gezegd. En 'nee' is dan al vaak niet al te best voor de voortzetting van de politieke carrière.

Het bestuur is technocratisch van karakter. Ambtenaren koken de besluiten voor, overleggen erover met maatschappelijke organisaties en als alles dan vastligt mag de politiek het nog goedkeuren. Kamerleden houden zich te veel bezig met het politieke spel – vaak dus het elkaar vliegen afvangen – met het jagen op stemmen en een zo groot mogelijk aandeel op de kiezersmarkt. Beter zou zijn als ze zich op hun eigenlijke taak zouden richten, deelname aan het besturen van Nederland en de controle op de regering.

Dat deze ontwikkeling zich zo heeft kunnen doorzetten heeft echter ook te maken met een gebrek aan visie bij veel Kamerleden. Eigen initiatieven blijven uit. Politieke partijen hebben de plicht een visie te ontwikkelen op de toekomst van onze samenleving en die aan de kiezers voor te leggen. De politiek zal snel de geloofwaardigheid verliezen als ze zich beperkt tot het spel om de macht. De onverkwikkelijke gang van zaken rond de opvolging van Gerrit Braks hebben de zaak er de afgelopen week echter niet beter op gemaakt. En ook dat zal Wöltgens beseffen als geen ander.

P.S.

lezers schrijven

postbus 3100

● Lubbers

De gemoederen op het Haagse Binnenhof lopen hoog op. De eigenlijke oorzaak van het aftreden van (oud)minister Braks is niet zijn beleid, maar de houding van de minister-president ten opzichte van de Kamer en het kabinet. De PvdA laat, evenals de VVD, heel terecht niet over zich lopen. De VVD-fractieleider Bolkestein merkte onlangs op dat het CDA, na decennia lang regeringspartij te zijn geweest, kennelijk geen gevoel meer heeft voor politieke (en democratische) verhoudingen.

Dat Bolkestein het hiermee bij het rechte eind heeft, blijkt uit het feit dat Lubbers (de katholieke) René van der Linden naar voren tracht te schuiven als 'hulpje' voor aankomend minister Bukman. De streken van Lubbers zullen mijns inziens wederom leiden tot een kabinetscrisis op korte termijn. Hoogmoed komt immers voor de val. Dan is de weg vrij voor de lang verwachte coalitie PvdA/VVD.

ROERMOND — Saskia van der Laak

● Rolduc 3

De heer Custers spreekt in uw uitgave van zaterdag 22 september jl. van een 'trend' waar het gaat om de meest recente kwalijke gebeurtenissen in ons bisdom. Hoewel hij blijkbaar slechts stoelt op enkele voorvallen, kan het woord trend rustig gebezigd worden.

Zonder namen te willen noemen, uit zorg voor de betreffende families, kunnen al legio van excessen opgesomd worden, te beginnen met de vroegere secretarissen van het bisdom, van wie er een ook docent op Rolduc was. Via de achterdeur werden zij geloosd, maar pas nadat de situatie dreigde te exploderen. De heer Custers stelt terecht dat men de fouten van deze heren niet enkel en alleen in de schoenen van de bisschop kan schuiven. Gezien de opeenvolging van voorvallen moet langzamerhand toch wel de vraag gesteld worden of de bisschop ergens een blinde vlek heeft of is hij, zoals vroeger al geopperd werd een gespleten persoonlijkheid? In ieder geval verdienen Rolduc en ons bisdom beter.

HEERLEN — M. Snijders

● Kanker

Beschamend, dit 'gevecht, wie er nu wel of niet de grootste behoefte heeft aan geld op dit moment. Persoonlijk zou ik zeggen: „Het Rode Kruis", maar als leek kun je de situatie van die fondsen moeilijk beoordelen. Misschien kan de kankerbestrijding wat 'reclamegelden' claimen bij de regering.

Er werd dus gecollecteerd voor de kankerbestrijding! Te zelfder tijd is rond Amsterdam-Schiphol een taxi-oorlog aan de gang. Er is namelijk een wet van kracht geworden die taxi's (auto's dus), gebiedt met lege wagens terug te rijden naar hun vertrekpunt. En dit in een regio, waar het hoogste percentage kankersterfte voorkomt (Consumentengids 9-90)! En dit terwijl de regering honderdduizenden guldens uitgee[ft] om snelbussen te promoten e[n] ons het nut van carpooling t[e] doen inzien! Wie het weet ma[g] het zeggen! Lubbers 'weet' in el[k] geval dat Nederland ziek is. Al[s] we hem zijn karwei laten afma[-] ken zijn we aan het eind van d[e] rit allemaal doodziek!

MARGRATEN — A. Buntinx-Sende

● H. van Veen 2

Met verbazing lazen wij op 1 september uw artikel over de a[c]tie van de damescommissie va[n] Golfclub Hoenshuis in Voeren daal ten bate van de Stichtin[g] Colombine. In onze ogen een a[r]tikel vol vooroordelen en feiteli[j]ke onjuistheden. Jammer dat u[w] verslaggever zo schrijft over ee[n] toch zo'n aardige zaak.

WESTBROEK — Anne Geenen, Stichting Colombin[e]

● Van der Linden

Naar aanleiding van de verwi[k]kelingen rondom het wederom passeren van onze René van de[r] Linden, nu voor de functie va[n] staatssecreatris, kan ik niet nala[-] ten te zeggen dat ik de rol van d[e] PvdA ronduit schandalig vind. Het raspaard uit Kerkrade (Wöl[t]gens) is gezien zijn denken e[n] handelwijze te vergelijken me[t] een ordinaire knol. Als trouw aanhanger van de PvdA sinds ja[-] ren kan ik Wim Kok en de zijne[n] verzekeren, dat dit nu wel afgelo[-] pen is. In ieder geval was dit d[e] zoveelste nekslag die de PvdA aan Van der Linden uitdeelde.

HEERLEN — H.J. Vestjen[s]

● Bejaarden

Hotel 'Mooi Veluwe' in Putte verzorgt het hele jaar voor in to[-] taal ruim achtduizend bejaarde[n] prachtige vakantieweken, wa[ar] ze kunnen genieten van de schi[t-] terende bossen en de sfeervoll[e] gezelligheid.

Nu wil men het hotel volstoppe[n] met asielzoekers! Met als concl[u-] sie dat de bejaarden hun vaka[n-] tie afgepakt wordt. De meest[e] bejaarden leven een jaar lan[g] naar die heerlijke vakantie to[e]. Minister d'Ancona, dit kunt u di[e] 8.000 bejaarden toch niet afn[e-] men! Laat Mooi Veluwe met di[e] bejaardenvakanties doorgaan.

TREEBREEK — Wim Hendelin[k]

Onduidelijkheid over rol binnen katholieke kerk

Bisschoppensynode buigt zich over priesterambt

Van onze redactie buitenland

De enige oplossing voor de identiteitscrisis waarin veel priesters verkeren, ligt in de terugkeer naar een traditionele invulling van het priesterambt, zei paus Johannes Paulus II tijdens een bezoek aan Frankrijk in oktober 1986. Daarmee is de richting van de komende wereldbisschoppensynode over de vorming van priesters aangegeven.

Ruim 240 bisschoppen, onder wie kardinaal dr A.J. Simonis, aartsbisschop van Utrecht, discussiëren van 30 september tot 28 oktober achter de gesloten deuren van het Vaticaan over priesterroepingen, seminaries en de permanente vorming van priesters. In 1971 hield de synode zich bezig met het ambtelijk priesterschap. Een synode is niet meer dan een adviesorgaan van de paus. Hij kan de aanbevelingen in een document verwerken of maar heeft (althans in theorie) ook het recht deze naast zich neer te leggen.

Niet het priestertekort staat op deze achtste gewone algemene vergadering van de bisschoppensynode centraal, maar de onduidelijkheid over de rol van de priester. Het werkdocument spreekt van een 'diepe' identiteitscrisis. „De priester loopt het gevaar zozeer geïsoleerd te raken en niet begrepen te worden dat hij zelfs zijn motivatie (bijna) verliest." Volgens het Vaticaan zou dit een verklaring kunnen zijn voor het uittreden van priesters en voor het 'afwijkend gedrag', waarmee het ontduiken van het verplichte celibaat wordt bedoeld.

Negatief

Consumentisme en materialisme hebben een negatieve invloed op de vorming van priesters. Bovendien leidt het priestertekort ertoe dat veel priesters veel te hard moeten werken zodat ze onder stress komen te staan, aldus het werkdocument. In dit stuk van het Vaticaan zijn de reacties (maar niet alle) verwerkt die de bisschoppenconferenties op het oorspronkelijke discussienota ('Lineamenta') hebben gegeven.

Uit de verschillen tussen de Lineamenta en het werkdocument blijkt dat er bij de bisschoppen grote bezorgdheid over het welzijn van priesters bestaat. Stress en eenzaamheid werken innerlijke leegheid en berusting in de hand, zo zegt het werkdocument.

Vragen zijn er ook over de selectieprocedure van priesterkandidaten, het naleven van de evangelische raden (gehoorzaamheid, kuisheid en armoede) en de opvoeding tot emotionele rijpheid met het oog op het celibaat. De paus heeft vorige maand nog eens duidelijk gezegd dat de Rooms-Katholieke Kerk het celibaat niet zal opgeven. Wellicht komt het vraagstuk terloops aan de orde als er gesproken wordt over de mogelijke priesterwijding van mannen die zich in de kerk en de maatschappij hebben bewezen ('viri probati').

Ook zal de synode zich bezig houden met de vraag of de priesteropleiding volledig moet plaatshebben in een gesloten groot-seminarie (zoals Rolduc in het bisdom Roermond en het Sint Janscentrum in Den Bosch) of aan een universiteit met bijkomende vorming aan een convict.

Minder geschikt

De groeiende secularisatie van de universiteiten maken deze instellingen tot een steeds minder geschikte plaats voor de opleiding van priesters, zei kortgeleden de uit België afkomstige secretaris van de synode, aartsbisschop Jan Schotte.

In dit verband komt ook de vraag aan de orde of leken aan seminaries mogen doceren. In de Verenigde Staten zijn er bovendien nogal wat vrouwelijke docenten aan de priesteropleidingen verbonden. Verder spreekt het werkdocument over de risico's van het gezamenlijk opleiden van priesterstudenten en theologiestudenten die niet voor het ambt willen (of mogen) kiezen.

„De identiteit van de priester-dienaar bestaat uit de deelneming aan het wezen, de zending en de priesterlijke levensstijl van Christus, die zich in de kerk voortzetten." Die volzin in het werkdocument is de rode draad in de overwegingen over het priesterschap. „De priester-dienaar is dienaar van Christus, aanwezig in de Kerk als mysterie, communio en zending."

Daaruit volgt logischerwijs dat de spirituele dimensie in het leven van de priester belangrijker is dan andere aspecten, hoe wezenlijk ook, zoals het apostolaat. „In een maatschappij waarin de dorst naar God, ondanks de secularisatie en het binnendringende heidendom, duidelijk merkbaar is, wordt de priester een getuige van het mysterie."

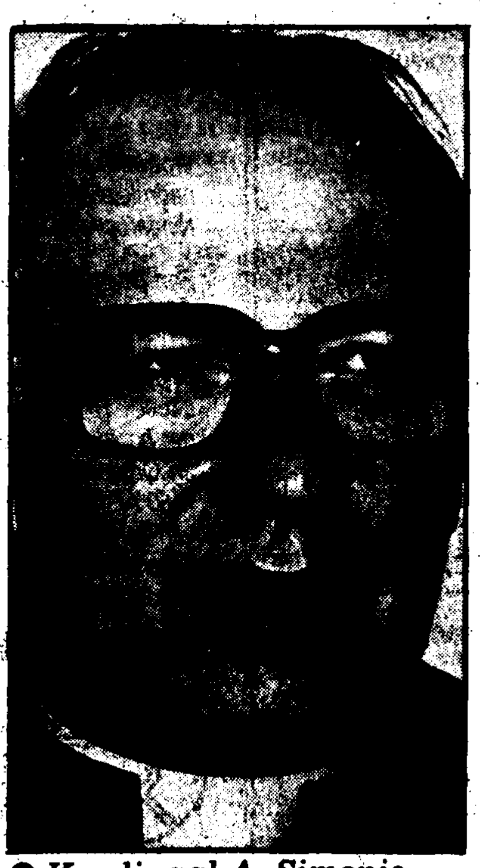
De spirituele vorming, die het hart van de priestervorming wordt genoemd, impliceert een verdieping van de gebedservaring, dagelijkse viering van de eucharistie en regelmatig biechten.

Na de spirituele komt de menselijke vorming die wordt verwezenlijkt door zichzelf te geven, afstand te doen en een leefregel te accepteren. „De leefregel van het seminarie of het religieuze vormingshuis is niet alleen een voorwaarde om de orde te handhaven, maar een absolute noodzaak voor een authentieke opbouw van de persoonlijkheid," aldus het werkdocument.

Celibaat

In veel antwoorden van bisschoppenconferenties wordt het celibaat een authentiek-profetische getuigenis in de huidige wereld genoemd. Toch rijzen er problemen, zegt het werkdocument. Priesters stellen het verplichte karakter aan de orde, kandidaten verlaten om deze reden de opleiding. „Het probleem is vooral nijpend omdat wij in een geërotiseerde wereld leven, waarin de waarde van het celibaat omwille van het Koninkrijk niet meer wordt onderkend."

In het kader van de intellectuele vorming wordt een legitieme veelheid van benaderingen 'volledig erkend', maar 'men zal zich vooral met de samenhang en de trouw aan het leergezag moeten bezighouden'. De moraaltheologie wordt in dit verband met nadruk genoemd.

● *Kardinaal A. Simonis*

● *Paus Johannes Paulus II*

In het onderdeel over de pastorale vorming (het laatste element) komt de samenwerking met leken aan de orde, waarbij in één adem de specifieke zending van de priester wordt genoemd. Enkele bisschoppenconferenties hebben in dit verband de vraag gesteld in welke mate de samenwerking met religieuzen en met leken (zowel mannen als vrouwen) kan worden uitgebreid. Het werkdocument geeft hierop geen antwoord.

Priestertekort

De Rooms-Katholieke Kerk kampt over de gehele wereld met een tekort aan priesters. Bovendien speelt de vergrijzing een steeds grotere rol.

Terwijl het aantal rooms-katholieken wereldwijd tussen 1970 en 1988 van 653 miljoen naar 890 miljoen steeg (plus 36,29 %), daalde het aantal priesters van 419.728 naar 401.930 (min 4,24 %).

De vergrijzing doet zich vooral in Noord-Amerika en Europa voor. Drie jaar geleden behoorde Nederland tot de vier Westeuropese landen waar de gemiddelde leeftijd van de priesters tot boven de 60 jaar was gestegen. In ons land was dit het hoogste met ruim 62 jaar.

Het aantal priesters van de bisdommen daalde tussen 1965 en 1989 in Nederland met bijna de helft van 4.175 naar 2.167. Van die 2.167 seculiere priesters waren er begin 1989 nog 1.310 in actieve dienst, terwijl de overige 857 reeds met emeritaat waren. Het aantal priester-religieuzen daalde in dezelfde periode met ruim de helft van 9.420 naar 4.335.

De Derde Wereld laat een geheel ander beeld zien. In Afrika en Latijns-Amerika steeg het aantal (seculiere en reguliere) priesters tussen 1970 en 1988 met ruim 12 % en in Azië met bijna 23 %. In Noord-Amerika daalde hun aantal met ruim 4 % en in Europa met 11 %.

Toch houden de priesters in de ontwikkelingslanden het voorlopig nog heel wat drukker dan hun collega's in de rijke landen. Terwijl in Noord-Amerika er één priester op 991 gelovigen is en in Europa één op 1231, heeft een priester in Azië de pastorale verantwoordelijkheid over 2.546 gelovigen, in Afrika 4.249 en in Latijns-Amerika over 7.463 gelovigen.

De RK Kerk kan zich over één zaak verheugen. Het aantal priesterkandidaten stijgt nog steeds fors: van 60.368 in 1976 naar 92.173 in 1988. In Afrika bedroeg de stijging 162 %, in Latijns-Amerika 132 % en in Azië 75 %. Zelfs Europa laat een stijging van 26 % zien, maar dat is een vertekend beeld. Alleen in Polen, dat vorig bijna een derde van de ruim 29.000 Europese priesterkandidaten telde, groeit hun aantal.

Daar ligt ook het antwoord van de paus op de vraag wat de oplossing voor de identiteitscrisis van de priesters is: een traditionele invulling van het priesterambt.

achtergond

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek

Deze stichting met ruim 2800 medewerkers, beheert de volgende instellingen:

- Maaslandziekenhuis op de lokaties Sittard en Geleen (957 bedden)
- Verpleeghuis St. Jansgeleen (209 bedden)
- Verpleeghuis St. Odilia, Geleen (148 bedden)
- Verpleeghuis Invia, Sittard (118 bedden)
- Verpleeghuis St. Agnetenberg Sittard (75 bedden)

Voor de dienst Opleidingen Verpleging en Verzorging, Opleiding A-verpleegkunde, zoeken wij contact met belangstellenden voor de funktie van

docent verpleegkunde (75%)

vakaturenr. GM 68

funktie-informatie:
- is belast met de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van de lessen verpleegkunde en overige vakken waartoe bevoegd;
- begeleidt eventueel de hem/haar toegewezen kursusgroepen, alsmede individuele leerlingen. Geeft methodische praktijkbegeleiding aan de leerling;
- wordt betrokken bij de beleidsvoorbereiding en -ontwikkeling in algemene zin en vervult projektmatige deeltaken bij specifieke onderdelen van beleidsvoorbereiding, -ontwikkeling en uitvoering.

De werktijden zijn verdeeld over 5 dagen per week.

funktie-eisen:
- diploma A-verpleegkundige, danwel MBO-V of HBO-V;
- onderwijskundige bevoegdheid conform wettelijke regeling diploma A-verpleegkundige, t.w.;
  * diploma docent-verpleegkundige;
  * diploma leraar verpleegkunde, of
  * diploma hogere opleiding voor verpleegkundigen richting onderwijskunde, of
  * MO-akte pedagogiek, afstudeerrichting onderwijskunde of gezondheidszorg;
- tenminste 1 jaar praktijkervaring.

arbeidsvoorwaarden: Salariëring geschiedt overeenkomstig PWG-funktiegroep 50, met een maximum van ƒ 4491,- bruto per maand (op full-time basis).

inlichtingen: Nadere inlichtingen kunt u inwinnen bij dhr. J. Vrancken, coördinator theorie A-opleiding, telefoonnr. 04490-18666, toestel 2234.

Alle funkties staan in principe open voor zowel mannen als vrouwen.

Schriftelijke sollicitaties binnen 10 dagen richten aan:
Dienst Personeel en Organisatie
Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek
Postbus 5500, 6130 MB Sittard

In de linker-bovenhoek van brief en enveloppe het vakaturenummer vermelden.

Vereniging voor Voortgezet Onderwijs in Limburg
Wilhelminasingel 25, 6041 CH Roermond, postbus 960, 6040 AZ Roermond

Het bestuur van de Vereniging voor Voortgezet Onderwijs in Limburg roept

docenten (m/v)

op voor de volgende vakatures:

Biologische School te Heerlen

bloementeelt	±29 lessen per week
aanleg en onderhoud	±29 lessen per week
natuurkunde	±12 lessen per week

Inlichtingen: dhr. F. Smeets, directeur, tel. 045-721000.

Sollicitaties te richten aan dhr. A.J. van Pol, secretaris van bovengenoemde vereniging, tel. 04750-81815.

Gevraagd voor direkt

ALL ROUND AUTOPLAATWERKER

en

ALL ROUND AUTOSPUITER

Sollicitaties na telefonische afspraak.
Autoschade Bastiaens en Rings
Heerderdwarsstraat 22
6224 LT Maastricht tel. 043-620276

Wir stellen ein:

Erfahrene Baggerführer

für Mobil- und Kettenbagger

Schriftliche Bewerbungen werden erbeten an:

W. Dohmen GmbH & Co. KG

Tief-, Straßen-, Hoch- und Stahlbetonbau

5132 Übach-Palenberg-Windhausen
Hasenbuschstraße - Telefon 02451/67031

DASSEN
GROUP BV STEIN

Voor DASSEN INSTALLATIES BV TE STEIN vragen wij:

TWEEDE ELEKTROMONTEURS (m/v)
industriële montage-utiliteit
- opleiding LTS/KMBO/VEV
- leerovereenkomst mogelijk

ELEKTROMONTEURS/ EERSTE ELEKTROMONTEURS (m/v)
industriële montage-utiliteit
- opleiding LTS/VEV/KMBO/MTS
- leerovereenkomst voortgezette opleidingen mogelijk

INSTRUMENTATIE-MONTEURS (m/v)
industriële montage
- opleiding MTS/CVV/SOM

BEDRADINGSMONTEURS (m/v)
industriële montage/fabricage
- opleiding LTS/VEV/KMBO/MTS
- leerovereenkomst mogelijk

BANKWERKERS (m/v)
industriële montage
- opleiding LTS-metaal/KMBO/MTS

INSTRUMENT-PIJPFITTERS (m/v)
industriële montage

Het werkterrein voor genoemde funkties omvat elektrotechnische en meet- en regeltechnische installaties en apparatuur.
Praktijkervaring strekt zeer tot aanbeveling.

Bij Dassen Engineering BV te Stein zijn plaatsingsmogelijkheden voor een aantal:

ENGINEERS (m/v)
- gespecialiseerd in besturingstechnieken
- MTS/HTS-opleiding dan wel gelijkwaardig nivo

INSTRUMENTATIE-ENGINEERS (m/v)
- MTS/HTS-opleiding dan wel gelijkwaardig nivo
- applicatie-cursus meet- en regeltechniek strekt zeer tot aanbeveling

ELEKTROTECHNISCH-TEKENAARS (m/v)
- opleiding MTS-E
- ervaring met PC en/of CAD gewenst

Geïnteresseerden wordt verzocht te solliciteren bij:
Hoofd Personeelszaken DASSEN GROUP BV
Schinkesstraat 1, Postbus 21, 6170 AA Stein (L).

Ook kunt U bij de afdeling Personeelszaken een sollicitatieformulier aanvragen
(tel. 04490-31418, toestel 206/207)

DASSEN is een groep van ondernemingen die zich bewegen op het gebied van elektrotechniek, meet- en regeltechniek, procesbesturing en technische automatisering.
DASSEN GROUP BV treedt op als houdstermaatschappij en ondersteunt de drie werkmaatschappijen door het beschikbaar stellen van een aantal stafdiensten.
DASSEN ENGINEERING BV werkt in de projektensfeer en houdt zich bezig met het gehele traject van pré-engineering tot start up.
DASSEN INSTALLATIES BV bundelt de installatie-aktiviteiten van de vestigingen Arnhem, 's-Hertogenbosch, Rotterdam en Stein.
DASSEN INDUSTRIAL PRODUCTS BV ontwikkelt en produceert een breed scala van produkten voor elektrotechnische en besturingstechnische toepassingen.

DASSEN:
vanaf pré-engineering tot en met after service.

DASSEN

AUTOMOBIELBEDRIJF JOS BOGMAN Kerkrade BV
vraagt voor spoedige indiensttreding

1e of 2e AUTOMONTEUR

Funktie-eisen:
- in bezit van diploma MTS-Autotechniek -
- een aantal jaren ervaring in soortgelijke funkties -
- goede motivatie en inzet -

Wij bieden sollicitanten een goed betaalde dienstbetrekking met toekomstmogelijkheden, uitstekende sociale voorzieningen en opname in het bedrijfspensioenfonds.

Sollicitaties richten aan
Direktie Automobielbedrijf Jos Bogman Kerkrade BV
Postbus 7, 6460 AA Kerkrade.

Telefonische inlichtingen kunt u inwinnen op werkdagen onder telefoonnummer 045-423030, vragen naar Dhr. Beelen.

Hamstraat 70
Kerkrade-West
Tel. 045-423030
Fax 045-416868

OFFICIAL DEALER

Jos Bogman Ford

SCHOLENGEMEENSCHAP SINT MICHIEL

Interconfessionele school met afdeling gymnasium, atheneum, havo en mavo

De S.G. Sint Michiel te Geleen heeft per nader overeen te komen datum (wegens vervanging) een vacature voor een

docent(e) economische wetenschappen I + II/recht 1e graad voor 19 lesuren.

Ervaring eindexamen VWO/Havo is gewenst.

Sollicitatiebrieven spoedig te richten aan het Bestuur M.O.L., Postbus 143, 6130 AC Sittard, onder vermelding van de naam van de school.

Inlichtingen worden verstrekt door de rektor van de school, drs. J.P. van Bree, telefoon school 04490-45720, telefoon privé 045-214693.

Wij vragen per 1 november 1990 voor particuliere praktijk te Heerlen

ervaren fysiotherapeut m/v

(fulltime)

Bij voorkeur in bezit van diploma manuele therapie. Gelieve schriftelijk te solliciteren onder briefno. HK 143, postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

In het kader van de regionale samenwerking op milieugebied gaat de gemeente Geleen taken uitvoeren ten behoeve van andere gemeenten in de Westelijke Mijnstreek. In verband hiermee is er bij de afdeling Milieuzaken en Bouwtoezicht van de gemeente Geleen een vakature ontstaan.

Geleen zoekt technisch medewerker milieuzaken (v/m)

Taken:
- beoordelen van aanvragen voor vergunningen en ontheffingen in het kader van de Hinderwetverordening, de Wet Chemische Afvalstoffen en de Lozingsverordening;
- kontrole op de naleving van de genoemde wetten en de overige landelijke regelgeving;
- behandelen van klachten;
- verstrekken van milieutechnische adviezen.

Funktie-eisen:
- kennis van de milieutechniek op MBO-nivo;
- ervaring binnen het werkterrein;
- goede sociale vaardigheden;
- in het bezit van een rijbewijs;
- ervaring met geautomatiseerde gegevensverwerking strekt tot aanbeveling.

Salaris:
Afhankelijk van opleiding en ervaring vooralsnog maximaal ƒ 3.736,- bruto per maand (schaal 7). Doorgroei naar schaal 8 behoort op termijn, afhankelijk van de ontwikkelingen in de regio, tot de mogelijkheden.

Informatie:
Nadere inlichtingen kunt u desgewenst inwinnen bij het hoofd van de afdeling Milieuzaken en Bouwtoezicht, de heer J. Nuchelmans, tel. 04490-42441.

Vrouwelijke kandidaten worden nadrukkelijk uitgenodigd te solliciteren. Kinderopvang is mogelijk.

Een psychotechnisch onderzoek kan deel uitmaken van de selektieprocedure.

Een schriftelijke sollicitatie dient u uiterlijk 11 oktober a.s. te zenden aan het hoofd van de afdeling Personeel en Organisatie, Postbus 610, 6160 AP Geleen, onder vermelding van vakaturekode MB 1990 D in de linkerbovenhoek van brief en enveloppe.

GEMEENTE GELEEN

Met vestigingen in Heerlen, Maastricht en Eindhoven is Vogelzang de grootste vakspecialist van Zuid-Nederland op het gebied van beeld, geluid en elektronika. Onze winkel in Heerlen beschikt bovendien over een uitstekende afdeling met CD platen van pop tot klasiek. Wij zoeken nu een enthousiaste kenner van muziek, die verkoop en beheer van deze muziekafdeling voor zijn/haar rekening neemt.

VERKOPER CD-SHOP M/V

De nieuwe verkoper gaat na een gedegen inwerkperiode zelfstandig de muziekafdeling runnen. U zorgt zelf voor de samenstelling en het beheer van een assortiment dat perfekt aansluit op de doelgroep van Vogelzang. En u bent een enthousiast verkoper van uw assortiment. Daarnaast initieert u akties en zorgt u voor de juiste uitstraling van uw afdeling.

Als beheerder en verkoper beschikt u over een uitgebreide muziekkennis. U denkt en handelt commercieel, heeft oog voor de markt en een goed gevoel voor trends. In uw verantwoordelijke funktie dient u zeer zelfstandig te kunnen werken.

U vindt op onze muziekafdeling een uitdagende funktie. Een drukke en verantwoordelijke baan, waar wij graag een prima beloning en uitstekende arbeidsvoorwaarden tegenover stellen. Wilt u een nieuwe stap zetten in uw carrière, dan richt u uw sollicitatiebrief met ingesloten pasfoto z.s.m. aan Vogelzang, afd. personeelszaken, Akerstraat 19, 6411 GV Heerlen.

VOGELZANG
Daar kun je niet omheen

U kunt een extra centje bijverdienen als seizoensverkoopster bij Vroom & Dreesmann

Vroom & Dreesmann maakt zich op voor het drukke najaar.
Met de feestdagen in het vooruitzicht is dit altijd het drukste seizoen.

Vandaar dat wij op zoek zijn naar enthousiaste seizoenmedewerkers voor de verkoop.

Heeft u interesse en bent u van maandag t/m zaterdag in de maanden oktober, november en december beschikbaar, vul dan s.v.p. onderstaande bon in en stuur hem op naar:

Vroom & Dreesmann Regio Eindhoven
Antwoordnummer 74
5600 VB EINDHOVEN

Kruis de gewenste vestiging aan. Een postzegel is niet nodig.
Vermeld linksboven op de envelop SEIZOENVERKOOPSTER.

Ja, ik wil graag seizoenwerk doen bij Vroom & Dreesmann
Naam: .... m/v
Adres: .... geb.datum: ....
Postcode/woonplaats: ....
Telefoonnummer: ....

- ☐ Eindhoven
- ☐ Maastricht
- ☐ Den Bosch
- ☐ Heerlen
- ☐ Roermond
- ☐ Helmond
- ☐ Venlo
- ☐ Sittard
- ☐ Geleen
- ☐ Kerkrade
- ☐ Valkenswaard

134232

---

hogeschool heerlen

De Hogeschool Heerlen, de grootste HBO-instelling in Limburg, is een vooruitstrevend instituut met een breed scala aan onderwijsvoorzieningen.
De Hogeschool verzorgt hoger beroepsonderwijs in 15 verschillende studierichtingen, verdeeld over vijf onderwijssoorten: Technisch Onderwijs en Laboratorium Onderwijs, Gezondheidszorg Onderwijs, Economisch Onderwijs, Pedagogisch Onderwijs.
Binnen deze studierichtingen zijn een aantal specialistische opleidingen opgenomen.
Naast het reguliere onderwijs verzorgt de Hogeschool tevens Post-HBO: het aanbod aan nascholingscursussen bedraagt ruim 60. Andere taken van de Hogeschool zijn: contractonderwijs, maatschappelijke dienstverlening en contractonderzoek. In totaal heeft de Hogeschool Heerlen ruim 4000 studenten en 500 medewerkers.

De Sector Economie/Gezondheidszorg en de Sector Onderwijs van de Hogeschool Heerlen vragen voor zo spoedig mogelijke indiensttreding een

practicum onderwijsassistent (m/v)

Taken: *de practicum onderwijsassistent wordt belast met: het demonstreren van proeven en het assisteren bij practica; het verrichten van onderhouds- en reparatiewerkzaamheden aan de practicumapparatuur; het beheer van de practicumapparatuur; het geven van adviezen inzake de aanschaf van apparatuur en hulpmiddelen.*

Vereist: *een voltooide opleiding MLO.*

Geboden wordt: *een volledige weektaak (38 klokuren per week gelijkelijk verdeeld over de opleiding Food & Business en PABO) met bezoldiging volgens rijksregeling, waarbij inschaling conform laatst genoten salaris tot een maximum van schaal 6 BBRA mogelijk is.*

Verplaatsingskosten volgens rijksregeling.

Nadere inlichtingen verstrekt ir. G.J.J. Thissen, lid Sectordirectie Economie/Gezondheidszorg, tel. 045-700677.

Schriftelijke sollicitaties binnen 10 dagen na plaatsing in dit blad, te richten aan de Sectordirectie Economie/Gezondheidszorg van de Hogeschool Heerlen, Heuvelweg 7, 6415 XW Heerlen.

Sector Economie/Gezondheidszorg

Nieuw netwerk klantenkaart

[AM]STERDAM – Amro-dochter Le[Card] begint op 1 oktober met een [lan]dnieuwe klantenkaartformule. [Vanaf] die datum kunnen consu[men]ten bij vijf winkelketens in ons [land] gebruik maken van de Aurora[klan]tenkaart, waarmee ze betalin[gen] kunnen verrichten of, naar keu[ze], krediet kunnen krijgen. Deze ser[vice] geldt allereerst voor vaste klan[ten] van de deelnemende bedrijven, [maa]r is in principe voor iedereen [die] over een bank- of girorekening [besc]hikt.

[De] vijf deelnemende winkelketens [zijn] Bang & Olufsen, Prénatal, [...]bo, Runnersworld en Boeyen [Post]orderbedrijven. In eerste instantie doen 300 aangesloten winkeliers mee, maar algemeen directeur drs. Th. A. Kok verwacht dat dit aantal aan het eind van het jaar zal zijn opgelopen tot ruim 2000. Juist deze week heeft Hubo met 180 vestigingen zich bij Aurora aangesloten.

Aansluiting van nog meer winkelketens wordt binnen afzienbare tijd voorzien. Kok: „Van het succes zijn we zelf geschrokken. We hadden een veel langere aanloopperiode verwacht, maar de snelheid waarmee de ontwikkeling zich voltrekt verbaast ons zeer. We hopen met deze formule een eind te maken aan de wildgroei van verschillende kaartsystemen, waardoor de consument soms met een dik pak verschillende kaartjes op zak loopt.". Hij acht het zelfs niet onmogelijk dat een of andere vorm van samenwerking kan worden geschapen met grote winkelketens zoals Bijenkorf en V & D, die eigen klantenkaartensystemen hebben.

De consument kan bij iedere aankoop kiezen hoe hij betaalt, via zijn bank/girorekening of via een speciale krediet-faciliteit. Met de Aurorakaart heeft hij altijd een krediet van maximaal f 25.000 op zak. Vanaf midden volgend jaar kan men met de Aurora-klantenkaart bij de Amro- en vermoedelijk ook de ABN-geldautomaten contant geld opnemen.

De drempel voor de detaillist is laag. Per transactie betaalt hij minimaal f 1 en maximaal f 2,50, ongeacht het bedrag dat met de aankoop is gemoeid. Bovendien garandeert LeCard dat de winkelier zijn geld binnen vijf dagen in huis heeft. De consument betaalt per contante transactie niets, indien hij kiest voor krediet betaalt hij de normale rentetarieven, die voor dit soort transactie gelden.

LeCard is een samenwerking van Amrobank (60 procent) en de Franse klantenkaart-specialist Cetelem (40 procent). Cetelem is een dochteronderneming van Banque Paris Bas. Bij LeCard, gevestigd in Utrecht, werken thans 35 mensen en verwacht wordt dat dit aantal nog dit jaar zal zijn verdubbeld.

Lagere winst Hoogovens Aluminium

AMSTELVEEN – De directie van Hoogovens Aluminium verwacht na het uitstekende 1989 dat de winst dit jaar zal achterblijven. Zij baseert deze verwachting in sterke mate op de prijsval van primair aluminium, die eind 1989 inzette maar waaraan inmiddels een einde is gekomen.

Door deze sterke prijsdaling zijn de resultaten bij de smelters fors gedaald, hetgeen slechts voor een deel door verbetering van de marges bij de halffabrikaten kan worden gecompenseerd. Dit staat in het eerste verslag van deze zelfstandige onderneming van de Hoogovens Groep.

De aanhoudende economische groei in de westerse geïndustrialiseerde landen heeft ook in 1989 voor een gunstige aluminiumconjunctuur gezorgd. Het verbruik van primair aluminium nam met 1,1 procent toe. Sinds het begin van de huidige conjunctuurcyclus, zeven jaar geleden, is het aluminiumverbruik in de westerse wereld van 12 miljoen ton in 1983 tot 14,5 miljoen ton in 1989 gestegen. De verdere ontwikkeling van de aluminiumindustrie ziet de directie met vertrouwen tegemoet.

De omzet van Hoogovens Aluminium steeg vorig jaar met 9,6 procent van f 2,7 miljard tot iets onder f 3 miljard. Het bedrijfsresultaat klom van f 237 miljoen naar f 272 miljoen en het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening kwam uit op f 195 miljoen tegen f 165 miljoen in 1988.

beurs en valuta

Goud en zilver

AMSTERDAM – Voorlopige noteringen goud en zilver op 28-09-1990 om 14.00 uur bij de fa. Drijfhout, alles in kg:

Goud: onbewerkt ƒ 22.700-ƒ23.300-, vorige ƒ 22.670-ƒ 23.270 ; bewerkt verkoop ƒ 24.900, vorige ƒ 24.870 laten.

Zilver: onbewerkt ƒ 235-ƒ 305 vorige ƒ 235-ƒ 305; bewerkt verkoop ƒ 350 laten, vorige ƒ 350 laten.

Advieskoersen

amerik.dollar	1,695	1,815
austr.dollar	1,40	1,52
belg.frank (100)	5,32	5,62
canad.dollar	1,46	1,57
deense kroon (100)	27,95	30,45
duitse mark (100)	110,00	114,00
engelse pond	3,17	3,42
finse mark (100)	46,00	48,50
franse frank (100)	31,95	34,70
griekse dr. (100)	1,03	1,23
ierse pond	2,90	3,10
ital.lire (10.000)	13,90	15,60
jap.yen (10.000)	123,50	129,50
joeg.din.t/m 100	13,75	17,75
noorse kroon (100)	27,50	30,00
oost.schill. (100)	15,65	16,20
port.escudo (100)	1,18	1,36
spaanse pes. (100)	1,71	1,87
turkse pond (100)	0,0500	0,0775
zweedse kr. (100)	29,00	31,50
zwits.fr. (100)	133,00	137,50

Wisselmarkt Amsterdam

amerik.dollar	1,76325-1,76575
antill.gulden	0,9700-1,0000
austr.dollar	1,4535-1,4635
belg.frank (100)	5,4735-5,4785
canad.dollar	1,52625-1,52875
deense kroon (100)	29,500-29,550
duitse mark (100)	112,720-112,770
engelse pond	3,3025-3,3075
franse frank (100)	33,655-33,705
griekse dr. (100)	1,0825-1,1825
hongk.dollar (100)	22,6250-22,8750
ierse pond	3,0200-3,0300
ital.lire (10.000)	15,035-15,085
jap.yen (10.000)	127,58-127,68
nwzeel.dollar	1,0825-1,0925
noorse kroon (100)	29,070-29,120
oostenr.sch. (100)	16,0230-16,0330
saudi ar.ryal (100)	46,9250-47,1750
spaanse pes. (100)	1,7950-1,8050
surin.gulden	0,9675-1,0075
zweedse kr. (100)	30,595-30,645
zwits.frank (100)	135,935-135,985
e.c.u.	2,3225-2,3275

INDEX Amsterdam ANP/CBS

CBS-Koersindex (1983=100)		
algemeen	170,00	167,60
id excl.kon.olie	155,20	153,00
internationals	175,70	172,90
lokale ondernem.	165,30	163,30
id financieel	117,90	116,10
id niet-financ.	211,40	209,20
CBS-Herbeleggingsindex (1983=100)		
algemeen	231,50	228,20
id excl.kon.olie	200,40	197,50
internationals	248,90	244,90
lokale ondernem.	212,70	210,10
id financieel	162,80	160,40
id niet-financ.	260,50	257,70
Stemmingsindex (1987=100)		
algemeen	94,10	92,40
internation	84,70	82,90
lokaal	95,80	94,10
fin.instell	87,90	85,90
verzekering	92,80	90,60
niet-financ	98,10	96,50
industrie	99,60	98,40
transp/opsl	104,90	102,70

● De Belgische wapenfabrikant Fabrique Natiopnale Herstal (FN) is in onderhandeling met een onbekende koper die delen van het bedrijf zou willen overnemen. FN tracht met de verkoop te voorkomen dat het bedrijf volledig ineenstort. Op een buitengewone vergadering gisteren kreeg FN van de aandeelhouders nog een maand de tijd om de besprekingen af te ronden.

[N]ieuwe vestiging in Sittard gaat zestien miljoen gulden kosten

Snelle groei Baron Hotels

Van onze verslaggever

[HE]ERLEN – De keten van Baron Hotels in Nederland groeit [ges]taag en de omzet is navenant. In het eerste volledige exploi[tatie]jaar 1989 werd een omzet gehaald van 22 miljoen gulden. [De] verwachting voor dit jaar ligt om en nabij de 40 miljoen, ter[wij]l voor 1991 een stijging is voorzien tot 100 miljoen. Baron [Hot]els zijn momenteel te vinden op 12 locaties. Daarbij is één [rest]aurant (in Enschede).

[De] Baron Hotelmanagement (het [cen]traal kantoor ligt in Arnhem) in[vest]eert dit jaar 7 miljoen gulden in [reno]vatie van de hotels. Volgend [jaar] zal dat bedrag fors oplopen. De [oorspr]onkelijke opzet om alleen be[staa]nde hotels te kopen is inmid[dels] verlaten. Er wordt nu ook [nie]uwbouw gepleegd. Limburg [staa]t hoog op het prioriteitenlijstje.

[Vol]gend jaar wordt begonnen met [de b]ouw van een nieuw Baron Hotel [aan] de Bergerweg in Sittard. Met [dit] project is een bedrag van 16 mil[joen] gulden gemoeid. Het hotel [kri]jgt 120 kamers en komt te liggen [teg]enover het nieuwe DSM-kan[toor]. In de toekomst wil de groep [ook] vertegenwoordigd zijn in Mid[den]- en Noord-Limburg. Maastricht [kom]t voorlopig niet in aanmerking.

[Be]zetting

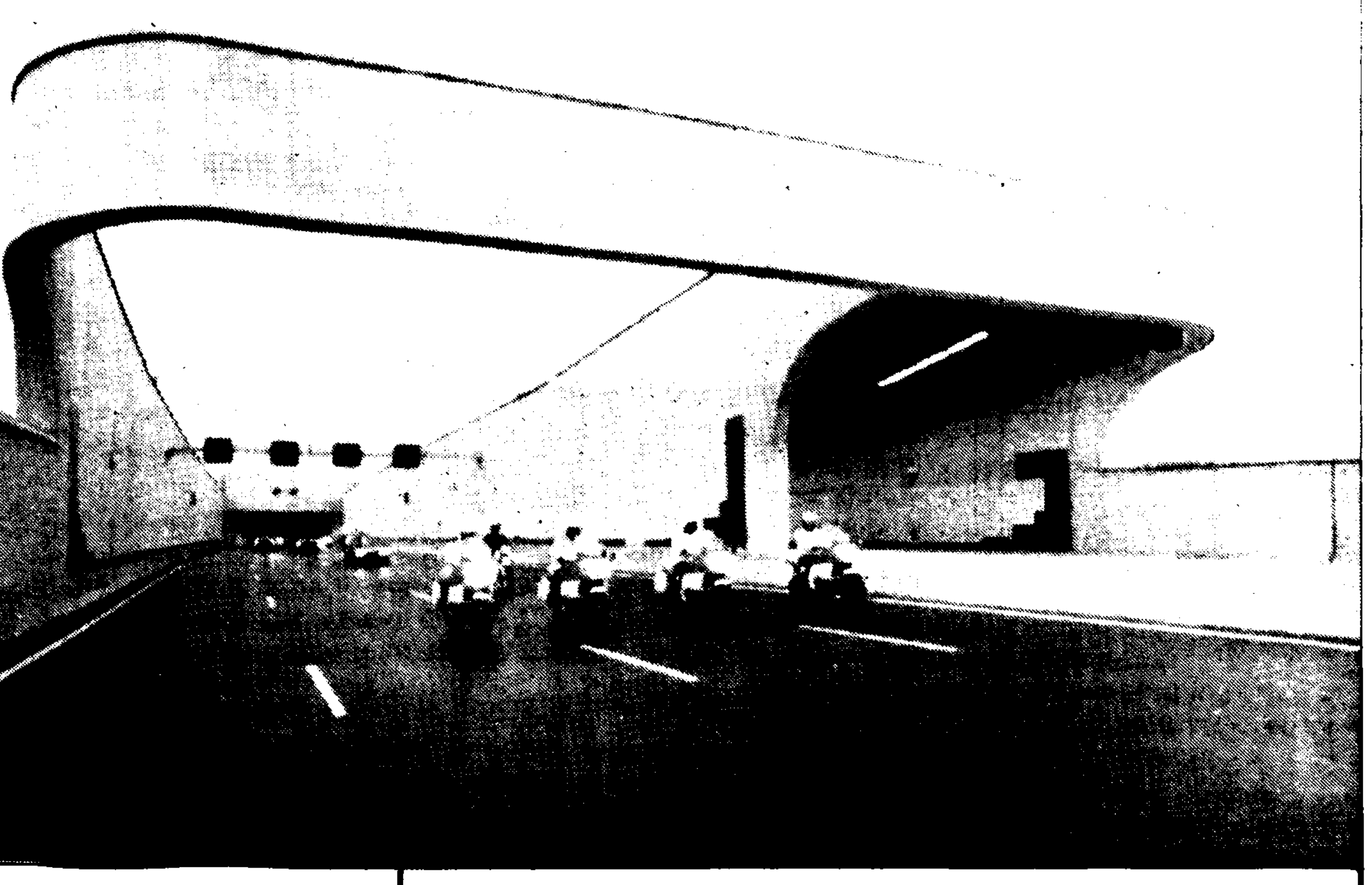
[De] keten van Baron Hotels kende in [198]9 een gemiddelde bezetting van [..]%. Dat is iets boven het landelijk [gem]iddelde. De groep mikt zowel [op] de zakenmensen als toeristen.

[De] oorsprong van de Baron Hotels [ligt] in Heerlen. De eerste plannen [wer]den gesmeed in 1987 (door o.a. [...] Smit). Sinds die tijd is er ont[zett]end veel gebeurd. De aanvanke[lijke] opzet is ook bijgesteld. Er [wor]dt nu nieuwbouw gepleegd en [niet] alleen maar bestaande hotels [ove]rgenomen. Bovendien beperkt [de] aandacht zich niet meer tot uit[slu]itend 3-sterrenhotels, maar is het beleid nu ook gericht op 4- en 5-sterrenaccommodaties.

Open dag

Het Baron Hotel aan het Wilhelminaplein in Heerlen (de tweede ligt aan de Stationstraat) is in de afgelopen maanden voor twee ton gerenoveerd. Leo Fransen is sinds maart jl. directeur: „De hotelkamers, de lounge en de grote spiegelzaal zijn nieuw gestoffeerd. De donkerbruine vloerbedekking is vervangen door een rose/grijze bedekking. De zes zalen zijn opgeknapt, er is nieuw meubilair in de spiegelzaal en het geheel heeft een fris en ruim gezicht gekregen."

De renovatie wordt gevierd met een open dag op vrijdag 5 oktober vanaf 16.00 tot ongeveer 19.00 uur. Iedereen is welkom om de vernieuwde inrichting in ogenschouw te nemen.

● *De ringweg rond Amsterdam is voltooid. Vier Amsterdamse motoragenten reden gistermiddag om precies 12.00 uur voorop toen de Zeeburgertunnel voor het verkeer werd opengesteld. Het was de opening van het laatste gedeelte van de ring.*

Begrotingstekort Westduitsland stuk groter

BONN – De begroting van de Bondsrepubliek Duitsland voor dit jaar laat een tekort zien van 66,8 miljard mark. Dat is ruim drie maal zoveel als over 1989. Dit blijkt uit de derde aanvulling op de begroting die de Westduitse minister van financiën, Theo Waigel, gisteren aan het kabinet Bonn heeft voorgelegd.

De meeste extra uitgaven zijn bestemd voor de bestrijding van de werkloosheid, voor de gezondheidszorg en de pensioenverzekeringen ten behoeve van de Oostduitsers.

Waigel vraagt 25,8 miljard mark extra te lenen bovenop de 41 miljard mark die al bekend was. De oorspronkelijke Westduitse begroting besloeg 311,8 miljard mark. Met de aanvullingen plus de Oostduitse begroting van 64,2 miljard mark komt het totale budget voor 1990 nu uit op 396 miljard mark.

Het kabinet zal pas volgende week vrijdag een besluit over de aanvullende begroting nemen.

Heineken ook in de Golf

ZOETERWOUDE – Het ziet er naar uit dat de Amerikaanse militairen in Saoedi-Arabië binnen enkele maanden hun dorst kunnen lessen met geheel alcoholvrij bier van Heineken (Buckler). Heineken's concurrent Bavaria levert al enige tijd Malt-bier, dat geen spoortje alcohol bevat, aan de VS-soldaten. Heineken heeft nu Buckler-bier ontwikkeld, dat volledig alcoholvrij is.

Hoogste verlies in Australische geschiedenis

SYDNEY – Het vorige record van het grootste verlies in de geschiedenis van het Australische bedrijfsleven heeft slechts drie dagen standgehouden. Dinsdag meldde Elders IXL een verlies van 1,3 miljard Australische dollar. Gisteren ging Bond Corporation daar met 2,25 miljard Australische dollar (f 3,3 miljard) royaal overheen.

Bond Corp leed in het op 30 juni afgelopen boekjaar verlies op alle belangrijke activiteiten in de brouwerijen, media en onroerend goed. De onderneming heeft flink afgeschreven op Heileman Brewing in de Verenigde Staten, Bond Media, Bell Resources en British Satellite Broadcasting.

Het conglomeraat zucht onder een schuldenlast van vijf miljard dollar (f 7,35 miljard).

beurs-overzicht

[V]rije val

[A]MSTERDAM – De aandelen[k]oersen zijn gisteren op het [D]amrak verder omlaag geroetsjt. [D]e beleggers bleven de markt de [r]ug toekeren en het al niet zo gro[t]e aanbod ontmoette nauwe[li]jkks vraag. Nioemand durft [z]elfs te voorspellen wanneer er [e]en bodem in de markt in zicht [z]ou kunnen komen, zeker niet [z]olang de onzekere situatie in het [M]idden-Oosten voortduurt.

[D]e stemmingsindex zakte na de [o]pening van de markt snel weg. [E]en dieptepunt werd bereikt op [9]1,6 punt, 2,5 punt beneden het [s]lot van donderdag. Onder in[v]loed van enig herstel op Wall [S]treet kwam het slot toch nog op [9]2,4.

[D]e koersindex gaf een slot te [z]ien van 167,6 tegen een voor[g]aand einde van 170. De totale [o]mzet kwam op f 1068 miljoen, [w]aarvan f 701 miljoen in aande[l]en.

[O]ok het aanbod in de beleg[g]ingsgfondsen bleef aanhouden, [z]odat de grote Robeco-fondsen [e]n het Amro All In-fonds weer [b]ij de tien meest verhandelde [f]ondsen terechtkwamen. Daarbij [m]oest ook Rodamco weer f 1,60 [p]rijsgeven, nadat dit fonds zich [d]onderdag goed had kunnen [h]andhaven op het eerder bereik[t]e lagere niveau. Het vastgoed[f]onds VastNed kwam terug in de [n]otering en zakte naar f 121,20 te[g]en een laatste koers van f 126.

[V]an de internationals moest [A]kzo f 2,70 prijsgeven op f 84,70, [U]nilever f 2,20 op f 134,60 en [K]on. Olie f 1,90 op f 135,60. Over [h]et algemeen waren koersdalin[g]en van tussen de een en twee [g]ulden eerder regel dan uitzon[d]ering. Van de grote aandelen[f]ondsen stonden alleen Elsevier, [V]olmac en Océ-van der Grinten [a]an het eind de dag op een winst, [z]ij het vam slechts enkele dub[b]eltjes.

[V]erzekeraar Aegon moest f 3,70 [i]nleveren op f 107,30, Pakhoed [v]erloor f 2,80 op f 184,70 en CSM [f] 2,10 op f 74,90. Relatief gezien [v]erloor Gist-Brocades het sterkst [m]et een teruggang van f 1,40 op [f] 22.

beurs van amsterdam — slotkoersen/optiebeurs

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
ABN Amro	31,00	30,90f
AEGON	111,00	107,30
Ahold	123,30	122,50
Akzo	87,40	84,70
Alrenta	159,50	159,30
Amev	46,70	45,10
Amro A. in F.	77,60	77,10
Borsumij W.	72,00	68,30
Bührm.Tet.	51,40	51,10
C.S.M.cert.	77,00	74,90
DAF	23,80	23,30
Dordt.Petr.	124,50	122,50
DSM	85,10	82,10
Elsevier	72,40	72,70
Fokker cert.	32,90	32,40
Gist-Broc. c.	23,40	22,00
HCS Techn.	12,40	11,90
Heineken	117,20	116,50
Hoogovens	53,30	52,10
Hunter Dougl.	56,60	56,20
Int.Müller	69,00	67,50
KLM	23,60	23,00
Kon.Ned.Pap.	38,70	37,80
Kon. Olie	137,50	135,60
Nat. Nederl.	51,90	51,80
NMB Postbank	39,10	37,40
Nedlloyd	46,90	46,80
Océ	39,70	40,00
Pakhoed Hold.	187,50	184,70
Philips	21,80	21,20
Polygram	29,90	29,80
Robeco	83,50	83,00
Rodamco	60,20	58,50
Rolinco	78,80	77,60
Rorento	59,00	58,90
Stork VMF	42,40	42,90
Unilever	136,80	134,60
Ver.Bezit VNU	80,60	80,50
Volmac Softw.	24,00	24,40
VOC	37,30	35,80
Wessanen	57,60	56,00
Wolters-Kluwer	47,00	46,50

Binnenl. obligaties (staatsleningen)		
12¾ NL 86-96	110,90	110,90
12¾ NL 81-91	102,50	102,50
12½ NL 81-91	103,20	103,30
12 NL 81-91	101,50	101,50
11¾ NL 81-91	102,45	102,45
11½ NL 81-91	101,40	101,40
11½ NL 81-92	101,60	101,60
11½ NL 82-92	101,80	101,90
11¼ NL 81-96	104,90	104,90
11¼ NL 82-92	101,80	101,80
11 NL 82-92	102,25	102,25
10¾ NL 80-95	102,90	102,90
10¾ NL 81-91	100,65	100,65
10½ NL 80-00	104,35	104,20
10½ NL 82-92	101,20	101,20
10¼ NL 80-90	100,15	-
10¼ NL 86-96	102,70	102,70b
10¼ NL 82-92	101,85	101,95
10¼ NL 87-97	103,40	103,20
10 NL 82-92	101,10	101,10
9½ NL 80-95	100,10	100,10
9½ NL 86-93	100,15	100,14
9 NL 79-94	99,40	99,40
9 NL 83-93	99,43	99,43
9 NL 90-00 I-II	98,07	98,00
9 NL 90-00 III	98,08	97,98
9 NL 90-00 IV	98,05	98,00
8¾ NL 79-94	98,90	98,90
8¾ NL 84-94	98,80	98,80
8¾ NL 90-00	96,52	96,50
8¾ NL 90II-00	96,45	96,45
8½ NL 83-94	98,60	98,60
8½ NL84-94-1	98,55	98,55
8½ NL84-94-2	99,00	99,10
8½ NL84-91-1	99,70	99,70
8½ NL84-91-2	99,60	99,60
8½ NL84-91-3	99,60	99,60
8½ NL87-95	97,80	97,75
8½NL 89-99	95,95	95,85
8¼ NL 77-92	99,15	99,15
8¼ NL 77-93	98,95	98,95
8¼ NL 83-93	98,25	98,25
8¼ NL 84-94	97,95	97,95
8¼ NL 85-95	97,55	97,55
8¼ NL 90-00	93,47	93,45
8 NL 83-93	98,00	98,00
8 NL 85-95	97,15	97,05
7¾ NL 77-97	95,80	95,80
7¾ NL 77-92	98,40	98,40
7¾ NL 82-93	98,16	98,10
7¾ NL 85-00	93,80	93,70
7¾ NL 90-00	90,50	90,50
7½ NL 78-93	97,65	97,65
7½ NL 84-00	93,35	93,25
7½ NL 85-95	96,20	96,20
7½ NL 85-2 95	95,75	95,70
7½ NL 86-93	97,35	97,37
7½ NL 89II	89,11	89,10
7¼ NL 89-99	87,90	87,80
7 NL 66-91	98,00	97,95
7 NL 66-92	98,10	98,10
7 NL 69-94	95,90	95,90
7 NL 85-92/96	93,60	93,60
7 NL 87p93	94,15	94,10
7 NL 89-99	86,80	86,68
7 NL 89-99-3	86,60	86,55
7 NL 89-99-4	86,40	86,40
6¾ NL1-2 85-95	93,50	93,50
6¾ NL 86-96	92,77	92,77
6¾ NL 88-98	85,90	85,90
6¾ NL 89-99	85,35	85,35
6½ NL68-93-1	96,30	96,30
6½ NL68-93-2	95,80	95,60
6½ NL 68-94	95,65	95,65
6½ NL 86-96	88,25	88,20
6½ NL 87-94	91,00	91,00
6½ NL 88-96	87,75	87,75
6½ NL 88-98	84,85	84,85
6½ NL 89-99	84,10	84,10
6 NL 87	85,15	85,15
6¼ NL 66-91	98,75	98,75
6¼ NL 67-92	96,90	96,90
6¼NL86-92/6	90,80	90,80
6¼ NL 86/96	86,75	86,70
6¼ NL86p95	89,45	89,44
6¼ NL87-3p95	89,55	89,55
61/4NL87-1/95	88,82	88,85
61/4NL87-2/95	88,78	88,78
6¼NL88-94	91,31	91,35
6¾ NL 78-98	92,70	92,50
6¼NL88-98	87,10	87,10
6 NL 67-92	96,35	96,35
6 NL 87-94	89,98	89,90
6 NL 88-94	89,95	89,95
6 NL 88-95	88,00	88,01
6 NL88-96	85,98	85,98
5¾ NL65-90-2	99,50	99,70
5 NL 64-94	94,80	94,60
4½ NL 63-93	94,10	94,10
4¼ NL 60-90	99,00	99,10
4¼ NL 61-91	97,80	97,90
4¼ NL63-93-1	94,10	94,10
4¼ NL63-93-2	95,30	95,30
4 NL 62-92	95,90	95,90
3¾ NL 53-93	95,20	95,20
3¼ NL B48-98	90,20	90,20
3¼ NL 54-94	93,00e	93,00b
3¼ NL 55-95	92,80	93,00

Binnenl. aandelen		
Aalberts Ind	52,50	51,50
ABN AmroHld.prf.	5,08	5,05
ACF-Holding	31,00	30,00
Ahrend Gr. c	190,00	187,00
Air Holland	16,50	16,50
ABN pref.conv.	33,70e	33,70b
Asd Opt. Tr.	15,20	15,00
Asd Rubber	4,15	3,95
Ant. Verff.	425,00	-
Atag Hold c	106,50	107,00
Aut.Ind.R'dam	68,50	68,50
BAM Groep	84,00	-
Batenburg	100,00e	101,00
Beers	108,00	108,00
Begemann	130,00	127,00
Belindo	335,00	335,00
Berkel's P.	1,95	1,75
Blydenst.-Will.	38,90	38,80
Boer De. Kon.	298,00	285,00a
de Boer Winkelbedr.	67,30	67,00
Bols	169,30	162,80
Boskalis W.	12,60	12,30
Boskalis pr	15,20	15,20
Braat Beheer	31,50	31,00a
Breevast	11,30	11,20
Burgman-H.	2750,00e	2750,00e
Calvé-Delft pr	840,00	840,00
Calvé-Delft c	876,00	871,00
Center Parcs	78,80	78,80
CSM	75,80	74,00
Chamotte Unie	3,30	3,30
Cindu-Key	165,00	163,00
Claimindo	330,50	332,00
Content Beheer	22,00	21,80
Cred.LBN	38,00	37,00
Crown v.G.c	107,00	105,20
Delft Instrum.	31,50	30,80
Desseaux	239,00	239,00
Dorp-Groep	36,50	35,50
Econosto	314,00	311,00
EMBA	200,00	200,00b
Eriks hold.	91,00	89,00
Flexovit Int.	79,00	79,00
Frans Maas c.	74,00	72,00a
Furness	151,50	152,00
Gamma Holding	86,50	85,50
Gamma pref	5,45	5,45
Getronics	28,30	29,00
Geveke	41,40	40,80
Giessen-de N.	183,50	181,00a
Goudsmit	36,00	36,00
Grasso's Kon.	90,60	90,10
Grolsch	141,00	137,50
GTI-Holding	201,00	203,00
Hagemeyer	97,20	95,00
HAL Trust B	14,40	14,10
HAL Trust Unit	14,20	13,90
H.B.G.	163,00	162,00
Hein Hold	100,20	100,00
Hoek's Mach.	192,50	192,00
Heineken Hld	100,20	100,00
Holl.Sea S.	1,20	1,18
Holl. Kloos	417,00	417,00
Hoop Eff.bk.	6,70	6,20
Hunter D.pr.	3,25	3,20
IHC Caland	54,00	53,50
Industr. My	194,00h	-
Infotheek	26,30	26,00
Kas-Ass.	39,80	39,50
Kempen Holding	9,90	9,60
kondor wessels	32,00	31,50
KBB	88,00	86,10
Kon.Sphinx	146,50	147,00
Koppelpoort H.	281,00	281,00
Krasnapolsky	229,00	228,00
Landré & Gl.	62,00	62,00
Macintosh	33,10	33,00
Maxwell Petr.H.	112,50	112,50
Medicopharma	47,00	45,50
Melia Int.	6,30	6,30
Moeara Enim	1135,00	1100,00
M.Enim OB-cert	14900,00	14500,00
Moolen en Co	26,50	26,40
Mulder Bosk.	67,00	-
Multihouse	7,60	6,40
Mynbouwk. W.	390,00	389,50
Naeff	320,00	-
NAGRON	45,50	45,50
NIB	570,00	568,00
NBM-Amstelland	10,10	10,00
NEDAP	378,00	375,00a
NKF Hold.cert.	241,00	237,00
Ned.Part.Mij	41,50	41,00
Ned.Springst.	9500,00	-
Norit	31,00	30,50
Nutricia gb	94,00	92,50
Nutricia vb	100,00	99,60
Nijv.t.Cate	92,20	91,50
Omnium Europe	14,80	14,80
Orco Bank c.	72,20	70,10
OTRA	210,50	211,00
Palthe	66,50	65,00
Pirelli Tyre	21,60	21,20
Polynorm	114,00	115,00
Porcel. Fles	156,00	156,00
randstad	46,00	47,00
Ravast	42,00	43,50
Reesink	71,50	71,00
Riva	42,50	41,50
Riva (cert.)	42,50	42,50
Samas Groep	73,00	72,50
Sarakreek	24,00	24,00a
Schuitema	1365,00	1350,00
Schuttersveld	42,90	42,50
Smit Intern.	65,00a	63,00a
St.Bankiers c.	19,10	18,70
Stad Rotterdam c	42,50	44,00
Telegraaf De	82,00	80,30
Textielgr Twente	77,00	77,00
Tulip Comp.	34,30	32,30
Tw.Kabel Hold	124,00	123,00e
Ubbink	94,00a	93,00a
Union Fiets.	57,00	56,50
Ver.Glasfabr.	321,00	320,00
Verto	52,50	52,50a
Volker Stev.	72,50	72,00
Vredestein	12,80	12,50
VRG-Groep	55,30	54,50
Wegener Tyl	230,00b	230,00
West Invest	27,70	27,00a
West Inv. wb.	102,00	100,00a
Wolters Kluwer	186,00	183,00
Wyers	38,50	38,50

Beleggingsinstellingen		
Aegon Aand.f.	27,50	27,50
Aegon sav.plus	5,00	5,00
ABN Aand.f.	62,10	62,10
ABN Beleg.f.	51,20	51,20
ALBEFO	48,80	48,60
Aldollar BF $	22,20	22,20
Alg.Fondsenb.	207,00	205,00
Alliance Fd	9,80	10,10
Amba	40,70	40,60
America Fund	250,00	242,00
Amro Eur.F.	59,40	60,30
Amro Far E.F.	47,80	46,70
Amro Neth.F.	65,20	65,00
Amro N.Am.F.	51,60	51,00
Amro Obl.Gr.	156,70	156,90
Amvabel	58,50	58,20
AsianTigersFd	48,00	47,40
AsianSelFund	39,00	39,00
Austro Hung.F.	6,25	-
Bemco Austr.	51,00	51,00
Bever Belegg.	4,80	4,80
CLN Obl.Waardef.	101,50	101,30
Delta Lloyd	35,10	35,10
DP Am. Gr.F.	21,90	21,60
Dp Energy.Res.	50,00	-
Eng-Holl.B.T.1	8,20	8,20
EMF rentefonds	60,10	60,20
Envir.Gr.Fnd	-	50,00
Eur.Ass. Tr.	7,50	7,50
EOE DuStInF.	245,50	243,00
EurGrFund	53,10	52,00
Euro Spain Fd	7,10	-
Florente Fund	103,50	103,50
Gim Global	48,50	47,30
Groeigarant	1,30	1,30
Hend.Eur.Gr.F.	159,10	159,20
Henderson Spirit	52,00	51,00
Holland Fund	67,50	68,00
Holl.Eur.Fund	41,50	41,30
Holl.Obl.Fonds	119,00	119,00
Holl.Pac.F.	90,00	88,00
Innovest	98,00	98,00
Interbonds	518,00	518,00
Intereff.500	36,90	35,70
Intereff.Warr.	216,30	210,00
Investa part	66,00	64,70
Jade Fonds	136,00	134,00
Japan Fund	20,20	19,80
Jap.Ind.Alpha Fd	9650,00	-
Japan Rot. Fund yen	7870,00	-
Korea Pac.$	9,35	-
Mal.Cap.F. $	6,30	6,80
Mees Obl.Div.Fonds	99,30	99,30
Mexico Inc.F.	20,50	-
MK Int.Vent.	47,00a	-
Nat.Res.Fund	1310,00	1290,00
Nedufo A	124,00a	124,00a
Nedufo B	126,00	124,00a
NMB Dutch Fund	35,30	35,20
NMB Global F.	39,00	39,00
NMB Oblig.F.	32,60	32,60
NMB Rente F.	102,50	102,50
NMB Vast Goed	36,80	36,50
New Asia Fund	8,30	-
Nomura Warr.Fund	3,30	3,00
Obam. Belegg.	195,00	194,00
OAMF Rentef.	12,65	12,65
Orcur.Ned.p.	47,00	44,00
Pac.Dimens.	88,30	88,10
Pac.Prop.Sec.f.	33,50	33,30
Pierson Rente	103,00	102,60
Postb.Belegg.f.	52,10	52,10
Prosp.Int.High.	6,00	-
Rabo Obl.inv.f.	72,40	72,50
Rabo Obl.div.f.	49,60	49,60
Rabo Onr.g.f.	80,30	80,40
Rentalent Bel.	132,00	131,70
Rentotaal NV	30,70	30,70
RG groen	48,80	48,80
RG blauw	45,90	45,50
RG geel	42,90	42,70
Rodin Prop.$	104,00	103,00
Rolinco cum.p	88,00	-
Sci/Tech	16,50	16,50
Technology F.	17,00	17,20
Tokyo Pac. H.	206,50	197,00
Trans Eur.F.	68,20	67,40
Transpac.F.	325,00	315,00
Uni-Invest	100,00	100,00
Unico Inv.F.	81,00	80,90
Unifonds	28,80	28,80
VWN	61,00	61,10
Vast Ned	126,00	121,20
Venture F.N.	40,50	-
VIB NV	75,30	75,50
VSB Mix Fund	45,60	45,50
WBO Int.	61,50	61,20
Wereldhave NV	155,00	156,50
Yen Value Fund	80,90	80,40
ZOM Florida $	46,20	46,20

Orig. n.amerik. aandelen		
Alb. Fisher	1,10	1,10
Allied Signal Ind	29,00	29,00
Amer. Brands	67,70	67,60
Amer. Expres	21,00	20,50
Am.Tel.& Tel.	31,20d	30,60
Ameritech	59,60	59,50
Amprovest Cap.	115,00	-
Amprovest Inc.	218,00	-
ASARCO Inc.	25,10	24,80
Atl. Richf.	137,00	135,00
BAT Industr.	5,30	5,30
Bell Atlantic	45,80	46,30
BellCanEnterpr	35,50	35,50
Bell Res.Adlr	0,21	-
Bell South	51,40	51,00
BET Public	2,10	-
Bethl. Steel	12,00	11,60
Boeing Comp.	40,75	39,70
CDL Hotels Int.	0,60	-
Chevron Corp.	75,30	-
Chrysler	10,00	9,70
Citicorp.	14,70	13,50
Colgate-Palm.	58,50	58,00
Comm. Edison	28,60	28,50
Comp.Gen.El.	620,00	-
Control Data	10,00	9,70
Daehan Korean Tr	11,00	-
Dai-Ichi Yen	1860,00	1700,00
Daiwa Sec. yen	935,00	935,00
Dow Chemical	37,00	37,50
Du Pont	35,50	-
Eastman Kodak	39,00	38,70
Elders IXL	2,90	-
Euroact.Zw.fr.	135,00	-
Exxon Corp.	49,80	49,80
First Pac.HK$	1,45	-
Fluor Corp.	34,50d	-
Ford Motor	32,50	31,70
Gen. Electric	55,00	51,50
Gen. Motors	36,60	36,30
Gillette	50,00	49,50
Goodyear	17,50	16,50
Grace & Co.	25,00	-
Honeywell	83,50	80,30
Int.Bus.Mach.	105,70	103,00
Intern.Flavor	65,50	-
Intern. Paper	49,50d	-
ITT Corp.	46,70	44,70
K.Benson ®	5187,80	5166,36
Litton Ind.	80,20	78,50
Lockheed	26,00	25,50
Minnesota Mining	78,00	77,00
Mitsub.Elect.	1030,00	-
Mobil Oil	65,00	63,50
Morgan $	30,70	30,70
News Corp Aus$	7,70	7,50
Nynex	69,40	69,30
Occ.Petr.Corp	20,10	19,40
Pac. Telesis	43,00	43,00
P.& O. ®	5,00	5,00
Pepsico	21,90	21,90
Perkin Foods ®	1,08	1,07
Philip Morris C.	44,60	43,80
Phill. Petr.	27,20	26,00
Polaroid	29,40	29,30
Quaker Oats	46,00	-
St.Gobin Ffr	340,00	340,00
Saralee	25,60	-
Schlumberger	62,00	59,80
Sears Roebuck	25,50	24,50
Sekisui House (yen)	-	-
Sony (yen)	54,00	53,50
Southw. Bell	50,40	50,70
Suzuki (yen)	916,00	-
Tandy Corp.	24,70	24,10
Texaco	62,80	61,75
Texas Instr.	26,50	26,70
The Coastal C.	37,20	36,20
T.I.P Eur.	0,75a	0,75a
Toshiba Corp.	778,00	734,00
Unidanmark DK	270,00	267,00
Union Carbide	17,00	-
Union Pacific	69,00	67,50
Unisys	7,00	5,80
USX Corp	31,60	31,75
US West	33,50	33,70
Warner Lamb.	63,70	-
Westinghouse	27,70	27,20
Woolworth	23,30	23,80
Xerox Corp.	34,00	33,30

Certificaten Amerika		
AMAX Inc.	40,00	40,00
Am. Home Prod.	81,00	-
ATT Nedam	53,50	53,00
ASARCO Inc.	44,50	-
Atl. Richf.	240,50	236,00
Boeing Corp.	72,00	70,00
Can. Pacific	24,50	24,50
Chevron Corp.	135,50	-
Chrysler	18,00	18,00
Citicorp.	26,00	24,50
Colgate-Palm.	103,00	103,00
Control Data	17,00	17,00
Dow Chemical	65,00	64,00
Eastman Kodak	67,00	66,00
Exxon Corp.	86,00	86,00
Fluor Corp.	68,00	-
Gen. Electric	96,00	90,50
Gen. Motors	62,50	61,50
Gillette	88,00	86,00
Goodyear	33,00	31,00
Inco	46,00	46,00
I.B.M.	181,50	176,00
Int. Flavors	107,00	-
ITT Corp.	82,00	78,00
Kroger	25,00	19,00
Lockheed	42,50	44,00
Merck & Co.	129,20	128,00
Minn. Min.	137,00	136,00
Pepsi Co.	108,00	109,00
Philip Morris C.	76,50	75,50
Phill. Petr.	46,00	44,00
Polaroid	48,10	48,10
Procter & G.	130,50	-
Quaker Oats	71,00	-
Schlumberger	115,00	-
Sears Roebuck	43,50	42,50
Shell Canada	58,00	57,50
Tandy Corp.	41,00	41,00
Texas Instr.	48,50	47,70e
Union Pacific	121,00	-
Unisys Corp	17,00	16,50
USX Corp	57,00d	54,50
Varity Corp	3,90	-
Westinghouse	95,00	93,00
Woolworth	79,00	77,00
Xerox Corp.	58,00	58,00

Euro-obligaties & conv.		
Aegon warr	12,50	12,50
10½ ABN 87	96,00	96,00
13Amev 85	99,50	99,50
10 Amev85	101,95	101,95
11 Amev 86	94,00	94,00
10½ Amro 86	97,25	97,25
10 Amro 87	95,00	95,00
5¾ Amro 86	89,50	89,50
Amro Bank wr	4,00	3,01
Amro zw 86	73,75	73,75
9 BMH ecu 85-92	96,50	96,50
7 BMH 87	95,75	95,75
10⅛EEG-ecu 84	99,25	99,25
9¾EIB-ecu 85	96,70	96,70
12½ HlAirl.F	98,70	98,70
11¼ NGU 83	100,00	100,00
2¼NMB Pb.86	83,40	83,40
NMB Postb.war.	42,50	40,00
8¾ Phil. 86	96,25	96,25
11 Rabo 83	100,75	100,75
9 Rabo 85	97,00	97,00
7 Rabo 84	97,50	97,50

Binnenland (niet officieel genoteerd)		
Bobel	3,00	3,30
Bredero aand.	18,80	-
Bredero cert.	18,30	-
11 Bredero	17,00	-
ICA Holding	12,00a	10,50a
Klene's	1165,00	1165,00
LTV Corp.	1,00	-
5 Nederh. 68-78	21,00	21,00

Parallelmarkt		
Alanheri	22,30	21,70
Berghuizer	41,00	40,10
Besouw Van c.	64,00	64,00
Biogrond Bel.	10,30	10,30
CBI Barin Oce	1600,00	1530,00
Comm.Obl.F.1	96,70	96,70
Comm.Obl.F.2	96,40	96,40
Comm.Obl.F.3	96,80	96,80
De Drie Electr.	22,00	21,80
Dico Intern.	103,00	103,00
DOCdata	13,00	13,50
Ehco-KLM Kl.	35,00	34,80
E&L Belegg.1	59,50	59,40
E&L Belegg.2	66,80	66,80
Geld.Pap.c.	73,50	74,00
Gouda Vuurv c	101,00	99,50
Groenendijk	38,30	38,00
Grontmij c.	198,00	197,50
HCA Holding	53,00	53,00
Helvoet Holding	49,00	49,00
Hes Beheer	44,00	47,00
Highl.Devel.	14,70	-
Homburg cert	3,30	3,10
Interview Eur.	4,00	4,05
Inv. Mij Ned.	40,90	37,00
Kuehne+Heitz	39,00	40,50b
LCI Comp.Gr.	12,50	12,30
Melle	237,00	237,00
Nedcon Groep	27,00	26,00
Nedschroef	119,00	117,00a
Neways Elec.	7,50	7,50
pan pacific	10,80	-
Pie Med.	12,00e	12,80
Simac Tech.	16,10	15,80
Sligro Beh.	58,20	58,10
VHS Onr. Goed	9,00	8,50
Weweler	41,00	39,00

OPTIEBEURS

	serie		omzet	v.k.	s.k.
akzo	p okt	85,00	332	2,00	4,00a
dsm	p jan	100,00	591	14,50	17,40b
dsm	p apr	85,00	598	7,50	9,50
eoe	c okt	220,00	347	13,70	9,50
eoe	c okt	225,00	341	9,50a	6,80
eoe	c okt	230,00	682	6,50	4,50
eoe	c okt	235,00	838	4,10	2,80
eoe	c okt	240,00	618	2,50	1,70
eoe	p okt	210,00	468	1,80	2,70a
eoe	p okt	215,00	642	2,50	3,70
eoe	p okt	220,00	1567	3,60	5,50
eoe	p okt	230,00	1291	6,50	10,00
eoe	p okt	235,00	650	9,30	13,80a
eoe	p okt	240,00	697	12,40	17,00
eoe	p okt	270,00	1058	40,00	46,00a
eoe	p nov	210,00	478	3,50	5,50b
eoe	p nov	215,00	311	4,80	7,20
eoe	p nov	220,00	393	6,30	9,00
eoe	p nov	230,00	579	10,40	13,50a
eoe	p jan	210,00	602	7,00	9,00
eoe	p jan	220,00	323	9,00	12,30
eoe	p jan	230,00	1116	13,40	17,00
eoe	p jan	270,00	1363	40,00	45,00
hoog	c jan	55,00	303	4,30	4,20
hoog	c jan	60,00	354	2,70	2,10
nlw	c n91	100,00	550	1,00a	0,20
phil	c o93	30,00	930	4,40	4,00
phil	p okt	22,50	770	1,40a	1,60
olie	c okt	145,00	376	0,90	0,50
olie	p okt	130,00	636	0,90	1,90
olie	p okt	135,00	760	2,10	3,00
olie	p okt	140,00	918	4,40	5,90
olie	p okt	145,00	315	8,10	10,20
olie	p jan	135,00	1097	4,20	5,50
olie	p jan	140,00	330	6,80	8,10
olie	p apr	140,00	459	7,50	9,20
unil	p okt	130,00	372	1,70	2,10
unil	p okt	135,00	467	3,00	3,70
unil	p okt	140,00	638	5,50	6,50
unil	p jan	125,00	691	2,90	3,60
unil	p jan	135,00	297	6,40	7,30
xmi	c okt	460,00	302	46/08	41/00
xmi	c okt	500,00	1302	14 14	12/00
xmi	c okt	535,00	765	2/05	2/00
xmi	p okt	460,00	350	2/10	2/08
xmi	p okt	470,00	356	3/12	4/00
xmi	p okt	480,00	335	5/02	6/00
xmi	p okt	490,00	389	7/08	8/08
xmi	p okt	500,00	515	10/06	12/00

a=laten	g=bieden+ex-div.
b=bieden	h=laten+ex-div.
c=ex-claim	k=gedaan+h
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Ministerie van Justitie

vraagt t.b.v. het arrondissementsparket te Maastricht een

Hoofd (v/m) parket organisatie

In het arrondissement Maastricht wordt de DGO-structuur ingevoerd. Daartoe staat de gehele organisatie van de ondersteuning van het Openbaar Ministerie onder leiding van de Directeur Gerechtelijke Ondersteuning (DGO), die daarbij voor m.n. de beheerstaken ondersteund wordt door een aantal stafafdelingen. De DGO stemt zijn beleid af op het beleid van het Openbaar Ministerie.
De functie van HPO betreft een spilfunctie tussen de DGO, de stafafdelingen, het Openbaar Ministerie en de ondersteuning binnen het parket. Tussen de HPO en de DGO bestaat een hiërarchische relatie, tussen de HPO en het Openbaar Ministerie een functionele. De interne organisatie van de parketten is volop in ontwikkeling. De HPO zal daarbij een belangrijke coördinerende rol vervullen, waartoe een aantal bevoegdheden aan haar/hem zijn gedelegeerd. Automatisering speelt een belangrijke rol.

Taak:
- het geven van leiding aan de ondersteunende organisatie t.b.v. het arrondissementsparket; deze organisatie bestaat uit plm. 60 mensen;
- het verlenen van beleidsondersteuning t.b.v. de leden van het Openbaar Ministerie;
- het deelnemen aan het management-team en het uit dien hoofde mede vormgeven aan het beleid binnen de totale gerechtelijke ondersteuning inzake personeel, financiën, informatievoorziening, automatisering, organisatie en materiële aangelegenheden;
- het vervullen van een spilfunctie tussen de directeur gerechtelijke ondersteuning, Openbaar Ministerie en ondersteunend apparaat en het zorgdragen voor een optimale afstemming van de werkzaamheden tussen administratie, parket-secretariaat en Openbaar Ministerie;
- het nemen van management-beslissingen, die de taak van de afzonderlijke organisatie overstijgen.

Gevraagd:
- HBO-opleiding in juridische of bedrijfskundige richting of vergelijkbaar werk- en denkniveau;
- inzicht in de overheidsorganisatie, in het bijzonder justitie;
- kennis van c.q. belangstelling voor het werk van de gerechten;
- ruime managementervaring in een complexe professionele organisatie;
- goede sociale en contactuele eigenschappen;
- affiniteit met c.q. belangstelling voor automatisering.

Standplaats: Maastricht.

Salaris: maximaal ƒ 6.376,- bruto per maand exclusief 8% vakantie-uitkering.

Bijzonderheden: een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.
In de selectieprocedure is naast de leiding van de organisatie een benoemingsadviescommissie betrokken.

De Directeur Gerechtelijke Ondersteuning, drs. F.A.W. van Gils is gaarne bereid telefonisch nadere informatie betreffende de functie-inhoud te verstrekken, onder nummer 043-214741.

Sollicitaties binnen 14 dagen, vergezeld van een curriculum vitae richten aan de Directeur Gerechtelijke Ondersteuning drs F.A.W. van Gils, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht.

Justitie wil bijdragen aan het wegwerken van de achterstand op de arbeidsmarkt van vrouwen, gehandicapten en leden van etnische minderheden. Zij worden dan ook met nadruk verzocht te solliciteren.

INPARK B.V. is een Ingenieurs- en Adviesbureau met vestigingen in Amsterdam, Breda, Leeuwarden, Heerlen en Leidschendam.

Het bedrijf telt circa 400 medewerkers en is gespecialiseerd in:
- Landmeten en Kartografie
- Leiding- en Kabelregistratie
- Software en Consulting
- Fotogrammetrie
- Vastgoedinformatie
- Civiele techniek

In verband met uitbreiding van onze aktiviteiten in de provincie Limburg zoeken wij voor onze vestiging te Heerlen

- een jonge H.T.S.er LANDMETEN m/v

- M.T.S.ers LANDMETEN m/v

t.b.v. veldwerkzaamheden en/of werkzaamheden op kartografisch gebied, zowel manueel als interaktief.

Ook zij die menen een vergelijkbare opleiding te bezitten worden verzocht te solliciteren.

Voor nadere informatie kunt u vragen naar de heer ing. E. Debie, telefoon 045-741444.

Wij bieden een interessante werkkring, een goede honorering, opleidingsmogelijkheden en gunstige secundaire arbeidsvoorwaarden.

Uw schriftelijke sollicitatie kunt u richten aan:

Inpark B.V.,
Kruisstraat 80,
6411 BW Heerlen
t.a.v. de heer ing. E. Debie
Telefoon 045-741444

Inpark

Stichting 'St. Anna' centra voor zwakzinnigenzorg

Stichting St. Anna centra voor zwakzinnigenzorg omvat Huize St. Anna te Heel, Huize 'Op de Bies' te Schimmert en Huize Maasveld te Maastricht. In deze drie instellingen verblijven in totaal ca. 1000 geestelijk gehandicapten in diverse leeftijdsgroepen, variërend in grootte van 8-15 personen. Ze worden verzorgd door circa 1100 medewerkers. Wegens interne promotie van de huidige functionaris is een vacature ontstaan voor de functie van

Directeur Zorgverlening m/v
Huize Maasveld

Huize Maasveld te Maastricht is een modern centrum voor geestelijk gehandicapten. In deze instelling verblijven 300 bewoners van alle leeftijden. Ook aan geestelijk gehandicapten uit de regio worden diensten verleend in de vorm van dagverpleging, kort verblijf enz. Ten behoeve van de permanente zorgverlening aan de bewoners werken er circa 280 personeelsleden uit diverse disciplines.

De directie bestaat naast de directeur Zorgverlening uit de algemeen directeur, tevens algemeen directeur van de stichting. De directeur Zorgverlening maakt, evenals zijn collega's uit de andere tehuizen, deel uit van het directie-team van de stichting en is medeverantwoordelijk voor het totale beleid. De directie is verantwoording verschuldigd aan de Raad van Toezicht.

In de instelling heeft de directeur Zorgverlening tot taak de zorg voor de bewoners kwalitatief te bewaken en te optimaliseren. Hij is verantwoordelijk voor het totale zorgproces, met inbegrip van de praktische, civiele en technische dienstverlening. Tevens verzorgt hij de regionale contacten, met name waar het gaat om zorg-inhoudelijke aspecten. Aan ouder-participatie wordt grote waarde toegekend.

Voor deze functie zijn de volgende profielkenmerken vastgesteld:
- een opleiding op academisch niveau, bij voorkeur op het gebied van de gedragswetenschappen
- het vermogen om de professionele deskundigheden van de medewerkers te bevorderen en te coördineren
- aantoonbare leidinggevende capaciteiten
- belangstelling voor onderzoek
- besluitvaardigheid en initiatief
- affiniteit met en bij voorkeur ervaring in de zwakzinnigenzorg
- goede representatieve en communicatieve vaardigheden
- een positieve instelling ten aanzien van de christelijke grondslag van de stichting
- leeftijd tussen 35 en 50 jaar.

De arbeidsvoorwaarden zijn conform de CAO voor het Ziekenhuiswezen.

Indien u belangstelling hebt voor deze functie, die een sterk beroep doet op inhoudelijke deskundigheid, creativiteit en mentale souplesse, wordt u verzocht uw schriftelijke sollicitatie met curriculum vitae binnen 14 dagen te richten aan de voorzitter van de Raad van Toezicht, Drs. P.C.M. van de Ven, ter attentie van Drs. J.F.J. Janmaat van GITP, Postbus 9043, 6500 KC Nijmegen. Bij hem kunt u desgewenst nadere telefonische informatie inwinnen (080-226468), evenals bij de algemeen directeur, de heer Drs. G.C.J. van der Velde (04747-3500). Een schriftelijk informatiepakket is bij GITP voor u op aanvraag beschikbaar.
Bij de selectie zijn naast de Raad van Toezicht en de directie, vertegenwoordigers van de staf, de ondernemingsraad en de oudervereniging betrokken. Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de procedure. Het referentienummer is 0144.

GITP, adviseurs voor werving en selectie, personeelsbeleid, opleiding en training, management, organisatie en informatica.

gitp Bedrijfspsychologie
Amsterdam, Breda, Nijmegen, Groningen, Rotterdam, Tilburg, Zeist.

M. WALLA

Fertigteile und Halbzeuge aus Kunststoff

Wir vertreiben und verarbeiten hochwertige technischen Kunststoffe. Abnehmer sind Betriebe der Investitionsgüterindustrie, vorwiegend Maschinenfabriken und Anlagenbauer. Im EG-Bereich gehören wir zu den führenden Anbietern.

Im Zuge der Erweiterung unserer Exportabteilung suchen wir zum nächstmöglichen Zeitpunkt eine(n)

EXPORTSACHBEARBEITER(IN)

Für diesen Aufgabenbereich erwarten wir sowohl mehrere Jahre Berufserfahrung in einem Betrieb der Investitionsgüterindustrie als auch Eigeninitiative, Organisationstalent sowie eine loyale und zuverlässige Arbeitsweise.
Sie beherrschen die niederländische und evtl. französische Sprache. Freundlichkeit und Geschick im Umgang mit Kunden sollten Ihr Bild abrunden.

Senden Sie bitte Ihre vollständigen Bewerbungsunterlagen an:

M. Walla, Postfach 19 24, D-5100 Aachen

Ouders te Kerkrade vragen voor verzorging en begeleiding van hun inwonende, dubbelgehandicapte dochter een

Z- OF A-VERPLEEGKUNDIGE OF IEMAND MET VERPLEEGKUNDIGE OF VERZORGENDE ERVARING

Leeftijd min. 25 jaar.
Ma. t/m vrij. van 14.00 (of 15.00) tot 18.00 uur.

Sollicitaties, vergezeld van curriculum vitae, onder nr. 135 LD, Markt 42, 6461 ED Kerkrade.

---

kepu

BV KEPU ZB is een expansieve zelfbedienings- en [illegible] met een food-non-food- en [illegible], gevestigd te Heerlen. Het bedrijf telt ruim 40 personeelsleden en levert grotendeels aan [illegible].

De directie wenst op korte termijn over te gaan tot de aanstelling van:

ORDERVERZAMELAARS (parttime-jobs)
- [illegible] van bestellingen [illegible] uur 's ochtends

HOOFD AGF-AFDELING
- AGF-diploma

CHAUFFEUR/BESTELLER
- groot rijbewijs met chauffeursdiploma

INTERIEURVERZORGSTER
- dient multifunctioneel inzetbaar/flexibel te zijn

Gegadigden worden uitgenodigd hun sollicitaties te richten aan: directie BV Kepu ZB. Ganzeweide 175, 6413 GE Heerlen.

DASSEN is een groep van ondernemingen die zich bewegen op het gebied van elektrotechniek, meet- en regeltechniek, procesbesturing en technische automatisering.
DASSEN GROUP BV treedt op als houdstermaatschappij en ondersteunt de drie werkmaatschappijen door het beschikbaar stellen van een aantal diensten.
DASSEN ENGINEERING BV werkt in de projektensfeer en houdt zich bezig met het gehele traject van engineering tot start up.
DASSEN INSTALLATIES BV bundelt de installatie-aktiviteiten van de vestigingen Arnhem, 's-Hertogenbosch, Rotterdam en Stein.
DASSEN INDUSTRIAL PRODUCTS BV ontwikkelt en produceert een breed scala van produkten voor elektrotechnische en besturingstechnische toepassingen.

DASSEN: van pré-engineering tot en met after service.

DASSEN GROUP BV STEIN

Bij DASSEN GROUP BV – STEIN is de positie vacant van een

ERVAREN
SYSTEM MANAGER (M/V)

Tot zijn voornaamste taak behoort het verder optimaliseren van het automatiseringsplan, zoals:
- het analyseren van informatiebehoefte en het implementeren van informatie-systemen;
- het koördineren van software-ontwikkeling zowel intern als extern;
- verdere integratie van een goed gebruik van PC en PC-software tussen de verschillende afdelingen;
- het begeleiden, ondersteunen en instrueren van gebruikers bij het zelfstandig gebruik van de PC;
- toezicht op het operationele beheer van het IBM-36 systeem.

De system-manager dient in nauw overleg met de diverse afdelingen en met inachtname van ons kwaliteitssysteem verdere uitbouw te geven aan de automatisering.

Vereist voor deze functie:
- HBO-opleiding (b.v. HEAO informatica of HIO) of gelijkwaardig niveau;
- praktische ervaring in soortgelijke functie;
- kennis van PC-DOS, Lotus 1-2-3, dBase III+/IV;
- goede contactuele eigenschappen;
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid;
- redelijke kennis Engelse taal.

DASSEN GROUP BV STEIN

Bij DASSEN GROUP BV – STEIN is plaats voor een

ERVAREN
TECHNISCH INKOPER (M/V)

De functionaris is verantwoordelijk voor de inkoop van materialen, gereedschappen en diensten voor elektrotechnische en meet- en regeltechnische toepassingen op het gebied van installatietechniek en panelenbouw.
Naast het verrichten van inkoopactiviteiten is hij belast met de voortgang van het inkoopproces, daarbij te hanteren procedures en de te voeren administratie.

De inkoopafdeling dient volgens het in ons bedrijf geldende kwaliteitssysteem te functioneren.

Functie-eisen:
- HBO-opleiding danwel gelijkwaardig niveau, met aanvullende opleiding op het gebied van inkoop;
- sterk commercieel ingesteld;
- elektrotechnische achtergrond met ruime ervaring in soortgelijke functie;
- affiniteit met geautomatiseerde verwerking van inkoopgegevens;
- redelijke kennis Engelse taal.

DASSEN GROUP BV STEIN

Bij DASSEN INSTALLATIES BV – STEIN bestaat de plaatsingsmogelijkheid voor een

ERVAREN
CALCULATOR/BEGROTER (M/V)

Deze functionaris – werkend in teamverband – is verantwoordelijk voor de kostprijsbegroting van omvangrijke elektrotechnische en meet- en regeltechnische installaties.

Functie-eisen:
- opleiding HTS-E danwel gelijkwaardig niveau;
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid;
- goede contactuele eigenschappen;
- redelijke kennis Engelse taal;
- ervaring in soortgelijke functie;
- kennis van geautomatiseerde gegevensverwerking strekt tot aanbeveling.

Geïnteresseerden wordt verzocht uitvoerig te solliciteren, bij: Hoofd Personeelszaken DASSEN GROUP BV Schinekstraat 1, Postbus 21, 6170 AA Stein (L).

Telefonisch kan desgewenst nadere informatie verkregen worden bij Hoofd Personeelszaken en Organisatie, DASSEN GROUP BV, de Heer B.C.P. Claes.
Tel. 04490-31418 toestel 205.
Na 18.00 uur tel. 04759-2886.

DASSEN DASSEN DASSEN

GROTE CLUBACTIE

Geef ze de volle vijf

Limburgs Dagblad
DE TROMPETTER

[illegible]

gemeente Landgraaf

Landgraaf: een jonge, bruisende gemeente in het oostelijk deel van het mooie Zuid-Limburg. Met zijn ruim 40.000 inwoners de zesde gemeente van onze zuidelijkste provincie.

Landgraaf kenmerkt zich door een breed scala van winkel-, sociaal-culturele en sportvoorzieningen voor de mensen, die er wonen, werken en recreëren. Daarmee wordt adequaat ingespeeld op de dynamiek van deze ondernemende gemeente. Dat gebeurt óók met de gemeentelijke organisatie zelf: open, flexibel, doelmatig en publieksgericht.

Wonen en werken in Landgraaf: gewoon dóen!

De gemeentelijke bestuursdienst bevindt zich in de eindfase van een ingrijpend organisatie-ontwikkelingsproces. Als onderdeel van dit proces is medio september 1990 een nieuwe organisatiestructuur operationeel geworden. Om sneller en doelmatiger producten en diensten te kunnen leveren,is gekozen voor een secretariemodel met sectoren en middelenstaven. De bestuursdienst van Landgraaf bestaat nu uit de drie sectoren Welzijn (WZ), Burgerzaken en Algemene Diensten (BAD) én Grondgebiedzaken (GGZ), alsmede de stafafdelingen Financiën (FIN) en Personeel, Organisatie en Informatica (POI). Na een herschikking van de huidige ambtelijke medewerkers binnen de nieuwe structuur, bestaat nú de mogelijkheid tot plaatsing van een aantal jonge, enthousiaste mensen, die Landgraaf als een uitdaging zien. De navolgende functies zijn vacant:

stafafdeling Personeel, Organisatie en Informatica:

HOOFD PERSONEEL, ORGANISATIE EN INFORMATICA

Vakaturenr: 2.0.001

Taakinhoud (globaal):

Binnen het werkgebied van het hoofd van de stafafdeling P.O.I., waartoe behoren:

- Personeelszaken (personeelsbeleid, personeelsadministratie, arbeidsvoorwaarden etc.);
- Organisatie (organisatiebeleid, organisatie-advies én -onderzoek, organisatiebeheer etc.);
- Informatica (informatie- en automatiseringsbeleid en -plannen, centraal systeembeheer),

draagt deze functionaris, deel uitmakend van het managementteam, naast de algemene verantwoordelijkheden ten aanzien van de planning, de coördinatie, de regeling, de inhoud en kwaliteit van het werk alsmede ten aanzien van het leiding geven aan de medewerkers, een aantal specifieke verantwoordelijkheden.

Functie-eisen:

In staat zijn tot het motiveren van medewerk(st)ers en het in stand houden van [illegible] professionele, klantgericht opererende organisatie t.b.v. de diverse [illegible] van diensten.
Leiding [illegible] geven aan zelfstandig functionerende vakspecialisten, d.w.z. h[illegible] op afstand en het voorzien in voldoende eigen ruimte voor de [illegible].
Op adeq[illegible] contacten kunnen onderhouden met externe organisat[illegible] aldaar vertegenwoordigen.
Beschikke[illegible] opleiding en/of ervaring op een of meerdere vakgebieden P.O.I. en [illegible] leidinggevende capaciteiten.
Werk- en [illegible] academisch niveau; werkervaring: ca. 5 jaar ervaring [illegible] die een of meer vakgebieden van de staf P.O.I. omvat.

Salaris:

nader ov[illegible] komen.

Een mee[illegible] karakteristiek van deze functie op managem[illegible] alsmede een informatiepakket over de gemeentelijke organisa[illegible] op aanvrage verkrijgbaar.

sector [illegible]

MEDE[illegible](ST)ER BELE[illegible]

Vakatu[illegible]

Taakinh[illegible]

- is belas[illegible] regionaal (stree[illegible]
- concipi[illegible] vja de besluitvorming door h[illegible]
- ontwer[illegible] de arbeid [illegible], bevordert de realise[illegible] voor de [illegible]
- neemt [illegible] m.b.t. arbeidszaken dan we[illegible]
- draagt [illegible] ter verkrijging van subsid[illegible] projecten etc. en de afwikkeling van financiële regelin[illegible]
- onderh[illegible] contacten betrekking hebben [illegible] de functie;
- kan – o[illegible] de leiding – worden ingeschakeld bij de overige binnen [illegible] werkzaamheden.

Functie-eisen:

Werk- en denkniveau: H.B.O.-niveau;
Werkervaring: 2 jaar in soortgelijke functie.
Salaris: schaal 9 (max. ƒ 4.891,-)

sector Welzijn:

MEDEWERK(ST)ER EDUCATIE - 32 uur

Vakaturenr: 3.2.105

Taakinhoud (globaal):

- planning en programmering op het gebied van de basiseducatie, voorbereiden van raadsbesluiten en inhoudelijke verantwoording van de besteding van deze middelen;
- advisering en beleidsontwikkeling op het terrein van de volwasseneneducatie;
- afstemming van activiteiten op het gebied van onderwijs/vorming met plaatselijke en regionale activiteiten op het gebied van de scholing (afstemmen met de afdeling Sociale Zaken en Arbeid);
- onderhouden van contacten en deelname aan overlegsituaties, zoals het Educatief Beraad.

Functie-eisen:

Werk- en denkniveau: tenminste H.B.O.-niveau, aangevuld met specifieke cursussen op het betreffende vakgebied;
Werkervaring: minimaal 3 jaar in soortgelijke functie.

Salaris:

schaal 7 (max. ƒ 3.736,-)

sector Grondgebiedzaken:

MEDEWERK(ST)ER LANDMEETKUNDIG TEKENAAR

Vakaturenr: 5.2.006

Taakinhoud (globaal):

- het uitwerken van bouwkundige plannen;
- het maken van tekeningen t.b.v. grondverkopen;
- het verrichten van algemene tekenwerkzaamheden t.b.v. de onderafdeling Grondzaken;
- het verrichten van algemene werkzaamheden.

Functie-eisen:

Werk- en denkniveau: M.B.O.-niveau (M.T.S.-landmeetkunde);
Werkervaring: 1 jaar in soortgelijke functie.

Salaris:

schaal 7 (max. ƒ 3.736,-)

sector Burgerzaken en Algemene Diensten:

MEDEWERK(ST)ER OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Vakaturenr: 4.1.004

Taakinhoud (globaal):

- vaststellen en wijzigen reglementen en verordeningen;
- politie-aangelegenheden, waaronder coördinatiepunt bestuurlijke preventie;
- ambtenaar civiele verdediging en rampbestrijding;
- beleidsadviezen op het terrein van bijzondere wetten;
- gemeentelijk vredes- en veiligheidsbeleid.

Functie-eisen:

Werk- en denkniveau: H.B.O.-niveau;
Werkervaring: 2 jaar in soortgelijke functie.

Salaris:

schaal 8 (max. ƒ 4.258,-)

sector Burgerzaken en Algemene Diensten:

MEDEWERK(ST)ER DOCUMENTATIE BIBLIOTHEEK

Vakaturenr: 4.2.110

Taakinhoud (globaal):

- opzetten, bijhouden en beheer van de gemeentelijke bibliotheek en documentatieverstrekking aan alle afdelingen/bestuur;
- tijdschriftenbeheer;
- magazijnbeheer/inkoop, voor zover niet tot taak chef Interne Zaken behorend;
- verrichten van alle op de afdeling I.D. voorkomende werkzaamheden.

Functie-eisen:

Werk- en denkniveau: M.B.O.-niveau (assistent-bibliothecaris-documentalist)
Werkervaring: 2 jaar ervaring.

Salaris:

schaal 6 (max. ƒ 3.393,-)

stafafdeling Personeel, Organisatie en Informatica:

[illegible] SECRETARIAAT

Vakaturenr: [illegible]

Taakinhoud (globaal):

- [illegible] post ten behoeve van de afdeling;
- is verantwoordelijk voor de signalering van de interne voortgang van de stukken;
- verzamelt de stukken, de maakt de besluitenlijsten op ten behoeve van de wekelijkse collegevergaderingen;
- houdt de termijnkalender bij ten behoeve van de afdelingsactiviteiten;
- is belast met de verslaglegging van het afdelingsoverleg, de commissie voor Georganiseerd Overleg en andere overleggroepen, waarin P.O.I. functioneel zitting heeft;
- is belast met het systeembeheer van het personeelsinformatiesysteem;
- verricht zo nodig ondersteuningswerkzaamheden ten behoeve van andere medewerk(st)ers.

Functie-eisen:

Werk- en denkniveau: tenminste M.B.O.-niveau, aangevuld met secretaresse-opleiding
Werkervaring: minimaal 1 jaar in soortgelijke functie.

Salaris:

Schaal 5 (max. ƒ 3.234,-)

sector Grondgebiedzaken:

MEDEWERK(ST)ER TECHNISCHE ZAKEN MILIEU

Vakaturenr: 5.1.302

Taakinhoud (globaal):

- verricht werkzaamheden in het kader van de Hinderwet en daaruit voortvloeiende algmene maatregelen van bestuur, met name:
  - ★ opstellen vergunningvoorschriften (geautomatiseerd);
  - ★ controle op de naleving van de vergunningvoorschriften;
  - ★ uitvoering Hinderwet-Uitvoerings-Programma;
- verricht voorkomende werkzaamheden in het kader van overige milieuwetgeving;
- is belast met het opstellen van randvoorwaarden t.b.v. de facilitaire uitvoering van milieutechnische aangelegenheden door de afdeling Openbare Werken.

Functie-eisen:

Werk- en denkniveau: H.B.O.-niveau;
Werkervaring: 3 jaar in soortgelijke functie.

Salaris:

schaal 8 (max. ƒ 4.258,-)

sector Grondgebiedzaken:

MEDEWERK(ST)ER TECHNISCHE ZAKEN MILIEU

Vakaturenr: 5.1.305

Taakinhoud (globaal):

- beleidsvoorbereiding en uitvoering inzake Wet bodembescherming, Wet Chemische Afvalstoffen, Afvalstoffenwet, Wet Luchtverontreiniging, Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren;
- verricht (technische) werkzaamheden in het kader van de Hinderwet;
- verricht (technische) werkzaamheden ten aanzien van overige milieu-aspecten in het kader van overige milieuwetten.

Functie-eisen:

Werk- en denkniveau: H.B.O.-niveau;
Werkervaring: 1 jaar in soortgelijke functie.

Salaris:

schaal 8 (max. ƒ 4.258,-)

sector Grondgebiedzaken:

MEDEWERK(ST)ER STEDEBOUWKUNDIG TEKENAAR

Vakaturenr: 5.2.005

Taakinhoud (globaal):

- het uitwerken van stedebouwkundige verkavelingsplannen;
- het tekenen van bestemmingsplannen;
- het uitwerken van cultuur-technische plannen;
- het uitwerken van andere voorkomende plannen t.b.v. de afdeling VROM.

Functie-eisen:

Werk- en denkniveau: H.B.O.-niveau (H.T.S. + applicatiecursus stedebouw);
Werkervaring: 3 jaar in soortgelijke functie.

Salaris:

schaal 8 (max. ƒ 4.258,-)

sector Grondgebiedzaken:

MEDEWERK(ST)ER ASSISTENT-SYSTEEMBEHEERDER

Vakaturenr: 5.2.003

Taakinhoud (globaal):

- het dagelijks assisteren van de systeembeheerder t.a.v. de systeemontwikkeling vastgoed-registratie en het up to date houden van de grootschalige basiskaart;
- het verzorgen van de urenverantwoording van de groep Diensten;
- het verzorgen van de planning van de werkzaamheden van de groep Diensten;
- het behartigen van het budgetbeheer voor de groep Diensten;
- het verzorgen van de MARAP's van de groep Diensten;
- het verrichten van landmeetkundige werkzaamheden.

Functie-eisen:

Werk- en denkniveau: M.B.O.-niveau (M.T.S. landmeetkunde + landmeetkundige automatisering);
Werkervaring: 3 jaar in soortgelijke functie.

Salaris:

schaal 7 (max. ƒ 3.736,-)

sector Grondgebiedzaken:

MEDEWERK(ST)ER CIVIELTECHNIEK

Vakaturenr: 5.3.104

Taakinhoud:

- zorgdragen voor de ontwerpwerkzaamheden van de mindere omvangrijke nieuwe werken en de reguliere onderhoudswerken van wegen en riolen, parkeerplaatsen etc. met inbegrip van bestektekeningen;
- draagt tevens op verzoek c.q. in overleg zorg voor de ontwerpplannen uit de andere werkvelden;
- geeft adviezen aan de leiding die verband houden met in voorbereiding of in uitvoering te nemen resp. in uitvoering zijnde werken;
- adviseren op uitvoeringsmogelijkheden en administratieve aspecten;
- als projectleider is hij/zij verantwoordelijk voor het verkrijgen van de gewenste/voorgeschreven kwaliteit en kwantiteit van het in uitvoering zijnde werk binnen het ter beschikking gestelde krediet;
- handelend optreden bij technische of organisatorische knelpunten. Een en ander onder begeleiding van groepsleider civieltechniek/verkeerstechniek.

Functie-eisen:

Werk- en denkniveau: M.B.O.-niveau;
Werkervaring: 2 jaar in soortgelijke functie.

Salaris:

schaal 7 (max. ƒ 3.736,-)

Algemeen:

Het beleid van de gemeente is erop gericht, dat de samenstelling van het ambtelijk apparaat een afspiegeling is van de [illegible] bevolking. Met name vrouwen, leden van (etnische) minderheden en gehandicapten zijn binnen de gemeentelijke organisatie nog ondervertegenwoordigd. Indien u tot (één van) deze categorieën behoort en meent te voldoen aan de gestelde functie-eisen, verzoeken wij u nadrukkelijk om te solliciteren.

Overige informatie:

- tenzij anders is aangegeven, bedraagt het aantal uren van de vacante functies 38 uur per week;
- de bij de vacatures aangegeven salarisschalen zijn voorlopige [illegible], die definitief worden bepaald na functiewaardering;
- de bij de gemeentelijke overheid gebruikelijke rechtspositie is van toepassing;
- een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Inlichtingen:

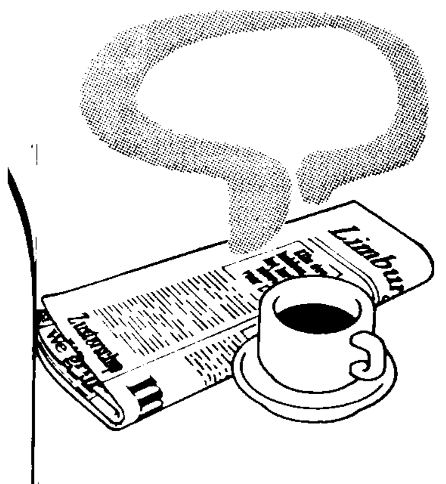
Wilt u meer weten over de vacante functies? Neem dan contact op met de heer E.W.P.M. Janssen, hoofd stafafdeling Personeel, Organisatie en Informatica, tel. 045-328222.

Sollicitaties: Spreekt een van deze functies u aan, stuur dan uw sollicitatiebrief vóór zaterdag 13 oktober 1990 aan: Burgemeester en wethouders van landgraaf, Postbus 31000, 6370 AA Landgraaf, onder vermelding van het vacaturenummer op de enveloppe.

Limburgs dagblad voor oostelijk zuidlimburg

Zaterdag 29 september 1990 ● Pagina 15

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. CHEF-EDITIEREDACTIE: FRANK SEUNTJENS. HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, MARKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363;

Retriever

● De Golden Retrieverclub houdt morgen een informatiedag in en rond de Overste Hof in Landgraaf. Belangstellenden kunnen er inlichtingen krijgen over dit honderas, over gehoorzaamheidslessen en jachttrainingen, medische en algemene informatie etcetera. Van jachttrainingen en ook van het trimmen worden demonstraties gegeven. Bezitters van een Golden Retriever kunnen hun hond laten beoordelen door een erkende keurmeester. De infodag begint om 11 uur en duurt tot 18 uur en biedt gegarandeerd veel interessante elementen.

Mozart

● Liefhebbers van klassieke muziek die het werk van hun favoriete componisten live willen meebeleven, zoeken hun heil meestal in het theater. Vandaag kunnen ze echter ook in de kerk terecht. In de Bernadette-kerk in de Sittardse Baandert om precies te zijn. Daar luistert Cantorij Limburg de eucharistieviering van 19 uur op met de Krönungsmesse van Wolfgang Amadeus. Een prachtige kans om devotie en muziekgenot bloeiend in elkaar te laten overgaan.

Bruiloft

● Het zal je maar gebeuren. Eindelijk is de mooiste dag in je leven aangebroken. Je staat voor het gemeentehuis om daarbinnen eindelijk het ja-woord te geven aan je geliefde. Natuurlijk ben je nerveus, zoiets doe je tenslotte, meestal, maar één keer in je leven. Komt daar opeens uit het niets een boer aanzetten met in zijn kielzog een lading koeien die de bruiloft ook bij willen wonen. Een nachtmerrie?

Bruiloft (2)

● Voor Gerrit Waanders en Margriet Moederschein uit Hoensbroek was dit gisteren de harde realiteit. Maar ja, dan had Gerrit misschien toch beter een ander beroep uit kunnen zoeken in plaats van zich bezig te houden met kunstmatige inseminatie van koeien. De gelukkige moedertjes wilden waarschijnlijk op deze wijze hun dankbaarheid tonen.

Voetbal

● We kregen een brief van J. Holtes uit Brunssum. Er is waarschijnlijk geen grotere fan van Limburgia dan hij. Niet voor niets is Holtes al veertig jaar lid van deze roemruchte club. Maar hoe moet hij naar de wedstrijden toe? De moeilijk lopende Holtes denkt met veel melancholie terug aan de begin jaren vijftig toen de zogenaamde Limburgia-express supporters vervoerde. We denken niet dat een nieuwe Limburgia-express mogelijk is. Maar het zou toch wel stug zijn als er niet iemand te vinden is die bereid is om de heer Holtes mee te nemen naar de (thuis)wedstrijden van Limburgia. De heer Holtes woont aan de Schutterstraat 66, dus dat moet geen onoverkomelijke ophaalafstand zijn.

Kindervreugd

● De reizende kinderboerderij 'Oos Heem' in Landgraaf is na 18 jaar ter ziele. 'Oos Heem' was in de regio een begrip, maar ondervond nogal wat tegenslag. Eigenaar Piet Gillissen heeft nu 'Kindervreugde Landgraaf' in het leven geroepen. Die bestaat uit de oude kinderboerderij, maar dan uitgebreid met een draaimolen en overdekt luchtkussen. Ook daarmee trekt hij door de regio. Gillissen zegt in zijn fantasie een paradijs voor kinderen te zien en daar wil hij met zijn knuffel- en troeteldieren een steentje aan bijdragen. Zondag is 'Oos Heem' voor het laatst in Treebeek op de braderie aanwezig. Op 7 oktober is er van 13.00 tot 21.00 uur een feest in winkelcentrum Op de Kamp, en daar kunt u voor het eerst 'Kindervreugde' bewonderen.

Ouderen testen rijvaardigheid

HEERLEN – Oudere automobilisten worden deze maand in Heerlen weer in de gelegenheid gesteld hun rijvaardigheid te testen. Dat gaat gebeuren op woensdag 24 oktober. Automobilisten van 55 jaar en ouder kunnen zich voor de rijvaardigheidstest tot en met 12 oktober schriftelijk aanmelden bij de gemeente Heerlen.

Tussen 8.45 en 16.30 uur kunnen geïnteresseerde automobilisten op 24 oktober terecht bij Motel Heerlen voor een ritje in gezelschap van een rij-instructeur. Deelnemers dienen wel hun eigen auto mee te brengen. Ook bestaat de mogelijkheid een oog- en oortest te ondergaan.

Vorig jaar werd in Heerlen voor het eerst een rijvaardigheidstest voor ouderen gehouden. De belangstelling was toen zo groot dat besloten werd ook dit jaar een test op het programma te zetten.

Raadsverslagen via de computer

BRUNSSUM – Raadsleden in Brunssum kunnen de notulen van raadsvergaderingen binnenkort met behulp van een personal computer raadplegen. Raadsleden die over een eigen pc beschikken kunnen de verslagen thuis oproepen. Voor raadsleden die geen pc hebben wordt in de raadskamer speciaal een computer neergezet.

De notulen van alle raadsvergaderingen vanaf medio vorig jaar zijn opgeslagen op floppy's, die in bewaring zijn gegeven bij de afdeling Interne Zaken. Raadsleden die bepaalde notulen nog eens in willen zien kunnen de floppy's daar ophalen. In de toekomst zal het systeem nog worden uitgebreid met raadsvoorstellen - en besluiten.

LOZO: onverantwoord wegens komst Woonboulevard Heerlen

Bezwaarschriften tegen Bouwmarkt Emmaterrein

Van onze verslaggever

HEERLEN – De LOZO heeft, mede namens 49 individuele ondernemers, een bezwaarschrift ingediend tegen de voorgenomen bouw van een Praxis-bouwmarkt op het Emmaterrein in Brunssum.

Voornaamste bezwaar is het feit dat bij de plannen geen rekening zou zijn gehouden met de komst van de Woonboulevard in Heerlen, die 4000 vierkante meters aan bouwmarkt gaat bevatten. „Daar nog eens 2000 vierkante meters in Brunssum bij te maken is volstrekt onverantwoord en op distributie-planologische gronden niet verdedigbaar", schrijft de LOZO aan het Brunssumse college.

Woonboulevard

De LOZO beroept zich onder meer op een uitspraak in het IMK-rapport, dat in opdracht van Praxis is geschreven. „Daarin wordt al geconcludeerd dat het initiatief wellicht aan de grote kant is gezien de aanwezige ruimte in het marktgebied. Hierbij is dan nog geen rekening gehouden met de komst van de Woonboulevard." Overigens vindt de LOZO dat in het rapport de objectiviteit ver te zoeken is en dat de conclusies naar de opdrachtgever toegeschreven zijn.

De LOZO voert nog een hele rij andere bezwaren aan. Zo zou verzuimd zijn onderzoek te verrichten naar een lokatie in het centrum van Brunssum of daar in de buurt. Ook zijn volgens de LOZO de gevolgen voor de bestaande vestigingen in de doe-het-zelfmarkt niet aangegeven.

De LOZO heeft berekend dat er in Brunssum en het omringende verzorgingsgebied onvoldoende vraag bestaat in de doe-het-zelfbranche om het geplande aanbod van de nieuwe bouwmarkt er ook nog eens bij te nemen.

„Als Praxis erbij komt ontstaat een bestedingstekort van vijf miljoen gulden. Dat zal desastreuse gevolgen hebben voor de bestaande doe-het-zelfzaken in Brunssum en omgeving." De LOZO vreest dat ongeveer een derde van het bestaande vloeroppervlak in deze winkels gesaneerd moet worden.

Tenslotte voert men aan dat met de komst van Praxis op het Emmaterrein het bouwmarktaanbod onevenredig sterk geconcentreerd is in het westen van de Oostelijke Mijnstreek.

● F. Baumler bij zijn bekroonde aquarium.
Foto: DRIES LINSSEN

Mooiste aquarium van Nederland

Van onze verslaggeefster

LANDGRAAF- 'Onwaarschijnlijk mooi', was het oordeel van de keurmeesters van de Nederlandse aquariumbond Aqua Terra over het aquarium van F. Baumler uit Landgraaf. Het leverde Baumler het kampioenschap in de categorie 'gezelschapsaquaria' op. „Limburgers winnen bijna altijd dit soort wedstrijden. Hollanders hebben wel mooie bakken, maar wij houden ze beter bij", zegt de kampioen.

Het begon allemaal zo'n acht jaar geleden toen Baumler bij een vriend een aquarium zag staan. Dat leek hem wel een leuke hobby en niet zo lang daarna had hij een eigen bak. „De eerste bak was 60 centimeter, daarna kwam een exemplaar van anderhalve meter en het aquarium dat ik nu heb is 2.75 meter breed."

Nadat Baumler lid werd van Aqua Terra werd hij gevraagd of hij er niets voor voelde om mee te doen aan de kampioenschappen. Dat leek hem wel wat. Hij zat bij de eerste twee van zijn eigen vereniging in Hoensbroek en kon zodoende door naar de districtskeuring. „Daar moet je eerste worden en dat werd ik ook. Toen mocht ik naar de landelijke keuring. Dat was in april van dit jaar maar de uitslag werd pas bekend op 15 september, vijf maanden later dus. Dat was eigenlijk jammer, de hele spanning is er dan al een beetje van af."

Bij de keuring wordt vooral gelet op de grootte van de vissen, de verdeling van de planten en op het biologisch evenwicht. Ook belangrijk is de algemene indruk van het geheel; de omgeving speelt dus een niet te onderschatten rol bij de beoordeling.

Nerveus

In het aquarium van Baumler zwemmen acht verschillende soorten vissen rond. Gehecht is Baumler aan zijn Botia Sidthimunki's, kleine zwart-wit gestreepte visjes die een nerveuze indruk maken. „Daar heb ik echt veel moeite voor moeten doen. In Nederland waren ze jarenlang niet te krijgen. De beek waar ze in leefden was drooggelegd en ze waren als het ware uitgestorven. Gelukkig was er iemand in België die deze vissen in zijn bezit had zodat ik ze toch heb kunnen kopen."

Aan Pastoor Schattenstraat in Landgraaf

Woningvereniging bouwt 28 bejaardenbungalows

Van onze correspondent

LANDGRAAF – De Woningvereniging Schaesberg gaat aan de Pastoor Schattenstraat in Landgraaf 28 bejaardenbungalows bouwen. De 18 bejaardenhuisjes die er nu staan, worden binnenkort afgebroken. Directeur Van den Bongard van de woningvereniging heeft dat gisteren meegedeeld.

De oude woningen worden afgebroken omdat ze in zeer slechte staat verkeren. „Het zijn semi-permanente woningen van vlak na de oorlog", zegt Van den Bongard. „Dat soort woningen is maar voor een bepaalde periode gebouwd."

Als alles volgens plan verloopt, zal op 1 maart volgend jaar met de bouw van 17 bungalows begonnen worden. Half december 1991 kunnen dan de eerste bewoners hun nieuwe bungalow betrekken. De overige 11 bungalows zullen in 1992 of 1993 worden gebouwd. Tot die tijd zal ook een aantal oude woningen blijven staan.

De belangstelling voor de bungalows is volgens Van den Bongard erg groot. De laatste weken heeft hij tientallen telefoontjes gekregen van mensen die zich voor de nieuwe bungalows wilden inschrijven. „Maar we hebben er maar tien te vergeven", zegt Van den Bongard. „De andere 18 worden toegewezen aan de bewoners van de huidige bejaardenhuisjes."

De bungalows zijn zogenaamde patiowoningen die in blokken van drie of vier gebouwd worden. Ze zijn, evenals de huidige woningen, geheel gelijkvloers en bovendien aangepast voor rolstoelgebruikers. „Het enige nadeel is dat de tuinen een stuk kleiner zullen worden dan nu het geval is. Maar dat zal voor de overwegend bejaarde bewoners geen probleem zijn", verwacht Van den Bongard.

Reformatorische Gemeenschap tegen 'koppelverkoop'

Harmonie Savelsbergh wil kerkgebouw kopen

Van onze verslaggever

HEERLEN – Wethouder Hub Savelsbergh heeft in zijn hoedanigheid als voorzitter van het Koninklijk Harmonie-orkest een bod gedaan op het kerkgebouw van de Reformatorische Kerkgemeenschap aan de Burgemeester Waszinkstraat in Heerlen. De harmonie wil er een ontmoetings- annex repetitieruimte voor de harmonie van maken.

De beheersraad van de Reformatorische Kerkgemeenschap is 'niet zo gelukkig' met het voorstel van Savelsbergh. De beheersraad vraagt zich bovendien af of het bod wel hoog genoeg is.

Wethouder

De beheersraad was in onderhandeling getreden met Savelsbergh, omdat die wethouder van Stadsontwikkeling is. Men wilde de kerk aan de Waszinkstraat afstoten als de gemeente bereid was haar medewerking te verlenen aan verbouwing c.q. uitbreiding van het kerkgebouw aan het Tempsplein.

Van Savelsbergh kreeg men te horen dat er op grond van het bestemmingsplan geen bezwaar bestaat tegen uitbreiding met 85 vierkante meter, indien bestaande garages tenminste worden gesloopt. Daarnaast draagt de gemeente 10% van de verbouwingskosten bij, te weten een bedrag van 25.600 gulden.

Vervolgens bood Savelsbergh namens het Harmonie-orkest 200.000 gulden voor de kerk, kostersgebouw en garage. „Ik wil benadrukken dat niet ik persoonlijk, maar de harmonie, waarvan ik voorzitter ben, geïnteresseerd is in de kerk", zegt de wethouder.

Aannemer

De harmonie wil voor de kerk betalen door het aflossen van een obligatielening van de Gereformeerde Kerk. Daarnaast zou de verbouwing van de kerk aan het Tempsplein verzorgd moeten worden door dezelfde aannemer die de andere kerk zal ombouwen tot repetitieruimte.

„Savelsbergh heeft nadrukkelijk gezegd dat we vrij zijn om te beslissen aan wie we verkopen. Maar met het voorstel van zijn harmonie zijn we niet zo gelukkig, omdat er sprake is van een soort koppelverkoop", zegt een woordvoerder van de beheersraad.

„Savelsbergh verwacht dat er korting gekregen kan worden door een bepaalde aannemer, die al een voorstudie heeft verricht voor de harmonie, beide projecten te laten uitvoeren. Maar wij willen vrij zijn in de keuze van een aannemer, zodat we meer invloed kunnen doen gelden."

Men overweegt daarom het gebouw in de openbare verkoop te brengen middels het plaatsen van een advertentie.

Omdat de beheersraad bovendien betwijfelt of het bod hoog genoeg is, heeft men twee bouwkundig adviseurs gevraagd het gebouw te taxeren. Half november wordt beslist aan wie de kerk wordt verkocht.

Kerkrade verhoogt reinigingsrecht

KERKRADE – De inwoners van Kerkrade gaan meer reinigingsrechten betalen. Het bedrag dat de gemeente per inwoner aan het Streekgewest moet afdragen voor de afvalverwerking wordt in 1991 verhoogd van 7.35 gulden naar 12.44. In totaal stijgt de bijdrage van Kerkrade met 271.000 gulden.

Voor gezinnen komt die verhoging erop neer dat zij negen dubbeltjes meer betalen (tarief 6.40 per maand) en voor alleenstanden wordt dat 80 cent (tarief 5,50 per maand). De laatste verhoging van de reinigingsrechten vond in november van het vorig jaar plaats.

Inval in drughuis

HEERLEN – Bij een inval in een drughuis aan de Schandelerstraat in Heerlen heeft de politie vier arrestaties verricht. Het ging om de twee bewoners van het pand en twee klanten. De klanten werden aangehouden kort nadat ze het huis verlieten. Zij waren in het bezit van twee gram heroïne. In het pand vond de politie nog eens tien gram heroïne en een stapeltje bankbiljetten. Drugs en geld werden in beslag genomen. De klanten zijn inmiddels op vrije voeten gesteld. De bewoners van het pand zitten nog achter slot en grendel op verdenking van handel in verdovende middelen.

Omleiding Hoensbroek

HOENSBROEK – Wegens werkzaamheden aan de Akerstraat-Noord in Hoensbroek zal het verkeer uit de richting Brunssum en Amstenrade tussen maandag 1 en vrijdag 12 oktober worden omgeleid via de Patersweg-Hommerterweg. Voor het verkeer uit de richting Heerlen hebben de werkzaamheden geen gevolgen.

Man gewond bij botsing

VOERENDAAL – Een 28-jarige inwoner van Voerendaal is in de nacht van donderdag op vrijdag ernstig gewond geraakt bij een aanrijding in zijn woonplaats. De man botste rond half twee op de kruising Hogeweg-Valkenburgerweg met zijn auto tegen een touringcar. Het slachtoffer moest door politie en brandweer uit zijn wagen worden bevrijd. In het Heerlense ziekenhuis bleek dat de man verschillende fracturen had opgelopen in gezicht en benen. De exacte toedracht van het ongeval is niet bekend.

Groen Links wil 30 km-zone

KERKRADE – De raadsfractie Groen Links heeft het college van B en W in Kerkrade gevraagd enkele straten in het Mucherveld als 30 kilometer-zone aan te wijzen. Het gaat om de Mucherveldstraat, de Franckstraat, de Lemperstraat, de Verhagenstraat en de Burgemeester Savelberglaan. Bewoners van deze straten klagen er steen en been over dat veel te hard gereden wordt. Een actie in de buurt leverde ruim tweehonderd handtekeningen op.

Geboren
27 september 1990
Alexander
Hendrik-Louis
zoontje en broertje van
Marie-Louise
Goorden-Dingelstadt
Kees Goorden
Sebastiaan

UITNODIGING — i.p.v. kaarten — UITNODIGING

1950 *40 jaar* **1990**

Op donderdag 4 oktober a.s. zijn wij 40 jaar getrouwd.

* * * *

Hierbij nodigen wij allen uit, vrienden, bekenden, familie, cliëntèle van

★ **café "Baneheide" restaurant** ★

om er op die dag vanaf 18.00 uur tot 24.00 uur, samen met ons, onder begeleiding van een orkest, een gezellige avond van te maken.

Beleefd uitnodigend,

Martha en Paul Stassen-v. Loo

Nijswillerweg 5
6351 JS Bocholtz

Enige en algemene kennisgeving

†

Na een liefdevolle verzorging in verpleegtehuis Invia te Sittard, is na een langdurig en moediggedragen ziekte, in de ouderdom van 88 jaar van ons heengegaan, onze dierbare moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder, zus, schoonzus, tante en nicht

Maria Josephina Francisca Nijsten

weduwe van

Cornelis Wilhelmus Veraart

Kinderen Veraart
kleinkinderen en
achterkleinkinderen
Familie Nijsten
Familie Veraart

Sittard, 27 september 1990
Corr.adres: Elsterweg 8, 6134 AR Sittard

De eucharistieviering met aansluitend de crematieplechtigheid vindt plaats op maandag 1 oktober 1990 om 14.45 uur in het crematorium "Nedermaas", Vouershof 1, Geleen.
Samenkomst in voornoemd crematorium om 14.30 uur, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Moeder is opgebaard in het mortuarium van het Maaslandziekenhuis te Sittard, alwaar gelegenheid is tot afscheidnemen dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur.

---

†

Tot ons groot verdriet, moesten wij heden afscheid nemen van mijn dierbare vrouw, onze zorgzame moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Petronella Maria Geurts

echtgenote van

Heinrich van Marwijk

Zij overleed in de leeftijd van 76 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.

Landgraaf: H. van Marwijk
Landgraaf: Jan van Marwijk
Tiny van Marwijk-H...
Heerlen: Sophie Moonen-van Marwijk
Sjef Moonen
Landgraaf: Hendrik van Marwijk
Catharina van Marwijk-Haan
Heerlen: Gertruda van Marwijk
Landgraaf: Willem van Marwijk
en haar klein- en achterkleinkinderen
Familie Geurts
Familie van Marwijk

Landgraaf, 27 september 1990
Bejaarden/Verzorgingstehuis „de Dormig"
Corr.adres: Plein 14, 6372 HH Landgraaf

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op maandag 1 oktober a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw van de Berg Carmel te Schaesberg-Leenhof, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de r.k. begraafplaats aldaar.
Bijeenkomst in de kerk. Er is geen condoleren.
Onze dierbare overledene wordt bijzonder herdacht in de avondmis van heden zaterdag 29 september om 19.00 uur en zondagmorgen in de h.h. missen van 10.00 en 11.30 uur in voornoemde parochiekerk.
Gelegenheid tot afscheidnemen in de rouwkapel van Lindeman Uitvaartcentra, Beuteweg 32 te Nieuwenhagen, dagelijks van 18.15 tot 19.20 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Dankbetuiging

Daar het ons onmogelijk is iedereen persoonlijk te bedanken voor de vele blijken van medeleven, ondervonden bij het overlijden en de crematie van mijn lieve man, onze zorgzame vader en allerliefste opa

Jan van de Manakker

willen wij u langs deze weg onze oprechte dank betuigen.

Uw medeleven was voor ons een grote steun.

Mevr. C.J. van de Manakker-van Bragt
kinderen en kleinkinderen

Brunssum, september 1990

Wij danken u van harte voor de belangstelling en het medeleven bij het overlijden van onze lieve vader en opa

Peter Joseph Collaris

Kinderen en kleinkinderen

De zeswekendienst zal worden gehouden op zondag 7 oktober 1990 om 10.00 uur in de kerk van H.H. Martelaren van Gorcum te Heerlen.

Enige en algemene kennisgeving

†

Tot onze grote droefheid, maar dankbaar voor het vele dat zij voor ons betekend heeft, delen wij u mede, dat heden van ons is heengegaan, voorzien van de h. sacramenten, in de leeftijd van 73 jaar, onze lieve moeder, schoonmoeder, oma en overgrootmoeder

Gertruda Mager

weduwe van

Math Goossens

In dankbare herinnering:
Sittard: José en Jan
Sittard: Emmy en Broer
Beegden: Cobus en Nelly
en al haar klein- en achterkleinkinderen

6131 GH Sittard, 27 september 1990
Lindenhof 56

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op dinsdag 2 oktober a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Antonius van Padua te Ophoven-Sittard.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 10.30 uur.
De dierbare overledene zal bijzonder herdacht worden tijdens de avondmis van maandag 1 oktober a.s. om 19.00 uur in bovengenoemde kerk.
Gelegenheid tot afscheidnemen in het mortuarium van het ziekenhuis te Sittard, dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur.

Enige en algemene kennisgeving

†

Dankbaar dat wij haar zolang in ons midden mochten hebben, geven wij met droefheid kennis dat heden na een liefdevolle verzorging in Verpleegtehuis Agnetenberg te Sittard, van ons is heengegaan, voorzien van de h. sacramenten, in de leeftijd van 91 jaar, onze lieve moeder, schoonmoeder, oma, overgrootmoeder, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Anna Louisa Moors

weduwe van

Johannes Andreas Janssen

In dankbare herinnering:
Buchten: Jos Janssen
Buchten: Wiel Janssen
Agnes Janssen-Schoenmakers
Buchten: George Janssen
Anny Janssen-Mintsen
Buchten: Huub Janssen
Tilke Janssen-Jeurissen
Obbicht: Jan Janssen
Hilde Janssen-Gardeniers
Buchten: Mia van Daal-Janssen
Jef van Daal
en al haar klein- en achterkleinkinderen
Familie Moors
Familie Janssen

27 september 1990
Corr.adres: Past. Reijnensstraat 2, 6122 BR Buchten

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op maandag 1 oktober a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Catharina te Buchten.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 10.30 uur.
De dierbare overledene zal bijzonder herdacht worden ... heden, zaterdag ... uur in bovengenoemde kerk.
... afscheidnemen in het mortuarium ... ziekenhuis te Sittard, dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur.

---

†

... het overlijden van mijn dappere ... lieve moeder

... Meisen

... dit verlies te dragen.

Wil ...

... september 1990

De ... is op zondag 30 september om 11.30 uur in de parochiekerk Chr. Hemelvaart te Sittard.

---

† **Maria Knoppen**, oud 82 jaar. Maastricht, Campagne Meduclaan 96.c. Corr.adres: F. Hatala-Wijnands, Eindstraat 38, 6265 AD St. Geertruid. Eucharistieviering in de parochiekerk van St. Martinus te Wyck-Maastricht op maandag 1 oktober om 11.00 uur. Er is geen condoleren.

† **Lenie De Vreede**, oud 81 jaar, weduwe van André Kersemakers. Maastricht. Corr.adres: Humcoverstraat 54, 6231 JP Meerssen. De uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 1 oktober om 10.30 uur in de Basiliek van het H. Sacrament te Meerssen. Er is geen condoleren.

† **Neer Ramakers**, 74 jaar, echtgenoot van Mia Seerden, Heerbaan 16, 6097 AX Heel. De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden maandag 1 oktober om 10.30 uur in de parochiekerk van St. Stephanus te Heel.

† **Cornelia Hendrix**, 89 jaar, weduwe van Joannes Evers. Corr.adres: Welterstraat 17, 6067 GK Linne. De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden maandag 1 oktober om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Michaël te Herten.

† **Bertha Giesen**, 82 jaar, Salmenhofweg 8, 6095 BZ Baexem. De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden in de H. Lambertuskerk te Haelen heden, zaterdag 29 september om 10.30 uur.

Per 1 oktober
zal de huisartspraktijk van
Drs. C.J.C.H. KEULEN, huisarts
Hamstraat 224, 6465 AG Kerkrade
worden voortgezet door
Drs. J.P.H. RINKENS, huisarts
Hamstraat 224
6465 AG Kerkrade
(tel. (045) 423646
(Voorlopig praktijkadres)

Per 1 oktober gevestigd
Praktijk voor natuurgeneeskunde
Drs. C.J.C.H. KEULEN
arts
Hamstraat 224, 6465 AG KERKRADE
Tel. 045-427616

Enige en algemene kennisgeving

†

Bedroefd, maar in grote dankbaarheid voor de vele jaren die zij in ons midden mocht doorbrengen, delen wij u mede dat heden van ons is heengegaan, voorzien van het h. sacrament der zieken, op de gezegende leeftijd van 90 jaar, onze lieve moeder, schoonmoeder, grootmoeder, overgrootmoeder, schoonzuster, tante en nicht

Maria Elisabeth Mispelbaum

weduwe van

Jan Joseph Haan

Zij overleed, na een liefdevolle verzorging in het bejaardencentrum Heereveld te Waubach.

De diepbedroefde familie:
Waubach: L. Pauly-Haan
Waubach: M. Haan-Kraft
Waubach: Th.Haan-Jacobs
en al haar klein- en achterkleinkinderen
Familie Mispelbaum
Familie Haan

6374 ST Waubach-Landgraaf, 27 september 1990
Martin Cudellstraat 8

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, vindt plaats op dinsdag 2 oktober a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Jozef te Waubach.
Samenkomst in de kerk; aldaar is vanaf 10.10 uur gelegenheid tot schriftelijke condoléance.
Maandagavond om 18.40 uur rozenkransgebed, gevolgd door eucharistieviering, in voornoemde kerk.
Onze dierbare overledene is opgebaard in de rouwkamer te Nieuwenhagen, Beuteweg 32; bezoektijd dagelijks tussen 18.00 en 18.15 uur.

Met diep leedwezen hebben wij afscheid genomen van onze dierbare en zeer gewaardeerde oom

Pierre Spiertz

Spiertz B.V., Sittard
Fam. N. Spiertz

Jabeek, Etzenrade 9
26 september 1990

M. Dirckx en
P. Bergmans
huisartsen te Geleen
verplaatsen met ingang van 1 oktober hun praktijk naar:
Fortunapark 1, 6162 EH Geleen
De telefoonnummers blijven ongewijzigd:
afspraken: (7)52952 spoedlijn: (7)42314

Huisartsenpraktijk Nieuwstraat
wegens verhuizing
Gesloten
op 28-9-1990 vanaf 13.00 uur.

VERHUISD:
Huisartsenpraktijk Nieuwstraat
H. van den Brekel
H. Doesborgh
L. Peters
Nieuwstraat 44, HOENSBROEK
Tel. 211717
m.i.v. 1-10-1990
Spreekuur uitsluitend volgens afspraak.

Gevestigd per 1 oktober a.s.
Dr. M.D.E. Koopmann
Drs. J.W. Kortleve
plastisch chirurgen
Van Hasseltkade 19
Maastricht
Spreekuur volgens afspraak
Tel. 043-256549

Voor het opgeven van familieberichten voor de krant van maandag, bestaat gelegenheid op zondagmiddag tussen 15.00 en 16.00 uur op ons hoofdkantoor, of telefonisch uitsluitend op 045-739886.

Limburgs Dagblad
In de Cramer 37, Heerlen

---

geheel onverwacht is op 48-jarige leeftijd overleden

co velthuis

annelies velthuis
dick
sebastiaan

6241 ct bunde, 27 september 1990
pasweg 24

de eucharistieviering zal gehouden worden in de parochiekerk van st. agnes te bunde op dinsdag 2 oktober a.s. om 11.30 uur, gevolgd door de crematieplechtigheid in het crematorium nedermaas, vouershof 1 te geleen, om 13.15 uur.

gelegenheid tot condoleren na afloop van de crematieplechtigheid

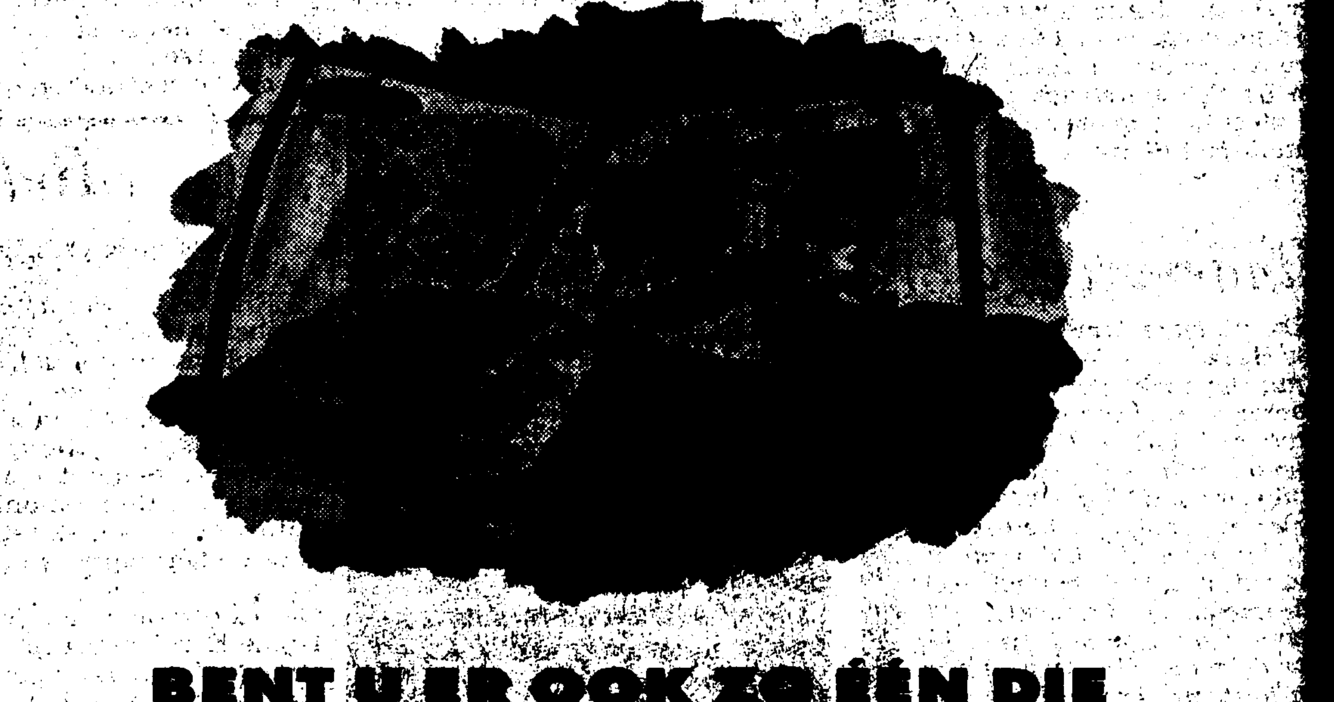

Op 27 september overleed, totaal onverwachts, onze collega

Co Velthuis

Wij zullen zijn enthousiasme en deskundigheid steeds in herinnering houden.

Docenten en studenten MBO-IW
Katholieke Stichting Hogeschool Sittard

Irritatie bij bewoners centrum Maastricht groeit

PvdA: 'Vrijthof overbelast'

van onze verslaggever

MAASTRICHT – De aanhoudende stroom van activiteiten in de Maastrichtse binnenstad wordt niet altijd even positief door het publiek beoordeeld. Er zijn volgens de PvdA Maastricht veel klachten onder de bevolking, vooral bij de bewoners van het gebied rond het Vrijthof. De PvdA schrijft aan B en W dat er vooral irritatie bestaat over het aaneengesloten gebruik van het Vrijthof en de daarbij komende neveneffecten zoals fout-parkeren en vervuiling van de omliggende straten.

De PvdA vindt dat het stadsbestuur er in samenwerking met het particulier initiatief redelijk in is geslaagd om te komen tot een gevarieerd aanbod van activiteiten in de binnenstad. Maar de balans is duidelijk naar de verkeerde kant doorgeslagen. Het centrum is te intiem en kwetsbaar gebleken voor al die drukte en dreigt letterlijk en figuurlijk dicht te slibben. Ook is er bovendien voortdurend een te grote geluidsoverlast voor de omwonenden.

Reden waarom de PvdA adviseert om een deel van de activiteiten naar elders in de stad te verplaatsen, bijvoorbeeld naar de woonwijken, zodat enerzijds de binnenstad van een overdaad aan activiteiten wordt ontlast en er in de buitenwijken wat meer leven in de brouwerij kan komen.

Ook het Geusselt-stadion wordt genoemd als een mogelijke locatie voor grotere evenementen. Met MVV is het stadsbestuur indertijd overeengekomen dat het stadion ook voor andere doeleinden dan voetbal kan worden aangewend. De PvdA zegt geen pasklare oplossing te hebben voor het Vrijthof-probleem, maar zegt toe zich intensief met deze zaak te gaan bezighouden.

Hof acht tweede reconstructie taxi-moord noodzakelijk

Getuige werpt nieuw licht op zaak Uwe B.

● *Na de eerste reconstructie (foto) vindt in december een tweede reconstructie plaats van de dood van taxichauffeur Horst Welland.*

Archieffoto

Van onze verslaggever

[D]EN BOSCH – De Duitser Uwe B. die in februari van dit jaar [v]oor de rechtbank in Maastricht veroordeeld werd tot een ge[v]angenisstraf van acht jaar vanwege onder andere het gijzelen [v]an de Heerlense Elly Scheien, moet op 11 december opnieuw [la]ten zien hoe de Duitse taxi-chauffeur Horst Wendland op 6 [j]uli van het vorig jaar nabij de flats aan de Vossekuil om het le[v]en kwam.

[D]e celstraf die B. kreeg, gold tevens [v]oor de vrijheidsberoving van een [d]ealer en zijn klanten en poging tot [d]oodslag op een Heerlense hoofd[a]gent van politie.

[D]e rechtbank sprak B. indertijd vrij [v]an doodslag op de chauffeur. Re[d]en voor het Hof om voor de tweede [m]aal een reconstructie te initiëren, [is] de nog niet eerder gehoorde ver[kl]aring van een getuige die gisteren [ve]rtelde duidelijk gezien te hebben [da]t Uwe in de taxi een pistool om[h]oog hield op dertig centimeter van [W]endlands slaap. Hij overleefde het [s]chot niet. De Duitser bleef bij zijn [m]ening dat het pistool per ongeluk [af]ging.

[In] Den Bosch bleek dat niet alleen [he]t Openbaar Ministrie beroep [h]eeft aangetekend tegen het vonnis, [m]aar ook mr Van Hövell tot Wester[fl]ier, de raadsman van Uwe B. Het [O]M omdat het voldoende bewijs [m]eent te hebben dat de verdachte [de] chauffeur wel vermoordde. de [ra]adsman vanwege de veroordeling [v]oor poging tot doodslag op een [h]oofdagent van politie tijdens de [g]ijzeling.

[B]. vertelde wederom het verhaal [o]ver de taxirit van Erkelenz naar [H]eerlen. Toen de chauffeur per on[g]eluk in een doodlopende straat op [d]e Kissel terechtkwam, liet Uwe B. [w]eten uit te willen stappen. Volgens [z]ijn eigen verklaring rommelde hij [m]et het wapen in zijn binnenzak, [s]chrok toen hij zag dat het pistool [g]espannen was en een moment later [g]leed het uit zijn handen. Een kogel [d]oorboorde het hoofd van de chauf[f]eur.

Uwe B. verklaarde in eerste instan[ti]e aan de politie dat hij op de ach[t]erbank zat, later vertelde hij dat hij [n]aast de bestuurder had gezeten. Die laatste versie werd gisteren door twee getuigen bevestigd: een buurtbewoonster en een buschauffeur.

Een 35-jarige vrouw die op de Kissel woont, verbaasde gisteren de aanwezigen met haar verklaring. Die bewuste avond zat zij buiten op het terras toen B. met chauffeur Wendland de doodlopende straat inreed. Uit nieuwsgierigheid ging zij poolshoogte nemen.

Ze zag dat Wendland het licht in de auto aanknipte en dat de bijzitter plotseling een pistool in de lucht stak: de loop op dertig centimeter van het latere slachtoffer.

Vervolgens hoorde ze een knal, zag een man uitstappen, om de auto heenlopen en de motor afzetten. Daarna zag de getuige de verdachte langzaam weglopen.

Interesse

Met name het pistool dat zij gezien had, wekte de interesse van president mr Pijls. De schotwond namelijk kan, technisch gesproken, onmogelijk veroorzaakt zijn volgens de lezing van B. De grote vraag was natuurlijk waarom de getuige dit belangrijke detail niet eerder aan de politie meedeelde. „Ik was overstuur", zei ze.

Mr Pijls waarschuwde dat getuigen wel eens de neiging hebben achteraf een logisch verhaal te vertellen dat echter niet geheel op werkelijkheid berust. Raadsman Van Hövel tot Westerflier hield de rechtbank voor dat deze verklaring niet overeen komt met die van een familielid van de getuige.

Nu de zaak aangehouden wordt, zal tevens de mogelijkheid worden aangegrepen om mevrouw Scheien enkele vragen te stellen. Zij kon gisteren niet als getuige verschijnen omdat ze de gijzeling nog steeds niet heeft verwerkt.

De Heerlense hoofdagent, die door Uwe B. in zijn bovenbeen werd geschoten, verscheen wel ter zitting. Hij zei er zeker van te zijn dat B. gericht op hem en zijn collega had geschoten. De verdachte ontkende dit.

Een week na de reconstructie op de Kissel zal het proces voortgezet worden. Dan zullen ook nog twee andere getuigen gehoord worden.

Drugsoverlast verplaatst naar straat

Grensactie gevolg optreden in trein

● *Iedereen die gisteren de Belgische grens wilde passeren werd uitvoerig gecontroleerd.*

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Vervolg van pagina 1

MAASTRICHT – De actie bij de grens werd gehouden als een direct gevolg van de zogenoemde 'treinactie' die in april, juni en augustus in de trein op de spoorlijn Luik-Maastricht werd gehouden. In die trein werden openlijk drugs gerookt, nadat ze in Maastricht waren gekocht. Reizigers werden niet alleen lastig gevallen door gebruikers die stoned waren, maar hen werd ook drugs aangeboden.

De gebruikers en de daarmee samenhangende overlast verplaatste zich van de trein naar de straat, met name in Eijsden en Margraten. Spuiten werden daar weggeworpen en inwoners zouden zich steeds onveiliger zijn gaan voelen. Dat is de reden dat gisteren een begin is gemaakt met een 'ontmoedigingsactie' op de weg. Naar alle waarschijnlijkheid wordt een dergelijke actie binnen enkele weken herhaald.

In de omgeving Eijsden en Margraten werden 34 politieagenten ingezet, 19 marechaussee's en elf douaniers. Ze controleerden niet alleen de grensovergangen Withuis, Schansweg, de A2, Stallestraat en Schilberg maar ook tientallen andere landweggetjes en straten die doorgaan voor zogenoemde groene grenzen.

Daarbij werd door de agenten, douane-beambten en marechaussee's niet alleen gebruik gemaakt van normale patrouilleauto's, maar ook van terreinwagens en motoren aangezien de druggebruikers zich ook steeds meer bedienen van vervoermiddelen als terreinmotoren, fietsen en bromfietsen.

Heerlenaar gepasseerd als hoogleraar

Van onze verslaggever

UTRECHT/HEERLEN – De progressieve Heerlense theoloog dr A.J.M. van den Hoogen, hoogleraar aan de UTP in Heerlen, is gepasseerd voor een dergelijke functie aan de Katholieke Theologische Universiteit Utrecht.

In zijn plaats is dr P.A. van Hooijdonk, hoogleraar praktische theologie aan de Katholieke Theologische Universiteit te Amsterdam (KTUA), voor hetzelfde vakgebied benoemd tot waarnemend hoogleraar aan de Katholieke Universiteit Utrecht (KTUU).

De sollicitatiecommissie had eerder dit jaar unaniem ingestemd met de voordracht van dr Van den Hoogen, hoogleraar dogmatische theologie aan de Universiteit voor Theologie en Pastoraat te Heerlen. Hij is gepromoveerd op de pastorale theologie van de Franse Dominicaan Marie-Dominique Chenu, van wie twee geschriften door Rome op de Index (lijst van verboden boeken) werden gezet.

De benoemingscommissie trok de voordracht van Van den Hoogen later in omdat hij niet voldeed aan het theologisch en kerkelijk profiel van de KTUU. Van den Hoogen zei desgevraagd zich niet aan de indruk te kunnen onttrekken dat van buitenaf in de benoemingsprocedure is geïntervenieerd.

Arrestanten blijven voorlopig in hechtenis

Ook amfetamine-olie ontdekt in Treebeek

Van onze verslaggever

MAASTRICHT/BRUNSSUM – De twee mannen die afgelopen woensdag in Heerlen en Brunssum werden gearresteerd op verdenking van amfetaminehandel blijven zeker nog zes dagen achter slot en grendel. Een in beslag genomen jerrycan blijkt na een laboratorium-onderzoek in Rijswijk gevuld te zijn met tien liter pure amfetamine-olie.

De rechter-commissaris heeft gistermiddag de vordering van officier van justitie mr Van Buchem tot verlenging van de inverzekeringstelling toegewezen.

De twee verdachten, de 29-jarige C. uit Brunssum en evenoude 29-jarige Heerlenaar M., werden woensdagavond om half elf aangehouden nadat de politie in de loods en woning van C. aan de Trichterweg in Treebeek-Brunssum een grote hoeveelheid grondstoffen, glaswerk en ander materiaal voor de aanmaak van amfetamine aantrof. In de woning van C. werd de jerry-can met amfetamineolie gevonden.

De hoeveelheid olie is volgens d[e] politie voldoende om veertien kil[o] amfetamine – pepmiddel – te ma[]ken. Een kilo heeft een dealerwaa[r]de van tussen de 4.000 en 5.000 gu[l]den.

Op het woonadres van M. in d[e] Heerlense wijk Rennemig onde[r]schepte de politie 700 gram hasj e[n] in een garagebox op de Wieër we[r]den zeven vaten grondstofen ter be[]reiding van amfetamine gevonden. Beide verdachten zijn reeds eerde[r] veroordeeld voor handel in amfeta[]mine.

Alcoholcontrole in Zuid-Limburg

Van onze verslaggever

HEERLEN – De politiekorpsen van Brunssum, Heerlen, Kerkrade en Landgraaf hebben gisteravond en de afgelopen nacht een grootscheepse alcoholcontrole in Oostelijk Zuid-Limburg gehouden.

Ook de marechausseekorpsen van Brunssum en Kerkrade werden bij deze controle ingezet. Bij het ter perse gaan van deze editie waren nog geen resultaten van de actie bekend.

Ministerie wil wel praten over alternatief

Vervolg van pagina 1

VAALS – Het ministerie is wel bereid met de intiatiefnemers te praten over een eventueel nieuw plan voor het Drielandenpunt. Daarin zou dan rekening moeten worden gehouden met de beleidslijnen van het ministerie. „We zien wel mogelijkheden op het gebied van recreatie op het Drielandenpunt", aldus een woordvoerder.

Het huidige plan is zeer grootschalig en kost al in de eerste fase 35 miljoen gulden. Initiatiefnemer Wil Faber wil op de Vaalserberg onder meer drie pleinen aanleggen om daar culturele en historische voorstellingen te presenteren. In 1992 had 'Triarte' al 800.000 bezoekers moeten trekken.

De Milieufederatie heeft zich verzet tegen het project in zijn huidige vorm omdat het een te grote aanslag betekent op de flora en fauna in het gebied.

Zowel de gemeente Vaals als initiatiefnemer Faber waren gisteren niet bereikbaar voor commentaar.

Politie brengt wederom auto in verband met Ira

Van onze verslaggever

ELMT/ROERMOND – Voor d[e] tweede keer deze week heeft de po[]litie in het Midden-Limburgs grensgebied een gesignaleerde per[]sonenauto in verband gebracht me[t] de Ira. Een woordvoerder van d[e] politie in Heinsberg heeft giste[r]avond bevestigd dat sinds vrijdag[]middag uitgekeken wordt naar ee[n] gele Volkswagen Jetta met óf he[t] kenteken DA-D1913 of D-AD1913. De auto werd in de buurt van Elm[t] gezien en verondersteld wordt da[t] de chauffeur zich oriënteerde ove[r] de ligging van een Brits militair doe[l] in de directe of wijdere omgeving.

Eerder deze week stuurde de ge[]meentepolitie Roermond een be[]richt uit op de dag die vooraf gin[g] aan het Ira-proces. In de binnensta[d] van Roermond werd toen óók ee[n] Volkswagen Jetta gezien, maar di[e] was niet 'geel' maar 'goudgeel' va[n] kleur en voorzien van een Brits ken[]teken. Zowel het Westduitse als he[t] Britse kenteken bleken overigens vals te zijn.

Een uur voordat de auto in de Roer[]mondse binnenstad werd gesigna[]leerd, werd voor het plaatselijke ge[]rechtsgebouw een bagagekoffe[r] aangezien voor een bom. Het Explo[]sieven Opruimings Commando Ko[]ninklijke Landmacht moest er aa[n] te pas komen om te constateren da[t] de koffer leeg was. Daags daarn[a] vond in het gerechtsgebouw de eer[]ste zittingsdag van het Ira-proces plaats.

Verdachte gepakt in verband met moord in Sittard

Van onze verslaggever

SITTARD – De politie heeft een aanhouding verricht in de moordzaak Jimmy Hempel. De verdachte werd donderdagavond in Sittard aangehouden. Het staat nog niet vast waarvan de verdachte beschuldigd wordt. Volgens officier van justitie mr.J.Nabben zal verder onderzoek de aard van de betrokkenheid van de verdachte moeten uitwijzen.

Met de aanhouding hoopt de politie een stap dichter bij de opheldering van de aanslag te komen die in de nacht van zondag op maandag 10 september in de Sittardse wijk Leyenbroek is gepleegd. Daarbij werd de 57-jarige in Sittard woonachtige man op straat dodelijk door een of meerdere salvo's getroffen.

Het is niet duidelijk welk spoor naar de verdachte heeft geleid. Er waren nauwelijks ooggetuigen van de aanslag en ook een (extra) oproep aan getuigen om zich te melden, leek vooralsnog geen schot in de zaak te brengen. Een klein aantal mensen reageerde weliswaar op de oproep, waarop een zoekactie werd gehouden in de omgeving van de plaats waar het slachtoffer was neergeschoten.

Mr. Nabben liet gister echter weten dat de reacties van de getuigen noch de zoekactie uiteindelijk hebben geleid tot de aanhouding. Het recherche-bijstandsteam, dat onmiddellijk na de moord werd opgeroepen, is sindsdien voortdurend met de zaak bezig geweest.

Plan vliegschool basis Brüggen

NIEDERKRÜCHTEN – De ge[]meenteraad van het grensdorp Nie[]derkrüchten heeft deze week ee[n] motie aangenomen tegen de moge[]lijke vestiging van een vliegschoo[l] op de Britse RAF-basis Brüggen.

Toen het ministerie van Defensie i[n] het Verenigd Koninkrijk aankon[]digde twee van de vier luchtmacht[]bases in Duitsland te sluiten heeft Niederkrüchten van meet af aan ge[]vraagd om in dat geval zeker de ba[]sis in Brüggen te sluiten vanwege het vlieglawaai.

Politie beschouwt 'ontvoeringszaak' als afgesloten

Van onze verslaggever

OIRSBEEK – Ook in een schriftelijke verklaring heeft de 25-jarige vrouw uit Oirsbeek, van wie de Belgische rijkswacht vermoedde dat ze woensdagavond door haar ex-echtgenoot was ontvoerd, bevestigd dat zij vrijwillig met de man is meegegaan en dat er dus geen sprake is van een ontvoering.

Met deze schriftelijke verklaring, die noodzakelijk was omdat de Belgische rijkswacht een officieel verzoek tot aanhouding van de ontvoerders had gedaan, is de zaak voor de politie afgesloten, hoewel de nodige vragen open blijven. De lezing van de vrouw staat namelijk in schril contrast met de getuigenissen van de bezoekers van het café Koningshof in het Belgische Tessenderlo. Volgens hen werd de vrouw door twee mannen -haar exechtgenoot en een vriend- met geweld uit het café gehaald en gedwongen in een auto te stappen. De Oirsbeekse zou in Tessenderlo zijn ondergedoken.

Braks ontkent nieuwe beschuldiging

Van onze correspondent

BRUSSEL – Oud-landbouwminister ir Gerrit Braks ontkent door de Ierse EG-landbouwcommissaris Ray MacSharry te zijn 'gebruikt' om het Ierse vleesexportbedrijf Goodman van het faillissement te redden. Braks zou bij de Amro-bank hebben gepleit om een lening van 90 miljoen gulden aan Goodman kwijt te schelden.

MacSharry is door de onthullingen over deze zaak in Brussel in opspraak geraakt. De Nederlandse Europarlementariër Eisso Woltjer heeft president Jacques Delors van de Europese Commissie al gevraagd om een diepgaand onderzoek. Volgens Woltjer is MacSharry zijn boekje te buiten gegaan.

Goodman is een van de grootste vleesexporteurs van Europa. Het bedrijf, dat al in financiële problemen zat, kreeg zware klappen door de Golfcrisis. Het heeft nog 500 miljoen gulden tegoed van Irak. De Amro-bank is een van de financiers van Goodman, en vroeg om het faillissement van het bedrijf. Twee weken geleden belde EG-commissaris MacSharry landbouwminister Braks met het verzoek of hij niet iets voor Goodman kon regelen bij de Amro-bank. Braks zegt nu dat hij toen zijn plaatsvervangend directeur-generaal opdracht heeft gegeven contact te zoeken met de Amro-bank, 'maar alleen voor informatie'.

Van Maatschappelijke Raad voor de Krijgsmacht

Advies aan Ter Beek: variabele diensttijd

DEN HAAG – Verkorting van de diensttijd naar twaalf maanden is prima, maar een nog kortere diensttijd kan alleen plaatsvinden als het huidige dienstplichtsysteem vervangen wordt door bijvoorbeeld variabele diensttijd. Dit schrijft de Maatschappelijke Raad voor de Krijgsmacht in een vrijdag uitgebracht advies aan minister Ter Beek van defensie.

Ter Beek heeft besloten met ingang van oktober de diensttijd met twee maanden bekorten. De Maatschappelijke Raad voor de Krijgsmacht is vooral ingenomen met de verkorting van de diensttijd, omdat daarmee mogelijk de verveling onder dienstplichtigen afneemt. Maar ook met de politieke achtergrond van Ter Beeks besluit, namelijk minder oorlogsdreiging en daardoor verminderde behoefte aan een omvangrijke krijgsmacht, kan de Raad instemmen.

De Raad vindt echter dat het tijd wordt om het huidige dienstplichtsysteem aan de orde te stellen.

Dienstplicht op zich zal het jaar 2000 nog wel halen, aldus de Raad, maar er moet toch serieus overwogen worden of er geen variabele diensttijd, met een bandbreedte van bijvoorbeeld acht tot achttien maanden, ingevoerd kan worden. De Raad denkt aan 'diensttijd naar keuze': mensen die graag in militaire dienst gaan krijgen voorrang en kunnen kiezen voor een functie met een daaraan gerelateerde diensttijd. Dienstplicht blijft in dit systeem wel bestaan als een stok achter de deur, aldus de Raad.

Alleen mogelijk in Utrecht en Rotterdam

Harttransplantaties in ziekenfondspakket

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Harttransplantaties komen in het verstrekkingenpakket voor het ziekenfonds. Bovendien worden ze opgenomen in het standaard-vergoedingenpakket voor de ziektekostenverzekeringen. In overleg met alle betrokkenen zal het Centraal Orgaan Tarieven Gezondheidszorg (COTG) tarieven voor de harttransplantaties gaan opstellen.

Staatssecretaris Simons (WVC) heeft dit de Kamer in een brief meegedeeld. Volgens de bewindsman kan een en ander snel met terugwerkende kracht tot 1 januari 1989 geregeld worden.

Simons wil dat harttransplantaties in ons land nog maar in twee centra toegepast worden: het academisch ziekenhuis Utrecht en het academisch ziekenhuis Rotterdam. Zij krijgen daarvoor ook extra geld. Om te voorkomen dat ook andere centra met harttransplantaties beginnen, komt er een tijdelijk wet. Deze moet begin 1981 ingaan.
Volgens Simons is het nodig de transplantaties tot de twee centra te beperken, gezien de eisen die gesteld moeten worden aan kwaliteit van de operatie en gezien de kosten ervan. Kandidaten voor het verrichten van transplantaties waren ook: het academisch ziekenhuis Leiden, het academisch ziekenhuis Groningen en het St. Antoniusziekenhuis in Nieuwegein.

In zijn brief zegt Simons in grote lijnen akkoord te kunnen gaan met een eerder door alle betrokkenen opgesteld protocol voor harttransplantaties. Hij maakt daarop echter twee uitzonderingen. Het hanteren van een leeftijdsgrens (55 jaar) voor de transplantaties wijst Simons van de hand, ook al acht de bewindsman het gebruik van een leeftijdscriterium op zich wel gerechtvaardigd als contra-indicatie.

Kazachstan eist maatregelen na vrijkomen gifgas

MOSKOU – De president van de Sovjet-republiek Kazachstan heeft het Kremlin gisteren gevraagd een deel van zijn republiek uit te roepen tot ecologisch rampgebied, na het vrijkomen van giftig gas bij een explosie in een fabriek, die brandstof aanmaakt voor kernreactoren.

Het gas kwam op 12 september vrij bij een ontploffing en een brand in een metaalverwerkende fabriek in Oest-Kamenogorsk, een stad in het oosten van Kazachstan aan de grens met China en Mongolie.

Verscheidene mensen raakten bij de explosie gewond. De fabriek verwerkte het metaal beryllium. Bij de verbranding daarvan komt het dodelijke berylliumoxidegas vrij. Een eerste onderzoek wees uit dat de hoeveelheid beryliumoxide in lucht- en watermonsters tweemaal de toegestane waarde overschreed.

„Het volk van Kazachstan en de inwoners van de stad eisen spoedmaatregelen om de situatie te verbeteren en ze eisen compensatie voor de schade aan hun gezondheid", aldus president Noersoeltan Nazarbajev in een telegram aan Sovjet-premier Nikolaj Ryzjkov.

In Amerika zijn bij het vrijkomen van giftige gassen in een elektronicafabriek in de staat Mississippi zijn gisteren twee werknemers om het leven gekomen en zes anderen gewond geraakt.

Volgens een functionaris van de rampendienst in de staat kwamen uit de fabriek Universal Magnatek in Mendenhall aardgas, vloeibare stikstof en vloeibare waterstof vrij, alle giftig.

Opnieuw onrust rond Arnhems wijk Klarendal

Escalatie dreigt in Klarendal

Van onze correspondent

ARNHEM – In de Arnhemse wijk Klarendal dreigen de spanningen rond drugsdealers en junkies opnieuw te escaleren. Buurtbewoners klagen nu over een dealerspand, waar de politie geen maatregelen tegen zou nemen.
De bewoners hebben het recht in eigen hand genomen door auto's met een Duits kenteken te vernielen, dealers te achtervolgen en gebruikers de straten uit te jagen.

„Niemand gaat 's avonds meer ongewapend over straat. Om onze buurt en vooral de kinderen te beschermen, proberen we de dealers zelf te verjagen", verklaren omwonenden.

Volgens de buurtbewoners reageert de politie niet op hun klachten. „Als we bellen dat we weer mensen in het pand hebben gezien, komen ze drie uur later pas kijken.
Als de politie niets doet, moeten we het zelf wel doen. Want anders hebben we geen leven meer.
De drugsgebruikers hebben vluchtroutes die door onze tuinen lopen. In de buurt gaat het broeien en als dat zo doorgaat, komt de wijk opnieuw in opstand."

De politie doet volgens de wijkbewoners net of de problemen na de rellen van vorig jaar zijn opgelost, maar dat is volgens hen niet zo.
„Ze willen er een streep onder zetten door ons protest te kop in te drukken." De Arnhemse politie zegt geen klachten te hebben ontvangen.

„Natuurlijk is bij ons bekend dat er in Klarendal wordt gedeald en gebruikt. Dit heeft onze volledige aandacht. Maar bij het aanhouden van verdachten heeft de politie haar beperkingen. Toch zijn deze week weer zes personen gearresteerd."

Buitenlanders massaal weg uit Liberia

FREETOWN – Duizenden buitenlanders zijn gisteren vanuit Liberia naar het buurland Sierra Leone gevlucht. Aan boord van het Nigeriaanse marineschip 'Ambe' wezen zij op de oplopende spanningen in Liberia ondanks een zaterdag gesloten wapenstilstand. Dat hebben waarnemers in Freetown, de hoofdstad van Sierra Leone, gemeld.

Ongeveer 3.000 mensen, onder wie Libanezen, Aziaten, Ghanezen, Nigerianen, Sierraleoners en Malinezen, kwamen in de loop van vrijdag in Freetown aan. Enkelen van hen verklaarden dat de spanningen in de Liberiaanse hoofdstad Monrovia tussen de rebellen van Charles Taylor en de Westafrikaanse vredesmacht ECOMOG weer oplopen. Sinds zaterdag geldt tussen de strijdende partijen in Liberia een wapenstilstand.

Mandela op wereldreis

Van onze correspondent

JOHANNESBURG – ANC-leider Nelson Mandela vertrekt op 8 oktober voor een ruim drie weken durende reis naar o.a. Frankrijk, de Sovjetunie, India, Maleisië, Indonesië, Australië en Japan.

Het is de zevende keer sinds zijn vrijlating in februari dat Mandela (72) naar het buitenland gaat. Hij wordt vergezeld door o.a. zijn vrouw Winnie en een arts. Tijdens zijn wereldreis in juni en juli, moest hij in Kenia wegens uitputtingsverschijnselen in het ziekenhuis worden opgenomen.
Het programma lijkt dit keer minder hectisch dan op de voorgaande reizen. Er zijn regelmatig rustdagen ingelast en de gesprekken mogen niet langer dan ander half uur duren.

Het is de eerste keer dat Mandela de Sovjetunie aandoet. Moskou is jarenlang de belangrijkste financier van het ANC geweest, maar heeft sinds het aantreden van Gorbatsjov de subsidiekraan vrijwel dicht gedraaid.

CDA twijfelt aan veiligheid van bejaardenoorden

[...]rouw Greweldinger.

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – De CDA-fractievoorzitter in de Staten, mevrouw Greweldinger, heeft gisteren gepleit voor een onderzoek naar de veiligheid van bejaardenoorden in de provincie. „Uitstel van nieuwbouw en renovatie door geldgebrek is eigenlijk onverantwoord. Ik vraag me af hoe veilig die oorden nog wel zijn," aldus mevrouw Greweldinger.

Zij zei dit gistermiddag in de vergadering van de vaste commissie Milieu en Volksgezondheid van de Staten, toen daar de begroting voor 1991 aan de orde kwam. Geldgebrek bij het rijk zorgt voor uitstel van renovatie en nieuwbouw van bejaardenoorden. De veiligheid in de tehuizen die eigenlijk verbouwd, danwel afgebroken moeten worden, baart mevrouw Greweldinger en met haar het CDA zorgen.

De PvdA kwam met een andere zorg op de proppen. Drs. van de Donk vroege zich af hoe het zit met de mestverwerkingsprojecten. „Een aantal jaren geleden was grootschalige mestverwerking hèt onderwerp. In 1987 werd gezegd dat over vier jaar grote mestverwerkingsinstallaties de mestoverschotten zouden wegwerken.

Maar ik zie nog steeds geen resultaten. Er is wel sprake van demonstratieprojecten, maar er is volgens mij geen cent voor echte proefprojecten met grootschalige mestverwerking," aldus Van de Donk.

Uit de antwoorden die hij kreeg van deputé Drummen en zijn ambtenaren kon de PvdA-man opmaken dat het met de plannen voor de mestverwerking net zo is als met zoveel andere plannen: er is geen geld voor.

Het rijk is er niet van overtuigd dat ook de rijksoverheid dient bij te dragen en de provincie kan het alleen niet financieren. Gevolg is dat plannen op de lange baan geschoven worden. Dat is ook het geval met de voortgang van de grondwaterbeschermingsplannen, een kwestie die nauw samenhangt met de mestproblematiek.

Officier Laumen uit kritiek op overheid

Capaciteit Justitie [o]nvoldoende 'op peil'

[V]an onze correspondent

[MAA]STRICHT – „Als de over[heid] het Verdrag van Rome [1]950 ondertekent – en het [...]ens is met de bepaling [...]n verdachte binnen re[...]e termijn moet worden [...]t – moet ze ook zorgen [...]stitie een adequate capa[...] heeft". Deze uitspraak [...] officier van justitie mr. [Lau]men gisteren gedaan tij[...] een requisitoir voor de [...]ank in Maastricht. Lau[...] nu een jaar officier in [...]ond, was gisteren voor [...]ag terug in Maastricht [...]en zaak, die op 8 novem[ber 1]988 werd aangehouden.

[...]e rechtbank stond de ex-di[...] T. uit Heerlen van het be[...]ationale Houthandel bv. Hij [...]enlang jaarrapporten, factu[...] aangiftes voor omzet- en in[...]nbelasting hebben vervalst. [...] manier zou hij de 'zwarte' [...]p van partijen hout hebben [...]eld in de administratie van [...]rijf. Eind 1985 bestond de [...]d hout administratief uit [...]ubieke meter méér dan de [...]d die werkelijk in de loods [...]t bedrijf lag opgeslagen. [...]verschil vertegenwoordigde [...]drag van 740.000 gulden. De [...]wam aan het licht toen de di[...] van een holdingmaatschap[...] 14 mei 1987 aangifte deed. Het [...]eft in het verleden een aantal [...]de zaak 'aangeboden' aan de [...]ank, maar die kon haar niet [...]delen vanwege een volstrekt [...]aden agenda, zo bleek giste[...] de zitting.

[Bev]oegd

[...]el van de lange tijd welke is [...]eken tussen de aangifte en [...]itting 23 maanden voor reke[...]van het openbaar ministerie [...], is de redelijke termijn die [...] genoemd in het Europese [...]g tot bescherming van de [...]en van de Mens niet over[...]den.

[...]penbaar Ministerie is dan ook [...]og bevoegd de verdachte te [...]gen", requireerde Laumen. In [...]aktijk wordt echter aangeno[...]dat de officier het recht om een [...]chte voor de rechter te bren[...]de zogenoemde ontvankelijk[...]van het OM – na ongeveer twee [...]erliest.

[...]en hield in zijn eis wel uit[...]elijk rekening met de lange [...]ijd die de verdachte heeft [...]en ondergaan voordat hij zich [...]ting kon verantwoorden. „Als [...]ak snel voor de rechter zou zijn [...]cht, had de officier zeker één [...]onvoorwaardelijke gevangenis[...]en een fikse geldboete geëist. [...]aag ik zes maanden voorwaar[...] en 25.000 gulden boete", al[...]Laumen.

[...]el

[...]adsman van T., mr. B. Meijs, [...]e ervoor de officier niet-ont[...]elijk te verklaren. „Van meet af [...]ebben we tegen het OM gezegd [...]we de zaak snel uit de wereld [...]en hebben, zodat mijn cliënt [...]een nieuwe toekomst kon be[...]en. Toen de dagvaarding als[...]uitbleef, koesterde mijn cliënt [...]lle hoop dat het OM van ver[...]ing had afgezien. Op 15 januari [...]dit jaar kwam ik in de wandel[...]en toevallig Laumen tegen en [...]e het probleem nog eens aan [...]voor. Hij zou daarop nog con[...]met mij opnemen, maar dat is [...]meer gebeurd. Dát is een schen[...] van het vertrouwensbeginsel [...]ook strijdig met de beginselen [...]een goede procesorde", hield de [...]sman de rechtbank voor.

[...]de rechtbank het over veertien [...]en eens is met de raadsman [...]t ze niet de vraag te beantwoor[...]of de ex-directeur de feiten ook [...]kelijk heeft gepleegd. [...]aat dan vrijuit, hoewel hij in [...]dlijnen de hem ten laste geleg[...]eiten gisteren wel erkende.

● *Minister Hirsch Ballin neemt in Maastricht het zwartboek in ontvangst.*
Foto:FRITS WIDDERSHOVEN

Minister erkent onbeheersbaarheid kosten rechtshulp

Zwartboek voor Hirsch Ballin

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Tijdens de jaarvergadering van de Nederlandse Orde van Advocaten in het MECC te Maastricht heeft mevrouw mr. J. Dubois-Brinkman gisterochtend een zwartboek over de sociale advocatuur overhandigd aan minister van justitie, mr Hirsch Ballin.

De Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN) is al geruime tijd in de slag om het salaris van de pro deo-advocaat op te vijzelen. De vergoeding bedraagt momenteel ongeveer de helft van een normaal advocatenhonorarium en is zowat gelijk aan het minimumloon. Een verhoging met 25 procent is inmiddels toegezegd.

Voor het werk van de sociale advocaten betaalt Justitie jaarlijks meer dan 200 miljoen gulden. Het bedrag is niet gelimiteerd omdat vooraf niet kan worden vastgesteld hoe vaak een beroep op gefinancierde rechtshulp wordt gedaan. Minister Hirsch Ballin wilde dat bedrag 'beheersbaar' maken, hetgeen zou betekenen dat, bij een stijging van de hulpaanvragen, de honoraria verder omlaag gaan.

Recht

De minister erkende gisteren dat de kosten van de rechtshulp niet strikt in de hand kunnen worden gehouden. Ieder heeft immers het grondwettelijk recht zich door een advocaat te laten bijstaan, ook de minder draagkrachtigen.

Niettemin wil de minister volgende week een wetsvoorstel op de rechtsbijstand bekendmaken, dat 'een kwalitatief goed en toegankelijk systeem van gefinancierde rechtshulp paart aan een redelijke beheersing van de kosten en een redelijk niveau van fraudebestendigheid".

De wet zal in elk van de 19 arrondissementen een Raad voor de Rechtsbijstand in het leven roepen. De raden zullen voor een deel uit advocaten bestaan. Ze fungeren als bestuur voor de bureaus voor rechtshulp, maar sluiten ook contracten af met advocatenkantoren over te houden gratis spreekuren voor rechtskundige adviezen.

Er komt verder een inspectie op de rechtshulp, die de controle uitoefent op de advocaten en de bureaus voor rechtshulp. De inspecteurs krijgen onder strikte geheimhoudingsplicht de bevoegdheid de dossiers in te zien.

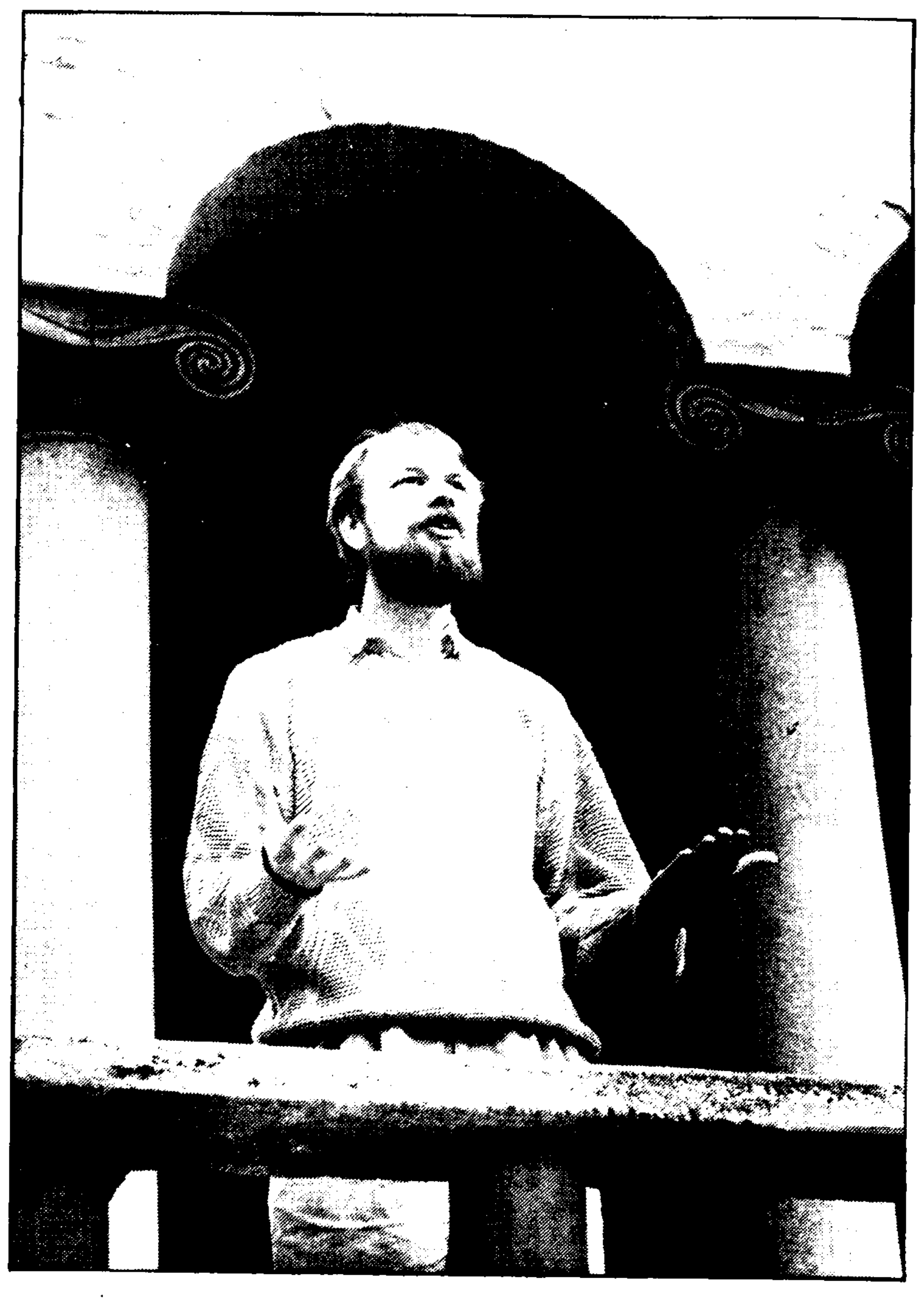
De wet voorziet verder in een verhoging van de advocatenvergoedingen met 25 procent. Tegenover de meerkosten staat een besparing. Die wordt voor een deel bereikt door betere controle en voor het grootste deel door maatregelen op het terrein van de inkomensgrenzen en eigen bijdragen, aldus de minister.

Gemengd

De Nederlandse Orde van Advocaten reageerde met gemengde gevoelens op de rede van de minister.

Enerzijds acht de Orde de aanvaarding van het principe van de openeinderegeling van groot belang. Dat geldt ook voor de vrije advocatenkeuze. Aan de andere kant vraagt de Orde zich af wat de minister voor ogen staat als hij het heeft over volumebeperkende maatregelen. Ook de instelling van een inspectie roept vragen op. Wil de minister een rijksinspectie? En hoe zit het dan met de toezichthoudende taken van de Orde, immers een publiekrechtelijke organisatie.

Het kort geding tegen de Staat over de hoogte van de vergoedingen gaat dinsdag in elk geval door. Want de Orde en de Vereniging Sociale Advocatuur Nederland willen niet dat de toegezegde verhoging van de vergoeding uitblijft totdat de wet van kracht wordt. De vergoeding moet uiterlijk 1 januari 1991 van kracht worden, zo eisen zij in kort geding.

● *Hans Vorstermans wordt zondag voor het laatst gekruisigd.*
Foto: JAN PAUL KUIT

Passiespelen Tegelen komende zondag passé

De 16e en laatste kruisiging van Hans Vorstermans

Van onze verslaggever

TEGELEN – Hans Vorstermans, 33 (!) en rustig rooms, wordt komende zondag voor de zestiende en tevens laatste keer aan het kruis geslagen. Nog dezelfde avond verliest hij zijn baard. Ook de schaar snoeit zijn lange haar.

De Passiespelen in Tegelen zijn na zondag weer passé. Hans Vorstermans is dan Jezus af. En doet weer dagelijks – als het moet ook op zondag – in verzekeringen in en rondom zijn woonplaats Sevenum, vlakbij Tegelen.

Op de vooravond van zijn laatste kruisiging blikt 'Jezus' vooral met weemoed terug op dit religieuze openluchtspel waarvoor om de vijf jaar Middenlimburgse 350 amateurtoneelspelers worden uitverkoren. En waarvoor dit jaar vlot 50.000 bezoekers de kassa van 'De Doolhof' passeerden.

Vorstermans: „Natuurlijk ben ik opgelucht als komende zondag ook de laatste voorstelling goed wordt neergezet. Maar wat overheerst, is mijn verlangen om over vijf jaar weer Jezus te mogen spelen."

Daags vóór 17 juni, de première van de vijftiende editie van de Passiespelen, schokschouderde Hans Vorstermans nog dat zijn rol van Christus 'eenzaam en monotoon' was. Allerminst een karakterrol zoals die van Judas.

Nu, dik drie maanden later, jubelt hij over 'Jezus'. Halverwege de in totaal zestien voorstellingen voelde Vorstermans dat hij zelfverzekerder werd. „Vandaar dat ik over vijf jaar weer Jezus wil zijn. Nu pas weet ik hoe je karakter geeft aan de Bergrede; hoe je om moet gaan met de spanning die opkomt als ik tijdens het Avondmaal het gedoopte brood aan Judas geef."

Huilen

Mocht Vorstermans' verrijzenis als Jezus over vijf jaar niet gelukken dan koestert hij in ieder geval dierbare herinneringen aan zijn debuut. Na nagenoeg elke voorstelling werden er bij hem thuis in Sevenum bloemen bezorgd. Arriveerden er persoonlijke geschenken zoals een uit zacht hout gesneden 'Avondmaal'. En kreeg hij tientallen brieven, meestal gepost boven de grote rivieren. „Klaarblijkelijk zag menige bezoeker aan de Passiespelen in mijn vertolking aanleiding persoonlijk leed van zich af te schrijven."

Persoonlijk is Hans Vorstermans het meest onder de indruk van de schok die kinderen blijkbaar krijgen van het aanschouwen van de kruisiging. Zelfs zijn dochtertje Yvonne (4) moest – hoewel vooraf goed voorgelicht dat papa niet echt werd vastgenageld – er toch even om huilen.

„Ik ken ouders die meerdere zondagen achter elkaar naar de voorstellingen zijn gekomen, juist en alleen om hun kinderen ervan te overtuigen dat mijn kruisiging maar spel is. Trouwens, van kinderen die meespelen in de scene waarin massaal om mijn kruisiging wordt geschreeuwd, hoor ik dat zij pertinent weigeren om 'Kruisig hem' te roepen. Emotioneel grijpt die scene hen te zeer aan.

„Een zelfde schok bij kinderen veroorzaakte mijn begrafenis. Toen ik dat in de gaten kreeg, ben ik direct na afloop van elk passiespel in burgerkloffie bij het graf gaan zitten..."

Komende zondag zit Hans voor het laatst bij zijn graf.

hans toonen

Vordering aan oud-directeur ABP definitief afgewezen

Geen schadevergoeding van miljoen voor Masson

Van onze verslaggever

HEERLEN/UTRECHT – Oud-directeur mr drs A. Masson van het ABP in Heerlen moet definitief afzien van door hem geclaimd achterstallig salaris en ook van een geëiste schadevergoeding van één miljoen gulden. Dat heeft de Centrale Raad van Beroep in Utrecht, de hoogste ambtenarenrechter in ons land, bepaald in een door Masson tegen de Staat der Nederlanden aangespannen procedure.

Masson kreeg tijdens de ABP-affaire gedurende 2,5 jaar lang geen salaris uitgekeerd door het ministerie van Binnenlandse Zaken. Na zijn vrijspraak in 1988 voor het Gerechtshof in Den Bosch, dat hem niet schuldig achtte aan malversaties, verzocht hij het ministerie van Binnenlandse Zaken het ingehouden salaris, 340.000 gulden, alsnog uit te keren. Ook vroeg hij een schadevergoeding van één miljoen gulden voor de kosten van rechtsbijstand en aantasting van zijn eer en goede naam.

Minister Van Dijk van Binnenlandse Zaken wilde echter niet verder gaan dan het uitbetalen van 170.000 gulden, de helft van het achterstallige salaris. Het ambtenarengerecht in Roermond keurde deze handelwijze op 10 februari 1988 goed en ook de Centrale Raad van Beroep kan er mee instemmen. Wat de ei[s] tot schadevergoeding betreft word[t] Masson zelfs niet-ontvankelijk ver[-]klaard door de Centrale Raad va[n] Beroep. In dit opzicht wordt de uit[-]spraak van het ambtenarengerech[t] in Roermond vernietigd.

Strop

De uitspraak betekent ook een te[-]genvaller voor één van de advoca[-]ten van Masson (oud-)advocaten tij[-]dens het ABP-proces, mr Tripels ui[t] Maastricht. Deze vordert nog steed[s] ruim een miljoen gulden (inclusie[f] rente) van Masson voor zijn dien[-]sten aan de oud-directeur tijden[s] het ABP-proces.

Tripels heeft Masson daarvoor vori[g] jaar zelfs een tijdlang laten gijzelen omdat hij vermoedde dat de oud-di[-]recteur beleggingen van het pen[-]sioenfonds, in tegenstelling to[t] diens beweringen, wel degelijk gel[d] heeft om de gemaakte kosten voo[r] juridische bijstand te betalen. D[e] Maastrichtse advocaat heeft da[n] ook beslag laten leggen op eventue[-]le vorderingen en tegoeden va[n] Masson, zoals de eis tot schadever[-]goeding van een miljoen gulden.

Momenteel wordt ook een belang[-]rijk deel van het pensioen dat Maas[-]on van het ABP krijgt ingehoude[n] en overgemaakt naar Tripels. D[e] Maastrichtse advocaat is dan oo[k] geenszins van plan af te zien zij[n] vordering op Masson. „Die vorde[-]ring verjaart pas over dertig jaar. I[k] hoop dan ook dat Masson nog lan[g] leeft."

Bevestiging

De vordering van Tripels op Masso[n] werd in mei van dit jaar bevestig[d] door het Gerechtshof in Den Haag. Desondans is de jurist tegen di[t] vonnis in cassatie gegaan bij d[e] Hoge Raad.

Het hof bepaalde namelijk ook da[t] Masson Tripels geen inzage hoeft t[e] geven in zijn stukken om zijn onver[-]mogendheid aan te tonen. Daardoo[r] mist Tripels de mogelijkheid o[m] Masson opnieuw te laten gijzele[n] zolang de laatste zijn schuld nie[t] heeft voldaan. Tripels wil die moge[-]lijkheid wel hebben.

Masson wilde gisteren geen com[-]mentaar geven op de uitspraak va[n] de Centrale Raad van Beroep omda[t] de zaak nog onder de rechter is.

Limburgs Dagblad
piccolo's
Voor meer resultaat!

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postgiro: 1035100
Bank: ABN 57.75.35.935
Fax: 045-739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met een woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1.20.
Afwijkende tarieven voor rubrieken: Proficiat en Vermist Gevonden ƒ 1.00 per mm. Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1.60 per mm.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal een woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1.60.
Advertenties onder nummer: ƒ 7.50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4.75.

Prijzen exclusief 6% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en met legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966
Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt donderdag 17.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door meer dan 250.000 personen van 15 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner) '9232

Vermist/Gevonden

Alle kantoren van het Limburgs Dagblad kunnen uw VERENIGINGSNIEUWS met bestemming LD-TV aannemen.

VERLOREN: apart gevormde herenring op woensdag 26 sept. in 't Loon/Heerlen, tegen beloning terug te bezorgen. Tel. 043-435893.

Personeel aangeboden

Jonge vrouw biedt zich aan voor 3 dagen p.wk., liefst ochtenduren, als hulp in de HUISHOUDING of als werkster in café-restaurant. Br.o.nr. B-5969, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Man zoekt voor 3 à 4 u. p. dag werk als CHAUFFEUR/chauf.bez. en/of lichte magaz.werkz.h. Rijbewijs B.C.D.E. Tel. 045-323481.

Je weet niet wat je ziet. Een PICCOLO op LD-TV. Info: 045-739300.

ARCHITEKT (Ir. Bl. BNA.) zoekt nieuwe werkkring in Limburg of grensstreek; 8 jr. brede ervaring o.a. in (auto-) cad. Tel. 035-43264.

VERKOOPSTER 40 jr. zoekt werk voor min. 15 uur p.wk. Textiel- of kledingzaak. Br.o.nr. B-5991. L.D. Postb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Ervaren MONTEUR voor kunststof ramen en deuren, 41 jr., zoekt werk. Br.o.nr. B-5992. L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Personeel gevraagd

INGENIEURSBUREAU
BEUKEVELD BV
vraagt
ervaren staaltekenaars
Inf. Dhr. Beukeveld, Eikenderweg 79, 6411 VJ Heerlen. Tel. 045-717805.

Beveiligingsbeambte?
Binnenkort starten wij in Uw omgeving met de volgende MONDELINGE opleidingen:
basisdipl. beveiligingsbeambte:
Eindhoven d.d. 29-09-1990 (weekend)
Basis milieucursus:
bij voldoende aanmeldingen op een nader te bepalen plaats en tijdstip. Bel of schrijf voor inschrijving naar
Opleidingsinstituut O.P.B.
Postbus 609, 6130 AP Sittard. Tel. 04490-80578

Freddy Confectie BV
zoekt
Loonconfectionairs
Tel. 043-625451.

Medewerker (M)
gevraagd
voor zelfservice tankstation, lft. tot 25 jaar, full-time. Liefst omgeving Voerendaal.
Br.o.nr. B-5938 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Met spoed gevraagd voor langdurig werk
Vakmensen
CO.2 lassers fotowerk, alu. lassers met cert. 6 G en 6 GR met cert., 1 ste pijpfitters zelfst. van tekst i.s.o., 2e pijpfitters ijzerwerkers, bankwerkers, sjouwers.
De Firma Noordconstruct NV offshore, De Heer J. Mosselman. Tel. 010-4119076

Wij vragen:
Jonge energieke ondernemers
voor nieuw te starten zaak (Horeca) in HEERLEN.
Br.o.nr. B-5966, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Firma Technicon
vraagt met spoed
ervaren Draaiers
Telefonisch melden bij dhr. W. van Daal 04499-1482.

Tempo-Team Uitzendbureau
zoekt
Machine-bedienden m/v
voor een kunststof-recycling bedrijf in de omgeving van Geleen. Het werk bestaat uit het bewaken van het productie-proces en het sorteren van doppen en etiketten. Het bedrijf werkt in ploegendienst en u kunt voor langere tijd aan de slag.
Voor informatie:
04490 - 5 61 56, Mariolle Schutgens of Romana Demandt
Geleen, Rijksweg Zuid 1a

Turnvereniging zoekt
Trainer m/v
voor de selectiegroep, voor enkele uren per week.
Br.o.nr. B-5982 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

Wasserij Poeth
Dr. Nolenslaan 130 te Sittard, vraagt voor directe indiensttreding:
Productie-medewerkers m/v
Voor alle voorkomende werkzaamheden.
Voor een afspraak kunt U zich wenden tot de heer Poeth. Telefoon 04490-81620 (tussen 8.30 en 17.00 uur.).

Statebo
Scheidingswanden-systeemplafonds.
Voor direkt gevraagd, ervaren monteurs, leerling-monteurs timmerlieden, onderaannemers.
Tel. 043-471735.

Wooncentrum Bergstein
zoekt met spoed
Leerlingstoffeerder
leeftijd 17 tot 21 jaar. Schrift. soll. te richten aan Wooncentrum Bergstein, Postbus 262, 4260 AG Kerkrade.

verkoopster m/v
Gevraagd. Part-time of full-time, voor onze vleeswarenafd. en slagerij.
Soll. na tel. afspr. 04406-41792 of Sparmart Kaumanns-Lemmens, Valkenburgerstr. 25 D, 6325 BK Berg en Terblijt

Hacu - Confectie
Litscherveldweg 16, 6413 BA, Heerlerheide vraagt: naaisters, leerlingnaaisters, thuisnaaisters, bellen naar: 045-212258 (van 17.00-19.00 uur)
EEN VERKOPER VOOR LUNDIA

Wij richten ons op de inrichting van woonruimten. Ter completering van ons verkoopteam voor ons filiaal Heerlen, Akerstraat 20, zoeken wij een:
ENTHOUSIASTE VERKOOPADVISEUR M/V
die flexibel ingezet wil worden.
Wij bieden een leuke baan. Reacties aan: Lundia BV, Mw. W. Willemsen, Postbus 27, 7050 AA VARSSEVELD.

Lundia®

QS graphics

QS Graphics is een energiek servicebedrijf, met een leidende marktpositie op het gebied van reproductietechnieken. Tot de aktiviteiten behoren o.a. lichtdrukken en (kleur) kopiëren

Door de sterk groeiende klandizie in deze sector zoeken wij op korte termijn een
bezorger
die met zijn enthousiaste inzet een versterking is van ons team. De werkzaamheden omvatten het afhalen/bezorgen van kopieer-orders in de regio, alsmede assistentie op de produktie-afdeling. Wij denken aan personen met 'n klantgerichte instelling, met een leeftijd tot 25 jaar en in het bezit van een rijbewijs.
Uw schriftelijke sollicitatie aangevuld met gegevens over opleiding en ervaring en onder bijsluiting van een recente pasfoto kunt U vóór 3 oktober richten aan: QS graphics t.a.v. Dhr. M.L.J. Janssen, Postbus 238, 6130 AE Sittard.

Energieke jongeman
gevraagd voor verkoop, binnen- en buitendienst, 20-35 jaar.
Ervaring met horeca of foodbranche strekt tot aanbeveling.
Vereist: enpres voorkomen.
Schriftelijke of mondelinge sollicitatie's:
Delicatessen Centrum Heerlen bv
Kissel 28 a, 6416 AG Heerlen.
Tel. 045-728181
T.a.v. Dhr. J.v.d. Bongard.

Bezorger
gevr. voor de Volkskrant te Hoensbroek. Bezorging 05.30-06.30 uur. Tel. 045-222144.

Fa. WGW Bouw. Voor direct gevr. voor Duitsland METSELAARS, betontimmerlieden. Ook colonnes. 045-231336/ 230477. Hommerterweg 77, Hoensbroek.

Bent U al RIJINSTRUCTEUR? Wilt U zelfstandig verder als rijschoolmanager in uw eigen omgeving? Wilt U een beter perspectief? Solliciteer dan uitvoerig schriftelijk: Rijschool Kantelberg Pb. 348, 5680 AH Best.

ƒ 100,-. Garantie Dagelijks. "La Belle" Kerkrade zoekt Bardames. Vanaf 20.00 uur. Tel. 045-416143.

Wij hebben veel werk, maar te weinig personeel, dus wij zoeken zelfst. werk. KOK v. cateringbedrijf bij Aken. Zat., zond. en Duitse feestdagen vrij. Tel. 0949-2405-9007/8 Frankenberg menu-service

Ik ben Els, 24 jaar. Ik was cassière en ben nu aan het omscholen tot fijn-METAALBEWERKSTER. Ik begin de verschillende gereedschappen, materialen en machines al beter te kennen. Op deze opleiding doen we veel praktijk, dat vind ik erg leuk. De uren vliegen om! En de kans op een baan na de opleiding is heel groot! Naast verschillende opleidingen zijn er nog veel meer mogelijkheden. Wil je informatie? Bel van ma t/m vrij 045-720494 en vraag naar Pauline Jansen, projektleidster vrouw en techniek op het Centrum Vakopleiding en het Centrum voor Beroepsoriëntatie en Beroepsoefening te Heerlen.

INSTALLATIE-BEDRIJF regio Maastricht vraagt all-round Loodgieters c.q. C.V.-monteurs. Netto-loon all-rounders ƒ 2.300,- per mnd. Br.o.nr. B-5866, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

FYSIOTHERAPEUT m/v gevr. voor direkt in dienstverband of vrije arbeid. Tel. vanaf ma. 09-49-24316345

BETONTIMMERLIEDEN/ Metselaars wekelijkse betaling, hoog loon en goede sociale voorz. Aanmelden J. Borger. Tel. 045-250930 of H. Lommen 045-250238.

3 all-round BETONTIMMERLIEDEN gevr. voor eigen colonne-oprichting voor Dtsl. (zelfst.). Interesse 045-441161.

Beschikt u over twee avonden in de week en wilt u een bijverdienste, kom dan bij Ann Summers werken als DEMONSTRATRICE. Bel voor informatie naar, Treebs 045-319720.

Gevr. CHAUFFEURS m/v voor groepsvervoer (schoolkinderen). Loo-Tax 045-411159.

Hallo, ik ben Anjo, 33 jaar en volg de opleiding ELECTROTECHNIEK bij het Centrum Vakopleiding te Heerlen. Omdat ik opgroeiende kinderen heb volg ik deze opleiding in deeltijd. De opleiding is gratis en de kans op een baan na de opleiding is heel groot! Ik zie steeds meer vrouwen op het Centrum! Heb jij ook interesse? Bel van ma t/m vrij 045-720494 en vraag naar Pauline Jansen projektleidster vrouw en techniek.

Met spoed gevr. voor exclusieve bloemenzaak in Duitsland (Aken) 1e BIND(ST)ER Tel. 09-49.24077932.

Gevr. ervaren FRITUREHULP. Bellen na 13.00 uur. Tel. 045-417190.

Keurslager van Melick in Hoensbroek kan nog een full-time VERKOOPSTER plaatsen. Bent u graag onder de mensen en werkt u graag in een enthousiast team, neem dan contact op met ons of bel voor een afspraak. Keurslager van Melick, Hoofdstraat 78, Hoensbroek. Tel. 045-212651.

Gevraagd vrouwelijke parttime HULP in cafetaria/snackbar, lft. 18-25 jr. Tel. 045-213451.

Autoschade Hanneman Kerkrade, 045-452666 zoekt op korte termijn ervaren VOORBEWERKER, evt. als autospuiter. Aanmelden na tel. afspraak.

Gevr. KINDER-OPPAS voor 4 mnd. oude baby, bvk. ouder dan 35 jr. en woonachtig te Spaubeek. 04493-4910.

Met spoed gevr. ervaren DAKDEKKERS, lood- en zinkwerkers, handlangers en leerling dakdekkers. Inl. H. Aerts en Zn BV, Ambyerstr. Nrd. 156, Maastricht. Tel. 043-621875

Gevr. LEERLING Brood- en Banketbakker. Bakkerij Martens, Tudderenweg 85 Sittard. 04490-13013

Erv. vrachtwagen-chauffeur 52 jr., zkt. per 1-1-'91 werk als Int. CHAUFFEUR, s.v.p. opgave van soort werk, opleggers of aanhangwagencomb., verdienst. Br.o.nr. B-5946 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

Gevr. GITARIST met zang (ervaring) voor dans- en stemmingsorkest. Tel. 045-461545 b.g.g. 752259

Kapper vraagt KNIPMODELLEN. Bel voor meer inf: 045-710634, vraag naar Sascha.

Gevr. brood- en BANKETBAKKER en banketbakker. Bakkerij Housmans, Plats 10, Echt. Tel. 04754-81295.

Champignonkweekerij Hevoohamp, Vroenhoven (B) biedt plaats voor enkele CHAMPIGNONPLUKSTERS, dienstverband 20 uur p. w. 09-3212451204.

Gevr. KINDEROPPAS, ouder persoon, voor jongetje van 4 jr. 045-453006.

MEISJES gevr. voor goed lopend privehuis, leuke werksfeer. 045-232069.

TIMMERMAN gezocht v. 140 m2 houten plafonds. Tel. 09-49-2451-5494

Wegens uitbr. van ons team vragen wij een ERVAREN verkoopster en 1 leerl.verkoopster plusm. 17 jr. Hoog loon, prettige werksfeer in zeer modern bedrijf. Traiteur slagerij Jos Aben, Hoensbroek. Tel. 045-212813.

Schoonmaak-dienstverlening Fa. J.L. van Nuys en Zn. vraagt nette OCHTENDWERKSTER voor object te Sittard. Tel. aanmelden 043-475610.

Gevr. zelfst. HULP voor friture, mannel. met erv. en rijbewijs. 04490-28486/045-219376.

Friture Angelo te Vaals vraagt ervaren FRITUREHULPEN. Tel. 04454-2203.

Wolf Europabouw vraagt met spoed ervaren BETONTIMMERLIEDEN, voor werk in Alsdorf. Tel. 04499-4479 of 04405-1236, na 17.00 uur

Voor direkt gevr. TIMMERLIEDEN, metselaars, ijzervlechters, betonafwerkers. Voor Duitsland, wekelijkse betalingen. Tel. 045-727899

Gevr. JONGEN plm. 16 jr. v. d. weekends, pers. mld. IMO -wasstraat Parallelweg 253, Heerlen.

Gevr. MEDEWERKER voor oud papierhandel. Irik. Papperjans 36 Heerlerheide

BUFFETHULP (vr. 16-18 jr.) parttime, werkt. in overleg. Rest. Trocadero, Heerlen. 045-710686 va. 12.00 uur.

BLOEMSCHIK(ST)ER voor 1 of 2 dgn. p. wk. gezocht. 045-454459.

Gevr. nette zelfst. WERKSTER. tel. 045-412813, na 18 uur.

Ideaal voor huisvrouwen en moeders!! PART-TIME bemiddeling van spaar- en levensverzekeringen! Interesse? Bent u in bezit van telefoon en auto? Bel mevr. Huppertz. Tel. 045-461456.

Met spoed gevr. full-time RIJ-INSTRUCTEUR/TRICE Autorijschool van Bentum. Tel. 045-217487.

RTV-bedrijf zoekt net TECHNISCH persoon, i.b.v. rijbewijs, voor bijverdienste, 20-40 jr. Br.o.nr. B-5984, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gevr. hulp in de HUISHOUDING, di- en vrijdagmorgen 9.00-13.00 uur. 045-310094

I.v.m. nieuw project gevraagd: PART-TIME medewerkers dag. van 18.00-21.00 omgeving Nuth voor hoge-drukreiniging van fabriek. Linders 045-421208.

I.v.m. nieuwe projecten gevraagd: PART-TIME medewerkers in de avonduren, dag. van 18.00 tot 20.00 in Kerkrade voor hoge-drukreiniging van fabrieken. Linders, 0445-421208.

STEIGERBOUWERS en leerling steigerbouwers gevraagd, vast werk. Tel. 045-423660, zat. na 18.00 uur.

Ik ben Claudia, 35 jaar en volg de opleiding ONDERHOUDSCHILDER bij het Centrum Vakopleiding te Heerlen. Ik heb het daar zeer naar mijn zin en de kans op een baan is heel groot! Heb jij ook zin in een opleiding die leidt naar een baan? In de techniek is veel mogelijk! Het Centrum Vakopleiding verzorgt korte, pittige opleidingen, met 80% praktijk en 20% theorie. Bel voor informatie! van ma t/m vrij 045-720494 en vraag naar Pauline Jansen projektleidster vrouw en techniek

Gevr. AU-PAIR voor Ned. gezin in V.S. (plusm. 1 uur van N.Y.), 2 kind. 2 jr. en 3 mnd., voor tenminste 6 mnd. Inl. 043-479106.

Taxi Centrale Bor-Tax. Parttime TAXICHAUFFEURS gevr. Pers. aanmelden Putstr. 103, Born.

PERSOONLIJKE BESCHERMING
Werkhandschoenen - schoenen - laarzen
veiligheidshelmen - brillen - valbeveiliging
regen/doorwerkkleding - parka's - laskleding - stofmaskers.
VEILIGHEID VERZEKERD
Nu al 25 jaar een begrip voor kwaliteit en service!
van dooren bv
In de Cramer 17, Heerlen
Telefoon 045 - 711778

WINKELJUFFROUW gevr. fulltime of parttime. Slagerij Math. Luja. Nuinhofstr. 7, Nuth. Tel. 045-241319.

Friture in Kerkrade vraagt vr. part-time HULP voor overdag. Tel. 045-453032.

Woningruil

Buro Start heeft voor U maandelijks 500 RUILWONINGEN in heel Nederland. Gratis info. tel. 020-476697 of 030-941099.

Gevr. woning met tuin, afgel. plek Z-Limb., renov. geen bezw. Huur max. ƒ 550,-. Aangeb.woning (3'a 4 kam.) Mstr., A'dam of elders in Ned. 04490-48799 na 18.u.

Kamers aangeboden/gevraagd

Grote gemeubileerde KAMER te Chevremont, ƒ 450,- p. mnd. all-in. Tel. 045-453818 na 18 uur.

Gem. ZIT/SLPK. m. eig. kookgel. voor nette pers. Schaesbergerweg 103 Hrln. 045-415718 of 725053.

Gem. kamer te huur in BORN en Geleen, tel. 04498-53474.

Te h. in HEERLERHEIDE geh. nieuw gestoff. zit/slpk., ondergebr. in Bungalow m. gebr. v. keuk., douche, eig. opgang. ƒ 100,- p.w. all-in. Inl. van 20 tot 22 uur. 045-223482.

HEERLEN-Centrum. Voor student een kleine kamer op prima stand aan Burg. de Hesselleplein. 045-741616.

Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

Ziekenverzorgerster zkt. voor 1 nov. a.s. WOONRUIMTE te Hrl. 040-833667

Reparaties

VROKO voor Uw koelkast en diepvriesreparatie's. 045-441566 17 u. 461658.

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieterr. Abdissenbosch-Landgraaf. Tel. 045-314122 of autotel. 06.52.-98.13.50.

Hobby/D.h.z.

METAALDETECTORS. Fa. Alttech uw Tesoro-dealer. Tel. 045-325729.

3 mtr. BEHANGTAFEL ƒ 65,-. M. Botterweck, Akerstr. 106, Spekholzerheide.

Droog eiken HOUT. Tel. 045-318518

Klein CO2 LASAPPARAAT, vr.pr. ƒ 175,-; kl. compressor ƒ 100,-. 045-425836.

Winkel & Kantoor

Copieerapparaten v.a. ƒ 350,-
Type-machines v.a. ƒ 450,-; Kasregisters v.a. ƒ 750,-
Telefax v.a. ƒ 1.495,-.
Prijzen excl. BTW. Eigen service-dienst.
Spoor kantoormachines, Bocholtz. Tel. 045-443961.

TE KOOP UIT FAILLISSEMENT
Nieuw en gebruikt kantoormeubilair. Stalen schuifdeurkasten-bureau's v.a. ƒ 125,- -directiebureau's-kantoorkasten-materiaalkasten-garderobekasten-kluizen-brandkasten-ladenblokken-voor hangmappen-kantinestoelen-tafels-hangmappen Atlanta-Gondola stelling-magazijn stelling div. soorten-palletstelling-colomboormachines industrie 16 mm ƒ 425,- -palletwagens-steekwagens-TL lampen met bakken-vieuwers-speciale aanbieding nieuwe en gebruikte bureaustoelen met extra hoge kortingen.
Nergens meer keus, nergens goedkoper, alles uit voorraad leverbaar. Open maandag tot vrijdag. 9.30 tot 18.30 uur. Zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur.
ROCKMART, Kissel 46a, Heerlen. 045 - 72 31 42.

Legbord en palletstellingen, nieuw en gebruikt, uit voorraad leverbaar. BLOK-INTERREK BV, 010-4378800. Ook vert. in Nrd-Brabant/Limburg.

Afsluitbare MATERIAALKASTEN 100x200x55 ƒ 125,-. Rockmart Kissel 46A, Heerlen, 045-723142.

Te koop KOPIEERMACH. en soortermach.; stencilmach.; stencil inbrand.; gebr. kantoormeub. 04490-41015.

Geldzaken

SPAARBRIEVEN/Verzilveren. Wij betalen u direct voor lopende en aflopende spaarbrieven de hoogste dagwaarde, vertrouwelijk zonder legitimatie, contant uit. Bel de Spaarbrieven Centrale, Eindhoven, 040-119413. Rotterdam, 010-4669447.

Transacties

Te koop in België BV met ruime doelstelling, zonder schulden. Br.o.nr. B-5967, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

RESTAURANT, friture te koop. Place St. Severin 67 bij centrum te Luik. Tel. Brussel 02/687.38.82

Frite- en hotelfornuis, werktafels, stoelen, tafels enz. PaNOORama, Noorbeek Mheerelindje 8 04457-1318.

Uw zakenadres in Duitsland
met complete service
* Postservice * Secretariaatsservice
* Telefoonservice * Verzendservice
* Fax/telex-service * Vestigingsadviezen
ABS BURO-SERVICE GmbH
Steinkaulstr. 21, D-5100 Aachen 1.
Tel. 09.49-241-94320; Fax 943211

Draadloze telefoons
excl. modellen, met veel functies, ½ jr. garantie, spec. bedrijfstoestellen. Aflevering gebruiksklaar. Gratis aansluiting. Tel. 045-424868.

Te koop
Div. occasion koelingen, grote en kleine koelcellen, bedrijfskoelkasten, vitrines, eilandvriezers enz.
Nu tegen zéér lage prijzen en natuurlijk in zeer goede staat
Sproncken Koeltechniek BV
SCHIMMERT, HOOFDSTRAAT 45. Tel. 04404-2348.

Te koop leuk cafeetje met woning in
Kerkrade-West
Koopprijs ƒ 85.000,- k.k.; evt. andere bestemming mogelijk
Interesse? Schrijf dan een brief onder nr. B-5976 aan
Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

150 MARKTKRAMEN met stalen rekken in 1 koop aangeb. Tel. 040-440084 b.g.g. 434131.

Te k. DAMESKAPSALON in centrum Vaals. Inl. tel. 04454-5824, na 13.00 uur.

Landbouw en Veeteelt

Gebr. Machines
Lemken 2, 3 en 4-schaar ploegen, Lucas, Schuitemaker en Holaras kuilvoerdoseerbakken, Vicon Penton 2000 ltr, mengmestverspreiders 5000 en 6200 ltr. Kemper opraapwagen 25 m3, 1- en 2-r. PZ en Kemper hakselaars, Saxonia zaaimachine 3 mtr. Nieuw (speciale prijs), Fella zwadhark 3,30 mtr; schudder 5,20 mtr, Douven sproeimachine 15 mtr, Amazone 12 mtr., Lely rotorkopeg 3 mtr, driepuntsfrees 1,80 mtr, K"archer warm en koudwaterreinigers, kleine l-r. bietenrooier, Rumpstadt vastetandcultivator, kuil afdekfrees, JF getr. maaier 2,45 mtr., watervat 1000 ltr.
Gebr. Tractoren
Deutz D 4506, Deutz D 8006; IHC 955, IHC 423; John Deere 1640, John Deere 1140; Renault R 56; MF 285, MF 135; Zetor 4511, Zetor 6911; Goldoni smalspoor 60 pk. (demo).
Coll'e Nusterweg 90 Sittard. Tel. 04490-19980

Te k. jonge HENNEN tegen de leg, tevens mestkuikens regelmatig leverbaar. Vaesrade 43, Nuth. Tel. 045-241284.

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

In- en verkoop paarden en pony's, goedkope stalling, lessen en buitenritten. RUITERSPORTCENTRUM Oude Akerweg 12 Vaals Tel. 04454-3687.

Ergert u zich aan broei en schimmels in de mais? Kuil dan nu in met TOPFORM. Dan kunt u straks mais voeren zonder zorgen. Vraag uw leverancier of loonwerker om meer informatie over deze vloeibare broei- en schimmelremmer. Of bel Barenbrug, tel. 08818-1545, toestel 30.

Voor al Uw KERSTBOOMPLANTEN. Rompelberg-Bunde. Tel. 043-645365.

Heren landbouwers gratis af te halen HOUTKRULLEN. Tel. 045-257994.

Te k. 85 are BOUW-GRASLAND a.d. Prov. weg. Ransdaal, vrij aanv. 04459-1394

Te k. Texelse SCHAPEBOKKEN. Tel. 045-412657.

FOKOOIEN te koop. Tel. 04498-51645.

Te koop partij rode VELDWORTELEN. Tel. 04742-1922.

Te koop 3 PINKEN, vleesras. Ransdalerstr. 131, Ransdaal.

Te koop diverse jonge 1½ prds. TRAILERS, tel. 04490-33818.

Te k. zeer mooi Welsh VEULEN met papieren, tel. 04490-41370.

Te k. 7 HA MAIS. Tel. 04454-3896.

Te k. 1½ jr. HENGSTVEULEN, rijpaard type Z.P. Waalbroek 19, Simpelveld.

Te koop 0,7 ha VOEDERBIETEN bij Loomans, Zeilhoekweg 2, Asten. Tel. 04935-328.

Te k. KUILVOERSNIJDER, i.z.g.st. Te bevr. Mts. Peerboom, Ingberdorpstr. 48, Gulpen.

Te koop laadschop John Dheere 544- Payloader goedwerkend- en Michican t.e.a.b.- Bopcat Case 1529- Minigraver Kubota- div. trilplaten, stampers en tandem trilwalsen- heftruck Komatsu 3 ton dubbellucht- zeecontainers 6 mtr. J. SMEETS, Dries 27, Neer, tel. 04759-1373.

Te koop SNIJMAÏS 4,5 ha. Te bevr. 04450-1707.

Te koop aut. dreveltboormachine- formaatzaag 3 mtr.- freesbank met doorvoerapp. - kettingfrees- vlak. v. diktebank- platenzaagmach.- cirkelzaag- freesbank bovenfrees- bandschuur en vlakschuurmach. J. SMEETS Dries 27, Neer, tel. 04759-1373.

Te koop hoogwerker 16 mtr-ladderwagen 30 mtr- hefbrug 2 en 4 kolom- bandenmonteerapp.- remmentestbank- ballanceerapp.- electr. takels van 250 kg tot 120-2, benodigde trekkr. 60-70 PK, uitb. tot 3-schaar is ook mog., i.z.g.st. (koopje) Tel. 045-721976.

Te koop Palfinger hydr. autolaadkraan weg. omst. moet weg, J. SMEETS Dries 27 Neer, tel. 04759-1373.

Te k. gevraagd SCHAPEN, bokken en lammeren, tel. 045-251721.

LAMMEREN te koop. Mariabergstr. 10, Schinveld.

Te koop weg. overcompl. 1 Krone-Munstang WENTELPLOEG Hydraulisch, type 120-2, benodigde trekkr. 60-70 PK, uitb. tot 3-schaar is ook mog., i.z.g.st. (koopje) Tel. 045-721976.

Kalkslib, DSM en champignon- drijfmest. P. PUSTJENS, Tel. 04759-3565/ auto-tel. 06-52107893.

Auto's

Alfa

Alfa ROMEO 33 Quadrifoglio 1.5 bwj. '84, rood, in optimale cond. Koningsweg 37, Kerkrade. 045-455432.

ALFA 75, bwj. '86, i.z.g.st., pr.n.o.t.k. Tel. 043-638328, na 19.00 uur.

Te k. gerest. ALFA GTV, in nieuw staat, t. 1600. Tel. 045-231027.

Audi

AUDI 80 LS bwj.'77. I.z.g.st., vele orgin. nwe. delen. (van audi monteur onderhouden) Pr. n.o.t.k. 045-459740

Te k. AUDI 100 cc, '83, 1.9, 5 cyl. en extra's. Tel. 045-710870.

Te k. AUDI Coupé, GT5E wit bwj.'85, sportvlgn. 7JX15 div. extra's, iz.g.st., Torenstr. 1-a Schimmert.

Te k. AUDI 80 L, bwj. '80, t.e.a.b. Regentessestr. 23, Heerlen.

Te k. AUDI Coupé GT 5, '81, APK t/m 5-'91, ƒ 9.950,-. Tel. 04454-5471, na 16.00 uur 04454-1690.

AUDI 100, 5 cyl. 1984 zeer mooi, 115.000 km, boekjes aanwezig, ƒ 9.750,-. Kissel 46a Heerlen 045-723142

Te k. zeer mooie AUDI 80, t. '81, zeer veel access., APK 9-'91 ƒ 3.650,- 045-412593

Te k. AUDI 100 LS, 5-drs, bwj. '80. AUTOSPORT, Schelsberg 175, Heerlen. Tel. 045-725507.

Autobianchi

Te k. AUTOBIANCHI bwj. '82, APK gek., tel. 045-418436.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

BMW

Te koop of te ruil BMW 320 type '79, sp.velgen, schuif/ kanteldak, trekh., ƒ 2.250,-. Tel. 045-319546.

BMW 320- 6, autom. T '81 z. mooi ƒ 3.250,-, tel. 04490-22132.

Te k. BMW 320 6 cyl. bwj. '78, techn 100% (spuiter), vr.pr. ƒ 1.250,-. 045-726008

BMW 316, bwj. '81, kleur rood, 1e lak, auto 100% in orde, pr. ƒ 4.750,-. Tel. 045-258905.

Te k. BMW 316 bwj. eind 84, zwart, vr.pr. ƒ 12.750,-. Te bevr. 045-211375 van 10.00-18.00 uur.

BMW 518 LPG 1981, nov. APK ƒ 3.950,-. Kissel 46 A, Heerlen, 045-723142.

Te k. BMW 316 bwj.'83, LPG, motor 100% in orde, APK 8-'91 tel. 04490-46238

Te koop mooie BMW 316, bwj. '84, sportvelgen, verl., uitgeb., electr. spiegels enz. Pr. ƒ 13.500,-. 045-413779.

Te k. BMW nieuwste model '86, zilverblauwmet. verl., sportvlgn., stereo, 80.000 km, abs. schadevrij. Pr. ƒ 14.750,-. Tel. 04455-2588

BMW 745 i Turbo met alle extra's, Pullman bekl., stereo-installatie, sportvelgen, airco. enz., z.g.a.n. Inr. mog. 045-426146, na 13.00 uur.

BMW 318 1979, rood, vr.pr. ƒ 3.250,-. Jasmijnstr. 14, Geleen.

Te k. BMW 318i, bwj. '84, div. extra's, APK 7-'91. Tel. 04754-86766.

BMW 318i, bwj. '87, topconditie, ANWB keur. mog. ƒ 21.800,-. 045-454975.

BMW 320-6, automaat, bwj. '79, i.z.g.st., rood, nw. banden, ƒ 3.250,-. 045-245099

Alle kantoren van het Limburgs Dagblad kunnen uw VERENIGINGSNIEUWS met bestemming LD-TV aannemen.

Proficiat!

Hartelijk gefeliciteerd (O)ma en (O)pa met j
40-jarig huwelijksfeest

Anita, Nico, Danny en Ricky

Proficiat Tiny

Van Henk, Virgenie, Iverna

Tonie en Willem

Een heel bijzonder paar, 40 jaar bijelkaa

Klumme haet wir un
Sarah d'r bie

Proficiat en veul plezeer sjtrak!

Hoera
al 75 jaar
Proficiat met uw ve

Toegewenst door k en kleinkinder Morgen ook op LD

Proficiat Pap

met je 73ste verjaardag
Van je vrouw, kinderen en kleinkinderen.

Hartelijk gefelicit met uw
83e verjaar

Proficiat Bob

met je 11de verjaardag
Papa, Mama en Pim
Morgen ook op LD-TV!

Opa Profic

Jose, Coob en Dian en Mieke, Rezie, Ge Jennifer, Resi en

Chevrolet

Te k. bijzonder mooi Chevrolet CAMARO bwj.'73 alle extra's aanw. 04490-47651

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Te k. Chevrolet CORVETTE i.z.g.st., nw. model. Tel. 04498-57287.

Te k. Chevrolet MONZA coupé, zeer mooi, bwj. '78, APK ƒ 2.250,-, Huisbergerstr. 114, Schelsberg Hrl. 045-729043.

Alle kantoren van het Limburgs Dagblad kunnen uw VERENIGINGSNIEUWS met bestemming LD-TV aannemen.

Citroën

CITR'OEN DS break, '74, diverse uitv., veel extra's, i.z.g.st. Inr. mog. ƒ 11.500,-. Tel. 045-711812

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen.... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Te k. GSA '81, nw. banden en remmen, t.e.a.b. 045-229394.

CITROEN BX 1.9 diesel 9-'87, wit, sunroof, ƒ 13.950,-. Tel. 045-255784.

CITROEN CX 2000, bwj. 1981, APK, ƒ 2.200,-. Kissel 46 A, Heerlen, 045-723142.

CITROEN BX Break, diesel, 19 RD, 1988, 139.000 km, zilv.metal. ƒ 17.500,-. Kissel 46a, Heerlen. 045-723142.

Te koop CITROEN GSA bwj. '82, i.z.g.st. Pastorijstr. 12, Nuth.

Te k. Citroën DIANE bwj. 1982, 60.000 km, APK gek. Hanewei 3 Schin op Geul, 04459-1950.

Te k. CITROEN BX 14 E bwj. 5-'87, vr.pr. ƒ 10.350,-. 1e eig., in uitstekende staat. Tel. 045-414720.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

CITROEN BX 16 TRI, bwj. '87, 30.000 km. Tel. 04743-1785.

Daihatsu

Occasionsh
Daihatsu-de
Ton Quadvl
ANWB-geke
de auto's
Chrysler Voyager
Mitsubishi Spacewa
Mercedes 190 D
Mercedes 190 D
BMW 520 i 33.000
Audi 80 1.8 S Serre
Volvo 740 GL Black
BMW 316 i 27.000
BMW 316 48.000
Nissan Sunny GT
Sunny SLX coup
Ford Scorpio 2.0
Ford Sierra Sedan
Sierra 1.6 CL Se
Sierra L 5-drs
Ford Escort 1.3 L
Honda Accord 1.6
Honda Integra 1.5
Honda Civic 15 S
Nissan Sunny 1.3
Nissan Sunny Seda
Daihatsu Charade
Daihatsu Charade Va
Suzuki Swift 1.3 G
Suzuki Swift GL
Hyundai Pony 1.5 G
Lada Samara 1.3
Toyota Corolla 1.3
Toyota Starlet
Opel Kadett 12 L
Opel Ascona 1.6
Kadett 1.6
Opel Manta 1.8 G
Opel Rekord Turbo
Opel Corsa 12 S
Opel Kadett 1.6 D
Opel GT excl. ui
Alfa 33 1.3 L
Peugeot 505 GR
VW Passat 1.6 CL S
VW Kever 1200
Mitsubishi Colt 120
Stationcar
Sierra 2.0 CL spec
Volvo 240 GL
Volvo 245 GL
Mercedes 300 T
Terreinauto
Feroza Resintop p
Feroza Softtop g
Rocky Hardtop DX
Suzuki SJ413Q Sof
Reeweg 112, Ind
Abdissenbosch, Ubac
Worms (Landgraa
Tel. 045-32181

Voor Piccolo's zie verder pagina 22

exposities

HEERLEN

burgse Volkssterrenwacht, aapskooiweg 95. Expositie 'science on-kunst. Van 7/10 t/m 28/11, open di vr en zo 13-17 uur, di en vr ook 19.30- uur. **Bezoekerscentrum Schrieversle,** Schaapskooiweg 99. Vlinders. 7/10, di t/m zo, 10-17 uur. **Stadsgale-** Raadhuisplein 19. Tentoonstelling de uit de Sovjet-Unie afkomstige nstenaars Eduard Sjtejnberg, Vadim harov en Joeri Al'bert. T/m 21/10. en di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 . **Galerie 'De Konfrontatie',** Putaf 5 (naast de Luciushof). Expositie Fia Pinkers en Pit Goertz. T/m 30/9, en za en zo, 14-17 uur. **ABP,** Oude Lintraat 70. Expositie van De Regionale nststichting Gouda. T/m 30/9, bezichng op afspraak. **Credit Lyonnais nk.** Expositie van de beeldend kunnaar/schrijver/dichter Lou Heynens. n 31/10, open tijdens kantooruren. vens zijn de werken van Heynens k te bezichtigen in de tentoonstelgsruimten van de Credit Lyonnais nken Kerkrade, Maastricht, Sittard, lden-Panningen, Venlo en Weert). **lerie 'De Nor',** Geerstraat 302. Fototoonstelling 'Ontmoeting' van Piet eenen en Jo Ariëns. T/m 29/9. **De oude gensschool,** De Doom (Welten). Exitie van Sjeng Monsuwé en Leo Linauf. **Thermenmuseum,** Coriovallumat 9. Expositie 'Egypte hertekend'. n 4/11, open di t/m vr van 10-17 uur, za zo van 14-17 uur. **Galerie Sart,** oolgalerie van het Sintermeertenege. John F. Kennedylaan 10. Tennstelling met tekeningen, etsen en ilderijen van Henk Bruintjes. T/m 10, open ma t/m vr tijdens schoolu- **Galerie Signe.** Akerstraat 82a. ilderijen van Hans Giesen. T/m 10, open do t/m zo van 14-17 uur. **tmoetingscentrum PC Welterhof.** kennedylaan 301. Expositie van in Gielkens. Van 1/10 t/m 31/10, opegstijden dagelijks van 14-21 uur.

LANDGRAAF

lerie Ipomal, Kerkberg 2. Expositie Lou Thissen en Wim Steins. Van t/m 28/10, open do t/m zo van 13-17 .

KERKRADE

schoppelijk Centrum Rolduc, endahllaan 82. Tentoonstelling 'Mone Iconen op Rolduc'. Van 7/10 t/m 10, open dagelijks geopend van 11-17 .

HOENSBROEK

N bank. Fototentoonstelling van nri Witpeerd. T/m 15/11, open op rkdagen van 9-16 uur. **Kasteel ensbroek,** op de expositiezolder van Slotgebouw. Schilderijen en oilqualen van Bill Broeders, pseudoniem urant BB. T/m 30/9, dagelijks te behtigen.

AALBEEK

lerie Grol. Aalbekerweg 46 (tussen lsberg en Nuth). Foto-expositie van of Limburg. Geopend za 29/9 en za van 19-22 uur, zo 30/9 en zo 7/10 van 20 uur.

SCHINVELD

lerie Wunnik, Eindstraat 58. Fotoexitie van Miriam Roozen en Landappen van Jos Wunnik. T/m 7/10, ere zondag geopend van 14-18 uur.

BRUNSSUM

lerie 't Kijkraam, Akerstraat 124. positie van Annet van Dijck, keraek en metaalwerk en Hein Sepaniak, eningen. T/m 7/10, open di t/m zo van 18 uur.

UBACHSBERG

lier Ben Bonke, Hunsstraat 58. Obten, schilderijen en sieraden van Ben nke. Iedere derde zondag van de and. Geopend van 14-18 uur.

MAASTRICHT

lerie Signature, Kapoenstraat 24. manente expositie van steeds wissede objecten. Open wo t/m vr 13-18 , za 13-17 uur. **Spaans Gouvernent,** Vrijthof. Chinees porselein en lfts aardewerk. T/m 31/10, open wo 17 uur, do 10-13 uur en za 10-13 uur. **lerie Wolfs,** Hoogbrugstraat 69. Werk n Petrie Klinckhamers. T/m 7/10, en wo 14-18 uur, do 18-20 uur, vr 14-18 r, za 10-17 uur en zo 13-17 uur. **Bonnetenmuseum,** Dominikanerplein 5. ulpturen en tekeningen van Adam olton. Hommage aan Vincent van gh Arnulf Rainer. Open di t/m vr 10- uur, za en zo 11-17 uur. Expositie van dier Vermeiren. T/m 10/2 1990, opengstijden di t/m vr 10-17 uur, za en zo -17 uur. Expositie Belvédère. Van 6/10 m 20/1, openingstijden di t/m vr van 10- uur, za en zo van 11-17 uur. **Kamer an Koophandel,** Het Bat 2. Werk van andra Hommen. Expositie van Jacueline Hanssen. T/m 29/10. Geopend a t/m vr tijdens kantooruren. **Galerie rtifort,** St. Annalaan 23. Expositie van idy Hoewaer. T/m 8/10, open ma t/m vr 17.30 uur, za 10-16 uur. **Galerie Artirt,** Grote Gracht 43. Expositie van Nicolas van Ronkenstein en Harry op de aak. T/m 6/10, open di t/m za van 13.30-17.30 uur. **Perroen Aktuele Kunst,** Vrijthof 29. Tentoonstelling 'De Driehoek an het Tekenen'. T/m 6/10, open wo t/m r 13-18 uur en za 13-17 uur. **Galerie Dis,** afelstraat 28. Aquarellen van Ger van Dijck. Van 29/9 t/m 24/10, open wo t/m zo an 13-18 uur. **Kadekelders van het assin.** De beeldende kunstmanifestatie 'Fusie'. T/m 30/9, open do t/m zo 13-17 uur. **Galerie Wanda Reiff,** Rechtstraat 43. Expositie van Felix Droese en Willam Wegman. T/m 27/10, open di t/m za 11-17 uur. **Galerie 'La Dependance',** O.L. Vrouweplein 24. Kleuretsen van Leentje Linders. T/m 30/9, open do t/m zo 12-17.30 uur. **Galerie In Situ,** Aylvalaan 10. Nieuwe werken van Joris Geurts. T/m 6/10, open wo t/m za van 14-18 uur. **Gouvernement,** Limburglaan 10. De expositie 'Keuzewerk 2'. T/m 28/10, open op werkdagen van 9-17 uur. **Galerie Fah,** Brusselsestraat 80. Lithografieën van Bram van Velde. T/m 15/10, open vr t/m zo van 13-17 uur. **Galerie 'De Blauwe Olifant',** Sint Servaasklooster 28. Expositie van kunstvoorwerpen uit China en andere recente aanwinsten uit Zuid-Oost Azië. T/m 13/10, open vr en za van 14-18 uur. **Generaalshuis,** Vrijthof 47. Werken op papier van Marijke Stultiens. T/m 7/10, open ma 13-16 uur, di t/m za 11-16 uur. **Galerie Schuwirth & van Noorden,** Rechtstraat 64. Werken op papier van Marijke Stultiens. T/m 21/10, open do t/m za van 14-18 uur. **Galerie Henn.** St. Nicolaasstraat 26c. Expositie van Alexander Schmid. T/m 14/10, open wo t/m za van 16-20 uur. **Kunstcentrum Simera.** Bogaardenstraat 40b. Tekeningen en schilderijen van Luske. Van 5/10 t/m 11/11, open di t/m za 13.30-18 uur. **Galerie Amarna.** Rechtstraat 84. Expositie van Matthijs de Ponti en Jürgen Kreuchauff. Van 1/10 t/m 31/10, open wo t/m zo van 12-18 uur en do ook van 18-21 uur.

● MARGRATEN

Galerie Keramiek, Groot Welsden 48. Werk van Natascha Rieter en Siegfried Gorinskat. Open di t/m zo 13-17 uur.

● EYS-TRINTELEN

Galerie Sio2, Trintelerweg 4. Objecten in keramiek en glas van Leen Janssens, Bien Koekebakker en Wilma Selten. T/m 7/10, open do t/m zo 13-17 uur.

Sevilay Batur, Limburgs eerste allochtone agente

'Nog steeds moeite met de lidwoorden'

● *Sevilay Batur vlak voor de diploma-uitreiking in de kantine van de politieschool.*
Foto: CHRISTA HALBESMA

HEERLEN – Vandaag wordt ze 22 jaar en gisteren kreeg ze in de Heerlense politieschool haar 'bul'. Het diploma waarvoor ze keihard geknokt heeft en waarmee ze dolblij is. Een mooier verjaardagscadeau had niemand voor haar kunnen bedenken. Sevilay Batur is de enige vrouwelijke agent in Limburg van Turkse afkomst. Ze heeft het als allochtone extra moeilijk gehad om een plaatsje te verwerven in de Nederlandse (politie) samenleving. De taal vormde een een andere barrière die Sevilay te nemen had. Ook al is zij al elf jaar in ons land.

„Ik heb nog steeds moeilijkheden met de lidwoorden", vertelt Sevilay openhartig in de kantine van de politieschool. „Iemand die hier opgegroeid is hoort gewoon of het nu 'de', 'het' of 'een' moet zijn. Ik niet. Maar dat komt nog wel." Tenslotte heeft ze ook nog collega's die 'het auto waarin de verdachte werd aangehouden', nog tijdig kunnen veranderen in 'de auto...'

Sevilay Batur kwam op 12 juli 1980 uit Ankara naar Nederland om zich bij haar vader te voegen die in Nijmegen woonde. In Ankara volgde Sevilay vijf jaar basisonderwijs. En een jaar middelbaar onderwijs. In het Noordlimburgse Bergen, waarnaar haar familie verhuisde moest zij twee keer de zesde klas van de basisschool doen. „Voor de taal, want die moest ik natuurlijk onder de knie krijgen." Vervolgens behaalde zij haar mavodiploma en strandde vervolgens op de havo.

Voorkeur

De voorkeur voor het politiewerk zat er al vroeg in bij Sevilay. Nauwelijks één jaar in ons land stond haar besluit vast. Ze zou en moest agente worden. „Als kind vergaapte ik me aan de mooie uniformen en de glanzende auto's waarin de politie reed. Al moet ik zeggen dat ik deze gevoelens in Turkije nooit had. Nu heb ik uiteraard andere motieven: het afwisselend werk, de vele mensen die je in je werk ontmoet." Ook de variabele werktijden en het handelend moeten optreden ziet ze als positieve aspecten van haar job. Het klinkt gemeend.

Tijdens haar stageperiode bij het Maastrichtse politiekorps zagen zij en haar collega op een gegeven moment de Kennedyweg een persoon die op een vreemde de weg probeerde over te steken.

„Toen ik die man wilde helpen sprintte hij weg. Nadat wij hem ingehaald hadden bleek het een patiënt van het psychiatrisch centrum Vijverdal. Hij verlangde inzage in mijn papieren. Heb ik mijn bonnenboekje getoond en daar was hij tevreden mee." Sevilay glundert bij die herinnering. Minder prettig was de situatie waarbij zij haar pistool ter hand moest nemen bij een woning waar een vuurwapengevaarlijke verdachte zat. „Schrijf wel 'ter hand nemen' en niet 'trekken' want dat is wat anders", brengt zij haar lessen van de politieschool in praktijk. Negentien maanden lang opleiding aan het Heerlense instituut werpt haar vruchten af..

Testen

Het had nog heel wat voeten in de aarde voordat Sevilay kon aanschuiven in de banken van de politieschool. Inmiddels genaturaliseerd solliciteerde zij bij de Helmondse politie. Want eerst moet een kandidaat aangenomen zijn bij een korps voordat die aan de opleiding mag deelnemen. En toen kwam de lijdensweg van het Hilversumse selectiecentrum waar gegadigden door de mangel gehaald worden. Met psychologische testen, met medische keuringen, gesprekken, sportkeuringen en nog meer testen. „Elke keer als ik er weer door was juichte ik van geluk. Al met al heeft het wel een jaar geduurd voor het eindelijk achter de rug was!" Hoofdinspecteur Jan Punt die ook bij het geprek aanwezig is geeft daar een wat vage verklaring over. Het aanbod van kandidaten zou een rol spelen. „Normaal moet de procedure binnen zes maanden afgerond zijn."

Door het Banen Bemiddelings Project (BBP), dat beoogt om 25 procent vrouwelijke agenten bij de kleinere politiekorpsen onder te brengen, kreeg Sevilay Batur een functie bij de Brunssumse gemeentepolitie. Ploegbrigadier Frans Janssen wordt maandag haar directe chef. „Van Brunssum ken ik alleen de flat bij het ziekenhuis waar ik woon en het politiebureau", zegt ze.

Sport vond ze het moeilijkste onderdeel van haar opleiding. Bijna alle onderdelen zoals judo, zwemmen en zelfs boksen haalde ze. „Maar de stormbaan van vier kilometer bleek voor mij net iets te veel. Ik heb wél mijn tijd met vijf minuten verbeterd...!" Wat die tijd dan wel was vertelt Sevilay er wijselijk niet bij. Slim. Wie een nederlaag op een overwinning doet lijken redt het wel in het leven.

peter heusschen

Hommage aan Andersen bij Kinderboekenweek Heerlen

Van onze verslaggever

HEERLEN – De Kinderboekenweek Heerlen staat in de maand oktober volledig in het teken van de Deense auteur Hans Christian Andersen. Zijn werk wordt reeds 150 jaar in het Nederlands vertaald, bewerkt, uitgegeven en geïllustreerd. Meer dan 100 sprookjes, romans en gedichten zijn door ontelbare kinderen en volwassenen gelezen.

De werkgroep Kinderboekenweek Heerlen, die dit jaar haar tweede lustrum viert, houdt in samenwerking met het Andersenmuseum in Odense van 28 september tot 1 november een voor Nederland unieke Andersen-tentoonstelling. Deze expositie is in delen te bezichtigen in het Thermenmuseum, de Openbare Bibliotheek en de Heerlense Stadsschouwburg.

In het stadhuis reikte burgemeester Piet van Zeil, in het bijzijn van de Deense ambassadeur P.S. Groots, gistermiddag de prijzen uit aan studenten van de Akademie voor Beeldende Kunsten in Maastricht. Als hommage aan Andersen werd daar een illustratie-project gestart. In de categorie eerstejaars studenten ging de eerste prijs naar Luciano Diacone ('De Tondeldoos'). Paul van Ravenstein behaalde de tweede prijs ('Het lelijke jonge eendje'). Bij de derdejaars studenten was de hoogste eer weggelegd voor Eric Bootsgezel ('De Tondeldoos'); Thorvald van Wijnsberge won de tweede prijs met 'Kleine Klaas en Grote Klaas'. Alle gejureerde werkstukken zijn van maandag tot en met vrijdag van 10-15 uur te bezichtigen in de Stadsschouwburg.

Naast de Andersen-tentoonstelling zijn er de komende weken weken meerdere activiteiten in het kader van de Heerlense boekenweek. Het programma ziet er als volgt uit: 29 september 16.00 uur Thermenmuseum symposium landelijk platform kinder- en jeugdliteratuur; 3 oktober 14.30 uur Stadsschouwburg Andersen-middag voor kinderen; 13 oktober 14.00 uur Stadsschouwburg jongerendag. 's Middags workshops, optredens en presentaties; 's avonds optreden van een popgroep; 14 oktober 11.00 uur stadsschouwburg 'limonade-concert'.

Foto: CHRISTA HALBESMA

Olympisch vuur in Voerendaal

● *Onder het motto 'meedoen is belangrijker dan winnen' bestreden de oudste leerlingen van de Voerendaalse basisscholen elkaar gisteren op het sportieve vlak. Sportpark De Joffer was het toneel van een schoolsport-olympiade.*

'Olympische' sporten die werden beoefend waren atletiek, tafeltennis, badminton, voetbal, handbal, tennis, judo, basketbal, volleybal, zwemmen en gymnastiek.

Nota over bestemming kasteel Oost

Van onze verslaggever

VALKENBURG – Het gemeentebestuur van Valkenburg is bezig met het opstellen van een nota over de bestemming van kasteel Oost, dat eigendom is van de gemeente. Het gemeentebestuur is ontevreden over de wijze waarop het hoofdgebouw thans wordt gebruikt. Er zijn zelfs klachten over privé-feesten die er worden gehouden, die overlast veroorzaken.

„Kasteel Oost heeft niet de bestemming die het zou moeten hebben. Er dient eens goed bekeken te worden wat er met het gebouw moeten gebeuren," zo meent raadslid Martin Eurlings. Ruimten in het kasteel zijn thans verhuurd aan het Letterkundig Centrum en aan TDC, de maatschappij die het kuurcentrum Thermae 2000 heeft gerealiseerd. „Van het Letterkundig Centrum moeten we de eerste huurpenningen nog zien," aldus Eurlings.

Het Koetshuis, dat ook onderdeel vormt van het kasteel is inmiddels verhuurd aan de Heineken Brouwerij. Volgens burgemeester Paul Gilissen, reagerend op een opmerking van Eurlings, is het niet zo dat met deze brouwerij ook al is onderhandeld over het hoofdgebouw. „Eerst moet we het eens zijn over de bestemming. Ik sluit niet uit dat we daarna met Heineken gaan praten," aldus Gilissen.

Weg door wei achter manege uit den boze

Van onze verslaggever

SCHINNEN – De gemeente Schinnen mag niet tolereren dat de eigenaar van manege 'Thull' in Schinnen eigenhandig een weg achter zijn bedrijf heeft aangelegd.

De leden van de commissie Ruimtelijke Ordening spraken er deze week hun verontwaardiging over uit dat de manegehouder een in een wei achter zijn bedrijf gelegen karrespoor heeft verhard en er een omheining langs heeft geplaatst zodat deze 'weg' niet meer deel uitmaakt van de wei. „Deze inbreuk in het landschap mogen we niet toelaten", meende de commissie in haar advies aan de raad.

Een aantal omwonenden maakt al geruime tijd bezwaar tegen de in zijn ogen overlast bezorgende activiteiten van de manege. Ze hebben voorstellen gelanceerd dat de bezwaren moet wegnemen. Zo zou de buitenmanege op gelijke hoogte moeten worden gebracht met de binnenmanege. Voorts eisen de omwonenden dat de mest direct op de mestdag wordt afgevoerd.

Valkenburg over vliegveld Zuid-Limburg:

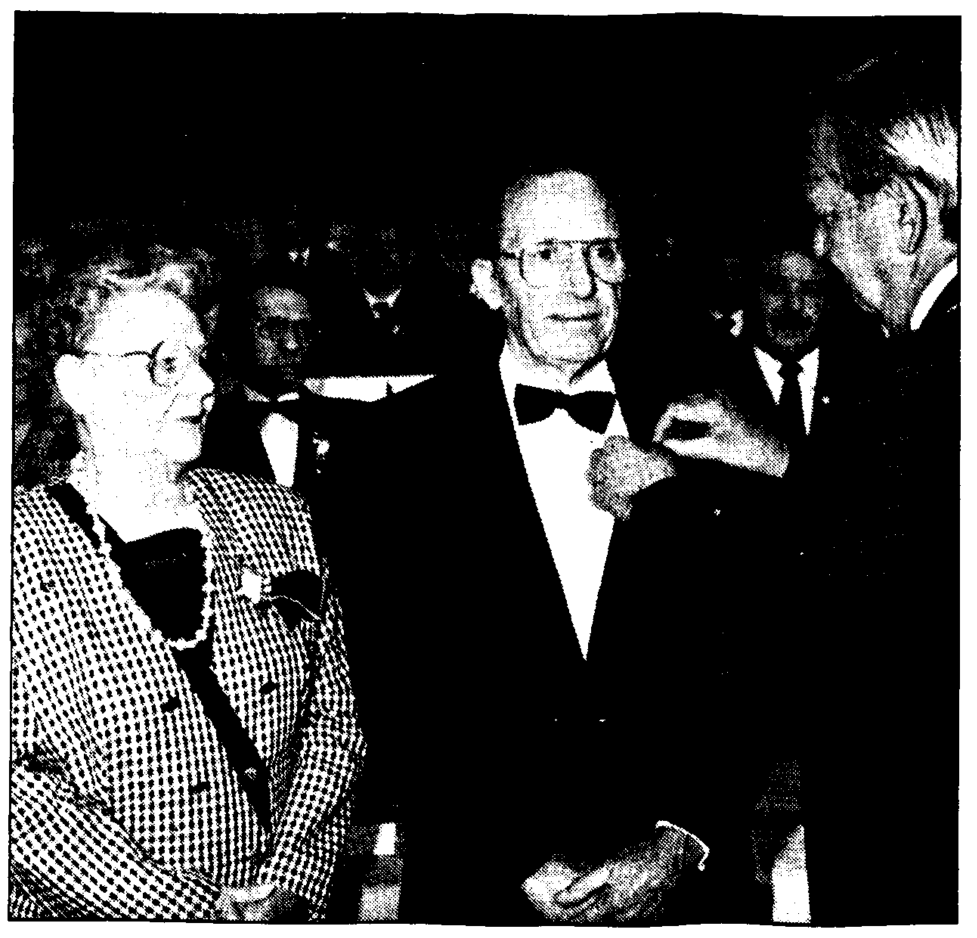
'Milieu-aspecten nader aanscherpen'

Van onze verslaggever

VALKENBURG – De gemeenteraad van Valkenburg vindt dat het college van B en W en in het bijzonder wethouder René Simons te gemakkelijk de uitbreiding van het vliegveld Zuid-Limburg accepteert om economische motieven en te weinig bezorgd is over de geluidshinder. Na een uitvoerige discussie in de raad liet burgemeester Paul Gilissen weten dat Valkenburg haar zorgen over de milieu-aspecten nader zal aanscherpen bij de bij het vliegveld betrokken instanties.

Valkenburg heeft net als andere gemeenten op 25 augustus haar standpunt over de uitbreiding van het vliegveld bekend moeten maken. Dat moest volgens wethouder Simons nogal overhaast gebeuren. „Maar van oudsher is onze gemeente voorstander geweest van uitbouw van het vliegveld vanwege het economisch belang voor Valkenburg als toeristenplaats. Dat is toch de rode draad geweest in mijn wat geïmproviseerd antwoord." aldus Simons, die verder ontkende dat hij onvoldoende aandacht zou schenken aan de milieu-aspecten.

Volgens de raadsleden Ed Sprokkel (PvdA) en Wim Heuts (CDA) zijn de opvattingen over het vliegveld in de loop der tijden wel wat veranderd en heeft een zaak als geluidhinder meer aandacht gekregen. Heuts vond het trouwens frappant dat het gemeentebestuur toegeeft dat het toeristisch belang van het vliegveld nog te gering is. Jo Römling (Inwonersbelang) meende dat het toerisme juist benadeeld wordt in het westelijk deel van de gemeente door toename van de geluidshinder.

● *Burgemeester Hoogland speldt de heer Leurs de versierselen op die horen bij de koninklijke onderscheiding.*
Foto: CHRISTA HALBESMA

per persoon

Onderscheiding

Brunssummer **M. Leurs** (65) heeft gisteren de eremedaille in zilver, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau in ontvangst genomen. Leurs kreeg de onderscheiding wegens zijn veertigjarig lidmaatschap van de robijnen fanfare St. Barbara. Leurs is een van de stuwende krachten achter de jubilerende vereniging. Zo is hij al dertig jaar penningmeester van St. Barbara. De fanfare behaalde in de loop der jaren vele successen. In 1984 werd St. Barbara Kampioen der Lage Landen en in 1985 en 1989 werden eerste prijzen in de wacht gesleept op het WMC in Kerkrade. De drumband van St. Barbara werd in 1974, 1977 en 1980 Limburgs kampioen. In 1978 werd zelfs de nationale titel veroverd.

Geslaagd

Drs **Paul Wolters** (29) uit Landgraaf is aan de Katholieke Universiteit in Nijmegen gepromoveerd tot doctor in de wiskunde.

Feest wijk Bleijerheide

KERKRADE – Het Dr Ackensplein in de Kerkraadse wijk Bleijerheide wordt op 6 oktober officieel geopend. Het feest begint om 13.30 met een optocht vanaf de Maria Gorettikerk, onder begeleiding van harmonie St. Ameliaan en fluit- en tamboerkorps Wilhelmina. Wethouder Andre Coumans verricht om 14.00 uur de openingshandeling, waarna tot 18.00 uur een gezellige middag met muziek van de Grenzlandexpress wordt gehouden. Voor de jeugd heeft de stichting promotie Bleijerheide-Nulland die dag een groot springkussen klaar gelegd.

Auto's

Fiat

2x fabrieksnieuwe Fiat Uno 45 Super
Nieuw, 0 km, kleur rood, 3-weg kat., benz. injektie, zonwerend glas, luxe interieur
Normaal ƒ 20.118,-
Nu ƒ 18.500,-
Geheel rijklaar, incl. kenteken.
Fiat Creusen Heerlen.
Parallelweg 34. 045-742121

Nieuwe Fiat Tipo 1.4 DGT
0 km, fabrieksnieuw. Extra's: grijsmet., striping, gedeelde bank, fabrieksgarantie.
Normaal ƒ 29.023,-
Nu ƒ 25.950,-
geheel rijklaar, incl. kenteken
Fiat Creusen Heerlen.
Parallelweg 34. 045-742121

Nieuwe Fiat Tipo 1.4 Base
0 km Fabrieksnieuwe auto met inj., 3-weg katalysator en 5 versnellingen. Extra's: grijsmetallic.
Normaal ƒ 25.318,-
Nu ƒ 22.800,-
Geheel rijklaar, incl. kenteken.
Fiat Klankstad Kerkrade.
Kaalheidersteenweg 185, tel. 045-413916.

Fiat Uno 45 Super
0 km, fabrieksnieuwe auto met inj., 3-wegkatalysator, 5 versnellingen. Extra's: grijsmetallic.
Normaal ƒ 20.613,-
Nu ƒ 18.595,-.
Geheel rijklaar incl. kenteken.
Fiat Klankstad Kerkrade.
Kaalheidersteenweg 185, tel. 045-413916.

Te k. Fiat PANDA 750 L. bwj. '87, APK 5-'91, vr.pr. ƒ 8.200,-. Tel. 045-457409.

Fiat PANDA 1000 CL '87, 1e eig., 30.000 km, i.z.g.st., ƒ 7.900,-. Marc Dassen Auto's, 043-614164/634302.

Te k. Fiat 126 BAMBINO bwj. '81 v. binnen en buiten nieuw! Vr.pr. ƒ 3.500,-. Zien is kopen! 045-318418.

Te k. FIAT X 1/9 onderdelen; o.a. 1300 cc motor compl. ƒ 300,-; gerest. kont. ƒ 200,-, orig. bertone velgen met nieuwe Firestone banden 5 st- ƒ 800,-; plaatwerk etc. Tel. 045-766182 vragen naar Onno bgg. 04405-1949

Te k. Fiat RITMO 60 ES bwj. '84, ƒ 4.000,-. Tel. 045-463312 na 17.00 uur

ADVERTEER op LD-TV. Uitvoerige info 045-739300.

Te k. FIAT 131 Mirafiorri, met trekh., bwj. '80, APK, ƒ 1.650,-. Stationsstr. 116 H, Elsloo.

Te k. FIAT 127, bwj. '79, APK gek. Tel. 045-410754.

Fiat PANDA 750 L bwj.'86, i. z.g.st. ƒ 6.500,-. 045-454115.

Fiat RITMO S duurste uitv. 5-bak, LPG, bwj.'87, ƒ 8.750,- inr. mog. 04490-80867.

FIAT Panda 750 L, 1e eig. schadevrij, 12.000 km., niet van nieuw te onderscheiden ƒ 8.900,-. Tel. 045-427827.

Fiat RITMO 65 CL bwj. '80, APK 8-'91, in prima st., ƒ 1.550,-. Tel. 045-415528.

Te k. Fiat PANDA 45S, kleur zwart met sportw., bwj. '83, ƒ 4.250,-. 04490-19343.

Ford

Te k. Ford FIESTA 1100 S bwj. '79, APK 11-'90. R.de Beerenbrouckln 12, Holtum bij Volvo.

Te k. Ford FIESTA bwj.'83, metalic blauw vrpr. ƒ 5.500,- 04490-48461 na 12.00 uur

Te k. Ford ESCORT Cabriolet bwj. '84 wit, Julianastr. 33 Merkelbeek na 18.00 uur.

Ford ESCORT XR3i '88, zwart, 44.000 km., verlag. set., licht.met.vlgn., pr. ƒ 23.250,-. Tel. 045-455137

Te k. Ford SIËRRA 1.6 EM, bwj.'86, kl. rood, 53.000 km., zeer mooi, veel acc. Tel. 045-243676

Te k. Ford FIESTA 1.1, bwj.'82, vr.pr.ƒ 4.250,-. Tel. 04492-5004

ESCORT bwj. '79, i.z.g.st. De Tichel 10, Waubach. Tel. 045-325445.

Ford ESCORT XR3, bwj. '81 grijsmet., i.z.g.st., ƒ 5.500,-. Inr. mog. Tel. 045-464291.

Ford ESCORT 1.3 Laser, bwj. m.'84, APK, zeer mooi, ƒ 6.750,-. Tel. 045-454087

Ford SIËRRA 1600 GL '84, 16" velgen, verlaagd, enz. ƒ 8.500,-. Marc Dassen Auto's. 043-614164/634302.

Ford ESCORT 1.1 Laser, 5-speed, 100%, APK bwj. m. '85, ƒ 7.250,-. 045-729019.

Ford ESCORT 3-drs. 1.3, type Sportman, '83, i.g.st., pr. ƒ 6.900,-. 045-222451.

Te k. van part. Ford ESCORT 1300 L, i.z.g.st., bwj. okt. '80, nw. model, vr. pr. ƒ 4.500,-. 045-253422.

Te k. Ford GRANADA bwj. '80, APK 20-9-'91, i.z.g.st. Tel. 045-426090.

Ford ESCORT 1.4 CL blauwmet., bwj. 9-'86, km. st. 54.000, APK 9-'91, zeer mooie auto, pr.n.o.t.k. Tel. 045-325319.

Ford ORION 1,6 CL diesel Bravo, met plaatschade, bwj.'88, ƒ 8.250,-. Tel. 045-454087.

FORD Siërra 2.0 L, Laser, bwj. '86, 3-drs., LPG, nieuw model, schitterend mooi, ƒ 1.750,-. Tel. 04406-14469

Nw. mod. FORD Escort 1.6 CL '87 5-bak ƒ 11.750,- nw. waardige auto 04490-14427

Unieke CAPRI III 2.3 S-V6, blauw/grijs, stuurbekr., ATS-velg., stereo, get. glas, Recaro '83 etc. Steenweg 59 Sittard 045-227950.

Te koop weg. omst.heden Ford SIËRRA 1.6, 5-drs., blauwmet., LPG, '87, pr.n.o.t.k. Tel. 04490-29315.

FORD Escort 1300 CL, 1e eig., bwj. 10-'86, vr.pr. ƒ 11.200,-. Tel. 045-410634

Ford FIESTA 1100S, i.z.g.st bwj.11-'79, APK, pr. ƒ 1.750,-. Tel. 045-220665.

Te k. Ford ESCORT XR3i, bwj. '86, i.z.g.st., sportvelgen. 045-229648.

Te k. Ford Siërra 2300, diesel, laser, 5-drs, bwj. '85; Ford Escort 1,1 Bravo, 3-drs bwj. '85; Ford Escort 1600, Amerik. uitv., 5-drs, bwj. '83; Ford Transit bus, 9-pers. benzine, bwj. '86. AUTOSPORT, Schelsberg 175, Heerlen, 045-725507.

Ford SIERRA 2.3 diesel 3-'87, wit, 5-drs., stuurbekr. 91.000 km, ƒ 13.950,-, tel. 04906-1387.

Te k. Ford ESCORT XR 3 met ANWB keuringsrap., i.z. g.st. m. '81 ƒ 5.500,-. Tel. 045-273024.

Te k. Ford FIËSTA bwj. '80, i.z.g.st., APK gek. tot 4-'91, vr.pr. ƒ 1.650,-. 045-320549

Te k. zeer mooie Ford CAPRI 3.0 S, V6, kleur briljant rood vele extra's: stuurbekr., verlaagd 7J, l.m. velgen nieuwe banden, alarm electr. spiegel en antenne, APK 4-'91, ƒ 6.900,-. Tel. 04405-3744.

Honda

HONDA CRX
1986, 1.5 inj., 2-drs., coupé, zwartmet., nw.st., vr.pr. ƒ 17.500,-. Tel. 045-742257 zat. na 13 uur

Te koop Honda CIVIC automatiek, bwj. '78, APK 15-9-'91. Tel. 04498-55418.

Te koop Honda PRELUDE, bwj. '80, APK tot sept. '91. Tel. 04499-3993.

HONDA Prelude, dec. '80, i. z.g.st., ƒ 5.500,-. Tel. 045-462048 of 441780.

HONDA CRX Coupé 1500i 12 Valve, rood, alle extra's, verlaagd, 15" velgen enz. Marc Dassen Auto's. 043-614164/634302.

Te k. Honda PRELUDE bwj. 10-'79, met veel extra's, i.z. g.st., uiterste pr. ƒ 1.600,-. 045-211831

Honda PRELUDE m. '81, i. z.g.st., kl. grijsmet., APK 9-'91, pr. ƒ 3.250,-. Lampiste-riestr. 2, Hoensbroek.

Honda ACCORD, t. '81, 4-drs., sunroof, APK '91, ƒ 1.950,-. 045-412570/428147.

Honda ACCORD automaat '81, nwe. banden, APK '91, ƒ 2.250,-. Tel. 045-412570/428147.

Te k. Honda CIVIC 1500 GL, autom., bwj. '85, ƒ 10.500,-. Bergplein 15, Hoensbroek.

Honda PRELUDE 1.8 EX, 11-'83, mod. '84, kl. wit, APK '91, LM-velg. pr.n.o.t.k. Tel. 04407-2464.

Te k. Honda Civic, combi, 5-drs, bwj.'81. AUTOSPORT, Schelsberg 175, Heerlen, tel. 045-725507.

Hyundai

Hyundai PONY 1200 L bwj. '83, APK 11-'90, vr.pr. ƒ 2.450,-. Mooie gave auto. Tel. 045-415528.

Jeep

Jeep: Lada NIVA 1600 8-'86 wit LPG 60.000 km, ƒ 9.950,-, tel. 04906-1387.

Te koop Mercedes JEEP 230 G, bwj. '80 5-drs., i.z.g. st., inruil andere auto mogelijk v.a. bwj. '85. Tel. 045-441437 b.g.g. 426600.

Te k. SUZUKI Jeep LJV 80, gesloten, bwj. '81, i.g.st., veel extra's, km.st. 76.000, ƒ 5.000,-. 045-421898.

Bent u een LEKKERBEK? Bel dan de receptenservice van LD-TV: 045-739300.

Te k. Jeep Laredo 4.2 automaat, hardtop, stuur- en rembekr., chroom velgen, bikinitop, bwj. '83. AUTOSPORT Schelsberg 175, Heerlen. Tel. 045-725507.

Lada

Te k. LADA 1300, 1981, APK april '91, tel. 04492-2016

LADA'S te koop gevraagd. Autobedrijf Loek Schaepkens, Klimmenderstr. 110, Klimmen. Tel. 04405-2896.

Te k. TOYOTA Landcruiser 4 WD, hardtop LX, 2.4, turbo diesel, bwj. '86. ƒ 25.500,- incl. BTW. 04490-19343.

Land rover

Te k. Rang Rover VOQUE 3.5 benzine 4-drs, alle opties, pr. ƒ 48.000,-. Te bevr. 045-753621.

Te k. LANDROVER 110 stationwagon, bwj. '84, 5-drs, pr. ƒ 12.000,-. 045-311684 na 12.00 uur.

Mazda

Te koop Directie-auto
Mazda RX 7 Turbo II
rood, bwj. '89, 3.800 orig. km., schadevrij. 04499-2929.

MAZDA 323, bwj.'80, APK 26-9-'91, pr. ƒ 1.250,-. Inr. mog. Tel. 045-425986

Te k. MAZDA LX 1600 cc kl. wit, km.st. 56.000 bwj. '87, richtpr. ƒ 16.000,-, te bevr. tel. 04490-36093 of 04490-78329.

MAZDA 323 EL 1977, i.g.st. APK 7-'91, ƒ 500,-. Tel. 04492-2680.

Te k. MAZDA 626 GLX HB, bwj. '88, perst. silvermet., i. z.g.st. Te bevr. 04459-1923.

Automaat MAZDA 626 GLX 1.6, 5-drs. groenm. APK T '84, mooie auto ƒ 7.850,-, tel. 04490-24179.

MAZDA 626 i.g.st., bwj. '81 trekhaak en LPG, APK 9-'91 tel. 043-610401.

Te koop mooie MAZDA 323 autom., 1e eig., i.z.g.st., vr. pr. ƒ 1.900,-. Torenstr. 27 Oirsbeek. Tel. 04492-4553.

Te k. MAZDA 323 1.3, bwj. '81, km.st. 116.000, pr. ƒ 2.800,-. Tel. 045-464667

Te k. MAZDA 626, bwj. '79, i.z.g.st., (geen roest), vr.pr. ƒ 1.250,-. 045-726008.

Te k. MAZDA 323, bwj. '80, motor 100%, carrosserie: schade rechter spatbord, ƒ 950,-. 045-218837.

Mercedes

MERCEDES
190 D bwj. 08-'88, 45.000 km, wit, nw. st., boekjes aanwez. Tel. 045-324774

MERCEDES 240 D, '83, in st. v. nw., champagnekl., inruil mogelijk. ƒ 14.900,-. Tel. 045-711812

MERCEDES bus 207 D, '79, gesloten bus, vr.pr. ƒ 2.750,-. Tel. 045-453100.

Van part. te k. MERCEDES 230 coupé, bwj.'78, i.z.g.st., div. extra's, tel. 045-323917

MERCEDES 307 D 1980, met geïsoleerde meubelbak 185x205x45 revisiemotor. ƒ 5.750,- excl. BTW. Kissel 46 A, Heerlen, 045-723142.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Te k. MERCEDES 190 D bwj.'85, tel. 04490-56339.

MERCEDES 190 D, bwj.'85, wit, centr. slot, w.w.glas, stuurbekr., rad.-cass., ƒ 24.000,- incl. BTW. Tel. 04750-24296.

Mitsubishi

Mitsubishi Lancer
1.5 GLX 4drs
1988 - 1e eig. - schadevrij
Nieuwprijs ƒ 27.000,-
Nu : ƒ 18.900,-
Bovaggarantie.
Fiat Creusen Heerlen
Parallelweg 34
045-742121

Te k. Mitsubichi GALANT 1.8 GL wit, okt.'89 en 2jr. gar. km. 16.000 ƒ 23.750,- 045-271757

Mitsubishi GALANT Stationcar, bwj.'83, LPG, ƒ 4.000,-. Tel. 045-411572

Te k. weg. omst. Mitsubishi TREDIA, i.z.g.st., bwj.'83, pr. ƒ 5.750,-. 045-459606.

Mitsubishi GALANT '77, kl. bruinmet. Tel. 045-253935.

MITSUBISHI Galant 1600 GL, 4-drs., 5-bak, bwj. '84, ƒ 5.900,-, evt. inruil mogelijk. Tel. 045-721680.

Nissan/Datsun

Te k. DATSUN 120 A Coupé bwj. '78, i.z.g.st., APK 7-'91, ƒ 600,-. Tel. 045-440529.

Nissan Sunny diesel bwj. '85 in pr. st. 2-drs. ƒ 9.500,-. Tel. 045-444034.

Te k. Nissan SUNNY 1.3 bwj. 10-'87 i.nw.st., Zonstraat 290, Kerkrade.

Zeer zuinige Nissan MICRA bwj.'88, 29.000 km, pracht auto, koopje, ƒ 9.950,-. 04406-14307.

Te k. DATSUN 120 AF II, bwj. '79, in prima staat. ƒ 1.350,-. Tel. 045-271355.

NISSAN Micra DX, bwj. 8-'88, plm. 20.000 km., vr.pr. ƒ 11.750,-. 04490-28981.

Nissan MICRA 1000 DX '83, 63.000 km, i.z.g.st., ƒ 5.750,-. Marc Dassen Auto's. 043-614164/634302.

Nissan CHERRY 1.3 DX m. '84, APK 1-'91, 3-drs., mooi, ƒ 3.950,-. 045-322619

Nissan SUNNY 1500 GL '82, APK '91, zeer mooi en goed. ƒ 3.250,-. 043-614164/634302.

Te k. NISSAN 300ZX bwj. '85, kl. grijsmetal. vr.pr. ƒ 25.500,-. 04490-80067.

Te k. zuinige Nissan MICRA groenmet., i.z.g.st., bwj. nov. '83, ƒ 5.850,-. Rooseveltstr. 55, Brunssum.

DATSUN Cherry bwj. '82, APK 5-'91, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 2.150,-. Tel. 04490-24669

Te k. mooie Nissan SUNNY diesel, 5-drs., rood, bwj. '85, 5-bak, radio/cass. vr.pr. ƒ 7.950,-. Tel. 04492-5473.

Nissan CHERRY 1.7 diesel, 3-'84, blauwmetaal, 3-drs., 90.000 km, ƒ 5.950,-. Tel. 04906-1387.

Te k. Nissan MICRA, bwj. '88, kl. rood, ƒ 12.950,-, APK t/m 7-'91. 04454-5471 na 16.00 uur 04454-1690.

Oldtimers

Te koop FIAT 600, bwj. '72, t.e.a.b. Tel. 045-461236.

Te k. Fiat SPIDER cabrio 850 bwj. '72, gerestaur., APK, div. extra's, vaste pr. ƒ 9.500,-. Tel. 045-324837.

MORRIS 8, 4-zits cabriolet, bwj. 1936, voll. gerest., kent. I, II en III, slechts 3 stuks in Nederland. Uitsl. zeer ser. gegadig. Tel. 04490-28882.

Opel

Opel Kadett Club
1.3 motor okt. 1987
Nu ƒ 16.900,-
Schadevrij - bovaggarantie
Fiat Creusen Heerlen.
Parallelweg 34
045-742121

Te koop rode Opel CORSA 12 S 46.000 km '85 APK jan. '91 Vr.pr. 10.250,-. Tel. 045-714764

Opel KADETT 12 N, m.'82, APK 5-'91, zeer mooi, pr. ƒ 3.450,-. 045-321836

Te k. mooie Opel ASCONA tel. 045-729732.

Opel COMMODORE 2.5 S, bwj. '81, LPG, APK 12-7-'91 vr.pr. ƒ 1.950,-. Tel. 045-224932. Navoln 71, Heerlen

Te k. Opel CORSA TR 1.2 S APK 8-'91. Tel. 045-218088

SENATOR 28 S autom. LPG '80 ƒ 2.450,-, tel. 04490-22132.

Te k. Opel KADETT 1.3 N Car. APK, LPG, bwj. '80 t.e. a.b. Herkenbroekerweg 40, Valkenburg.

Opel KADETT C2, '78, i.z.g. st., geen roest, APK 6-'91, ƒ 1.400,-. 045-722361.

Weg. omst.te k. Opel REKORD 2 ltr. 4 drs. autom. LPG. I.z.g.st. '81 APK 27-9'91 ƒ 2.950,-. Leenheerstr 95 Brunssum

Te k. Opel ASCONA HB traveleruitv. Bwj.'87 ƒ 16.500,- Tel. 045-271235

Te k. Kadett CITY, bwj. '78, i.z.g.st., APK ƒ 850,-. Huisbergerstr.114 Schelsberg/Heerlen. Tel. 045-729043.

Te k. Opel ASCONA 2.0 D i. z.g.st., nwe APK, bwj. '79, vr.pr. ƒ 1.850,-. Burg. Slanghenstr. 54 H'broek

Zeer aparte Opel COMMODORE C, bwj. '68, 2800 V6; Autobianchi A111A, bwj. '70, nog 4 in Nederland. Tel. 045-425836.

Te k. Opel OMEGA LS, juli '87, km.st. 23.500, 1e eig., I.st.v.nw. Pr. ƒ 24.850,- Tel. 045-325793.

Te koop Opel KADETT Coupé, bwj. '77, APK febr. '91, ƒ 1.250,-. 045-223546.

OPEL Kadett 1.6 GT, 5-drs., bwj. 6-'85, LPG. Tel. 04490-34411.

Te k. Opel ASCONA, bwj. '79, APK 9-'91, ƒ 1.600,-, i. g.st. Tel. 04451-2504.

Te k. OPEL Rekord 2.0 bwj. '78, blauw, pr. ƒ 1.000,-. P. de Hooghstr. 27, Sittard.

Weg. omst. hed te k. Opel KADETT GT 16 S, km.st. 40.000, kl. rood, vr.pr. ƒ 15.000,-. Inl. 045-228604

Te koop Opel ASCONA, bwj. juli '81, sp.velgen, trekhaak, pr. ƒ 1.750,-. Te bevr. Jupiterstr. 63, Brunssum.

Opel KADETT City '78, ƒ 1.400,-. Tel. 045-711812.

Te k. Opel KADETT 12986 i. z.g.st. 5-deurs en sunroof. Tel. 045-230204.

Opel ASCONA 1.6 S Luxus, m.'82, APK 10-'91, roodmet. LPG, ƒ 3.950,-. 045-319328

REKORD 20 S station, met linkervoorschade, '82, met APK, vr.pr. ƒ 4.900,-. Tot 18.00 uur 045-271844.

Opel MANTA 2.0 S HB, bwj. '80 APK ƒ 1.250

Te k. KADETT 12 S bwj. '82, groenmet. Tel. 04492-4786.

Te koop Opel MANTA bwj. '77, autom., APK-gek., i.z.g. st., vr.pr. ƒ 1.500,-. Fossielenerf 454, Heerlen.

1990 KADETT 1.8i, 3-drs.; 1988 Kadett 1.8 S, 4-drs.; 1988 Kadett 1.6I, 4-drs.; 1988 Kadett 1.8 S, 3-drs.; 1989 Kadett 1.3 S, 5-drs.; 1988 Kadett 1.3 N, 5-drs. 1987 Opel Omega 2.0i. Inr. fin. mog., 1 jr. gar. Garage J. Buisman, Stenenbrug 6, Landgraaf, 045-323800

Je weet niet wat je ziet. Een PICCOLO op LD-TV. Info: 045-739300.

Opel Monza 3 Ltr. E
bwj. 1983, zeer mooi. Tel. 04492-3801.

Te k. ASCONA 1.6 S 5-drs., bwj. '83, in st.v.nw., blauw, elke keur. toegest., vr.pr. ƒ 6.500,-. Tel. 045-321410.

KADETT 13LS'86 hatchb. ƒ 9950,- koopje ANWB keur mog. Kerkraderweg 166 Hrl.

Te k. Opel KADETT GSI 2.0 ant. zwart 1988, 51.000 km, vele extra's 03498-2726.

Te k. Opel MANTA type A bwj.'71, als nieuw, t.e.a.b., Ericastr. 52, Sittard.

Te k. Opel ASCONA 16 LS, bwj. '85, trekh., Lage Bongerd 18 Roosteren, 04499-4218.

Te k. Opel KADETT HB 1.3 LS, km. 67.000, kl. rood, pr. ƒ 12.500,-. Tel. 04492-3164 Dorpstr. 91, Oirsbeek

Opel REKORD 2.0 GLS alle denkbare extra's, '85, ƒ 11.000,- lpg, APK 9-'91. 045-325542.

Opel KADETT 13 S, bwj. '87 kl. antr. get. gl. schuif-kanteldak, alarm, spoiler, pr.n.o. t.k. Tel. 045-324702.

Te k. Opel KADETT caravan 1.2 LS, bwj. '86, 46.000 km, wit, inr. mog. 04493-3675.

Opel CORSA 1.2 LS, wit, bwj. '86, 1e eigenaar. Tel. 04407-1852.

Opel ASCONA 16 S lpg met sportvelgen, bwj. '83, inr. mog., vr.pr. ƒ 5.800,-. Lothariusstr. 8, Hoensbroek.

Opel ASCONA 1.6 S 5-drs, HB, bwj. '83, LPG, als nieuw ƒ 6.500,-. Tel. 04406-15719

Opel OMEGA 20 i SE, nw. mod. '88, i.st.v.splinternw., zeldz. mooi, ƒ 21.500,-. Pas gek. Info. 043-254462.

KADETT 1300 LS, 5-drs., automaat, type '86, zeer mooi, pr. ƒ 10.000,-. Tel. 045-416342.

Opel ASCONA '79, APK tot sept. '91, vr.pr. ƒ 1.900,-. 045-462495 na 13.00 uur.

Te k. Opel CORSA bwj. '84, kl. wit, APK 8-'91, 42.000 km, vr.pr. ƒ 8.750,-. Tel. 045-729812.

Te k. Opel KADETT Coupé, geh. gerest., bwj. '79, Ralley-uitv., nwe. APK, in st.v. nw., vr.pr. ƒ 3.950,-. Burg. Slanghenstr. 54, H'broek.

Te k. Opel KADETT 12 S, bwj.'80, in goede staat, ƒ 2.100,-. Tel. 045-751438.

Opel ASCONA 1.9 8-'81 bruin LPG APK 110.000 km, ƒ 1.950,-. 04906-1387.

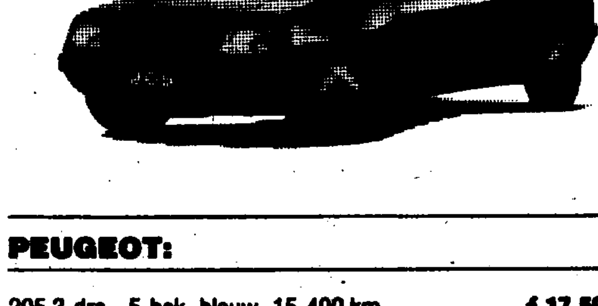
Opel KADETT Diesel stationcar 11-'87, blauw, 5-drs. 76.000 km, ƒ 14.950,-. Tel. 04906-1387.

Te k. Opel KADETT m. '81, i.g.st. Dr. Schaepmasstr. 12, Brunssum. 045-255304.

Te k. mooie Opel ASCONA, bwj. '81, APK '91, vr.pr. ƒ 2.450,-. 045-225913.

PEUGEOT COLLARIS

LEEUWEKEUR Gebruikte auto's

PEUGEOT:

205 3-drs., 5-bak, blauw, 15.400 km .... ƒ 17.5██,-
205 5-drs., 5-bak, groen .... ƒ 9.75█,-
205 5-drs., bordeaux .... ƒ 7.5██,-
305 GL 4-drs., lichtblauwmetallic, trekhaak .... ƒ 8.5██,-
405 4-drs., 5-bak, katalysator, 1600 cc, bruinmetallic, 17.200 km .... ƒ 26.5██,-
505 4-drs., 5-bak, blauwmetallic, luxe uitv., 1e eig., zeer mooi .... ƒ 17.███,-
505 GTI 4-drs., 5-bak, elektr. ramen, centr. slot, stuurbekr., 1e eig., beigemetallic .... ƒ 22.5██,-

DIESELS:

Peugeot 205 3-drs., 5-bak, 48.700 km, 1e eig. .... ƒ 18.███,-
Peugeot 309 5-drs., 5-bak, luxe uitv., wiswas achter, toerenteller, bruinmetallic .... ƒ 18.5██,-
Ford Fiesta 1.6 CLD, 3-drs., 5-bak, blauw .... ƒ 18.███,-
Peugeot 305 4-drs., bordeaux, 5-bak .... ƒ 5.███,-
Renault 9 TD blauw, 4-drs. .... ƒ 11.5██,-
Mitsubishi Pajero 2.3 Turbo diesel, grijs kent., zilvermetallic .... ƒ 29.███,-
Peugeot 505 GTD Turbo, 5-bak, 4-drs., bordeauxmetallic, centraal slot, elektr. ramen, schuifdak, stuurbekrachtiging, velours, 69.000 km .... ƒ 37.5██,-

ANDERE MERKEN:

Renault 11 GTL 3-drs., 5-bak, blauwmet. .... ƒ 7.2██,-
Volvo 340 DL 1.7 3-drs., 5-bak, blauwmetallic, getint glas, LPG .... ƒ 15.75█,-
Opel Kadett GT zilvermetallic, radiocass. .... ƒ 15.███,-

EXCLUSIEF:

Peugeot 309 GTL, 27.000 km '88, wit, in nieuwstaat .... ƒ 31.███,-

131404

Schelsberg 45, Heerlen
Tel. 045-728202

Opel ASCONA te koop of te ruil tegen kleine auto, bwj. '83, kl. goudbruin, vr.pr. ƒ 6.000,-, zeer mooi. Tel. 045-211512.

Te k. Opel VECTRA 1.8 S, 12 maanden oud, nw.pr. ƒ 35.000,-, div. extra's, in st. nw. ƒ 29.000,-. 045-242068

Te k. Opel Kadett 1,3, automaat, 5-drs, bwj. '82. AUTOSPORT, Schelsberg 175, Heerlen, 045-725507.

Te koop Opel KADETT Sedan 4-deurs, bwj. 7-'86, km. st. 45.000. Zien doet kopen!! Tel. 045-217851.

Peugeot

PEUGEOT 505 GR, bwj.'83, div. extra's. APK 7-'91, vr.pr ƒ 5.000,-. Tel. 045-712374 na 18.00 uur.

PEUGEOT 205 GTi '85, Dimma uitvoering, 115 PK, superbreed! ƒ 19.000,-. Marc Dassen Auto's. 043-614164/634302.

Te k. PEUGEOT 205 GLD, diesel, bwj. 1985, 5-drs. km. st. 90.000, tel. 04492-4403.

PEUGEOT 205 GL 8-'85, 1 jr. APK i.z.g.st., 5-drs., 5 versn. Km.st. 74.000, vr.pr. ƒ 7.950,-. Tel. 045-317396.

PEUGEOT 205 GL, bwj. 86, 5-drs. 64.000 km. ƒ 9.750,- Tel. 045-255784.

PEUGEOT 205 GTi 1.9 bwj. 9-'87, antrac., met alarm, i. g.st., grijs kent. 043-217346 of 043-256749.

Te k. weg. auto v.d. zaak PEUGEOT 205 GR 5-drs., blauwmet., '84, auto verk. i. z.g.st., incl. grote beurt en APK-keur., vaste pr. ƒ 7.500,-. 045-444014 van 17.00-18.00 uur.

Te koop PEUGEOT 305 GLS '81. Koraalerf 103, Heerlen. Tel. 045-216282.

PEUGEOT 505 GR familial, 7 pers., LPG onderb., sunroof, radio/cass., bwj.'83, ƒ 7.500,-. Tel. 045-230636

PEUGEOT 205 XE 1.1. 3-1988, rood, 38.000 km, 3-drs. ƒ 11.950,-, tel. 04906-1387.

PEUGEOT 205 XL diesel, 8-'87, wit, 3-drs., 65.000 km ƒ 12.950,-, tel. 04906-1387.

Porsche

PORSCHE 924i, rood, zwart interieur., i.z.g.st., vr.pr. ƒ 17.000,-. Tel. 045-259615

Renault

RENAULT 18 GTL, '80, ƒ 1.100,-; Renault 4 TL, '82, ƒ 1.200,-; Beide nieuwe APK. 045-229521

Te k. Renault FUEGO GTS, bwj.'80. In pr. st. Tel. 043-434570 na 18.00 uur

Renault FUEGO GTS bwj. '81 1600 cc, kl. zw.met., i.z. g.st. Tel. 045-722631. Zat. na 12.00 uur.

RENAULT 11 GTD, 1,6 diesel, 5 versn., bwj. m. '84, ƒ 5.250,-. 045-463671.

Te k. RENAULT 18 TL, bwj. '80, kl. grijsmet., APK 06-'91 vr.pr. ƒ 1.250,-. Rozestr. 72, Heerlen.

RENAULT 25 TS, bwj.'87, blauwmet., bijz. mooi, ƒ 13.950,-. Tel. 045-255784

RENAULT 5 GTL bwj.'79, APK tot 3-'91, opties goed. ƒ 750,-. 045-252227.

Te k. RENAULT 5 GTL, 11-'77, APK 4-'91, ƒ 850,-. Tel. 04459-2425.

Mooie RENAULT 5 TL, automaat, 1978, APK 25-9-'91, ƒ 850,-. 045-323796

Te k. RENAULT 18 TS stationcar, bwj. '81, zilvermetal. APK 9-'91 met radio, trekh., i.z.g.st., vr.pr. ƒ 1.850,-. 043-436983.

RENAULT 5 Alpine Turbo, bwj. '83, ƒ 7.750,-. Tel. 04459-1567.

Autom. RENAULT 5 GTL, bwj. '80, topcond., APK 9-'91, ƒ 1.750,-. 045-417122.

Te k. Renault R5, autom., 5-drs, bwj. '85. AUTOSPORT, Schelsberg 175, Heerlen, tel. 045-725507.

Rover

ROVER 2.3, 6 cyl., m.'83, APK 9-'91, 5-bak, zilver, zeer mooi, ƒ 4.950,-. 045-319328

Te koop met Bovag-garantie: Rover 213 SE automatic '88; Rover 216 SE '85; Seat Ibiza '88; Triumph Spitfire '75; BMW 318i automatic '82 Fiat Uno 45 mooie auto '84; Mini 1000 E rood '85; Volvo 66 GL nieuw-staat '79; Mini 1000 Mayfair '87; Metro 1300 Sport '88 20.000 km; Metro 1300 GT '88. Rover Dealer HAVÉ, Industriestraat 31, Sittard. Tel. 04490-15195. APK-Keuringsstation voor alle merken. Dus tot Ziens!!!.

Saab

SAAB 900, type '86, LPG, i. z.g.st., met vele extra's. Pr. n.o.t.k. 043-635749.

SAAB 99 GLE, bwj. '78, aut., APK mrt. '91. Tel. 045-216185.

Te k. SAAB 900 Turbo bwj. nov. '86, APK 1-'91, 90.000 km, veel extra's, uitst. staat, vr.pr. ƒ 25.600,-. Tel. 045-321219.

Te k. SAAB 99 GL, 5 versn., bwj. '83, rood, schuifdak, ƒ 6.950,-. Tel. 04493-4939.

Seat

Te k. Seat MARABELLA, bwj. '89, lichtmet. vlgn., zeer weinig km, sportuitv. incl. radio, boxen en alarm. Weg. overcompleet weg. Ideaal als 2e auto, pr. ƒ 11.000,-, zaterdag na 16.00 uur tel. 045-230726.

Te k. SEAT Ibiza diesel, '86, grijs kenteken met ramen, kleur rood, 100% conditie vr. pr. ƒ 6.750,-. 045-227279.

Te k. Seat Marbella GLX, 3-drs, demo, bwj. '90; Seat Ibiza 1,5 Crono, 3-drs, demo, bwj. '90; Seat Ibiza 1,5 GL, 3-drs, bwj. '86; Seat Ibiza 1,2 GL, 3-drs, bwj. '88; Seat Ronda 5-drs, bwj. '85. AUTOSPORT Schelsberg 175, Heerlen, 045-725507.

Skoda

Skoda Favorit Van-uitv., 1 mnd. oud, ƒ 2.000,- beneden nw.pr. met voll. gar. Betaling in overl. Garage CENTRAL Geleen, Rijksweg-C 97.

Subaru

SUBARU Mini bus geel kent. Highroof, 1985, APK, ƒ 4.500,-. Kissel 46 A, Heerlen, 045-723142.

Suzuki

It's a Giant Suzuki-Dealer!
SUZUKI
alcars alcars alcars
Haefland 15, Brunssum. Tel. 045-252244

Te k. SUZUKI GX 100 Coup'e '80, pr. ƒ 750,-. Tel. 045-740983

Suzuki ALTO autom. rood '82 i.z.g.st., 69.000 km. ƒ 5.500,- 045-741060

Suzuki ALTO aut., bwj. '83, zilvermetal., pr. ƒ 4.500,-. 04752-5046.

Te k. 2 x SUZUKI LJ 80, 4 x 4, opknappers, beide met APK, bwj. '80, samen ƒ 3.500,-. Tel. 045-426029.

Suzuki VITARA JLX kl. wit, div. extra's, 5 mnd. oud, weg weg. omst. Pr. ƒ 25.500,-. Tel. 045-317516 na 17 u.

SUZUKI Jeep LJ 80, groen, div. extra's, ƒ 4.750,-. Tel. 045-711812.

Te k. Suzuki ALTO, bwj. '87, ƒ 8.850,-. Tel. 04490-15431

Talbot

Te k. Talbot SAMBA Cabriolet, bwj. '82, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 8.000,-. Tel. 045-719272.

Talbot FOURGONETTE, grijskent., LPG, bwj. '86, i.z. g.st., APK sept. '91. De Root 29, Amstenrade.

Toyota

Te koop Toyota CELICA Supra 2.8 i, bwj. '83, i.z.g.st., vele acc., sp.velgen 225 banden enz. 045-242836.

Te koop Toyota COROLLA LB, 1.6 bwj. 25-10-'89. Tel. 045-255247.

Te k. Toyota CELICA 1.6 ST, coupe, bwj'86 nw.mod. Vr.pr. ƒ 19.750,- Tel. 04492-5004

Toyota COROLLA bwj. '79, APK 9-'91, ƒ 700,-. Tel. 045-715106.

TOYOTA Starlet de luxe, 2-drs., bwj. '80, zeer leuk autootje, geen roest, ƒ 2.100,-, APK gek. Tel. 045-323178.

Toyota COROLLA SXL 1.3 Liftback, '86, 5-drs., rood, km.st. 38.000, met electr. schuifdak en br. banden, vr. pr. ƒ 14.900,-. 045-320043.

Toyota STARLET 1.3 DX 3-drs., 12 Valves, zilvergrijsmet., '85, 35.000 km, i.z.g. st. ƒ 11.000,-. 04490-80193

Te k. Toyota STARLET 1 ltr. XL, bwj. '88, 18.000 km, weg. aanschaf gr. auto, tel. 045-220957.

Te k. Toyota COROLLA GT 1.6, Twincan, wit, bwj. '86, pr.n.o.t.k. Tel. 045-353145, na 19.00 uur.

Te k. wegens omstandigh. Toyota STARLET diesel, z. g.a.n., 40.000 km, bwj. '88, ƒ 10.000,-. Tel. 04490-27160. zondag en maandag na 14.00 uur bellen en vragen naar H. Oratius.

Triumph

Te koop TR3A, bwj. '61, pr. ƒ 18.750,-; TR4A, bwj. '68 voor rest. 045-271017.

Triumph SPITFIRE 1500 Cabriolet, 1977, import USA ƒ 8.500,- Tel. 04958-91917.

Volkswagen

VW Golf MEMPHIS juni 1988 1300 cc grijs metalic. Zeverij 7 Schaesberg.

GOLF 1600 S 1980 zilvergrijs, sunroof, licht met. velgen, i.g.st. elke keur. toegest. Vr.pr. ƒ 2.950,-. Tel. 045-713078

VW GOLF GTi, bwj. '84, rood, 82 Kw., 1e eigen., vr. pr. ƒ 14.500,-. 04499-1199

VW GOLF Cabrio GLS, i.z. g.st., div. extra's, ƒ 12.900,-. Marc Dassen Auto's. 043-614164/634302.

Te k. weg. vertrek buitenl. VW POLO, bwj. '82, 85.000 km, geel, Nederl. kent. Tel. 09-49.240759252.

VW GOLF 1.3 bwj. '86, wit, 73.000 km, pr. n.o.t.k. 045-417081.

Turbo-D-Fans attentie, rode GOLF GTD, bwj. '84, kent. '86, (geen schade). Met vele extra's, 125.000 km. Tel. 045-440433.

VW GOLF GTD, bwj. '86, 80.000 km., i.z.g.st., vr.pr. ƒ 21.000,-. Tel. 045-441939

Te koop zwarte GOLF 1600 automaat, GTi-look, i.z.g.st., br. banden, radio-cassette met diefstalslede, APK aug. '91, vr.pr. ƒ 2.200,-. Navolaan 148, Heerlen-Noord.

Te koop GOLF C 1300, bwj. sept. '88, kl. blauwmetallic, km.st. 46.000, i.z.g.st., pr.n. o.t.k. Tel. 045-317066.

GOLF bwj.'79, APK tot 7-'91 ƒ 950,-, AAA-winkel, Rumpenerstr.116 Brunssum

GOLF 1.8 CL 3-drs. bwj. '84, nw. model, GTi-look, i.z. g.st., vr.pr. ƒ 8.750,-. Inr. mog. Tel. 04405-1339.

Te k. gevr. GOLF diesel, grijs kent., schade of defect geen bezwaar. 045-457145.

VW POLO 3-drs, bwj. 11-'81, nw.st. 1e eig., km.st. 77.000, pr. ƒ 3.500,-. Tel. 045-462893

VW GOLF diesel, bwj. '80, APK 17-9-'91, vr.pr. ƒ 2.250,-. Tel. 045-224932. Navolaan 71, Heerlen.

Te k. VW PASSAT L APK 17-8-'91, vr.pr. ƒ 1.350,-, incl. stereo, tel. 04454-1507

Te k. VW GOLF 1300 C bwj. '84, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 9.250,-. 04490-14838.

Te k. VW GOLF D '79 luxe amerik. uitv. 4-drs. tel. 045-272927.

Te k. VW JETTA Elan diesel, bwj. '86, 5-bak. Tel. 04746-2042.

VW 1303 CABRIOLET 1974 import USA, Ferrari-rood, witte kap, sportwielen, i.nw. st., 04958-91917.

Te k. VW Golf 1600 GL, 3-drs, bwj. '88. AUTOSPORT, Schelsberg 175, Heerlen, 045-725507

VW GOLF Diesel 8-'79, wit, 130.000 km, ƒ 2.450,-. 04906-1387.

Te k. VW-BUS, APK gek., bwj. '78, vr.pr. ƒ 1.300,-. Tel. 045-728119.

Te k. VW KEVER Cabrio Speedstar, bwj. '73, Monzarood, vr.pr. ƒ 13.750,-, tax. rap. ƒ 18.000,-. Sandberg 25 Kerkrade. 045-453831.

VW BUS inr. kampeerauto, 60 dgn. kaart, bwj.'78, LPG, kl. motorisch defect. APK tot 8-'91, vr.pr. ƒ 1.150,-. Tel. 04498-58465.

Volvo

Te k. VOLVO 66 autom. bwj. 10-'79, APK 10-'91 i.z.g.st. ƒ 2.000,-, 045-270010.

VOLVO 345 L bwj. '81 APK. juli '91. Vr.pr. ƒ 2.450,-. Tel. 045-740754 na 18.uur 045-712131

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Ik zoek VOLVO 340 op benzine. Tel. 09-49-241602242 Aken.

Te k. VOLVO 244 GL, bwj. '79, km.st. 193.000, vr.pr. ƒ 2.000,-. Tel. 045-227378

VOLVO 345 ('81) i.g.st., ƒ 2.700,-. Tel. 045-419349.

Volvo 440 GL injektie 1989, Volvo 440 DL 1989. Volvo KLIJN, De Koumen 7, Hoensbroek, 045-220055.

Te k. VOLVO 244 diesel, bwj. '81, APK gek., vr.pr. ƒ 3.500,-. Tel. 04755-2114.

GRATIS. Uw verenigingsnieuws op LD-TV. Tel. 045-739300.

KLIJN OCCASIONS

Volvo 740 GLT 16 Valve, antraciet, 1989; Volvo 740 GLE, blauwmetallic, 1989; Volvo 740 GL turbo diesel, wit, 1987; Volvo 440 turbo, grijsmetallic, 1989; Volvo 440 DL, rood, 1989; Volvo 340 DL, 5-deurs, wit, automaat, 1989; Volvo 340 GL, 4-deurs, automaat, 1988; Volvo 340, 5-deurs, 1700 CC 1990; Volvo 340 DL, 3-drs., diesel, 1987; Volvo 340 DL, 4-deurs, groenmetallic, 1987; Volvo 360 2.0 L, injection, 1987; Volvo 340 DL, 4-drs., 1700 CC, 1986; Volvo 340 GL, 1700 CC, 3- en 5-deurs, 1986;

Volvo Klijn
DE KOUMEN 7, HEERLEN
TEL. 045-220055.

Met een PICCOLO Limburgs Dagblad uw oude spulletjes kwijt. Piccolo's doen wonderen... Probeer Tel. 045-719966.

VOLVO type 343 L, b 3-drs., APK 3-'91, nw nw. uitl. i.z.g.st. 045-4

VOLVO 340 Luxe Sedan, 1e eig., nw. m apart mooi, verk. in ƒ 10.950,-. Inl. 043-2

VOLVO 360 2.0 L inj. '86, hagelnwe auto ƒ 9950,-. 04406-1313

VOLVO 480 ES Turb bwj. 1986, i.z.g.st. T 04490-46373.

VOLVO 343 DL auton io, trekh., APK ƒ 750,-. Tel. 045-726

VOLVO 244 GL, die verdrive, '83, 180.00 garantie ƒ 7.900,-. A W. Schoffelen, 04404

Met een PICCOLO Limburgs Dagblad uw oude spulletjes kwijt. Piccolo's doen wonderen... Probeer Tel. 045-719966.

Diversen

Blaupunkt auto-hifi
Autoradio's - antidiefstalsledes - versterkers equalizers - pasklare luidsprekers voor elk type CD-spelers - inbouwsets etc.
Tevens verzorgen wij voor U de inbouw!!

KERP B.V
In de Cramer 31, Heerlen.
Tel. 045-716951.

Mazda Auto Leymborgh biedt
Mazda 626 2.0 12 V GLX PS coupé 11-'87, '88; Maz 1.8 GLX HB LPG '88; Mazda 626 1.6 LX HB veel extr Mazda 626 2.0 GLX NB 2 x '86, '83; Mazda 626 LX Mazda 626 1.6 GLX coupé '85; Mazda 323 1.6i GTX le acc. '86; Mazda 323 1.3 LX HB '86; Mazda 323 HB '85/'81; Mazda 323 sedan 1.5 GLX PS 11.000 k '89; Mazda 323 sedan 1.3 LX aut.'88; Mazda 323 1.3 LX '86/'87; Mazda 323 1.5 HB GT '82; Alfa Sud org. auto nw.st. '84; VW Golf 1.8i GT abs. nw.st. ' Golf 1.3 CL schuifdak '87/'88; VW Jetta 1.3 C '87 Sierra 1.6L 5-drs., '83; Ford Escort Laser 1100 cc '8 Orion 1.4 CL sedan '87; Opel Kadett 1.2 S abs.nw veel acc.; Opel Kadett 1.3S HB '82; Nissan Sunny 1 aut. abs.nw.st. '87; Toyota Corolla 1.6 GL sedan'8 Panda 34 uitv. 40.000 km, '86; Mitsubishi Lancer R drs. '86; Mitsubishi Galant 16 GL '82; Mitsubishi S 1.6 GLX '83; Honda Accord 1.6 HB '82; BMW 316 2 motor '81.
Mazda Kroon Occasions.
Bornerweg 2-8 LIMBRICHT. Tel. 04490-1583

Radrema uw Mazda dealer
Kijk en vergelijk onze prijzen:
* Extra zekerheid
* A.N.W.B. keuring
* Omruil Garantie
* Mazda Kroon Garantie

MAZDAKROON OCCASIONS

Volvo 340 DL .... 1983 ƒ
Citroën Axel 1.1. .... 1986 ƒ
Mazda 323 HB 1.3 LX .... 1984 ƒ
Ford Sierra, verkoop client .... 1984 ƒ
Mazda 626 Coupé 2.0 GLX .... 1983 ƒ
Fiat Uno 45 .... 1986 ƒ
Mazda 626 HB 1.6 automaat .... 1983 ƒ
Nissan Cherry 1.3 GL .... 1985 ƒ
Opel Corsa HB 1.2S .... 1985 ƒ 1
Austin Metro 1.3 LS .... 1988 ƒ 1
Suzuki Alto GL 1.0 l. als nieuw .... 1989 ƒ 1
Volvo 340 1.4 l. .... 1986 ƒ 1
Ford Sierra 2.0l. .... 1985 ƒ 1
Mazda 323 HB 1.3 verkoop client .... 1986 ƒ 1
Subaru Justy 1.2GL .... 1986 ƒ 1
Nissan Bluebird 1.6 LX verkoop client .... 1986 ƒ 1
Nissan Micra 1.3 DX Trend .... 1988 ƒ 1
3 x Mazda 323 Sedan 1.3 LX v.a. .... 1986 ƒ 1
Austin Montego 1.6 L .... 1987 ƒ 1
Ford Escort Laser 1.6 Diesel .... 1986 ƒ 1
Mazda 323 Sedan 1.3 GLX v.a. .... 1986 ƒ 1
Mazda 323 HB 1.3 GLX v.a. .... 1986 ƒ 1
Mazda 626 HB 1.6 GLX v.a. .... 1986 ƒ 1
Seat Ibiza 1.5 GLX en vele accessoires .... 1988 ƒ 1
Mazda 323 HB 1.3 LX v.a. .... 1987 ƒ 1
Mazda 626 HB 1.6 GLX v.a. .... 1987 ƒ 1
Renault 21 TS .... 1987 ƒ 1
Mazda 626 Sedan 1.6 DX .... 1988 ƒ 1
Mazda 121 Cabrio Top 1.3 .... 1989 ƒ 1
Nissan Sunny Coupé 1.6 SLX .... 1988 ƒ 1
Opel Kadett HB 1.3 G, vele accessoires .... 1988 ƒ 1
Renault 11 GTL 5-deurs .... 1989 ƒ 1
VW Golf 13 CL .... 1989 ƒ 1
Honda Accord 2.0 EX .... 1988 ƒ 2
BMW 730 injection .... 1987 ƒ 5
VW Corrado .... 1989 ƒ 5

Ford Escort 1.6 L ....
Mazda 323 Ensign 1.5 ....
Mazda 323 Sedan 1.3 GLX ....
Mazda 626 HB 2.0 GLX en PS ....
Mazda 626 HB 1.6 LX ....
Mazda 626 HB 2.0 GLX ....
Mazda 626 HB 2.0 GLX en PS ....
Mazda E2000 bestelw., dubb.cabine, benzine ....
Opel Ascona 1.6 L ....

OPKNAPPERS:

Ford Escort Estate 1.6 licht beschadigd ....
Ford Fiësta ....
Nissan Cherry ....
Opel Ascona 1.6 ....

Radrema Auto's BV.
Galjoenweg 73, Beatrixhaven Maastricht, tel. 043-6

Radrema, voor meer zekerhe
Wanneer de gekochte auto niet aan uw wensen v ruilt u hem gewoon weer in, binnen de termijn van 1 voor hetzelfde bedrag waar u hem voor gekocht
Ook weer zo'n zekerheid e service van Radrema.

Heca B.V.

Opel Kadett HB 1.6 D rood, ...
Opel Vectra 1.6i GL grijs ....
Opel Kadett Caravan 1.6 SV wit ....
Opel Kadett 1.2 HB kleur groen ....
Opel Omega 1.8 SV m. gas, blauw ....
Mazda 626 Sedan 2.0 blauw ....
Nissan Sunny coupé 1.6 i, rood ....
Volvo 440 GL blauw ....
Volvo 740 GL, diesel, kleur groen ....
Ford Siërra 2.3 D Sedan, wit ....
Ford Siërra 2.3 D HB wit ....
Toyota Corolla diesel champagnemetal. ....

Mercedes Benz bus MB 100 wit ....
Ook het adres voor nieuwe en gebruikte onder

Autobedrijf Heca B.V.
Rimburgerweg 40, Brunssu
Tel. 045-273177/273173.

Voor Piccolo's zie verder pagina 22

Limburgs Dagblad
sport

FC Twente slaat pas toe na ernstige blessures Meijer en Van Helmond

Pijnlijk verlies Fortuna

door fred sochacki

ENSCHEDE – Een eerste competitienederlaag is bitter. Zeker als die gepaard gaat met het verlies van twee spelers. Erik Meijer en Marcel van Helmond moesten al vroeg in de strijd met ernstige blessures het veld ruimen. Vanaf dat moment ontbrak het Fortuna aan lef; de angst was in de gelederen geslopen. FC Twente profiteerde en won met het kleinst mogelijke verschil: 1-0. Een Nederlaag voor de ploeg uit de Baandert die amper te wijten is gebrek aan inzet of voetballend vermogen. Daarvoor zat de schrik te zeer in de benen van de ploeg van Han Berger. Angst waarvan de ploeg zich amper kon bevrijden. Vooral ook omdat scheidsrechter Egbertzen de vaak grof tackelende Twente-spelers rustig hun gang liet gaan.

Dat resulteerde in voldoende kansen voor de ploeg van Theo Vonk. „We hebben Fortuna goed bespeeld en meteen vastgezet. Ik moet mijn spelers een compliment maken voor de vechtlust. Alleen de kansen werden niet goed genoeg benut". Dat de vechtlust van zijn ploeg regelmatig de grens overschreed kwam niet ter sprake.

Han Berger had geen moeite toe te geven dat FC Twente verdiend had gewonnen. „Een duidelijk verhaal. Onze organisatie werd door het uitvallen van Meijer en Van Helmond uit elkaar gehaald. We hebben niet meer het vermogen gehad dat op te vangen. Dat had gevolgen voor ons spel. We zijn niet meer terug in de wedstrijd gekomen. Je verliest nooit graag. Desalniettemin hebben we een moeilijke serie goed afgewerkt. Ik hoop dat de blessures meevallen, zodat vrijdag tegen Feyenoord de draad weer opgepakt kan worden."

De ambitie om de derde plaats in de competitie in Diekman gestalte te geven moest Fortuna al na een half uur laten varen. Een ongelukkige botsing tussen Dikken en Erik Meijer werd de Fortuna-verdediger noodlottig. Meijer was amper per brancard van het veld of het ongeluk sloeg andermaal toe. Marcel van Helmond verstapte zich, hinkte nog een paar minuten mee en moest vervolgens het veld ruimen.

Fortuna moest dus verder zonder de degelijkheid van zijn voorstopper en de individuele acties die Van Helmond de voorbije wedstrijden tot een van de gevaarlijkere aanvallers maakte. Terwijl hij zijn pijn zat te verbijten in de kleedkamer werd Erik Meijer (gescheurde knieband) naar het ziekenhuis getransporteerd. Daar legde clubarts Vierhout, die net tevoren Twente-verdediger Fred Rutten aan diens knie had geopereerd, een noodspalk aan om het vervoer per spelersbus naar Limburg mogelijk te maken.

De ploeg uit De Baandert verloor niet alleen twee vaste waarden, maar ook het veldoverwicht dat het tot aan die ongelukkige momenten had. Fortuna kreeg in de aanvangsfase dan ook veruit de beste kans. Aziz Doufikar speelde Fred de Jong vrij, maar oog-in-oog met de doelman Hans de Koning schoof de Nieuwzeelandse spits de bal langs de verkeerde kant van de paal.

De mogelijkheden van de thuisploeg, schoten van Mrkela en Dikken, waren een zekere buit voor Ruud Hesp. De Sittardse sluitpost stond een minuut voor de pauze echter voor zijn zwaarste beproeving. Etienne Barmentloo tikte Michael Dikken aan. De Twente-middenvelder bezon zich meteen op het feit dat scheidsrechter Egbertzen de leiding had en ging theatraal ter aarde. Met voorspelbaar succes. Mitar Mrkela mocht het karwei vanaf de stip afmaken. De voormalige speler van Rode Ster knalde evenwel overtuigend hard naast.

Aangeslagen

Uitstel van executie. Ruim tien minuten had FC Twente na de hervatting nodig om de aangeslagen Sittardse formatie de definitieve dreun te geven. Maurice Postma, voor het eerst in de selectie van de ploeg van Theo Vonk, verraste Ruud Hesp met een afstandsschot. Een pure toevalstreffer en het duidelijkste bewijs dat de ploeg van Han Berger het fortuin gisteravond zeker niet op z'n hand had.

FC Twente controleerde vanaf dat moment de wedstrijd maar kon, mede door toedoen van Ruud Hesp de voorsprong niet vergroten. Ook in deze fase, waarin de thuisploeg twee uitstekende kansen via Neijenhuis kreeg, lachte Fortuna het geluk niet toe. Scheidsrechter Egbertzen bewees andermaal waarom hij vrijwel wekelijks ter discussie staat. Fred de Jong werd door André Paus in het strafschopgebied omver getrokken, maar de onpartijdige wuifde alle protesten weg.

● *Roger Reijners voorkomt dat André Karnebeek in balbezit komt.* Foto: BERT WIERINGA

FC Twente-Fortuna Sittard 1-0 (0-0) – 58. Postma 1-0. Scheidsrechter: Egbertzen. Toeschouwers: 5.000.

FC Twente: De Koning; Elzinga, Paus, Postma en Karnebeek; Gaasbeek (67. Roelofsen), Ter Avest (46. Nielsen) en Dikken; Neijenhuis, Mulder en Mrkela.

Fortuna Sittard: Hesp; Maessen, Meijer (15. Samuel), Mordang en Frijns; Van Helmond (23. Barmentloo), Sneekes en Reijners; Doufikar, De Jong en Brusselers.

Nederlaag Bayern

BREMEN – Bayern München heeft de eerste competitie-nederlaag van het seizoen geleden. Werder Bremen versloeg de veelvoudige kampioen op eigen veld voor meer dan 30.000 toeschouwers met 1-0. De Werder-verdediger Uli Borowka maakte in de 52ste minuut het enige doelpunt: een schot van 25 meter afstand recht in de bovenhoek. FC Kaiserslautern nam met een verdiende zege (2-1) op Leverkusen de leiding in de Bundesliga over.

Yellewo snelste

SCHAESBERG – Het Stayerskampioenschap van Limburg is in eigen land gebleven. De Belgische miljonair Trojaan Darby bleek niet bestand tegen het geweldige uithoudingsvermogen van Yellowa.

Uitslagen:
Enzo Spinny-prijs: 1. Easy Wind (G.W. van Eykelenborg) 2.54,4 - 1.23,0; 2. Cifi Girl du Puit; 3. Esprit Bar. Niet gestart: Eclante, Enyo Darby, Daily Express. Winn. 2,80; pl. 2,20, 23,60; koppel 27,10; trio 153,50.
Eldert Norton-prijs: 1. Jonah Kosmos (M.Manninen) 3.32,0 - 1.21,5; 2. Must B Courageous; 3. Davina Heldia. Winn. 6,10; pl. 2,10, 1,40; koppel 4,20; trio 124,80.
Cruise Missile-prijs: 1. Snowshoe Thompson (M. Manninen) 2.54,7-1.23,2; 2. Elfje van Troje; 3. Osewaard; 4. Transgressor. Winn. 1,70; pl. 1,60, 4,00; koppel 10,20; trio 26,00; kwartet 67,70.
Blitz Uithuizen-prijs: 1. Bravo Nora (K. Woudstra Jr) 2.47,3 - 1.19,7; 2. Zeb van de Lente; 3. Amber Enzelens. Niet gestart: Zinarro A. Winn. 3,--; pl. geen; koppel 9,30; trio 18,10.
Evita Jooshof-prijs: 1. Nora Export (F.Gorter) 2.52,5 - 1.22,1; 2. Emado; 3. Emay Crown. Niet gestart: Dublin DR, Balske B, Camorine SV. Winn. 2,90; pl. 1,80, 1,80; koppel 5,20; trio 71.50.
Fiasco-prijs: 1. Crown Chief (M. Manninen) 2.06,1 - 1.18,4; 2. Dave Victrix; 3. Aran's Glory; 4. Dean Boszorg. Niet gestart: Crappo Elsene. Winn. 2,40; pl. 1,20 1,60 1,50; koppel 12,30; trio 85,00; kwartet 421,00.
Dream's Crown-prijs: 1. De Bies Princes (C. F. Kamminga) 2.47,9 - 1.20,6; 2. Dallas Cede; 3. Quote Unquote. Niet gestart: Cindy M en Clipper VDB. Winn. 1,50; pl. 1,00 1,00; koppel 1,90, 5,90.
Chockey Treen-prijs: 1. Brigitta R (L. A. Reuten) 2.06,1 - 1.18,4; 2. Castlewalk; 3. Charlotte Hanover. Winn. 1,70; pl. 1,30 2,00 1,50; koppel 5,90; trio 58,10.
Stayerskampioenschap: 1. Yellowa (A. W. Blok) 5.31,6 - 1.19,7; 2. Bekila Ludwig; 3. Crack M; 4. Keystone Pompeli. Winn. 1,60; pl. 1,30 1,80 2,40; koppel 9,60; trio 101,70; kwartet 326,60.
Eclair Dakota-prijs: 1. Dunja Elsene (F. F. van den Berg) 2.07,3 - 1.19,3; 2. Chipper; 3. Canino. Niet gestart: Eland M. Winn. 3,40 pl. 1,50 3,20; koppel 45,40; trio 270,30.; W-5 Spel (9-3-3-5-10): 24,10. Totalisator-omzet: 128.307,00

Feyenoord biedt excuses aan in zaak rond Sabau

ROTTERDAM – Het bestuur van Feyenoord heeft gisteren in een telex de Roemeense minister van Sportzaken, Cornel Dinu, verontschuldigingen aangeboden voor het geval de indruk zou zijn ontstaan dat door de bewindsman rechtstreeks bedreigingen zouden zijn geuit aan de international Ioan Sabau.

De telex werd gestuurd naar aanleiding van een onderhoud van directeur Martin Snoeck met Sabau, kort na diens terugkomst uit Bukarest, waar hij met het nationale team meespeelde in een wedstrijd tegen Polen. Daarbij stelde Feyenoord vast dat de bij Sabau bestaande gevoelens van onbehagen en bedreiging na een gesprek met Dinu zijn weggenomen.

Afgelopen zondag maakte Snoeck na de wedstrijd van Feyenoord tegen Willem II in Tilburg melding van het feit, dat de familieleden van Sabau in Roemenië gevaar zouden lopen als deze zou weigeren voor het Roemeense team te spelen. Sabau, die in een eerdere wedstrijd tot zijn ongenoegen op de bank moest plaatsnemen, had die indruk gekregen in een telefoongesprek op 22 september met Dinu.

Tweede Finse trainer naar Schaesberg

SCHAESBERG – De draf- en renbaan Schaesberg heeft gisteravond zijn tweede Finse trainer binnen gehaald. De Fin Jan Nygard wordt na het vertrek van Piet Zandt de nieuwe buurman van Mikko Manninen. Nygard neemt ruim twintig paarden mee naar Nederland, waaronder vier Finse toppaarden. Vanaf 8 oktober zal de Scandinaviër zijn trainingen in Schaesberg beginnen.

Ernstig ongeval Donnelly

● *Tijdens de training voor de Grote Prijs van Spanje formule I is in Jerez de la Frontera een ernstig ongeluk gebeurd. Tien minuten voor het einde van de training raakte de Engelsman Martin Donnelly door een nog niet opgehelderde oorzaak de macht over zijn Lotus kwijt. Met volle snelheid botste de wagen tegen de vangrails. De bolide brak door midden en de 26-jarige Engelse coureur werd met zijn stoel op het circuit geslingerd. Aanvankelijk zag het er naar uit dat de Brit de klap niet had overleefd toen hij roerloos bleef liggen. Donnelly werd per helicopter naar een ziekenhuis in Sevilla overgebracht waar hij weer bij bewustzijn kwam. Na een eerste onderzoek bleken zijn linkerbeen en enkele ribben gebroken. Tevens werd gevreesd voor een schedelbasisfractuur.*

SINT-KATALIJNE-WAVER – Patrick Strouken is bij een profkoers in het Belgische Sint-Katalijne-Waver in een deelnemersveld van negentig renners als veertiende geëindigd. De wielrenner uit Munstergeleen werd tweede in de sprint van het peloton, dat op 3.09 minuten van de Belgische winnaar Patrick van Roosbroek eindigde. Voor Strouken finishten nog de Nederlanders Jacques Hanegraag (vierde) en Johan Lammerts (zesde).

Van der Vleuten voortvarend

Van onze medewerker
TOINE RAMAEKERS

BEEK – Eric van der Vleuten, viervoudig winnaar van de Grote Prijs van Beek en dus goed thuis in Ruitersportcentrum Het Edeele Ros, heeft er op de tweede dag van het nationaal springconcours geen twijfel over laten bestaan dat hij ook dit jaar weer graag voor deze ereplaats in aanmerking wenst te komen.

De Limburgse topruiters gebruikte de eerste nationale rubriek gisteren duidelijk om hun paarden warm te laten lopen. In de tweede en vooral ook derde rubriek mengden zij zich pas goed in strijd. Men name Toon Holtus en Rob Ehrens gaven elkaar maar weinig toe, terwijl coming-man Eric Willemsz Geeroms en Emiel Hendrix op enige afstand nog niet het uiterste uit hun paarden willen halen. Gezien de prestaties van deze Limburgers, zal het publiek nog een aantal spannende rubrieken tegemoet kunnen zien.

Uitslagen:
Licht groep 1: 1. M. Korompis met Centurion 2. C. Boonen met So Long 3. N. Nelissen met Rowena Z. **Groep 2:** 1. L. Steeghs met Diana 2. I. Wenmekers met Alberto 3. L. Steeghs met Expectation. **1.30 mtr:** 1. Eric van der Vleuten met Olympic Balthazar 2. Carry Huis in t Veld met Secret Power 3. Johan Laseur met Black Magic. **1.40 mtr:** 1. Albert Voorn met Opstalans Goldika 2. Bert Romp met Waldo 3. Toon Holtus met Saga Royal 4. Rob Ehrens met Optiebeurs Ahorn. **1.30 mtr jacht:** 1. Rob Ehrens met Optiebeurs Stability 2. Toon Holtus met Tiger 3. Marcel Willems met Caicos en Bert Romp met Liberty. **Finale beginners** :1. M. Parren met Edor 2. J. Hellebrekers met Careful 3. G. Joosten met Next One.

Dousberg koploper

HEERLEN – Dousberg heeft door winst (2-4) in Tilburg van het stugge Norma Koestiek de kop van de ranglijst in de eerste divisie C van de zaalvoetbalcompetitie gepakt. Deze moet echter wel gedeeld worden met Hooghuis Sport.

Nadat Dousberg vrij snel op voorsprong kwam werd men voor de rust nog verrast door twee counters van de thuisclub. Na de pauze bleek de routine van de Maastrichtenaren de doorslag te geven. Via drie treffers van Ron Schoens werd de zege in Tilburg veilig gesteld.

Norma Koestiek-Dousberg 2–4 (2–1) – 0–1 J. Quaden; 1–1 en 2–1 N. Koubaby; 2–2, 2–3 en 2–4 Ron Schoens.
Stand: 1. Dousberg Park 3–6 (14–5); 2. Hooghuis Sport 3–6 (13–5); 3. Bouwfonds 3–5 (12–5); 4. FC Wierts 3–4 (8–6); 5. Bunga Melati 3–4 (4–3); 6. Stap In Entree 3–3 (11–8); 7. Roermond 3–3 (7–7); 8. Norma Koestiek 3–2 (4–6); 9. Molier 3–1 (8–16); 10. Schoenenreus 3–1 (4–12); 11. FC Brunssum 3–1 (5–8); 12. Tongelreep 3–0 (4–12).
Hoofdklasse Noord: EJA-Neeritter 1–1; Baarlo-Donderberg 1–7; Amicitia-ZVV Postert 3–2.

Marseille troeft AS Monaco af

MONACO – AS Monaco, woensdag op eigen veld tegenstander van Roda JC in de returnwedstrijd van de eerste ronde van het Uefacuptoernooi, heeft gisteravond voor eigen publiek een forse nederlaag geleden tegen koploper Olympique Marseille: 1-3. Door dat resultaat heeft de ploeg van Franz Beckenbauer na elf competitiewedstrijden al vijf punten voorsprong op de Monegasken.

Programma betaald voetbal

eredivisie

Twente-Fortuna Sittard 1-

PSV	5	3	2	0	8	13-
Ajax	5	3	2	0	8	10-
Twente	6	3	2	1	8	7-
Fortuna Sittard	6	2	3	1	7	7-
Willem II	5	2	2	1	6	10-
Groningen	5	2	2	1	6	8-
NEC	5	1	4	0	6	6-
RKC	5	2	2	1	6	5-
Feyenoord	5	1	3	1	5	9-
Vitesse	5	1	3	1	5	6-
Sparta	5	1	3	1	5	6-1
Volendam	4	2	0	2	4	7-
Den Haag	4	1	1	2	3	5-
Roda JC	5	1	1	3	3	7-1
SVV	5	0	3	2	3	1-
Heerenveen	5	1	1	3	3	4-1
Utrecht	5	1	0	4	2	4-1
MVV	5	1	0	4	2	5-1

Vandaag 19.30 uur:
NEC-Sparta
Heerenveen-Roda JC
Morgen 14.30 uur:
PSV-Den Haag
MVV-Ajax
Utrecht-SVV
Groningen-Willem II
Feyenoord-RKC

eerste divisie

Zwolle-Eindhoven 0-

Graafschap	9	7	2	0	16	21-
Helmond Sport	9	6	3	0	15	17-
NAC	9	5	4	0	14	23-1
VVV	9	6	2	1	14	19-
AZ	9	6	2	1	14	14-
Eindhoven	10	5	3	2	13	16-1
Heracles	9	5	2	2	12	16-
GA Eagles	9	3	5	1	11	16-1
Haarlem	9	4	2	3	10	17-2
RBC	9	3	3	3	9	13-1
Dordrecht '90	9	2	5	2	9	18-1
Telstar	9	2	4	3	8	13-1
Cambuur	9	2	4	3	8	11-1
Emmen	9	1	5	3	7	11-1
Vlissingen	9	2	2	5	6	14-1
Veendam	9	1	4	4	6	12-1
Zwolle	10	0	4	6	4	8-2
Excelsior	9	1	1	7	3	7-2
BVV Den Bosch	9	1	0	8	2	9-1
Wageningen	9	0	1	8	1	11-2

Zwolle-Eindhoven 0-1 (0-1) – 2. Wasman 0-1. Scheidsrechter: Van Haaften. Toeschouwers: 1250. Rode kaart: 6[illegible] Vromans (Eindhoven) wegens slaan van Kouwen (Zwolle). Gele kaart: Willen (Eindhoven), Van Korstanje (Eindhoven), Konterman (Zwolle), Smoe[illegible] (Zwolle) en Pen (Zwolle).

Vandaag 19.30 uur:
Heracles-Telstar
GA Eagles-VVV
Wageningen-BVV Den Bosch
Graafschap-Excelsior
NAC-RBC
Emmen-Helmond Sport
Haarlem-Cambuur
Vlissingen-Veendam
Morgen 14.30 uur:
AZ-Dordrecht '90

heerenveen-roda

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter Blom

Heerenveen (opstelling): Swager, Got[illegible], loze, Hofstede, Groen, Hesp, Gall, André de Jong, Verbeek, Dechelver, Van Dijk, Hommeles. **Geschorst:** Maarten de Jong.
Roda JC (selectie): Bolesta, Smits, Broeders, Luypers, Boerebach, Janssen, Trost, Van der Luer, Blattler, Hofman, Haan, Arnold, Verhagen, Van der Waal, Senden, Van Egmond, Diliberto, Romero, Vanderbroeck. **Geschorst:** Groenendijk. **Geblesseerd:** Hanssen.

ga eagles-vvv

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter Van Swieten

GA Eagles (opstelling): Ensink, Hulshof, Pique, Arts of De Haas, Schenning, Bosvelt, Heering, Pothoven, Van den Brink, Overmars, Buisman.
VVV (opstelling): Roox, Rutten, Janf[illegible]da, Verberne, Derix, Janssen, Driessen, Verbeek, Venetiaan, Boere, Gerester[illegible]
Geblesseerd: Polman, Minten, Va[illegible] Aerts.

mvv-ajax

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter Van der Ende

MVV (selectie): De Haan, Linders, Tha[illegible] Benneker, Quaden, Van Berge Henegouwen, Delahaye, Driessen, Verhoeven, Vincent, Lanckohr, Nöllgen, Van de Boogaard, Uitman, Smeets, François.
Ajax (opstelling): Menzo, Blind, Vin[illegible] Wouters, Frank de Boer, Winter, Bergkamp, Witschge of Kreek, Van 't Schi[illegible] Petterson of Willems, Roy.

belgie

Vandaag 20.00 uur:
Beerschot-Cercle Brugge
Lierse SK-AA Gent
Club Brugge-Club Luik
Charleroi-St. Truiden
Standard Luik-FC Antwerp
RWDM-KV Mechelen
Racing Genk-Anderlecht
Morgen 15.00 uur:
Waregem-Lokeren
Germinal Ekeren-Kortrijk

bundesliga

Werder Bremen-Bayern Munchen 1
Kaiserslautern-Bayer Leverkusen 2
Monchengladbach-Hertha BSC 2

Vandaag 15.30 uur:
Dusseldorf-Bayer Uerdingen
Karlsruher SC-FC St. Pauli
Stuttgart-Wattenscheid
HSV-Eintracht Frankfurt
FC Köln-Dortmund
Bochum-FC Nurnberg

Auto's

Diversen

Inruilauto's

erse Fiat Panda's t. 34 en 45 van '85 t/m	1986
erse Fiat Panda's 750 en 1000 van 1986 t/m	1989
erse Fiat Uno's 45 van 1983 t/m	1989
Uno 60 S 3-drs.	1988
Uno 70 SL 5-drs.	1986
Uno 75 SX 3-drs.	1989
erse Fiat Ritmo's 3 en 5-drs. van 1982 t/m	1986
Regata 70, 5 versnell.	1987
Regata 85 S	1984
Croma CHT	1987
oen Visa 2	1985
d Fiesta 1.1 L	1983
d Escort 1.3 L	1983
el Corsa TR 1.2 S	1984
nault 11 TXE	1985
nault 5 GTL	1986
Polo	1988
diesel 3-drs.	1987

Diverse goedkope inruilers vanaf ƒ 1.000,-.

FIAT

Fiat Klankstad Kerkrade
Kaalheidersteenweg 185, tel. 045-413916.

May Crutzen biedt aan

roen BX 16 TZi blanco kenteken blauwmet	
9 GTI rood	1989
9 GT zilver	1985
9 GTI groenmet	1989
4 RE wit	1988
4 RTG blauwmet	1990
6 TRi break blauwmet.	1988
6 RD break diesel zilver	1987
6 TGI rood dec.	1989
GT zilver	1988
break 20 RE zilver	1989
ugeot 405 SR beige met schuifdak	1988
5 break rood	1983
Golf 1600 automaat wit	1984
el Commodore 2500 brunmet.	1979

Hunsstr. 33
Ubachsberg 045-752121

Gezocht

el Kadett type D 80 t/m 84 gen aantrekkelijke prijzen. Wij bieden aan o.a.: Kadett '86 ƒ 13.250,-; Kadett '87 ƒ 15.950,-; Ascona '86 ƒ 14.950,-; Escort '87 ƒ 15.950,-; adett 4-drs. '86 ƒ 14.950,-; Volvo 340 Winner '86 9.950,-; Volvo 340 5-drs. 86 ƒ 13.950,-; Volvo 340 L '87 ƒ 15.950,-Keuze uit plm. 80 auto's.

Göttgens Sittard
Haspelsestraat 20
Tel. 04490-16565.

GÖTTGENS SITTARD

Welling Opel Top of the Line Occasions

dett 4-drs. 1.3 Club get. s staalgrijsmet. radio 000 km 1e eig. aug. 88; dett 3-drs. 1.3 Club 1e 22.000 km '88; Kadett rs. sp.velgen striping eo 1e eig. '88; Kadett 3-s. 13 S Sport 1e eig. sp. gen stereo striping spoiaug. '87; Kadett 3-drs., rs., 5-drs. in alle kleuren maten '85 t/m '86; Kadett dett Caravan 3-drs 12 S, ; Corsa 4-drs 12S, 1e '87; Corsa 2-drs. 1.3 ving 1e eig. striping '88; rsa 3-drs. 1.2 Swing get. s 1e eig. stereo '88; rsa 3-drs. 1.3 GL 11-87; rsa 3-drs. 12 S GL 1e eig. ; Corsa 3-drs. 12 S 1e 39.000 km '85; Ascona rs. 16 S LPG open dak Ascona 4-drs. Touring S zeer mooi '84; Citroen x-way open dak spec. kleding stereo bumpers in ur 11.000 km 1e eig. juli Citroen Visa 5-drs. '86; nault 9 GTL 4-drs. 5-bak glas stereo '87; Honda intet 5-drs. '81. Inr. en anc. mog.

OPEL welling

aefland 2, Brunssum Tel. 045-257700.

KLIJN OCCASIONS

nda Civic 1.5 GL 16 Val- 1989; Ford Escort 1.4 CL vo. 5-deurs, 1988; Opel dett 1.8 Club, 5-deurs, 88; Opel Kadett 1.6 Club dan, 1988; Mitsubishi t 1.2 EXE, 3-deurs, 1988 yota Starlet 1.0 DL, 1987; Jetta 1.3 Elan, 1987; subishi 1.8 GL diesel, ioncar, 1988; Peugeot GR 1.6 stationcar, 1986 Passat 1.8 stat.car 1985

Volvo Klijn
KOUMEN 7, HEERLEN.
Tel. 045-220055.

korijders opgelet! Voor al gebruikte onderdelen ar Gebr. LIMPENS, Vos-enweg 59 A Heerlen. Al ze onderdelen zijn reeds gebouwd. Tev. inkoop uw sloop- en schade-auto's met afg. RDW-vrijring. Tel. 045-719136.

DETT 12 S '80 ƒ 2.750,-; 5 TL '80 ƒ 950,-; Fiesta ƒ 1.250,-; BMW 320 '78 750,-; Opel Rekord '79 500,- Celica '79 750,-. APK. 04499-5204

LUCAR!!! kontant geld voor Uw auto. Tel. 045-456963.

MG.B.GT '67 m. spaakw. goede orig. st. ƒ 8.750,-, Triumph TR 3 '58, te restaur. ƒ 12.750,-, tel. 043-432103.

KOOPJES! Peugeot 305 GL Braek '84 ƒ 4.250,-, Talbot Horzon 1.3 LS '84 ƒ 3.000,-, Pony Hyundai L '83 ƒ 2.800,-, Subaru 1600 GLF '80 ƒ 2.100,-, Honda Civic '78 ƒ 800,-Renault 4 GTL '80 ƒ 700,-. Ford Thunderbird '76 voor de liefhebber met LPG. Info:04743-1881 b.g.g 04750-10998

INKOOP alle merken auto's, vanaf ƒ 50,-, tot ƒ 30.000,-. Tel. 045-411572 of 427671

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

KADETT Sedan 1.3 LS '87; Kadett GT 1.6 S '86; Corsa TR 1.3 S '85; Kadett HB 1.6 LS '87; Kadett HB 1.3 LS '86; Kadett 1.2 S '83/'80/'79; Rekord 2.0 S '83/'84. Autobedrijf Denneman, Raadhuisstraat 107, Hulsberg.

Citroën Visa '82 ƒ 1.000,-; CX 25 D '84 ƒ 4.750,-; Renault 18 '81 ƒ 1.000,-; Opel Commodore '80 ƒ 2.000,-; Kadett '79 ƒ 1.500,-; Rekord '81 ƒ 2.500,-; Manta '78 ƒ 2.000,-; Nissan Bluebird aut. '81 ƒ 1.750,-; Cherry '80-'81 va. ƒ 500,-; Mazda 929 Combi '81 ƒ 3.750,-; 929 '79 ƒ 750,-; Fiat 131 ƒ 1.000,-; VW Polo '79 ƒ 750,-; Ford Taunus '81 ƒ 2.500,-. Trichterweg 109, Brunssum.

F. v. OPHUIZEN autohandel biedt aan: Ford Escort 1.3 Laser '86; BMW 320-6 schuifd., 5-bak, 11-'81; Toyota Celica ST nw. mod. '83; Opel Rekord 2.3 D, nw.m., 11-'83;Renault 11 TD 5-drs. diesel '85; Citroen Visa '85; Fiesta 1.1 '84; Opel Kadett 13 SR '81; Volvo 340 GL aut. 5-drs '83; 2x Datsun Cherry t. '83; 2x Opel Ascona '79, '80; VW Golf GTi '77; Peugeot 305 GL '81; Ford Fiesta 11 L '80; Renault 9 GTL LPG '82; Fiat Panda 34 '81/'83; Talbot Solara 1.6 GL '85; Mini Spec '80; Renault 20 LS, LPG '82; Opel Kadett Combi LPG '78; Mazda 626 LPG '81; BMW 1502 i.z.g.st. '76; BMW 316 '80. Inkoop, verkoop, financiering. Div. inruilers. Akerstr.N. 52C Hoensbroek. 045-224425. Geop. van 10.00-19.00 uur. Zat. 10.00-17.00 uur.

AUTOCENTRUM Voerendaal: Toyota Starlet DL '89, ƒ 14.950,-; Opel Kadett 1300 Club 3-drs. '87 ƒ 15.400,-; Opel Kadett 1200 S 3-drs. magn. velg. '85 ƒ 11.500,-; VW Golf 1300 CL '86 ƒ 14.900,-; VW Kever '83 ƒ 7.900,-; Honda Prelude type '84 ƒ 12.500,-; Mitsubishi Cordia 1600 GSL '84 ƒ 10.250,-; Toyota Corolla 1300 GL automatic '81 ƒ 4.500,-; Toyota Corolla 1300 GL automatic '87 ƒ 15.750,-; Toyota Corolla 1300 GL 5-drs. '86 ƒ 14.500,-; Zastava GTL 65 '86 ƒ 5.750,-; Zastava Yugo 45 L '86 ƒ 4.400,-; Ford Siërra '84 5-drs. ƒ 9.800,-; Volvo 340 DL 4-drs. '84 ƒ 8.250,-; Lada 2104 stat. car '87 ƒ 8.750,-; Lada 2105 1.3 '86 ƒ 6.250,-; Ford Escort 1.4 CL '86 ƒ 15.900,-; Ford Siërra 1.8 CL Sedan '88 ƒ 19.950,-; Opel Rekord 2.0 stat. car '85 ƒ 11.250,-; Ford Scorpio 2.8i GL '86 ƒ 20.900,-. Div. inruilauto's v.a. ƒ 1.500,-; Bovag Garantie, APK, financ. en inruil. Autocentrum Voerendaal, Lada dealer, Valkenburgerweg 13 Voerendaal, tel 045-752999.

Volvo 360 1985 ƒ 5.950,-; Volvo 340 L 5-deurs, 1984, ƒ 6.950,-; Volvo 340 L 3-drs. '85 ƒ 6.950,-; Volvo 340 sedan ƒ 10.950,-; Renault 9 GTL beigemetallic 1982 ƒ 3.950,-; Lada 1200 S wit 1986 ƒ 4.500,-. Volvo A. KLIJN, de Koumen 7, Hoensbroek. 045-220055.

Automobielbedrijf LOVEN Heerlen BV Topoccasions: Mazda 626 Sedan 1.8 GLX '88; Mazda 626 Sedan 1.6 LX '87; Mazda 626 Sedan 1.6 GLX '83; Mazda 626 Coupé 2.0 GLX '87; Mazda 626 HB 1.8 LX '88; Mazda 323 HB 1.3 Ensign '89; Mazda 323 HB 1.3 LX '88; Mazda 323 HB 1.5 GLX '86; Mazda 323 HB 1.3 HB 1.3 LX '86/'85; Mazda 323 Sedan 1.3 GLX '87; Mazda 323 Sedan 1.5 GLX '86; Mazda 323 Sedan 1.3 LX '86; Opel Kadett 1.2 '85/'86; Opel Kadett 1.3 S '86/'87; Opel Kadett 1.6 S '86; Opel Kadett Sedan 1.3 S '86; Opel Ascona 1.8 Traveller 9-11-'87; Opel Ascona 1.6S HB '85; Opel Omega 1.8 S '87; BMW 315 '81; Citroen BX 1.6 TRi '88; Ford Escort 1.4 Ghia '86; Ford Escort 1.3 G '86; Ford Escort 1.4 Ghia '86; Ford Sierra 2.0 GL Laser LPG-onderbouw '86; Ford Siërra 1.6 Laser '85; Ford Siërra Sedan 2.0 C '88; Lancia Y10 Touring '86; Nissan Micra 1.2 aut. '89; Peugeot 405 SRi 1.9 '87; Toyota Corolla 1.3 Special 3-drs 25-10-'85; VW Polo C '86; VW Jetta '87 VW Golf Diesel '86 2x; Mercedes 200 '79. Diverse goedkope inruilers beneden ƒ 5.000,-; Opel Ascona 1.9 '79; Opel Ascona 1.6 '78; VW Passat automaat '74; Volvo 343 DL '80; Volvo 343 DL aut. '77; Mazda 323 HB 1.3 DX '81; Mazda 323 HB 1.3 '80; Mazda 626 Sedan 1.6 met LPG '81; Mazda 616 aut. '75; Mitsubishi Galant Diesel '81; Mitsubishi Colt '81; Ford Capri 2.3 S '79; Renault 18 GTL '79; VW Golf Diesel '80. Eigen financiering. Palemigerboord 401 Heerlen. Tel. 045-722451.

SUBARU busje '84, geel kenteken, 5-pers.; Escort XR3i, als nieuw; Mercedes 250 '80, 6 cilinder m. LPG. Vogelzankweg 113, Landgraaf.

BMW 320 i '88 1e eig. ƒ 29.750,-; 316 '85-'87 1e eig. va. ƒ 13.500,-; 315 '83 ƒ 7.250,-; 323 i '80 ƒ 6.000,-; 520 i '84-'87 va. ƒ 9.750,-; 525 i '82 ƒ 8.250,-; Audi 80 1.8 S '87 1e eig. va. ƒ 21.500,-; 80 GTE Coupé '85 1e eig. ƒ 18.500,-; 1000 CC '84 ƒ 10.500,-; Peugeot 405 GLD '88 1e eig. ƒ 20.750,-; 205, 205 GLD, 104 SL '84-'87 va. ƒ 3.000,-; Opel Omega Combi '87 1e eig. ƒ 20.750,-; Omega '87 1e eig. va. ƒ 18.000,-; Rekord Caravan '84 ƒ 8.500,-; Kadett D '85 ƒ 11.500,-; Kadett 1.6 GT '86 1e eig. ƒ 14.000,-; Ascona 1.6, 2.0 SR '82-'83 va. ƒ 4.000,-; Kadett '80 ƒ 2.500,-; Ford Scorpio 2.4 GLi aut. '87 1e eig. ƒ 21.750,-; Scorpio 2.0, 2.8 i Ghia '85-'87 va. ƒ 12.000,-; Mustang Ghia '86 ƒ 12.000,-; Siërra Sedan '87-'90 1e eig. va. ƒ 15.750,-; Siërra 2.0 GL aut. m. '88 ƒ 16.750,-; Siërra Combi m. '88 ƒ 16.500,-; Siërra '83-'87 va. ƒ 6.000,-; Escort 1.6 GLD Combi '87 ƒ 13.750,-; Escort XR3i '84 ƒ 10.750,-; Escort '82-'88 va. ƒ 6.000,-; Saab 9000 Turbo '85 1e eig. ƒ 22.500,-; 900 GL '85-'86 va. ƒ 10.000,-; Lancia Thema Turbo '86 1e eig. ƒ 15.750,-; Volvo 740 GL '86 1e eig. va. ƒ 15.000,-; 340 GL '82-'88 va. ƒ 3.500,-; 440 GL '88 1e eig. ƒ 22.500,-; 340 GL aut. '84 ƒ 7.000,-; 245 GLD Combi aut. '84 ƒ 14.000,-; Alfa 75 1.8 '87 1e eig. ƒ 17.500,-; Fiat Croma '87 1e eig. ƒ 15.500,-; Panda '83-'88 va. ƒ 3.500,-; 127, Ritmo Abarth '84 ƒ 4.750,-; Citroën BX 14, 19 TRS '85-'88 va. ƒ 7.000,-; Mitsubishi Galant 1.6 GLX '86 1e eig. ƒ 18.500,-; Galant Combi '82 ƒ 3.250,-; Saporro '82 ƒ 3.750,-; Mazda 626 GLX '88 1e eig. ƒ 19.750,-; 626 GLX D '84 ƒ 7.500,-; Nissan Patrol D '87 ƒ 31.000,-; Sunny 1.3 LX '87 1e eig. ƒ 14.000,-; Sunny Combi '86 1e eig. ƒ 12.500,-; Prairie '83 ƒ 8.750,-; Toyota Celica Liftback 2.0 '83 ƒ 9.750,-; Carina II '85 1e eig. ƒ 9.250,-; Cressida Combi D '84 ƒ 6.500,-; Honda Accord 2.0 EX aut. '87 38.000 km ƒ 16.750,-; Accord '86 1e eig. ƒ 13.000,-; Civic Shuttle '85 1e eig. ƒ 13.500,-; Suzuki Jeep '83 ƒ 8.750,-; Austin Metro GT '88 14.000 km ƒ 9.750,-; Renault 25 V6 '85 ƒ 14.500,-; Renault 5 '86 1e eig. ƒ 5.750,-; VW Golf GTI '83-'87 va. ƒ 9.750,-; Jetta D '84 1e eig. ƒ 7.750,-; Santana LX '84 ƒ 7.750,-. Financiering mog. Van SINT-MAARTENSDIJK, Trichterweg 109, Brunssum. Tel. 045-229080.

Volvo 740 Turbo '86 ƒ 25.500,-; Audi 80 S '89 ƒ 32.500,-; Ford Scorpio 2.0i CL '86 ƒ 19.500,-; Siërra 1.6 5-bak, 20.000 km, '90 ƒ 26.500,-; Ford Siërra 2.0i CL '87 ƒ 17.500,-; Ford Siërra 2.0 Laser '87 ƒ 15.500,-; Ford Siërra 2.0 Laser autom '86 ƒ 14.500,-; Ford Siërra 1.6 CL Laser '86 ƒ 13.500,-; Ford Siërra 1.6 Laser '85 ƒ 10.750,-; Ford Scorpio 2.8i GL '86 ƒ 24.000,-; Opel Kadett 1.6 LS aut. '87 ƒ 15.750,-; Opel Corsa 1.0 S 3-drs. '86 ƒ 10.500,-; Renault 21 TL '87 ƒ 14.000,-; Opel Ascona 1.3 S '83 ƒ 7.500,-; Opel Ascona 1.6 S '85 ƒ 8.500,-; Ford Escort 1.3 Laser '84 ƒ 8.500,-; Citroën GSA '83 ƒ 4.250,-; Peugeot 309 Score '88 ƒ 14.500,-; Austin Maestro Magic 20.000 km '88 ƒ 13.500,-. Inr. finan. en Bovag garantie. Autobedrijf P. van DIJK en ZN, Hompertsweg 33, Landgraaf, tel. 045-311729.

1000% zijn onze auto's en 100% is genoeg!!!! 2 jaar garantie mogelijk op auto's boven ƒ 5.000,-. Auto van de week!!! Ford Siërra 1.8 Laser T grijsmet. gas '86; Ford Escort 1.4 CL, rood, sept. '88; Ford Siërra 1.6 CL 4-drs. wit '87; Volvo 340 DL wit km.st. 24.592 nov. '88; VW Jetta C 1300 wit '88; Renault 25 TX blauwmet. km.st. 59.780 juli '88; Peugeot 405 GL 1.4 beige '88; Fiat Ritmo 60 L wit '87; Toyota Supra Targa 3.0 i wit alle extra's km.st. 58.000 aug. '86; Audi 80 S ST grijsmet. km.st. 68.000 mrt. '87; Seat Ibiza i 1.2 Match km.st. 37.565 wit zeer mooi '88; Seat Ibiza 1.2 L div. extra's zwart '86; Fiat Uno 55S blauwmet. '85; Audi 200 Quattro blauwmet. spec. aanbieding '85; Suzuki Samurai De Luxe met softtop groenmet. km.st. 31.425, '88; Honda Civic 1.4 GL 16-klepper grijsmet. mei '88; BMW 318 i automaat grijsmet. met alle extra's aug. '85; Opel Kadett 1.6 S LS 4-drs. met gas, spec. aanb. blauwmet. '87; Opel Kadett HB 1.2 SC blauwmet. '85; Peugeot 205 XE wit '86; Ford Escort 1.3 Laser wit, spec. aanb. '86; Ford Escort 1.3 L aut. '79; Citroën Visa Leader S6 grijs '86; Volvo 343 blauw '82; Volvo 66 L groen '81; Lancia Beta 1600 blauw aanb. '83; Ford Mustang Fastback maart '80. Opruimprijzen op diverse goedkope inruilers. Bovag-garantie of de mog. tot 2 jaar voll. garantie! Financ. tot 100%. Wij zijn ook uw adres voor algeheel auto-onderhoud, APK spec. aanb. nu ƒ 50,- zonder afspraak, klaar terwijl u wacht. Auto en APK-centrum KEULARTZ BV, Locht 42-B3 Kerkrade. Tel. 045-419005.

Mercedes 200 D '81; Mercedes 300 D '82; VW Jetta 1600 '87; Ford Escort 1400 '87; Mitsubishi Lancer '84; Honda Intrega '86; Fiat Uno 60 '89; VW Golf Avance 1600 '88; Citroën TRi break '87; Peugeot 305 GT break '85; Peugeot 205 1100 GL '86; Toyota Corolla '85; Opel Kadett '84; BMW 320 i '85; Porsch 924 '77; Audi 80 S '87; Suzuki Alto '86; Suzuki Alto autom. '83. Autobedrijf REUBSAET, op de Vey 47-49 Geleen, tel. 04490-44944. Uw adres APK-keuring alle auto's rep.

Bovag gekeurde occasions: Nissan Sunny coupé, 2-'85; Nissan Micra DX, 8-'86; Lada 2105 6x; Lada 1200 S, 5-'85; Subaru Justy, 11-'86; Toyota Corolla 1.2 DX, 4-'87; Citroën BX 1.4, 10-'85; Renault 4 F 6, geelkent., 9-'85; Lada 2104 1.5 Stationcar 8-'86; Opel Kadett 1.3 automaat 3-'86; Nissan Sunny 1.3 4-drs. 10-'87; Citroën BX 14 E 4-'86; Citroën BX RE 1-'88. Tevens onderhoud aan alle merken personenauto's en APK. Autobedr. CHIARADIA Lada dealer voor Heerlen, Brunssum en omstreken. Trichterweg 122 Brunssum. Tel. 045-212843.

Ford Scorpio 2.4i '88; Audi 100 CC met airco, LPG '88; Audi 80 diesel '90; VW Golf 1.6 '85; Ford Siërra 1600 5-drs. '87 nieuw model; VW Golf CL 1300 '86 Opel Kadett diesel '86; Opel Kadett Sedan '87; Opel Kadett 1300 Club '87; 2x Opel Corsa 1200 S '83-'87; Volvo 360 GLT 2.0 '87; Peugeot 205 GTi '85, Bovag-garagebedrijf Stan WEBER. Inruil, financ. gar. Baanstr. 38 Schaesberg. Tel. 045-314175 b.g.g. 321751.

Autobedr. EC Auto's, Uitweg 51a, Heerlen-Nieuw Einde. 045-232245, overdekte occasionshow, te koop zonder BTW 3-serie ook ons vrijblijvend. Opel Senator 3.0 E, '84, alle extra's, autom.; BMW 315, '83; Golf diesel, '83; Toyota Corolla HB diesel, '84; Opel Manta 2.0 GTE HB, '81; Fiat Ritmo 60 L 5-drs., '86 km.st. 45.000; Ford Escort 1.3 L, '82; Ford Taunus 1.6 L 4-drs., '80; Honda Civic 3-drs., '81; Audi 100 5E, '79 sportvlg.; Peugeot 305 diesel, '82; Honda Civic, '82; Opel Ascona 2.0 S, '82; Mitsubishi Galant Turbo diesel, '82; BMW 316, '81; Opel Ascona 19 S, autom., '81, in nw.st.; Honda Civic 1.3, sport alle extra's, '82; Opel Manta 2.0 GTE, '82, schuifdak, sportvlgn.; Ford Capri 2.3 S, '80; Alfa Sud '80; Honda Accord autom., '79; Opel Rekord 2.0, '82; Fiat 127 CL, '87; Renault 9 GTS, '84; Peugeot 305 GL, '84; Suzuki CX 1000 Coupé, '83; Volvo 244 GL, '80; Mitsubishi Colt Turbo, '83; Renault 4 stationcar, geelkent., '83; Datsun Bluebird 1.8 GL stationcar, '83; Opel Kadett coupé, '79; Mazda 121 Coupé, '77. De goedkope inruilers, alle auto's want nieuwe APK. Geop. van ma. t/m vr. 9.00-19.00 uur. Zat. 9.00-17.00 uur. Inr. financ., garantie, mogelijk.

Wij geven het MEESTE voor uw auto! U belt, wij komen! 045-422610, ook 's avonds.

Ford Escort 1100 Bravo 5-drs. '83; Nissan Sunny 1300 DX '83; Ford Escort 1300 '82; Fiat Panda 45 met open dak '82; Honda Civic autom. '82; Mitsubishi Lancer 1200 GL '82; Honda Quintet autom. 5-drs. '80; Fiat 127 '81, opknapper, APK 4-'91. Garantie, service, inruil, finan. Autobedr. DORTANGS Altaarstr 2, Schinnen. Tel. 04493-2211.

20 betrouwbare INRUILERS 1 jaar APK, 1 mnd garantie van ƒ 1.000,- tot ƒ 5.000,-. Tel. 04404-1317.

Te koop gevraagd AUTO'S vanaf 1980. Garage Schaepkens. 04405-2896.

Te k. GEVRAAGD door part. Audi 80 S, v.a. '88; MB 190 E v.a. '87 of Mazda 626 Coupé v.a. '88. Aanb. 045-271195.

Te k. FORD Escort 1.6 GL bwj. '83, blauwmet., 5-versn bak, schuif/kanteldak, i.z.g. st., APK gek., zeer mooi, km.st. 71.000, pr. ƒ 8.750,-; Citroën BX 1.6 TRS bwj. '84 met veel extra's, kl. borde-auxrood APK gek., vr.pr. ƒ 6.500,-; VW Golf diesel (motor gerev.), bwj. '78, APK gek., iets plaatwerk aan, pr. ƒ 1.700,-; Fiat Panda bwj. '81, i.z.g.st., APK gek., geh. gerest., pr. ƒ 3.500,-, Oranjeplein 15A, Simpelveld (bij auto Vijgen Esso tankstation). Tel. 045-444221.

OPGELET! 500,- tot 50.000,- voor alle merken auto's. Schade of defect geen bezwaar. Tel. 045-723076 of 045-727742

Sloopauto's

Te k. gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S. Ik betaal de hoogste prijs in Limburg. Tel 045-254049.

RAPIE Stiba lid vraagt loop- sloop- en schadeauto's, met vrijwaringsbewijs. Locht 70, Kerkrade. 045-423423.

Te k. gevr. sloop- en SCHADE-AUTO'S, de hoogste prijs van Limburg. Tel. 04490-19637/04490-12924.

Te k. gevr. sloop- en SCHADEAUTO'S. Autosloperij Marxer, 045-720418.

Te k. gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. Tel. 045-229045.

Te k. gevr. SCHADE- sloop- en loopauto's, in- en verkoop gebr. auto-onderdelen Tel. 045-411480.

Bedrijfswagens

Te k. electr. HEFTRUCK, hefvermogen 1000kg. Electr palletwagen en handwagen. Tel. 045-212818

MERCEDES 408 D cabinelaadbak. Ingericht als koelcamp. Dag/nacht-koeling. Oktober 1989, 43.000 km, als nieuw, kl. wit, geen reclame-opdruk. 045-210715.

Te k. Ford TRANSIT bwj. '78 1 jr. APK gek. pr. ƒ 1.500,-. Tel. 04492-1448.

Wij kopen alle typen luxe- en BEDRIJFSAUTO'S, bussen en bestellers. Donny Klassen BV. In- en verkoop. Meerssenerweg 219, Maastricht. Tel. 043-635222 of 043-634915.

Onderdelen/acc.

Te koop 4 SPORTVELGEN met banden, voor BMW 5-serie, ƒ 500,-; alu. sportvelgen voor BMW 3-serie of VW Golf, met brede banden, ƒ 600,-. Tel. 045-256926.

MITSUBISHI-onderdelen nodig? Alles gedemonteerd. Bel E. de Kort 04167-80179.

Te koop goede gebr. AUTOBANDEN, met garantie. Passartweg 39, Heerlen. Tel. 045-222675.

Te k. LPG-INSTALLATIE 60 ltr., compl., vr.pr. ƒ 250,-. Tel. 045-322754 na 16 uur.

Te koop AUTOBEKLEDING van BMW 316, bwj. '84, kl. zwart, ƒ 100,-. 045-751727.

Te k. motor BMW 323 plus versn. bak, getinte ruiten. Tel. 045-255421

GOLF bekleding, 2 stoelen en bank nieuw model; R 5 Alpine motorblok en 5-bak, compleet. Tel. 045-256722.

Te k. alu. VELGEN met goede banden voor Opel Golf en BMW, pr. ƒ 300,-. Tel. 045-726673.

Aanhangwagens

AANHANGWAGENS en alle losse onderdelen. Jo Knops, Rijksweg-Zuid 195, Sittard. Tel. 04490-12718.

Koopje. Nieuwe enkel-assige AANHANGWAGENS. Broekstr. 62 Schinveld.

Motoren

Te k. YAMAHA XJ 750, bwj. '84, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 2.250,-. Tel. 045-314273.

Te k. CROSSMOTOR Suzuki 125 RM, bwj.'82, geen wedstrijd mee gereden, 100% in orde, 045-726418.

YAMAHA FZR 1000 '87 11.000 km. ƒ 12.500,-. Tel. 04490-28698

Te k. HONDA XR 600 R, bwj '86, km.st. 8.000, i.z.g.st., vr. pr. ƒ 5.950,-. 045-212551.

BMW K 100, '87, 25.000 km incl. koffers, scherm, velbeugels. Tel. 04743-2491.

Te k. HONDA off te Road nw banden, gerev. motor, nw.st. Rubbensstr. 22, Spaubeek.

SUZUKI GSX 250 E bwj. '84 3100 km, rood nw. staat ƒ 3.650,-, 045-214341.

Te k. YAMAHA RD 500 bwj. 12-'88, km.st. plm. 30.000, vr.pr. ƒ 6.250,-. 045-713824

Koopje: Motor M SUZUKI GS 550 E, bwj. '84 met race kuip en race uitlaat, pr. ƒ 3.500,-. weg. aanschaf auto, te bevr. Zwartdriesstr. 59, Stein.

Te koop HONDA VT 500, i.z.g.st., bwj. '84. Tel. 04409-3403.

Te k. XL 500, met kent., bwj. '80, plus onderd. ƒ 1.750,-. Tevens YAMAHA XS 500 zond. kent. ƒ 950,-. 045-465133. inr. bromf. mog.

2e hands HONDA CR 125, ƒ 1.500,-; Crossmotoren Yamaha YZ 125 ƒ 2.750,-. Tweewielerspecialist Math Salden, Limbricht.

Uniek YAMAHA YZ is pas 20 uur mee gereden, bwj. '83, zien is kopen voor ƒ 1.500,-. 04492-2995.

KAWASAKI KX 500 Cross, bwj. '86, vr.pr. ƒ 2.250,-. Tel. 04405-3453; na 18.00 uur 04406-14603.

SUZUKI Intruder 750 1990, import USA, nieuw, 0 km, 04958-91917.

Te k. MOTORKLEDING. Tel. 045-719390.

Te k. HONDA VF 750 Custon, bwj. '84. Tel. 04492-4097.

Te koop HONDA 500 met kuip, bwj. '75, ƒ 1.100,-. Tel. 04498-55909.

(Brom)fietsen

Te k. YAMAHA DT bwj. '86 kl. rood/zwart. Torenstr. 61 Brunssum

MOUNTAINBIKE 1 jr. oud, div. access. met diefst. verz. en slot, ƒ 400,-; Bromfiets Vespa Boxer automaat met verzek. ƒ 300,-. Maaierhof 27, Heerlerbaan-Heerlen, na 13.00 uur.

De grote nieuwe GIANT 1991 Mountainbikes zijn binnen! Financ. mog. v.a. ƒ 40,- p.mnd. Rens Janssen Heerlerheide. 045-211486.

Nu een SNORBROMMER v.a. ƒ 1.099,-. Financiering mog. v.a. ƒ 40,- p.mnd. Rens Janssen, Heerlerheide. Tel. 045-211486.

Te k. ontzettend mooie Peugeot SCOOTER, z.g.a.n., bwj. '88, ƒ 1.500,-, div. extra's. Tel. 045-442588.

OPA en omafiets, dames en herenfiets en fietsstoeltje (riet). 045-257371

KOOPJESJAGERS opgelet! Wedstrijd racefiets te k. frame en div. onderd. nieuw. Uiterste pr. ƒ 550,-. Tel. 045-230234

Te k. FIETSIMPERIAL en tuingereedschap. Tel. 04490-17185

VESPA Bravo, bwj. '86, met verzekering, pr. ƒ 375,-. Tel. 045-321586.

Te k. YAMAHA bwj'84. Tel. 045-723964

Te k. ZÜNDAPP brommer, bwj. '74, i.g.st., 3 handversn. ƒ 450,-. Tel. 045-221203.

Te k. VESPA Ciao, ƒ 750,-. Mgr. Lemmensstr. 36 Nieuwenhagen.

PUCH Maxi rood/wit, sterwielen, ƒ 895,-. Tel. 045-412570/045-428147.

Weg. omst. te k. VESPA Piaggio, SI blauwmet., 1 mnd. mee gereden, nw.pr. ƒ 1.850,-, vr.pr. ƒ 1.250,- incl. helm en verz. Te bevr. Tel. 045-721851.

SPARTAMET dames en heren uit voorraad leverbaar, Tweewielers FERON Schimmert, 04404-1384.

Te k. ZUNDAPP KS 50, bwj. '83, pr. ƒ 750,-. Tel. 045-423312.

Te koop YAMAHA DT vr.pr. ƒ 1.750,-. Tel. 045-723366, na 17.00 uur.

Te k. Puch MAXI, sterw., bwj. '87, vr.pr. ƒ 750,-. Tel. 045-465133.

'n Nieuwe Vespa va. ƒ 40,- p/mnd; Puch Maxi va. ƒ 43,50 p/mnd; Garelli va. ƒ 50,- p/mnd. TWEEWIELERSPECIALIST Math Salden, Limbricht.

RENFIETS Giant Peleton mt 64, als nieuw, Shimano afgemonteerd, incl. computer, vr.pr. ƒ 650,-. 045-416794

Te k. gebr. DAMES-, heren en kinderfietsen. Tel. 045-751850.

Te k. VESPA Ciao sterw. en verz. Kasteelln. 2a, Meezenbroek-Heerlen.

Te k. HONDA MB kl. wit-rood, met sierspuit op tank, bwj. '87, tel. 045-351780.

Sport & Spel

SPORTHUIS DIANA
Emmastraat 11
6411 KB Heerlen
Telefoon 045-713495

Luchtdrukgeweren/pistolen.
Kogeltjes Diabolo 4,5 mm / 500 st. ƒ 4,25.

Vakantie en Rekreatie

Caravans/Tenten

De mooiste kampeerauto's (splinternieuw) huurt U bij EUROPCAR reeds vanaf ƒ 900,- per week. Reserveer nu reeds voor uw vakantie!

Europcar-Collaris
Schelsberg 45, Heerlen. Tel. 045-720202.

Nieuw in Nederland, de gelaste Levooz VOORTENTEN. Te bezicht. Ralon, Brommelen 58A, Geulle. Tel. 043-645079.

Te k. gevr. WINTERCARAVAN 5/6 pers. met voortent max. afm. 6.00x2.10 m. Zo. 12.00 - 15.00 uur Tel. 045-213447

Sta-caravans

Echt nergens zoveel keus in alle soorten sta-caravans en chalets, nieuw en gebr. Inruil sta- of tourcar. mog. Fin. binnen 1 dag geregeld. Kom vrijbl. kijken op ons enorme showterrein. De Bergjes Caravans, de specialist in sta-caravans. Schaapsbrug 2a, Roggel. Tel. 04749-5079.

Nu speciale AANBIEDINGEN in verhuur Caravans. Duizenden guldens voordeel op nieuwe caravans, slechts enkele weken verhuurd, o.a. Sterckeman, Fiord-serie 390/370, LMC Münsterland Luxus-serie 380/420/450, tev. nog enkele showmod. met forse korting. Ruime keuze in gebruikte caravans. Juist nu loont een bezoek. Echter Caravancentrale, Rijksweg Zuid 4, Echt. Tel. 04754-86097.

Nu seizoens OPRUIMING bij De Olde Caravan b.v. Sittard. Pak nu U voordeel op diverse 1990 modellen show en verhuur caravans, o.a. Will-Wilk luxe, Beyerland Sprinter-Vitesse-Quartz en Award. Ruime keuze uit gebruikte caravans en vouwwagens v.a. ƒ 1.950,-. Tevens zeer scherp geprijsd, diverse modellen seizoensvoortenten, dak-schuif en terrasluifels, beperkte voorraad, op is op. Ook alle andere caravan- en campingaccessoires in onze onderdelen- en accessoires-shop O.a. TV-antennes, caravanopzetspiegels, etc. etc. Maak nu gebruik van deze unieke aanbieding en kom naar de Dr. Nolenslaan 141 ind. park nrd. Sittard. Tel. 04490-13634.

Kampeerders opgelet! Jamet vouwwagens, modellen 1991, v.a. ƒ 4.995,-. Nu tot ƒ 1.000,- NAJAARSAFNAME-KORTING zolang de voorraad strekt. Natuurlijk weer Tentenhuis Hans Stassar, Heisterberg 78, Hoensbroek. 045-224200.

Winter TOURCARAVAN Home-Car de Luxe, 5 à 6 pers., bwj. '79, pr. ƒ 6.250,-, in pr.st. Tel. 045-225299.

Te k. gevr. TOURCARAVANS en vouwwagens. Contant geld. 045-323178.

Te h. gevr. overdekte CAMPERSTALLING min. 3mtr. hoog. Tel. 045-244990

T.k. 3 à 4 pers. CARAVAN met ijsk. en v.w. Bwj.'77, goed onderh., incl. voortent. pr. ƒ 1500,- tel. 045-324129

Te koop Hobby PRESTIGE, '87, 4 mtr., badruimte, 4-pers., voorluifel. R. v. Gelrestr. 45. Nieuwstadt.

Te koop VOUWCARAVAN, Paradiso, 4-pers. Tel. 045-224125.

Te k. grote TOURSTACARAVAN Knaus m. kent. tandem asser Nieuwpr. ƒ 35.000,- Nu ƒ 13.500,-. Kissel 5 Heerlen.

Te koop CAMPERBUS Mercedes 307 D, bwj. '80, APK, 80-dagenkaart, i.z.g.st. 04746-2042.

CARAVANSTALLING; Gronsveld 04408-1251.

EX-VERHUUR caravans te k. met duizenden guldens korting. Op ops. Bartels Caravaning, Hommerterweg 256, Amstenrade. Tel. 04492-1870.

Chateau en homecar. Inkoop, verkoop en verhuur. Taxaties en reparaties. Nu ook de ex-verhuur caravans in de verkoop. RALON Caravans. Brommelen 58 A Geulle. Tel. 043-645079

Arcon Campers

Luxe 2-pers. campers. Ook alle onderd. en access. voor caravan en camper. Gratis advies bij zelfbouw. Tevens campers te huur p. week, weekend, midweek. Grasbroekerweg 122, Heerlen. Tel. 045-722566.

TE GEK!!!

om waar te zijn, waar zag u meer dan 120 campers voor koop of huur? Nergens, maar wij showen ze in Nijkerkeveen, bel nu 03495-72632 of 72737 of 71308. 's Zondags gesloten.

Let op wij regelen (met verzekering) en repareren al Uw CARAVANSCHADE (alle merken). Bartel Caravaning, Hommerterweg 256, Amstenrade. 04492-1870.

Nieuwe TOURCARAVANS te huur door ANWB Bondsverhuurder, off. dealer Sprite en Caravaning Bartels Caravaning, Hommerterweg 256, Amstenrade-Hoensbroek. Tel. 04492-1870.

JAARSTALLING voor caravans, boten e.d. te Sittard, ƒ 180,-. Tel. 04492-2601.

Sijstermans KAMPEERAUTOVERHUUR. Te huur 4- en 6-pers. kampeerauto's v.a. ƒ 725,- p.wk. all-in. Ook verkoop van VW kampeerauto's in iedere prijsklasse. 045-212146/04492-3311.

DOORLOPEND-SHOW bij Camping Cars Ridderbeks. Nu plm. 15 inruilvouwwagens o.a. Scout, Trigano, Walker en Alpenkreuzer enz. enz. Caravans: Gruau, Eriba, Predom. Lid Bovag. Van Boeks inkoop in Koningsbosch, Prinsenbaan 180. Tel. 04743-2213.

CAMPER 207 D Merc.'81 van alle comfort voorzien met bovensl. 045-221411.

Te k. KAMPEER-WAGEN, Ford Transit, ƒ 4.500,-. Mauritspark 4 Geleen.

Zeilen/Boten

Te k. ZEILBOOT, "Schakel" met toebeh. incl. b.b.motor. Tel. 043-633677.

Luxemburg

LUXEMBURG prachtig gel. vak. woningen te huur te Wilwerwiltz. inl. 045-410071

Duitsland

BOERDERIJ-VAKANTIE alle jaargetijden Todtnau Schwarzwald, log./ontb. v.a. DM 17,50. Inl. 045-323496.

Oostenrijk

Met de KERST een sportief lekker weg, skiën of langlauf in Oostenrijk. Vakantiewoningen of halfpension 4 t/m 10 pers. Info. 05910-22293.

Div. Buitenland

SRI-LANKA, Thailand ƒ 1.295,-; 20 dgn. hotel l.o. ƒ 1.795,-; incl. 6-dgse tour ƒ 2.225. Tel. 085-649548.

Nog enkele plaatsen vrij 6-daagse PRAAGREIS in herfstvakantie. Vertrek 14.10 volledige verzorging incl. excursies ƒ 490,- p.p. Inl. 04490-45720 of 54600.

(Huis)dieren

Totale Leegverkoop

Dierenspeciaalzaak, Hengelsport en vijverartikelen. Brunza, Kerkstraat 318, Brunssum.

Handtamme baby ARA'S, kakatoe's, Amazone's en grijze Roodstaartjes met spraak- en gezondheidsgar. Tevens inr. en ink. voor kweek. Tel. 04490-75359.

Kennel Ruchiëng heeft prachtige BOBTAIL-PUPS, met stamboom. Ouders HD-vrij. Inl.: P. Janssen, 04747-2910.

Baby's dubb. geelkoppen, Jardins, Pennanten, Prachtrosela's, bergparkieten, dwerghangoorkonijnen, chinchilla's, vijvervissen en vele andere vogels en dieren. ARIANE, Bleyerheiderstr. 10, Kerkrade. Tel. 045-351340. Ook inkoop.

Te koop zwarte en bruine KIPPEN, aan/tegen de leg, 10 stuks 1 gratis, zolang de voorraad strekt. Henk Ploemen, Broekhuizenstr. 53 B, Rimburg. Tel. 045-320229.

YORKSHIRE-TERRIERTJES, zeer mooi. Tel. 043-613052.

Te k. BOUVIERPUPS van goede kom af, voor nadere info en bezg. Ingbroekerstr. 1, Ingber. Tel. 04440-1769.

Te k. DALMATISCHE-PUPS, zwart op wit, uit uitm. combinatie met stamboom, geënt en ontw. 045-440644.

Te k. Oosters Korthaar KATERS lilac en ebony. Tel. 04451-2459.

Te k. Engelse COCKER Spaniels met stamboom. Tel. 04498-53188

Te k. PAARDENBOXEN. Tel. 045-318518

Te koop PEKINEESJES met stamboom, geënt en ontwormd. Tel. 045-250731.

Te k. DWERGSCHNAUTZER, peper en zout, teef, geb. 1-8-'90, met stamb., ontw. en ingeënt. Smeets, Sweentiboldlaan 50, Urmond. 04490-32923.

LABRADOR en Golden Retriever pups met stamb., ingeënt en ontwormd. Tel. 04241-1549.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

CHINCHILLA'S; hobbyfokker heeft regelm. jonge dieren (div. kleuren) Z.g.afst. tev. kooien en voeders. 04490-78312

Te k. nest DOBERMANN-PINSCHER pups, V. intern. Frans, Duits, Nederlands en onlangs Wereldkamp. Bryan van Harro's Berg. IPO III HD-, V.M. intern. kampioen Jaron van Nymphenburg IPO III HD-. 04743-2671.

Zeer mooie MALTHZER-LEEUWTJES, ingeënt en ontw. Tel. 04104-93676.

Te k. nest gladh. FOX-TERRIËRS, ingeënt en paspoort. Tel. 04754-81549.

LABRADOR Retrieverpups met stamboom en gezondheidsgar., ouders HD-vrij. Tel. 04135-1931.

Te k. weg. verandering 2 pennant ROSELLA'S, 2 valken, 2 parelvalken, 5 roodruggen, 1 turquisine, 6 splendids, 1 Bourks, 04490-54890.

Te koop prachtige DOBERMANN pups, ingeënt en ontwormd, met stamboom. 08866-3151.

Te k. 2 mooie DWERGGEITEN. Kampstr. 31 Landgraaf. Na 17.00 uur.

Te k. BOOMERHONDJES, Yorshire-terriërs en Keesjes. Tel. 045-214859.

Professionele TRIMMACHINE voor honden, tel. 04407-1209.

Weg. omst. BOUVIER, teef, geënt en ontwormd. Tel. 045-714657.

Te k. SCHAPEN, geitjes en 2 graskalveren (stamboom). Tel. 045-721976.

Goed tehuis gezocht voor BOUVIER en bastaardhondje, zeer lief. Tel. 045-415181.

Te k. SIAMESE poesjes. Diepe kleur. Tel. 09-32 11714994.

Opleidingen

18 jaar ..... starten maar

Eerste 10 rijlessen à ƒ 32,50, daarna ƒ 37,50 per vol uur. Ook 10 weekse rij-opleiding (snel cursus) en voor motorrijles bent U bij ons aan het juiste adres.

Autorijschool Engelen
Tel. 06-52981281: Privé 04742-2486.

ANWB en Bovag erk. auto- en motorrijschool WISCHMANN & Zn, Europaweg-Zuid 340, Ubach over Worms. Tel. 045-321721. Voor alle rijbewijzen en alle chauffeursopleidingen, vrachtautolessen in DAF 95 of DAF 2800 SpaceCap.

Hulp/begeleiding/bijles in zes TALEN door ervaren docent. Tel. 045-317161.

Aangeb. TALENCURSUSSEN in 99 talen op cass. enz. ƒ 70,- (ook voor buitenlanders). 21 danslessen op cass. enz. ƒ 125,- all-in. Tel. 070-3894543 b.g.g. 070-3638667.

Cursus KERAMIEK/steengoed-klei op ma.-mo., ma.-av., di.-av., wo.-mo., do.-av. Creativiteitscentrum Heerlen. Tel. 045-718072.

Cursus BLOEMSIERKUNST op di.-mo., di.-av., Creativiteitscentrum Heerlen. Tel. 045-718072.

Cursus GRIMEREN op wo.-av. Creativiteitscentrum Heerlen, tel. 045-718072.

Cursus ZIJDE-SCHILDEREN op di.-av., wo.-mo., wo.-mi. Creativiteitscentrum Heerlen, tel. 045-718072.

Cursus MODE-ILLUSTRATIES op di.-av., wo.-mo., wo.-mi. Creativiteitscentrum Heerlen, tel. 045-718072.

Cursus HOUTBEWERKING op di.-mo., wo.-mo., Creativiteitscentrum Heerlen, tel. 045-718072.

Cursus VIDEO voor beginners op ma.-mo., di.-av., wo.-av., Creativiteitscentrum Heerlen. Tel. 045-718072.

Cursus WANDKLEDEN/poppen op do.-mo. Creativiteitscentrum Heerlen, tel. 045-718072.

Cursus MODELTEKENEN op di.-mi., Creativiteitscentrum Heerlen, tel. 045-718072.

Cursus KUNSTGESCHIEDENIS op wo.-av., Creativiteitscentrum Heerlen. Tel. 045-728071.

Cursus BOETSEREN op ma.-mo., do.-av. Creativiteitscentrum Heerlen, tel. 045-718072.

Cursus BALLET op ma.-av., di.-mo., wo.-av. Creativiteitscentrum Heerlen, tel. 045-718072.

Cursus CALLANETICS op ma.-av., di.-mo., wo.-av. Creativiteitscentrum Heerlen. Tel. 045-718072.

Cursus VIDEO voor gevorderden op ma.-mo., ma.-av., di.-mi., do.-av. Creativiteitscentrum Heerlen. Tel. 045-718072.

Cursus FILM-ANALYSE op di.-av. Creativiteitscentrum Heerlen. Tel. 045-718072.

Cursus FOTOGRAFIE gevorderden op ma.-av., di.-av. Creativiteitscentrum Heerlen, tel. 045-718072.

Cursus BRONS-METAALPLASTIEKEN op di.-av. Creativiteitscentrum Heerlen, 045-718072.

KINDER-CURSUS op wo.-mi., van 6 tot 9 jr. en van 10 tot 13 jr. Creativiteitscentrum Heerlen. 045-718072.

Cursus WEVEN/spinnen/kantklossen/patchwork op di.-mo., di.-mi., dependance Hoensbroek, Creat.centrum Heerlen. Tel. 045-718072.

Cursus FOTOGRAFIE-BEGINNERS op wo.-av., do.-av. Creativiteitscentrum Heerlen, tel. 045-718072.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Rijles

In 8 dagen Uw RIJBEWIJS halen op Sint Eustatius Examengarantie 04750-32428.

Huwelijk/Kennismaking

Aids infolijn

Bel gratis
06-0.22.22.20
Maand. t/m vrijd. van 14.00 tot 22.00 uur.

Partnerlijn Nederland

Zoekt u 'n man 06-320.322.54, of 'n vrouw 06-320.322.55. Wilt u zelf gratis inspreken? Bel 020-274825, 50 ct p/m Pb 75141, 1070 AA D'AM.

Raad en daad voor het vinden van uw partner

Discreet, adviesbureau voor huwelijk en relatie Zuid-Limburg Mevrouw v. Ophem Tel. 045-227535

DISCREET

b.g.g. hoofdkantoor 04750-28545.

Goed verz. vrouw 44 jr. zoekt dito MAN met zacht en eerl. karakter v. ser. relatie. Br. met foto en tel. op erew. retour o. nr B-5979 LD Postb.2610, 6401 DC Hrl

ALLEENSTAANDEN. Werkgroep 't Guliks-Hoes, Hoek Agricolastraat-Ophoven 1 Sittard, organiseert iedere zondag een dans- en contactavond. Bewijs verpl. Inl. 04490-12402/14805.

Zoek (t) u(ij) een vriend(in)? Word(t) lid van de Christelijke KORRESPONDENTIE Klub. Voor meer informatie: Postbus 392, 2130 AJ Hoofddorp.

Iedere zaterdag en zondag gezellige dans- en CONTACTAVOND in de Kelderbar "La Chalet" in Treebeek, Toegang boven 30 jaar. D.J. Ed, aanv. 21.00 uur. Chalet Treebeek, Komeetstr 25a 045-211375

Café dancing WINDROSE, Akerstr.Nrd. 150, Hoensbroek. Elke woensd. bal voor alleenstaanden. Dond. en zond. gezell. verloven 20.00 uur. Vrijd. en zaterd. gezellig dansen.

Na een diepe teleurstelling verwerkt te hebben, zou ik MAN, 29 jaar, MBO nivo, met een leuke vrouw tot 35 jaar in kontakt willen komen. Kind geen bezw. Doel; een goede en eerlijke relatie. Br.o.nr. B-5986 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Dame 50-plus fin. onafh. veelz. belangst. MBO. zkt dito VRIEND met goede baan. 50-55 jr. Enig niveau gewenst. Br.o.nr. B5949 Pb.2610, 6401 DC Heerlen

JONGEMAN 38 jr. zkt kontakt m. aardige vrouw tot 40 jr. voor ser. relatie. Br. m. foto o.e.w.ret. Br.o.nr. B-5950, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Welke lieve eenv. VROUW zkt. financ. nog een onbezorgd leven? Goed uitz. oudere wedn. die de eenz.h. moe is zoekt ser. relatie, huw. niet uitgesl., met lieve vrouw, die als het klikt direct bij hem wil komen wonen. Zij hoeft niets in te brengen. Br.o.nr. B-5954, L.D., Pb 2610, 6401 DC Heerlen

Jongeman 41 jr., vast werk, eigen woning zkt. leuke jonge VROUW, voor ser. rel., kind geen bezwaar. Br. met foto o.e. retour Br.o.nr. B-5956, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Moderne j. VROUW, 32 jr., 1 kind, zkt. kontact met j. man 30-40 jr. v. ser. rel. Kind welkom. Br.m. foto o.erew. ret. o.nr. B-5971 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen

Alleenst. weduwn. 59 jr. zoekt een VROUW, br.o.nr. B 5972 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Alleenst. huiselijke man van 59 jr., rustig en bescheiden van aard, zkt. een vrouw om een relatie mee op te bouwen. Br. o.nr. B-5973 Postb.2610, 6401 DC Hrl.

Weduwe 41 met kind 9 jaar, zoekt serieuze, huiselijke MAN. Ong. zelfde leeft., geen bar type, omg. Sittard. Liefst weduw., 1 kind geen bezw. Br. o.nr. B-5975 LD Heerlen, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Direct resultaat, als uw piccolo op LD-TV staat. Bel 045-739300 voor meer info.

POOLSE vrouwen zoeken Nederlandse Heren.Tel. 045-414015

MAN, 61 jr. met eigen huis zkt. vrouw. Br.o.nr. B-5986 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen

Man 38 jr. zkt. EENV. VR. (30 t.m. 43jr.) Kind geen bezw. Br.o.nr. B 5989 Postbus 2610, 6401 DC Heerlen

J.man 29 jr., rustig van aard, HBO, zoekt kennism. met J.VROUW voor ser. relatie. Br. met foto o.erew. ret. o.nr. B-5994, L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Erkende Huwelijksbureaus

Waar vindt je 'n leuke man/vrouw

BIJ STICHTING MENS EN RELATIE NATUURLIJK!
Laat het niet aan het toeval over: 70 % van de ingeschreven vindt binnen het jaar een levenspartner! Bel daarom 045-726539 (mevr. Luchtman) of 043-435231 (mevr. Driessen) of stuur onderstaande bon naar: Postbus 5050, 6401 GB Heerlen of Postbus 2983, 6201 NB Maastricht.

Bon voor gratis brochure

Naam:.. m/v
Adres:..
Woonplaats:..
Telefoon:..

Stichting Mens en Relatie is erkend Raad van Toezicht, ingesteld door het Ministerie van WVC

Voor Piccolo's zie verder pagina 38

Bert Verhagen terug in basis Roda JC

MVV rekent op verrassing

Van onze sportredactie

MAASTRICHT – Na de teleurstellende vertoning tegen het Waalwijkse RKC, waar de Maastrichtenaren met een 3-1 nederlaag werden geconfronteerd en zodoende nog altijd de laatste plaats op de ranglijst innemen, zullen de MVV-spelers morgenmiddag in de Geusselt (aanvang 14.30 uur) tegen landskampioen Ajax het een en ander dienen recht te zetten.

Dat dit voor de sterrendragers geen gemakkelijke opgave zal worden, staat als een paal boven water. Toch heeft MVV-trainer Sef Vergoossen er veel vertrouwen in dat zijn team tegen dit sterke Amsterdams elftal in staat is om voor een verrassing te zorgen. „De groep heeft op zichzelf revanche nemen naar aanleiding van het vertoonde spel in Waalwijk. Dat was typisch een wedstrijd waar we de punten moesten pakken. Hoofdzaak is dat we morgen gewoon ons eigen spel spelen. Als je op Ajax gaat letten, dan denk ik dat je bij voorbaat al verloren bent", aldus Vergoossen.

Roda JC

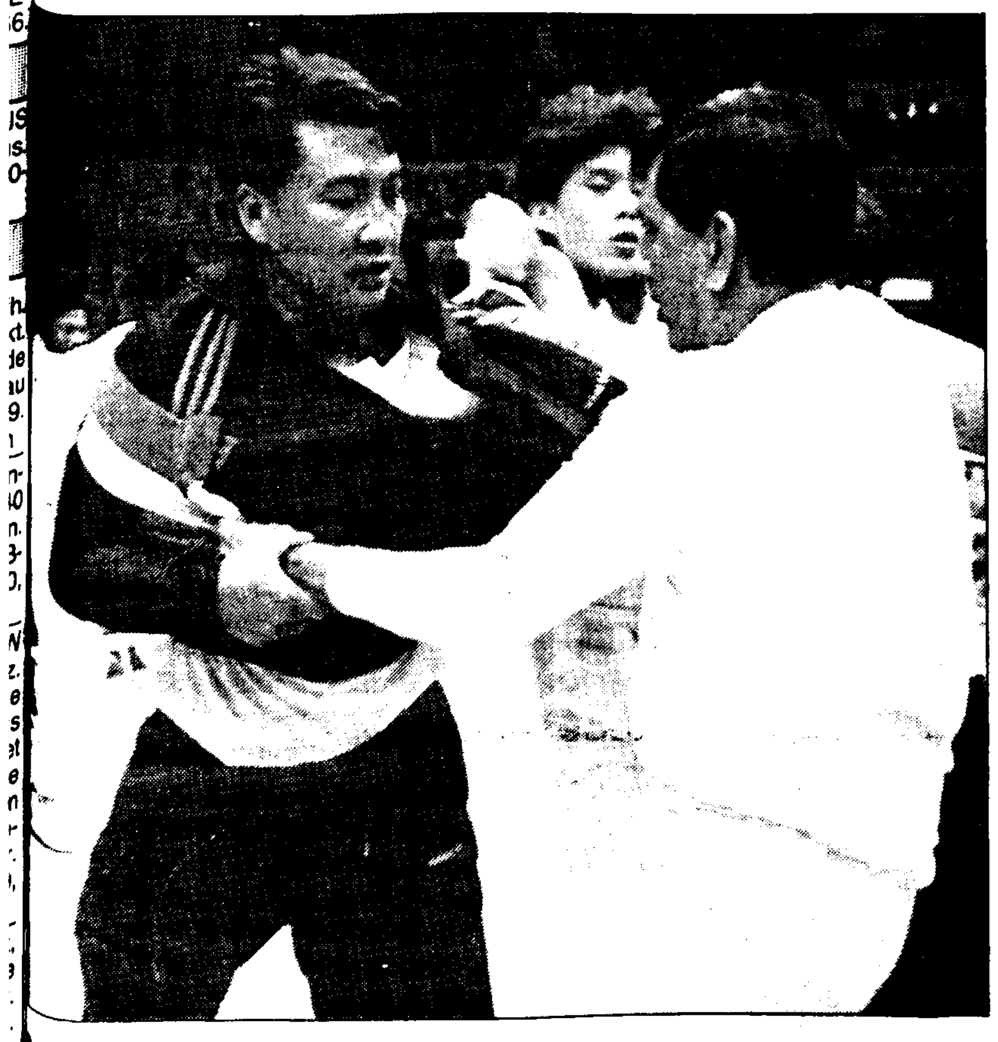
Er zit nog weinig schot in het medisch herstel van Roda JC. Definitief is de terugkeer van Bert Verhagen, maar achter het meespelen of de beschikbaarheid van Bolesta, Van Egmond, Diliberto en Hofman stonden gisteren nog vraagtekens. Bert Verhagen treedt vanavond in Heerenveen aan met een manchet rond zijn gebroken ellepijp. Zijn rentree, het wegvallen van de geschorste Groenendijk en de mogelijke terugkeer van Van Egmond zullen de nodige verschuivingen teweegbrengen in een ploeg die toch al op het tandvlees loopt.

Pendelend tussen het noorden en het zuiden, Heerenveen en AS Monaco, speurt trainer Reker naar mogelijkheden om de schade zoveel mogelijk te compenseren. De ploeg reisde reeds gistermiddag af naar Heerenveen om de eredivisiedebutant vanavond uitgeslapen te kunnen aanvatten. Twaalf uur na 'Heerenveen', op zondagmorgen dus, roept Jan Reker de groep alweer opnieuw bij elkaar voor een extra training. Na afloop van die test weet hij welke spelers maandagmorgen per charter vanaf Maastricht Airport meevliegen naar de Middellandse zee.

Roda JC wordt in Monaco ondergebracht in het Abela Hotel op driehonderd meter van het Stade Louis II van AS Monaco. De wedstrijd is woensdag om 20.00 uur.

● Bert Verhagen, op de foto een kopduel van Martin Laamers van Vitesse verliezend, maakt vanavond in Heerenveen zijn rentree in het elftal van Roda JC. Foto: DRIES LINSSEN

● De Noordkoreaanse coach Choi Sung-jung (links) gaat scheidsrechter Mohammed Guznavi te lijf.

Bokstrainers slaan arbiter ziekenhuis in

PEKING – Het boksteam van Noord-Korea is verbannen van de Aziatische Spelen. Het organisatiecomité besloot het twaalf man tellende team te schorsen, nadat de twee trainers in de ring een scheidsrechter hadden gemolesteerd. De voltallige selectie en begeleidingsploeg dienden met onmiddellijke ingang het spelersdorp in Beijing te verlaten.

„Het was een mensonterend incident", sprak Anwar Chowdhry, voorzitter van de internationale boksbond voor amateurs (AIBA). „Tijdens ons congres in Sydney in november wordt de Noordkoreaanse Boksfederatie mogelijk geroyeerd".

Hoofdcoach Choi Sung-jung en zijn assistent Kim U-gil raakten buiten hun zinnen, nadat hun bokser Ton Su-yong als verliezer werd aangemerkt van het duel in het superzwaargewicht tegen Iraj Kiarostami uit Iran. Ze klommen de ring in en belaagden arbiter Mohammed Guznavi uit Pakistan. Choi raakte de leidsman met zijn knie vol op de lies. Guznavi moest naar het ziekenhuis worden vervoerd, waar hij de hele nacht bleef in zijn urine opgaf. De aanval op de Pakistaan was het startsein voor een massale vechtpartij in en buiten de ring. Met de hulp van een aantal toeschouwers werden enkele ringrechters uit Indonesië en India door andere boksers uit de Noordkoreaanse ploeg eveneens mishandeld. De ordedienst had grote moeite de rust in de boksarena te herstellen.

Van Dijk: 'Niet meteen in messen lopen'

Koude oorlog rond Meerssen - EHC

Van onze medewerker

HEERLEN – Toen het aantal Limburgse hoofdklassers door de degradatie van Limburgia, Sittard en Wilhelmina '08 fors daalde, werd duidelijk dat Zuid-Limburg het wat betreft derby's er dit jaar bekaaid af zou komen. Slechts Meerssen en EHC bleven over en juist dat tweetal deelt op dit moment samen met Geldrop, TOP en Venray enigszins verrassend de eerste plaats. Reden genoeg derhalve om de derby tussen deze twee ploegen, die vanmiddag om 17.00 uur in Meerssen gespeeld wordt, met de nodige belangstelling tegemoet te zien.

Meerssen-trainer Piet van Dijk verwacht een open wedstrijd met twee ploegen die ook willen voetballen, hoewel hij met spanning de openingszet van EHC wil afwachten. De Hoensbroekse ploeg startte immers drie keer furieus en legde in die fase de basis voor de latere winst. „Dus even afwachten wat EHC doet en daar alert op reageren en niet meteen in de messen lopen," meent Van Dijk.

Piet Hermans was afgelopen zondag, ondanks de ruime winst op BVV, niet echt tevreden over zijn ploeg. „Het taktisch plaatje werd slechts in het eerste kwartier naar behoren ingevuld. We streven naar een plaats in de top en dan mag zoiets niet gebeuren. Ik heb wel respect, maar beslist geen angst voor Meerssen. Ik heb het idee, dat wij aan het langste eind zullen trekken. Ik weet wat wij kunnen en ik weet wat wij willen. Zo probeer ik dat de groep duidelijk te maken," aldus Hermans.

Waubach

In de eerste klasse F verrast Waubach vriend en vijand. De ploeg van trainer Wim Vrösch heeft nog geen enkele tegentreffer geïncasseerd. „Dat is de verdienste van het hele team. We geven vrijwel geen kansen weg." Morgen moet Waubach op bezoek bij het niet veel treffers producerende Chevremont, dat RKONS vorig weekend knap in bedwang wist te houden. „Een taaie ploeg," aldus Vrösch. „Als collectief spelen we sterk, dus zie ik wel wat mogelijkheden."

In Nieuwenhagen staat de derby tussen SVN en Limburgia op het programma. SVN'er Huub Joosten verdedigde jarenlang de kleuren van de Brunssumse ploeg en weet dus precies wat er leeft binnen een spelersgroep. „Het zal een beladen duel worden," aldus Joosten, „zeker als je bedenkt, dat trainer Math Schaepkens gedurende drie seizoenen oefenmeester van de ex-hoofdklasser is geweest. Hij kent die ploeg dus door en door." Limburgia-trainer Harm Posthuma wil zijn ploeg zo snel mogelijk in de hoofdklasse laten terugkeren. Een periodetitel zou een leuke springplank kunnen zijn. „Daarom mag de wedstrijd tegen SVN zeker niet verloren worden, want dan is de kans op zo'n titel weg."

Enige vorm van optimisme kan Caesar-trainer Fer van Melsen niet worden ontzegd, want ondanks de geenszins florissante positie van zijn ploeg (één punt uit vier duels) blijft hij met het bezoek aan zijn oude club (RKVCL) voor de boeg op betere tijden hopen. Hij: „Ik ken RKVCL. Daar moet ons voordeel dan ook liggen." Dat weet RKVCL-trainer Ger Houben ook. „Deze wedstrijd leeft bij de groep. Er is absoluut geen leedvermaak ten aanzien van Fer van Melsen, maar dat neemt niet weg, dat mijn spelers tegen hun oude trainer extra goed voor de dag willen komen."

● EHC had dit seizoen genoeg aanleiding om te juichen. Vanmiddag moet de Hoensbroekse ploeg aantreden tegen medekoploper Meerssen. Foto: JEROEN KUIT

Doelman gebruikte cocaïne

TORONTO – Grant Fuhr, de gelouterde doelman van de Canadese prof-ijshockeyclub Edmonton Oilers, heeft openlijk toegegeven jarenlang aan de harddrug cocaïne verslaafd te zijn geweest. Zijn bekentenis kwam hem op een schorsing van een jaar te staan voor de nationale competitie. Fuhr verklaarde dat hij sinds 1983 het verboden middel gebruikte. Een behandeling in een ontwenningskliniek in Florida heeft hem dit jaar van zijn verslaving afgeholpen. Fuhr, die tegen zijn straf in beroep kan gaan, is bij goed gedrag vanaf 18 februari 1991 weer speelgerechtigd.

Mollen en Hartogs blijven bij Eaters

Van onze verslaggever

GELEEN/ZOETERMEER – De ijshockeyers Risto Mollen en Tom Hartogs mogen niet weg bij hun club Intercai Eaters. Dat heeft de arbitragecommissie van de Nederlandse IJshockeybond bekend gemaakt nadat het bestuur van Eaters de zaak aanhangig had gemaakt bij de commissie. Het Geleense clubbestuur kwam tot deze stap nadat Mollen en Hartogs begin deze maand bij de Tilburg Trappers hadden getekend. Per club mogen reglementair ieder seizoen echter maar twee spelers overgaan naar een andere vereniging. In het geval van de Geleense club was dat aantal met het vertrek van Louwers en Pellegrims al bereikt. Manager Notten van de Eaters doet beide spelers vandaag een nieuwe aanbieding.

Intussen is manager Huub Notten erin geslaagd een nieuwe speler aan te trekken. Het gaat om Mike Goeree, een linkshandige speler van Ryerson University. De speler is afkomstig uit Canada, maar heeft een Nederlands paspoort.

Vitesse-Derry live ...

HILVERSUM – RTL 4 zal dinsdag 2 oktober ... Uefacup tussen Vitesse en de Noordierse ... streeks op het televisiescherm brengen. De ... 20.25 uur en duurt tot 22.25 uur. Het commentaar ... door Hans Kraay.

Stadion ... tijdelijk ...

BELGRADO – ... dion van ... eerste ... Split ... sloten. Boven... duk zijn ... wedstrijd ... kilometer ... werken ... Voetbal B... regelen ... maakt.

De straf... aanleiding ... die woensdag ... sen Hajduk ... plaatsvond ... kwartier ... de gasten ... rijke ... veld op ... worden ... komt de ... bond ... kwestie ...

... voetbal

● KERKRADE – ... van Roda JC ... treffen met ... gewonnen ... scoorde ... brachten ... Kerkrade ... 2-0 en 3-0.

● ROTTERDAM – ... international ... Sparta ... contract ... van Crooij ... ner Hans ...

● ARNHEM – ... Edward St... pacupwedstrijd ... Derry City ... der raakte ... zijn knie ... uit, dat er niets ... een verrekking ... knieband ... aan een laatste ...

● ARNHEM – De ... van de KNVB ... uitgesproken ... Vitesse-doelman ... Gouw in ... kreeg. De Arnhemse ... een morele ... vraagd. De ... schorsing ... de week.

Woosnam en McNulty leiden

CHEPSTOW – ... Mark McNulty ... verliezen ... zondag ... Europese Gran... een elkaar ... voor de ... dag geen slag ... (vier onder par) ... de leiding ... (tien onder ...

McNulty ... van Europa ... voert met ... Woosnam ... ronde van ... de tweede ... lier Brett ... Open Frans... een ronde ...

sport in cijfers

GOLF
● Columbus, Open toernooi ... ste dag: ... Nelford ...

TENNIS
● Brisbane, ... kwartfinales: ... Gilbert ... 6-2 6-4 ...
● Basel, 850.000 gulden ... nales: ...
● Tokyo, 250.000 ... nales: ...
● Leipzig, 150.000 gulden ... finales: ...
● Palermo, 540.000 gulden ... finales: ...
● Bayonne, 150.000 ... kwartfinales: ...

ROTTERDAM – Feyenoord heeft opnieuw interesse in international Hans Gillhaus, die het bij Aberdeen niet naar zijn zin heeft en Schotland het liefst zo snel mogelijk wil verlaten.

Feyenoords technische staf, Gunder Bengtsson en Pim Verbeek, dringt er bij de clubleiding op aan te onderzoeken of een transfer van de oud-PSV'er naar de Kuip op korte termijn haalbaar is. Of Hans Gillhaus betaalbaar is, valt te bezien. De Schotten verlangen naar verluidt ...

Feyenoord lonkt naar Gillhaus

Limburgs Dagblad BINGO

Elke week ruim f 10.000,- aan prijzen!

Prijswinnaars spelronde 1

Mevr. T. Eggen	Wachtendonkplein 13	Wylre	f 5000,–
Mevr. R. Dings	Molenwei 311	Heerlen	f 1000,–
Dhr. W. Dodemont	Rodestraat 37	Party	f 250,–
Mevr. B. van Hees	R. de Beerenbrouckln. 53	Urmond	f 250,–
Mevr. J. Mengelers	Ir. op de Kampstr. 14	Brunssum	f 250,–
Mevr. H. Janssen	Stadhoudersstraat 56	Brunssum	f 250,–
Mevr. R. Theunissen	Beekstraat 40	Schinveld	f 100,–
Mevr. J. Douven	Eikstraat 166	Heerlen	f 100,–
Mevr. Th. Hermens	Delstraat 13	Hoensbroek	f 100,–
Mevr. E. Sillen	Brugstraat 23	Born	f 100,–
Dhr. N. Vrosch	Oude Kerkstraat 65B	Heerlen	f 100,–
Mevr. M. Luyten	Burg. Ramaekersstr. 3	M'geleen	f 100,–
Mevr. T. Rijvers	Palmstraat 4	Heerlen	f 100,–
Mevr. L. de Koster	Berkenstraat 22	Oirsbeek	f 100,–
Mevr. D. Sutak	Bonefatiusstraat 11	Heerlen	f 100,–
Mevr. Th. Hiddink	Bruna Hildestraat 68	Brunssum	f 100,–
Mevr. L. Theunissen	Staatsmijnstraat 12	Kerkrade	f 100,–
Mevr. T. van Loon	Plataanplein 4	Heerlen	f 100,–
Mevr. M. Koekoek	Stinsstraat 12	Heerlen	f 100,–
Mevr. B. van Helden	Past. Schattenstr. 17	Landgraaf	f 100,–
Mevr. M. Laudy	Klimopstraat 33	Sittard	f 100,–
Dhr. H. Steenhagen	Ursulastraat 118	Kerkrade	f 100,–
Mevr. M. Bor	Kerkstraat 138	Doenrade	f 100,–
Mevr. J. Ubachs	Kanaalstraat 26	Heerlen	f 100,–
Dhr. L. Penders	Beatrixstraat 44	Landgraaf	f 100,–
Mevr. M. Simonis	Maastrichterstraat 6	Heerlen	f 100,–
Dhr. J. Peeters	St. Gerlachstraat 12	Hoensbroek	f 100,–
Mevr. H. Beninati	Elandstraat 77	Heerlen	f 100,–
Mevr. F. Willems	Wilhelminastraat 70	Hoensbroek	f 100,–
Mevr. L. Wetzler	Past. Huppertzstr. 40	Landgraaf	f 100,–
Mevr. H. Giesberts	Marcellusstraat 8	Heerlen	f 100,–
Mevr. M. Broekhuis	Pr. Hendrikstraat 29	Hoensbroek	f 100,–
Mevr. C. Daniels	Lupinestraat 28	Kerkrade	f 50,–
Mevr. C. Muyres	Steengang 9	Landgraaf	f 50,–
Mevr. S. Carmone	Anjerstraat 15	Schinveld	f 50,–
Dhr. A. Bessems	Anemonenstraat 43	Kerkrade	f 50,–
Mevr. M. Soeters	Eikstraat 72	Heerlen	f 50,–
Mevr. N. Steins	Tarwehof 44	Heerlen	f 50,–
Mevr. T. van Luit	Laurierstraat 165	Heerlen	f 50,–
Mevr. L. Klaassen	Servatiusstraat 16	Heerlen	f 50,–
Mevr. M. Cox	Past. Seurenstraat 11	Kerkrade	f 50,–
Mevr. H. Schiessel	Arkstraat 58	Brunssum	f 50,–
Mevr. H. Jacobs	Waubacherweg 23	Eygelshoven	f 50,–

Tineke Eggen uit Wijlre in de hoofdrol

Bingo in verpleegkliniek!

HEERLEN – Hubertina Eggen (71) uit Wijlre vervulde donderdag de hoofdrol bij de uitreiking van de bingoprijzen. De beloning voor die rol betekent gewoon: vijfduizend gulden in het handje. De éérste prijs in de éérste ronde. Bingo!
Tineke, zoals ze door vrienden en bekenden genoemd wordt, werd het even teveel in de Heerlense verpleegkliniek A waar ze twee keer per week voor dagbehandeling vertoeft. Een traantje tussen de lachbuien door. Gezellige emotie. Het afdelingspersoneel dat onder leiding staat van Ria Lückers stelde de onderbreking van de dagelijkse drukke werkzaamheden wel op prijs.

De eerste zoen was niet voor mister Bingo, maar voor haar behandelende arts, dr Vreese. Aardig om die innige band tussen arts en patiënt te ervaren. Overigens nam dezelfde dokter die dag afscheid van de afdeling waar hij 19 jaar werkzaam was. Hij gaat met pensioen.

En of Tineke haar potje rummikub wilde onderbreken toen zij mister Bingo met de grote ruiker ontwaarde! „Nu heb ik iets voor de kinderen", stamelde zij even later met de vijf briefjes van duizend in haar hand. Met zeven kinderen wordt het nog even rekenen om tot een rechtvaardige verdeling te komen. „Maar jullie krijgen ook wat", beloofde zij even spontaan als gul aan het afdelingspersoneel.

Duizend

Minder turbulent ging het toe bij de familie Dings aan de Molenwei te Heerlen. Coen Dings (84) aarzelde een beetje. Zou hij die drie vreemde snoeshanen, waarvan er een ook nog gekleed was in een kanariegeel jasje, wel toelaten in zijn flatwoning? Die terughoudendheid verdween als sneeuw voor de zon toen de reden van het bezoek duidelijk werd. De deur zwaaide royaal open. Zijn echtgenote Regina (75), bezig aan het maken van een overgordijn, schrok zich zowat een hoedje. „Als ik geweten had dat jullie zouden komen had ik de boel wel opgeruimd!" Haar zorg over de 'rommel' op de tafel bleef, ook al werd ze pardoes duizend gulden rijker.

Ook hier profiteren de kinderen mee als we Regina Dings mogen geloven. Twee heeft ze er, met vijf, kleinkinderen. En van het overblijvende bedrag kan zij uitbundig gaan kienen. Want dat is een van haar hobby's. Misschien dat echtgenoot Coen een nieuwe fiets kan kopen. „Hoewel hij de laatste tijd toch iets minder fietst", vertelde Regina. Het komt wel goed daar in die Heerlense wijk Schandelen.

● Tineke Eggen geflankeerd door dr. Vreese en mr. Bingo, gaat haar zeven kinderen blijmaken met f 5000,–, de hoofdprijs van deze week.

● Regina en Coen Dings, winnaars van de 2e prijs in de 1e Bingoronde.

'Ik ben niet beter of slechter dan de anderen'

Erik de Haan weerlegt kritiek

MAASTRICHT – Het klonk allemaal zo mooi en veelbelovend toen MVV voor de start van de nieuwe competitie troepenschouw hield. De Maastrichtse eredivisieclub had zich versterkt met Raymond Libregts, Frank Dikstaal, Mark Verhoeven en de jonge Italiaan Poalo da Luna. Op de valreep van de seizoenstart werd Frits Nöllgen nog aan het potentieel toegevoegd. Geen spektakulaire aankopen, maar volgens trainer Sef Vergoossen wel voldoende kwaliteit om een plaats in de middenmoot van de eredivisie te ambiëren. De clubleiding zette de ambitieuze toekomstplannen kracht bij met het aantrekken van een tweede manager (Hans Erkens), het aankondigen van uitbreiding van sponsorhome en hoofdtribune en de bouw van een dertiental VIP-boxen.

Bovendien wil MVV, dat met een begroting van ruim drie miljoen gulden werkt, op korte termijn ook een stadiondirecteur aanstellen. Organisatorisch lijkt het in de Geusselt allemaal aardig te kloppen, hoewel de zoektocht naar een broodnodige shirtsponsor nog steeds niet het gewenste resultaat heeft opgeleverd. Maar waar het uiteindelijk allemaal om draait, het voetbal, laat te wensen over. Na vijf competitieduels neemt MVV de laatste positie op de ranglijst in, met slechts twee schamele puntjes als enige winst. Zoals gebruikelijk in het voetbal wordt nu al her en der geroepen, dat MVV degradatiekandidaat nummer één is. Tijd derhalve om poolshoogte te gaan nemen in het stadion, waar morgen om 14.30 uur landskampioen Ajax als tegenstander op de grasmat verschijnt. Voor de gelegenheid voelden we Erik de Haan, oud-Ajacied en in deze competitie de meest gepasseerde doelman van de eredivisie, aan de tand.

Hoewel hij in vijf wedstrijden liefst veertien keer de bal uit de touwen moest halen en de nodige kritiek kreeg te slikken, maakt Erik de Haan een opvallend ontspannen indruk. Geen Amsterdamse bluf van de in de hoofdstad geboren en in Amstelveen opgegroeide doelman, want Erik de Haan heeft niet de typische brutale uitstraling van de Mokummer. De blonde MVV'er is in zijn doen en laten een aardige jongen. De slechte resultaten van de afgelopen weken hebben de Maastrichtse sluitpost echter niet uit zijn lood kunnen slaan.

Erik de Haan is niet blind voor de allesbehalve florissante positie waarin zijn club momenteel verkeert. „Ik had me de start van het nieuwe seizoen ook anders voorgesteld," zegt de man die dit bij Ajax door Johan Cruijff en keeperstrainer Frans Hoek kneed werd en drie jaar geleden door Frans Körver naar Maastricht werd gehaald. „We staan er niet best voor. De resultaten zijn niet zoals vorig jaar rond deze tijd. Toen klommen we zelfs op tot de vierde plaats. Nu staan we helemaal onderaan. Maar ja, het is gebeurd. We moeten niet terugkijken. Alleen vooruitblikken. Het wordt tijd dat we punten pakken. Tot nu toe is dat alleen tegen Heerenveen gelukt."

'Ommekeer MVV misschien al tegen Ajax'

Niveau

Zoals iedereen bij MVV zoekt ook Erik de Haan een reden voor de tegenvallende resultaten. „Er wordt daarover veel gesproken. MVV moet het van zijn snelheid en agressiviteit hebben. In de wedstrijd tegen PSV kon dat goed zijn. Toen stonden we echt met elf man op het veld. Een team, dat gelijk de tegenstander aanpakte. We kwamen zelfs aan voetballen toe en gaven weinig kansen weg. Maar vorige week tegen RKC stond er geen team op het veld. Sommige spelers presteren onder hun niveau, zoals ikzelf trouwens ook. Ik sta niet slecht te keepen, maar ik kan beter. Dat geldt op dit moment voor iedereen bij MVV.

door

bennie ceulen

Maar vergeet niet dat Alfons Arts en Frank Verbeek vertrokken zijn en dat van de aanwinsten alleen Verhoeven speelt. De rest is daar nog niet aan toegekomen. En dan wordt reeds geroepen, dat MVV gaat degraderen. Die mensen hebben al twee jaar ongelijk. Ik denk, dat dat dit seizoen weer het geval zal zijn. Met deze selectie moeten we het kunnen redden. Daarvan ben ik overtuigd."

Na de nederlaag vorige zondag tegen RKC verklaarde Sef Vergoossen, dat er een aantal spelers met een mentaal probleem worstelt. De Haan: „Hoe anderen aan de wedstrijd beginnen, weet ik niet. Ik voel me altijd sterk als ik de grasmat betreed. Ik pep mezelf telkens op en concentreer me voor honderd procent op de tegenstander. Een zenuwenlijder ben ik niet. Natuurlijk voel ik wel de spanning voor een wedstrijd. Maar dat is normaal en gezond."

Reflexen

De 26-jarige profvoetballer De Haan kwalificeert zichzelf als een doelman met heel goeie reflexen. „Ik ben een keeper die meespeelt," verduidelijkt hij. „Ik probeer situaties op te lossen voordat ze gevaarlijk worden. Ik moet het van mijn reflexen op de lijn hebben. Daarnaast moet ik zorgen voor organisatie en coaching tijdens een aanval. Dat betekent dat ik vanuit mijn doel iedereen op zijn plaats moet zetten. Simpele, kleine woordjes als links, rechts, voor, achter. Maar wel van groot belang. Elke keeper is een organisator. Hij heeft ook het beste overzicht."

Niettemin werd de nederlaag tegen RKC voor een deel in de schoenen geschoven van De Haan. Leo van Veen, trainer van de club uit Waalwijk, merkte zelfs op dat er bij MVV duidelijk iets mankeerde aan de samenwerking tussen de keeper en zijn verdedigers. „De Haan had angst om te laten merken, dat hij er was," verklaarde Van Veen. Diens collega Sef Vergoossen achtte het verstandiger om zijn omstreden doelman niet publiekelijk af te vallen en schreef de vierde nederlaag van dit seizoen aan een collectief falen toe.

De Haan: „In de krant heeft gestaan, dat mijn positie bij MVV ter discussie zou staan. Ik ben bij Vergoossen, manager Weijzen en het bestuur verhaal gaan halen. Zij drukten me op het hart, dat ik niet ter discussie sta. Als er met andere keepers gesproken wordt, ben ik de eerste die dat krijgt te horen, werd me verteld. Waarom zou ik verantwoordelijk zijn voor de slechte resultaten? Zeg maar wie er wel goed speelt. Ik ben niet beter of slechter dan de anderen," reageert hij met enige felheid in zijn stem. „Hans van Breukelen heeft heel Nederland over zich heen gehad. Het enige antwoord, en dat heeft hij ook gedaan, is goed presteren en keepen. Is ook gebleken. Van Breukelen is weer helemaal boven Jan. Als ik in zo'n moeilijke situatie zit, denk ik aan Van Breukelen, aan de wijze waarop hij zich eruit getrokken heeft. Daar trek ik me aan op."

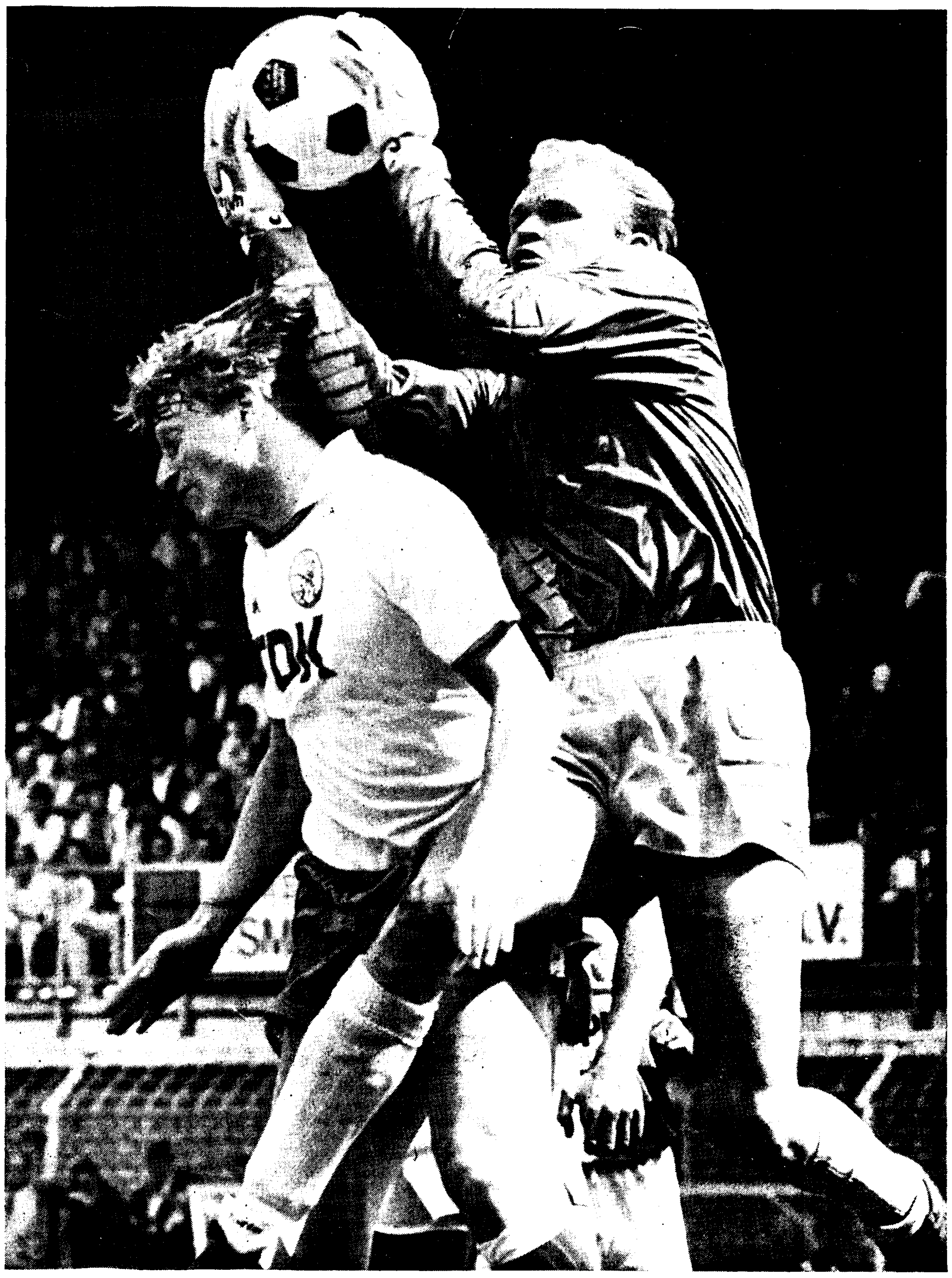
Vergoossen

„Sef Vergoossen wijst me telkens op mijn fouten zoals hij dat met iedereen doet. Daarover wordt gesproken. Mijn visie tegenover de zijne. En vervolgens werken we verder. Ik vrees ook helemaal niet de komst van een andere keeper. Sjaak Storm werd genoemd. Ik ben zeker van mezelf. Ik kan gewoon goed keepen. Maar er wordt een zondebok gezocht. Dat ben ik dan deze keer toevallig. Gelukkig ben ik een heel nuchtere jongen. MVV heeft het vertrouwen in mij uitgesproken. Dat is voldoende. Daar ben ik ook professional genoeg voor. Ik heb al meer kritiek over me heen gekregen. Leer je mee leven. Maar ik heb ook goeie verhalen gekregen in de pers. Zo werkt dat in het voetbal. Je moet gewoon alles van je af kunnen zetten. Trouwens, ik vind dat ik bij MVV uitgegroeid ben tot een volwaardige eredivisiekeeper."

Evenals zijn clubgenoten heeft de inwoner van Meerssen, die over drie weken voor het eerst vader wordt ('Het bevalt me goed in Limburg. Ik heb geen aanpassingsproblemen gehad'), de hele week naar de wedstrijd tegen Ajax toegeleefd. „Ik heb bij Ajax gevoetbald en werd er opgeleid. Voor mij is het nooit een gewone wedstrijd als we tegen Ajax moeten spelen. Vorige competitie versloegen we mijn vroegere club in de Geusselt met 1-0. Dat geeft de meeste jongens van MVV vertrouwen voor zondag. We zijn ervan overtuigd, dat we het Ajax moeilijk kunnen maken."

Ajax

Erik de Haan is tot en met gemotiveerd voor het belangrijke thuisduel van morgen. „Omdat het mijn oude club is," herhaalt hij met verlangende blik in de ogen. „Dat geeft wel een apart tintje aan dat duel. Eigenlijk mag dat niet het geval zijn, denk ik. Als Heerenveen naar Maastricht komt, moet ik evenzeer gemotiveerd zijn. Ik ben ervan overtuigd, dat we het Ajax zeer moeilijk gaan maken. Ik weet zeker, dat elke MVV'er met de nodige agressiviteit en felheid Ajax zal bekampen. De overwinning hangt in de lucht. Ja, we hebben pas twee punten vergaard. Maar vergeet niet, dat we de uitwedstrijden tegen PSV en Feyenoord hebben gehad. Van een panieksituatie is dan ook geen sprake. We weten wat ons nu te doen staat. De ommekeer zal niet meer lang op zich laten wachten. Tegen Ajax gebeurt het misschien al. Ik voorspel een 1-0 overwinning voor MVV. Ik ben vrij zeker van mijn zaak. Tegen Ajax houd ik mijn doel schoon..."

● *Erik de Haan in actie tegen zijn vroegere club Ajax. „Ik voorspel een 1-0 overwinning voor MVV", blikt de doelman van de Maastrichtenaren vooruit op het duel tegen de landskampioen, dat morgenmiddag in de Geusselt plaatsvindt.*

Foto's: FRITS WIDDERSHOVEN

● *Erik de Haan stopte tegen Ajax zelfs ooit een strafschop. „Morgen houd ik mijn doel schoon," zegt MVV's sluitpost hoopvol.*

nieuws analyse

Uur van de waarheid

MAASTRICHT – Het uur van de waarheid komt nader en nader. MVV, vorig jaar de competitie begonnen als de revelatie van het jaar, begint af te zakken tot een niveau de eredivisie onwaardig. De oorzaken zijn eenvoudig en complex tegelijk. Eenvoudig, omdat het elftal dat iedere week op het veld staat simpelweg niet sterk genoeg lijkt te zijn. Complex, omdat er een aantal randvoorwaarden niet deugt en de gehele club dreigt af te glijden naar een manier van werken die in het verleden weliswaar gemeengoed was, maar na een bestuurlijke reorganisatie niet meer mogelijk leek.

MVV als vlaggeschip van sportminnend Maastricht. Het lijkt haast een innerlijke tegenspraak, maar de nieuwe aanpak van voorzitter Lieben en consorten leek zo'n twee jaar geleden allesizins levensvatbaar. Men distantieerde zich onmiddellijk van het gerommel waarmee de club zich in het verleden wel eens inliet en nieuwe kansen leken zich in Maastricht voor te doen. Die mogelijkheden worden deze weken zwaar op de proef gesteld. Want hoe je het ook wendt of keert, succes in alle geledingen van een club staat of valt altijd met prestaties op het veld. En die resultaten blijven zwaar onder de maat. Het elftal maakte met name vorige week tegen RKC een zeer gelaten indruk en was geen schim meer van de frisse ploeg van begin vorig seizoen.

De rol van Erik de Haan, die elders op deze pagina uitgebreid aan het woord komt, is typerend voor MVV van dit moment. De Haan steekt op dit moment in een zeer matige vorm, maar kan niet alleen verantwoordelijk gesteld worden voor de defensieve narigheid. Niettemin is hij vrijwel iedere week een zwakke stee in het elftal van Sef Vergoossen. Ofschoon De Haan bij hoog en bij laag beweert dat er geen contact is geweest met een mogelijke vervanger, is dat wel degelijk het geval. Er is inmiddels al twee keer gesproken met (eveneens oud-Ajacied) Sjaak Storm. Of dat echter buiten de trainer omgaat, is in dit stadium wat onduidelijk.

Voor Vergoossen wordt het tijd om eens goed met de vuist op tafel te slaan, maar of hij daartoe is staat is wordt door velen betwijfeld. De sfeer binnen de spelersgroep wordt, zeer verklaarbaar, met de week slechter. De trainer kan overigens niet anders dan lof worden toegezwaaid voor zijn enorme inzet, maar is aan handen en voeten gebonden door het feit dat hij geen cent meer mag uitgeven op de spelersmarkt. Gevolg van de slechte prestaties is dat men nog steeds geen shirtsponsor heeft weten te strikken. Wat iedereen van te voren al vreesde, werd bewaarheid. De eerste slechte resultatenreeks heeft mogelijke geldschieters onmiddelijk afgeschrikt.

De organisatie die MVV dit jaar heeft opgezet ziet er indrukwekkend uit, maar of deze nu zo effectief kan werken mag worden betwijfeld. Twee managers, een voor het technische en een voor het commerciële deel, lijkt immers wat veel van het goede. Tenslotte is er in Nederland geen enkele andere profclub die met deze formule werkt. Iets wat bovendien de nodige vraagtekens oproept bij de achterban. Binnenkort moet daar ook nog stadiondirecteur bij komen ook. Een functie die zou moeten worden ingevuld door veiligheidscoördinator Bodde. Het begint te lijken een organisatievorm met een waterhoofd.

Er zullen bij MVV op zeer korte termijn spijkers met koppen geslagen moeten worden. Anders komen de Maastrichtenaren in een neerwaartse spiraal terecht. Sportief en commercieel, zaken die alles met elkaar te maken hebben. De voorwaarden voor goede prestaties lopen in het profvoetbal via de portemonnaie en die zal in Maastricht op korte termijn eens geuld moeten worden. En dat lukt alleen met goed en degelijk bestuurlijk beleid in een overzichtelijk organisatie en niet alleen door middel van het uitspreken van goede voornemens.

bert groothand

● *Alain Prost diep teleurgesteld dit weekeinde in de Grote Prijs van Spanje.*

Witheet was-ie, Alain Prost. De 'professor' spuwde vuur en vlam. Tegen zijn ploegmakker Nigel Mansell, tegen zijn principaal Cesare Fiorio. Tegen iedereen eigenlijk die hem, verleden zondag, voor de voeten liep. Diep teleurgesteld was-ie, Thierry Boutsen. De introverte Belg was het liefst door de grond gezakt. Hij glimlachte geforceerd, haalde zijn schouders op en speelde de onnozele. Dat ging hem slecht af.

Gefoefel in Formule 1

Achter de schermen van de pas afgelopen (voortijdig afgevlagde, juister uitgedrukt) Formule 1-race om de Grote Prijs van Portugal – nu een week geleden – leek het rood van Ferrari de kleur van gemeen gekijf en het geel van Williams de tint van giftig gekonkel te zijn. Het gefoefel in de Formule 1 bereikte een warrig hoogtepunt. Vandaag, aan de vooravond van de Grote Prijs van Spanje (met nog drie races om het wereldkampioenschap te gaan), lijkt het gedonder met coureurs, met team- en sponsorbelangen, met persoonlijke aspiraties nauwelijks afgelopen. Een terugblik.

Een tijdje geleden (na afloop van de Grote Prijs van Engeland) kondigde Nigel Mansell zijn afscheid aan. De houwdegen van Ferrari was het hoge ernst. Zijn beslissing leidde het transferseizoen in. Met andere woorden: de jacht op racende mensen. Als een variant op het edele damspel waarbij bijna alles geoorloofd is. Met bankbiljetten als machtig speelbord. Cesare Fiorio, 'direttore sportivo' van Ferrari, liet het oog vallen op Jean Alesi. Deze jeugdige Fransman van Italiaanse origine; deze jonge, wilde hond van Tyrrell zou – zo dacht Fiorio – een prima vervanger voor Mansell zijn. Alesi wilde wel. Nogal wiedes, welke coureur wil niét in een Ferrari rijden? De onderhandelingen begonnen. En spatten vervolgens uiteen op de weigering van Tyrrell, waaraan Alesi contractueel verbonden was, én op de halstarrigheid van Frank Williams (van het Williams/Renault-team dus) die een getekende verklaring van de Fransman op zak had waarin stond te lezen dat Alesi volgend seizoen een van zijn boliden over de circuits mennen zou. Cesare Fiorio slikte eens diep en hulde zich over de transfer van Jean Alesi voorlopig in diepe stilte.

Inmiddels hielden Formule 1-teams, tussen de races door, elkaar nauwlettend in de smiezen. En probeerden elkaar in het diepste geheim coureurs af te snoepen. Waarbij vlot met de geldbuidel werd gezwaaid, waarbij bestaande contracten-met-handtekening-en-ál waardelozer leken dan gore poetslappen. In de huidige topsport blijkt een handtekening vaak niet meer dan een miezerige krabbel, een gegeven woord dronkemansgezwets en een dubbel gesigneerd contract makkelijk open te breken. In het walhalla van de racerij is het niet anders dan in de top van de wieler- en voetbalwereld. Geld alléén bepaalt de norm. De rest is slechts benepen gezever. Zeggen kapitaalkrachtige hoogmogenden.

Vrede van Monza

Het was overigens, tussen alle bedrijven door, duidelijk: de allergrootste prooi der jagers op racende mensen vormde de Braziliaan Ayrton Senna. Ferrari lonkte, Williams loerde, McLaren loensde. „Als Senna naar Ferrari komt, ben ik weg", liet Alain Prost prompt weten. De regerend wereldkampioen hoefde niet te verkassen. Senna prolongeerde zijn overeenkomst met McLaren en niet veel later deed Prost dat (dus) bij Ferrari. Het 'grootste wild' was buiten schot. Riccardo Patrese op zijn beurt tekende bij Williams bij, Thierry Boutsen (met onder meer een grandioze triomf in de Grote Prijs van Hongarije op zak) dacht dat hij bij Williams met een kushandje blijven zou. Maar....niet alleen reageerde men in deze stal op Boutsens overwinning op de Hungaroring ijzig nuchter maar bovendien begroef men zich betreffende een contractverlenging voor de Belg in diepe stilte. Men bleef hem gewoon aan het lijntje houden.

Aan de vooravond van de Grote Prijs van Italië, op het beroemde en even beruchte circuit van Monza, nam het zovéélste gerucht vaste vormen aan. Ferrari heeft noodgedwongen afgezien van Jean Alesi en het oog laten vallen op Alessandro Nannini, heette het. Maar die heeft toch nog een contract met Benetton-Ford?, vroeg men zich af. Sandro Nannini gaf dat ruiterlijk toe. „Verder kan ik niks zeggen", liet hij vragende journalisten – met de plicht hun publiek juist te informeren – voor paal staan. De racedag in Monza kwam. Met een pijnlijke nederlaag voor Ferrari, met een triomf voor Ayrton Senna én met het roken van de vredespijp tussen Senna en Prost. Na ruim jaar vielen beide coureurs elkaar weer in de armen (nou ja) en spraken met elkaar. Wie had dat durven voorspellen?

Hoe zat het overigens met Nannini? „Alles is rond. Benetton heeft me vrij gegeven, ik ga naar Ferrari. Een droom gaat in vervulling", liet de broer van rockstar Gianna Nannini weten. In Lugano, op het kantoor

door **nino tomadesso**

van Ferrari-advocaat Peter, zou enkele dagen later de verbazing wekkende overstap contractueel worden vastgelegd. In de Italiaanse racemiddens begonnen over bedragen plus nog wat andere zaken die Ferrari, in ruil voor de geliefde Nannini, aan Benetton zou toeschuiven de wildste verhalen te circuleren. Samen met zijn vrouw Paola en vertrouwensman Flavio Briatore vloog Alessandro Nannini inderdáád naar Lugano om aldaar via het kantoor van mr. Peter de wereld binnen een half uur te melden dat hij......niét naar Ferrari zou gaan. In de Formule 1-wereld lag men plat. Een coureur die weigert in een Ferrari te rijden? Dat was nog nóóit gebeurd! Bijna nooit, want in 1986 had Mansell dat al eens gepresteerd. Niettemin sprak men van een zeer opzienbarend feit. Carlo Cavicchi, directeur van het gezaghebbende (vak)weekblad Autosprint, zélfs van de 'weigering van de eeuw'. Wat had Nannini bewogen bij Benetton te blijven? Alessandro zélf: „Het heeft niets met geld te maken, wel met de duur van het contract. Ik wilde voor twee seizoenen tekenen, Ferrari voor slechts een seizoen. Dat heb ik geweigerd". Enkele dagen later voegde hij er nog aan toe: "We waren het over alles eens. In Lugano echter correspondeerde de inhoud van het contract plotseling niet meer met onze mondelinge overeenkomst".

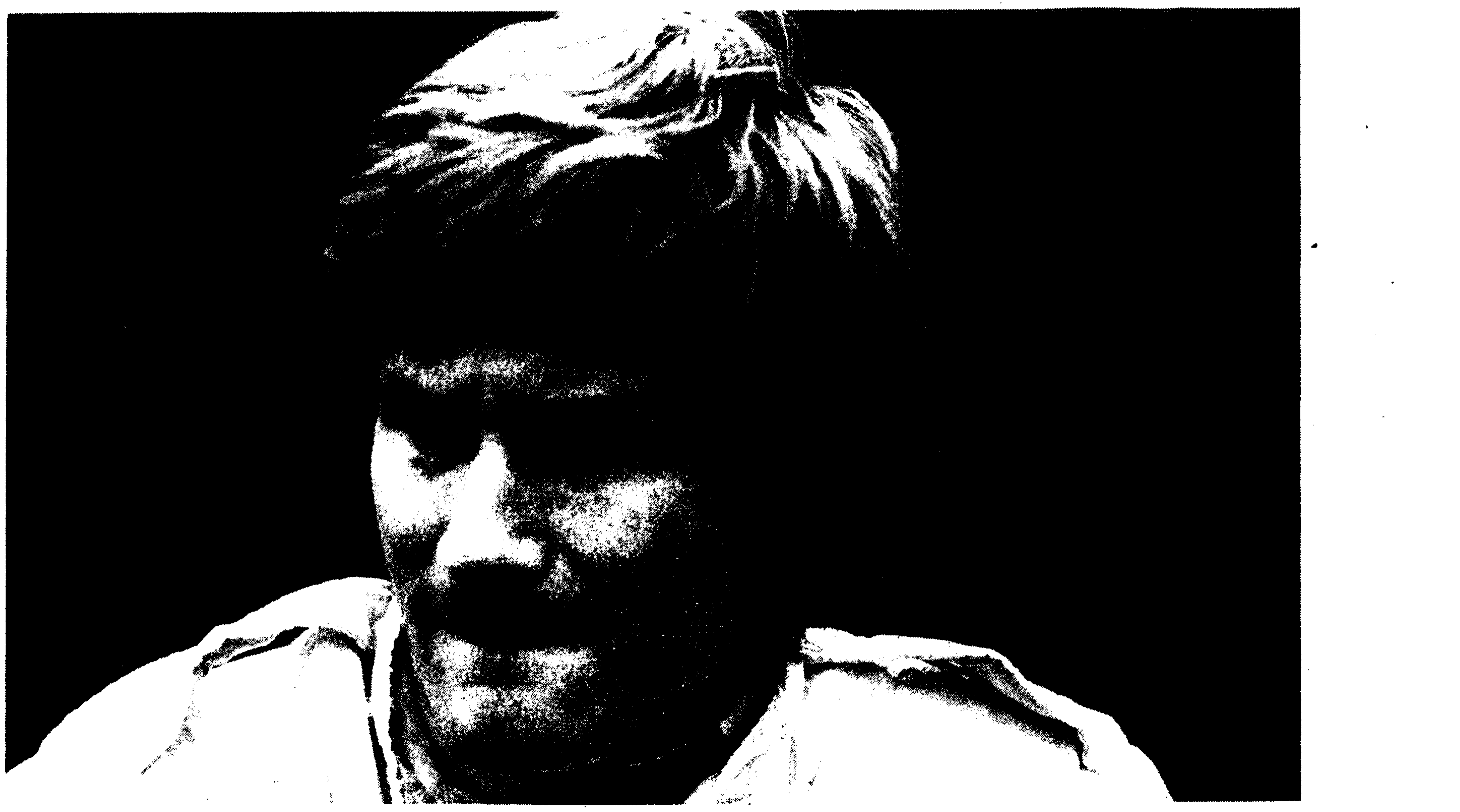
En Boutsen? Die wachtte nog steeds op nader bericht. „Ik heb nog niets gehoord, neem dus aan dat ik blijven zal". De Belg sprak stoer tegen beter weten in. Hij moest toch weten dat zijn teammanager Frank Williams coureurs als marionetten behandelt, dat de in een rolstoel gekluisterde keiharde Brit doende was Nigel Mansell over te halen het afscheid uit te stellen teneinde volgend seizoen in een Williams rond te raggen. Jean Alesi intussen – men herinnert zich dat hij een 'intentie'-verklaring voor Williams tekende – zei in Monza: „Voor mij mag Boutsen blijven waar hij is. Ik zal nooit voor Williams rijden". Waarop Frank Williams fel reageerde: „Dan blijft hij maar een seizoen aan de kant. Ik heb zijn handtekening toch!?". Alesi op zijn beurt weer: „Wat denkt die Williams wel. Wij zijn coureurs, geen banden die men voortdurend wisselt". En Alesi's getekend contract met Tyrrell?. Daar sprak gemakshalve niemand (meer) over.

Toen kwam, afgelopen weekeinde, de Grote Prijs van Portugal. Als Prost zou winnen, maakte hij nog volop kans het wereldkampioenschap te prolongeren. Als Senna zou winnen, kon Prost naar die titel fluiten. De startvolgorde vormde voor Ferrari een droomsituatie. Twee Ferrari's op de eerste rij! Mansell in 'pole position', Prost schuin naast hem. Op de tweede rij de twee McLarens van Senna en Berger. Het kón voor Ferrari (lees: Prost) niet mis gaan. Dat ging het tóch. Onmiddellijk na de start week Mansell pardoes van zijn lijn af en dreef Prost bijna tegen de pitsmuur op. Drama! Ferrari's start aan flarden! Senna en Berger 'sprongen', hun ogen nauwelijks gelovend, vóóruit in een vrij veld. Vele spectaculaire momenten, bandenwissels en schuivers later. Tien ronden voor het einde. Positie in de race: 1 Mansell, 2 Senna, 3 Prost. Alle drie binnen één dikke seconde. Nog alle kansen voor Prost, zo leek het, die overigens zijn zesde versnelling verloren had. E[...] ders op het Estorilcircuit, k[...] den opeens de Lola-Lambo[...] hini van Suzuki en de Arro[...] van Caffi op elkaar. Caffi vl[...] tegen de vangrail en bleef b[...] kneld zitten. Roland de Bru[...] seraede deed wat hij moest doen: hij zwaaide de rode vl[...] Negen ronden voor het eind[...] Stopzetting van de race, ten einde Caffi (met, zo bleek, slechts een gekneusde enke[...] te bevrijden. Einde van de r[...] óók, gezien het feit dat twee derde van de totale afstand [...] van de 71 ronden) was afgelegd.

Gif

Mansell winnaar dus („De mooiste race van mijn leven[...] Geen feest voor Ferrari echt want eenmaal in de pits we[...] gekeerd begon Prost gif(tig) spuien. „Hij daar", wijzend [...] Mansell, „heeft me al bij de start de race doen verliezen. [...] deed het met opzet!". Mans[...] ontkende in alle toonaarden „Helemaal niet met opzet. I[...] had de slechtste start van m[...] leven, gaf te veel gas, accelereerde verkeerd. Ik had de [...] gen niet meer onder control[...] Prost wéér: „Ach, schei uit. [...] woon geklets. Je hebt het m[...] opzet gedaan". De poppen [...] het Ferrariteam dansten wi[...] op en neer. „En trouwens", [...] voer Prost verder uit in de ri[...] ting van Cesare Fiorio: „Er i[...] dit team niemand die in staa[...] strikte orders te geven. Bij McLaren steunt Berger Sen[...] altijd. Bij ons is, zeker in dit [...] slissend stadium om het wereldkampioenschap, nooit o[...] strategie in de race gesprok[...] Op dit punt zal ik mijn posi[...] zeker herzien. Of ik ga naar [...] ander team of ik houd er m[...] op". Prost een slecht verlie[...] Zit iets in, maar zijn woorde[...] tekenden wél de huidige sit[...] tie in het Ferrari-team. In Ita[...] zélf, dat massaal voor het te[...] visietoestel had gezeten (kij[...] dichtheid 43%!), werd falen[...] Ferrari het gesprek van de d[...] Voor Signor Giovanni 'il av[...] cato' Agnelli, president-dire[...] teur van de Fiat-groep (met groot financieel aandeel in h[...] Ferrari-bedrijf) voldoende a[...] leiding om er zich mee te g[...] bemoeien. Enfin, gisteren t[...] dens de eerste officiële train[...] gen voor de Grote Prijs van Spanje was de hemel nog la[...] niet opgeklaard......

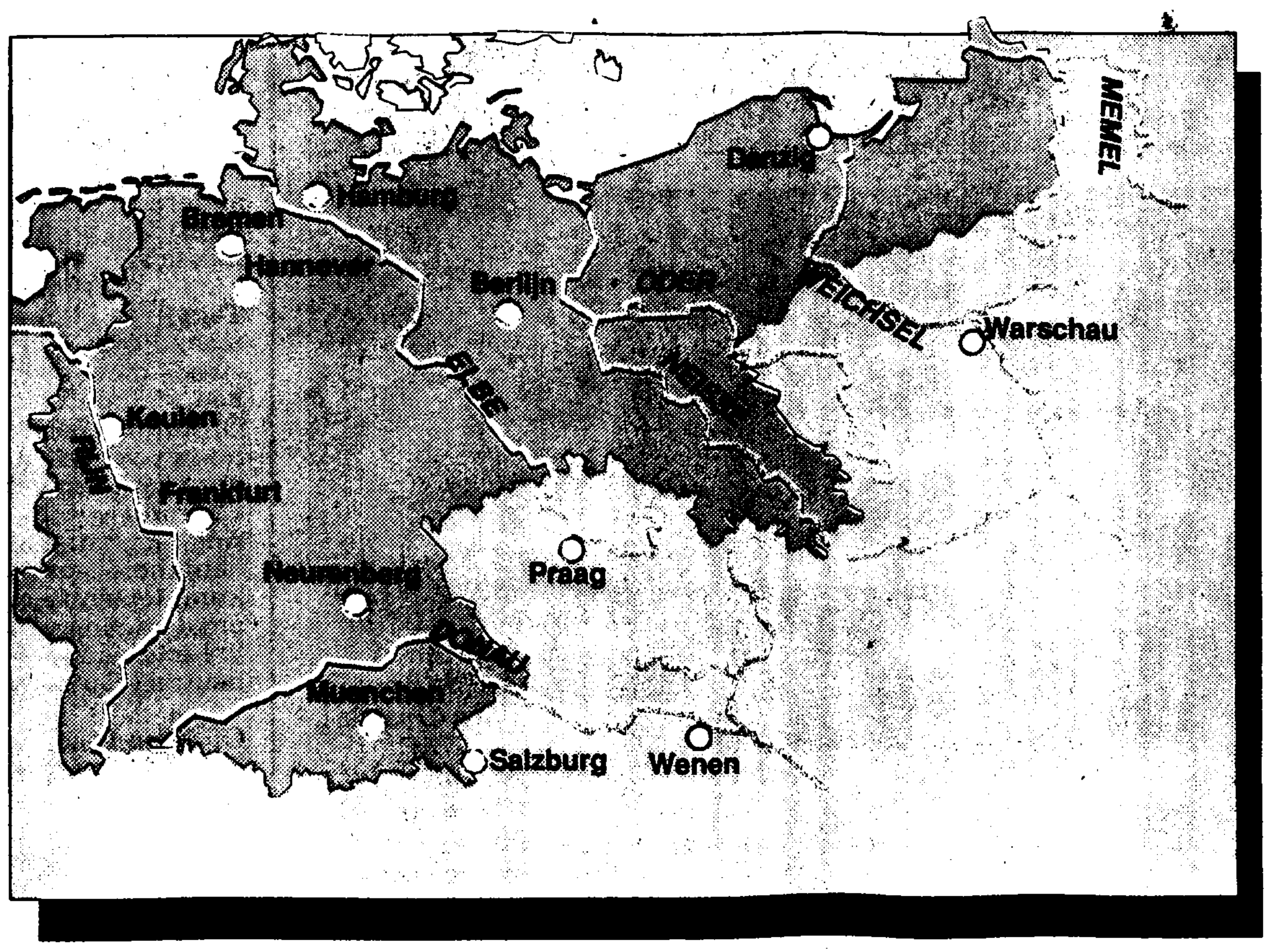
In de marge van de Hoekse [...] Kabeljauwse twisten in het Ferrariteam, ging Frank Wil[...] liams dan eindelijk overstag[...] Gesteund, zo fluisterde men[...] door een douceurtje van ro[...] één miljoen gulden (jawél, u[...] de Ferraripot) verloor hij op[...] eens alle interesse in Jean Al[...] (die volgend seizoen in een F[...] rari rijden zal), zette Nigel M[...] sell vervolgens nog sterker [...] der druk (met, onder meer, [...] bedrag van zeven miljoen d[...] lar) en bleef tegenover Thie[...] Boutsen zwijgen als het gra[...] Pas als Mansell op zijn beslu[...] voorgoed uit te stappen teru[...] komt en er nog 'n seizoentje[...] een Williams tegenaan gooit[...] pas dan zal Boutsen vernem[...] dat hij kan ophoepelen. Ales[...] naar Ferrari, maar hoe zit h[...] dan met zijn (tweede) contra[...] met Tyrrell? Ach, dat heeft F[...] rari voor een 'aalmoes' gewo[...] afgekocht. Zó gaat dat in de Formule 1. De een noemt h[...] gefoefel, de ander slim man[...] gement. En nu maar, aan de vooravond van de Grote Pri[...] van Spanje, afwachten hoe [...] machtsstrijd tussen Alain Prost en Cesare Fiorio aflop[...] zal. Zó blijft de Formule 1 o[...] buiten de circuits ongemeen boeiend. Altijd zo geweest.

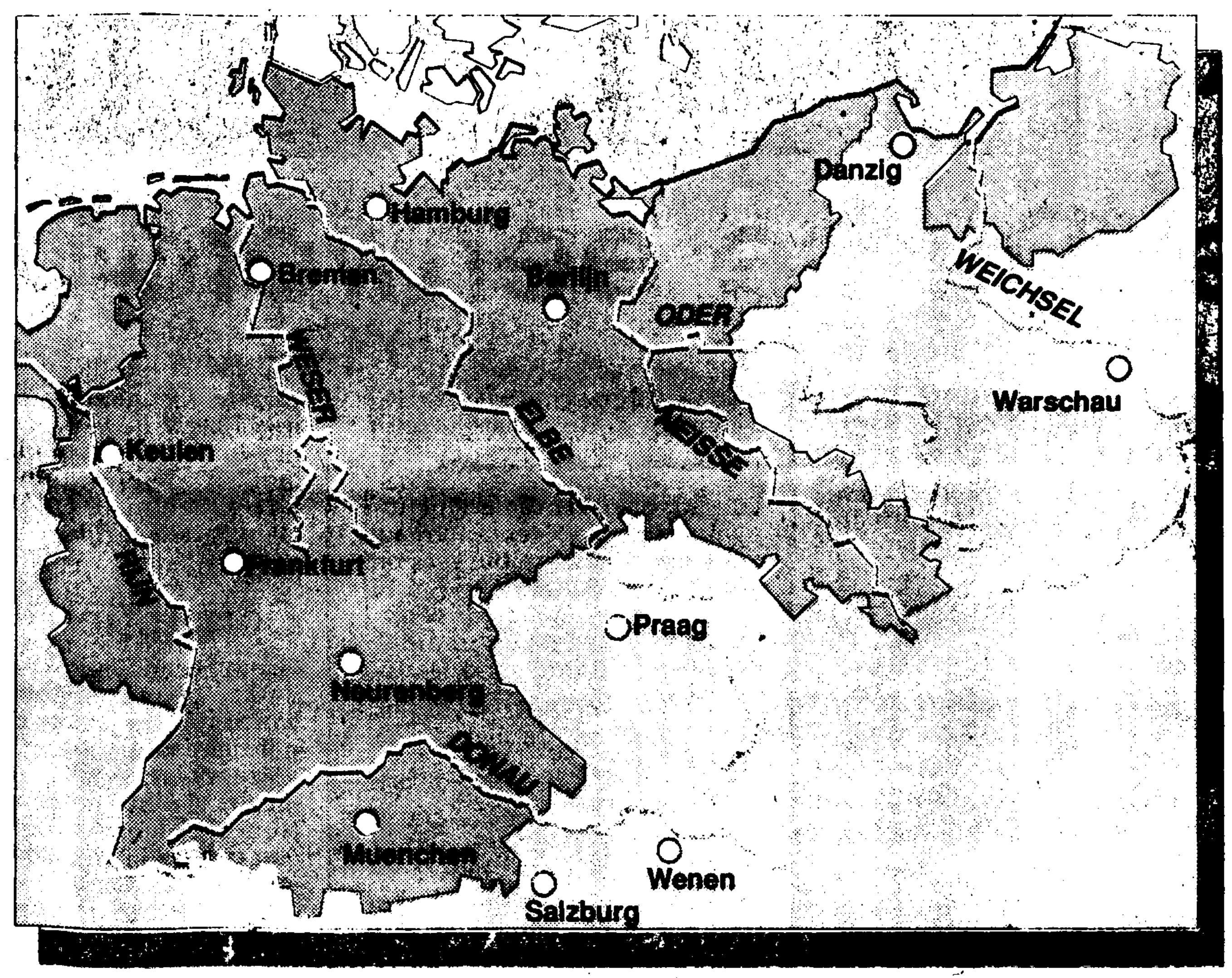
● *Thierry Boutsen: aan het lijntje gehouden.*

Limburgs Dagblad

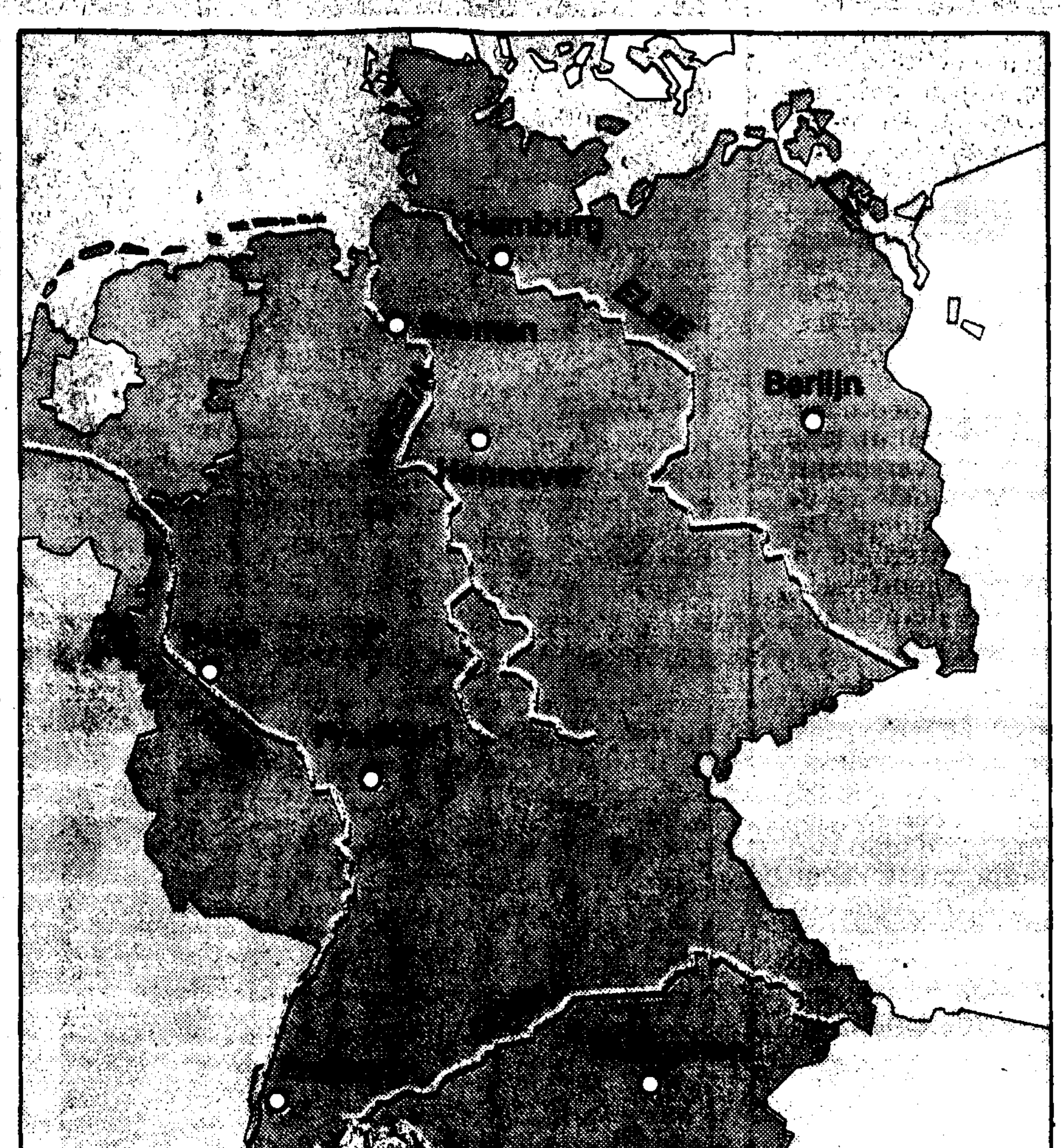
Duitsland 1

Duitsland in 1871, toen voor de eerste keer sprake was van Deutsche Einheit

Duitsland in 1937, na de Eerste Wereldoorlog, aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog

Duitsland 1990, de nieuwe Deutsche Einheit

LD Infografieken Karel Gerrits

Een jaar geleden werd het eens en voor altijd vastgelegd: de DDR had in veertig jaar haar bestaansrecht bewezen, en zou voor eeuwig blijven bestaan. Intussen stemden al maandenlang duizenden 'boeren en arbeiders' met de voeten tégen. Zij wonnen. Want woensdag 3 oktober, op een paar dagen na een jaar later, heeft de DDR zich opgesplitst in vier Länder plus Berlijn, die zich samen bij de Bondsrepubliek aansluiten. Kleiner dan in 1937, dat op zich al kleiner was dan het ene Duitsland van 1871 is de zekerheid van veel – vooral conservatieve – Westduitse naoorlogse politici weer werkelijkheid geworden: Duitsland is weer één.

Ontwerp voorpagina:
Sante Brun en Karel Gerrits.
Lay-out:
Leon Heuts en André van Sloten.
Eindredactie: Peter Stiekema.

● *Een grote demonstratie in Leipzig, op 4 september 1989, gericht tegen de politiek van de DDR.*

● *Begin september 1989. Duizenden Oostduitsers zijn veelal via Hongarije naar West-Duitsland gevlucht en worden opgevangen in kampen. Hier een foto van een dergelijk kamp in Trostberg, Beieren.*

Het is nog maar elf maanden geleden – om precies te zijn in de nacht van donderdag 8 op vrijdag 9 november 1989 – dat de Berlijnse Muur na 28 jaar ineenstort. DDR-burgers krijgen te horen dat ze vrij naar West-Berlijn mogen reizen. Een historische gebeurtenis, die in feite het einde inluidt van een verdeling van Europa in een oostelijk en een westelijk deel. Dat de vereniging van Oost- en West-Duitsland evenwel zo spoedig zou worden gerealiseerd, had op dat moment niemand kunnen bevroeden, zelfs bondskanselier Kohl niet. Het waren niet alleen Gorbatsjov en de politieke ontwikkelingen in achtereenvolgens Polen en Hongarije die het razendsnelle Duitse eenwordingsproces in gang zetten, maar het was vooral de leegloop van DDR-burgers naar de Bondsrepubliek die de fusie tot stand bracht, die volgende week woensdag officieel wordt bekrachtigd. Hieronder een chronologische terugblik op de gebeurtenissen in Oost-Duitsland van 2 mei 1989 tot nu.

● *5 november 1989. Een eindeloze rij Trabants staat voor de Tsjechisch-Duitse grens bij Schirnding. De DDR heeft alle reisbeperkingen opgeschort. Van de DDR kan men nu met de gewone identiteitskaart naar Tsjechoslowakije reizen en verder naar de Bondsrepubliek.*

Leegloop DDR leidde Duitse eenwording in

De datum 2 mei 1989 is van belang, omdat Hongarije dan het IJzeren Gordijn verwijdert dat de grens markeert met Oostenrijk. Dat biedt Oostduitsers de mogelijkheid om zonder bijzondere plichtplegingen via Hongarije naar het Westen te gaan. Even later, op 19 augustus, is het dan ook zo ver: zo'n zeshonderd in Hongarije vakantievierende Oostduitsers nemen de wijk naar Oostenrijk. Van daaruit worden ze naar het Westduitse opvangkamp in Giessen gebracht, waar al gauw duizenden vluchtelingen onderdak vinden.

Intussen zoeken steeds meer Oostduitsers hun heil in de Westduitse ambassades in de Oosteuropese hoofdsteden om van daaruit te kunnen vertrekken naar West-Duitsland. De ambassade in Boedapest wordt zelfs bezet en op 22 augustus wordt de vertegenwoordiging in Praag gesloten in verband met de enorme toestroom van vluchtelingen. Via de televisie bereiken ons beelden van honderden Oostduitsers die het hekwerk van het ambassadeterrein over klimmen en de tuin inrennen.

De situatie in de ambassades wordt alarmerend wanneer duidelijk is dat er onvoldoende voorzieningen zijn om de steeds groeiende stroom vluchtelingen te herbergen. Bondskanselier Kohl doet een klemmend beroep op de DDR-leiding om hervormingen door te voeren naar het voorbeeld van Polen en Hongarije. Kohl benadrukt dat alleen wijzigingen in het DDR-beleid een einde kunnen maken aan het vertrek van gedesillusioneerde Oostduitsers naar het Westen.

● *12 november 1989. Twee jonge Oostduitse vrouwen worden overmand door tranen als zij eindelijk in West-Berlijn zijn.*

door **luc somers**

Nieuw Forum

Het is weer Hongarije dat op 11 september, tegen alle verdragen met de DDR in, een belangrijke stap doet. Het besluit om de grenzen te openen voor alle Oostduitsers. In Oost-Duitsland zelf begint het dan politiek steeds meer te rommelen. Door meer dan honderd burgers, onder wie voormalige partijleiders, studenten, artsen en andere academici, wordt de democratiseringsbeweging Nieuw Forum opgericht met het doel een dialoog aan te gaan met de autoriteiten. Spoedig volgen meer oppositiegroeperingen. Tussen de bedrijven door wordt ook de SPD heropgericht. Nieuw Forum is vooral ook bezorgd over de enorme leegloop van de DDR, want het zijn vooral jonge, vaak goed opgeleide Oostduitsers, die hun vaderland teleurgesteld de rug toekeren. De beweging wil de exodus stoppen door hervormingen te stimuleren.

Naar schatting vijftienduizend vluchtelingen zijn dan inmiddels via Hongarije en Oostenrijk naar de Bondsrepubliek vertrokken. Het Oostduitse ministerie van buitenlandse zaken laat onomwonden weten dat de gevluchte DDR-burgers 'de morele normen met voeten hebben getreden en zichzelf buiten onze samenleving hebben geplaatst.' In een officiële verklaring heet het verder dat men geen traan hoeft te laten om 'deze verraders van het vaderland.'

Aan de ambassadecrisis komt plotseling een eind als op 30 september de Oostduitsers in de Westduitse missie in Praag te horen krijgen dat zij met speciale treinen naar de Bondsrepubliek mogen vertrekken. Hetzelfde gebeurt vanuit Warschau. Onderweg – een deel van de route voert door de DDR – lopen de treinen forse vertraging op, omdat mensen de rails blokkeren en alsnog proberen mee te reizen.

Gorbatsjov

Op 7 oktober viert de DDR de oprichting van de staat, veertig jaar tevoren. Gorbatsjov maakt van de gelegenheid gebruik om de Oostduitse regering de mantel uit te vegen. Hij vindt dat er snel een proces van democratisering en meer openheid in de DDR moet worden ingezet. 's Avonds vinden in Oost-Berlijn opeens spontane demonstraties tegen het DDR-regime plaats. Op diverse plaatsen zijn pamfletten te zien met de tekst: 'Gorbi, help ons'. In andere Oostduitse steden grijpt de politie hard in tegen de demonstranten.

In overleg met de oppositiebewegingen kan de volgende dag een geweldexplosie tussen de demonstranten en het leger ternauwernood worden vermeden. De communistische partij, de SED, lijkt onder de toenemende druk te zwichten en verklaart zich bereid veranderingen door te voeren. De oppositie wordt meer inspraak beloofd, maar desondanks houden de betogingen en de vluchtelingenstroom uit de DDR aan.

Op 18 oktober kondigt zich de eerste machtswisseling aan. Erich Honecker wordt uit zijn functies ontheven. Egon Krenz wordt zijn opvolger als secretaris-generaal van de partij. De kerken en oppositiebewegingen reageren sceptisch op de benoeming. Op straat verschijnen al leuzen, gericht tegen Krenz. Die smeekt de bevolking om eventuele vluchtplannen op te geven en vraagt de reeds gevluchte burgers om terug te keren. Ook kondigt hij een nieuwe reisregeling aan. Eind oktober hebben inmiddels zo'n vijftigduizend DDR-burgers hun vaderland verlaten.

De Muur

Nadat op 8 november het Politburo is afgetreden, vindt 's avonds in Oost-Berlijn een historische gebeurtenis plaats: De Muur valt. Mensen hakken met hamers en beitels gaten in het beton van dat verwenste bouwwerk. Na 28 jaar krijgt de bevolking te horen dat men vrij naar West-Berlijn en de Bondsrepubliek mag reizen. 's Nachts is het groot feest. In het weekeinde daarop trekken miljoenen Oostduitsers in hun pufende en stinkende Trabants de grens over om veelal alleen maar een kijkje te nemen in het vrije Westen. Stukken van De Muur worden als souvenir te koop aangeboden.

Terwijl op straat de roep naar vereniging met West-Duitsland steeds luider wordt, verschijnt Hans Modrow ten tonele als de nieuwe minister-president. De SED houdt de meerderheid in het parlement en belooft weer eens verdergaande democratische vernieuwingen.

Bondskanselier Kohl presenteert intussen op 28 november zijn plan voor Duitse eenheid. Opvallend is dat er dan nog gesproken wordt van een mogelijke vereniging in de loop van de jaren negentig, in elk geval nog lang niet in 1991. Kohl eist dat de SED haar machtsmonopolie opgeeft, dat onafhankelijke partijen worden toegestaan en ongecensureerde media, en dat onbeperkt reizen en vrije verkiezingen worden gegarandeerd. Dan pas is hij bereid om de DDR economisch de helpende hand toe te steken.

Op 1 december is de SED uiteindelijk niet meer de leidende en enige partij in de DDR. Er wordt meteen schoon schip gemaakt. Op 4 december worden Honecker en andere leden van de oude garde uit de partij gestoten. Het Centraal Comité en het Politburo treden af. Krenz legt ook zijn functie neer. Zijn opvolger wordt Manfred Gerlach. De volgende dag wordt tijdens de ronde tafelconferentie van SED en oppositiegroepen overeengekomen dat op 6 mei 1990 vrije verkiezingen moeten worden gehouden. De invloed van Westduitse politieke partijen in de DDR neemt allengs belangrijke vormen aan.

Corruptie

Grote verontwaardiging steekt de kop op, wanneer duidelijk wordt dat Honecker en andere politieke kopstukken op grove wijze misbruik hebben gemaakt van hun hoge posities. Honecker wordt beschuldigd van corruptie, evenals enkele van zijn vriendjes. De beschuldigen variëren van wapenhandel en deviezensmokkel tot onder meer het onrechtmatig verkrijgen van dure jachthuizen.

Op 10 december wordt de advocaat Gregor Gysi gekozen tot voorzitter van de SED, die even later ook van naam verandert in 'SED-PDS' (Socialistische Eenheidspartij van Duitsland/Partij voor Democratisch Socialisme). De CDU in Oost-Duitsland op haar beurt kiest op 16 december Lothar de Maizière tot partijvoorzitter en spreekt zich uit voor Duitse vereniging.

Tijdens een ontmoeting tussen bondskanselier Kohl en premier Modrow op 19 december komen West-Duitsland en de DDR overeen dat er spoedig een 'verdrag over samenwerking en goed nabuurschap' moet worden getekend. Kohl zegt tevens steun toe aan Oost-Duitsland. Op 22 december wordt de Brandenburger Tor in Oost-Berlijn geopend, het symbool van een verdeeld Europa sinds de bouw van de Berlijnse Muur in 1961. Vanaf Kerstmis is het ook voor Westduitsers mogelijk om zonder visum naar de DDR te gaan.

Stasi

In januari 1990 gaan de protesten tegen de Oostduitse regering onverminderd door. Op 15 januari wordt in Oost-Berlijn zelfs het gebouw van de Stasi, de gehate Oostduitse geheime politie, door een woedende menigte bestormd. Eerder al waren Stasi-gebouwen in diverse andere steden het doelwit geweest van protesterende volksmassa's.

Terwijl aan het einde van de maand overal in het land steeds meer stakingen uitbreken, stelt de Volkskammer, het Oostduitse parlement, op 29 januari voor om al op 18 maart vrije verkiezingen te houden. Er wordt voorlopig een 'regering met nationale verantwoordelijkheid' gevormd. Modrow komt tenslotte met voorstellen om de deling van Duitsland op te heffen door een verenigd, neutraal Duitsland te stichten.

Op 13 en 14 februari is de Oostduitse premier vervolgens met een uitgebreide delegatie op bezoek in Bonn, maar hij krijgt van de Westduitsers niet de financiële hulp die hij had verwacht. Teleurgesteld keert het gezelschap terug naar Oost-Duitsland, waar op 18 maart de eerste vrije verkiezingen in veertig jaar uitdraaien op een fikse overwinning voor de conservatieven (CDU, DSU en Demokratischer Aufbruch). Zij behalen 47,7 procent van de stemmen, de SPD 21,8 procent, SED/PDS 16,3 procent, Liberalen 5,3 procent en Bundnis 90, de groeperingen van de oppositiebeweging in de herfst van 1989 eindigen op 2,9 procent.

Unie

Het eerste vrij gekozen DDR-parlement komt op 5 april bijeen. Lothar de Maizière wordt op 12 april tot minister-president benoemd en na lang onderhandelen komt uiteindelijk een grote regeringscoalitie tot stand, die vastlegt dat vereniging met de Bondsrepubliek moet plaatsvinden. Een eerste aanzet daartoe vindt op 1 juli plaats, wanneer de monetaire unie tussen beide landen in werking treedt. De D-mark wordt betaalmiddel in de DDR. Op 22 juli komt men overeen dat de DDR na de verkiezingen op 14 oktober uit vijf deelstaten moet gaan bestaan. Op 23 augustus tenslotte besluit de Volkskammer tot vereniging op 3 oktober. Aanstaande woensdag is het zover.

● *Nacht van 8 op 9 november 1989. De Berlijnse muur staat er nog wel, maar hij bestaat in feite niet meer. Oostduitsers en Westberlijners begroeten elkaar op en rond de muur.*

Wat Bismarck begon, wil Kohl nu afmaken

● *Otto von Bismarck, de ijzeren kanselier, smeedde het Grootduitse Rijk aaneen.*

Ooggetuigen beschrijven een uitgestorven stad. Op de Kurfürstendamm en in andere winkelstraten in Berlijn staan die tiende november 1938 's ochtends mannen voor de joodse winkels. Haast automatisch slaan ze ruit na ruit aan diggelen. Passanten worden van straat gejaagd. De propaganda-berichtgeving in de middagbladen van die dag melden dat een woedende menigte, teleurgesteld in het officiële geduld met de joden, het recht in eigen hand had genomen.

De Reichskristallnacht. De bruisende hoofdstad van het Duitse Rijk is van slag. De actie van de nazi-troepen vormt het begin van het dieptepunt van de Duitse geschiedenis, de jodenvervolging. Zes miljoen mensen zullen de komende jaren slachtoffer worden van de waandenkbeelden van een waanzinnig systeem, aangevoerd door een fanaticus.

De Duitsers staan op het punt juist die mensen te vernietigen, die als vrijwel geen andere bevolkingsgroep Berlijn en Duitsland vormgegeven hebben. Op cultureel terrein, in het bankwezen en als wetenschappers was hun invloed onmiskenbaar. Zij hielpen mee van Berlijn in enkele tientallen jaren een culturele hoofdstad van Europa te maken.

Daarom kunnen veel Duitsers nog steeds slechts met schaamte aan die nacht terugdenken. Maar iedereen moet het uiterlijk in die nacht duidelijk zijn geworden dat Hitler zijn aankondiging over de oplossing van het 'jodenprobleem' serieus meende. Met bloed staat deze nacht van de schande geboekstaafd in Duitse geschiedenis.

Tot vorig jaar. Het toeval wil dat juist in deze nacht, 44 jaar na het einde van de oorlog, de Berlijnse Muur valt. Oostduitsers kunnen en masse naar het westen trekken. Met de val van de Muur begint het proces dat de komende derde oktober zal leiden tot de eenwording van Duitsland. Vijf Oostduitse deelstaten zullen zich dan aansluiten bij de Bondsrepubliek.

● *Kaiser Wilhelm I (1797-1888) in gesprek met Otto von Bismarck (rechts)*

Berlijn, ooit het hart van het Grootduitse rijk, wordt weer hoofdstad, en de residentie van de bondspresident. 76 Miljoen Duitsers zullen het kleine, maar in democratische tradities gegroeide Bonn, als regeringszetel blijven zien. Het parlement, de Bondsdag, blijft er (voorlopig) gevestigd en – misschien nog wel belangrijker – de stad aan de Rijn, kan het symbool blijven van de Westeuropese gezindheid van het nieuwe Duitsland.

Duitsland krijgt na 120 jaar een nieuwe kans. In 1870 verenigde kanselier Bismarck talloze Duitse staatjes, graafschappen en hertogdommen tot één Duits Rijk in het hart van Europa. De eenwording van 1870/71 was een poging een eind te maken aan de verdeeldheid van Duitsland, die dateerde uit de middeleeuwen en werd bevorderd door de zwakheid van de centrale macht, het Heilige Roomse Rijk. Dat rijk beschouwde zich een directe afstammeling van het grote Europese rijk van Karel de Grote.

Gedurende de gehele middeleeuwen bleek het onmogelijk een sterke, centrale macht te vestigen binnen het Duitse Rijk. De keizers waren te veel bezig met de verovering van Italië, zodat zij in Duitsland zelf de heerschappij moesten overlaten aan de hertogen en andere rijksgroten. In de loop van de eeuwen ontwikkelden zich in de omringende landen, Frankrijk, Engeland, de Nederlanden en zelfs (na 1800) in Oostenrijk-Hongarije wel een sterke overheid, terwijl Duitsland een warboel bleef van staatjes, hertogdommen, graafschappen en enkele vrije steden.

Napoleon

De inval van Napoleon in het Duitse rijk, de verovering van Oostenrijk en Pruisen, was voor veel liberale en nationalistisch gezinde Duitsers een teken dat het anders moest. Nog steeds geldt Napoleon als de man die de aanzet gaf tot de verdwijning van talloze verkalkte en achterhaalde regimes. Hij symboliseert de vooruitgang.

Dat gevoel verdween niet bij de restauratie van 1813/15. Steeds nadrukkelijker eisten liberalen en de gegoede burgerij invloed op het bestuur, en het opheffen van de Duitse verdeeldheid. De (Europese) revoluties van 1830 en 1848, waardoor in vrijwel heel West-Europa de macht van de parlementen groeide, misten ook hun invloed niet op de Duitse ontwikkelingen.

De samenwerking tussen Pruisen, toen al de belangrijkste Duitse staat, en Oostenrijk verhinderde voorlopig ingrijpende veranderingen. Het zelfbenoemde parlement, dat in 1848 in de Pauluskerk in Frankfurt bijeen kwam, ging uiteindelijk zonder resultaat uiteen. Ook in Berlijn werden revolutionaire bewegingen na aanvankelijke aarzelingen onderdrukt.

In deze tijd verscheen het 'Lied der Deutschen' (of 'Deutschlandlied' met zijn 'Deutschland über alles' en zijn 'Einigkeit und Recht und Freiheit') als een uiting van het streven naar grotere eenheid. Het volkslied, dat door het Derde Rijk opnieuw geïnterpreteerd en daardoor misbruikt werd, bepleit een grotere eenheid van de Duitsers onderling. Duitsland, vrijheid en de rechtsstaat zijn belangrijker dan particuliere, plaatselijke belangen.

Droombeeld

In 1871, na de Pruisisch-Franse oorlog, realiseert vorst Otto von Bismarck, een Pruisische landjonker, dit droombeeld. Als minister-president onder koning (later keizer) Wilhelm I weet hij op vernuftige wijze de verschillende Duitse staatjes aan te smeden, en tegelijkertijd aartsrivaal Oostenrijk de pas af te snijden.

Diplomatie en wapengeweld zijn zijn hulpmiddelen. Hij laat politieke spanningen ontstaan, en blust de daaruit voortvloeiende branden. Hij sluit coalities, om later de partner in te lijven of te bestrijden. Samen met Oostenrijk verslaat hij Denemarken, om Sleeswijk-Holstein te annexeren nadat Pruisen Oostenrijk verslaat (1866). Dan vallen ook Frankfurt, Nassau en Hessen-Kassel in de Pruisische schoot.

Bismarck sticht de Noordduitse Bond, die samen met de Zuidduitse staten in 1870 tegen Frankrijk ten strijde trekt. Op 18 januari 1871 kan in Versailles Wilhelm I gekroond worden tot keizer van het tweede Duitse Rijk. De Hohenzollerns, die vanaf de vroege middeleeuwen heersen over een obscuur Duits staatje, behoren nu tot de machtigen der aarde.

Een oordeel over Bismarck lijkt gemakkelijk te vellen. Een gevoelloze imperialist, die met intriges en wapengeweld van Duitsland één rijk maakte. Maar dit oordeel wordt ondertussen genuanceerd. De vorst was natuurlijk een 'Realpolitiker' die hoe dan ook zijn doel trachtte te bereiken. In de vorige eeuw behoorde een oorlog echter vaak tot het diplomatieke spel, of de gewelddadigheden volgden op een mislukte diplomatieke actie.

Vaststaat dat zijn tijdgenoten in principe net zo handelden als Bismarck. Maar de Pruisische minister-president was harder dan de meesten, en daarom effectiever. Uiteindelijk bleek hij bereid alles inclusief Pruisen zelf op te offeren om zijn doel, de vereniging van Duitsland onder Pruisische heerschappij, te bereiken. Daarom valt er heel wat voor te zeggen dat Pruisen in 1871 ophield te bestaan. En niet zoals de geallieerden verordonneerden in 1945.

Natuurlijk was Bismarck ook een nationalist, maar hij was vooral een Pruis en een monarchist. Zijn twijfels aan de kansen van een Groot-Duitsland zijn goed gedocumenteerd. Het rijk, zelfs zonder Oostenrijk, zou te belangrijk worden om genegeerd te worden, analyseerde hij eens. Het zou echter nooit in staat zijn Rusland, Frankrijk en Engeland samen te verslaan.

Dat laatste bleek te kloppen, zoals twee wereldoorlogen duidelijk maakten. De drie landen hadden echter wel een vierde (de VS) nodig om het Duitse Rijk buiten gevecht te kunnen stellen.

Avontuurlijk

'De Oude Loods', zoals het Londense blad Punch hem noemde, slaagde erin de Duitse buitenlandse politiek na 1870 tot rust te brengen. Toen het land een eenheid was geworden, waagde hij zich niet meer op gevaarlijke paden. In de binnenlandse politiek ontstond de eenheid echter nimmer. Wel kreeg hij de steun van de (conservatieve) Liberaal-Nationalisten en delen van het katholieke Centrum, maar tot het eind van zijn politieke loopbaan bestreed hij de arbeidersbeweging en de socialisten.

In een poging deze sociale bewegingen de wind uit de zeilen te nemen, introduceerde Bismarck de meest vergaande sociale wetgeving van Europa. Tegelijkertijd probeerde hij het socialisme te onderdrukken, en hij verzette zich lange tijd ook tegen de uitbreiding van het kiesrecht.

Maar Bismarcks rijk was ook en vooral een rechtsstaat. Dat wordt nog wel eens vergeten. Later, onder keizer Wilhelm II, en zeker bij Hitler, verdween de rechtszekerheid in de oprisping van het nationalisme die leidde tot de twee wereldoorlogen. Dat nationalisme, dat typisch Duitse fanatieke nationalisme, groeide echter al direct na het aftreden van Bismarck, in 1890. Overal kwamen standbeelden, werden straten en pleinen naar hem vernoemd en werden Bismarck-snuisterijen aangeboden.

In deze kleinburgerlijke reactie school ook het gevaar. Want zijn werkelijke opvolger werd keizer Wilhelm II, die Duitsland groot wilde maken. Hij, als geen ander, geloofde in de uiterlijke schijn van het Bismarck-nationalisme.

Wilhelm moest de plaats innemen van de man wiens politiek juist ver boven bekrompenheid was uitgestegen. Wilhelm had voorts zeker niet Bismarcks superieure geest, of diens politieke Fingerspitzengefühl.

Dat leidde tot een dramatische verschuiving in de Duitse politiek. Na 1890 koos Duitsland voor een avontuurlijke buitenlandse politiek. Het wilde zich kunnen meten met Europese grootmachten als Frankrijk en Engeland. Dat gebeurde vanuit het misplaatste gevoel dat een belangrijk land koloniën diende te bezitten of een enorme marinevloot moest hebben.

Schot

De avonturen in het buitenland volgden op een periode waarin het Duitse optreden voorspelbaar was. Keizer Wilhelm ging nieuwe coalities aan, zijn tegenstanders deden dat ook, en langzaam maar zeker ontstond een web in Europa dat uit elkaar zou vallen zodra een draad knapte. Het schot in Serajevo dat de Oostenrijkse kroonprins doodde, veroorzaakte deze onvermijdelijke crisis. Heel Europa had erop gewacht.

Juist daarom valt er eigenlijk niet serieus te discussiëren of Duitsland wel of niet als enige schuld droeg aan het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog. Belangrijker is dat het vredesverdrag door grote groepen Duitsers als oneerlijk gezien werd: Duitsland kreeg de schuld. Economisch werd het land leeggeplunderd.

Het als oneerlijk gevoelde verdrag van Versailles, de dolkstoot-legende, en de onwrikbare opstelling van sommige landen, zoals Frankrijk, leidde tot grote binnenlandse problemen. En zelfs in het midden van de jaren twintig, toen het aanzien van de republiek van Weimar in Duitsland groeide en de economie zich had gestabiliseerd, bleven de (extreem) linkse en rechtse partijen aan de fundamenten van de democratie knagen. De oude Hindenburg, president van Duitsland nadat hij als veldheer in de Eerste Wereldoorlog naam had gemaakt, kon deze krachten niet de baas.

Het einde van de oorlog vormde echter nog lang niet het slot van wat wel genoemd wordt de 'Europese crisis'. De depressie, het Derde Rijk en de Tweede Wereldoorlog horen daar ook nog bij. En zelfs geldt dat voor de Koude Oorlog, tot de Europese grenzen in 1961 vast kwamen te liggen. Voor Duitsland duurt deze 'crisis' zelfs tot 1990.

De economische crisis van 1929, en de daaruit voortkomende depressie, betekende dat in een klap de vooruitgang van de Weimar-periode teniet werd gedaan. Dat kwam politiek tot uiting doordat de achtereenvolgende regeringen alleen nog maar meerderheden hadden wanneer alle democratische partijen (van links tot rechts) samen zouden werken: dat zijn per definitie zwakke regeringen.

Geweld

Op straat kregen nationaal-socialisten en communisten het voor het zeggen. Armoe, werkloosheid, geweld, demonstraties en hard ingrijpen van de politie zorgden ervoor dat steeds meer mensen zich afkeerden van de gevestigde politieke partijen. Vooral de nazi's profiteerden daarvan, en groeiden door tot zij in 1932 de grootste partij werden. Toen was er zelfs geen democratische meerderheid meer te vinden in de Reichstag.

Met Hitlers benoeming tot kanselier begon het laatste deel van het Duitse (en daarmee Europese) drama. Twintig miljoen Russen, zes miljoen joden, vele miljoenen Oosteuropeanen en nog eens grote aantallen militairen werden slachtoffer van de Duitse hebzucht, de Drang nach Osten en de grootheidswaanzin van het Herrenvolk. In feite leidde Hitlers oorlog tot de degradatie van Europa en de vernietiging van het Bismarckse rijk.

Twee rompstaten bleven over, symbolen van de Koude Oorlog, elk behorend tot het machtsysteem van een supermacht, een van de twee die waren overgebleven.

In veel opzichten kunnen de Duitse veroveringstochten vergeleken worden met die van Napoleon, die in Frankrijk nog steeds geëerd wordt. Dat geldt echter in geen geval voor het optreden van de nationaal-socialisten. De gruwelijke moord op onschuldige burgers vanwege hun geloof, leefvorm of seksuele geaardheid valt nimmer goed te praten.

Ruimhartig

Het nieuwe Duitsland doet dat gelukkig ook niet. Sinds de oprichting van de Bondsrepubliek in 1949 heeft Bonn altijd de schuld voor de moordpartijen op zich genomen. Israël werd gesteund, en slachtoffers kregen een tegemoetkoming. De DDR wees elke verantwoordelijkheid voor het verleden altijd af, tot vorig jaar de grenzen opengingen. De nieuwe, democratisch gekozen regering besloot, als een van haar eerste daden, Israël te erkennen en schadevergoeding te gaan betalen.

De aansluiting van de vijf Oostduitse deelstaten bij de Bondsrepubliek betekent dat de DDR de democratische verworvenheden van de Bondsrepubliek overneemt. Deze staat werd in de jaren veertig en vijftig door de eerste kanselier, Konrad Adenauer, politiek gevormd. Hij koos consequent voor aansluiting bij het westen, voor vriendschap met Frankrijk en voor integratie in de Europese Gemeenschap.

Een poging van Stalin om de Bondsrepubliek uit het Westerse bondgenootschap los te weken door hereniging met de DDR aan te bieden, werd door Adenauer van de hand gewezen. Regelmatig wordt gediscussieerd of dit voorstel serieus gemeend was, of slechts bedoeld om de Duitse toetreding tot de NAVO te voorkomen. Met de vereniging van Duitsland, op 3 oktober, zal deze kwestie nog slechts een academische zijn, van belang vooral voor historici.

De uitbreiding van de Bondsrepubliek naar het oosten betekent vooralsnog niet dat het land ook een neutrale, Middeneuropese koers gaat volgen. Integendeel, de tijd van Bismarck is voorbij. Bondskanselier Helmut Kohl, voor wie Adenauer altijd hèt grote voorbeeld is geweest, zal de verworvenheden van het democratische, Westers gerichte land niet willen opgeven.

Kohl weet dat hij straks in de geschiedenisboekjes een belangrijke plaats krijgt. Net als Bismarck voor hem heeft hij Duitsland verenigd. Maar Kohls Duitsland lijkt niet meer op dat voorbije, Tweede Duitse Rijk.

Sinds 1871 is er heel wat veranderd. In dat jaar ontstond een wereldmacht, genaamd Duitsland. Nog steeds is Duitsland een economische wereldmacht. In 1990 blijft zijn politieke invloed echter beperkt. Bonn weet dat Duitsland een van de drie belangrijke Europese landen is. Maar alleen door samenwerking met Londen en Parijs kan Duitsland zijn invloed op het wereldtoneel waarmaken.

louis burgers

Willy Brandt

Willy Brandt en ik zijn in oktober '69 tegelijk begonnen. Ik was vol verwachting als correspondent naar Bonn verhuisd, waar het met Brandt interessant moest worden. Door de erkenning van de DDR bij voorbeeld. Je kunt het je twintig jaar later haast niet meer voorstellen, maar in die dagen vond praktisch de hele wereld dat ook de Westduitsers eindelijk moesten gaan inzien dat er achter muur en prikkeldraad echt een staat bestond die DDR heette.

De eerste indrukken vielen een beetje tegen. Alsof we nog in de jaren vijftig leefden, kondigde Herr Rösgen van ons buurtpostkantoor op raambiljetten aan dat 'kerstpakketten voor de Sovjet-bezettingszone' al konden worden ingeleverd. Onze nieuwe kennissen hadden het over 'drüben' als ze de DDR bedoelden en de vertrekkende kanselier Kiesinger kreeg dat vieze woord van drie letters nog altijd niet over zijn lippen.

Maar Willy Brandt had laten merken dat hij 't begreep. Duidelijk was dat de erkenning de grote krachttoer zou moeten worden voor het originele team waarmee hij de versleten CDU-kliek had afgelost.

Dat team alleen al maakte op mij diepe indruk. Intellectuelen als Schiller en Ehmke in de regering, Spiegel-redacteur Ahlers als woordvoerder, Bahr (van wie de slimheid afstraalde) als architect van wat de Ostpolitik ging heten. Bauer en Grass als persoonlijke vrienden aan het hof van Brandt, Scheel (die van zijn liberale partij een soort D'66 had gemaakt) op buitenlandse zaken en de grauwende en snauwende Wehner als aanvoerder in het parlement. Ik vond oppositieleider Barzel daarnaast maar een zielig mannetje en heb hem, geloof ik, ook altijd zo beschreven.

Op menig terrein hebben die briljante heren me lelijk teleurgesteld, maar van hun Ostpolitik heb ik genoten. Ze bedachten dat er op Duits grondgebied twee staten van Duitse nationaliteit bestonden die voor elkaar geen buitenland konden zijn! Die staten zouden verdragen met elkaar kunnen sluiten en bij voorbeeld permanente vertegenwoordigers bij elkaar kunnen hebben, maar geen ambassadeurs, want daar moest je buitenland voor zijn...

Toen die hersengymnastiek in Bonn goed en wel was begonnen, kreeg ik in januari '70 ineens een telegram van Walter Ulbricht. Correspondenten in Bonn waren nooit welkom in diens boeren- en arbeidersparadijs omdat ze vanuit Bonn ook de DDR behandelden, wat in Oost-Berlijn als een belediging werd beschouwd. Nu werd echter een aantal van hen uitgenodigd voor een internationale persconferentie, een schertsvertoning die de Oostduitse partijbaas nodig bleek te hebben om Brandt te vertellen dat ook hij wel wilde praten.

Een onaangenaam, slim mannetje, die Ulbricht. Hij daagde mijn held uit met uitspraken als: „Met recht vraagt de Westduitse jeugd hoe de toekomst eruit zal zien. Ze wenst niet onder de Hitler-generaals van de Bondsrepubliek een derde avontuur tegemoet te gaan". Dat ik zoiets toch zorgvuldig opschreef, was omdat je in die dagen het gevoel had dat 't niet helemaal flauwekul was wat hij zei.

Maar terug naar het onderwerp dat mijn correspondentschap zo spannend maakte. In maart 1970 reisde ik met Brandt naar Erfurt. De massa juichte, de ban was gebroken. Later, toen hij de Bondsrepubliek internationaal 'Salonfähig' had gemaakt, heb ik hem op meer reizen gevolgd. We gingen naar Israel, naar Rusland, naar Polen. Afgezien van die laatste reis, waar Brandt nog iets moois van wist te maken, leek het echter al gauw heel gewoon te zijn geworden. Dat was in een paar jaar bereikt.

Boeiend en intensief werk kan tot snelle slijtage leiden, bij een kanselier en bij een correspondent. Toen ik Brandt steeds meer een standbeeld van zichzelf zag worden en hij uiteindelijk heel slordig struikelde over een DDR-spion, was voor mij de lol er af. Ik ben naar een andere functie gaan uitkijken. Na vijf spannende jaren zijn Willy en ik bijna tegelijk weer afgetreden.

wim timmers

● De mensen in de DDR dragen een communistisch verleden met zich mee en voelen zich een andere categorie Duitsers.

● Op allerlei gebied zijn de verschillen tussen DDR en BRD gigantisch. Niet alleen op het terrein van de landbouw, ook op dat van het milieu.

Eén land gaat heel wat vlugger dan één volk

Voor het eerst mochten alle inwoners van de DDR dit jaar op alle plaatsen komen die tot 1989 waren voorbehouden aan de meest solide steunpilaren van het oude SED-bewind. In eigen land konden ze opeens naar winkels die altijd voor de doorsnee burger verboden waren en ze konden naar kampeerplaatsen, waar de vroeger zo strenge Volkspolizei tot 1989 alleen maar buitenlanders toeliet. Campings die naar DDR-begrippen net iets luxer en beter bevoorraad waren dan de slordige terreintjes waar de Oostduitsers zelf hun strakke tenten en hun vierkante caravans mochten neerzetten. Ondanks het feit dat nu alles mocht en alles vrij was, kwamen er nauwelijks spontane kennismakingen tot stand.

In 45 jaar communisme heeft de DDR-burger een grote terughoudendheid geleerd. Zelfs tegenover de eigen landgenoten. Alleen in familiekring en bij heel goede kenissen, kwam er iets van spontaniteit naar buiten. Voor het overige beperkten de Oostduitsers zich tot de formaliteiten en beleefdheden die in de dagelijkse omgang ook voldoende waren. Nog steeds was er, ondanks de geweldloze ommekeer in het land, een grote onzekerheid dat elke vreemde, buitenlander of Oostduitsers, iemand kon zijn die informatie doorspeelde naar het 'schild en het zwaard' van de oude communistische partij, naar de Stasi dus.

De volwassen generaties van het land zullen die achtergrond nooit van zich af kunnen leggen. Zij zijn Oostduitsers en ze zullen de speciale kenmerken van dat verleden meedragen tot het eind. Op 3 oktober zijn er staatsrechtelijk alleen maar Duitsers. Maar feitelijk zullen de DDR en de DDR-burgers nog heel lang een apart gebied en een aparte groep vormen.

Die schuwheid ten opzichte van 'vreemden' zal op termijn wel slijten. Maar de DDR-burger zal nog jaren voelen dat hij of zij tot de andere categorie Duitsers hoort. De Westberlijnse metro met het eigen lijnennet stopt weliswaar op zeventien haltes in Oost-Berlijn, maar er is de komende tijd wel een ander kaartje nodig om de overstap te maken op een van de Oostberlijnse stations van de ondergrondse. De metro in oost kost maar een fractie van de metro west, omdat de DDR-inwoners het dure openbaar vervoer aan de overkant van de voormalige muur niet kunnen betalen van hun inkomens.

Spoorwegnet

Het spoorwegnet in de DDR zal de komende jaren drastisch verbeterd worden maar de tarieven achter Helmstedt zullen voorlopig nog flink verschillen van de tarieven in Hannover. Ook op heel andere terreinen zal de DDR-Duitser na 3 oktober een speciale Duitser blijven. De DDR-inwoner kan bij voorbeeld bij ziekte niet terecht bij een Westduitse specialist. Alleen in zeer bijzondere gevallen, als er in de DDR geen goedkoper alternatief voorhanden is, kan de verzekering daar toestemming voor geven. Het gros van de DDR-patiënten zal echter moeten blijven vertrouwen in de DDR-medici, omdat zij minder ziektekostenpremie betalen dan de Westduitsers. In de DDR verdienen de medici ook aanzienlijk minder dan de collega's die in het westelijke deel van de staat een praktijk hebben opgebouwd.

Welvaart

Vanwege dat grote welvaarstverschil is er al een heftige botsing geweest tussen minister Norbert Blum van sociale zaken in West-Duitsland en de grote producenten van medicamenten in de Bondsrepubliek. De concerns zagen de extra winst al schitteren toen hun afzetgebied opeens met 17 miljoen Oostduitsers werd uitgebreid. Allemaal mensen die opeens geen vertrouwen meer hadden in de 7.000 medicijnen die in de DDR gangbaar waren, maar die nu de veel betere pillen, poeders en drankjes van de Westerse farmaceutische industrie wilden hebben. De concerns rekenden normale prijzen.

In de DDR leidde dat tot grote verontwaardiging. Daar vond men de Westerse prijzen veel te hoog. De ziekenfondsen werden overspoeld met klachten en uit die hoek werd het ministerie van Sociale Zaken in Bonn boos gevraagd of men de Westduitse farmaceutische ondernemers niet van de Oostduitse markt kon houden. Blum heeft de bedrijfstak kwaad laten weten dat ze hun prijzen in de DDR drastisch omlaag moesten doen als ze daar wilden blijven verkopen of zich anders maar tot hun eigen gebied moesten beperken.

Op die gedenkwaardige derde oktober verandert de topografie van de Bondsrepubliek, maar veel verschillen blijven nog duidelijk zichtbaar. Zo zal de DDR nog tot 30 juni volgend jaar een veel beter kinderopvangsysteem houden dan de Bondsrepubliek ooit gehad heeft. In Oost-Duitsland was er vanaf het tweede jaar, zolang kreeg de moeder als zij een baan had doorbetaald, een sluitend systeem van kinderopvang. De kosten waren laag en er was altijd wel ergens plaats.

De Bondsrepubliek, waar de vrouw nog als een speciaal wezen met een speciale taak wordt gezien, had deze voorziening veel minder ver uitgebouwd. Na volgend jaar juni wordt het voor DDR-gezinnen met kinderopvang en twee karige inkomens, al veel moeilijker om dat kleine stukje betrekkelijke welvaart in stand te houden. Voor alleenstaande ouders die alleen dank zij kinderopvang kunnen werken, wordt het dan een nog groter probleem.

Op milieugebied zijn de verschillen tussen de DDR en de Bondsrepubliek voorlopig nog gigantisch, in negatieve zin. Op één terrein had de DDR evenwel een duidelijke voorsprong. In Oost-Duitsland bestond de Sero, de Sekundaerrohstofferfassung. Dat staatsbedrijf nam alle gebruikte materialen in tegen een geringe vergoeding, waarna de grondstoffen weer werden gebruikt voor nieuwe stoffen. Papier, flessen of afgedragen kleding, het kon allemaal op de hoek van de straat ingeleverd worden en dat scheelde de DDR jaarlijks tonnen afval en bovendien scheelde het vele tonnen nieuwe grondstoffen. De Bondsrepubliek is in vergelijking daarmee een zorgeloze wegwerpmaatschappij.

Wagonlading

Dat Sero-systeem dreigde in de eerste maanden na de invoering van de D-Mark te verdwijnen. Er werden wagonladingen vol Westerse produkten aangevoerd, alles met eenmalige verpakking. De afvalberg groeide, maar de Sero-posten overal in de wijken, bezweken onder de toevloed aan Westerse flessen en potten. De DDR glasbedrijven namen niets meer af, omdat zij hun produkten niet meer konden verkopen aan DDR-producenten, omdat die hun produkten niet meer kwijt konden aan DDR-klanten. Een milieuvriendelijke en efficiënte organisatie dreigde daardoor verloren te gaan.

In september van dit jaar schoot de Bondsrepubliek de Sero evenwel te hulp. West-Duitsland heeft te kennen gegeven dat men deze sector wil redden in de DDR en dat men die zelfs ook wil invoeren in eigen land. Daarmee is een nieuwe serie ontslagen in de DDR voorkomen en tegelijk is er een drastische en goed werkende milieumaatregel in de Bondsrepubliek geïntroduceerd. Voor een keer gold de DDR als voorbeeld en niet als de beginneling die alles van het geslaagde kapitalisme maar moet slikken.

Op vrijwel alle andere terreinen zal de DDR moeten veranderen of inleveren na 3 oktober. Duizenden staatssporttrainers zijn werkloos. Ze staan bij het arbeidsbureau naast de socialistische economen, de socialistische juristen en de docenten in het marxisme die in het nieuwe vaderland over totaal misplaatste kennis beschikken. Ze staan naast de duizenden partijfunctionarissen die ontslagen moeten worden, omdat de partijapparaten in de DDR moeten inkrimpen. In die rij van zinloze deskudigen staan straks ook de duizenden overtollige ambtenaren, omdat het socialisme veel bureaucratischer opereerde dan de democratische buur.

Gedenkwaardig

De enorme omschakeling is al in gang gezet. De derde oktober is alleen een formeel gedenkwaardig moment in dat razendsnelle proces, waarin bij voorbeeld in Berlijn tientallen gelijke musea, toneelgroepen en schouwburgen moeten fuseren of moeten verdwijnen. Er zijn in het herenigingsproces al veel momenten van grote vreugde en eensgezindheid geweest. De opening van de Muur, van de Brandenburger Tor, het afschaffen van de grenscontroles met als markant moment het opheffen van het Amerikaanse Checkpoint Charlie eind juni van dit jaar. De Amerikaanse legerband speelde daarbij het vrolijk makende Berliner Luft uit de operette Frau Luna van Paul Linke. Maar naast al die vrolijkheid over de grote stappen van de staatslieden is er ook de onzekerheid in de persoonlijke levens van miljenen DDR'ers die al te grote uitbundigheid en definitieve dankdiensten op dit moment nog wat ongepast maken.

wim bisschop

Schrikken

Het was toch altijd weer even schrikken als je bij Helmstedt aankwam en daar het bord zag dat vermeldde dat Königsberg achthonderdenzoveel kilometer verderop lag. Het voormalige Oostpruisische Königsberg, dat sinds 1945 in de Sovjetunie ligt en Kaliningrad heet.

Schrikken, meer niet. Want gruwelijker bleek de confrontatie met de bewoners van de Oostduitse heilsstaat. Als ze wat ouder waren: wantrouwend om zich heen blikkende zombies met dichtgenaaide monden. De jongeren: zich ongemakkelijk bewegend in hun verkeerde leren jasjes en altijd speurend naar dollars of D-marken. Zelfs de smerigste dictatuur in een tropenland leek me vrolijker.

Zowel de ouderen als de jongeren werd in feite maar één troost geboden: kijk als je de kans krijgt naar het bord 'drüben'. Wij in het Westen zullen Kaliningrad Königsberg blijven noemen tot we weer verenigd zijn. Nooit dus. Schrale troost.

Op 9 november 1989 viel de muur. Op 3 oktober 1990 is het zo ver. Geen federatie, geen statenbond, maar een verenigd Duitsland, naar Westduitse snit. Dank zij Kohl? Geloof er maar niets van. De bolle kanselier die zich nu de staatsman van de eeuw acht, werd ook maar voortgeblazen door de wind der verbittering, de orkaan der ontgoocheling. Hij heeft er een paar lieve miljardjes voor over om het onvermijdelijke te bespoedigen en zich, als Hegels Zeitgeist, op het witte ros van de geschiedenis te installeren. Maar of hij daarmee ook als een Napoleon de geschiedenis in gaat?

Eine Deutsche Geschichte. In 1953 verhuisde Wolf Biermann van het Westen naar het Oosten. Er werd daar iets moois opgebouwd. In 1976 werd hij de DDR weer uitgeduveld. Het mooie dat de zanger Biermann voor ogen stond, was niet het mooie dat de alwetende Partij zag gloren. Voor en na hem waren er vele schrijvers en intellectuelen die er eveneens uitgeduveld werden. Ze moesten hun heil maar zoeken in de Bondsrepubliek. Dat hun kritische zin zich niet alleen tot hun eigen land beperkte, maar dat ze tevens een open oog hadden voor de kwalen van het consumentenparardijs, deed niet ter zake. En zo pleegde de Partij, die claimde het licht der wereld te zijn, haar intellectuele zelfmoord.

De zombiestaat was compleet. Er waren er die, ondanks alles, bleven geloven. Ze zochten de 'innere Emigration'. De schrijfster Christa Wolf bij voorbeeld. Uiterst behoedzaam geformuleerd onbehagen. Het werd beloond met een niet onplezierige maatschappelijke status. Pas na de val van de muur durfde ze haar onbehagen wat luider te uiten. Als Wolff waren er meer... en misdadiger: de bonzen van de schrijversbond. Maar wat heet misdadig als je, opgesloten op een kerkhof, van louter honger naar een botje grijpt?

De treurigheid lijkt onoverzienbaar. De voormalige DDR is leeggeplunderd. De volgevreten ideologen hoopten hun waffel en het volk-wenst kennelijk niet meer dan spijkerbroeken en bananen. Triest voor de hervormers van het eerste uur die op het onwaarschijnlijke gehoopt hadden: dat er nog iets te redden viel van een humaan socialisme. Het gezonde volksgevoel wil anders. En daarmee staan de intellectuelen in hun hemd. Want, of ze nu ausgebürgert waren of zich in de innere Emigration nestelden, naar hen luistert geen hond meer.

Het ware deficit van de DDR is niet het financiële. Het verpletterende bankroet is dat van de intellectuelen die vanaf nu met de nek worden aangekeken. Bij Christa Wolf zal dat meer schrijnen dan bij Biermann. Schrijverspaus Hermann Kant zal zich niet meer op straat durven vertonen. Prettig is het in geen van de gevallen.

De opgeblazen ballon Kohl mag nu dan zelfgenoegzaam en hoog boven het verenigd Duitsland wiegen, maar diep onder hem, daar begint de ellende pas. Als de bevolking van de voormalige DDR binnen vijf jaar even schaamteloos rijk zal zijn als haar westerse broeders en zusters, dan nog knaagt de worm van het moreel-intellectuele deficit. Bedankt, heren Ulbricht, Grotewohl en Honecker!

louis ferron

Kohl: Duitsland geen met zichzelf begane grootmacht

Bijgaand verhaal is de weerslag van een schriftelijke verklaring die kanselier Helmut Kohl opstelde voor een bijna twee uur durend onderhoud dat hij maandag 24 september had met redacteuren van het Amerikaanse persbureau Associated Press. Verder was Kohl bepaald niet scheutig met interviews. Ook deze krant maakte geen schijn van kans op een 'eigen' vraaggesprek.

● Helmuth Kohl, voorstander van een verenigd Europa.

Het herenigde Duitsland wordt geen economische grootmacht die een bedreiging gaat vormen voor Europa. Aan de andere kant is ook de verwachting ontereht dat Duitsland na de aansluiting van de DDR voorlopig alleen met zichzelf gepreoccupeerd zal zijn. De eenwording brengt juist 'nieuwe energie' vrij voor Duitse hulp bij de ontwikkeling van de Derde Wereld en het handhaven van de wereldvrede.

Dat is de verwachting van de Westduitse bondskanselier Helmut Kohl, slechts dagen voor hij kanselier wordt van het verenigde Duitsland. De Duitse eenheid „komt niet tot stand tegen de wil van sommige landen van Europa, maar samen met Europa en als integraal onderdeel van Europa's toekomst. De eenwording van Duitsland en zijn verplichtingen in een veranderend Europa zijn voor ons geen reden om problemen in andere delen van de wereld te verwaarlozen. De Duitsers zijn geenszins alleen maar gepreoccupeerd met hun eigen zaken. Integendeel, de Duitse eenwording zal juist nieuwe energie vrijmaken. Op de lange termijn zal Duitsland en Europa als geheel over extra capaciteit beschikken om bij te dragen aan de economische en maatschappelijke ontwikkeling in de Derde Wereld en aan de handhaving van de vrede in de hele wereld," meent Kohl.

Kohl benadrukt dat hij groot voorstander is van de politieke vereniging van Europa en versterking van de rol van het Europese parlement. Volgens Kohl, die een goede kans maakt op 2 december te worden herkozen als regeringsleider van het verenigde Duitsland, zijn de Duitse en de Europese eenwording „twee kanten van dezelfde medaille".

Aan de roep om een grotere Europese rol op het wereldtoneel kan alleen worden voldaan, als de ontwikkeling naar een economische, monetaire en politieke unie in Europa op tempo en op koers blijft. „We streven naar tastbare vooruitgang op weg naar een gezamenlijk buitenlands en veiligheidsbeleid. We hebben behoefte aan een doelmatig instrumentarium om onze gezamenlijke belangen in de wereld uit te dragen," aldus Kohl. Het verenigde Duitsland zal zijn verantwoordelijkheid in Europa en in de wereld nakomen, maar „niet streven naar een leidersrol in Europa". Wat betreft de Golfcrisis merkt Kohl op dat Duitsland de internationale inspanningen zal blijven steunen om de Iraakse expansiepolitiek in te dammen en de territoriale onschendbaarheid van Koeweit te herstellen. „We staan zij aan zij met de Verenigde Staten en andere landen die bereid zijn bij handhaving van de vrede in de Golfregio," betoogt Kohl.

Zware opgaven

Kohl, die de geschiedenisboeken in zal gaan als de architect van de Duitse eenwording, is het niet eens met de kritiek van zijn politieke tegenstanders dat hij de eenwording ter meerdere eer en glorie van zichzelf en zijn CDU te snel heeft doorgedrukt. Volgens Kohl, die een woord van dank uitte aan de Amerikaanse president Bush, omdat die als eerste Westerse leider het groene licht gaf voor de eenwording, is het tempo van de eenwording voornamelijk bepaald door de Oostduitsers. Kohl: „Degenen die kritiek hebben op de snelheid van het eenwordingsproces hebben geen contact met de realiteit."

Maar hij erkent dat er nog veel zware opgaven bij de praktische uitwerking van de eenwording in het verschiet liggen. „We staan voor de ongewone taak om twee maatschappelijke systemen te laten samengaan, die niet alleen werden gekenmerkt door een verschillende levensstandaard, maar ook door uiteenlopende ideeën die gedurende een periode van vele jaren zijn gevormd."

Hij waarschuwt de burgers in de vijf Oostduitse deelstaten dat zij niet mogen verwachten dat hun levenspeil na de eenwording van de ene dag op de andere gelijk wordt getrokken met dat in het Westen. „Maar we zullen veel inleving en begrip opbrengen om zowel de materiële als de geestelijke scheidslijnen tussen ons te overwinnen," zegt Kohl.

Alleen zijn entree deze week op het verenigingscongres van de sociaal-democraten in Berlijn, was al aanleiding voor een staande ovatie. Willy Brandt, 76 jaar en nog geen beetje moe, is een levende legende. Ex-burgemeester van West-Berlijn, ex-bondskanselier, ex-SPD-voorzitter en „nu raak ik weer een functie kwijt, namelijk die van ere-voorzitter van de DDR-SPD".

Willy Brandt weet hoe [...]e aangeslagen 'Genossen [...]enossinen en lieve Freun[...] Oost en West een hart onder de riem moet steken. De in[...]ie is nog perfect, de pre[...]tie uitgebalanceerd. De [...]den komen soms staccato, dan weer bijna aarzelend. [...]is een professional aan het [...]. Daarna trekt hij zich terug. Een praatje met [...]strijdmakker uit vroeger [...], een schouderklopje voor [...]eugdige 'Willy-roeper' en [...]sigaretje. Even afreageren [...]n het zoveelste interview. [...]e val van de Muur zei Willy [...]dt op 10 november: „Nu [...]t samen wat samen [...]t". Zou hij dat nu nog zo [...]en? „Nu zou ik zeggen: het [...] nog samengroeien wat [...]srechtelijk samenkomt. [...]proces van het nader tot elkaar komen zal jaren vergen. [...]t aan de basis is het al be[...]en".

● Willy Brandt spreekt in Plauen (DDR) een menigte toe.

● Willy Brandt, strijdbaar als altijd.

Willy Brandt, 76 jaar, maar absoluut niet moe

[...]epe kloof

[...]ud-kanselier en Nobelprijswinnaar erkent ruiterlijk [...]e kloof tussen beide Duitse [...]olkeren veel dieper is dan [...]ad aangenomen. Vooral de [...]ere generatie, ook in zijn [...]j, heeft de blik veel meer [...] het Westen gericht dan hij [...]gedacht. Op dat gebied [...]ten nog bergen werk worden verzet, is zijn stellige over[...]ing. Maar hij is er zeker van [...]dit proces zal slagen. Ook [...]tempo van de eenwording [...]t hem verrast. In februari [...]et eerste partijcongres van [...]rille Oostduitse sociaal-democraten zei hij dat de een[...]strein rijdt en dat het de [...] van de politici is ervoor te [...]en dat er zo weinig moge[...] mensen onder de wielen [...]en.

[...]rmen over elkaar, licht [...]eroverleunend, in deze ka[...]eristieke Brandt-houding, [...]t het antwoord: „Het pro[...]s sneller verlopen dan ver[...]ht. In december nog lan[...]de kanselier Kohl zijn tien [...]ten-plan. Dat doelde op een [...]t confederatieve over[...]gsstructuur. En dat zou een [...]es van jaren zijn. Het is an[...] gelopen". En dan gedeci[...]d: „Ik neem hem dat niet [...]lijk. De druk van onze [...]genoten daar was zo groot, [...]wie ook zou regeren in [...]n, zo had moeten reage[...]

[...]r dat bedachtzame naar [...]eren leunen. „Alleen met [...] monetaire unie. Dat had [...]k ik zo niet gehoeven. Daar hadden andere accenten kunnen worden gezet. Zoals de hereniging nu loopt wordt ze miljarden duurder dan nodig was geweest. Miljarden zijn in de consumptieve sector gepompt, terwijl daar naar mijn menig in ieder geval bedrijven met een overlevingskans mee geholpen hadden kunnen worden".

Er was geen politieke meerderheid die dat wilde, is zijn niet beschuldigende, maar wel gedecideerde conclusie. Brandt voorspelt nog verhitte debatten over de sociale gevolgen van de snelle invoering van de D-mark en de daaraan verbonden opheffing van de beschermende maatregelen voor de DDR-industrie. Hoe wormstekig de Oostduitse economie ook was, ze draaide toch behoorlijk mee op de wereldmarkt en Brandt kan het niet begrijpen dat Westduitse ondernemers, die een jaar geleden op de Leipziger Messe nog potente DDR-bedrijven hadden ontdekt, nu ineens verklaren dat het een totaal failliete boedel is. „Daar moet toch ergens iets niet kloppen". De sociaal-democratische ere- voorzitter is er echter van overtuigd dat binnen een jaar of vijf „dat deel, dat nu nog DDR heet, een van de modernste stukken van het iets grotere Duitsland zal zijn".

SPD

Optimisme dus. Ook ten aanzien van de verkiezingskansen voor zijn partij, ondanks de miserabele opiniepeilingen? En is Oskar Lafontaine wel de juiste kandidaat op het juiste moment? Daar gaat hij even voor zitten. Een voorzet voor open goal. „Verwacht u van mij dat ik 'nee' zeg?. Hij is een prima vechter en altijd goed voor een verrassing".

En fijntjes glimlachend zegt hij dat zijn SPD er voor de verkiezingen van 1972 ook zo slecht voor stond, volgens de opiniepeilers, maar desalniettemin 45,8 procent van de stemmen haalde en voor het eerst een kanselier leverde, genaamd Willy Brandt. Het was het beste verkiezingsresultaat in de geschiedenis van de SPD. Vastleggen op een prognose voor 2 december wil de ouwe rot zich nu niet. „Maar een beetje meer dan de vorige keer (37 procent-red) zit er toch wel in".

Willy Brandt weet dat zijn partij de potentiële aanhang in de DDR schromelijk heeft overschat en hij weet ook dat de aanvankelijk wat aarzelende houding van de sociaal-democraten ten opzichte van een snelle hereniging zijn partij parten heeft gespeeld. Terwijl Brandt probeerde in te haken op de slogan 'Wir sind ein Volk', gaf zijn favoriete politieke 'kleinzoon' Oskar Lafontaine tegengas.

Nu staat Brandt binnen de partij voor het nationale aspect en mag Lafontaine blijven hameren op de onverantwoord hoge kosten en de, naar zijn mening, vermijdbare sociale gevolgen van de te snelle eenwording zoals Kohl die heeft bedreven. Brandt kan er mee leven en is bereid zijn aandeel te leveren. Vele malen zal hij in de DDR spreken en „ik probeer er op mijn manier toe bij te dragen dat na 2 december niemand tegen de SPD kan regeren".

Coalitie

Betekent dat het aanbod van een grote coalitie?. Geen reactie. Voor de sociaal-democraat Brandt wordt op de derde oktober niet alleen de Duitse deling afgesloten, maar begint er ook iets nieuws. „We zijn opgeschoven naar het midden van Europa en deze grotere Bondsrepubliek is er zeker niet voor, dat er aan de Oder en Neisse een nieuwe scheiding onstaat nadat die aan de Elbe is verdwenen. Dit Duitsland moet zich in Europees verband inzetten op de uitbreiding van de Europese Gemeenschap in welke vorm dat dan ook zal geschieden".

De bereisde staatsman: „Ik was vorige week in Zweden en daar vroeg men zich af: Tegen wie moeten wij nog neutraal zijn? De oude Oost-West-tegenstelling is zo goed als verdwenen, maar het staat nog lang niet vast hoe stabiel deze nieuwe democratiën oostelijk van Duitsland zijn. Een intensieve samenwerking met de staten oostelijk van ons, kan hen helpen hun democratieën te stabiliseren. En dan hebben we natuurlijk nog het probleem hoe het verder gaat met de Sovjetunie. Ik vrees dat de ontwikkelingen daar nog jaren ons allemaal zullen belasten".

Brandt waarschuwt voor te hoge verwachtingen ten aanzien van de Duitse mogelijkheden. „De Bondsrepubliek is sterk genoeg om dat andere deel van Duitsland nieuw te beplanten, zoals men zo mooi zegt. Maar onze economische kracht is niet zo groot dat we ook die andere Oosteuropese landen kunnen helpen. We kunnen het niet en als we het al zouden proberen, zou snel de indruk kunnen ontstaan dat wij Duitsers dat willen. En dat kan verkeerd worden uitgelegd. Het moet een Europese opdracht zijn".

Europa

Voor Brandt is Duitsland ook na de aansluiting van de DDR een 'klein land' dat alleen in Europees verband een rol kan spelen. Naar zijn vaste overtuiging wordt Europa regionaler en Duitsland ook. Niemand wil de keizer terug en niemand wil een andere structuur dan de federatieve zoals West-Duitsland nu al weer ruim 40 jaar is, is zijn overtuiging. „En daar is Duitsland niet slecht bij gevaren".

Alleen met Berlijn zit hij nog een beetje in zijn maag. Als oud- burgemeester vindt hij eigenlijk dat Berlijn een centrale functie moet gaan spelen in dat verenigde Duitsland. In het staatsverdrag staat dat Berlijn hoofdstad wordt. „Dat is een beetje mager. Ik vind, er moet boter bij de vis". En dan, ouderwets gedreven: „Als niet tientallen jaren die verbinding overeind was gehouden tussen het democratische West-Berlijn en de democratische Bondsrepubliek, was veel niet zo veranderd in het Oosten. Dat weet iedereen. De rol van West-Berlijn als democratische vesting werkte, en dat hebben ze mij ook in het Oosten regelmatig gezegd, ver over de grenzen van de DDR".

Willy Brandt is nu weer onmisbaar. Twee jaar geleden moest hij het voorzitterschap van de partij opgeven, omdat de SPD een beetje op hem was uitgekeken. De 76-jarige staat zelfs weer bovenaan de lijst van Noordrijn-Westfalen voor de algemene verkiezingen. En op de voor hem typerende wijze zei hij na zijn nominering: „Ik heb een beetje een slecht geweten, omdat ik de gemiddelde leeftijd door elkaar gooi. Daarom doe ik het volgende voorstel: tel mij niet mee. Reken dan de gemiddelde leeftijd uit en zet in een voetnoot: verder hebben we er nog een, die het voordeel van de vroege geboorte heeft".

Het gesprek zit erop. Willy Brandt gaat. Nog even een slok met een paar oude vrienden en dan werken aan de grote toespraak voor de volgende dag. Voorbereid tot in de puntjes, want Willy Brandt heeft in zijn hele politieke leven weinig aan het toeval overgelaten.

hans hoogendijk

Socialisme

Het is alweer een poosje geleden dat ik tevreden van mezelf vaststelde dat ik 'eigenlijk' een soort socialist was: voor individuele vrijheid weliswaar, maar met enige bezorgdheid tegen het in handen van het particulier winstbejag houden van vitale diensten als verkeer en voedselvoorziening. Ook voor de zorg om de mens die tussen de raderen van de samenleving stukgemalen dreigde te worden. Een rijk land zou bovendien zijn armen, die het in principe ook niet konden helpen, in staat moeten stellen een menswaardig bestaan te leiden.

Het socialisme is een Duitse uitvinding. Marx en Engels hebben het bedacht, Karl Liebknecht en Rosa Luxemburg zijn nog altijd vrijwel onbezoedelde helden, net als Joop den Uyl en Willy Brandt. Lenin was meer Machiavelli dan wat anders. Stalin en al zijn navolgers hadden geen idee van wat het ideaal oorspronkelijk inhield. En ondertussen is met genadeloze precisie duidelijk geworden dat Ulbricht, Grotewohl, Honecker, Ceausescu, Rakosi, Kadar, Gomulka, Zjivkov, Chroesjtsjov, Brezjnjev boeven waren, bandieten, dictators, knevelaars, gekken en zieken – en combinaties van die benijdenswaardige eigenschappen. Kortom, het tegendeel van socialisten, eigenlijk.

Ze misbruikten het begrip 'socialisme' om een staat te scheppen en te handhaven die gewoon een politiestaat was met een onmenselijke bureaucratie, samen goed voor de volledige minachting van de vrijheid en andere noden van het individu. Een staat die weliswaar het vervoer en de voedselvoorziening in handen had, maar die schandalig slecht organiseerde; een staat die zorgde dat de armen zich vertrapt, maar niet eenzaam voelden, omdat vrijwel iedereen een arm en berooid was.

Staten ook – want zo ingewikkeld is de geschiedenis – die door de Sovjetunie gedwongen werden een onneembare barrière te vormen tegen die ene grote vijand die de Russen in de wereld hebben: Duitsland. En menigeen in het Westen kon het daarmee eens zijn. Zo werd het socialisme opgeofferd aan de veiligheidseisen van het Russische volk – paranoïde getint, zeker, zoals alles wat de Russen in de wereldgeschiedenis deden en doen vroeg of laat bepaald wordt door de omsingelingsgedachte. Maar waar het tegen Duitsland bedoeld was waren wij Nederlanders het ermee eens, al zijn er jaren geweest dat hele volksstammen zich liever de tong afbeten dan achter de Russen te gaan staan.

Het had natuurlijk iets onrechtvaardigs dat alleen de inwoners van de DDR de Tweede Wereldoorlog verloren hadden. Maar ik vond: dat zuchten onder de knoet, daar hadden ze toch zeker van harte mee ingestemd, toen iemand anders die het woord socialisme misbruikte gillend en schreeuwend aan de macht kwam. Bij die vergeleken had de oude Honecker zelfs nog iets menselijks over zich.

Zo mag het geen wonder heten dat je van het socialisme niet veel meer hoort. Teveel begripsverwarring, veel te veel uit te leggen.

Maar nu het Oostblok bij gebrek aan een batig saldo is opgeheven en dat ene Duitsland toch weer als dat licht dreigende koekoeksei in Europa hangt, nu wordt opeens duidelijk dat de kruideniers en de couponknippers, die belichaming van Deutschland GmbH, zich ook bevrijd hebben van het socialisme. En daarmee bedoel ik die idee, die sinds honderd jaar en zeker na de Tweede Wereldoorlog de boeman was waarmee de onderliggende massa's hun algemeen kiesrecht, de achturige werkdag, het menselijk loon, de sociale voorzieningen, de WAO en de AOW hebben afgedwongen.

Het socialisme, inmiddels bestierd door bleke ambtenaren: Wim Kok, Oscar Lafontaine, kan tegen de dan onvermijdelijk volgende nieuwe kneveling niet meer worden ingezet. En ik kan het bijna niet laten te verlangen naar een nieuwe Marx en een nieuwe Engels, die moeten opstaan, om de Haftung uit de afkorting GmbH ook beschrankt blijft.

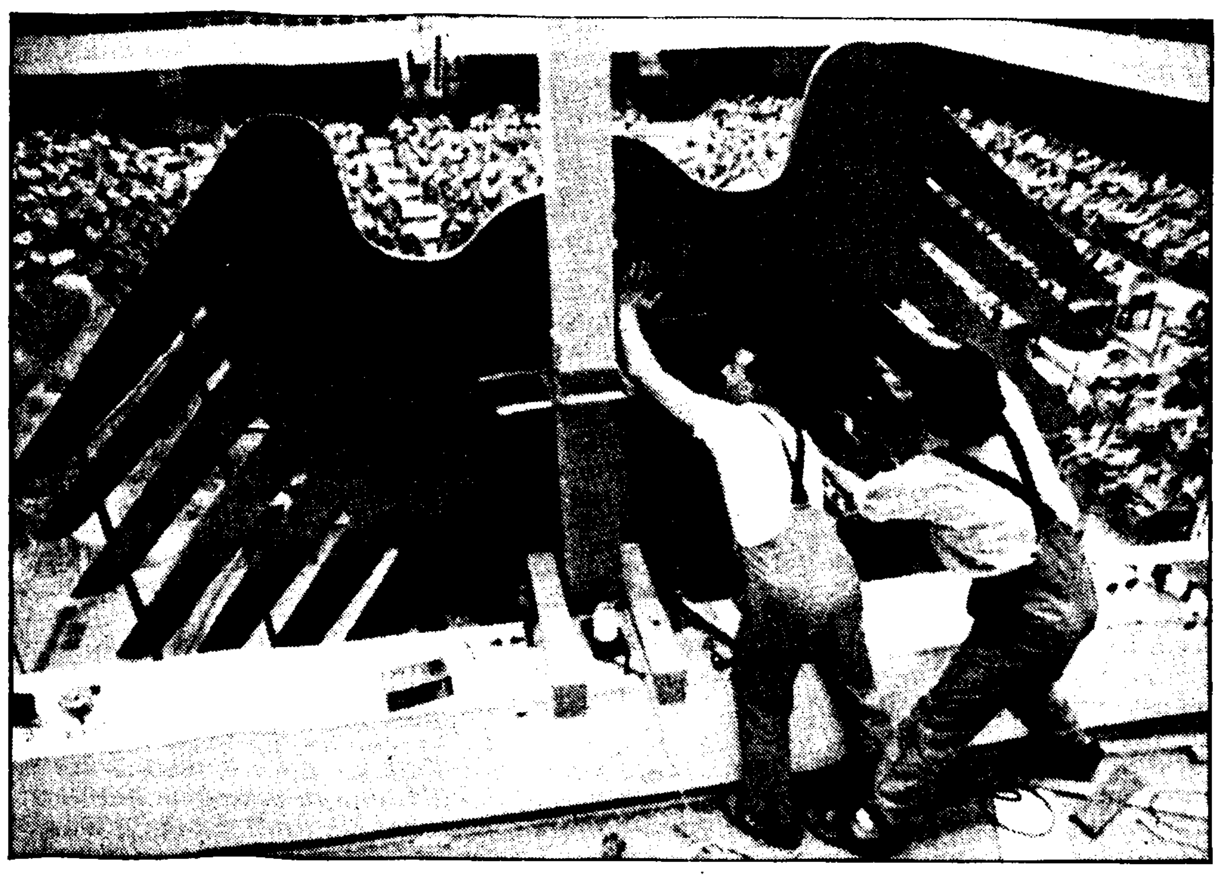
sante brun

De dag van de Duitse Eenheid nadert met rasse schreden. Het vuurwerk ligt klaar, het feest kan beginnen, alleen het bijbehorende gevoel lijkt nog te ontbreken.

Veel Westduitsers maken zich zorgen over de steeds oplopende kosten van de hereniging tussen de Bondsrepubliek en de DDR en de enthousiaste oproepen van bondskanselier Helmut Kohl de nieuwe nationale feestdag uitbundig te vieren, klinken hen in de oren als een verwoede poging hen op te zwepen tot een feestgevoel dat zij niet hebben.

Zij hebben niet de neiging voor 3 oktober de champagne vast koud te zetten voor straatfeesten zoals die vorig jaar spontaan uitbarstten toen 9 november vorig jaar de Berlijnse muur viel.

Feestgevoel ontbreekt bij Duitsers

● De Duitse eenheid is een reden tot feesten. De originele adelaar van het parlement in Bonn wordt opgehangen in de Rijksdag in Berlijn. Op 4 oktober vindt daar de eerste voltallige zitting van het nieuwe Duitse parlement plaats.

"Niemand heeft [...]t nog over de dag van de eenheid", zegt een barkeeper van [...]n buurtcafé in Königswinter [...]er zijn doorgaans toch praatgrage klanten. „Iedereen was [...]l-enthousiast over de eenwording", merkt een vrouw [...]n middelbare leeftijd aan de [...]r op terwijl zij achter een [...]lsje terugdenkt aan de vreugdegolf die verleden jaar door [...]t land ging. „Maar nu gaat [...]t zo vlug...en met zoveel onaangename dingen".

[...]aar Kohl wil een daverend [...]est, met vuurwerk, concerten, plechtige redevoeringen en straatfeesten. Een feestcommissie van hoge ambtenaren van het ministerie van binnenlandse zaken en medewerkers van de kanselier werken aan een programma dat van 3 oktober een onvergetelijke dag moeten maken. De spreekwoordelijke Duitse 'Gründlichkeit' ten spijt, ligt er echter nog geen nauwkeurig draaiboek op tafel.

Grove schets

De ambtenaren hebben tot nu toe slechts een grove schets klaar van de evenementen. Zij worden dan ook geplaagd door onverwachte problemen. Zo vertoont de lijst van hooggeplaatste gasten nog veel vraagtekens. Kohl, een liefhebber van symboliek, had graag gezien dat de leiders van de geallieerden uit de Tweede Wereldoorlog, zouden zijn gekomen. Maar president Bush van de Verenigde Staten heeft, vermoedelijk in verband met de Golfcrisis, afgezegd. Ook Sovjetleider Gorbatsjov komt niet. Volkomen verkeerd viel ook Kohls verzoek alle kerkklokken in het hele land de eenwording te laten inluiden. Het maakte een heel debat los waarin herinnerd werd aan het nazi-verleden toen de kerken regelmatig opdracht kregen de klokken te beieren bij staatsaangelegenheden.

De Evangelische Kerk in de DDR vroeg zich af sinds wanneer ministers uitmaken wanneer de klokken geluid worden en een voorganger van een Evangelisch-Lutherse kerk in de Bondsrepubliek wees Kohl er fijntjes op dat hij zich nog herinnerde hoe Hitler in 1933 zijn verkiezingsoverwinning vierde met koorgezang en klokgelui.

Als compromis kwam er uiteindelijk uit de bus dat iedere kerkgemeenschap zelf mag uitmaken of er wel of niet gebeierd wordt.

Belasting

Veel Duitsers vinden de prijs voor de eenheid te hoog. De Westduitsers zijn bang dat zij, hetzij via belastingverhogingen, hetzij via rentestijgingen veroorzaakt door leningen van de regering, de circa 100 miljard mark die de hereniging volgens de jongste ramingen kost, uit eigen zak zullen moeten betalen. En een meerderheid van de Westduitsers voelt er niets voor zijn hoge levensstandaard te moeten opofferen voor de wederopbouw van het oostelijke landsdeel.

Oostduitsers mogen dan wel een minderwaardigheidscomplex hebben ten opzichte van de Westduitsers, zij hebben ook kritiek op de Westduitse mentaliteit. Sommigen zien in de Bondsrepubliek een 'ellebogen-maatschappij', waarin de Mercedessen en Porsches, ongehinderd door snelheidsbeperkingen, de kleinere wagens van de weg duwen.

Maar de Bondsrepubliek wordt nog steeds gezien als het land van melk en honing, en peilingen tonen aan dat de Oostduitsers verwachten gered te worden door geld en wijsheid van de Bondsrepubliek. Ruim driekwart van de Oostduitsers gelooft dat Westduitse politici een belangrijke rol moeten spelen in de regeringen van de vijf deelstaten die in de DDR komen, aldus een opiniepeiling in 'Der Spiegel'.

Feestdag

Hoe dan ook de derde oktober wordt een nationale Duitse feestdag.

Alle Duitsers hebben vrij en velen zullen die dag doorbrengen op 'Einkaufsbummel'. Ook Limburg lijkt een graantje mee te pikken, vooral grote centra als Venlo, Heerlen, Roermond en Sittard zetten zich schrap om de Duitsers te ontvangen.

Alle politieke stromingen in Oost en West zijn het eens over de 'Nationaltagsdatum'. Voor de bewoners van de Oostduitse gewesten zal de datum vertrouwd aandoen, omdat zij sinds 1949 op 7 oktober al met een nationale feestdag de oprichting van hun Democratische Republiek vierden. Ook de Westduitsers komt 3 oktober niet slecht uit, omdat de in de Bondsrepubliek in 1954 ingestelde 'Dag van de Duitse eenheid' (17 juni) dit jaar op een zondag viel en door de grote gebeurtenissen in de tweede helft van dit jaar een geruisloze dood is gestorven.

De enige feestdag die in beide Duitse staten op dezelfde dag, maar met een andere strekking, werd gevierd was de internationale dag van de arbeid. Voor de meeste Westduitsers eenvoudig een extra vrije dag, voor de Oostduitsers een 'Strijddag van de Arbeidersklasse', die tot voor kort met massale parades en manifesties werd gevierd.

De etnograaf Fritz Schellack schrijft in zijn binnenkort verschijnende dissertatie 'Nationalfeiertage in Deutschland von 1871 bis 1954' dat de Duitse nationale feestdagen nooit aangelegenheden voor het hele volk zijn geweest. Zij waren 'in eerste instantie feestdagen van de staat en van de toenmalige regering'. Volgens Schellack geldt dat zeker voor de Hitlerperiode. Te vrezen valt dat het ook met de derde oktober wel eens het geval zou kunnen zijn.

„Veel verder mogen ze niet zwemmen. Daar bij die tonnen is de grens". Vaandrig Ingolf Gutsche, 26 jaar en sinds zes jaar 'Grepo' (Grenzpolizist) aan de Oostduitse kant van de Oder-Neissegrens, geeft me zijn verrekijker. Een Poolse familie zit aan de overkant. De kinderen zwemmen, de oudste peddelt op een luchtbed naar de grensmarkering. Het is een milde septemberdag en Gutsche loopt zijn grenspatrouille. „Waarschijnlijk een van de laatste. Of er bij de Bundesgrenzschutz een plaatsje voor mij is, weet ik niet".

● *Duitse grensbewoners in de Oder-Neissestreek: „Sinds ik de Polen ken, houd ik van de Russen".*

Het is nog rustig aan de Oder-Neisse

Een jaar geleden moest hij Oostduitsers tegen houden die de 'Vredesgrens' tussen de Duitse Democratische Republiek en de Volksrepubliek Polen over wilden zwemmen om via de Westduitse ambassade in Warschau een enkele reis naar de Bondsrepubliek te krijgen. Het regime-Honecker liep op zijn laatste benen en ook bij de gevreesde Grepo's was de klad in de discipline gekomen. „We knepen wel eens een oogje dicht", zegt Gutsche. Nu moet hij voorkomen dat Poolse smokkelaars over de Oder komen.

Gutsche doet dienst bij Aurith, een gehucht iets ten noorden van de plaats waar Oder en Neisse samenvloeien. Zo maar een dorpje. Eens helemaal Duits, maar na de oorlog gedeeld in een Pools - en een DDR-deel. Vroeger verbond een veerpont de twee helften. De oude vervallen aanlegplaats is er nog, maar er is geen contact meer tussen Aurith-Oost en -West.

De inwoners zeggen niets tegen de Polen te hebben. „Maar we willen wel een schadeloosstelling voor de grond en huizen die we zijn kwijt geraakt. Nooit hebben we er over mogen praten, nu is het genoeg". De ogen van de oude boerin Johanna flonkeren van kwaadheid. Van wie het geld moet komen, weet ze niet. „Bij die Polen is niks te halen. Die zijn lui, dom en altijd bezopen", meldt haar zoon. Een oudere vrouw, die pas het totaal verwaarloosde huis van haar ouders op nu-Pools gebied heeft bezocht: „Sinds ik de Polen ken, houd ik van de Russen".

De rivieren vormen een schitterende natuurlijke afscheiding, maar de grens is kunstmatig. Het verloop van de oorlog en het feit dat Stalin Polen een eind naar het Westen verschoof, zijn er de oorzaak van dat de Oder en de Neisse Polen en Duitsers al 45 jaar scheiden en dat dit ook in de toekomst zo zal blijven.

● *De Oder-Neisse, grens tussen Duitsland en Polen.*

Vertriebenen

De meeste grensbewoners hebben er vrede mee. Ze tonen geen enkel begrip voor de eisen van de 'Vertriebenen-organisaties' die al tientallen jaren roepen dat „Silezië, in het huidige Polen, van ons blijft". „Onzin", vinden ze in Aurith, „die grens is er en moet blijven. Al was het alleen maar om die Polen er achter te houden".

Polen en Duitsers; het blijft een probleem en als de stenen van de Brug voor de Vriendschap in Frankfurt (aan de Oder) konden spreken, zouden ze er een droevig lied van kunnen zingen. Eerst kwamen de Polen op jacht naar voedsel en kleding. Honecker en co deden zonder veel succes hun best het broedervolk buiten de deur te houden.

De opkomst van Solidariteit in 1980 kwam het regime goed van pas: de brug ging dicht, want de Oostduitse leiders waren doodsbenauwd dat Lech Walesa's ideeën ook hun onderdanen zou aantasten. Honecker kon echter niet voorkomen dat honderdduizenden Polen via zijn grondgebied naar het visum-vrije West-Berlijn trokken en de Bondsrepubliek overspoelden in een wanhopige poging om de armoede in eigen land te ontvluchten.

Nu alle Duitsers weer een volk worden, is het helemaal gedaan met de in de DDR verplichte vriendschap met het broedervolk in het Oosten. Dat weerhoudt de 'Ossies' er niet van nu zelf over de 'Brug van de Vriendschap' te reizen om in het Poolse grensgebied de winkels leeg te kopen met hun pas verworven harde marken.

Maar elke Pool die probeert door de mazen van het net te kruipen om in Duitsland zaken te doen, wordt onthaald op een flinke portie vreemdelingenhaat.

Jacht op Polen

Bij Gubin, ook al zo'n gedeelde stad aan de Neisse, beweren jonge Oostduitsers vol trots dat zij samen met de grenspolitie op Polen hebben gejaagd, die illegaal de grens over waren gekomen. Een bevestiging van officiële zijde is niet te krijgen, maar ook in andere grensplaatsen circuleren dergelijke verhalen. „Wij willen geen grenscorrecties, dat willen die aan de andere kant. Een weet je waarom? Om de centen". Bernd, een jonge monteur, maakt van zijn hart geen moordkuil. Samen met een paar vrienden zit hij achter een Oder-Pilsener in een kroeg aan de Strasse der Freundschaft. Elke grensplaats heeft er een gekregen van het duo Ulbricht-Honecker en vrijwel overal is het een straat die doodloopt op de Oder of Neisse.

De Oostduitsers zijn gebeten op de honderdduizenden Polen, die sinds jaar en dag als 'Aussiedler', asielzoeker of spijtoptant in de Bondsrepubliek proberen in Duitsland wat beleg op de karige boterham te verdienen.

Vooral nu er in de DDR miljoenen banen op het spel staan, is de haat tegen de 'Pollacken' enorm toegenomen. „Ze pikken onze banen in", is een veel gehoord verwijt.

'Jaarsalaris'

Maar welke jonge Oostduitser is bereid om, zoals de 23-jarige Poolse verpleegster Wanda, twaalf uur per dag in een Westberlijnse pizzeria te werken voor zeven mark per uur? En wie wil ruilen met de afgestudeerde ingenieurs Peter en Michael, die zes weken lang voor een hongerloontje de druivenoogst voor een Hessische wijnboer binnenhalen? Wanda: „Thuis heb ik 200.000 zloty per maand, dat is omgerekend 35 mark. Hier verdien ik in een maand een jaarsalaris".

Sarcastisch laat ze erop volgen: „Wij zijn de Poolse mafia".

Maar zonder de Poolse gastarbeiders kregen de wijnboeren hun druiven niet binnen en kwam menig bouwwerk in ieder geval duurder en waarschijnlijk later klaar.

Tussen de bedrijven door handelen de Polen en dat zet veel kwaad bloed. „Kombineren", noemen ze het eufemistisch. Het is een handel in alle mogelijke produkten en papieren, vooral documenten, die moeten bewijzen dat vader in Hitlers legers heeft gestreden. Als 'Deutschstammige' kan namelijk een verblijf worden gelegaliseerd. „Mijn herdershond is Duitser dan vele van die zogenaamde Poolse Duitsers", schamperde een Westduitse parlementariër. Dat is nog een zachtaardige kwalificatie bij wat de Polen over zich heen kregen toen ze na de val van de Muur de stormloop op Berlijn inzetten.

In Oost kopend, in West verkopend, zwart-wisselend en massaal rommelend, werkten ze de doorgaans redelijk tolerante Westberlijners op hun zenuwen. Ze kwamen met afgeladen kleine Fiats 126 Polski of in oude Mercedessen en vertrokken met nog vollere auto's. Honderden bussen stroomden de stad binnen en de nachtexpress Warschau-Berlijn, werd omgedoopt in 'Przemytnik' (smokkeltrein). De eerst als folkloristisch opgevatte 'Polen-markt' bij de Potsdamer Platz werd een gigantische draaischijf in de handel tussen Oost en West.

Legendarisch

Al bijna legendarisch zijn de verhalen over de smokkeltrein, die normaal gesproken plaats biedt aan 1000 passagiers. Maar nadat de Poolse douane eens scherper optrad en er 2000 mannen en vrouwen uithaalde, stoomde de trein nog vrijwel even vol door. Sommige reizigers hadden zoveel handbagage bij zich, dat ze probleemloos een plaatsje in het Guiness Book of Records zouden kunnen verwerven. Een man probeerde zegge en schrijve 250 kilo knoflook mee te slepen, een ander had een half varken bij zich. Een Poolse douanier: „Voor ik die trein in ga, haal ik eerst de knopen van mijn uniform".

De Oost- en Westduitsers proberen nu met alle mogelijke nieuwe regels de stroom in te dammen. „Die Duitsers hebben wetten nodig om te weten hoe ze met elkaar om moeten gaan, wij gebruiken wetten alleen maar om ze te omzeilen", is de laconieke reactie van de 26-jarige student Jakov. Maar met de eenwording voor de deur maken de Duitsers de mazen in het net steeds kleiner. Alleen in het kleine grensverkeer rond Frankfurt, Gubin en Görlitz is nog van alles mogelijk. Sinds de invoering van de D-mark gaat de stroom via de paar bruggen de andere kant op. Janosz Kowalski, die aan de Poolse kant van de brug in Frankfurt belastingvrije sigaretten verkoopt voor drie mark per pakje, schat dat er elk weekeinde 50.000 Oostduitsers over de Oder naar Slubice komen.

Met hun schaarse, maar waardevolle, harde marken plunderen ze Poolse winkels en markten. Voor elke D-mark krijgen ze 6.000 zloty. De burgemeester van Slubice, Jozef Rapczewicz, die vanuit zijn werkkamer een fraai uitzicht heeft op het gekrioel, vindt de invasie prima. „Ik hoop dat we hier binnenkort een paar Westduitse warenhuizen hebben. Dat is goed voor onze economie".

Dikke Mercedes

De bevolking moet niet morren, meent hij. Maar Rapczewicz vindt het toch wel vreemd dat Duitsers met een dikke Mercedes goedkoop bij de enige pomp in zijn stadje willen tanken. „Die hebben dat toch niet nodig". Een andere, maar nog overkomelijke, bron van ergenis is, dat de Oostduitsers lukraak parkeren. De paar zloty die ze voor een bon moeten betalen, nemen ze op de koop toe. De handelaars zijn dik tevreden. Alles vliegt weg. De 24-jarige student medicijnen Krysztof 'doet' in speelgoed. „Hier verdien ik soms 100 mark per dag. Dat is meer dan ik als arts in een maand zou verdienen. Waarom zou ik mijn studie afmaken"?

Maar hij heeft ook leergeld moeten betalen. „Nadat de Duitsers wereldkampioen voetbal waren geworden, kon ik voor 250.000 zloty een wit trainingspak met zwart-rood-gouden strepen kopen. Dat is handel, dacht ik". Het pak ligt er nog. Voor de Oostduitsers houdt het nationalisme blijkbaar op bij de prijs.

Een jonge onderwijzeres komt uit de kleine textielzaak van Lesnjak. „Voor 100 mark heb ik mijn twee kinderen in het nieuw kunnen steken. Dat is bij ons onmogelijk". Of ze geen gewetensbezwaren heeft?

„Nee, waarom, ze hebben bij ons toch ook alles leeggekocht en dat op een tijdstip dat we zelf bijna niks hadden. Hier is genoeg en ze verdienen eraan". Vader Lesnjak, die met twee zoons de spijkerbroeken bijna niet kan aanslepen, is een tevreden man. „Sinds de Oostduitsers de D-mark hebben, is mijn omzet met 30 procent gestegen".

Het bordje 'Duitsers laat ons met rust' dat enkele ontevredenen achter hun raam hebben gehangen, stoort hem. „We moeten als vrienden naast elkaar leven". Maar de bejaarden en armen, die de prijzen voor de eerste levensbehoeften door de Duitse kooplust hebben zien verdrievoudigen, weten niet meer hoe ze de eindjes aan elkaar moeten knopen. Als ze bij hun bakker komen, is het brood op en de slager sluit al om twaalf uur: uitverkocht. Duitse kopers en Poolse handelaars vrezen maar één ding: een visumplicht voor de Duitsers, want dan stort de handel in elkaar. „De Brug van de Vriendschap gaat dan dicht", klinkt het dreigend van Poolse kant.

Sileziërs

In het zuiden van de nog-DDR hebben de mensen weer heel andere problemen. Daar deelt de Neisse de Sileziërs. Voor de oorlog waren ze een eigen staatje, in 1945 mochten ze hun eigen streeknaam niet eens meer gebruiken. Aan de westkant is Görlitz het centrum, in het Oosten zitten ze tot Wroclaw, of Breslau, zoals ze zelf nog zeggen. En in deze driehoek gist het. De Sileziërs in de DDR willen eindelijk weer hun oude gebruiken herstellen en verlangen een beperkt zelfbestuur.

Jürgen Michael, directeur van de vervallen stadsschouwburg: „Heel Silezië verenigen? Dat kan natuurlijk niet meer. Die grens is intussen historisch. Maar we willen wel meer te zeggen krijgen". Sinds de val van Honecker zijn in de buurt de 'Heimatverenigingen' als paddestoelen uit de grond geschoten. Ex-communisten zitten broederlijk naast nieuwe democraten en allemaal weten ze dat een vereniging met het Poolse Silezië onmogelijk is. Of bijna allemaal. Achter de Peter-kerk, met uitzicht op de Neisse, zetelt het 'Silezische Regionale Bevrijdingsfront'. Dat klinkt allemaal erger dan het is, want het is een clubje van zes scholieren rond de 16-jarige Karsten Weisz. „Wij willen zelfbestuur" en met een blik over de Neisse op Zgorlec (tot 1945 Oost-Görlitz) klinkt het strijdvaardig: „En dat hoort ook bij ons".

Kanselier Kohl

Aan de andere kant van de grens wonen nog honderdduizenden Duits-Sileziërs en toen kanselier Kohl in november vorig jaar Kreisau bezocht, waren vele duizenden gekomen. 'Helmut, du bist auch unser Kanzler', stond er op hun spandoeken. Een paar maanden later, bij de eerste vrije gemeenteraadsverkiezingen in Polen, haalden de Duitstaligen tot hun eigen verbazing tientallen zetels. In enkele stadjes bereikten ze zelfs de absolute meerderheid. In Dobrodzjin sleepte de 'Maatschappelijke en Culturele Vereniging van de Duitstalige Bevolking' 19 van de 23 raadszetels in de wacht, maar voorzitter Egon Pryscz had de grootste moeite om een burgemeester te vinden. „Ze durfden niet, ze waren bang voor represailles van Warschau".

Tientallen jaren hebben de Duitstalige en Poolstalige Sileziërs vreedzaam naast elkaar geleefd. Naast elkaar, niet met elkaar, wordt steeds onderstreept. De Duitsers schelden op de Polen, omdat die huis en land zouden verwaarlozen, de Polen vinden de Duitsers maar uitslovers.

Maar nu de Duitsers in Oost en West zich verenigen, raken de Duitstalige Sileziërs in toenemende mate gefrustreerd. Vooral Kohls uiteindelijke instemming met de Oder-Neissegrens heeft kwaad bloed gezet. „Die in de DDR worden een met het Westen, waarom wij niet"?

Egon Pryscz: „Duitsland heeft ons verraden. 45 jaar hebben we het volgehouden in de hoop eens weer tot Duitsland te behoren en nu wil het vaderland niets meer van ons weten". Zijn vrouw: „We hebben toch allemaal de oorlog verloren?"

Radicalisering

Deskundige waarnemers vrezen een groeiende radicalisering in het voormalige Duits Silezië, die nog wordt aangewakkerd door de in Bonn zetelende organisaties van 'Vertriebenen'. Hun propagandisten, die al jaren opereren onder het motto 'Silezië blijft van ons' en wier lobby binnen de CDU en CSU nog steeds aanzienlijk is, hebben hun operatieterrein naar Silezië verplaatst. Secretaris-generaal Koscyk is inmiddels zo ongeveer de bekendste Westduitse politicus in het gebied. Zijn goedkope slogans gaan erin als koek. Na 40 jaar communistische en Poolse indoctrinatie, geloven de Duitstaligen de pers niet meer. Alleen de vanuit Bonn geredigeerde 'Silezische Nachrichten' wordt gespeld. Maar dat blad drukt bij voorbeeld het Duitse Rijk nog binnen de grenzen van 1937 af.

De meest fanatieke strijder is Herbert Hupka, die zelfs de christen-democraten te radicaal is geworden en daarom zijn zetel in het Bonner parlement heeft verspeeld. Het feit dat Hupka op Sri Lanka is geboren, hindert hem niet keer op keer te roepen dat hij tot zijn laatst snik voor een Duits Silezië en dus tegen de Oder-Neisse-grens zal vechten. En steeds meer jonge Sileziërs van Duitse afkomst, zien in de 'Vertriebenen-organisaties' een uitweg voor hun economische misère. Ze zingen weer het 'Deutschland-lied', en schreeuwen dat Bismarck gelijk had toen hij zei: „Het ergste wat je de Polen kunt aandoen, is ze zichzelf laten regeren".

Een paar honderd kilometer noordelijker blaast vaandrig Ingolf Gutsche op zijn politiefluit: twee Poolse kinderen zijn tot over de helft van de 'vredesrivier' Oder gezwommen. En dat mag niet zonder visum.

hans hoogendijk

Vloei

Het moet rond 1966 zi weest dat een van mijn I wensen in vervulling gi daar stond ik dan aan menvloeiing van de Od de Neisse. Het is een pl moment als rivieren zich nigen na een eenzame e wijls al lange reis. He wel of van dat ogenbl succes van hun samen afh

Daar komt bij dat de ro de Oder en de Neisse in schiedenis van het na-o se Duitsland heel belan is. Sinds de val van vormt de Neisse imme zuidelijk deel van de Poolse grenslijn en Oder zich ter hoogte vo Oostduitse Frankfurt meldt stromen ze s noordwaarts en zett grenslijn tot aan de O

Diepgroen was het er en stil. Ooievaars stonden gend op hun nesten. A overkant van een gebat deerde brug keek een naar me door een verrek Vissen sprongen en lisdo wuifden in de trage waarvan de oever lang omhoog liep naar een gr lage huizen met klimop e vende rieten daken plaatje op een koektrom deksel leek het wel. Ik ma een foto van de huisjes, v brug met het bord dat foto feren verboden was en v Pool aan de overkant. huisjes waren oudere m en kinderen te voorschij komen die zich rond rode Volkswagen- schaarden en om een pr verlegen bl

De gesprekken gingen, altijd in de DDR, over w zich afspeelde aan de an kant van de Duitse gre moest vertellen over waar ik woonde en schappen in ontvangst n voor moeders, zusters o deren in de Bondsrepub Terwijl ik het middel vormde van deze d volksoploop voegde zich laatkomer bij het groepje man met de handen in d die zich eerst afzijdig maar me toen vroeg of i had gezien dat fotogra van de Oder en de Neiss strengste verboden wa andere dorpelingen hi de adem in en deinsden passen achteruit. Even het weer net zo stil als to mijn auto bij de rivier to stand had gebr

Ik antwoordde de man d het bord in de haast niet gezien en onthulde vervol dat ik als Nederlands jou list met een voor de g DDR geldig visum bezig met het maken van een r tagereis. Kennelijk was mededeling alleen maa ren op de molen van de die zich vervolgens be maakte als de plaatselijk presentant van de Part welke functie hij er ve woordelijk voor was d zijn regio de veiligheid v Staat niet zou worden aa

Tijdens de korte woorden seling met de bewaker va Staat gebeurde e vreemds. Want toen ik op om steun en toeverlaat te den bij de mensen die u huisjes op me waren af men, bleek het groepje sp loos te zijn verdwenen deurtjes waren weer dich alleen een ooievaar klepp hier en daar nog met een

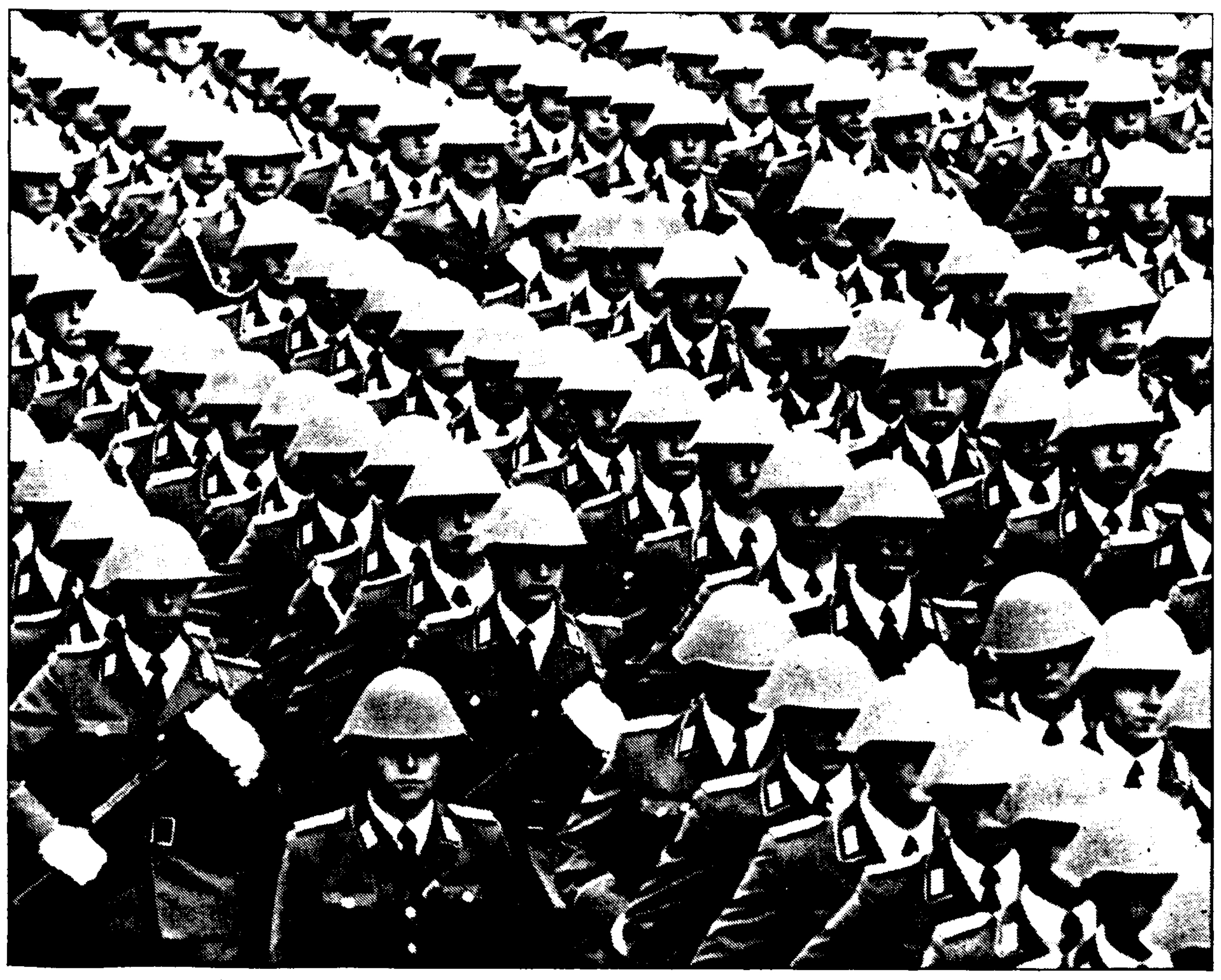
Sneller dan de Oder str stortte ik me achter het s van de Kever en wachtte verloop van de ontwikk gen af. De partijbons dre me voor een verhoor te z opsluiten in zijn plaats hoofdkwartier en Berli zullen bellen over wat mij diende te zijn. Maar een gend ogenblik stopte oo me adressen toe van zij milie in de Bondsrepubli smeekte me ze iets van he laten ho

Een kort moment zag h naar uit dat ik mijn foto stel zou moeten inleveren toen de man ten slotte hand dreigend op het hal opende portierraam legde sloot ik tot snelle actie ov gaan. Startend terwijl ik adressen vriendelijk voor stomme kop heen en u wapperde, gaf ik gas en dween in een stofwolk in richting van de Autob Hoewel mijn programma niet helemaal was afgew reed ik in een enkele ruk n Helmstedt door. Pa Bondsrepublikeins gron bied keek ik weer om, led mijn blaas en dronk een hartversterkende ko

rudolf bakk

Nu groeit samen wat samen hoort, zei Willy Brandt in december 1989 en Richard von Weizsäcker waarschuwde dat de eenwording niet in samen woekeren mocht ontaarden. Zo erg is het niet geworden, maar vast staat nu al dat er nog tientallen problemen onopgelost zijn.
Min of meer onder het motto 'God zegene de greep' zijn de Oostduitse Volkskammer en de Westduitse Bondsdag akkoord gegaan met het staatsverdrag, waarin op duizend pagina's de eenheid wordt geregeld. De 'Wessies' kunnen zich er nauwelijks een buil aan vallen, want eigenlijk wordt het Westduitse maatschappelijk bestel eenvoudig uitgebreid tot het gebied van de DDR. De 'Ossies' zullen zich echter nog wel eens achter het oor krabben, want van de eigen inbreng is vrijwel niets terecht gekomen.

Eenheid met een proeftijd

● Veel DDR-militairen moet afvloeien. De Bundeswehr zal slechts 50.000 militairen van de 'Volksarmee' overnemen.

Voor vele gecompliceerde juridische problemen zijn overgangsregelingen afgesproken, die erop papier prima uitzien, maar in de praktijk tot vreemde verwikkelingen kunnen leiden. Na wekenlang touwtrekken werd een redelijk compromis gevonden voor de totaal verschillende abortuswetgeving. De komende twee jaar zal de liberale DDR-wetgeving naast de strenge Westduitse blijven bestaan, maar vrouwen uit het Westen die in het Oosten een abortus ondergaan, worden niet strafrechterlijk vervolgd. In die overgangsperiode moet het nieuwe parlement een regeling vinden, die dan voor hele Duitsland geldt. Daarmee kunnen alle partijen min of meer leven.

Op andere gebieden zal de overgangsperiode wel tot problemen leiden. Zo kent de DDR een absoluut alcoholverbod in het verkeer, terwijl in het Westen een promillage van 0,8 geldt. Wie dus op 3 oktober bij de eenwordingsreceptie van de Westberlijnse burgemeester Walter Momper een glaasje sekt drinkt en dan naar het Oostberlijnse Rode Raadhuis rijdt om de eenheid met burgemeester Tino Schwierzina te vieren, is strafbaar bij het overschrijden van de niet meer bestaande grens.

Een ander voorbeeld: op de Oostduitse wegen blijft 'Tempo 100' van kracht, maar in het Westen mag iedereen zo hard blijven rijden als mogelijk is. Wie dus met 160 per uur op de Autobahn Hannover-Berlijn de opgeheven grens bij Helmstedt passeert, moet vol in de remmen. En dat ondanks het feit dat het Oostduitse deel prima in orde is, omdat het door de Westduitsers is aangelegd en betaald.

Andere verkeersregels worden wel gelijkgesteld. Zo hadden de Oostduitse stoplichten de vreemde gewoonte om van groen op groen-oranje en dan op rood te springen, terwijl de Westduitse deze tussenstap overslaan. De DDR-lichten worden anders afgesteld.

Onderwijs

Geen probleem dus. Dat geldt wel weer voor het onderwijs. Tientallen jaren hield de altijd charmant geklede, maar bikkelharde Margot Honecker de pedagogische touwtjes ideologisch in handen. Iedere studierichting kende het voorvoegsel 'ml', (marxistisch-leninistisch). Het gros van de docenten van onderwijzeres tot hoogleraar, heeft op een of andere wijze SED-boter op het hoofd. In het lager- en middelbaar onderwijs denkt men dat snel te kunnen verhelpen, maar de Westduitse hoogleraren zijn er niet erg op gebrand de hooggeleerde collega's uit het Oosten zonder meer aan hun universiteiten te accepteren. Die moeten maar weer naar school, is het motto.

Voorlopig draait iedereen zijn lessen weer, maar dan wel uit Westduitse boeken. Helaas is ook hier is de eenwording te snel gekomen en dus zit menig scholier gebogen over boeken waarin de oude Honecker nog vaderlijk over de bol van een jonge pionier strijkt. Boeken vol lof over de DDR, „een modern socialistisch industrieland met een efficiënte landbouw op de grens van kapitalisme en socialisme". Rekenboekjes met sommen 'hoe snel een eenheid van de geliefde Nationale Volksarmee van A naar B rijdt'.

Rechters

De Oostberlijnse rechters hebben geen schijn van kans na de derde oktober. Dan geldt voor dat deel van de stad het Westberlijnse recht en de Westberlijnse justitie heeft al laten weten geen Oostberlijnse collega's over te zullen nemen.

Iets meer hoop bestaat er voor de rechters en officieren van justitie in de rest van de DDR. Hun verleden zal worden onderzocht. Is de uitkomst positief, dan krijgen ze krijgen een kans. Dat geldt niet voor de honderden diplomaten die de belangen van hun land in het buitenland hebben behartigd.

Uiterlijk op 2 oktober om 24.00 dient de thuisreis te zijn begonnen. Op dat moment wordt Hans-Dietrich Genscher onvrijwillig een van de grootste internationale makelaars: 118 ambassades en consulaatsgebouwen en 2.070 huizen in ongeveer 80 landen gaan in Westduitse hand over. De helft is eigendom, de rest gehuurd. Met het onroerend goed zal Genscher weinig problemen hebben.

Anders is het gesteld met het diplomatiek personeel. Hun toekomst ziet er zwart uit. Buitenlandse zaken in Bonn wil ze niet in dienst nemen, omdat „alleen 100 procent SED-figuren een diplomatieke carrière konden maken". De stemming onder de DDR-diplomaten is dan ook op een dieptepunt aangeland. „Alleen de portier heeft een kans en dat terwijl we toch vooral op Oosteuropees gebied, buitengewoon gekwalificeerde medewerkers hebben", klinkt het droevig op buitenlandse zaken.

Even somber staan de duizenden journalisten van radio-tv en partijkranten ervoor, die vele jaren, min of meer vrijwillig, bij hebben gedragen aan het valse beeld van een florerend communisme in de DDR. Het persbureau ADN is niets meer dan een armzalige afspiegeling van de eens almachtige nieuwscentrale, waar werd beslist hoe Honecker in woord en beeld werd verspreid. Bij radio en tv staan 10.000 banen op het spel. Westduitse radio-stations, op commerciële of overheidsbasis, staan in de rij om de radio-frequenties te bemachtigen. Voor het personeel hebben ze geen enkele belangstelling.
De Oostduitse tv houdt op 31 december 1991 definitief op te bestaan. Tot die tijd moet er een oplossing worden gevonden. Het ziet er naar uit dat het eerste Oostduitse net overgaat naar de ARD en dat het ZDF het tweede net overneemt. En het personeel? Weg of, het wordt eentonig, overgenomen met een proeftijd.

Stasi-last

Het enige wat de DDR werkelijk inbrengt, is de Stasi-last van zes miljoen dossiers en die zullen de gemoederen in dat verenigde Duitsland nog heel lang bezighouden. Ondanks hartstochtelijk verzet van het groepje hongerstakers en unaniem aanvaarde wetsvoorstellen van de Volkskammer, staat het wel vast dat de Westduitse inlichtingendienst greep krijgt op de dossiers. Het enige wat de Oostduitsers nog hebben kunnen regelen, is dat een vernieuwer van het eerste uur, Jochen Gauck, de supervisie krijgt.

De DDR heeft heel wat eigens in te brengen, verzekerde de Oostduitse minister-president Lothar de Maizière keer op keer. Daarvan is echter bitter weinig terecht gekomen. Iedereen mijdt het, sinds Hitler, beladen begrip 'Anschluss', maar in feite komt de eenwording er wel op neer. Menig (ex-) Oostduitser zal zich de komende tijd wel eens afvragen of het allemaal niet een beetje anders had gekund.

hans hoogendijk

Bij Siemens werken binnen 't jaar 30.000 Oostduitsers

„Nog maar een paar maanden geleden stond zogenaamd elke Westduitse ondernemer te dringen om actief in de DDR te worden. En wat zie je nu: er is vrijwel niets gebeurd. Al die beloofde investeringen zijn achterwege gebleven. De ondernemers hebben het schandelijk af laten weten". Anke Fuchs, Bundesgeschäftsführer (een soort secretaris-generaal) van de Westduitse sociaal-democratische SPD, legt ruim een week voor de vereniging van de beide Duitslanden kwaad uit waarom het met de economie in de (nog) DDR zo slecht gesteld is. En zij zou geen politicus van de oppositie zijn als zij de uiteindelijke schuld daarvoor niet op de schouders van Bondskanselier Helmut Kohl zou leggen.

● De Siemens-directeur: Over een jaar werken 30.000 Oostduitsers voor ons.

De treurige economische toestand van de DDR is niet te wijten aan de vooral door Kohl afgedwongen abrupte invoering van de D-Mark, maar aan ruim veertig jaar 'werkelijk bestaand socialisme'. Niettemin blijft het de vraag of de crisis zó had moeten uitvallen als nu het geval is. Want dat de DDR en de Bondsrepubliek met de monetaire unie kozen voor de snelste, maar ook hardste vorm van aanpassing, was vanaf het begin voor de meeste economen duidelijk.

Dit besef drong echter niet door tot de Oostduitse bevolking. Op straat hoorden de mensen vooral dat het na invoering van de D-Mark niemand slechter zou gaan, integendeel dat velen het beter zouden krijgen (DDR-minister-president De Maizière). Pas later merkten de Oostduitsers dat het belang van dé D-Mark niet zo groot is als je er maar heel weinig van hebt.

Van de vorig jaar uitgebroken 'Oost-euforie' is al een tijdje niet veel meer over. In het tweede kwartaal van dit jaar daalde de produktie in de Oostduitse industrie met 10 procent en ging de produktiviteit met 4,5 procent naar beneden. Officieel zijn ruim 300.000 DDR-burgers als werklozen ingeschreven, maar in werkelijkheid zijn dat er al meer dan een miljoen. De privatisering van de volkseigen bedrijven verloopt buitengewoon moeizaam en investeringen uit het rijke Westen lopen al evenmin op rollen.

Siemens

Alleen maar somberheid? F.-K. von Witzleben, hoofddirecteur van Siemens-Nederland, spreekt in dit verband van 'Zweck-Pessimismus'. Een fraaie Duitse uitdrukking die inhoudt dat degene die dat pessimisme verspreidt er uiteindelijk zelf beter van hoopt te worden. In het geval van de politicus Anke Fuchs, met de algemene verkiezingen van begin december voor de deur, niet zo'n wereldvreemde veronderstelling.

Volgens Von Witzleben wordt er wel degelijk veel geïnvesteerd in de DDR, maar 'daar wordt niet zoveel over gepraat'. Daimler-Benz en Volkswagen bij voorbeeld produceren er al auto's en Siemens maakt er eveneens produkten, op medisch terrein en voor de post. „Over een jaar werken er in Oost-Duitsland 30.000 mensen voor Siemens. Ik ben er overigens van overtuigd dat de DDR dan niet meer te herkennen is. Je ziet toch nu al een 'buntes Bild', dat trieste, treurige, grauwe bestaat niet meer".

Von Witzleben wil best toegeven dat het probleem van de 'overname' van de DDR door de Bondsrepubliek Duitsland misschien onderschat is, maar dat verandert aan zijn optimisme over de toekomst weinig.

Hij noemt het een geweldige uitdaging om de markteconomie in de DDR in te voeren. Een buitengewoon groot probleem daarbij is wat er dient te gebeuren met al die zaken die volkseigen (dus van de Staat) zijn, en dat is (was) vrijwel alles in de DDR. Moet dat bij voorbeeld aan derden worden verkocht of aan de oorspronkelijke eigenaren worden teruggegeven? Von Witzleben: „Er bestaat zeer veel onzekerheid over hoe het zit met Grund und Boden. Dat lokt natuurlijk niet direct investeringen uit en maakt ook dat de banken niet staan te trappelen om forse kredieten te geven".

Markteconomie

Als een bedrijf op den duur niet rendabel is, dus meer geld opmaakt dan verdient, wordt het gesloten. Zo eenvoudig is in principe de logica van de vrije markteconomie. In de DDR gaat dat echter niet op. Op een handvol ondernemingen na, zijn alle bedrijven daar volgens Westerse maatstaven onrendabel.

Dat na de aanpassingsschok door invoering van de D-Mark onrendabele en in liquiditeitsmoeilijkheden verkerende Oostduitse bedrijven bleven doordraaien, kon door het werk van de zogenaamde Treuhandanstalt in Oost-Berlijn. Sinds de oprichting van de monetaire unie tussen de twee Duitslanden heeft de 'Treuhand', zoals het weekblad Die Zeit schrijft, de economische kringloop aan de gang gehouden.
Alleen al in juli en augustus is er voor 22 miljard D-Mark krediet gegeven aan DDR-ondernemingen verstrekt zodat die tenminste aan hun betalingsverplichtingen konden voldoen. Naar schatting zal daar over september 6 miljard bijkomen. In hoeverre het hier om liquiditeitsmoeilijkheden van voorbijgaande aard gaat of dat er sprake is van echte verliezen, is niet onderzocht. Dus is ook niet bekend voor hoeveel geld de 'Treuhand' uiteindelijk in het schip gaat.

De Treuhandanstalt, opgericht bij wet van 17 juni, is inmiddels de grootste holding ter wereld. In de centrale aan de Alexanderplatz in Oost-Berlijn wordt beslist over het lot van 8.000 vroegere volkseigene bedrijven en 6 miljoen werknemers van de (nog) DDR. De te vervullen opdracht luidt: DDR-bedrijven te ordenen, te saneren, te verkopen of eenvoudig te sluiten. Op papier ziet het er allemaal prachtig uit. De Treuhandanstalt, eigenaar van de in vennootschappen veranderde Kombinate en VEB's (Volkseigene Betriebe), zou zoveel mogelijk firma's moeten verkopen en met de opbrengst slecht lopende bedrijven moeten saneren die dan later geprivatiseerd zouden kunnen worden.

Realiteit

De realiteit ziet er anders uit. Al in haar eerste bericht moest de Treuhanddirectie (chef Gohlke, ooit succesvol als baas van de Bundesbahn, werd overigens al na enkele weken verwijderd wegens ruzie) vaststellen dat er nog maar 47,6 miljoen mark door verkopen was 'binnengekomen'. Hoewel de Westduitse minister van economische zaken Helmut Hausmann nog in februari luidkeels in Oost-Berlijn verkondigd had dat 400.000 Westduitse ondernemers in de startblokken stonden, waren er tot begin augustus slechts 60 voorstellen voor verkoop en 56 voor kapitaaldeelname bij de Treuhand binnen. Weliswaar werden tot dan toe 2800 gemeenschappelijke ondernemingen met Westerse partners opgericht, maar 96 procent van deze joint-ventures haalde nog niet eens 20 miljoen mark omzet.

Siemens-directeur Von Witzleben wil al deze economische moeilijkheden geenszins van tafel vegen. Het ontvlechten van vroegere DDR-staatsbedrijven is 'razend moeilijk' en hele bedrijfstakken zijn in het verleden 'kapot gevaren'. Maar dat neemt volgens hem allemaal niet weg dat het de goede kant opgaat. Vooral als het gevoel bij de meeste DDR-burgers dat de Staat toch wel alles regelt, verdwijnt. „De mensen moeten", zegt Von Witzleben, „langzaam maar zeker aan de democratie gewend raken, aan het feit vooral dat ze zelf beslissingen kunnen en moeten nemen. Maar daarvoor moet een psychologische drempel genomen worden, die toch groter is dan aanvankelijk was gedacht".

hans amesz

Typisc[h]

Al weer vijf jaar geleden z[...] Henk Vredeling dat hij pri[...] Bernhard een 'typische m[...] vond. Daar ontstond heel w[...] discussie over. Maar die t[...] perkte zich eigenlijk tot h[...] punt of de ex-minister v[...] Defensie wel uit de school h[...] mogen klappen en het k[...] ningshuis had mogen belec[...] gen. Over de vraag wat e[...] typische mof is, werd ge[...] woord vuil gemaal[...]

Dat hoefde ook niet, want d[...] wisten we natuurlijk maar [...] te goed.Typisch Duits, wat [...] dat? Tucht en orde, bier [...] worst, geld en Mercedesse[...] humorloos, likken naar bov[...] en spugen naar beneden, sti[...] vormelijk en vooral bovenm[...] tig gezagsgetrouw: Befehl [...] Befehl. Jawel, dat lijkt [...] heersende mening van vel[...] over onze buren in het oost[...] te zijn. En in Engeland b[...] voorbeeld vond minister N[...] cholas Ridley nog maar k[...] geleden dat er aan dat bee[...] niets mankee[...]

Toen ik in 1976 naar Bo[...] verhuisde en daar correspo[...] dent werd, verklaarden h[...] wat mensen mij zo'n beet[...] voor gek. Uitgerekend na[...] Duitsland! En toen ik neg[...] jaar later terugkeerde, mo[...] ik, ook aan mensen die wel [...] hinderd worden door kenn[...] nog vaak uitleggen dat er h[...] lemaal niet zoveel mis is m[...] de huidige Duitse[...]

Om maar eens wat te noeme[...] Uitgerekend in West-Dui[...] land kwamen in het beg[...] van de jaren tachtig vertege[...] woordigers van de protestl[...] weging in de volksvertege[...] woordiging. En in de de[...] staat Hessen werd de onve[...] anderd op witte tennisch[...] nen lopende Groene, Joschl[...] Fischer, minister van milie[...] Fischer, die ooit tegen de p[...] sident van de Bondsdag z[...] 'Met permissie, Herr Pre[...] dent, u bent een klootzak[...]

Uitgerekend in Duitsla[...] werd de zure regen ontde[...] Uitgerekend in Duitsla[...] werd toen, ondanks alle [...] zuinigingen, een aantal [...] drukwekkende musea [...] bouwd: in Mönchengladba[...] Stuttgart, Frankfurt, Mü[...] chen. Na het tijdperk van [...] Heimatfilm met jodelen[...] boswachters, slechte strope[...] en ingoede Dirndls bereik[...] de Duitse film met regisseu[...] als Fassbinder, Schlöndo[...] Von Trotta, Herzog de top v[...] Europ[...]

Toch was (en is?) Duitsla[...] een slecht gehumeurd land. [...] werd veel geklaagd en het le[...] wel of dit als een soort van [...] ger staatsbewustzijn gold. [...] was waarschijnlijk ook ge[...] land ter wereld dat zo geïn[...] resseerd was in de meni[...] van het buitenland als [...] Bondsrepubliek Duitsla[...]

Het Bundespresseamt voer[...] ooit een advertentiecampa[...] ne die tot doel had Duitse t[...] risten te beleren. Die kreg[...] het dringende advies om [...] het buitenland geen grote b[...] op te zetten en niet alle[...] maar over de economisc[...] macht en de Mercedes-cultu[...] van hun vaderland te sp[...] k[...]

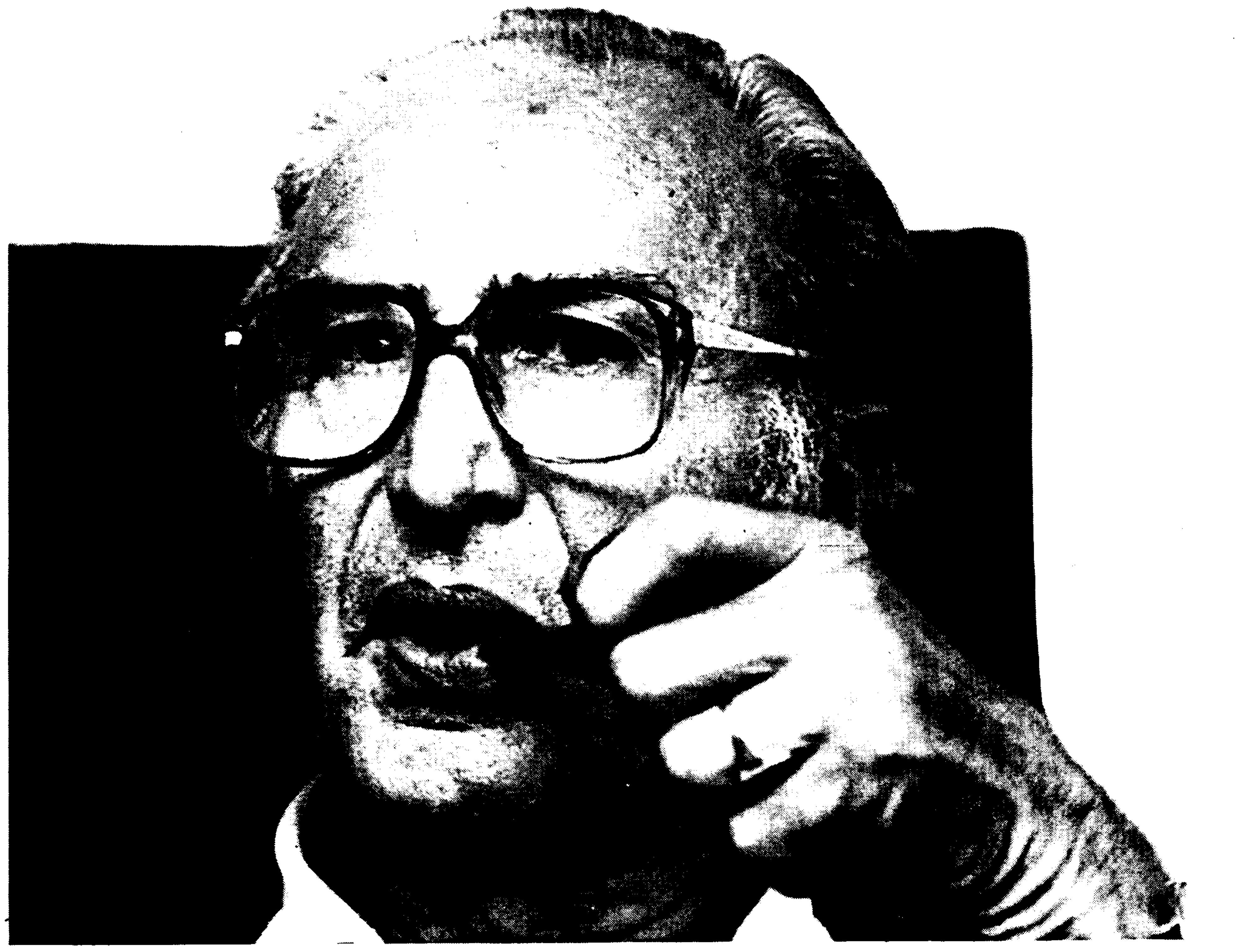
Duitsers zijn rücksichtsl[...] georganiseerd, vreselijk ha[...] werkend en nationalistis[...] luidt het cliché. Volgens n[...] zijn onzekerheid, gebrek a[...] zelfbewustzijn, het niet [...] zijn gemak voelen meer v[...] toepassing op de Duitse[...]

In dat beeld past de ongek[...] de populariteit van het tele[...] sieprogramma Frühsch[...] pen, waarin buitenlan[...] correspondenten in Bonn [...] zondag van twaalf uur [...] kwart voor één onder leidi[...] van destijds Werner Hö[...] aan hun Duitse collega's [...] het Duitse volk vertelden w[...] er eigenlijk diende te gesch[...] En in plaats van daaro[...] op zijn minst te glimlachen, [...] was het maar omdat er so[...] heel komisch met de Dui[...] taal werd omgegaan, werd [...] die ongevraagde 'advieze[...] meestal zeer serieus genom[...]

Dat soort zaken is me voo[...] bijgebleven. Lederhos[...] kniekousen, hoeden m[...] veertjes, Loden, Eisbein [...] Schinken, de Oktoberfeste [...] München, de carnavalslol, [...] Bild Zeitung, Jawohl H[...] Doktor, dat alles heb ik v[...] het gemak maar verdrong[...]

hans ame[...]

Hij moest er destijds ontzettend aan wennen dat de oorlog was afgelopen, dat het leven weer zijn gewone gang zou krijgen. Met zijn vriendin, z'n latere echtgenote, was hij begin juni 1945 naar de Leersummer Hei gegaan, waar ze samen in een tentje de zomer doorbrachten. „Mijn vrouw bracht me die zomer een beetje tot bedaren; ze bracht me tot mijn normale proporties terug".

● *Henk Vredeling: we moeten eindelijk een punt achter de oorlog zetten.*

Henk Vredeling: 'Ik wil eindelijk schluss maken'

Henk Vredeling was 20 jaar toen in het Wageningse hotel De Wereld de Duitse capitulatie werd getekend. Na veel moeite – ze vonden hem aanvankelijk te jong – was hij toegetreden tot het verzet. Henk Vredeling, de Draufgänger, de door haat verblinde jongen, wilde ten koste van alles Moffen om zeep helpen, liefst zo veel mogelijk. Hij mocht militair spionagewerk doen, hoorde een keer het bevel 'abführen und erschiessen' tegen zich uitspreken, en had een stengun waarmee hij, een dag na de bevrijding tijdens een vuurgevecht in Amersfoort op een Duitser schoot. Hij raakte de man slechts in een vinger, maar toch.

Doorbroken

Op 9 november 1989, de dag dat de Berlijnse Muur open ging, kwam bij Vredeling de oorlog weer even terug. Zoals dat ieder jaar ook rond de vijfde mei gebeurt. Als tv-kijker zag hij de vreugdetranen, het opgekropte Duitse sentiment dat loskwam, en hem bekropen gemengde gevoelens.

„Ze zongen gelukkig niet 'Deutschland über Alles', hoewel, dat weet ik niet eens zeker. Maar er waren er wel bij die 'Deutschland einig Vaterland' begonnen te roepen. Daar heb ik me heel erg aan gestoord". Tegelijkertijd besefte hij echter dat dit het moment was, waarop eindelijk de onnatuurlijke deling van Duitsland werd doorbroken. „De muur, het prikkeldraad, de scheiding, waarvan kon je wel zeggen: het was hun eigen schuld. Maar dat dit werd opgeheven, dat de situatie werd genormaliseerd, was op zichzelf een goede zaak".

De grote vraag was vervolgens hoe de Duitse kwestie zich verder zou ontwikkelen. Voor Vredeling stond van meet af aan vast dat een Duitse hereniging uitsluitend binnen het kader van een Europees vredesverdrag moest worden geregeld. Eind oktober '89 ging hij er nog van uit dat het wel vijf tot tien jaar kon duren voordat zo'n verdrag tot stand kon komen.

Oder-Neisse

De noodzaak tot een Europese regeling drong zich eens te meer op toen de Westduitse bondskanselier Helmut Kohl bij herhaling weigerde de Duitse oostgrens te erkennen. De grens die aan het eind van de Tweede Wereldoorlog was bepaald langs de rivieren de Oder en de Neisse.

„Je kunt eenvoudig vaststellen dat de geschiedenis zich heeft voltrokken. De Oder-Neissegrens is het resultaat geweest van een oorlog die door de Duitsers is begonnen. Een fait accompli dat nooit teruggedraaid kan worden. Het zijn de gevolgen van de Tweede Wereldoorlog, die de Duitsers moeten dragen".

Zoals Vredeling veroordeeld is z'n leven lang 'zijn' oorlog met zich mee te dragen. „Ik heb heel lang nachtmerries gehad. Dan droomde ik dat de Duitsers me oppakten. Dat is pas een paar jaar geleden minder geworden".

Gelukkig is het schrikbeeld van het op Lebensraum en andermans economieën beluste Groot-Duitsland door de recente ontwikkelingen verder naar de achtergrond gedrongen. Want de winst van het afgelopen jaar is volgens Vredeling dat eindelijk, vijfenveertig jaar na Hitlers oorlog, formeel wordt vastgelegd dat Duitsland geen territoriale wensen meer heeft.

„Kohl had natuurlijk van meet af aan moeten zeggen dat hij de Oder-Neissegrens zou respecteren. Maar hij heeft die kwestie om electorale redenen misbruikt. Nu staat het echter vast dat er geen legitieme aanspraken meer zijn op andere voormalig Duitse gebieden. Hoewel het door die Oder-Neisse kwestie wel iets afgedwongens heeft gekregen. Het is niet van harte en spontaan gegaan en dat werpt een smet op de zaak".

Inspraak

De nu 65-jarige Vredeling, die jarenlang de PvdA vertegenwoordigde in het Europees Parlement, in het kabinet-Den Uyl minister van Defensie was en als Europees Commissaris de portefeuille sociale zaken en werkgelegenheid beheerde, had zich het afgelopen jaar wel intensiever willen bemoeien met de onderhandelingen rond de eenwording van Duitsland. Vooral maakt hij zich ongerust over het Duits-Russische akkoord over het maximale aantal troepen dat Duitsland onder de wapenen mag hebben.

„De Russen en de Westduitsers zijn onderling overeengekomen dat er maximaal 370.000 Duitse militairen zijn toegestaan. Dat had geen bilaterale regeling mogen zijn. Het is mij een raadsel waarom de westelijke machten, en met name Frankrijk, dat hebben geaccepteerd. Op deze manier hebben de Russen inspraak gekregen in de Duitse defensie! Dat hoort niet en dat mag niet. Het doet mij teveel terugdenken aan een ander onderling akkoord: het Molotov-Ribbentrop Pact (uit 1939, toen Hitler en Stalin een geheim territoriaal verdrag sloten - red.). Daar hebben we slechte herinneringen aan. De Duitsers hebben het recht op bilaterale afspraken verspeeld door de Tweede Wereldoorlog. Het had multinationaal geregeld moeten worden, bij voorkeur in Navo-verband".

● *Henk Vredeling: sommige dingen zijn alleen uit de Duitse volksaard te verklaren.*

Vredeling vindt dan ook dat het laatste woord hierover nog niet gezegd mag zijn. „Er kan een dag komen dat de Duitsers en de Russen bilateraal afspreken dat er, gezien de omstandigheden, geen 370.000 maar bijvoorbeeld 800.000 Duitse troepen moeten zijn. De Russen hebben nu een grotere greep op de Duitse defensie dan wij in West-Europa en het maakt op mij de indruk dat deze overeenkomst zelfs de Amerikanen heeft overvallen. Dat is een enorme politieke misser".

Machteloos

Als democratisch socialist, zoals hij zichzelf noemt, heeft Vredeling opvallend weinig moeite met het feit dat de linkse krachten in de twee Duitslanden zo'n ondergeschikte rol hebben gespeeld bij het proces van de hereniging. Terwijl Kohl en zijn christendemocratische vrienden in de DDR in hoog tempo afstevenden op de hereniging, stond de SPD machteloos aan de zijkant, met haar waarschuwingen dat een al te snel proces van eenwording tot grote sociale problemen kon leiden in Oost-Duitsland.

Maar het waren toch vooral de gewone DDR-burgers die haast hadden om eindelijk de vruchten te plukken van het door hen verafgode kapitalisme. „Zij gaven de doorslag, het was een authentieke beweging van onderaf. Nu, een jaar later, kun je zeggen dat het op zichzelf een goede zaak is geweest dat het zo snel is gegaan. Dat vuiltje, dat we altijd bij ons droegen, het vuiltje van de Duitse hereniging, is weggespoeld. Het is nu in een regeling weggewerkt".

Het is voor Vredeling trouwens de vraag of de eenwording zoveel beter zou zijn verlopen als de SPD in plaats van Kohl de macht had gehad. Hij durft er, zegt hij, zijn hand niet voor in het vuur te steken. „De SPD had over de Oder-Neissegrens geen probleem gemaakt, maar ze was misschien over andere dingen uitgegleden. Ik heb altijd veel moeite gehad met het initatief van de Westduitse SPD om met de SED, de oude communistische partij, in gesprek te komen".

„Je kunt ook vraagtekens zetten bij de vuurvastheid van de Duitse sociaal-democraten ten aanzien van de Europese integratie. De SPD is altijd wat aarzelender geweest dan de CDU als het ging om de Europese eenwording. Een man als Helmut Schmidt stond vroeger als Europarlementariër nog behoorlijk negatief tegenover die Europese gedachte. En hij was niet het enige SPD-kopstuk dat er zo over dacht. Wat dat betreft, kwam het nu ook weer niet zo slecht uit dat het CDU de macht had. Die partij is in zijn buitenlandse politiek toch consequenter geweest".

Idealen

Vredeling betreurt wel dat er, althans op dit moment, in het nieuwe Duitsland zo weinig is terug te vinden van de idealen waarmee de Oostduitse revolutionairen van het eerste uur hun tanden zetten in de alleenheerschappij van de communistische partij. „Het was aanvankelijk in feite een opstand van dominees en onderwijzers. Toen ik in april 1989 als lid van de Adviesraad voor Vrede en Veiligheid in Oost-Duitsland was, heb ik gesproken met vertegenwoordigers van de Evangelische Kirche. Die mensen waren duidelijk gekant tegen dat vermaterialiseerde, kapitalistische, op consumptie gerichte West-Duitsland. Ze wilden een nieuwe samenleving met een menselijker gezicht, maar ze zijn in de maanden daarna volstrekt weggespoeld door sterkere krachten. Dat vind ik jammer".

„Maar laten we niet te snel oordelen. Er zou best een terugslag kunnen komen. Nu willen ze allemaal hun eigen Mercedes, maar als dat een beetje wegebt, als de verhoudingen weer wat genormaliseerd zijn, dan kan de SPD wel weer eens aan de macht komen. Dat kan voor heel Duitsland heilzaam zijn. Ik sluit niet uit dat dan bij voorbeeld de liberale trekken van de Oostduitse abortuswetgeving voor het hele land zullen gelden".

Jongeren

Tijdens de historische dagen rond 9 oktober 1989 gingen zijn gedachten onwillekeurig terug naar de oorlogsjaren. Vredeling kan zich nog altijd mateloos opwinden over Duitsers die iets te nadrukkelijk te kennen geven dat met de hereniging een territoriale wens, geworteld in de jaren dertig, is uitgekomen. Toch heeft hij geen hekel meer aan Duitsers. De oudere Duitse generatie zal hij weliswaar altijd vanuit de ooghoeken in de gaten houden, je weet immers maar nooit, maar over de mentaliteit van de jongeren toont hij zich rondduit optimistisch. „Die wijken eigenlijk nauwelijks af van de Nederlandse jongeren. Er zijn wel degelijk conservatieve krachten in Duitsland die Oost-Pruisen er ook nog wel bij zouden willen hebben, maar dat thema speelt onder de jongere generaties geen rol van betekenis meer".

In de eerste jaren na de oorlog had Vredeling er veel meer moeite mee enigszins genuanceerd over Duitsers te oordelen. Van zijn eerste bezoek aan West-Duitsland herinnert hij zich hoe hij, kijkend vanuit het raam van zijn hotelkamer in München, genoot van de nog altijd zichtbare verwoestingen die er door de geallieerden waren aangericht. „Ik keek met vreugde naar al die kapotte huizen, de Trümmer. Ik geef toe, het was een slechte karaktereigenschap van mij, dat ik kon genieten van de ellende".

Het vooroordeel tegen de Duitsers speelde hem later in het Europarlement, waar hij in 1958 lid van werd, ook nog parten. „Ik was rapporteur in het Europees Parlement en ik heb er toen tegen gestemd dat een Duitser mederapporteur werd. Maar dat heb ik herzien. Ik heb leren inzien dat dat een fout van me was".

Vakbeweging

Ongetwijfeld had Vredeling als voordeel boven veel andere Nederlanders, dat hij al in de vroege jaren vijftig beroepshalve vaak met Westduitsers te maken had. Het bracht hem in de gelegenheid zijn dwangmatige nieuwsgierigheid te bevredigen om te begrijpen hoe mensen zich zomaar achter Hitler hadden opgesteld. Voor zijn toetreding tot het Europees Parlement werkte hij in de vakbeweging en ontmoette hij regelmatig Duitse generatiegenoten met wie hij indringende gesprekken over de oorlogstijd voerde.

„De eerste Duitsers kwam ik na de oorlog tegen toen ik in de landarbeidersvakbeweging zat. Dat waren medestrijders voor hogere lonen, gelijkgezinden, dus dat scheelde natuurlijk. Ik weet nog dat ik ooit uren heb zitten praten met Lojewski, die later voorzitter is geworden van de Westduitse Landarbeidersbond. We zaten in een auto en hij vertelde hoe hij lid was geworden van de Hitlerjugend. En ik maar vragen hoe dat nou toch allemaal zo was gekomen. Die jongen zat op een gegeven moment verschrikkelijk te huilen in die auto".

Vredeling meent dat hij door dit soort emotionele gesprekken niet meer begrip kreeg voor Duitsers die verkeerde keuzen hadden gemaakt. „Ik had grote verwijten, en dat bleef ook zo. Ik had wel een enorme nieuwsgierigheid naar het waarom. Het is mij echter tot op de dag van vandaag een raadsel gebleven, waarom het daar nooit heeft geleid tot protest. Kijk, ik kan het me voorstellen dat het hele gedoe in die Hitlerjugend een jongen aansprak. Lojewski vertelde dat hij zo'n mooie koppelriem kreeg met die gesp erop. Daar had ik wel gevoel voor, maar hoe kon het dat dit niet leidde tot meer nadenken bij die jongens"?

„Het moet toch in de landsaard hebben gezeten. Ik kan mij absoluut niet voorstellen dat zoiets in Nederland zonder protest zou zijn gebeurd. Het is de Nederlander toch wel een beetje eigen om zich te verzetten tegen autoritaire toestanden. Van een paradepas moeten we niet zoveel hebben. Lojewski kon dat trouwens ook niet goed verklaren".

NSB'ers

In de eerste bevrijdingsdagen werd Vredeling zelf geconfronteerd met de dilemma's waarmee sommige Duitsers ook moeten hebben geworsteld. „We hadden NSB'ers gearresteerd. Er was een ventje bij, zo'n heel gewoon manneтje dat waarschijnlijk ook nooit iets echt verkeerds had gedaan, en een aantal maten van me begon hem te pesten. Hij moest een volgescheten plee met een blikje leegscheppen en dan in looppas naar achter, de tuin in, om het blikje leeg te gooien. Toen dacht ik: nou doen we hetzelfde als wat die Moffen deden. Dat mag niet. Ik verklaar dat uit mijn opvoeding, en begrijp me goed, ik vertel dit niet uit braafheid. Ik heb ze ook niet tegengehouden, zo mooi ben ik ook weer niet. Dat kwam niet bij me op".

Henk Vredeling, ouder en wijzer, betrapt zich er de laatste jaren soms op dat hij denkt: er moet maar eens Schluss komen aan die oorlog. „Het heeft, denk ik steeds vaker, zo weinig zin meer al die verhalen op te rakelen".

Het is vermoeiend, zoals die eeuwig terugkerende mei-dagen hem ieder keer weer een beetje van zijn stuk brengen. „Vroeger gebeurde het me ook dat ik, wanneer ik teveel gedronken had, de oorlog weer herbeleefde. Dan werd ik kwaad, en dan schold ik, ook op de Duitsers. Ik verweet ze dat ze Duitsers waren, gewoon ten onrechte natuurlijk. Zo heb ik lelijke dingen meegemaakt, waar ik veel last van heb gehad".

„Nu is dat allemaal minder geworden, het slijt, maar ik raak die oorlog nooit meer echt kwijt. Ik zou het wel willen, maar ik weet dat het me niet zal lukken".

maurice wilbrink

De muur

Het is donderdagavond 9 november 1989. Al ruim een maand zit ik hier in Oost-Berlijn in een van die valutabunkers, zoals de dure deviezenhotels in de volksmond worden genoemd. Aan de balie, waar tot voor kort alleen de partijkranten te krijgen waren, liggen nu Bild en Neues Deutschland naast elkaar.

Er is veel veranderd sinds op 7 oktober het jubelfeest ter gelegenheid van 40 jaar DDR de mist in ging. Die avond liet het regime zijn tanden zien. In een ware klopjacht werden duizenden demonstranten die zich rond de Gethsemanekerk hadden verzameld, uiteen gedreven. En ik werd over de Muur gezet. Visum of geen visum.

Op die negende november 1989 lijkt het een eeuwigheid geleden. Honecker is net verdwenen; het 'grijnzende gebit' Egon Krenz mag proberen het communisme te redden en de Muur staat er nog. Eerst is er een persconferentie van Günter Schabowski, de kersverse informatie-secretaris van het eens almachtige Politbureau. Schabokwsi vertelt allerlei nieuwtjes, die korte tijd geleden nog elke voorpagina haalden, maar waarvan nu niemand meer wakker ligt. En dan om drie minuten voor zeven gebeurt het. Op de vraag hoe het nu eigenlijk met die nieuwe reiswet zit, kondigt Schabowski zonder blikken of blozen aan dat elke DDR-burger vrij is om te gaan en te staan waar hij wil. En we kijken elkaar allemaal aan. Zegt die man nu dat de Muur is gevallen? Ja. Waanzin. Verdwenen is de vermoeidheid. De journalistieke run op de grensovergangen begint. Maar daar heerst de gewone dodelijke stilte.

Het duurt drie uur voordat de uit ervaring wantrouwend geworden Oostduitsers het nieuws geloven. Het zijn natuurlijk de bewoners van de oude arbeiderswijk Prenzlauerberg die als eersten besluiten 'even te gaan kijken'. Een kwartier later sta ik met een collega aan de overgang Bornholmerstrasse. Twee Nederlandse journalisten te midden van honderden huilende, lachende, gillende Oostduitsers.

„So ein Tag so wunderschön wie heute", zingt de uitzinnige menigte. Waanzin. De 'Wessies' kussen de 'Ossies', geven harde marken, bloemen, drank en natuurlijk bananen. Voor ons is de climax een glas DDR-sekt merk 'Roodkapje', 's ochtends om vier uur onder de Brandenburger Tor. .De ontwikkelingen in de weken, maanden daarna zijn eigenlijk niet meer bij te benen. Journalistiek is het een gouden tijd en het thuisfront roept alleen maar 'goed zo' en 'meer'. Afstand nemen en analyseren is onmogelijk, want elke beschouwing is achterhaald op het moment dat deze via de krakkemikkige telefoonverbinding de kranten bereikt.

Eerst roepen de mensen 'Wir sind das Volk', dan volgt het 'Wir sind ein Volk' en vanaf dat moment is de DDR ten dode opgeschreven. Willy Brandt zegt in december dat 'samen groeit, wat samen hoort' en Richard von Weizsäcker waarschuwt dat dit proces niet in een samenwoekeren mag ontaarden. Wijze woorden, maar het volk wil de eenheid en vooral de D-mark.

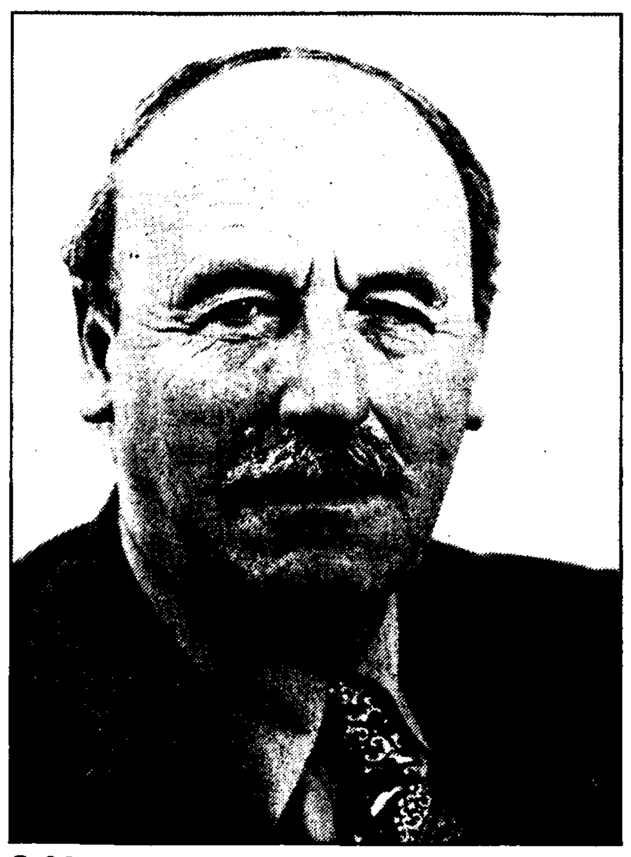
Op het moment dat de CDU van kanselier Kohl in de campagne voor de eerste vrije verkiezingen in de DDR sleutelhangers laat verdelen in de vorm van een D-mark met op de achterkant 'D-mark, de sleutel tot de welvaart', staat vast dat de idealisten de slag verloren hebben. En met hen deze correspondent, die ook had gehoopt dat de Oostduitse christen- democraten de Westduitse CDU een beetje socialer zouden maken en dat de Oost-SPD de Westduitse zusterpartij wat naar links zou bewegen. Het komt er niet van.

Nu, eind september 1990, zijn we bijna een jaar verder en ik heb, vooruitlopend op de politici, mijn permanente standplaats Bonn verwisseld voor Berlijn. Vijf jaar heb ik vanuit het 'Provisorium' Bonn ook de DDR 'gedaan'. Jaren waarin die DDR met zijn onderdrukte mensen een speciaal plekje in mijn hart heeft veroverd. Nu is het land even rigoureus van de kaart geveegd als de 'Roodkapje-sekt' uit de winkels is verdwenen. Het geestelijke verwerkingsproces moet nog beginnen. We houden u op de hoogte.

hans hoogendijk

● Hans Teengs Gerritsen

● Maarten Schakel

● Joop Wolff

Voormalig verzet bekijkt eenwording met Argusogen

„De val van de Muur heb ik met gemengde gevoelens beleefd. Opluchting aan de ene kant, maar moeilijkheden aan de andere kant. Ik had bij voorbeeld zo gehoopt dat ze die eerste zin uit het volkslied zouden schrappen: Deutschland, Deutschland Uber Alles. Dat is niet gebeurd. Soms denk ik: die Muur had van mij kunnen blijven staan".

Aan het woord is Hans Teengs Gerritsen, oud-verzetsman en nog steeds actief voor de belangen van oud-verzetsmensen en oorlogsslachtoffers. Hoe denken de mensen van het voormalig verzet, het geweten van Nederland in de oorlogsjaren tegen Duitsland, over het ontstaan van een nieuw 'Groot Duitsland' aan onze oostgrens.

Drie gesprekspartners. Teengs Gerritsen, vanaf september 1940 in het verzet, in 1942 opgepakt, daarna via de gevangenis in Scheveningen beland in het concentratiekamp Dachau, noemt zich nog steeds royalist: „Die kritiek van die Britse minister van handel dat Duitsland er op uit is om heel Europa over te willen nemen, die deel ik. Ik was het roerend met hem eens. Maar als 10 procent van de Duitsers was zoals Otto von der Gablenz, de scheidende ambassadeur van de Bondsrepubliek in Den Haag, zou mijn opvatting anders zijn. Dat is nu eenmaal niet zo."

Dan Joop Wolff. Oud-Kamerlid voor de CPN. Dertien jaar toen de oorlog uitbrak, maar een jaar later present bij de februari-staking in Amsterdam. In 1943 lid van de CPN en medewerker van de verzetskrant De Waarheid. Nog steeds communist: „We hebben toen nooit gevochten voor een deling van Duitsland, maar voor de ondergang van het Hitler-regime. Als ik hoor hoe vaak nu nog in dat land de term Volksduitser gebruikt wordt en er gepraat wordt over de rechten van Volksduitsers in andere landen. Dan vraag ik me af hoe ver dat gaat. We hebben het hier toch ook niet over Volksnederlanders?".

En tenslotte Maarten Schakel. Oud-Kamerlid voor de ARP. Organiseerde een Vrij Nederland-groep met een eigen regionaal berijdingsnummer, hielp onderduikers en verrichtte kraak- en sabotagewerk. Typisch een 'mannenbroeder': „In de Bondsrepubliek en de DDR is er nauwelijks een gezin dat niet een of meer mensen in de Tweede Wereldoorlog heeft verloren. Dat werkt door. Men zal niet snel bereid zijn opnieuw de wapens op te nemen".

Val van de muur

De val van de Muur hebben ze alle drie op hun eigen wijze beleefd. „Die tv-beelden waren een opluchting, omdat de Muur als monument van doorgaande onderdrukking gesloopt werd", herinnert Wolff zich. „Het ging aan de ene kant om iets vrolijks maar daarna kwam toch snel iets van een domper. Het maakte zo'n Blitzindruk met 'Anschlussverschijnselen'. Dat gaf bij onze mensen gevoelens van onzekerheid en twijfel. We hebben als verzet nooit een tweedeling van Duitsland gewild maar hadden wel de gedachte dat twee Duitslanden beter was dan een groot Duitsland aan de grens".

Ook Teengs Gerritsen vond de val van de Oosteuropese communistische regimes 'fantastisch'. „Dat waren, op Roemenië na, revoluties zonder een enkel geweerschot. Dat was in mijn tijd anders. Toen vielen bij revoluties altijd doden. Dat is te danken aan Gorbatsjov die zijn militairen in de kazernes hield. Maar na de val van de Muur begon de onrust al heel snel. Met als eerste teken het gedraai rond de Oder-Neissegrens. Die heeft Kohl uiteindelijk wel erkend maar dat had hij veel eerder moeten doen." En Schakel, ook hier het minst ongerust: „Ik vind de val van de Muur en de eenwording een felicitatie waard. Ze spreken één taal, ze hebben tot op zekere hoogte dezelfde geschiedenis. Stel dat de frontlijn van de laatste oorlogswinter, die over de Maas liep, bestendigd zou zijn. Dan zouden wij toch ook de begeerte hebben gehad weer bij elkaar te horen."

Angst

„Angst voor die eenwording? Ja, we hebben er het in onze kring vaak over. Maar het menstype in onze kring is niet zo gebouwd. Wij zijn lastige mensen en zulke mensen zullen er na ons ook weer zijn," zegt Wolff. Geen van de drie oud-verzetsstrijders lijkt echt bevreesd dat de geschiedenis zich na de eenwording van Duitsland zal herhalen. Maar om nou te zeggen dat ze er echt gerust op zijn, gaat ook weer te ver. Wolff herinnert in dit verband ook aan de gang van zaken rond de erkenning van de Oder-Neisse-grens. „Daar zaten geen mooie motieven achter, zeker niet. Kohl ging er alleen maar mee akkoord, omdat hij anders de Duitse eenwording niet kreeg. Dat wordt gezien als een prijs die gedwongen moest worden betaald."

Economisch

Over de inmiddels door ieder-een erkende economische macht van het verenigde Duitsland is Schakel het meest positief. „Natuurlijk blijf ik een man die de oorlog heeft meegemaakt. Bepaalde dingen blijven dan hangen. Zo raak ik nog steeds geagiteerd als ik Duitsers hard hoor zingen. Maar rancune, dat is nooit goed. De Duitsers hebben er toch hard voor gewerkt en bovendien hun hersens gebruikt, hun kansen benut. Bovendien kan Nederland van die economische kracht van het nieuwe Duitsland alleen maar profiteren."

Na de 'annexatie' van de DDR is Duitsland zonder meer een economische supermacht, weet ook Wolff. „De DDR is opgekocht en de Russen verkopen op dit moment graag. Beangstigend vind ik dat niet. Of ik het wenselijk vind, is een andere vraag. Ik heb weinig vertrouwen in de huidige generatie Westduitsers, de snelle managers in hun snelle pakken die nu her en der grond en fabrieken opkopen. Je kunt wel alles willen opkopen, de vraag is of iedereen ook opkoopbaar is."

„In het verzet heb ik geleerd van niet. Volgend jaar herdenken we dat in Amsterdam een halve eeuw geleden de februari-staking plaatsvond. Dat moet een grote gebeurtenis worden. Tegenover economische macht kan het individu, of kunnen vele individuen samen, dingen keren. Dat is een kwestie van persoonlijke verantwoordelijkheid. Een geharnast individu kan zich keren tegen ongewenste ontwikkelingen," meent Wolff.

Teengs Gerritsen lijkt van de drie nog het somberst over wat Duitsland als economische supermacht de komende jaren kan bewerkstelligen. „Zelfs Gorbatsjov, die ik inmiddels als een van de grootste politici van deze eeuw beschouw, heeft voor geld concessies aan de Duitsers gedaan. En zodra Groot-Duitsland weet, dat ze met D-Marken een heleboel kunnen doen, moet je oppassen dat ze met dat geld niet een groot deel van Europa zullen verwerven, terwijl ze dat met militaire middelen nooit is gelukt." Over één probleem van de eenwording zijn de drie oud-verzetsstrijders het in dit verband overigens opvallend met elkaar eens. Alle drie waarschuwen ze voor de mogelijke gevolgen van de snelle economische integratie van de DDR in de Westduitse economie. „Er zullen grote sociale verschillen en veel werkloosheid ontstaan," waarschuwt bij voorbeeld Schakel.

„En waar in een deel van het land dan enorme ontevredenheid heerst, is een neo-fascistische partij zo geboren," vult Teengs Gerritsen aan. „En dus blijf ik zeggen: je moet oppassen." Ook Wolff heeft dergelijke zorgen.

Fascisme

Een en ander wil overigens niet zeggen, dat het fascisme in Duitsland volgens hen al weer op de loer ligt. Vooral Wolff heeft de afgelopen jaren via zijn contacten met name jongere generaties Duitsers ervaringen opgedaan die hoopvol stemmen.

„Als je geen gerechtvaardigd vertrouwen hebt in jonge mensen," zegt Wolff, „dan ben je een verzuurde vent. Voor Duitsland ligt dat anders, daar kijk je anders naar. Maar ik heb zelf na bezoeken in de Bondsrepubliek gemerkt dat de jonge generatie breder is georiënteerd. Die is internationalistischer geworden, wil andere culturen leren kennen. Ze geven niet veel om symboliek, die pracht en praal, en zijn heel nuchter en dat dan niet op een onverschillige manier. Die mensen zijn niet zo overdreven juichend over de hereniging. Ze komen ongevraagd met opmerkingen over de wens dat het niet de verkeerde kant op mag gaan."

Iemand als Wolff is er echter de man niet naar om somber te eindigen: „Veel van onze mensen kennen momenteel van die gevoelens van onzekerheid en twijfel. Alsof we alles voor niets hebben gedaan. Maar het is duidelijk dat niet alles voor niets is geweest. Het Hitler-rijk is verslagen en dat is een historisch feit. Duitsers zijn altijd meesters geweest in het ontketenen van oorlogen maar ze hebben die nooit kunnen winnen. Het zijn gelukkig geen meesters in de Endsieg."

barenda grutterink
jos verlaan

Voor de vierde keer in zijn geschiedenis maakt het dorp Peenemünde op het eiland Usedom in de Oostzee een 'Umbruch' mee. In het begin van deze eeuw was het een ingeslapen vissersnest. Aan het eind van de jaren dertig een reusachtig testterein waar geheime proefnemingen met raketten werden gedaan. In 1943 werd het bijna met de grond gelijk gemaakt door een Brits bombardement. De bevolking trok er weg, een gebied achterlatend bezaaid met bomtrechters, ruïnes en blindgangers. In 1950 werd het geconfisceerd door de Nationale Volks Armee die het oude vliegveld repareerde en er een marinehaven bouwde. Op 3 oktober is ook dat voorbij. Wat nu? Een pretpark?

Peenemünde, straks een pretpark?

● Bij Peenemünde eindigt de Oder-Neisselinie in zee.

Op de plaats waar de monumentale poort getooid met hakenkruis en adelaar eens toegang gaf naar de Heeres Versuchsanstalt Peenemünde, staat nog een verbodsbord: 'Sperrgebiet'. Links en rechts van de weg die naar het dorp voert, liggen in het bos de overwoekerde ruïnes van montagehallen, startplaatsen, laboratoria, woonbarakken voor de dwangarbeiders, spoorwegemplacementen. Tussen de puinhopen en het struikgewas rusten overal blindgangers en resten van fosforgranaten.

Het gebied is sinds kort toegankelijk. Hier werden vanaf 1937 de 'sigaren van Hitler' tot ontbranding gebracht, hetgeen in oktober 1942 leidde tot de eerste succesvolle lancering van een raket van het beruchte Aregaat-4-type die een bereik had van ongeveer 200 km, beter bekend als V2.

Het dorp zelf maakt een troosteloze indruk. Het is in 1943 bijna volledig platgegooid nadat de Engelsen tot de ontdekking kwamen dat de nazi's hier met iets bijzonders bezig waren. Temidden van de schaarse huizen die gespaard zijn gebleven staat een langgerekte uit betonplaten opgetrokken flat te verkommeren. Verderop ligt de kazerne van de overbodig geworden Volksmarine. Een van de twee enorme relicten uit de tijd dat het Peenemünde nog voor de wind ging, is de oude krachtcentrale die eens de energie leverde voor het grootste windkanaal van Europa, waarin de Wehrmacht allerhande vliegtuigmodellen testte. Het andere is een uit bakstenen en beton opgetrokken fabriek die eens vloeibare zuurstof voor de V2's produceerde.

Op het terrein van de energiecentrale ligt nog een berg bruinkoolstof waarmee de centrale gestookt werd. Wat er van onderen inging vloog er van boven weer uit, met gevolg dat het dorp en een groot gedeelte van het gebied erom heen permanent met een laag gruis was bedekt. „Als we gingen wandelen met onze kinderen dan lag het stof op de dekentjes in de kinderwagens en hadden de kinderen roet rondom de ogen", zegt burgemeester Kirstin Kühne, die ertoe heeft bijgedragen dat de centrale stilgelegd werd. Als partijloze werd ze drie jaar geleden met voorkeurstemmen gekozen. In de twee jaar voor de 'Wende' in 1989 diende zij nog te dansen naar de pijpen van de militairen en de SED, die traditioneel de dienst uitmaakten in dit gebied dat in de rest van de DDR nog steeds bekend staat als Der rote Norden.

Steeds vaker rijden zwartglanzende limousinnes rond in het dorp en melden zich in maatkostuum gestoken lieden op het gemeentehuisje met grootse plannen die Peenemünde in de vaart der volkeren moeten opstoten. Zo heeft de directie van het inmiddels ter ziele gegane Rostocker Energiekombinat investeerder Thomsen uit West-Duitsland in de arm genomen. Thomsen die zegt dat hij de interesse van het Amerikaanse ruimtevaart-centrum NASA heeft weten te wekken, wil maar liefst 600 miljoen Mark investeren in de regio. Met dat geld moet Peenemünde omgetoverd worden tot een pret- annex 'Weltfriedenspark' met hotels, restaurants, golflinks. In de haven is een Russisch vliegdekschip gepland dat vreedzaam zal dobberen naast een Amerikaans exemplaar. De energie-centrale wil Thomsen ombouwen tot raketten-museum om zo recht te doen aan Peenemünde als 'geboorteplaats van de wereldruimtevaart'.

De bewoners en hun burgemeester zijn ontzet over het vooruitzicht dat hun dorp een soort Disneyland gaat worden. „Uit Berlijn zijn de 'Herren von Interflug' (de voormalige staatsluchtvaartdienst van de DDR) met een voltallige delegatie gekomen", zegt de vertwijfelde burgemeester Kühne. „Ze hebben allerlei plannen ontvouwd om ons dorp in de toekomst aantrekkelijk te maken voor het toerisme. Dan heb je nog de natuurbeschermers die alles willen laten zoals het is." Ze houdt haar hart vast.

Von Braun

Voor het gemeentehuis biedt een voormalige Stasi-man zijn diensten aan voor een ritje door het bos. Hij zegt te weten waar de ruïnes van het huis van Wernher von Braun te vinden zijn, maar onderweg zien we niets anders dan overwoekerde resten van brokken gepuind beton.

Korvetten-Kapitän Fischer van de marine en de luchtmacht-majoor Koneczny zijn betere gidsen. Beiden zijn officieren die zich in Honeckers' tijd bezig hebben gehouden met de ideologische vorming van jonge DDR-rekruten. Ze lopen straks met hun ziel onder de arm in het nieuwe Duitsland. Van Koneczny mogen de vroeger zo geheime Migs 23 gefotografeerd worden. Ze staan met brullende motoren op de startbaan.

De geschiedenis van Peenemünde is Koneczny's 'hobby'. Bij de beruchte lanceerinrichting VII, ligt nog een deel van een raketmotor en is de arenavormige wal met onderaardse gang herkenbaar. Ook het vroeger met water gevulde langwerpige bekken voor de opvang van de vurige aandrijfstraal en de rails waarop een af te schieten V2 naar zijn afvuurplaats werd gereden, zijn nog duidelijk te zien.

Kapitän Fischer is de andere expert. Enkele weken geleden heeft hij de roestige kop van een V2 uitgegraven. Hij laat zien hoe één van de vliegtuigen die Peenemünde in 1943 in de as heeft gelegd gestorte werd neergehaald. Het ligt nog steeds in de Kölpinsee. Alleen de gondel aan de voorkant van het vliegende fort steekt nog boven het water uit.

Toekomst

Later, als we in de kantine van de kazerne zitten, legt Fischer uit hoe hij zijn toekomst en die van Peenemünde ziet. „Je hebt zeker wel de oude zuurstoffabriek uit de nazi-tijd gezien. Dat ding heeft met het bombardement zeven voltreffers gehad, staat er nog steeds. Laten ze daar nou een rakettenmuseum in onderbrengen. De ene kant moet een beeld geven van de toenmalige stand van de raket-technologie, de andere kant kan ingericht worden met documentatie-materiaal over wat die dingen in Engeland hebben aangericht. Dat lijkt me een goede oplossing. We willen dat het hier beter gaat in de toekomst en daarvoor moeten we een 'sanfte' vorm van toerisme proberen aan te trekken".

bert kuipers

Ban

Bondskanselier Helmut K
heeft het sinds 9 novem
van het vorig jaar nu zó v
gezegd: „Niemand hoeft b
te zijn voor het nieuwe Du
land." Geen enkele van de
middels ontelbare topontm
tingen over de Duitse ver
ging, of is het nu toch her
ging, liet de Westduitse p
mier onbenut om de z
naamde schuwe wereld ge
te stellen. Hij stuurde zijn
langrijkste afgezant H
Dieter Genscher met de gr
ste regelmaat de Luftha
trappen op om ergens ter
reld de blijde Duitse tijdin
verkondi

Maar waarom zouden wij
dat zijn dus al degenen bu
'das große Vaterland',
eigenlijk in de broek moe
doen? De Duitse politici
blijven het antwoord sc

Het zou inderdaad de he
nering aan die nare peri
1940-1945 kunnen zijn, wo
door vooral degenen die
oorlog hebben meegema
een uitbreiding van het D
se territorium vrezen. M
laten we eerlijk zijn:
zwarte periode uit de Du
geschiedenis moet toegesc
ven worden aan de fascis
en niet aan de 'gewone' D
sers. Bang en beducht moe
we derhalve zijn voor ver
felijke stromingen als het
cisme en het neo-nazisme,
in veel landen – helaas oo
Nederland – de kop opste
Neem daarbij dat het Du
leger zodanig (gedwong
aan macht en slagkracht h
ingeboet, dat het innemen
de Oder zoveel tijd vergt
het evenzeer teneergesla
Rode Leger al lang en br
gemobiliseerd is als de D
sers aan de Neisse toe z
Dus, beste Herr Kohl, d
zijn we echt niet zo bevre
vo

Wat zou het dan wel kun
zijn, waar we de rillin
van moeten krijgen?
Duitse voetbal-hegemo
Nee. Sinds die gedenkwa
ge 21e juni 1988, toen Ma
van Basten in Hamburg
een loepzuiver doelpun
onze frustraties uit de we
schoot, hebben we daar
geen nachtmerries van. Z
die nipte nederlaag onla
in Milaan kan daar n
meer aan veranderen, w
als Rijkaard die dag het
nog niet spuugzat was
wee

Een Duits economisch mac
blok wellicht? Daar hoe
we evenmin een volle br
van te krijgen. De EG
schermt de 'kleintjes' te
welke overheersing dan
en Kohl zegt zelf de sam
werking in dat grote 'Eur
se Huis' voor te staan. Bo
dien opent het nieuwe Du
land ook voor Nederlan
ondernemers een mark
hebben schrandere econor
berekend dat wij er pers
lijk iets op vooruit ga

Wat blijft er nog over? Er
lieden die beweren dat D
sers een grote bek hebben.
hoef je daar sowieso niet b
voor te zijn, maar die scep
is aan te raden een d
naar Den Haag af te rei
om aldaar te kunnen ho
dat we ons echt niet hoeve
generen voor de Duitsers.
tureel, dan? Behalve de
tuurrijke stad Berlijn b
het in de 'Heimat' gejodel
de klok slaat en daar zal
artistieke deel der mensh
niet bepaald van onderst
ven rak

Hoewel op de hele aardk
geen sterveling te vinde
die in verband met de a
staande derde oktober al
het hamsteren van levensn
delen geslagen is, blijft
Bondskanselier repete
'dat we echt niet bang hoe
te wezen'. Dat onder het n
to: als je het vaak genoeg bl
herhalen, zullen er zeker m
sen zijn die beginnen te g
ven dat er inderdaad rede
bestaan om voor Duitsl
bevreesd te z

Kortom, de Duitsers hoe
echt niet bang te zijn da
niet gehoord worden, da
niet serieus genomen wor
dat ze maar weinig ind
maken in de wereldopi
Want het slechten van bar
res tussen volkeren heeft t
zeker niets met angst te
k

math wijnan

Onderstaande bedrijven realiseerden de nieuwbouw van Sportsociëteit Reuvers

SPORTSOCIËTEIT REUVERS

OPEN DAG

Zondag 30 september
Tussen 14.00 en 18.00 uur

Gerardusstraat 1, **Munstergeleen** (achter de kerk) Telefoon 04490-29977

● *U bent van harte welkom om ons sport- en bewegingsinstituut te bezichtigen*

Ook hier werd het interieur door ons verzorgd!

SOONS

Interieurbouw b.v., Schimmert

Ook hier werden de aluminium puien geleverd en gemonteerd door

ALHAKO ALUMINIUMINDUSTRIE B.V.

HOVERVELD 5, STRAMPROY

BOUWBEDRIJF

Wij feliciteren direktie en personeel en wensen hun veel sukses met hun nieuwe accommodatie

Bouwbedrijf Moonen-Lückers bv
Verlengde Klinkertstraat 16
6433 PL Hoensbroek
Telefoon 045-221422

WIJLRE — LIMBURG
Brand

De vloerbedekking en zonwering werden geleverd door

Gér. Pfennings

Brandstraat 18, Sittard

Veel sportieve uren toegewenst

fortron

Hoensbroek, Nijverheidsstraat 9 - 045-223809
Eindhoven, Doornakkersweg 12 - 040-814275

ad pfennings
SCHILDERSBEDRIJF B.V.
HANDELSSTRAAT 39 - 6135 KK SITTARD - TEL. 04490-12434

Uiteraard voorzien van een komplete ventilatie door de specialist

MEVENT

Ventilatie-Luchtbehandeling
Brandkleppen
Teken- en adviesburo
Tel. 0449[illegible]

Proficiat Henk en Bas

Munstergeleen is een stuk rijker met deze sociëteit.

Woont u in Limburg

[Z]oekt u een partner? Nederland grootste relatieburo [h]eeft u natuurlijk ook een grote kans van slagen. [Wilt] u meer weten over de unieke werkwijze? U kunt ge[heel] vrijblijvend bellen met onze medewerkster in uw omgeving

Meerssen mevr. Corsius 043-640170
Heerlen e.o. mevr. Willemse: 045-215481
Maastricht mevr. Savelberg: 043-612291
Roermond, mevr. Cremer: 04750-10554
Weert, mevr. Janssen: 04950-36337

Stichting Date

[...]t zonder reden Nederlands grootste relatieburo. [Erk]end door de Raad van Toezicht v.h. Min. van WVC

Afvoerproblemen?

Babit bv rioleringswerken
Tel. 045-463692

Afvoer verstopt

Babit bv rioleringswerken
Tel. 045-463692.

Uurwerkreparatie

M. Malherbe, horloger.
Heistraat 68, Kerkrade. Tel. 045-412610.

[Pro]blemen aan uw dak
Arndts [D]akservice
[...]sbroek 045-219815
[Da]g en nachtservice
06-52960875

[...]MATTERIJ vern. rie[t]en, biezen stoelen met [...]l. 045-416820.

[...] Uw dak is ons vak! [Dak]dekbedrijf Peters, [...]str. 21, Ubach over [Worms]. Tel. 045-325793, 045-311334. Tevens [...]ERK en PVC-dak[be]kleding. Gratis offerte

[...]LOOK BV Schaes[berg]. Gevelreiniging, uit[...], voegen, steigerver[huur]. Tel. 045-312154 of [...]2709.

[DA]KKERSBEDRIJF De [...] voor al uw dakdek[kers]werkzaamheden, met de [...] schriftelijke garantie. [Vo]or vrijblijvende offerte: [04]5-224488/753608.

[...]LIPS voor timmer-, [...] zinkwerk met garan[tie] [...]. wijbl. advies/ [...] Bel 045-453918.

[...]NEBOUW Kochen. [Vo]or Schotel-antennes. [04]5-441686.

[Vo]or al uw SIERBESTRA[TING] en opritten. Tel. 045-[...], na 17.00 uur.

[Voor] al uw kleine [VERB]OUWINGEN. Tel. [...]1746.

[...]TEN en terrassen in [...]s of sierbestrating. [Aa]nleg 045-423699

[...]TEER op LD-TV. Uit[...] info 045-739300.

GLASHANDEL Meelkop. Voor al uw glaswerkzaamheden. Gratis offerte. 24-uur service. 045-327183.

Voor al uw SLOOPWERK en grondverzet. Aldenhofstr. 106 Hoensbroek.

BLAASINSTRUMENTEN en slagwerk, nieuw en gebruikt, o.a. saxofoons. Muziekhandel Jo Joosten, Melick, tel. 04752-4517.

BRUIDSJURK met hoepel en haarstukje, mt. 36, gedr. mei '90. Tel. 04743-2061.

Te k. COSMETICA pr.n.o.t.k. Tel. 045-259850

Te koop van part. weg. pl. gebrek eiken WANDMEUBEL met houtsnijwerk 2.20 br., 1.50 hg. met 3 laden ƒ 475,-; electr. orgel met ritme ƒ 450,-. 045-258928.

Te k. BANKSTEL 3 zits en 2 zits z.g.a.n. eiken slaapk. plus ombouw, eik. eetkamer Tel. 045-254883 tot 15 uur.

Te k. AANBOUWKEUKEN L-vorm 3.50 bij 300cm incl. ijskast, bakoven, vaatwasser, dubbele spoelbak, barkrukken, magnetron 850 watt. 045-752121.

Te k. gebruikte TL-BUIZEN en starter ƒ 1,- p.st. Tel. 04490-78922 na 19.00 uur.

Klassiek BANKSTEL met losse kussens, riet beklede armleuning en bijpassende salontafel, ƒ 200,-. Tel. 045-752466

Eiken-meubelgroothandel t.o.h. reüniegebouw Geleen

30% goedkoper dan elders

Groenseykerstraat 41A. Tel. 04490-47446. Open ma. v. 13.00-18.00 uur; dinsdag-vrijdag v. 09.00-18.00 uur; zaterdag v. 10.00-17.00 uur.

Nieuw tapijt of gordijnen

Elk tapijt bij Hatéma gekocht, wordt GRATIS gelegd.
Elk bij ons gekocht gordijn, wordt GRATIS gemaakt.

Hatéma
Spoorsingel 40, Heerlen. Tel. 045-720741.

VLOERBEDEKKING, gordijnen, karpetten, topkwaliteit, vele aanbiedingen, enorme voorraad, gratis gelegd. Won.inr. Gropten, Kloosterstr. 22 Simpelveld.

Te k. 6-delige Castle EETHOEK, (antiek finish), z.g.a.n. Tel. 04490-80966.

Te k. 2-kleurig ribfl. BANKSTEL 3-2-1; 1 luxaflex, beige smal 175x290; radio-cass. met platensp. Philips; 1 wandboekenkast. Tilburgstr. 13, Heerlen.

Te koop antieke Franse HANGKLOK (Comptoise), evt. inr. van iets anders mog. Tel. 04454-4752.

Te koop bruin leren 2-3-zits BANKSTEL ƒ 750,-; marm. salontafel ƒ 350,-; berber ƒ 295,-. All-in ƒ 1.195,-. Tel. 04454-1122.

Bij meubelhuis KLEBA te Hoensbroek nu goedkope meubels inkopen met kortingen van 10 tot 25% Showroom van 1000 m2 vol met allerhande meubels, kom kijken het loont de moeite. Moderne bankstellen, 3-2 zits, diverse kleuren nu ƒ 695,-. Moderne tafel m. 4 witte stoelen nu ƒ 595,- Moderne salonkasten zeer mooi nu ƒ 1.395,-. Direkte levering. Verder eiken bankstellen v.a. ƒ 1.495,-. Eiken salonkasten nu ƒ 975,-. Grote partij eethoeken, eiken tafel met 4 stoelen nu ƒ 998,-. Grote keuze in rundlederen bankstellen v.a. ƒ 2.995,-. Uit onze slaapkamer shouwroom. Tienerkamers in grenen geheel compleet nu ƒ 995,-. Moderne slaapkamer zonder kast nu compl. ƒ 895,-. Matrassen met binnenvering nu ƒ 225,-. Grote partij RTV kasten met videoschuif nu zeer voordelig v.a. ƒ 195,-. Wij leveren direkt aan huis. Meubelhuis Kleba, Akerstraat 230-232, Hoensbroek Tel. 045-212854.

Te koop mass. zwaar eiken klooster EETHOEK met 6 stoelen., 2 jr. oud, nw.pr. ƒ 3.500,- nu ƒ 1.750,-. Na 18.00 uur 04490-36779.

Te k. eiken EETHOEK met uittrek tafel en 6 stoelen in nw.st., ƒ 750,-, staande strijkmachine ƒ 350,-. Tel. 045-462899.

Rundl. bankstel, rondom notenh. ƒ 995,-; eiken eethoeken ƒ 495,-/ƒ 595,-/ƒ 695,- enz.; rundl. bankstel met uitkl. bed ƒ 1.095,-; rundl. clubs modern en klassiek v.a. ƒ 495,-; Biedermeier eethoek ƒ 595,-; schitt. massief eiken dressoirs, zilverkasten, toogkasten, eethoeken in de nieuwste zalmkl., 2 en 2½ zits bankjes; pracht klassieke hoekcombinatie al v.a. ƒ 695,-, er is zeer veel keus, maar alles spotgoedk. en! wij ruilen uw oude spullen in aan hoogste waarde. O.K. HAL, Agnes Printhagenstr. 22-24, Geleen centrum (vlakbij Alb. Heyn).

Bankstelkussens rechtstreeks van FABRIEK tegen uiterst lage prijzen. Enorme keuze uit onze modellen en meubelstoffen. Tev. verzorging van Uw meubelstoffering. Vraag vrijbl. offerte aan huis. Bel 043-472435.

Te k. 6 hoekige TAFEL en 6 stoelen ƒ 600,-. Tel. 045-218088

Te k. gezandstr. 3 drs. eiken KAST en bankstel 3-2-1-½ en vitrinekast, tel. 045-310706 na 18 uur.

Te k. Ant.KEUKENKAST ƒ 500,-. Tel. 04451-2568

Te k. ant. Mechelse EETHOEK, i.z.g.st., ƒ 1.000,-. 045-462779.

Te k. weg. verhuizing mooi d.-eiken WANDMEUBEL van ƒ 4.000,- voor ƒ 1.200,- 3x2 mtr. Tel. 045-319195.

Zkt. U antiek barok eik. modern-oma MEUBELS enz. Kouvenderstr. 228 H'broek.

Te k. notenkl. klas. zware SALONTAF. m. 2 laden 140 x75 ƒ 350,-, 3 rotan barkrukken ƒ 300,-, tel. 045-250162 na 18 uur.

IJSKAST ƒ 95, diepvries ƒ 175, gasforn. ƒ 95,-, wasdroger ƒ 175,-. 045-725595

Te k. Barok BANKSTEL, exclusieve salontafel, Barok eethoek, ronde tafel op 1 kolom en 4 stoelen. Tel. 045-425710.

KLEUREN TV grote sortering vanaf ƒ 75,-. Radio TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. 045-213879.

Kleuren T.V.'s 8-12 kan. v.a. ƒ 75,-. Afstandsbed. v.a. ƒ 125,-. Radio/tv FRANK BV Bokstraat 33 Heerlerheide. Tel. 045-213432.

Goede KLEUREN-TV'S met gar. vanaf ƒ 125,-. Reeds 25 jr. TV-occasioncentr. Geel, Grasbroekerweg 25 Heerlen. 045-724760.

Te koop PHILIPS k.t.v. met afst.bed.; Akai VHS video met afst.bed. 04490-41015.

Te koop gevr. antieke SPEELDOZEN en grammofoons. 045-272333.

Antieke BOERENTAFELS en kasten koopt u beter bij Diana, Rennemigstr. 19, Heerlerheide

ANTIEK Simons Nuth, Dorpstr. 45 A, t.o. ingang kerk. Donderdag koopavond Tel. 045-243437. Een begrip voor de regio!

De grootste keuze in antieke kasten, vitrines, eethoeken, klokken, kachels en curiosa vindt U in onze 1500 m2 showroom WIJSHOFF Antiques, Amstenraderweg 9, Hoensbroek-Centrum. Tel. 045-211976. Geopend donderd. vrijd. zaterd.

Te k. GEVRAAGD antieke meubels. P. Cortenraad, Riemst (B) 09-32-12261156

Te koop ANTIEK, veel kleingoed. Tel. 045-721352.

Te k. antieke Mechelse EETHOEK met 6 stoelen. pr. ƒ 7.500,-. 074-430783.

Te koop Henry Deux KAST, oude notenhouten piano en barok eethoek. Naanhofsweg 67, Vaesrade. Tel. 045-241975.

Weg. omst. koopje pracht antieke JACHTKAST, vr.pr. ƒ 2.500,-. 045-323830.

Te k. Henri Deux TAFEL, stoel, halspiegel, Ind. schemerlampen, schilderijen en tijdschriften. 04490-17185

Antieke OLIELAMP, pr. ƒ 200,-. Tel. 045-424981.

Kom nu profiteren van onze massale magazijn verkoop

Koelen-vriezen-wassen-hifi-stereo-kleuren-tv-video's etc.

Witte Hal Sittard

waar nieuwe, licht beschadigde of overjarige apparaten uit de Horn winkels worden verzameld en verkocht tot liefst

60% korting

Elke dag nieuwe aanvoer elke dag superlage aanbiedingen

Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

Videorecorder met afstandsbediening en hifi stero uitvoering type GHV 8215, geen ƒ 1.698,- of ƒ 1.198,- maar ƒ 798,-;

Maar ook: JVC hifi mideset W2, digitale uitvoering met dubbel cassettedeck en afstandsbedieninig, 30 Watt, geen ƒ 998,- of ƒ 698,- maar ƒ 298,-; Maar ook: Sony compactdisc CDPM75, shuffle, rechtstreeks programmeerbaar en afstandsbediening, geen ƒ 798,- of ƒ 598,- maar ƒ 398,-; Maar ook: Snyo audiorack compleet 707, tuner, versterker, dubbel cassettedeck en platenspeler, geen ƒ 798,- of ƒ 498,- maar ƒ 298,- en nog veel meer!

Witte Hal Bergerweg 51-53, Sittard
(Industrieterrein Bergerweg)
Tel. 04490-18162.

Superbruiner!

10 lamps, 4 x gebogen zonnehemel met ventilator en snelbruinlampen. Alléén bij van Erp nu ƒ 999,-.
Volledige garantie en service.
Van Erp, Limbrichterstr. 18 Sittard, tel. 04490-13531.
Hoofdstr. 12 Kerkrade, tel. 045-456999.

Te k. ZONNEHEMEL en bank. 1 jaar oud, merk El Solare Wolff systeem vr.pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-244632.

Gratis kan natuurlijk niet, maar voor ƒ 25,– staat uw huis, auto, enz. met FOTO op LD-TV.

BCE Huismerk

BCE XTm 640 KB, 20 MB, 5,25", MON	ƒ 1.895,-
BCE AT, 1 MB, 5,25", 20 MB, MON	ƒ 2.695,-
Philips AT, 3,5", 20 MB, MON	ƒ 2.895,-
AMSTRAD portable Computer, 512 KB	ƒ 1.595,-
Met portable	ƒ 1.795,-

Prijzen inclusief BTW, verzending en garantie.
Bestel nu en bel : 020-203239.

DCL PC's aktie prijs AT 286!

PC-'s plus toebehoren, 1 jaar garantie, (incl. BTW)
AT286 16Mhz 1/MB FD1,2/MB HD40/MD, monit. ƒ 2.399,-
AT386SX 19Mhz 1/MB 1,2/MB 40/MB, monit. ƒ 3.195,-
AT386 25Mhz 1/MB FD 1,2 MB HD30/MB, monit. ƒ 4.095,-
D.C.L. Quadvlieglaan 33, Schaesberg. Tel. 045-322333.

Let op !!! Let op !!! Let op !!!

RECOM - SPECIALE AANBIEDING - RECOM
RECOM RC 5440 AT COMPUTER
80286 12MHZ 1MB RAM 1.2mb 5.25" diskdrive 40 mb harddisk, Hercules card, 14" monitor, 101 keyboard.
Speciale prijs ƒ 2.195,- inclusief 18,5% BTW en een jaar garantie. Epson LX400 printer incl. BTW ƒ 499,-.

De Regenboog Computer Shops
Brusselsestr. 107, Maastricht, 043-212257.
Akerstraat 50, Heerlen, 045-716829.
Steenweg 19a, Sittard, 04490-12355.

COMPUTERS: AT 286, 16 Mhz, 40 MB-HD, 1 MB-RAM, 1,2 MB-drive, monitor ƒ 2.300,-. Bel nu 045-253249.

Te k. AT 80286, 5,25" en 3,5" drive, 40 MB harddisk, 640 Kb intern geheugen, tel. 045-228550.

Te k. IMB-COMP. XT 640 Kb, Ega-kaart, monochroom-monitor, 32 Mb 3½" en 5¼", met Epson-printer en prog. ƒ 2.500,-. Tel. 04490-75549.

Te k. COMMODORE met diskdrive en spellen ƒ 450,-. Tel. 045-232028.

STALMEIER MUSIC
de muziekspecialist

(Bij de Markt) Donderdag koopavond
Goede verkoop begint bij de inkoop:
B.v. Kimaxe stratocaster, electr. gitaar ƒ 298,-
Kawai keyboard FS 610 4 oct gr. t. ƒ 495,-
Altijd leuke aanbiedingen en occasions.

Koop bij de man die het ook bedienen kan!!!

Verbouwingsopruiming!!!

Keyboards, orgels, drumstellen, gitaren enz.

10 tot 50% korting
Muziekhuis Lyana

Mauritsweg 48, Stein. ma. t/m za. open do. koopavond.
HET PRIJSBREKENDE MUZIEKPARADIJS.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Saxofoons
vanaf ƒ 750,-
nieuw en gebruikt
Adams Thorn
Tel. 04756-1324

Dwarsfluiten
vanaf ƒ 250,-
nieuw en gebruikt
Adams Thorn
Tel. 04756-1324

Trompetten
vanaf ƒ 250,-
nieuw en gebruikt
Adams Thorn
tel. 04756-1324

Drumstellen
vanaf ƒ 450,-
nieuw en gebruikt
Adams Thorn
tel. 04756-1324

Drumbands
opgelet!
Enorm aanbod
in gebruikt slagwerk
Adams Thorn
tel. 04756-1324

Weg. verh. te k. pr. PIANO hoog model, zeer mooie klank tevens oude Franse klok Comtoise. 045-711653

Te k. Solina elctr. LES-ORGEL met ritme ƒ 150,- en Saba bandrecorder ƒ 100,-. Tel. 045-314818.

Te k. Als nieuw YAMAHA keyboard PSR.4500- ƒ 2.500,-. Expander FB.01 ƒ 400,-. Tel. 04490-37138

Te k. schitterende Pioneer MIDISET nw.pr. ƒ 2.900,-, digitale tuner met 24 voork. zenders. Dubbel. auto-reverse cass.deck. Equalizer. Volautom. platenspeler program.b. CD-speler. Tel. 045-314326 na 17 u.

Te k. aangeb. ORGEL Eminent 1500, woonk. model, incl. bijpass. zitbankje, in nw.st. t.e.a.b. Tel. 045-214379.

Te k. plm. 500 ELPEES, pop dance, jazz en klassiek. Uitsl. bij gehele afname. T.e.a.b. Tel. 045-318326 na 18 u.

GITAAR Granados, stand., hoes en Wittner stemapp., 3 jr. oud, ƒ 300,-. Tel. 045-418271, na 18.00 uur.

TECHNICS SX-K700 met voetpedalen en cursus keyboard etc., vr.pr. ƒ 2.650,-. Tel. 045-722244

Te k. KEYBOARD Technics SX-AX5, i.z.g.st., tel. 045-321213.

5 Delig DRUMSTEL Yamaha stereo keyboard RS 6100 pr.n.o.t.k. 04490-35080.

Rock-Ola JUKEBOX, i.g.st., speelt prima, gesch. voor 80 singles, pr. ƒ 1.600,-. Tel. 045-424981.

Te k. weg. ziekte splinternieuwe piano-accordeon merk SCANDALLIE, 120 Bas met 6 basregisters, rechterhand met pianotoetsen en 13 registers. T.e.a.b. tel. 045-215948.

Uw trouwdag op video? Bel: PRO-VIDEO, voor video en t.v.-produkties, tel. 04490-54792 of 04493-1087.

STOOKHOUT 15m3, ƒ 395,- minder ook mogelijk. Tel. 045-318518

Kachels, inzethaarden op maat gemaakt, gratis geplaatst, goedkoop en goed kopen. DE KACHELSMID, Walem 21, Klimmen, 04459-1638.

Te koop ALLESBRANDER. 045-422056 (na 17.00 uur).

Te k. KOLENKACHEL volgietijzer. Pr. ƒ 300,-. Prickeleenstr. 34, Schaesberg.

Te k. ALLESBRANDER met 4 à 6 m3 hout en goed onderhouden gashaard. Tel. 045-425710.

Te k. GASHAARD (huisjes model) als nieuw, vr.pr. ƒ 150,-. Lichtenbergerstr. 7A, Landgraaf.

Karnavalshal José
De grootste van het zuiden.
Groepen speciale korting.
Ophoven 113 Sittard.
Tel. 04490-11716.

Voor al uw oude METALEN. Frans v.d. Loop Recycling/ Methaalhandel, Kissel 12-14, Heerlen 045-726392

Te k. gevr. DEFECTE kleuren TV's vanaf '82 (typenr. vermelden) en def. VHS video's. Tel. 045-723712.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer en metalen. Gebr. SWINKELS, In de Cramer 100, Heerlen. Tel. 045-751984

Hoogste prijs voor POSTZEGELS, munten en goud. Stamps and Coins, Kasteelln. 102, Heerlen (Meezenbroek). 045-726789.

De beste prijs voor POSTZEGELS, munten en goud. Volgens afspr. komen wij ook bij u aan huis. Akerstr. Nrd. 208, Hoensbroek. Tel. 045-212371, 's maandag gesloten.

Te k. gevr. gebruikte goederen o.a. WOONINRICHTING. Tel. 045-320550

Voor Piccolo's zie verder pagina 50

Twee patrouillewagens van de politie van Hagen drijven deze maandagmorgen de groep zigeuners bijeen alsof het om vee gaat. De raampjes gaan open, twee agenten nemen met gezichten zonder uitdrukking het armoedig ogende gezelschap van top tot teen op. Wat gebarentaal van de politie-ambtenaren. Niemand lijkt er iets van te begrijpen. De zigeuners mannen, vrouwen en een heel koor kinderen uit Roemenië kijken van de ene auto naar de andere en weer terug. Ze wachten af. Dan wordt er gas gegeven en verdwijnt de politie weer pijlsnel van het schoolplein.

● Zigeunerkinderen op straat in Hagen.

Hagen onder druk na vluchtelingenstroom

Het volgende ogenblik wordt er heftig gediscussieerd door de zigeuners. En achterom gekeken in de richting waarin de patrouillewagens verdwenen. Even later loopt de hele groep een treurig stemmend gebouwtje binnen dat dissoneert in deze welvarende omgeving met veel groen en villa-achtige woningen die blijkens de bordjes op het hekwerk toebehoren aan een psychiater, een gynaecoloog en andere royaal boven de welstandsgrens levende burgers. Hagen en het contrast.

Twee moeders kruisen het schoolplein om even verderop hun kinderen voor het middageten op te halen. Zeker, van de zigeuners weten ze alles af. Er wordt gezucht, de vrouwen halen hun schouders op. Een teer onderwerp, die zigeuners.

Mensen die, zoals we even later zien, een tijdelijke ruimte bewonen waaraan door vrijwilligers uit het welzijnswerk zo veel mogelijk is gedaan om er tenminste enige gezelligheid in aan te brengen.

Het kon slechter, denken we met de herinnering aan de opvangkampen voor de stroom Oostduitse vluchtelingen, nu net een jaar geleden. Als je daarin een paar passen zette, zat de bagger onder je schoenen en ontwaarde je tenten met een aaneenschakeling van stretchers. Nee, dan is het hier beter, alhoewel ook in deze gymzaal een ieder nog geen drie meter in het vierkant voor zichzelf heeft.

In een doucheruimte kookt een van de zigeunervrouwen haar potje. Een schichtige blik in de richting van deze 'indringer'.

Wat verder opvalt, is het vele speelgoed dat overal in het gebouwtje wordt aangetroffen. Speelgoed dat wellicht nog over was van de inzamelingsacties van najaar '89, toen er maar geen einde kwam aan de exodus uit Oost-Europa (vooral de DDR) en de hulporganisaties van alle kanten kleding, schoeisel en speelgoed uit de Westduitse samenleving kregen aangeboden.

Argwaan

We worden in het gymzaaltje met de nodige argwaan bekeken en horen na verloop van tijd van iemand, die zegt de beheerder van het gebouwtje te zijn, dat pottekijkers ongewenst zijn. De verslaggever is hier bepaald niet welkom, dat is duidelijk. De beheerder: „Ik kan aan uw neus niet zien dat u niets kwaads van plan bent. De burgemeester doet het woord, u moet bij hem zijn". Met zachte hand duwt hij ons de stoep weer op.

De burgemeester hadden we toen al ontmoet. Hem spraken we in de vroege ochtend op zijn werkkamer. Daar heeft Dietmar Thieser het over een 'bende criminelen' die de zigeuners in Hagen hadden 'afgeleverd'. Men rook geld. In elk geval reden die criminelen met 'hun handeltje' zigeunerfamilies in een afgesloten vrachtwagen van Roemenië linea recta naar zijn stad. Om er in het ochtendschemer 'hun lading' te droppen en daarna de wettelijk vastgestelde Sozialhilfe, zeg maar bijstand voor asielzoekers, in eigen zak te stoppen.

Mensonterend

Maandagochtend in Hagen. „Mensonterend is het, ik noem het praktijken die bij het Derde Rijk hoorden, niet bij de Duitse samenleving van nu", aldus de burgemeester die hierop nog steeds heel emotioneel kan reageren. „Het is je reinste mensenhandel waaraan zeer dubieuze lieden zich hebben schuldig gemaakt. Ze namen die zigeuners gewoon het geld af dat zij van de Westduitse regering kregen en lieten die stakkerds in hun vet gaar smoren. Toen we in de gaten kregen dat dát er achter zat, zijn we gestopt met het uitbetalen van die bijstandsuitkering. Er valt sindsdien door niemand meer iets te verdienen aan de ellende van de zigeuners. En we gaan er daarom vanuit dat er geen nieuwe transporten meer komen."

De burgemeester zegt kort geleden van de politie te hebben vernomen dat die een vinger achter de affaire heeft kunnen krijgen. „Men denkt enkele verdachten op het spoor te zijn. Zoals we het nu bekijken kunnen, hebben we met een heel gemêleerd gezelschap te maken, met Duitsers, Joegoslaven en Roemenen van hier uit de buurt. Een stel handige jongens die wij hopelijk echter net iets te slim zijn afgeweest".

Hij noemt het een 'Nacht-und-Nebel-Aktion', waarmee de bevolking van Hagen een paar weken geleden in haar slaap werd verrast. „Heel geraffineerd is het allemaal gegaan. Voor dag en dauw hebben ze hier een grote vrachtwagen vol zigeuners voor de deur van een sportschool leeggekieperd alsof het een bestelling zand betrof. Dat is tot twee maal toe gebeurd. In totaal gaat het om 191 zigeuners".

● Een opvangverblijf voor zigeuners in de stad Hagen.

Beladen

Zij vormen een beladen onderwerp in deze stad aan de rand van het Ruhrgebied, waar men meent al genoeg offers te moeten brengen met het oog op de Duitse eenwording. Deze maandagmorgen op de kamer van burgemeester Dietmar Thieser wordt er een brief uit een archiefmap gehaald die omschreven wordt als 'een van de smerigste die we ooit tussen onze post hebben aangetroffen'.

Gemeente-voorlichter Adolf Hoch doet er als eerste zijn zegje over, de burgemeester maakt een afwerend gebaar in de richting van de map. Hoch stelt voor om maar meteen man en paard te noemen. „Interkommerz Gesellschaft für Projektierung und Verwertung uit de Oostduitse stad Jena. Dat was de afzender. We hadden er nog nooit van gehoord. Ze schreven ons op 18 mei. Het was een uiterst dubieus briefje. Het riep al meteen de gedachte bij ons op van 'Dit kan niet door de beugel'. De briefschrijvers kondigden aan een groep zigeuners in Hagen te zullen afleveren. Het transport zou plaatsvinden op 31 mei. Of we ons er maar op wilden voorbereiden".

„We konden dat bedrijfje, laat ik het maar zo noemen, niet traceren", vertelt de burgemeester. „We besloten het ministerie voor Duits-Duitse betrekkingen in Bonn te raadplegen. Ook daar kwamen ze er niet uit. Het was dus niet zo dat onze stad was aangewezen voor de opvang van een nieuwe groep asielzoekers. De in de brief genoemde dag, 31 mei dus, ging voorbij zonder dat er wat gebeurde. En ook de daarop volgende dagen arriveerden er geen nieuwe zigeuners in Hagen. Wat zou u gedacht hebben? We hielden het maar op een grap, maar dan wel een heel marcabere natuurlijk".

En toen ineens stonden er toch zigeuners bij burgemeester Dietmar Thieser op de stoep. „Dat was in juli, de precieze dag weet ik niet meer. Wat er toen gebeurde, had ik nog nooit van mijn leven meegemaakt. Er moet toch echt iets met je gevoelsleven aan de hand zijn, wil je zulke dingen doen. Afijn, die ochtend in juli. Voor dag en dauw is er toen een grote vrachtwagen de stad binnen gereden. De laadruimte was potdicht. In de woonwijk Helfe kieperde de chauffeur met draaiende motor een groep zigeuners voor de deur van de sporthal en ging er daarna weer als een haas vandoor."

„Daar stonden die arme mensen. Voor ons onaanspreekbaar natuurlijk. Ze hadden een stukje papier in hun handen gekregen met daarop 'Wir wollen Asyl'. Was het een Roemeense vrachtwagen, een Tsjechische, een Oostduitse, een Westduitse, we weten het nog steeds niet. Enkele charitatieve instellingen boden de helpende hand. Alle lof. We verdeelden de zigeuners over verschillende gymnastieklokalen. We konden niet zo gauw iets beters bedenken. Meteen kregen we de ouders van onze schooljeugd over ons heen. Want voor die scholieren kwam de gymnastiekles te vervallen. Er kwamen demonstratieve bijeenkomsten van onze eigen bevolking, die dreigde de kinderen van school te zullen houden".

Tbc

Het werd allemaal nog een graadje erger toen er onder de zigeuners een geval van open tbc werd ontdekt. De burgemeester: „Toen hadden we natuurlijk helemaal de poppen aan het dansen. De zigeuners waren stuk voor stuk doodziek bij ons afgeleverd. Ze hebben van Roemenië tot aan Hagen in die dichte vrachtwagen gelegen. Ze waren weggemoffeld onder rollen plastic voor het geval de douane in de laadruimte zou willen kijken. Zo heeft dit transport van Roemenië in Hongarije kunnen komen, van Hongarije in Tsjechoslowakije, van Tsjechoslowakije in de DDR en zo door, zonder dat er een haan naar kraaide".

De burgemeester aarzelt, maar spreekt dan toch zijn vrees uit voor een verrechtsing onder de bevolking van Hagen. „Er begint een verkeerde sfeer te ontstaan. De mensen raken geïrriteerd. Dat is toch een nieuw verschijnsel in Hagen. We zitten hier temidden van de zware industrie. De bewoners van deze stad en de omliggende zijn gewend met andere culturen te leven. U moet weten dat hier in Hagen op een bevolking van 212.000 mensen twaalf procent buitenlander is. Nogmaals, dat op zich is geen probleem.

Maar je kunt je afvragen of er op onze burgers momenteel niet een té zwaar beroep wordt gedaan. Ik bedoel dit: de gemeente Hagen moet voor de Duitse eenwording 18 miljoen mark op tafel leggen. Ik vertel u erbij dat ik al van de regering te horen heb gekregen dat onze bijdrage vele miljoenen meer zal moeten worden dan die 18 miljoen. Geen mens kon vermoeden dat het er in de DDR zó slecht voorstond. We zullen de komende tijd bij onze uitgaven terdege rekening moeten houden met de consequenties van de opheffing van de DDR. Tal van voorzieningen, die wij in de planning hadden voor de komende paar jaar, kunnen we vergeten. Dat weten de burgers, dat zit hen hoog en dan ineens vormen die zigeuners de druppel die de emmer doet overlopen".

Vooroordelen

Voorlichter Hoch: „We hebben met een bevolking te maken die zich bevestigd ziet in de vooroordelen ten aanzien van zigeuners. Laat ik me zo voorzichtig mogelijk uitdrukken: ze passen zich ook moeilijk aan onze normen aan. Etensresten, lege blikjes Cola, veel wordt maar weggeslingerd op straat of gaat de bosjes in. We wilden voorkomen dat het zo zou gaan als in Essen of in Bottrop hier niet ver vandaan. Ook daar stopte een vrachtauto met zigeuners. We wilden het moment vóorzijn dat in sommige wijken burgerwachten in het leven zouden worden geroepen. Want zover is het in Essen dus al gekomen. Daar zijn knokploegen".

„Met andere woorden", aldus burgemeester Thieser, „we voelden ons genoodzaakt voor de groep zigeuners een tentenkamp te bouwen aan de rand van de stad. Maar daar werden ze niet met rust gelaten, laten we er geen doekjes om winden. Ook in Hagen zijn provocaties geweest. Er is door de plaatselijke jeugd met stenen gegooid. Dat tentenkamp werd een armoedige bedoening, toen er een periode van aanhoudende regen aanbrak.

Gaat u maar kijken, de tenten staan er nog, maar we hebben die mensen er weer vandaan moeten halen. Ze zijn opnieuw op verschillende adressen in de stad ondergebracht, een plukje hier, een plukje daar. We zien geen beter alternatief. Of weet u er soms één? Er staat geen huis leeg. We zitten met 1.400 woningzoekenden. Als we die passeren door de zigeunerfamilies bovenaan de wachtlijst te plaatsen, tsja...wat zullen we er van zeggen...

„De bevolking wacht af wat de politiek gaat doen", verzucht de jonge burgemeester (37). „De democratische partijen zien in dat er een grens is bij de opvang van asielzoekers. Je kunt niet oneindig doorgaan. Daarvan gaat het rechts-radicalisme profiteren bij de eerste gezamenlijke Duitse verkiezingen, begin december. Maar aan de andere kant hebben wij als democratische partijen ook de morele plicht, mensen in onze samenleving op te nemen die in hun eigen land vervolgd worden".

Ruim

Het kan niet ontkend worden dat de Westduitse regering deze opvatting zeer ruim neemt. Waarbij in Bonn en in de deelstaten het besef bestaat dat Duitsers het nodige hebben goed te maken voor wat zij de wereld hebben aangedaan.

Ook bij de zigeuners staat de Duitser in het krijt. Door de nazi's werden er 200.000 in vernietigingskampen van het leven beroofd. Mogelijk ligt het aantal slachtoffers op bijna een half miljoen. Het begrip Wiedergutmachung had nooit betrekking op de zigeuners. In 1956 probeerde de toenmalige Westduitse regering nog de uitroeiing van de zigeuners zwakjes te verdedigen met een verwijzing naar 'hun a-sociale gedrag'.

Ook vandaag de dag is elke van de nu 75.000 legaal in de Bondsrepubliek levende zigeuners de politiek rechtse Duitsers teveel. En dat ondanks de eeuwenlange vervolgingen waaraan de zigeuners hebben blootgestaan. Burgemeester en voorlichter van hagen, ze durven het niet openlijk te bekennen maar diep in hun hart hopen ze dat anderen het zigeunerprobleem voor Hagen oplossen, justitie met name. „We willen niet de naam hebben, slecht voor asielzoekers te zijn. Maar we willen ook voorkomen dat de plaatselijke bevolking opstandig wordt. Het mag niet tot een ongelooflijke woede-uitbarsting komen, dat ziet extreem-rechts maar al te graag gebeuren. Je kunt op straat de mensen al horen klagen over het agressieve bedelen door zigeunerkinderen. Die vooral. Ook het geslenter door de stad begint sommigen te irriteren." Extra probleem is volgens de heren op het Hagense stadhuis dat de zigeuners onderling met elkaar overhoop liggen. „De zigeuners uit Roemenië kunnen het slecht vinden met die uit Joegoslavië. De zigeuners die hier legaal verblijven hebben een hele slechte relatie met de zigeuners die hier illegaal zijn, of ze nu uit Roemenië komen of uit Joegoslavië. En dan is het ook nog zo dat de zigeuners in totaliteit door andere bevolkingsgroepen niet worden geaccepteerd"'.

De burgemeester van Hagen voorziet nog heel wat problemen of de groep van 191 zigeuners nu wel of geen verblijfsvergunning krijgt. Er zijn, zoals hij vertelt, na de val van de Berlijnse Muur tweeduizend zogeheten Aus- en Übersiedler in zijn stad komen wonen. Het gaat hierbij om Duitsers uit de DDR of Polen, de Sovjetunie dan wel Roemenië. Krachtens de grondwet van de Bondsrepubliek hebben deze mensen recht op een plek in de Westduitse samenleving. Bovendien kwamen er alleen al dit jaar 997 asielzoekers naar Hagen. Toch wel met enige zorg kijkt de sociaaldemocraat naar 1 januari als de Sovjetrussische grens open gaat.

„Ik weet dat daar twee miljoen Wolga-Duitsers op hun koffers zitten te wachten op de komende jaarwisseling. Dat wordt het moment dat ze uit de Sovjetunie weg mogen. Het zijn mensen van Duitse afkomst, ze hebben krachtens onze Grondwet dus ook het recht om hier te komen wonen. Maar waar moet het verenigde Duitsland met al die mensen naar toe? Kijk eens naar de plattegrond van dit gebied. Het is een aaneenschakeling van stedelijke gebieden. Er komen nog heel wat problemen op ons af".

johan carbo

Spiegel

Zullen de Westduitsers ooit begrijpen dat de Duitse hereniging niet tot stand te brengen is via militaire dreiging van een tot aan de tanden bewapende NAVO? Zullen de politieke leiders in Bonn het volk ooit vertellen dat de aansluiting van de Bondsrepubliek bij het Westen de hereniging in eerste instantie niet naderbij heeft gebracht? Zal de Duitse Bondsrepubliek ooit een echte democratie worden? Een staat, niet langer beheerst door autoritaire, autocratische figuren zoals Adenauer? Een land met een waarlijk vrije, onafhankelijke, kritische pers?

Deze vragen beheersten de discussie over Duitsland in de jaren 1961-1963, toen ik correspondent in Bonn was.

De grote gebeurtenissen in deze jaren hielden dan ook verband met deze vragen. Zo was er de bouw van de Muur in augustus 1961, die meer dan wat ook symboliseerde dat de Duitse deling voor langere tijd vastgemetseld zat. De dramatische uittocht van DDR-burgers via West-Berlijn dreigde in veler ogen de internationale situatie te destabiliseren. Russische en Amerikaanse tanks in grimmige patstelling tegenover elkaar bij Checkpoint Charly gaven geen geruststellend beeld in deze jaren van koude oorlog.

Dan was er begin 1963 het Franse 'neen' tegen Britse toetreding tot de EEG en later het Frans-Duitse verdrag. De opmars van het gaullisme hield velen 's nachts wakker.

Maar de meest dramatische gebeurtenis uit die jaren in Bonn was de zogenaamde Spiegel-affaire. Ter herinnering: in de herfst van 1962 deed de justitie een inval in de kantoren van het Hamburgse weekblad Der Spiegel. Hoofdredacteur Rudolf Augstein werd gearresteerd alsook enige redacteuren, die betrokken waren geweest bij de publicatie van een artikel over de NAVO-oefening Fallex-62. De verdenking luidde: verraad van geheim NAVO-materiaal.

Voor iedereen, behalve voor diegenen die onder alle omstandigheden autoriteiten op hun woord geloven, was van het begin af aan duidelijk dat de actie tegen Der Spiegel een poging was van de overheid om het kritische weekblad de das om te doen. Het blad kon ook enige weken niet verschijnen en zijn financiële bestaan leek bedreigd.

Maar de regering in Bonn hield vol dat alleen de NAVO-geheimen in het geding waren. Minister van defensie Franz Josef Strauss, in wie iedereen de man achter de schermen van de anti-Spiegel-actie zag, wist van de prins geen kwaad.

Zo werd de affaire de toetssteen voor de Westduitse persvrijheid, ondanks het feit dat Der Spiegel destijds met zijn insinuerende verhalen, verdachtmakingen en schampere ontluisteringen in veel opzichten een kind van het Duitse totalitaire verleden was. Maar het blad was ook, zoals de essayist Hans Magnus Enzensberger na een vernietigende kritiek op de journalistiek van Der Spiegel schreef: een onontbeerlijk orgaan in een land met een slaafse, halfzachte, de autoriteiten immer respecterende pers.

De Spiegel-affaire werd geen overwinning voor de overheid in Bonn, maar voor de Westduitse democratie, die zich erna tot een bewonderenswaardig goed functionerend politiek systeem ontwikkelde. Het blad kon destijds, kort na de inval in de Spiegel-redactie, weer verschijnen. Zijn redacteuren werden vrijgelaten.

De rol van Franz Josef Strauss kwam naar buiten, ondanks zijn draaien in de Bondsdag. Hij en minister van binnenlandse zaken Höcherl, die met Beierse onbevangenheid toegaf dat de actie tegen Der Spiegel 'etwas ausserhalb der Legalität' had plaatsgevonden, moesten het veld ruimen.

De Westduitse pers kreeg een injectie met zelfvertrouwen toegediend door deze ontwikkelingen. Zij werd kritischer en onafhankelijker en maakte het zo mogelijk dat ook Der Spiegel volwassener werd en de hetze steeds meer verving door de journalistiek der onthulling. Daarmee werd de Spiegel-affaire een teken aan de wand van het Westduitse huis, dat door alle betrokkenen op tijd begrepen werd.

andré spoor

TH

OPENING

Vanaf maandag 1 oktober a.s. culinair tafelen in Maastricht bij Toine Hermsen cuisinier, Hoek O.L. Vrouweplein / St. Bernardusstraat, Maastricht. Telefoon 043 - 25 84 00.

Toine Hermsen cuisinier

De mensen en bedrijven die samen deze ambiance realiseerden wensen Toine Hermsen en zijn team veel succes!

ORANJEBOOM
Verenigde Bierbrouwerijen Breda - Rotterdam B.V.
Antwoordnummer 279
4800 VB Breda

Janssen & Partners
Organisatie - adviseurs
Gastmusstraat 1, 5301 CA Zaltbommel
Telefoon 04180 - 16660

A M
A.M. Decorazione Architekten
Hoogbrugstraat 50, 6221 CS Maastricht
Telefoon 043 - 252875

ML BOUWBEDRIJF
Mooren - Luckers B.V. Bouwbedrijf
Verlengde Klinkertstraat 16, 6433 PL Hoensbroek
Telefoon 045 - 221422

Rubbens
Rubbens Grootkeukentechniek
Kantoor zuid: Maaslandstraat 4, 6085 CD Horn
Telefoon 04758 - 1763

p. volders
Schilders-behangersbedrijf en Restauratiewerken
Burg. Pappersweg 43, 6251 BJ Mechelen
Telefoon 04455 - 1445

Schoonbrood
porselein - kristal - zilver
Porselein - kristal - zilver
Spilstraat 25, 6211 CN Maastricht
Telefoon 043 - 213914

VAESSEN
Hoek Bongerd - Or. Nassaustraat, 6411 LD Heerlen
Telefoon 045 - 712440
Maastr. Smedenstraat 11 - 13, 6211 GK Maastricht
Telefoon 043 - 211428

WALRAVEN SAX
Wijnkopers Anno 1823
Florijnstraat 1, 4879 AH Etten - Leur
Telefoon 01608 - 25333

Slagerij Lebouille
Poeliersbedrijf en primeurs
Gosewijnstraat 15, 6301 DT Valkenburg a.d. Geul
Telefoon 04406 - 12315

piet van eijndhoven
Uw Bakker Specialist
Louis van der Maesenstraat 1
Broekhem 69, 6301 HE Valkenburg a.d. Geul
Telefoon 04406 - 12146

Delicatessen Centrum Heerlen b.v.
Groothandel in groenten en fruit, wild en gevogelte en delicatessen
Kissel 28a, 6416 AC Heerlen
Telefoon 045 - 728181

Jo Bindels Reklamemakers BV
Postbus 257
6300 AG Valkenburg a.d. Geul
Telefoon 04406 - 13055

WIJ BIEDEN U AAN...

Audi 80 GLS	
Audi 80 1.6 75 pk	1985
Audi 100 diesel Briljant	1985
VW-Passat LS, 5-drs.	1981
VW-Passat C diesel	1984
VW-Passat 1.6 ltr.	1985
VW-Passat CL 1.8 90 pk	
VW-Golf 1.6 ltr.	1984
VW-Golf C 1.6 ltr.	1987
VW-Golf C 1.3 ltr. met	1986
VW-Golf GTI V16	1986
VW-Golf C 1.6 ltr.	1986
VW-Golf C 1.3 ltr.	
VW-Golf CL 1.6 ltr.	1987
VW-Golf GTI 107 pk	
VW-Golf GT4 1.8 109 pk	
BMW 320i automaat	
Ford Escort 5-drs.	1985
Opel Corsa 1.2 S 5-drs.	
Skoda 120	
Fiat Panda 1000 S	
Mazda 323 1.3, 3-drs.	
Mitsubishi Colt 1.5 GL	
Citroen BX 1.6 TRI	
Opel Omega blauwmet.	
Opel Corsa 1.3 ltr. NB	1985
Seat Ibiza GL 1.5 ltr.	1984
Lada 2105, 4-drs.	
Citroen Axel	
Ford Fiesta 1.4 CLX	

6 maanden 100% garantie
Eigen financiering
Inruil mogelijk.

VW-Polo Coupe 1.3 ltr.	1985
VW-Polo Shopper 1.3 ltr.	1986
VW-Polo CL	1988
VW-Polo Coupe 1.3 ltr.	1988
VW-Jetta C 1.3 ltr.	1985/86
VW-Jetta C diesel	1985

auto caubo V.A.G Audi VW
Uw partner voor al uw autozaken.
Valkenburg, Neerhem 25, tel. 04406-15041

Op zaterdag ... starten om 13 uur ... Amusements-Centrum ... de lokale halve finales. Alle deelnemers zullen dan hun beste beentje voorzetten om zich te plaatsen voor de finale die 20 oktober in het Amusements-Centrum ... gehouden wordt. Toeschouwers en supporters zijn van harte welkom.

HALVE FINALE: 29 SEPT.

APELDOORN, BARNEVELD, BERGEN OP ZOOM, ... HEERLEN, KERKRADE, MAASTRICHT, ... SCHIEDAM, SITTARD, UTRECHT

OPEN DAG KREMATORIUM 'NEDERMAAS' GELEEN

ZONDAG 30 SEPTEMBER

De eerste rondleiding start omstreeks 10.00 uur

KREMATORIUM
NEDERMAAS

UITNODIGING

UTD MENGVOEDER

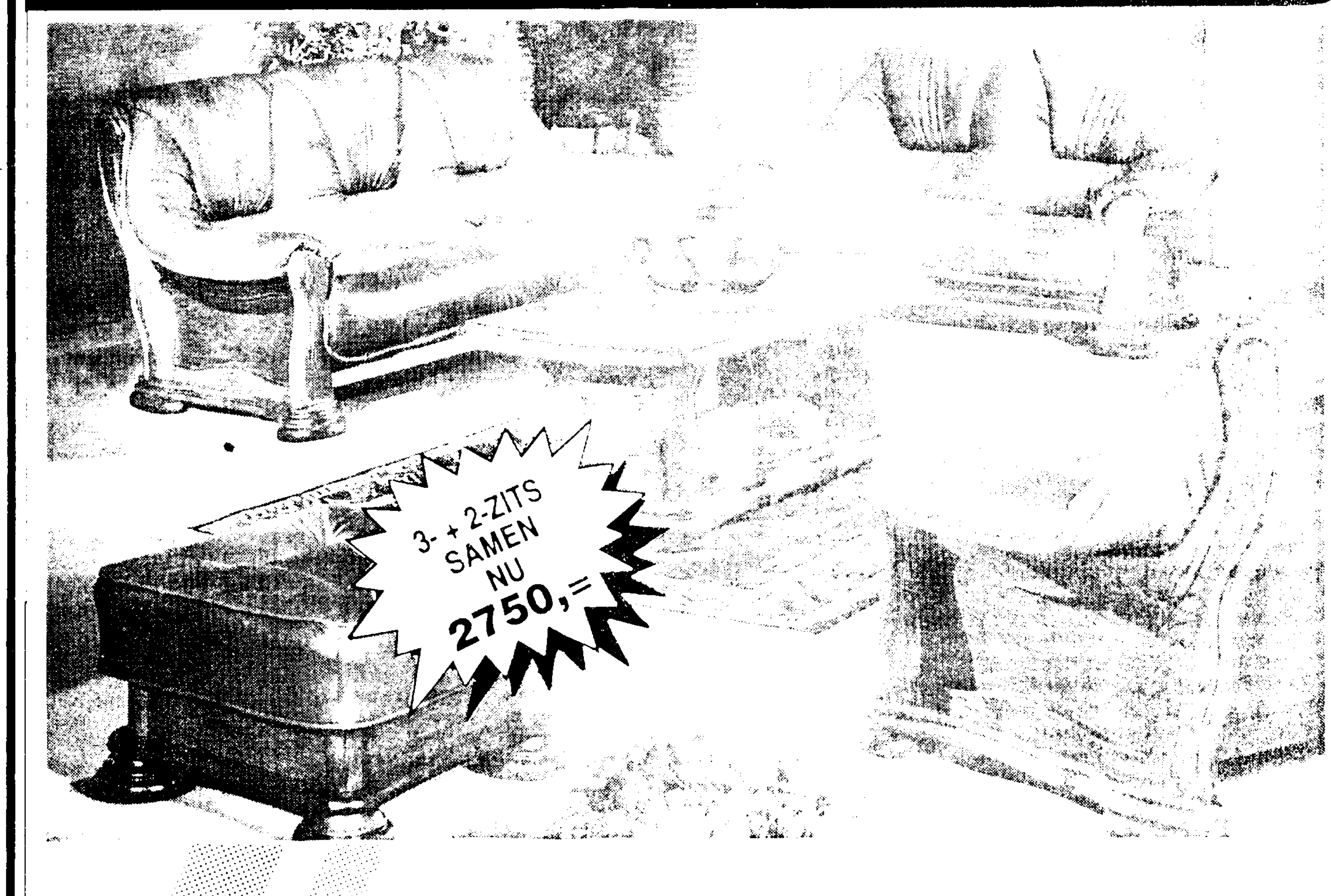
OPEN DAG
bij MENGVOEDER UTD-Zuid-Limburg

Bedrijfsleiding en medewerkers van Mengvoeder UTD-Zuid-Limburg

---

PAK DIT ENORME PRIJSVOORDEEL!

MASSIEF EIKEN BANKSTEL MET ECHT RUNDLEER BEKLEED

VEGERS MEUBELEN

Eiken Klassiek	Slaapkamers	Moderne meubelen
Honigmanstraat 47	Heerlerbaan 235	Mik Meubel Locht 2
Heerlen	Heerlen	Kerkrade

BELONING VOOR SCHOONMAKER M V
Zijn uw ideeen f 250.- of f 1000.- waard?

VRAAG ENERGIE-WIJZERS VOOR STROOMVERBRUIK VAN ALLE:
☐ AFWASMACHINES ☐ TROMMELDROGERS
☐ WASAUTOMATEN ☐ DIEPVRIEZERS ☐ KOELKASTEN
NAAM:
STRAAT:
CODE/PLAATS:
IN OPEN ENVELOP ZONDER POSTZEGEL ... ENERGIE-WIJZER, ANTW. NR. ... OF HAAL ZE BIJ UW ENERGIEBEDRIJF

Harald Schmidt.

De verliezers uit de sportwereld zijn al bekend, wanneer de twee Duitslanden één worden. De winnaars evenzeer, de Oostduitse atleten en de Westduitse officials en trainers.
De frustaties daarover zijn bij de Europese atletiekkampioenschappen in Split al naar boven gekomen. Sprintster Ulrike Savari uit de Bondsrepubliek na de successen van Katrin Krabbe en haar ploeggenoten: „Onze officials lopen, wegens hun successen nu al trots rond." Olympisch tienkamp-kampioen en winnaar van brons in Split, Christian Schenk heeft de overstap naar het Westen in feite al gemaakt. „In de herfst kan ik als volontair beginnen bij ZDF, het tweede Westduitse televisienet. Ik heb die kans gegrepen, omdat bij ons toch alles instort."

● Heike Drechsler.

Verliezers in Duitse sportwereld al bekend

Atleten uit Oost, officials uit West

De Westduitse kogelslingeraar Heinz Weis maakt zich weinig illusies over wat er na 3 oktober zal gaan gebeuren. De woordvoerder van de Westduitse atleten in Split stelde: „Op sportgebied heeft de vereniging van de Duitslanden alleen maar zin wanneer het trainingsschema en de manier voor het opspeuren van talent van de DDR wordt overgenomen. Het is echter uiterst onwaarschijnlijk dat zoiets zal gebeuren. De successen op korte termijn zullen worden gebruikt om de wezenlijke problemen te bedekken. De ineenstorting van een sportieve grootmacht zal echter nog wel een paar jaar worden uitgesteld. Tot na de Spelen van 1992 in Barcelona, als de oudere toppers uit de DDR aan iets anders dan sport gaan werken en denken."
In het sportief gouden Oosten en het maatschappelijk gouden Westen komt in de twee republieken geleidelijk de vrees, die soms duidelijk in de richting van paniek gaat, boven. Na de geluksstemming toen de muur afbrokkelde en de weg tussen de Duitslanden werd vrijgemaakt, groeit nu aan beide kanten van de Brandenburger Poort het besef dat het niet alles botertje tot de boom is. De ene kant, de aanvoerders van het medailleklassement in Split, klagen over de sluiting van de goudmijn uit de DDR. De andere zijde, in de medailleschaal kruimelrapers, voelt zich door zijn officials in de steek gelaten.
„De vereniging van de sportorganisaties zal uitlopen op de combinatie van Oostduitse sportmensen en Westduitse officials", oordeelt de Westduitse hordenloper Harald Schmidt, die een paar weken geleden zijn terugtreden uit de atletiek aankondigde. „De DDR-atleten wordt stroop om de mond gesmeerd, maar dan is het moeilijker praten", constateert Heike Drechsler, die in Split haar laatste medailles als DDR-atlete veroverde. „Geld wordt de enig bepalende factor. Wij mogen gelukkig zijn als hier en daar een enkele trainer zijn positie behoudt."

Moeilijk

Drechsler valt moeilijk tegen te spreken. Het sportieve scholingssysteem van de DDR is al zo goed als ontmanteld. Van de 12.000 betaalde medewerkers van de overkoepelende organisatie, de Deutsche Turn- und Sportbund, is al aan 9800 werkers ontslag aangezegd. In Oost-Berlijn zijn dertig mensen dagelijks bezig met het vinden van afvloeiingsregelingen. Half december zullen de sportieve vertegenwoordigers van de vijf Oostduitse Länder in Hannover worden toegelaten tot de Deutsche Sportbund, de westelijke organisatie. „Daarna" concludeert secretaris Werner Neumann van de DTSB, „gaat bij ons het licht uit. Definitief." De 55 sportbonden uit de Bondsrepubliek gaan op 1 januari 1991 niet samen met de vergelijkbare organisaties van de DDR, maar slokken die simpelweg op.
Opmerkelijk is dat het voortbestaan van twee, op zijn minst discutabele, instituten uit de DDR vrijwel verzekerd lijken. De 'snoepfabrieken', die voor een niet gering deel hebben bijgedragen tot de successen van de Arbeiders- en Boerenstaat. Het betreft het onderzoekscentrum voor Lichaamscultuur en Sport van de Deutsche Hochschule für Körperkultur en Sport in Leipzig en het dopinglaboratorium van Kreischa.

Deskundigen

De onbetwiste deskundigen van deze instellingen behoeven ook niet voor hun toekomst te vrezen. Hermann Buhl, de plaatsvervangend directeur van het onderzoekscentrum in Leipzig vertrekt naar het Instituut voor sportieve geneeskunde van professor Heinz Liessen in Paderborn. Hartmut Riedel, tot voor kort ploegarts van de Oostduitse atleten en bekend als de voornaamste dopingdeskundige uit de DDR, is in Bayreuth benoemd tot professor in de sportieve geneeskunde.
De rest wacht voornamelijk kommer en kwel. Vijf van de acht sportscholen van de DTSB zijn al dicht. „Er is nagenoeg een eind gemaakt aan het bestaan van de plaatselijke organisaties die zich bezig hielden met de prestatiesport voor jongeren" vindt Werner Neumann. In de overeenkomst voor het samengaan met de DSB uit de Bondsrepubliek, zijn nauwelijks middelen voorzien om de structuur van de sportbonden van de DDR in stand te houden. Wegens een tekort aan geld zal het systematische zoeken naar jong sporttalent tot een einde komen.
„De vereniging van de twee landen gaat, ook in de sport, zo snel dat alles dat de DDR tot stand heeft gebracht, zeker ook het goede, in het water wordt gegooid," (ver)oordeelt de veelvoudige Olympische- en wereldkampioen zwemmen Michael Gross uit de Bondsrepubliek. „De deskundigheid die de sport in de DDR zich ten koste van misschien miljarden gulden eigen heeft gemaakt, dreigt verloren te gaan. Dat is, ook in de vrije markteconomie een ongekende kapitaalsvernietiging."
De zwemmers uit Duitsland zullen als eersten constateren wat de sportieve eenwording inhoudt. Begin november vinden in München de eerste 'Groot-Duitse' zwemkampioenschappen plaats. Die titelstrijd is tevens selectie voor de wereldkampioenschappen, begin januari in Perth (Australië), waar één Duitse ploeg deelneemt.
Topsporter Gross weet natuurlijk waar hij over spreekt. De cijfers zijn overduidelijk. De DDR kende 592 atletiektrainers, die hun dagtaak in de sport vonden. Voor vijftig zal er plaats zijn in 'Kohlland'. Over de toekomst van 120 anderen wordt nog gepraat. Minister Wolfgang Schäuble, die binnenlandse zaken in de BRD beheert, moet het geld beschikbaar stellen, maar houdt voorlopig de knip nog stijf op de beurs.

In de kou

„Wij kunnen de sportwereld uit het oostelijke deel van onze natie niet in de kou laten staan", vindt de voorzitter van de Westduitse sportbond Hans Hansen, die deelneemt aan de sportieve topdiscussie met bondskanselier Helmuth Kohl op 7 september. Hansen hoopt dat er geld beschikbaar komt om meer uit de DDR-sport in stand te kunnen houden. Kohl staat, meldde een woordvoerder in Bonn, niet op voorhand afwijzend tegenover die gedachten. De bondskanselier is niets liever dan een soepel samengaan van de sportorganisaties van de beide Duitse staten. Politiek zijn alle problemen over het eenwordingsverdrag opgelost. In de sport, het enige deeltje van de maatschappij waar Oost West duidelijk heeft overtroffen, worden geen problemen opgelost door het samengaan. Integendeel, de moeilijkheden zijn begonnen, die kunnen in de komende weken, maanden en jaren alleen maar groter worden.

Een meer dan levensgrote Sovjet-soldaat die een hakenkruis met een gigantisch zwaard doorklieft. Marx die het voorbijrijdende verkeer beziet. Lenin wedijvert op straatnaambordjes. Over minder dan een week is Duitsland één bastion van het Westers kapitalisme, maar een groot deel van het land zal gevuld zijn met totems van de oude DDR.

Gedenktekens houden gemoederen flink bezig

● *Het Duits historisch museum in Oost-Berlijn, waar zich heel wat beelden bevinden van de helden van het communisme. Op de eerste rij Lenin, Engels en Marx.*

Terwijl de leiders zich het hoofd suf peinzen hoe de eenwordig moet worden betaald en Oostduitsers zich zorgen maken over het behoud van hun baan, vragen vele steden zich af wat ze moeten doen met al die oude standbeelden, straten, pleinen, en scholen ter ere van de aanhangers van het socialisme.
Het probleem kan niet alleen worden opgelost door het veranderen van de straatnaambordjes en het wegslepen van de fronsende stenen en bronzen standbeelden van het socialisme. In Karl-Marx-Stadt in het zuiden van de DDR had men niet veel tijd nodig om de historische naam weer in ere te herstellen: Chemnitz. Het kost echter veel meer tijd om te beslissen wat er gedaan moet worden met de buste van Marx in het hart van de stad die streng op de naar verhouding dwergachtige voorbijgangers neerkijkt.

Etalage

Geen enkele stad heeft meer aandacht aan dit probleem besteedt dan Oost-Berlijn, de etalage van het voormalige communistische bewind en het historische hart van de toekomstige hoofdstad van het verenigde Duitsland. Het stadsgezicht is vergeven van zo'n achthonderd naoorlogse monumenten. Sommige daarvan staan in het midden van een plein. Op de Leninplatz is de revolutionaire leider van de Sovjetunie bevestigd aan een getand bord. Hij kijkt fronsend vanuit een geplooide overjas met een hand op zijn schoot en de andere gebald naast zich. Op het Marx-Engels Platz staat Friedrich Engels met aan zijn zijde een zittende Karl Marx, wiens enorme schoot favoriet is bij toeristen om zich daarop zittend te laten fotograferen.
Ook in West-Berlijn staan monumenten ter ere van de overwinnaars van de Tweede Wereldoorlog, onder andere een Sovjet-gedenkteken en een straat die is vernoemd naar Karl Marx.
Sommige Duitsers willen alle sporen uitwissen van het oude regime. Anderen vinden dat ze voor een deel moeten worden behouden. „Monumenten, zelfs als ze verschrikkelijk zijn of een aanslag zijn op de goede smaak, maken hier deel uit van de naoorlogse geschiedenis," zegt Klaus Hetzel, een woordvoerder van de Oostduitse regering. „Je kunt er andere oplossingen voor bedenken."

Vergadering

Onlangs vergaderde in Oost-Berlijn voor de eerste keer een commissie van kunstenaars en historici om de monumenten stuk voor stuk te keuren en te beslissen wat ermee moet worden gedaan. Er is een gelijksoortige commissie ingesteld om zich te buigen over de straatnamen.
De Oostberlijnse commissieleden denken dat veel standbeelden worden behouden maar aangepast, mogelijk door het leggen van borden die de beelden plaatsen in een historisch perspectief. Rond andere beelden kunnen nieuwe parkjes of groenstroken worden aangelegd om ze te verzachten. En een aantal beelden kan op een een plaats worden verzameld om deel uit te gaan maken van een museum dat beschouwd kan worden als de begraafplaats van communistisch antiek. „We willen niet dat alles zomaar verdwijnt," zegt Richard Dahlheim, vicevoorzitter van de Afdeling Culturele Zaken van de stad. „Er worden teveel historische overblijfselen verloren door de waan van de dag."
De stratencommissie in Oost-Berlijn bestudeert de honderd tot tweehonderd straten die bijvoorbeeld zijn genoemd naar Salvador Allende, de voormalige socialistische president van Chili, tot Konstantin Ziolkowski, de grondlegger van de luchtvaart in de Sovjetunie. De commissie besloot al de naam te veranderen van de Otto Grotewohlstrasse, genoemd naar de eerste Oostduitse premier die de harde lijn van het stalinisme volgde.
Er zijn maar weinig monumenten die de gemoederen zo bezig houden als het gigantische Sovjet-gedenkteken in het Treptov Park in Oost-Berlijn. Veel mensen staan versteld van de militaristische uitstraling van het eerbetoon aan Sovjet-soldaten die op het slagveld omkwamen in de Tweede Wereldoorlog.
Wie het monument wil zien volgt een pad met aan weerszijden berkebomen naar een voetstuk van trappen. Twee muren van rood graniet, in de vorm van vlaggen die halfstok hangen, vormen een ingang. Voor de muren knielen twee gigantische Sovjet-soldaten.
Aan de andere kant strekt een gazon zich meer dan vijfhonderd meter uit, de begraafplaats van vijfduizend Sovjet-soldaten. Aan elke kant staan acht sarcofagen die de wapenfeiten van het heldendom van de Sovjetunie uitbeelden.
Aan het uiteinde van het grasveld staat een mausoleum met daarop een breedgeschouderde, stoere soldaat van twaalf meter hoog. Hij doorklieft met een zwaard een hakenkruis en slaat zijn andere arm om een kind heen. Het is een geïdealiseerde weergave van de militaire triomf van de Sovjetunie, die het fascisme vernietigen en de onschuldigen redden.
Veel Duitsers willen dat het beeld teruggaat naar de Sovjetunie. „Marx is oké, maar haal dat monster weg," zo meent een 72-jarige Berlijner.

mark fritz

---

ander-zijds

3 oktober

De geschiedenis zal ons leren of we de derde oktober van het jaar Onzes Heren 1990 als een zwarte dag dienen te beschouwen, zoals velen buiten de Duitslanden dat zien, of als een geluksdag – zo u wilt een feestdag – zoals in ieder geval heel veel Duitsers van mening zijn.

Persoonlijk ben ik nooit een voorstander van de Duitse hereniging geweest – wèl van politieke ontspanning tussen BRD en DDR! – omdat het bestaan van twee Duitslanden er mijns inziens garant voor stond, dat dat ene, grote, machtige, maar fascistische Duitsland nooit meer de kans zou krijgen om de wereld of Europa te overheersen.

Ik behoor nadrukkelijk ook niet tot de grappenmakers die als nieuwe naam voor het hernieuwde Duitsland 'Verenigde Nazi's' willen aanbevelen. Of die nu al vrezen dat ze over een paar jaar hun fiets, die tegenwoordig mountainbike (Bergfahrrad?) heet, weer kwijt zijn, verre van dat, hoewel ik een klein grimlachje niet kan onderdrukken bij het horen van dergelijke sick jokes.

Het nieuwe Duitsland dient een kans te krijgen. Een faire kans, maar moet nadrukkelijk wel in de gaten gehouden worden, om in ieder geval te voorkomen dat het land in een gevaarlijke richting afglijdt. En ook die kans bestaat wel degelijk. Want lang niet alles is koek en ei in de beide Duitslanden. Oostduitsers worden in West-Duitsland in toenemende mate als tweederangs burgers beschouwd, van wie velen met de communisten hebben geheuld en dus niet zijn te vertrouwen. Die houding ontstond al vrij snel na de euforie van november vorig jaar, toen de muur werd neergehaald en de grenzen werden geopend. De DDR-burgers zijn in de ogen van de Westerlingen 'Habenichtsen', die willen profiteren van de successen en de welvaart van de Bondsrepubliek.

Maar ook andersom is er argwaan. Met name veel jonge Oostduitsers vinden dat de ontwikkelingen veel te snel zijn gegaan en dat Oost-Duitsland nog lang niet klaar is voor aansluiting bij het Westen. Daarvoor zijn de verschillen te groot. Zij vrezen dat de eigen identiteit van de voormalige DDR en zijn bewoners geheel zal dienen te verdwijnen om plaats te maken voor een tweede Duits 'Wirtschaftswunder'. Daarvoor moet echter eerst de complete DDR-economie worden ontmanteld, wat gepaard gaat met gigantische werkloosheid en armoede, een ideale voedingsbodem derhalve voor opkomend fascisme.

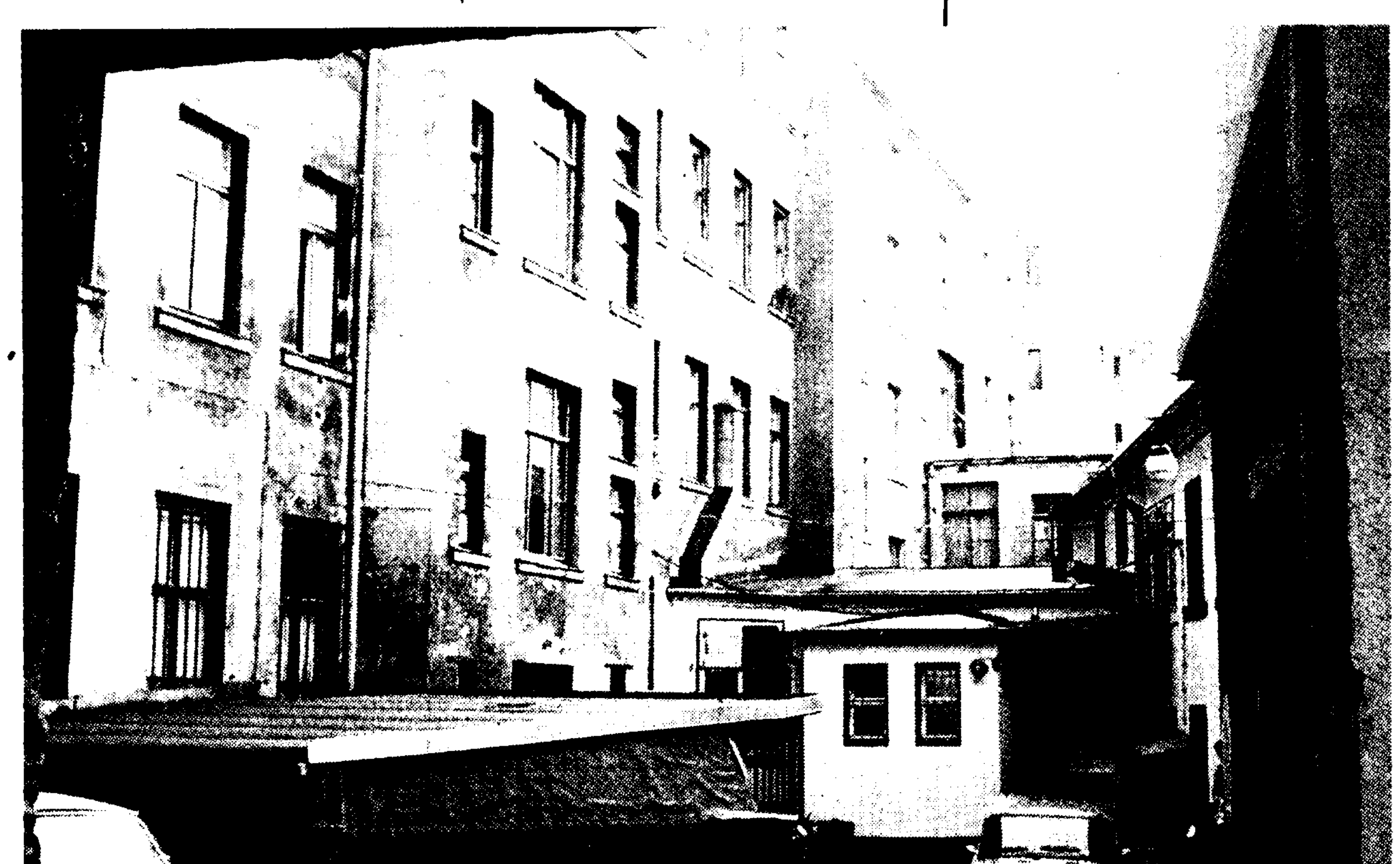
De DDR-burgers zijn uit hun gespreide bedje getuimeld — door de staat verzorgd van de wieg tot het graf – en zullen veel meer zelf initiatieven dienen te ontplooien. Of het lukt om in een heel korte tijd veertig jaar 'hersenspoeling' uit te bannen is echter zeer de vraag.

West-Duitsland is inmiddels bezig om het beste uit de DDR te importeren. Het gaat hierbij vooral om wetenschappers, maar ook om sportlieden, die straks de eer van het herenigde 'Vaterland' hoog moeten houden. De Westduitse sportbonzen zullen daar wel bij varen. Voetballers zijn nauwelijks nodig, want daar bakte de DDR niet al te veel van, maar zwemmers, atleten, wielrenners en schaatsers zijn meer dan welkom. Zij zullen straks de medailles moeten binnenhalen voor dat ene grote Duitsland, dat aast op de Olympische Spelen van het jaar 2000. Want als sportland streven de Duitsers er al weer jaren naar 'Uber alles' te staan. Als het daar maar bij blijft hoeft de derde oktober niet per se een zwarte bladzijde uit de moderne geschiedenis te worden.

peter stiekema

● *Het modern ogende centrum van Chemitz.*

● *Verpauperde wijk in de binnenstad van Chemnitz.*

Aken helpt Chemnitz (DDR) aan 'Wirtschaftswunder'

De communistische leiders van de DDR laten aan het eind van het bestaan van de republiek een bijna 'failliete boedel' achter: de arbeiders zijn gedesillusioneerd, de milieuvervuiling is bijna onoverkomelijk, de technische ontwikkeling ver beneden peil, de produktiecapaciteit op het nulpunt, het machinepark sterk verouderd. Een uitgangspositie die het oostelijk deel van het nieuwe Duitsland vanaf woensdagavond, als het feestgedruis verstild is, op papier geen enkele overlevingskans in een vrije markteconomie biedt. Toch zijn Kohl-De Maizière cs er zeker van dat ze de politieke en economische samensmelting van een van de rijkste en een van de armste landen van Europa tot een succes zullen brengen.

Daarvoor zijn er niet alleen prachtige scenario's geproduceerd vanuit het regeringspluche in Bonn. Aan de basis wordt al enkele maanden, zonder veel ophef – hard gewerkt aan de échte economische eenwording. Iedere Industrie- und Handelskammer (IHK, vergelijkbaar met onze Kamer van Koophandel en Fabrieken) in de Bondsrepubliek heeft een regio in wat nu nog de DDR is toegewezen gekregen. Opdracht: zorg dat er een plaatselijke IHK tot stand komt en help bij het opstarten van bedrijfsactiviteiten en -cultuur.

De IHK Aken heeft een 'partner' gevonden in Chemnitz, de stad in het zuidoosten van de DDR die veertig jaar Karl Marxstadt heeft geheten. Daarbij is er ook nog een samenwerkingsverband gestart tussen beide IHK's, de Technische Universiteit Aken en de Technische Hogeschool Chemnitz, hetgeen binnenkort moet resulteren in een hoogwaardig innovatie- en technologiecentrum in Chemnitz. Deze reportage gaat over het 'missiewerk' van de Akenaren in een land waar de telefoonverbindingen slechter functioneren dan in Swaziland.

"Het is werkelijk een ramp, een catastrofe," zegt Hans-Dieter Indetzki, de met DDR-zaken belaste bedrijfsleider van de IHK in Aken, over de telefoonverbindingen met Oost-Duitsland. Proberen een telefooncontact vanuit de Bondsrepubliek tot stand te brengen kost zonder overdrijving meerdere dagen en enkele honderden pogingen. De Oostduitse PTT doet overigens gemiddeld tien dagen over het bezorgen van een brief en van een telefax hebben ze in de DDR nauwelijks gehoord. „Het ontbreekt volledig aan de eerste basiselementen van het zaken doen, namelijk een perfecte communicatie en de mogelijkheid tot snel reageren op ontwikkelingen. En toch moeten wij en de bij ons en bij hun aangesloten bedrijven samenwerken. U begrijpt met welke hindernissen deze vorm van Duitse eenwording gepaard gaat," zo schets Indetzki de beperkingen waaronder de samenwerking tot stand moet komen.

De coöperatie kreeg al op 21 maart dit jaar, nadat begin februari de eerste onderhandelingen waren begonnen, zijn beslag in de officiële oprichting van de Chemnitzer IHK. Het doel van de 'Partnerschaft' is tweeledig. Enerzijds met behulp van de Akense kamer het creëren van een economische structuur naar westers voorbeeld in de regio Chemnitz, anderzijds het leggen van contacten tussen bedrijven uit beide werkgebieden.

Vies

Hoe kan de samenwerking dan tot stand komen als er geen telecommunicatie mogelijk is? Indetzki: „Er zit niets anders op dan er naar toe te gaan. Dat kost iedere keer weer zes uur rijden enkele reis, over een vreselijk slechte autoweg door de DDR. Maar dan komt er nog een probleem. De enkele hotels in de stad zijn maanden van tevoren volgeboekt. Dus moet je 's avond anderhalf uur zuidwaarts rijden naar de grens met Beieren en daar een hotel zoeken. Kort geleden waren enkele medewerkers van het IHK Chemnitz twee weken hier voor een soort stage. Geen probleem. Vervolgens zouden medewerkers van ons naar Chemnitz gaan om die mensen daar te instrueren. Het is er echter nog niet van gekomen, omdat we geen onderdak voor ze kunnen vinden."

Aken (250.000 inwoners) en het tussen Erfurt en Dresden aan de Tsjechische grens gelegen Chemnitz (300.000 inwoners) zijn aan elkaar 'gekoppeld' om een aantal overeenkomsten tussen beide steden. „We staan allebei bekend om onze textielindustrie en de machinebouwfabrieken," zeggen Hans-Dieter Indetzki en zijn collega in Chemnitz Joachim Reinwarter onafhankelijk van elkaar.

Maar dat blijken dan ook alle overeenkomsten tussen beide plaatsen. De typische Oostblok-stad Chemnitz steekt schril af bij het moderne Aken. Het centrum is sinds 1945, na de zware bombardementen in de oorlog, geheel opgebouwd volgens stalinistische architectuur. Een aaneenschakeling van fantasieloze 'vierkante kantoorblokken' langs brede rechte lanen met als enige verfraaiing grote beelden van Lenin en uiteraard Karl Marx. Winkels en café's zijn er maar weinig en het verkeer is er niet al te druk. Buiten het vrij kleine maar redelijk goed onderhouden centrum toont het voormalige Karl Marxstadt het andere gezicht van het stalinisme: vies, grauw en smerig, de massale woonbuurten zijn verpauperd, de huizen liggen er vervallen bij, het wegdek van straten en stoepen is eigenlijk een aaneenrijging van bulten en kuilen. En wat voor industrie- en fabrieksterreinen door moet gaan, kan beter omschreven worden als vervuilde en verlaten spooksteden.

„We liggen inderdaad tientallen jaren achter wat betreft de infrastructuur," vertelt IHK-woordvoerder Joachim Reinwarter in het redelijk grote kantoorblok aan de Strasse der Nationen in Chemnitz. „We schatten dat de economische structuur, het midden- en kleinbedrijf, de dienstverlening, de fabrieken en industrieën en daarmee de werkgelegenheid en welvaart, over ongeveer tien jaar aansluit bij het beeld van West-Duitsland. Zowel economisch alsook op het gebied van de technologie. We zullen eerst nog door een diep dal moeten met hoge werkloosheid, maar na een aantal jaren zal de werkgelegenheid toenemen. De mensen hier zien de toekomst zonnig tegemoet."

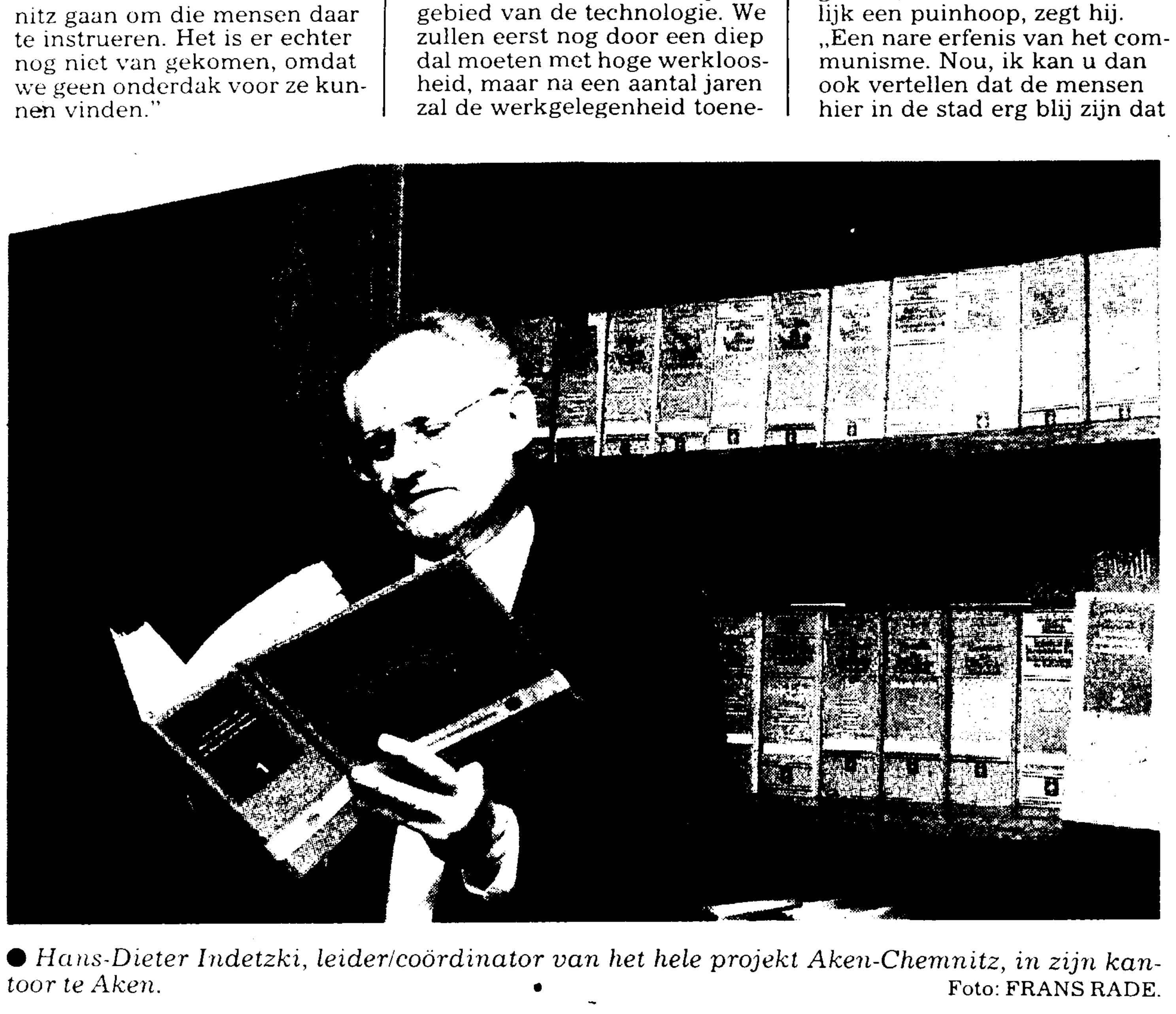

● *Karl Marx op het plein voor het stadhuis van 'zijn' voormalige stad. Een Amerikaan heeft miljoenen voor het beeld geboden.*

Veel langer zal het duren voordat de infrastructuur, telecommunicatie, transport en vervoer, woonbuurten enz. op niveau zijn. Reinwarter schat dertig tot vijftig jaar. Dat wordt een kwestie van volhouden en geduld, want het is nu werkelijk een puinhoop, zegt hij. „Een nare erfenis van het communisme. Nou, ik kan u dan ook vertellen dat de mensen hier in de stad erg blij zijn dat het afgelopen is met de SED en haar machtsbolwerk." Joachim Reinwarter knikt daarbij veelbetekenend naar het zeer grote stadskantoor – waar voor 9 november 1989 de SED en uiteraard ook de Stasi huisde – dat vanuit zijn werkkamer goed te zien is.

Hans-Dieter Indetzki blijkt in zijn veel riantere kantoor aan de Akense Theaterstrasse nog iets optimistischer over het welslagen van de 'grote opdracht' dan zijn collega in Chemnitz. „Die gewenste economische structuur zal er over tien jaar zijn. Maar let op mijn woorden: over pakweg enkele decennia – aan een preciezere schatting waag ik me niet – zal het voormalige DDR-gebied een moderner en adequater industriepark kennen dan het huidige economisch hart van Duitsland, de deelstaat Noordrijn-Westfalen. Ga maar na, alles maar dan ook alles moet vernieuwd worden. Als het dan zover is, beschikken ze daar over de meest moderne technische systemen. Ik denk dat men dan over een tweede 'Wirtschaftswunder' spreekt."

Om de technische kennis – die op vele terreinen nog pover is in de DDR – op peil te brengen, is besloten een innovatie- en technologiecentrum te starten. In het centrum zullen seminars, lezingen en cursussen over de nieuwste technologische en commerciële ontwikkelingen worden gegeven. Bovendien moet het een soort forum zijn om kennis en gegevens uit te wisselen en/of samen onderzoek te doen. En het moet de functie van een soort 'tradecentre' krijgen: startende ondernemers kunnen er dan bedrijfsruimtes huren, samen de kosten van diensten als bijvoorbeeld het secretariaat delen.

● *Hans-Dieter Indetzki, leider/coördinator van het hele projekt Aken-Chemnitz, in zijn kantoor te Aken.* Foto: FRANS RADE.

Dr Volker Hepple, de coördinator van het projekt vanuit het IHK Aken: „Allereerst vanwege humanitaire redenen. Om mensen te helpen en hun die kennis te verstrekken waar ze behoefte aan hebben. Ten tweede omdat het voor firma's uit deze regio wellicht een opstap in de DDR kan betekenen." Het centrum staat nu nog in de kinderschoenen en opereert vanuit een klein werkkamertje in de Hochschule in Chemnitz. Het is de bedoeling dat het in het voorjaar 1991 naar een eigen pand verhuist. In ieder geval hebben al diverse overheden uit beide landen een subsidie toegezegd.

Commercie

Een van de moeilijkste onderdelen van de Oostduitse 'Wiederaufbau' is volgens Indetzki het kweken van een commerciële cultuur. „Die mensen hebben 45 jaar lang niet meer gehandeld volgens commerciële denkpatronen, in termen van winst en verlies en vraag en aanbod. Dat merken we heel erg goed. Zo was ik onlangs aanwezig bij een oriënterend gesprek tussen de direkteur van een bouwmarkt in de regio Aken en van een bouwmarkt in de DDR over de mogelijkheid van een joint-venture. Vraagt de Westduitser op een gegeven moment hoe het met de concurrentie gesteld is. De Oostduister antwoordt dat er zeker van concurrentie sprake is, een bouwmarkt op 300 kilometer afstand en een op 400 kilometer. 'Zo ver afgelegen is toch zeker geen concurrentie', zegt de Akense direkteur. Desondanks blijft de Oostduitser volharden in zijn mening. Na enig heen en weer gepraat, komt op een gegeven moment de aap uit de mouw. Winkels in de DDR beconcurreerden elkaar niet in het zoveel mogelijk afzetten van produkten aan de consument, maar in de pogingen om de schappen vol te krijgen. De bouwmarkt-direkteur moest dus een felle concurrentiestrijd met die twee anderen uitvechten om van de staats-toeleveringsbedrijven goederen te kunnen aankopen."

Die mening over de commerciële instelling van zijn landgenoten wordt door Joachim Reinwarter niet gedeeld. „Jawel, Oostduisters kunnen zeker commercieel denken. Althans, zeker degenen die tijdens het socialistische bewind er toch een privé-bedrijfje op nahielden. Die mensen moesten vanwege de voortdurende tegenwerking steeds heel attent, geraffineerd en vindingrijk zijn om het hoofd boven water te kunnen houden. Neem bijvoorbeeld de restaurants in privé-eigendom hier in de omgeving. De inkoop van voedselprodukten was voor hun veel duurder. Toch boden ze vaak betere kwaliteit tegen lagere prijzen. Een kwestie van goede marketing."

Explosie

Dat de Oostduitsers, nu ze van het socialistisch juk bevrijd zijn, voldoende interesse en enthousiasme aan de dag leggen om een bedrijf(je) te beginnen, lijdt geen enkele twijfel. Toen het IHK Chemnitz in maart van start ging, telde de kamer zesduizend leden, en dus evenzovele bedrijven. Ze waren in de 'Bauern und Arbeiterstaat' lid van de Handels- und Gewerbekammer, waarbij alleen bedrijven in de dienstverlening aangesloten mochten zijn. Die organisatie is nu helemaal ontmanteld. Alleen de zesduizend leden gingen verder, kozen een nieuw bestuur en bouwden een nieuwe organisatie op. In zes maanden tijd heeft het ledental zich verdrievoudigd. Mome teel telt de kamer meer da achttienduizend, met nu d ook de fabrieken er bij. „H gaat zo snel dat we het am kunnen bijhouden. De lede groei kan een ware explosie noemd worden," zegt Reinw ter.

Het bureau van de IHK Che nitz groeide in zes maanden tijd eveneens als kool. Bego nen met slechts vier medew kers, biedt de kamer nu in zes verdiepingen tellend en delijk goed geoutilleerd ka toorgebouw werk aan 95 m sen. „Maar dat is het maximum. Als alles draait en we zijn volledig geautomatisee moet het aantal arbeidsplaa sen misschien iets terugge- bracht worden," vult Reinw ter aan.

„Inderdaad, de motivatie om ondernemen is er plotseling weer erg groot," luidt de me ning van Indetzki. „Er word duidelijk naar ons geluister als we in Chemnitz zijn en h aantal vragen die we binnen krijgen van mensen die een handelspartner in onze regi zoeken is ook groot. Sedert maart waren er dat driehonderd. En in 260 gevallen hee dat tot overleg geleid. Hoeve joint-ventures daadwerkelijk tot stand komen weten we n omdat we ons niet bemoeie met de verdere afhandeling. We brengen ze alleen samen

Investeringen

De interesse vanuit de regio Aken om in de DDR bedrijfs tiviteiten te starten is veel m der groot. „De grote intocht waarop we gehoopt hebben uitgebleven. Vooral de secto midden- en kleinbedrijf uit h westen laat het afweten. Kij we hebben die investeringen van startende ondernemers hard nodig. De miljarden ma ken aan ontwikkelingshulp van Bonn zijn natuurlijk ont reikend. Daar moeten nog v miljarden aan investeringen van de particuliere sector to gevoegd worden."

Indetzki heeft uitgerekend d 160 ondernemers in de IHK- gio Aken – het werkgebied strekt zich uit over de vijf streekgewesten Stadt Aache Kreis Aachen, Kreis Heinsberg, Kreis Düren, Kreis Eus kirchen met in totaal 46 sted en 1,2 miljoen inwoners – in resse hebben getoond voor Chemnitz. „Ik denk dat het b zonder bedrijfsonvriendelijk imago van de DDR en de gigantische problemen daar de bet aan zijn," probeert de 'Ge schäftsführer' een verklaring te zoeken.

door **math wijnands**

Maar ondanks die tegenvalle de belangstelling van de onde nemers uit de regio Aken zou het de IHK Chemnitz zonder de hulp van de Akense collega's nooit gelukt zijn de kame van de grond te krijgen. „Het gaat allemaal zo adembenemend snel, zonder de bijstand van Aken hadden we het tempo niet kunnen bijbenen. Nog geen jaar geleden hadden we absoluut nooit van een telefax gehoord, laat staan er mee gewerkt. En nu zitten onze medewerkers ineens achter computers. Lachwekkend maar typerend is het volgende voorval: kort na de oprichting kregen we van de IHK in Bayreuth – waar we ook mee samenwerken – een voorlichtingsfilm op video. Maar nergens was een apparaat te vinden om de band af te spelen," lacht Joachim Reinwarter.

Met het verbeteren van de telefooncentrales gaat het toch minder snel? „Onze hele telecommunicatie staat op een vooroorlogs niveau. Dat kun je niet zomaar even verbeteren. Als u weet dat een DDR-burger, die graag een telefoon in huis wilde, tot voor kort 12 jaar op een aansluiting en een toestel moest wachten..."

Wellicht dat de miljoenen marken die een rijke Amerikaan heeft geboden voor de immens grote kop van Karl Marx op het plein voor het stadhuis, aan te wenden zijn voor een deugdelijke telefooncentrale. Want ondanks alle economische besognes en de aanstaande eenwording, hebben de Chemnitzers de afgelopen maanden zeer veel tijd gespendeerd aan de discussies over de bestemming van het beeldhouwwerk, het symbool van het door velen betreurde verleden.

imburgs
WOONBLAD

Premiezerig

Nieuwe interieur-trend romantisch en landelijk

Een niet onaanzienlijk deel van het Nederlands publiek koopt nog steeds traditioneel meubilair. Maar binnen een grote groep 30-jarigen en ouder bestaat een toenemende belangstelling voor nieuwe materialen, kleuren en vormen. Een nieuwe interieurtrend heeft daarmee voor de komende jaren ingezet. Een trend die het best te omschrijven is als romantisch, landelijk wonen.

Deze trend is door meubelfabriek Oisterwijk omgezet in een tweetal woon-concepten: Manor House en Provence.

Manor House

Dit concept kenmerkt zich door een consequente lijnvoering en strakke vormgeving. Het gebruik van zachte tinten zoals zalm, mintgroen en wit, gebaseerd op de Engelse landhuisstijl. In combinatie met licht gekleurd eiken geeft het een typische uitstraling.

De zitmeubelen van deze collectie laten zich niet in een vakje 'modern' of 'klassiek' duwen omdat ze door hun tijdloze vormgeving, zitcomfort en bekledingsstoffen een aanwinst voor elk interieur kunnen zijn.

De collectie Provence is speciaal bestemd voor de consument met romantische woonwensen. Hierin wordt licht eiken gecombineerd met lichte pasteltinten, glas, pitriet, messing en marmer. Daardoor ontstaat een harmonieus geheel, eenvoudig en stijlvol à la Provence.

Het traditionele eiken meubilair is evenwel niet uit het assortiment verdwenen. De modellen daarvan zijn aangepast aan de eisen van deze tijd waardoor er tal van nieuwe combinaties mogelijk zijn.

Dekoreren van het interieur door middel van warme, donkere pasteltinten bepaalt het modebeeld van woningtextiel in sterke mate. Maar ook accessoires als verlichting, snuisterijen op kasten of aan de wand zijn een belangrijke factor voor de mate van gezelligheid en de leefsfeer in onze woningen.

In een van de winkels van het overdekte meubelplein in Oisterwijk treft de consument een groot assortiment klokken en barometers aan. Moderne maar ook antieke exemplaren.

● *Een combinatie uit de collectie Provence.*

Schade door 'betonrot' valt wel mee

Zo'n jaar of tien geleden werd Nederland opgeschrikt door een kersvers bedacht 'alarmwoord': betonrot! Het leek er een beetje op alsof een nieuw en uiterst gevaarlijk insekt was ontstaan dat zich te goed ging doen aan het volvreten van beton.

Het blijkt nu allemaal nogal mee te vallen. De schade aan beton door 'rot' is aanzienlijk minder dan destijds werd gevreesd. Beton is een 'inert' materiaal, bovendien van een samenstelling die milieu-vriendelijk is. De alarmbel die in de jaren tachtig werd geluid, had te maken met wat al te snel in elkaar geramde betonprodukten, waarin bijvoorbeeld de stalen wapening te dicht aan het oppervlak lag. In de jaren na de oorlog werden huizen letterlijk uit de grond gestampt om het woningtekort op te vullen.

De gevolgen daarvan lieten zich zien: roestverkleuring van bijvoorbeeld betonnen balkonvloeren die aan weersgesteldheden waren brokkeling van beton-elementen; logisch, want roestend wapeningsijzer zet uit en drukt dus betondelen weg.

Achteraf beschouwd is het allemaal nogal redelijk afgelopen, zoals tijdens de jongste 'Betonreparatiedag 1990' is gebleken. De schade is geringer dan destijds werd voorspeld. Wanneer er sprake is van ernstige schade, kun je er beter een vakman bij halen.

PvdA vindt bezuinigingsplannen 'onaanvaardbaar'

Liever stadsvernieuwing dan premie-C-woningen

De Tweede-Kamerfractie van de PvdA gaat mogelijk voorstellen volgend jaar minder vrije-sectorwoningen met eenmalige bijdrage (premie C) te bouwen. Daardoor zou er in 1991 niet gekort hoeven te worden op de stadsvernieuwing. PvdA-volkshuisvestingswoordvoerder W. de Pree heeft dat maandag jl. meegedeeld.

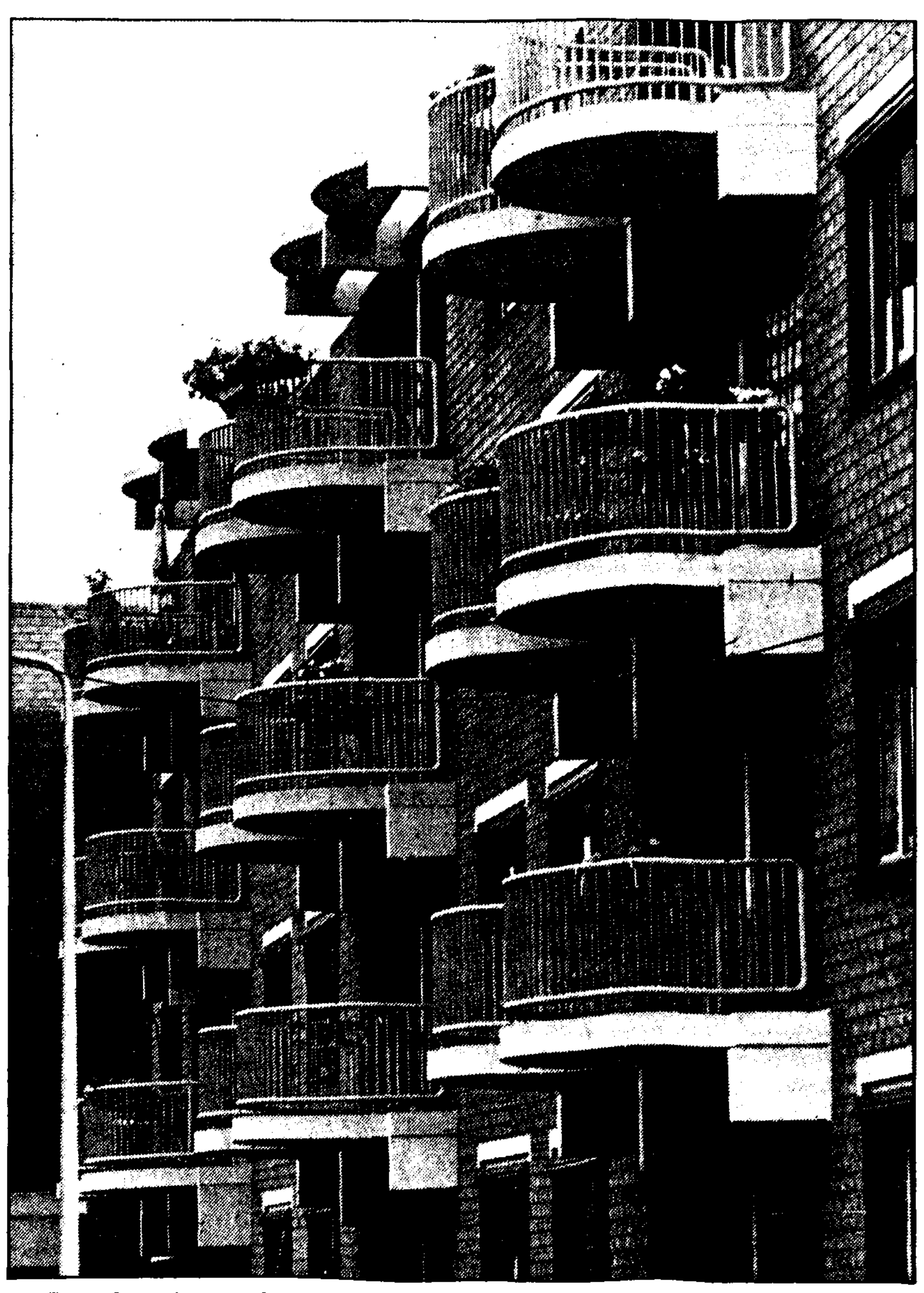
De Pree vindt verder dat overschrijdingen op de uitgaven voor individuele huursubsidie niet uitsluitend mogen drukken op de volkshuisvestingsbegroting. De oorzaken van die overschrijdingen liggen namelijk voor een deel buiten de volkshuisvesting, zo stelt hij.

Paradepaardje

Staatssecretaris Heerma (Volkshuisvesting) heeft vorige week aangekondigd volgend jaar 30 miljoen gulden minder beschikbaar te willen stellen voor stadsvernieuwing. Daar komt nog eens een korting van 13 miljoen bij van het departement van WVC.

Door diverse betrokkenen – de grote steden, de corporaties, de provincies, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten – zijn deze voorstellen al 'onaanvaardbaar' genoemd. De sociale vernieuwing, het paradepaardje van het kabinet, zou erdoor in gevaar kunnen komen.

Ook de PvdA wijst snijden in de stadsvernieuwing zonder meer af. Anderzijds zien de socialisten weinig alternatieve bezuinigingsmogelijkheden binnen de volkshuisvestingsbegroting. Snoeien op de individuele huursubsidie komt voor hen in elk geval niet in aanmerking, en ook voor vermindering van het sociale nieuwbouwprogramma voelen zij niets. Dit programma bevat voor volgend jaar al 3.500 woningen minder dan in het regeerakkoord was aangekondigd.

● *Een fraai voorbeeld van stadsvernieuwing. Niet alleen een verbetering van de buurt maar ook van het leefklimaat voor de bewoners.*

Blijft over de premie-C-regeling, aldus De Pree. Die heeft betrekking op woningen van maximaal 190.000 gulden, die de koper een eenmalige subsidie van 5.000 gulden opleveren. Voor 1991 staan 10.000 van deze woningen op het programma.

Volgens De Pree vormt een premie van 5.000 gulden geen doorslaggevend argument voor iemand die 190.000 gulden voor een huis wil neertellen. Het schrappen van de subsidieregeling zou naar zijn visie dan ook weinig invloed hebben op de bouw van wat duurdere koopwoningen.

Een technisch probleem vormt het feit dat de premie-C-subsidies voor het programma 1991 voor het grootste deel pas een jaar later worden uitgegeven, omdat de woningen dan pas worden opgeleverd, maar daaraan valt volgens het PvdA-kamerlid wel een mouw te passen.

Maatregelen

De Pree wil ook zoeken naar een andere oplossing voor het toenemend beroep op de regelingen voor individuele huursubsidie en woningaanpassing voor gehandicapten. Heerma wil de extra uitgaven die hiervan het gevolg zijn opvangen door bezuinigingsmaatregelen. Zo is hij van plan alleenstaanden boven het minimum-inkomen minder snel voor huursubsidie in aanmerking te laten komen. Ook overweegt hij gehandicapten boven het minimum-inkomen een eigen bijdrage van maximaal 1.500 gulden te vragen voor aanpassing van hun woning.

Volgens De Pree wordt het toenemend beroep op beide regelingen echter in belangrijke mate veroorzaakt door een aantal demografische ontwikkelingen, zoals de vergrijzing en het langer zelfstandig blijven wonen van ouderen en gehandicapten.

Hij vindt het daarom niet terecht dat alleen het departement van Volkshuisvesting moet opdraaien voor de uitgave-overschrijdingen. Denkbaar is volgens hem bij voorbeeld dat ook het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur een steentje bijdraagt. Wanneer ouderen en gehandicapten langer zelfstandig blijven wonen, dalen immers de uitgaven voor verpleeghuizen en dagopvang, zo stelt De Pree.

Overigens is het inkomensafhankelijk maken van de gehandicaptenregeling, een mogelijkheid die Heerma eveneens heeft geopperd, voor de PvdA bespreekbaar.

● *De schade aan een leren bankstel wordt onder handen genomen en onzichtbaar hersteld.*

Dank zij in Amerika ontwikkelde methode

Onzichtbare reparatie leren meubelbekleding

Een onzichtbare reparatie van leer, leatherlook, vinyl en skai was niet mogelijk. Beschadigingen die tot op de dag van vandaag alleen maar door vervanging van het beschadigde onderdeel op te lossen waren. Sinds kort is het ook in Nederland mogelijk om door naadloos fuseren, een in Amerika ontwikkelde methode, alle voorkomende schades te repareren.

Onder de naam Profusion opereert een net van professionele schadeherstellers. In het zuiden van ons land vanuit het Brabantse Budel. Math Looymans staat klaar om aan huis of bedrijf, scheuren, schroeivlekken in een leren bankstel en bekleding van een oldtimer onzichtbaar te repareren.

Toepassingen

„Je moet echt met de loupe gaan kijken om de gerepareerde plek van zijn omgeving te kunnen onderscheiden", zo zegt Math Looymans. „Het is een revolutionair systeem, dat zeer breed toepasbaar is. Zowel particulieren als bedrijven kunnen door toepassing van Profusion veel laten repareren in plaats van weggooien."

Peperdure dashborden van vliegtuigen, niet meer te verkrijgen leren consoles van unieke oldtimers en beschadigde leren of leather-look bankstellen worden door Looymans onder handen genomen. Het probleem bij de laatste groep beschadigingen is dat vervanging van een beschadigd stuk door nieuw vrijwel altijd kleurverschil geeft.

Door Profusion neemt de reparatie zowel nerf als kleur van het omliggende deel aan en wordt daardoor blijvend en onzichtbaar hersteld. Looymans geeft dan ook levenslange garantie op de reparaties.

Techniek

Profusion is een proces waarbij door middel van hitte een component een verbinding met het originele materiaal aangaat. Een verbinding die even sterk of zelfs sterker is dan het oorspronkelijke materiaal. Verder wordt van de oorspronkelijke structuur een afdruk gemaakt, die dan – ook weer met behulp van verhitting – naadloos in de reparatieplek wordt aangebracht. Tenslotte wordt de plek door middel van airbrushtechnieken en slijtvaste verven in exact de juiste kleur gebracht.

Het systeem lijkt op het eerste gezicht eenvoudig maar is in feite een technisch hoogstandje. Het vereist daarom een gedegen opleiding in materiaalkennis, chemische processen en spuit- en kleurtechnieken om het gewenste kwaliteitsniveau te bereiken. Het is dan ook zeker geen doe-het-zelf methode. Ook al omdat het benodigde materiaal uiterst kostbaar is.

Ondanks de hoogwaardige techniek, is de te gebruiken uitrusting in de laadruimte van een stationcar te vervoeren. Daardoor kunnen reparaties aan huis worden uitgevoerd.

Afhankelijk van de te repareren oppervlakte kost een reparatie enkele tientallen tot een paar honderd gulden of meer. Reden waarom verzekeringsmaatschappijen zeer geïnteresseerd zijn in het systeem omdat de reparaties goedkoper zijn dan vernieuwing of vervanging. Als vervanging al mogelijk is.

Gedetailleerde informatie verstrekt Profusion Zuid-Nederland in Budel: ☏ 04958-92197.

Bedieningssysteem voor badkuip

Een bijzonder compact bedieningssysteem, dat op de rand van de badkuip kan worden geïnstalleerd, wordt door de Duitse fabrikant Hansa op de markt gebracht. Hoeveelheid water en temperatuur zijn apart instelbaar. Heel hygiënisch is ook de constructie van de op de badrand gemonteerde douchekop, waarvan de slang tot een lengte van twee meter kan worden uitgetrokken.

De slang zit opgeborgen in een reservoir met afvoer. Waterresten vormen dus geen probleem. Ook voor lekkages bij slangbreuk hoef je niet bang te zijn. Het bedieningssysteem ziet er niet alleen heel mooi uit maar is ook uiterst makkelijk te onderhouden.

Onroerend goed te huur gevraagd

Concertpianist
zoekt huurw. met onbeperkte studiemog. Tel. 045-713280

Vrijgelegen huurhuis
met spoed gezocht. Goed onderhouden. Reacties met foto, br.o.nr. B-5993, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te h. gevr. BOERDERIJ of deel van boerderij met enige grond in Zuid-Limburg, het ontbr. van cv en opknappen geen bezwaar. Tel. 04108-15527 / 04163-76764.

Duits echtpaar zoekt huis of woning met tuin te huur in VAALS. Huurpr. tot ƒ 1.000,-. Reactie's aan fam. Frintrop 5100 Aken, Altenbergerstr. 3, 09-49-241-73876 van 15 u.

Te huur gevr. WONING Heerlerheide of Molenberg. Tel. 045-216185.

Te huur gevr. BOERDERIJ of ruime woning, omg. Midden-, Zuid-Limburg. Tel. 04746-5410.

Gez. WOONHUIS eventueel met bedrijfsruimte van plm. 350 m2 in Zuid-Limburg. Tel. 045-244691 of 045-245216

Onroerend goed te huur aangeboden

Kamers en APPARTEMENTEN te h. Inl. tel. 06-52107978 of 04499-1615.

Te h. SCHINVELD gemeub. appartement, woonk., open keuken, slaapk., douche, wc, ƒ 650,- incl. Tel. 045-254408.

APPARTEMENT voor 1 á 2 pers. in Heerlen, gestoff. en gemeub., ind. woonk., o-penk., slpk., badk. met w.c., gang, c.v., hr. ƒ 575,- all-in per mnd. (huursub. mog.). Tel. 045-222580.

Te huur DRIVE-IN woning in Welten. Tel. 045-718647.

Luxe woning in centrum HEERLEN, geh. gestoff., incl. luxe badk. en vitrage, huurpr. ƒ 1.000,- p.mnd. Overname-prijs ƒ 15.000,-. Tel. 045-227763.

Aang. WONING beg.gr. open keuk., 2 slpk. géén tuin Hoek Fabritiusstr. en O.L. Vrouwestr. Kerkrade. Huurpr. ƒ 570,-. Tel. 045-455428

Hartje HOENSBROEK 1e etage app.: woonk. 9x4 mtr. met kitch., slpk. 3x4 mtr. Huur incl. CV-gas-electr.-water ƒ 795,- p/mnd. Tel. 18.00-20.00 u. 045-212691.

Te h. WOON-ZAKENPAND ca 120m2 gesch. v. alle doeleinden in Selfkant Tudderen Dld 09-49-2456-1550

Luxe geh. gestoff. Appartement met 2 slpks. in WELTEN te huur, huurpr. ƒ 800,- p/mnd. incl. servicekosten, excl. energiekosten. Aanv. 15 okt. '90. Alleen pers. die grote waarde hechten aan een goede omg., een nawijsbaar vast inkomen hebben, van plan zijn langer te blijven wonen, verzoeken wij te reflecteren. 045-719823 b.g.g. 045-719346.

Te h. 1 PERS. APP. best. uit: zit/slpk., badk. m. toil.en hal. Huur ƒ 500,- p. mnd. Incl. water-licht en cv. Naast Rest. Lotus Kampstr.17 Schaesberg. 04455-2236

Te h. in H'heide HOEK-WONING uit 1978, met o.a. tuin, garage, 2 slaapk. met balkon, zolder, souterrain met studeerkamer en badk. m. ligb., c.v. tel 045-245461

SUSTEREN te huur woonhuis met loods en tuin, geschikt voor vele doeleinden, huurpr. ƒ 1.250,- per mnd. Te bevr. 04499-3353 b.g.g. 06-52980477.

Onroerend goed te koop aangeboden

Uw huis verkopen?
Wij kopen het !
Vijgen onroerend goed
Tel. 045-711617

Bouwterreinen
Te koop gevraagd voor een of meerdere woningen in iedere gemeente, directe afhandeling voor geschikte percelen.
Aanbiedingen
Mulleners Vastgoed B.V.
Walramstraat 124, Sittard. Tel. 04490-18911.

Snel en goed Uw huis verkopen?
Jos Storms O.G. Past.Vonckenstr.44 Geleen 04490-42550
Geen Verkoop! Geen kosten

Aktie-Gemeente Garantie-Aktie
Bij wie U ook koopt
Spaarhypotheek 2, 5, 10 jaar vast 8,9%
Bel tijdens kantooruren: 045-712255
Na kantooruren: 045-440731. Hypotheek adv. J. Wetsels.
ook voor niet gem. garantie, interessante rente.
Al 30 jaar het vertrouwd adres!
Stienstra Hypothekenservice

Heeft u zelf bouwplannen

Eygelshoven, Waubacherveld
Direct tegenover het Burg. Boyensbos gelegen bouwkavels. Opp. tot ca. 595 m2 geschikt voor landhuisbebouwing
Prijzen vanaf ƒ 78.950,- v.o.n.

Heerlen, Ligusterstr./Netelstr.
Royale bouwkavels met opp. vanaf 490 m2 geschikt voor vrije sectorbouw.
Prijzen vanaf ƒ 64.250,- v.o.n.

Nieuwenhagen, Schanserweide.
Kavels van 800 m2 tot 2.400 m2 aan de rand van de villawijk Hoefveld voor vrije sectorbouw.
Prijzen vanaf ƒ 104.000,- v.o.n.

Schinnen, Moutheuvellaan.
Bouwkavels voor vrije sectorbouw, opp. van 475 m2 gelegen aan een groengebied. Afwijkende kavelgrootte mog.
Prijs ƒ 65.040,- v.o.n.

Sittard, Guttecoven.
Een bouwterrein met een oppervlakte van 410 m2 geschikt voor vrije sectorbouw.
Prijs ƒ 88.000,- v.o.n.

Susteren, Middelveld.
Een bouwterrein met een oppervlakte van ca. 325 m2.
Prijs ƒ 49.000,- v.o.n.

Vaals, Gemmenicherweg.
Bouwpercelen, met opp. van 398 m2 tot 847 m2 voor vrije sectorbouw.
Prijzen vanaf ƒ 64.000,- v.o.n.

Voerendaal, Ransdaal.
Riante kavels tot 680 m2 voor vrijst. landhuizen of semi-bungalows.
Prijzen vanaf ƒ 102.500,- v.o.n.

Wittem-Partij, Sinzelbeek.
Ruime bouwkavels voor vrije sectorbouw, opp. 520 m2 tot 700 m2.
Prijzen vanaf ƒ 63.466,- v.o.n.

Inl. Stienstra makelaardij BV.
Tel. 045-712255.

*** * * * Huizen gevraagd * * * ***
Voor diverse cliënten zoeken wij woningen, bungalow's er landhuizen in alle prijsklassen in de regio Heerlen.

VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselleplein 13, Heerlen • Telefoon: 045 - 741616
Van de Pas. de makelaar van de koper!

*** * * Een spoedtaxatie? * * ***
van de Pas zorgt ervoor, binnen 24 uur. Even bellen dus.

VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselleplein 13, Heerlen • Telefoon: 045 - 741616
Van de Pas. de makelaar van de koper!

Heeft u zelf bouwplannen?
EYGELSHOVEN, WAUBACHERVELD.
Direct t.o. het Burg. Boyensbos gelegen bouwkavels. Opp. tot ca. 595m2, geschikt voor landhuisbebouwing.
Prijzen vanaf ƒ 78.950,- v.o.n.
HEERLEN, LIGUSTERSTRAAT/NETELSTRAAT
Royale bouwkavels met opp. v.a. 490m2, geschikt voor vrije sectorbouw.
Prijzen vanaf ƒ 64.250,- v.o.n.
NIEUWENHAGEN, SCHANSERWEIDE.
Kavels van 800m2 tot 2.400m2 aan de rand van de villawijk Hoefveld voor vrije sectorbouw.
Prijzen vanaf ƒ 104.050,- v.o.n.
SCHINNEN, MOUTHEUVELLAAN.
Bouwkavels voor vrije sectorbouw, opp. van 475m2 gelegen aan een groengebied. Afw. kavelgrootte mogelijk.
Prijzen ƒ 65.040,- v.o.n.
SITTARD, GUTTECOVEN.
Eén bouwterrein met een oppervlakte van 410m2 geschikt voor vrije sectorbouw.
Prijs ƒ 88.000,- v.o.n.
SUSTEREN, MIDDELVELD.
Eén bouwterrein met een oppervlakte van ca. 325m2.
Prijs ƒ 49.000,- v.o.n.
VAALS, GEMMENICHERWEG.
Bouwpercelen met opp. van 398m2 tot 847m2, voor vrije sectorbouw. Prijzen vanaf ƒ 64.000,- v.o.n.
VOERENDAAL, RANSDAAL.
Riante kavels tot 680m2 voor vrijst. landhuizen of semi-bungalows. Prijzen vanaf ƒ 102.500,- v.o.n.
WITTEM-PARTIJ, SINZELBEEK.
Ruime bouwkavels voor vrije sectorbouw, opp. 520m2 tot 700m2. Prijzen vanaf ƒ 63.466,- v.o.n.
Inl. STIENSTRA MAKELAARDIJ B.V.
Tel. 045 - 71 22 55.

Te k. Sweikhuizen
Pascal Visschersstraat 30
Riante bungalow, geheel geïsol. en dubb. beglaz., perc. 750 m2. Prachtige tuin met veel privacy. Beg. grond: hal, toilet, woonk. 40 m2, open keuken met install., 3 splk., badk., ged. overdekt terras. Souterrain: ruime garage, hobbyruimte, provisieruimte, wasruimte. Incl. stoffering.
Pr. ƒ 295.000,- k.k. Tel. 04493-2530.

Sittard
Deze woning kunt U vandaag en zondag vrijblijvend bezichtigen tussen 14.00 en 16.00 uur.
Elsterweg 10: Mooi vrijstaand landhuis, bwj. '81, met prachtige tuin en garage in rustige, jonge woonstraat. Opp. 470m2. Ind. o.a. L-vorm. woonk. met plav. vloer, compl. keuken, overdekt terras, pand is geheel onderkelderd. Verd.: 3 ruime slaapk. luxe badk., zolder, vraagprijs ƒ 250.000,- k.k.

Geleen
Rijksweg Nrd.: Karakteristiek vrijst. herenhuis met rondom tuin. Ind. o.a. woonk. met erker en serre, keuken, kelder, 3 slaapk. nieuwe moderne badkamer, vaste trap naar zolder, liefhebberspand, vraagprijs ƒ 185.000,- k.k.

Brunssum
Wieënweg 20: Moderne halfvrijst. woning met speelse indeling, tuin, carport, in jonge kindvriendelijke woonomg., o.a. kelder, 3 slaapk., moderne badk., prijs ƒ 149.000,- k.k. Overname hypotheek met lage rente mogelijk.

Hoensbroek
Prof. Kamerlingh Onnesstr. 63: Rustig geleg. hoekwoning, bwj. '73, met inpandige garage, zij- en achtertuin, ind. o.a. woonk. met parket, ruime keuken, 3 slaapk. luxe badk. met ligbad en douche, veel bergruimte, ged. kunststof kozijnen en dubb. glas, prijs ƒ 127.000,- k.k.

Amstenrade
Hoofdstraat: Langs drukke doorgangsweg een ruim pand (voormalig café) met ruime bovenwoning, binnenplaats, schuur en achterinrit, goed onderhouden pand en voor velerlei doeleinden geschikt, prijs ƒ 167.000,- k.k.

Paul Crombag onroerend goed
Kennedylaan 7 Limbricht. Tel. 04490-80087.

Brunssum
nabij ziekenhuis keurig onderhouden vrijstaand woonhuis (bwj. '75) met garage en mooi aangelegde siertuin.
Ind.: beg. gr. hal, toilet, ruime eetkeuken, woonkamer, bijkeuken annex hobbyruimte. Verd.: badkamer met ligbad, douche v.w. en toilet, 3 slpkrs, zolder. c.v
Prijs ƒ 215.000 k.k.

Livac B.V.
Akerstraat Nrd 11, Brunssum. Tel. 045-220550.

Open huis dit weekend van 14.00 tot 16.00 uur.

* Heerlen, Bekkerveld: (H)
Goed onderh. bovenwoning met tuin en fietsenberging. Woonk. ca. 30 m2. Aparte keuken. 2 slaapk. Badk. met ligbad. Verd.: Overloop, 3e slaapk. Zolder. Uitgaande van 100% financiering bedraagt de netto maandlast ƒ 479,-. OPEN HUIS HEDEN 29 SEPTEMBER. Adres: Benzenraderweg 159, te Heerlen.

* Heerlen, Rennemig: (H)
Nabij Ganzeweide zijn een aantal halfvrijst. woningen, binnenkort voor bewoning gereed. Woonk. ca. 32,5 m2 incl. open keuken, 3 slaapk. Badk. met douche, vaste wastafel en mogelijkh. voor 2e toilet. Hobbyzolder ca. 26 m2. Tuinberging (evt. uit te bouwen tot garage). Prijs ƒ 139.830,- v.o.n. (excl. een max. subsidie van ƒ 41.000,-). Netto maandlast ca. ƒ 638,-. OPEN HUIS ZONDAG 30 SEPTEMBER. Adres: Volg de pijlborden vanaf de Rennemigstraat en het Fossielenerf, kavel 10.

* Maastricht, St. Pieter: (M)
Aan de Lage Kanaaldijk worden luxe appartementen gebouwd. Keuze uit 1, 2 of 3 slaapk. Woonopp. tot 195 m2. Elk appartement beschikt over een balkon en (dak)terras, open keuken, binnenberging en berging in het souterrain, eigen (overdekte) afgesloten parking met verwarmde hellingbaan. Prijzen vanaf ƒ 294.500,- v.o.n. OPEN HUIS ZONDAG 30 SEPTEMBER 1990. Adres: Lage Kanaaldijk, kavel 2 te Maastricht.

* Sittard, Paulus Potterstraat: (H)
Voor bewoning gereed. Sfeervolle halfvrijst. tuinkamerwoningen ten noord-oosten van centrum Sittard. Woonk. ca. 32 m2 incl. open keuken. Tuinberging (evt. uit te bouwen tot gar.) 3 slaapk., Badk. met douche en aansluiting wasautomaat. Zolder (bereikbaar via vliezotrap). Prijs ƒ 136.571,- v.o.n. (excl. een max. rijksbijdrage van ƒ 41.000,-). Netto maandlast ca. ƒ 580,-. OPEN HUIS HEDEN 29 SEPTEMBER. Adres: volg de borden aan de Paulus Potterstraat te Sittard.

Inl. STIENSTRA MAKELAARDIJ B.V.
H - Kantoor Heerlen, tel. 045 - 71 22 55.
M - Kantoor Maastricht, tel. 043 - 25 29 33

Centrum Geleen
Kummenaedestraat 10
Te koop of te huur.
Kantoor of woonhuis.
Als kantoor 200 m2 vloeropp. Als woonhuis: hal, keuken bijkeuken, kelder, 3 slpks., badk.,grote hobby zolder.
Vraagprijs ƒ 250.000,- k.k. Huurprijs op aanvr.
Tel. 04493-2530

Enkele interessante
Beleggingspanden
te koop. Tussen ƒ 100.000,- en ƒ 300.000,-.
Br.o.nr. B-5983 L.D., Postbus 2610, 6401 Dc, Heerlen.

Te koop in Kerkrade, Abtenlaan
Riant vrijst. herenhuis, bwj. 1934, onder fraaie architektuur met mooi aangel. tuin. Toegevoegd in 1962 ruime garage met tuinkamer, eenv. te verbouwen tot kantoor of praktijkruimte. Woning: cv/gas, spouwmuurisolatie, goede staat van onderhoud, geglazuurde pannen, platte dakdelen, recentelijk vernieuwd. Perc.opp. 1045 m2. Bg.grond: portaal, entree, ruime hal, garderobe, toilet. Ind. indrukwekkend trappenhuis, kamers 28 en 23 m2 ensuite, waarvan zitkamer L-vormig, veranda met aansluiting op zonnig terras en tuin. Woonkeuken in oorspronkelijke staat, bijkeuken met achteringang en doorgang naar 2 kelders. Verd.: ruime overloop, met vide, 2 gr. slaapkamers, 23 en 20 m2, waarvan een met balkon en w/k water, middelgrote 11 m2 w/k water en kleine 9 m2, badkamer met 2e toilet en ligb. uitbreiding met douche mog. 2e verd: 5e slpk. cq hobbykamer met w/k water, mansarde, zolder. Ruim voorzien van inbouwkasten. Prijs ƒ 365.000,- k.k. Inhoud 1.250 m3, oppervl. 330 m2. Aanv. direkt. Info. 045-242325.

VIJGEN
ONROEREND GOED • BEDRIJFSONROEREND GOED
AANKOOP • VERKOOP • VERHUUR • BEMIDDELING
J.W. VIJGEN St. Franciscusweg 16 6417 BD Heerlen
Tel. 045-711617

HEERLEN - Sint Franciscusweg 29
Uitstekend aan bosrand gelegen vrijstaand landhuis op 1060 m² grond met garage, 4 slaapkamers. Geheel onderkelderd.

HOENSBROEK - Komerd 25
Perfect onderhouden tussengelegen woonhuis met 4 slaapkamers, badkamer - ligbad, dubb. glas, rolluiken. Gehele huis parket, carport etc. Vraagprijs ƒ 122.000,– k.k.

Een huis kopen of verkopen ? VIJGEN VRAGEN !

Huis verkopen?
Bel de echte makelaar!
Peters & Partners
Geleen
04490-48191
Geen Verkoop Geen Kosten.

Café
Met bovenwoning, geh. inger. zaaltje, div. verenigingen. Gr. Park.plaats. Te Kerkrade. 045-412192.

Doenrade
Zwart Graaf 56. Te koop vrijst. huis. ƒ 230.000,- k.k. Tel. 04492-4096.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Eygelshoven
Molenweg 59. Woonhuis met c.v., berging en tuin. Ind.: o.a. provisiekelder. Beg.gr.: hal, woonkamer, keuken met keukeninrichting voorzien van apparatuur 1e verd.: 3 slaapkamers, douche. 2e verd.: zolder via vlizotrap. Deels dubbele beglazing en de gehele woning is voorzien van rolluiken. Achterom bereikbaar. Prijs ƒ 98.000,- k.k.

aquina NVM

Onroerend goed te koop aangeboden

Heerlen
Van Hogendorpstraat 5. Woonhuis met c.v., tuin en berging achterom bereikbaar. Ind. o.a. provisiekelder Beg.gr.: hal, woonkamer, open keuken met eiken keukeninrichting voorzien van apparatuur. 1e verd.: 2 slaapkamers en badkamer met ligbad, toilet en vaste wastafel. 2e verd.: via vaste trap, c.v.-ruimte en mogelijkheid voor slaapkamer. Algemeen: dak 1985, deels dubbele beglazing, deels rolluiken.
Prijs ƒ 105.000,-k.k.

aquina NVM

Hoekwoning
te koop. Vr.pr. ƒ 112.000,- k.k. te SITTARD. A.d. G. Franquinetstr. 20, ook gesch. v. praktijk of salon. Inl. OFFERMANS, Afd. O.G. Tel. 04490-40535.

TE KOOP
Uniek gelegen
Boerenlandhuis
Rott 14, te Vijlen (Vaals) Zuid-Limburg.
Ind.: gr. woonhuis en appartement geschikt voor dubb. bewoning op ca. 10.000 m2 grond. Vr.pr. ƒ 435.000,- k.k. Inl. en bez. vlgs. tel. afspr. 04455-1871.

Hypotheek Centrale
Voor ambtenaren en hogere beroepen. Rente va. 8,8%. Spaarhyp. v.a. 9,5%. Ook hypotheken tot 130% e.w. Tel. 077-519775.

Te koop BOUWPERCEEL plm. 900 m2 te Urmond, incl. bouwteken., pr. ƒ 85.000,- v.o.n. Tel. 04490-51136.

BOUWGROND landelijk gel. 805 m2, (koopje). Brugstr. 28 Neeroeteren (B)09-32-11-86519.

Te koop luxe hoekwoning in ROERMOND. Beg.gr.: garage, gr. keuken, hal, wc en open trap naar 1e en 2e verd. 1e Verd.: gr. woonk. met parketvl., balkon. 2e Verd.: 3 slpks. met vaste wastafel, douche met ligbad, wastafel en wc. CV-ruimte. Geh. huis voorz. van rolluiken en zonnescherm. Diepe tuin met nw. houten tuinhuis. Pr. ƒ 145.000,-. Tel. 04750-27716 b.g.g. 22674.

HEERLEN, nabij centrum. Marconistraat, halfvrijst. woonh. met c.v. gas, geh. onderkeld., 3 slpks., badk. met dubb. v.w. en ligbad, ruime woonk. met openhaard en opensl. tuindeuren. ƒ 108.000,- k.k. Tel. 045-720017.

Te koop vrijst. woning te KONINGSBOSCH met ca. 33 are grond. 04743-1763.

BOUWKAVELS in B.P."De Burcht" te Bunde gemeente Meerssen. Grouwels/Daelmans. Tel. 043-254565 b.g.g. 043-641321.

BOUWGROND a/d Kromstraat te Susteren, opp. i.o. Grouwels/Daelmans. 043-254565 b.g.g. 043-641321.

Terwinselen, Laurentiusstr. 2 NIEUWBOUWHUIZEN te koop, pr. ƒ 145.000,-, k.k. Tel.045-410500/418163

GENK (België) Villa met overdekt zwembad, Sauna, rustige ligging (prima staat). Tel. 09-3211815180.

Te k. in NIEUWSTADT zeer rustig geleg. voll. gerenov. vrijst. woonhuis, L-vorm. woonk., plm. 48m2, moderne eiken keuken, was- en bijkeuken, kelder, zolder, 3 slpkrs, badk. met vaste wastafel, ligb. en douche, hal, toilet, meter- en bergkast, centr. verw., beneden verd. met dubb. glas, goed omsloten voor- en achtertuin, groot voll. bestraat erf, 2 garages, tot. opp. 560m2. Te bevr. 04498-53884.

Te k. vriendelijke EENGEZINSWONING te Roermond Maasniel, rustige omgev. nabij scholen, zwembad, bwj. '73. Ind. beg.gr.: hal met garderobe, toilet en fonteintje, meterkast, L-vorm. woonk. m. muurkast, kurkvloer, half open keuken met extra bergr., open trap naar 1e verd. met overloop. Compl. badk., L-vorm. ouderslpk., 2 slpks., vaste trap 2e verd., overloop, CV-ruimte, bergruimte, 4e slpk. met vaste wast. Alg.: voorz. van C.V., groot zonnescherm, besloten tuin, carport en berging. Vr.pr. ƒ 117.500,- k.k. Te bevr. na 19.00 uur 04750-29328.

Hoensbroek: Nieuwstraat: nabij centrum gelegen WINKEL/WOONHUIS met winkel, dagverblijf, berging en twee geheel afzonderlijke woningen, waarvan een verhuurd en een ander voor eigen gebruik. C.v terstond te aanvaarden. Prijs ƒ 170.000,- k.k. Inl. Kerkhoffs Makelaardij O.G. Bock. Tel. 04490-73427

VOERENDAAL, halfvrijst. woonhuis met garage, 3 slpks., serre en gr. keuken, tot. opp. 288 m2. Vr.pr. ƒ 125.000,- k.k. Tel. 045-752629 op werkdagen na 18.00 uur.

Te k. of te h. WOONHUIS met garage, tel. 045-453929 na 19.00 uur.

HOENSBROEK Slakkenstr. 24 woonhuis met aparte zijingang en veel ruimte, gr. schuren en tuin waarin een kleiner vrijst. huis (verhuurd) waardoor de woonlasten laag zijn, vr.pr. ƒ 125.000,- k.k. Maak eens een afspraak! Tel. 045-227959.

Huis te koop 18 are, rustige omgeving. Adres: Ziepstr. 36, Neeroeteren (Maaseik), tel. 09-3211863176 of 06-3211866833.

Te k. gevr. ouder halfvrijst. of vrijst. WOONHUIS gel. in Z-Limburg. Beloning ƒ 250,- voor bruikbare info. Tel. 045-728597.

BEEK (Neerbeek). Ruim halfvrijst. woonhuis met garage, L-woonk., aanbouw over volle breedte met serre, woonkeuken m. aanbouwkeuk., 3 slk., badk. m. ligbad zolder, kelder en tuin. Vraagpr. ƒ 149.000,- k.k. Rob Dassen bv 04490-78431

MAASEIK - Neeroeteren (B) te k. luxe bungalow, pr.n.o.t. k. Tel. 09-32-11867132.

BRUNSSUM - Op de Vos. Uitst. gel. halfvrijst. woonhuis m. gr. tuin (v. priv.), rolluiken en gar., bwj.'76, perc. opp. 465 m2. Ind. beg.gr.: bet. entree, toilet en keuken berging, woonk. m. parket en houtkachel. 1e verd.: 3 slpks. met parket, badkamer met ligbad wastafel en 2e toilet, 2e verdieping zolder. Overname gunstige hypotheek, vr.pr. ƒ 164.000,-k.k. Tel. 045-353527 of 272413.

ECHT/Rijksweg Nrd. 21. Vrijst. woonh. met grote garage, 850m2 tuin met grote hobbyruimte. Nieuwe witte keuk. Nw. badk. Keurig pand. ƒ 159.000,- k.k. Tel. 04490-42550.

GELEEN (Zuid). Halfvrijst. woonhuis met garage, kelder, woonkamer, keuken met app., 3 slpk., badk. m. ligbad, bidet, 2e toilet en tuin op zuid. Goed onderhouden. Vraagpr. ƒ 167.000,- k.k. Rob Dassen bv 04490-78431.

GEULLE. Halvrijst. woonhuis met garage, woonk. met parketvl., keuken, 4 slaapk., badkamer, zolder, kelder, berging en een 30 mtr. diepe achtertuin Vraagpr. ƒ 149.000,- k.k. Rob Dassen bv 04490-78431.

Riante BOUWPERCELEN in Heerlen a/d Zandweg. Voor inl. V.O.C. tel. 045-740900, Grouwels/Daelmans, 043-254565 b.g.g. 043-641321.

SCHAESBERG/Veldstr. 17, halfvrijst. hoekp. met 52m2 winkelruimte grote garage, besloten tuin, 3 slpk., zolder, woonk. parketvl., aanbouwk. ƒ 145.00,- k.k. Tel. 04490-42550. Jos Storms O.G. Geleen.

MAASMECHELEN (B) te k. in pr.st. v. onderh. vrijst. woonhuis, zeer mooi. Gel. in bosrijke omg., 5 km v. grens. Tot. opp. 1.750 m2, Jagersln 16, tel. 09.3211761377.

NUTH, Burg. Creemerstr. 14, karakt. ruim herenh. met riante tuin (665 m2). Ind. ruime hal, woonk. 40 m2 met open haard, parketvl., aanbouwk., 3 slpks., badk. ligb., 2e toil., zolder (vaste tr.), 2 mansardek., kelder, c.v., ƒ 198.000,- k.k. Tel. 04490-42550 Jos Storms O.G. Geleen.

Te koop: in ROERMOND, Op de Meuleberg 2. Riant geleg. hoekapp. op 1e verd. Pr. ƒ 97.500,- k.k. Tel. 04750-32320/04405-2535.

Te k. in SCHINVELD ouder woonh. pr. ƒ 70.000,- k.k. Te bevr. 045-251115.

SPAUBEEK, Kerkstr. 4, halfvrijst. woonh. m. tuin en garage. Ind.: betegelde entree, luxe toilet, woonk. plus luxe open keuk. 1e verd.: 3 slpk., luxe badk. m. wast. en ligb. en 2e toilet. 2e verd.: zolder. Pand beschikt over een aantal roll. en is gestoff. Vr.pr. ƒ 158.500,- k.k. Aanv. op zeer korte termijn. Tel. 04493-1506.

Te k. oude WONING gel. op 500 m2 grond te Susteren Aardeweg. 04490-24846.

Te k. in VOERENDAAL, woonhuis met garage, vr.pr. ƒ 115.000,-k.k. Heerlerweg 31, tel. 045-753098

WELTEN, drive-in woning. Beg.gr. inp. gar., berging, toilet, gr. hal, hobby kamer met parketvl. Verd; kamer met openhaard en parket, ruime keuk., gr. balkon. 2e verd; 3 slaapk., badk. Tuin met overdekt terras. Vr.pr. ƒ 130.000,-kk. 045-717538

WIJNANDSRADE, Rhodestr. 5, woonhuis met gar., berg. en tuin. Ind. woonk. met open keuk., hobbyruimte, 3 slpkmrs., badk. met ligb. en 2e toil., bovenverd. voorz. v. rolluiken, beneden dubb. begl. Pr.n.o.t.k. Tel. 045-243397.

BOUWGROND in Maastricht a/d Tongerseweg. Voor inl. Grouwels/Daelmans, tel. 043-254565 b.g.g 043-641321.

Bedrijfsruimte

Te huur: grote FABRIEKSHAL te Weert, centraal gelegen bij E9, parkeerruimte met air-cond., ketelbuis, silo 2 grote kantel-poorten, toilet-groep, 1600 m2 met kantoren. 370 m. hoog. Elke gewenste indeling mogelijk via systeemwanden. Kan evt. uitgebreid worden met 440 m2 luxe kantoren met kantine/keuken. Direkt te aanvaarden. Makelaarskantoor Saelmans, Weert. Tel. 04950-33893.

Te huur : 400 m2 OPSLAGRUIMTE met seperate kantoorruimte. Gunstige ligging. Direkte aansluiting op het autosnelwegennet. Informatie telefonisch 045-441750

Carnavalsvereniging uit Heerlen zoekt LOODS of ruime garage voor het bouwen van een kleine carnavalswagen. Tel. 045-725302 b.g.g. 792675.

Te h. magazijn of bedrijfsruimte met kantoor, Grasbroekerweg HEERLEN ca. 400 m2, ƒ 1.500,- per mnd. Na 18.00 uur 045-721512.

Te huur BEDRIJFSRUIMTE op klein industrieterrein. Geschikt voor vele doeleinden. Opp. plm. 150 m2. Tel. 045-728658.

MAASTRICHT te h. bedrijfspand, ca. 330 m2, kantoor en magazijn. Aanv. direct. Inl. 04406-12934.

Bouwen/Verbouwen

1e keus Betonklinkers.
Met extra basalt-slijtlaag, in diverse maten en kleuren.
V.a. ƒ 13,50 /m2 excl. BTW. incl. vracht.
A-B-C-BETON, tel. 04490-55555.

Te koop KANTELPOORT plm. 2.50x2.50, met afstandsbediening, in nw.st., ƒ 1.000,-. 04492-1304.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Bouwmaterialen

KANTELDEUREN, roldeuren, sectiedeuren met of zonder afstandsbediening in 23 maten direkt leverbaar. Afstandsbediening computer gestuurd, geschikt voor alle soorten garagedeuren compl. met zender voor uw auto. Fa. Straten, Eijkskensweg 18, Geulle. 043-641044

Kanteldeuren en rolluiken bestellen? STRATEN Voerendaal bellen. Ook voor industrie. Tenelenweg 8-10. Tel. 045-750187.

DAMOISEAUX Heerlen verkoopt en verhuurt meer dan u denkt! (Verhuur zonder borg). Tel. 045-411930.

BETONKLINKERS sierbestrating en tuinmateriaal. Betonfabriek Gebrs. Creugers, Economiestr. 46, Hoensbroek. Tel. 045-213877. (achter Herschi).

Te k. rollen DAKLEER met of zonder leislag, v.a. ƒ 25,- per rol. Tel. 04490-22237.

Eiken VLOERPLANKEN, ƒ 60,- p.m2. Houthandel Landgraaf, 045-318518

Voor al uw STRAATWERK. Tel. 04920-11419.

Te k. kunststof SCHUIFPUI 3 br. 2.30 mtr. hoog; radiator 75 br. en 90 hoog; eiken balk, 3 mtr. en antenne. Pr. n.o.t.k. Tel. 045-752172.

VLOERTEGELS Janssen-Dings, va. ƒ 19,50 p/m2. De Hut 7, Gulpen. 04450-1970.

Te koop, KLINKERKEIEN en rubbertegels. Tel. 04492-3370

Te k. 2 alu. ROLSTEIGERS 10 en 4 mtr. hoog, en partij alu. ladders. 04490-22237.

Te k. BETONMOLEN, steigermaterialen, profielen en afrastering 50 m. Tel. 045-455763, Zonstr. 7, Kerkrade

Te k. BETONMOLEN, steigerklemmen, klapschragen, knipmachine CO-2 lassapp. 220v. Steenkruiwag. Vaesrade 101 A Nuth

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

In en om de tuin

Ruime voorraad TUINHOUT schitterende bielzen, planken, palen, schermen, rolborders enz. Bez. mog. Houth. Impreg, In de Cramer 18, Heerlen, 045-717733.

Vandaag nog modder en zand, morgen GAZON. Graszoden v.a. ƒ 3,25 per m2. Jawell 045-256423.

1e soort GRASZODEN ƒ 3,50 p.m2 va. 50 m gratis thuisbezorgd. Ook hele tuinaanleg goedkoop. Ook voor uw sierbestrating en opritten. Bel voor 'n vrijblijvende offerte. Tel. 045-323178.

Excl. eiken WINDSCHERMEN, eik. bielzen, vlonders, bruggen, tuinplanken, teelaarde enz. Houthandel Landgraaf, Buizerdweg 8, Ind. terr. Abdissenbosch, Landgraaf, 045-318518

HAAGCONIFEREN, 60 tot 160 cm hoog v.a. ƒ 5,50; Heidecontainerplanten, graszoden. Kerstbomen van 150 tot 300 cm. Kwekerij Dautzenberg, Euverem 16, Gulpen. Tel. 04450-2131.

GRATIS. Uw verenigingsnieuws op LD-TV. Tel. 045-739300.

HEERLEN DOUVE WEIEN

Aan de zuidkant van Heerlen is, tegenover het De Weverziekenhuis en met uitstekende verbindingen naar het stadscentrum en de doorgaande verkeersroutes, het plan Douve Weien gesitueerd. In dit plan heeft het Abp een complex van 128 huurappartementen, in 4 typen gerealiseerd.

Omringd door groen, een parkeerterrein en een afsluitbare parkeergarage voor 40 auto's, biedt het uit 16 woningverdiepingen bestaande gebouw een riant uitzicht over de omgeving.
Er zijn 4 verschillende typen met 1 of 2 slaapkamers, gesloten of open keuken, 1 of 2 balkons, ruime woonkamer, badkamer met vaste wastafel en ligbad, toilet, inpandige berging of berging op de begane grond en een ruime hal.
De woningen zijn degelijk afgewerkt (o.a. met hardhout) en optimaal geïsoleerd.

Huurprijs vanaf ƒ 518,30 per maand. (excl. servicekosten en overdekte parkeerplaats).

NEDU Valkenburgerweg 25A
6411 BM Heerlen.
Telefoon 045-710909.

Publikatie ABP Algemeen burgerlijk pensioenfonds

SITTARD
ƒ 280.000,– k.k.
OPEN HUIS zaterdag 29 en zondag 30 september van 14.00 uur tot 16.00 uur
Elsterweg 8. Mooi, vrijstaand landhuis met c.v., tuin en garage. Voor de realisatie van dit pand met zeer ruime indeling werd gebruik gemaakt van hoogwaardige materialen. Een object, dat U GEHEEL VRIJBLIJVEND van binnen moet zien.

SPAUBEEK
ƒ 280.000,– k.k.
Johan Frisostr. 35 - bungalow
Zeer geschikt voor echtpaar zonder kinderen. Uitstekend onderhouden. Perceelsoppervlakte 575 m². Indeling: entree, grote woonkamer, keuken, eet-/studeerkamer, 2 slaapkamers en keuken. Grote garage met extra berging/atelier.

HOENSBROEK
ƒ 260.000,– k.k. Ringstraat 6
Nabij het centrum gelegen, vrijstaande semi-bungalow op 329 m². Grote woonkamer, aanbouwkeuken, 4 slaapkamers, badkamer, kantoorruimte. Geheel onderkelderd en garage.

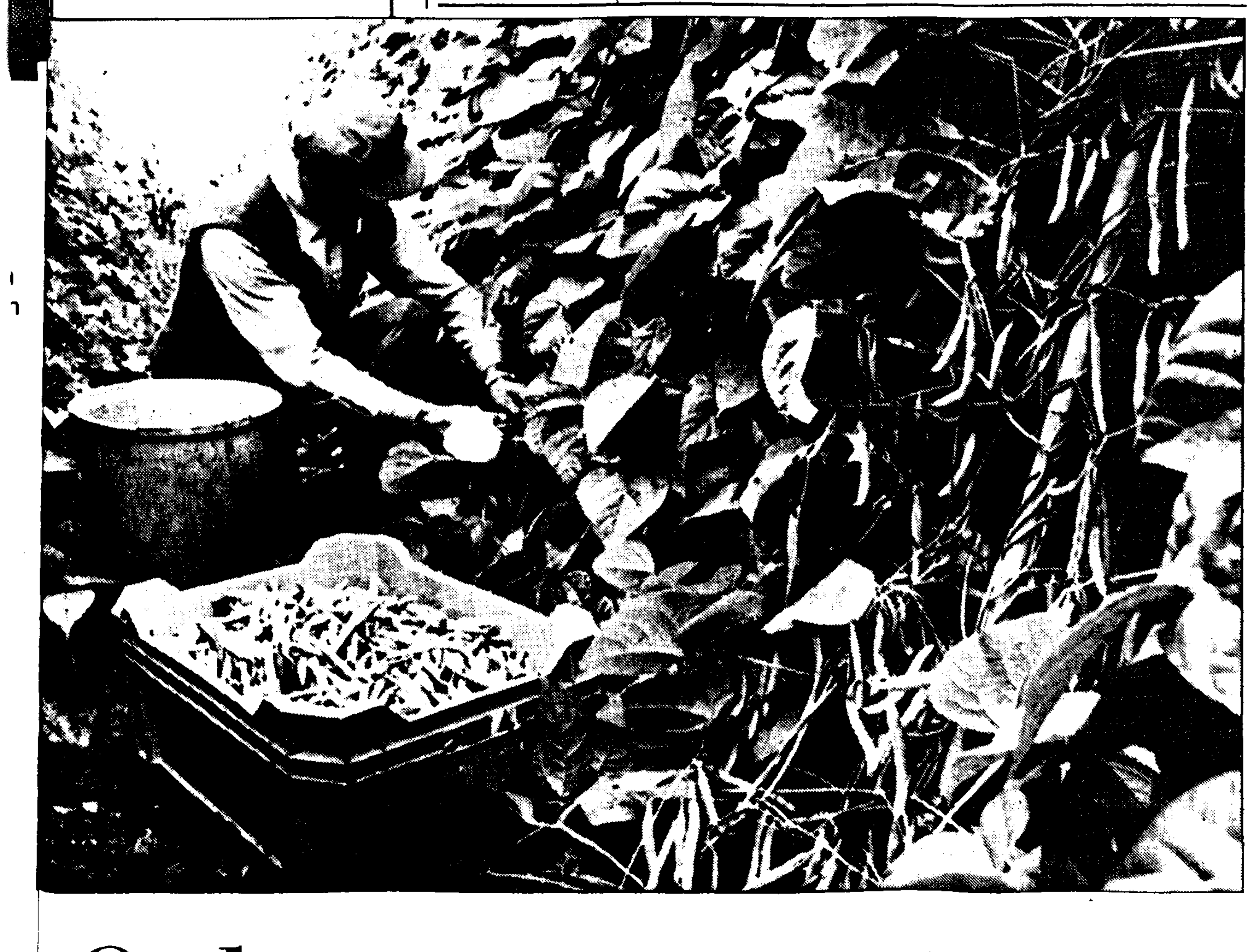
BRUNSSUM
ƒ 230.000,– k.k.
Oelovenstraat 36
Nabij het ziekenhuis. Ruim herenhuis met c.v., tuin en dubbele garage. Grote woonkamer, aanbouwkeuken, kantoor/berging, 3 royale slaapkamers, badkamer.

VERKOOPPLANNEN??
Wij zoeken panden in vooral
HOGERE PRIJSKLASSEN
Maak met ons kantoor een afspraak om
GEHEEL VRIJBLIJVEND EN KOSTELOOS
de verkoopmogelijkheden van uw pand te bespreken.

TROOST ONROEREND GOED, HEERLEN. TEL. 045-717976

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.
En de makelaar weet van wanten en kranten.

● *In oktober kan in eigen groente- en fruittuin nog flink wat geoogst worden. Deze maand is ook geschikt om vruchtbomen en -struiken te planten, als de grond tenminste niet te nat is.*

Vorig jaar meer dan 850.000 deelnemers

Actie energie besparen 15 oktober van start

Ruim 850.000 Nederlandse gezinnen hebben vorige stookseizoen meegedaan met de actie Zuinig Stoken/Zuinig Aan. Dat blijkt uit het jaarlijks onderzoek gehouden door bureau Intomart in opdracht van de VEGIN (verenigde gasbedrijven) en VEEN (electriciteitsbedrijven). De actie Zuinig Stoken/Zuinig Aan gaat half oktober weer van start.

De helft van die gezinnen heeft bespaard op het gasverbruik, een derde op het electriciteitsverbruik. De besparingen lopen per huishouden uiteen. Ruim de helft van het aantal deelnemers zegt meer dan 200 kubieke meter gas te hebben bespaard.

Bijna 65% van de Nederlandse gezinnen kent de actie die sinds een aantal jaren in geheel Nederland door de gas- en electriciteitsbedrijven wordt gehouden. Opvallend is dat ruim een kwart van de deelnemers van dit jaar voor de eerste keer meedeed, 21% voor de tweede keer, 23% voor de derde keer en 28% zelfs voor de vierde keer.

Belangrijkste redenen voor deelname waren; inzicht hebben in het verbruik (70%) en weten of of energiebesparing inderdaad mogelijk is (29%).

De actie geeft Nederlandse gezinnen de mogelijkheid om van oktober tot eind april via een speciaal verstrekte meterkaart wekelijks het energieverbruik bij te houden.

In deze krant wordt dan wekelijks een tabel met het streefverbruik, zowel in m3 als in geld, en een totaalstreefverbruik sinds de start van de aktie bekendgemaakt. Aan de hand van deze tabel kunt u nagaan of u de voorgaande week meer of minder energie hebt verbruikt dan past bij uw normaal jaarverbruik.

Aan de achterkant van de meterkaart kunt u ook weer het stroomverbruik bijhouden. Het streefverbruik is via de meterkaart makkelijk zelf uitrekenen. Ook dit seizoen krijgt u opnieuw de kans actief geld te besparen. Spring dus verstandig om met energie en vul daarom wekelijks de meterkaart in.

ZUINIG STOKEN — DOE MEE!

week:
van zondag:
t/m zaterdag:

Stooktabel uitgerekend voor u!

Bij een normaal jaarverbruik in m3 van:	hoort een streefverbruik voor de afgelopen week van: (meterkaart kolom 3)	Het weekstreefverbruik kost u:	en een totaal streefverbruik sinds 14 oktober 1990 (meterkaart kolom 4)

voorbeeld

TIP:

● *Zo ziet de wekelijks tabel in deze krant er dit stookseizoen uit.*

Opbrengst groente- en fruittuin lang houdbaar

en groot aantal stukjes grond in de oentetuin ligt nu braak. Als 't ed is zijn ze ook al gespit en volns het teeltplan voor volgend jaar aar nodig van mest voorzien. Het hoonhouden is een hele klus, nt de onkruiden groeien door, k als het kouder en kouder wordt. choffelen of wieden is de boodchap.

r wordt, nu de herfst al weer enke dagen oud is, nog steeds geoogst. oontjes, bietjes, wortels, schorseeren, knolselderij, zaaiuien. De oge bonen kunnen zo langzamernd gedopt en in blik worden opeslagen. Gedroogde uien kunnen p een goede plek hangend worden ewaard. Net zoals de bewaarkolen orden opgehangen. Een goed geentileerde kelder is ideaal om oenten en fruit te bewaren. In een chte kelder kan nog niet volgroeie bloemkool verder groeien door e planten, waarin al een bloem zit, een bak met vochtig turfmolm te lanten.

rei kan rond deze tijd in een bak et vochtig zand worden gezet, zoat de 'stammetjes' met kortgesneen loof voor direct gebruik bij de and zijn. Dat kunt u ook met seldeijknollen doen, waar u het loof van f gedraaid hebt - niet gesneden us. De wortels worden met een es tot enkele centimeters onder de nol weggesneden. Laat die gerooie knollen niet lang op het veld ligen!

uizenvraat

oolraap, bietjes en winterwortelen orden veelal ingekuild. Wees beacht op (woel)muizenvraat. In de elder bewaarde gewassen kunnen oor veld- en huismuizen worden aangevreten. De late aardappelen hebt u toch al uit de grond gehaald? Zo niet, dan snel doen, voordat de nog volgende najaarsregens de grond onbegaanbaar hebben gemaakt.

Chinese kool kan tegen zo'n 6 à 8 graden vorst, winterandijvie doorstaat ca. -4 graden. Ze kunnen beide in vochtig zand staand in de kelder bewaard worden. Ze moeten dan wel vóór de vorst zijn binnengehaald.
Hebt u in september nog spinazie en veldsla gezaaid, houd dan sparretakken bij de hand om tussen het gewas te steken als er strenge vorst wordt verwacht.

Volgroeide, maar nog groene tomaten kunnen aardig bijkleuren als ze in de turfmolm worden gelegd zonder dat ze elkaar raken. De temperatuur moet wel zo'n 15 graden bedragen om ze rood te laten worden. Kruiden als karwij, pepermunt, tijm en lavendel zult u bij bar winterweer ook moeten beschermen met sparretakken. Rozemarijn zult u zelfs binnen moeten halen om bevriezen te voorkomen.
De aspergebedden vragen hun bemesting en de tweede helft van oktober kunnen de witlofwortels worden geoogst en 'opgezet'.

Fruittuin

De grond rondom de stammen van vruchtbomen, de boomspiegel, moet vrij van onkruid zijn gemaakt en voorzien van ruige mest. Leg lijmbanden aan om de wintervlinder de toegang tot de kroon te ontzeggen. Het zijn de vleugelloze wijfjes die tegen de stam opkruipen om bovenin eitjes te leggen.
Nog steeds zijn er vruchten die geplukt kunnen worden. Het zullen voornamelijk bewaarrassen zijn die bij een temperatuur van 4 graden lang goed kunnen blijven. Sommige wel tot het voorjaar. Kweeperen (voor jam!) worden geplukt vlak voordat het gaat vriezen.

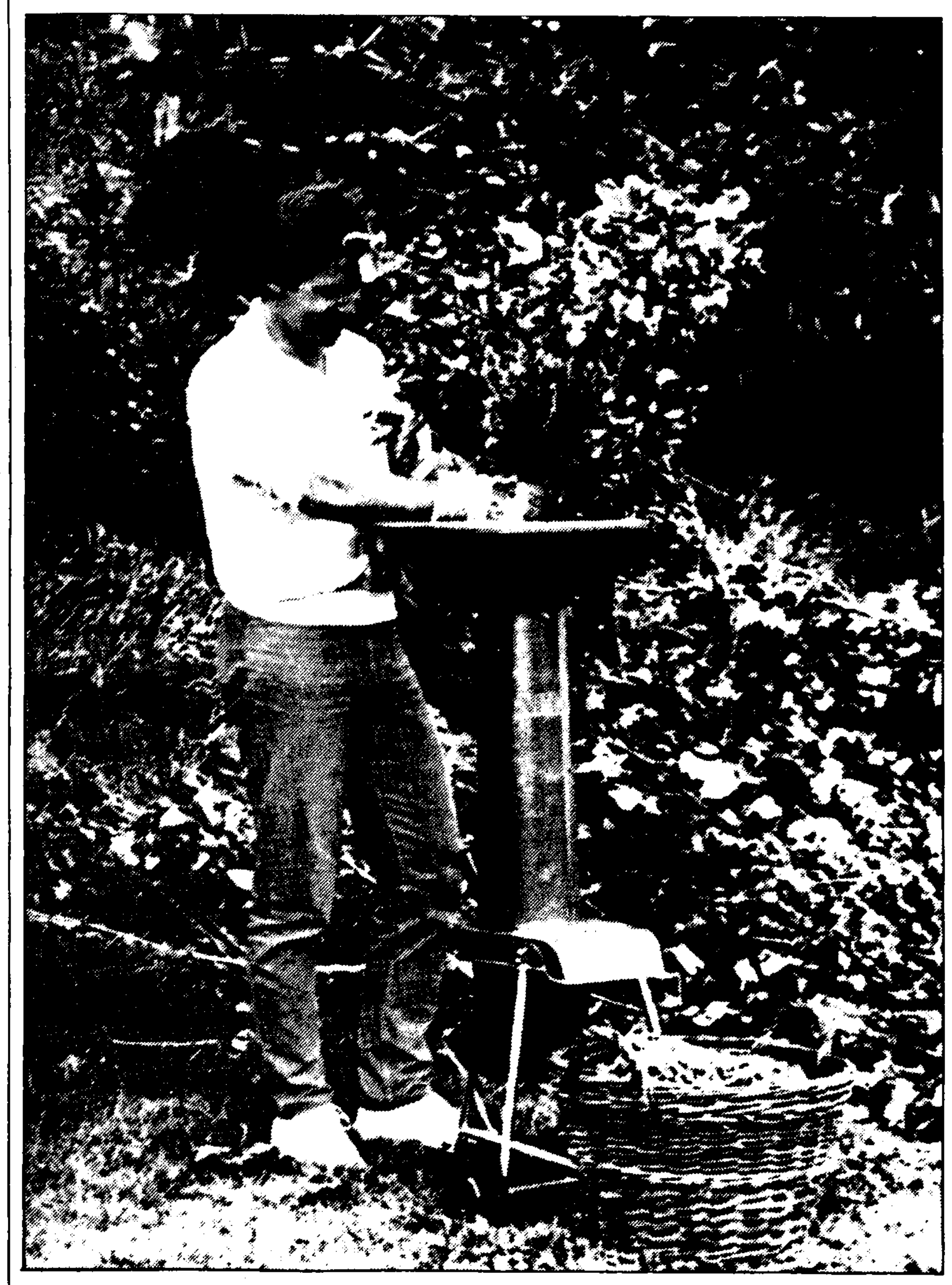
Walnoten zijn rijp als ze afvallen. 'Valrijp' heet dat. Dit betekent dat u dagelijks de vruchten moet rapen. 'Knuppelen', d.i. een dikke stok in de boomkruin gooien om de noten te raken, kan beschadigingen aan de takken teweegbrengen.
Hazelnoten zijn rijp als ze gemakkelijk loslaten. U merkt het trouwens wel aan de spechten, die hun nootjes komen kraken!

Plantmaand

Oktober is voor veel vruchtbomen en -struiken een goede plantmaand, als de grond tenminste niet te nat is. Maar abrikoos, walnoot, kweepeer, braam en perzik kunnen beter in het voorjaar worden geplant. Weet welke rassen en vormen u koopt. In een kleine tuin geen hoogstammen zetten. Kies de spil- of struikvorm. De grondwaterstand mag niet lager zijn dan 2 meter of hoger dan zo'n 80 cm. Eén meter is wel 't gunstigst.

Er zijn de laatste jaren veel bessenop-stam te koop. Gemakkelijk plukken, maar de opbrengst is aanmerkelijk minder dan van een goed onderhouden struik.

Voor verplanten van bomen die nog maar 3 of 4 jaar staan is het nu ook de tijd. Laat de wortelkluit zo groot mogelijk zijn in verband met de hergroei. Maak tevoren het plantgat diep genoeg, en zet er een paal in. Bij een tamelijk grote boom kan het nodig zijn tuidraden aan te brengen tegen het scheefwaaien.

● *Een handige handleiding voor tuinierders die milieubewust willen werken.*

Handleiding voor zelf composteren

Een heleboel spullen die vaak achteloos in de vuilniszak verdwijnen kunnen opnieuw gebruikt worden. Afval uit de tuin (afgemaaid gras, snoeisel van struiken en bomen), organische stoffen uit de keuken zoals voedselresten. het 'afsnijsel' van groenten, enz. kunnen uitstekend 'gerecycled' worden tot compost, dat de tuin van nieuwe, gezonde meststof voorziet. Je kunt ook wel kunstmest kopen, maar je weet dan niet altijd helemaal precies wat daarin zit.

Zelf composteren van organische stoffen uit tuin en keuken heeft een aantal voordelen: je weet dat je onschadelijke stoffen verwerkt en het ontlast de huisvuilcontainer (dus ook de nationale afvalberg).

Om het natuurlijke verwerkingsproces te versnellen, is 'verhakselen' van al die stoffen een goede methode. Een fabrikant van zulke machines heeft een brochure samengesteld waarin talloze praktische tips zijn samengevat. 'Bio-Raadgever' heet die uitgave; de Universiteit van Innsbruck heeft er haar medewerking aan verleend.

In tuincentra, dhz-zaken, bouwmarkten, enz. is de brochure gratis verkrijgbaar, maar kan ook telefonisch worden aangevraagd bij Al-Ko International in Hengelo: ☎ 074-439955.

Flexibele tegellijm

Sommige ondergronden geven bij het aanbrengen van wand- of vloertegels wel eens wat last. Oppervlakken die met multiplex geëgaliseerd zijn bijvoorbeeld kunnen enigszins 'werken', hetgeen op den duur zichtbaar kan worden in de voegen van de tegels die erop gelijmd zijn. Ook een tegelvloer waarin vloerverwarming is aangelegd, geeft soms problemen.
Een nieuwe tegellijm op poederbasis heet 'Vast en Zeker Flexibel'. Na uitharding blijft de lijm enigszins elastisch en kan dus het krimpen of uitzetten van de ondergrond opvangen. De lijm is voor een doe-het-zelver gemakkelijk verwerkbaar en heeft een hoge kleefkracht. Dus ook op gladde ondergronden zoals gipsbouwplaat of een oude tegellaag blijven de tegels na het aanbrengen goed 'zitten', zonder weg te zakken.
Het is uiteraard van belang een oude tegellaag waarop een nieuwe aangebracht wordt, goed voor te bereiden: controleren op vastheid en grondig reinigen en ontvetten.
De nieuwe flexibele tegellijm is o.a. in bouwmarkten verkrijgbaar.

● *De tegellijm wordt in groot- en kleinverpakking geleverd*

Belangstelling voor zonneboilers boven verwachting

Het ministerie van Economische Zaken heeft het budget voor het subsidiëren van investeringen in zonne-energie voor dit jaar met drie miljoen gulden verhoogd tot tien miljoen gulden. Er zijn meer aanvragen voor subsidie voor zonneboilers ingediend dan verwacht.

Op de aanschaf van zonneboilers wordt 40 procent subsidie verstrekt. De regeling ging twee jaar geleden in. Sindsdien zijn 1185 aanvragen gehonoreerd, waarvan een kleine achthonderd voor het verwarmen van water in woningen. Ruim de helft van de subsidie-aanvragen kwam van nutsbedrijven, die de apparaten op hun beurt verhuren. Onder de rgeling vallen overigens ook zonnecellen, die gebruikt kunnen worden voor elektrische apparaten in caravans, tuinhuisjes en energiezuinige verlichting.

Er zijn inmiddels enkele duizenden zonneboilers geïnstalleerd in ons land.

Het streefgetal in de nota energiebesparing van de regering is 300.000 in het jaar 2010.

Consumentenbond:

Waterverdunbare verf is goed alternatief

De nieuwe, met water verdunbare verven gaan langer mee en zijn minder schadelijk voor het milieu dan de traditionele (alkyd)glansverven. Ze zijn echter wat moeilijker aan te brengen, geven een wat minder fraaie afwerking en zijn iets duurder.

Dat concludeert de Consumentenbond na een onderzoek naar veertig hoogglansverven en dekkende beitsen. De uitslag staat in de Consumentengids van oktober. Volgens de bond zijn waterverdunbare verven al met al een goed alternatief voor de alkydglansverven.

Volgens de Consumentenbond is het onjuist om te veronderstellen dat de met water verdunbare verven niet schadelijk zijn voor het milieu. Ze zijn wel minder schadelijk dan de traditionele verven, die terpentine bevatten en daarom bijdragen aan smogvorming. Deze traditionele glansverven bestaan voor zo'n 50 procent uit organische oplosmiddelen. De nieuwe verven bevatten echter nog altijd zo'n 10 procent oplosmiddelen.

De met water verdunde verven verdienen wel de voorkeur, maar 'milieuvriendelijk' zijn ze niet, aldus de Consumentenbond. De consumentenorganisatie vindt dan ook dat die aanduiding in de reclame onmiddellijk gestaakt moet worden.

overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente 27 september 1990

De situatie op de geld- en kapitaalmarkt is deze week verder verslechterd. Dit onder invloed van de toenemende internationale spanningen. Een aantal hypotheek-aanbieders heeft deze ontwikkelingen aangegrepen om de rentetarieven voor hypotheken te verhogen. In dit overzicht zijn de laatste wijzigingen aangebracht.

				rentepercentages		
Naam bank		rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constant 35,1 %	50 %
ABN	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,90	6,15	4,02
ABN	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,90	6,15	4,02
ABN	spaarhyp.	15 jaar	1,00	10.30	6,44	4,25
ABN	ann. hyp.	variabel	1,50	9,40	6,52	5,00
ABN	ann. hyp.	5 jaar	1,50	9,70	6,73	5,15
ABP	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,40	5,76	3,71
ABP	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,40	5,76	3,71
ABP	spaarhyp.	15 jaar	1,00	9,40	5,76	3,71
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,20	6,35	4,87
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,20	6,35	4,87
AEGON	spaarhyp.	5/10 jr.	1,25	9,60	5,95	3,86
AEGON	spaarhyp.	15/20 jr.	1,25	9,60	5,95	3,86
AMRO	spaarhyp.	2 jaar	1,00	9,90	6,13	4,00
AMRO	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,90	6,13	4,00
AMRO	spaarhyp.	15 jaar	1,00	10,30	6,43	4,23
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	5 jaar	1,00	9,50	5,85	3,79
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	10 jaar	1,00	9,70	6,00	3,90
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	15 jaar	1,00	9,70	6,00	3,90
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,20	6,35	4,87
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,40	6,48	4,97
CDK-bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,50	5,86	3,79
CDK-bank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,60	5,93	3,85
CDK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,10	6,27	4,82
CDK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,42	4,92
Centraal Beheer	spaar gar.h.	5/10 jr	0,00	9,60	5,88	3,81
Centraal Beheer	spaar gar.h.	15/20 jr	0,00	9,60	5,88	3,81
Centrale Volksbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,50	5,86	3,79
Centrale Volksbank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,70	6,00	3,91
Centrale Volksbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,20	6,35	4,87
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,40	6,48	4,97
Direktbank	besp-dir.h.	5 jaar	1,00	9,60	5,85	3,76
Nationale Ned.	spaarhyp.	5/10 jr	1,25	9,60	5,95	3,86
Nationale Ned.	spaarhyp.	15/20 jr	1,25	9,60	5,95	3,86
NMB	ann. hyp.	1 jaar	1,50	9,50	6,59	5,05
NMB	ann. hyp.	5 jaar	1,50	9,70	6,73	5,15
Pancratiusbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,40	5,78	3,73
Pancratiusbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,50	5,86	3,79
Pancratiusbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,20	6,35	4,87
Pancratiusbank	ann. hyp.	ideaal	1,00	9,20	6,35	4,87
Postbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,80	6,07	3,96
Postbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,80	6,07	3,96
Postbank	spaarhyp.	12 jaar	1,00	10,00	6,21	4,07
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,40	6,36	4,87
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,60	6,50	4,98
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	3 jaar	1,00	9,50	5,84	3,77
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	10 jaar	1,00	9,60	5,91	3,83
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	stabiel	1,00	9,60	5,91	3,83
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	var/1 jr	1,00	8,90	6,11	[illegible]
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	4/5 jr	1,00	9,40	6,48	4,97
Spaarbank Limburg	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,40	5,78	3,73
Spaarbank Limburg	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,50	5,86	3,79
Spaarbank Limburg	ann. hyp.	1 jaar	1,00	8,80	6,07	4,66
Spaarbank Limburg	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,20	6,35	4,87
Westland Utrecht	lage last h.	7 jaar	1,00	9,80	6,04	3,92
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	5 jaar	1,00	9,30	5,70	3,66
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	10 jaar	1,00	9,30	5,70	3,66

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheken met gemeentegarantie.
De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek.
De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. ƒ 150.000,–.
Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden.
Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

TE KOOP

AMSTENRADE: „Uitstekend gelegen, ruim halfvrijstaand woonhuis met garage!". Ind.: hal, woon/eetkeuken m. compl. inr. woonk. (43 m²) m. open haard, grote bijkeuken m. douche, 3 slaapk., badk. m. ligb. en v.w. Perc.opp. 305 m². Bwjr. 1971. Nieuwe c.v.-ketel. Geh. pand voorz. v. rolluiken. Perfekte staat v. onderh. Vraagpr. ƒ 169.000,– k.k. Aanv. in overleg, desgewenst op korte termijn.

HEERLEN: „Sfeervol herenhuis op loopafstand van het centrum!" Ind.: kelder, hal, woonk. (35 m²) m. open haard, keuken, berging, 3 ruime slaapk., grote badk. m. ligb., douche, 2e toilet en 2 v.w.-vliering. Bwjr. 1926. Pand is voll. gerenoveerd. Prijs ƒ 144.000,– k.k. Aanv. in overleg.

HEERLEN/CENTRUM: „Sfeervolle en degelijke bovenwoning!" Ind.: kelder, woonk. m. open haard en parketvl., keuken m. moderne inr., 2 ruime slaapk., badk. m. ligb., douche, 2e toilet en v.w. Vraagpr. ƒ 108.000,– k.k. Aanv. direkt.

HEERLEN: „Halfvrijstaand woonhuis met berging!" Ind.: kelder, hal, woonk. m. open haard, ruime keuken, 3 slaapk., badk., zolder. Mogelijkh. v. garage. Ged. dubbel beglaasd en roll. Diepe achtertuin. Vraagpr. ƒ 95.000,– k.k. Aanv. direkt.

HEERLEN/WELTEN: „Mooi ruim appartement!" Ind.: kelder, hal, flinke woonk. m. balkon, ruime woon/eetkeuken, 2 slaapk., badk. m. ligb. en v.w. Prijs ƒ 110.000,– k.k. Aanv. op korte termijn.

HEERLEN/WELTEN: „Prettig wonen in een moderne wijk!" Woonk. m. eigen parkeerpl. in overdekte parkeerruimte. Ind.: woonk. m. open keuken (11.50×3.26/5.20/3.26). Nieuwe, lichte keuken-inr. (nov. '89), berging, 3 slaapk., badk., zolder. Diepe achtertuin. Geen bebouwing achter. Geïsoleerd. Ged. dubbel beglaasd. Mogelijke rijksbijdrage ƒ 5.000,–. Vraagpr. ƒ 137.500,– k.k. Aanv. in overleg.

HEERLEN: „Zeer luxe woning in jonge buurt!" Ind.: hal, mooie woonk., droomkeuken (pas 2 jaar oud), berging, 3 slaapk., badk. m. douche en v.w., zolder. Geïsoleerd, ged. dubbel beglaasd. Rolluiken. Bwjr. 1983. Mogelijke rijksbijdrage ƒ 7.500,–. Vraagpr. ƒ 125.000,– k.k. Aanv. op korte termijn.

BRUNSSUM: „Prima gelegen woonhuis met garage!" Ind.: kelder, woonk. m. sier open haard, keuken, verwarmde berging, garage, 4 slaapk., badk. Achtertuin 20 m diep. Prijs ƒ 1[illegible].000,– k.k. incl. vloerbed., glas- en overgord. en luxaflex. Aanv. direkt.

NIEUWBOUW

HOENSBROEK: Prof. Eijkmanlaan
Nog slechts 4 van deze degelijk en luxe uitgevoerde halfvrijstaande herenhuizen met garage. Koopprijs ƒ 167.250,– v.o.n. Eenmalige rijksbijdrage ƒ 6.500,–. Aanv. direkt.

TE HUUR

HEERLEN: Vooroorlogs, geheel gerenoveerd vrijstaand herenhuis op prima ligging. Huurprijs ƒ 1.800,– p.m. Aanv. direkt.

„De makelaar in tevredenheid"

NEDU MAKELAARDIJ
beheer/verhuur o.g. • makelaardij • taxaties • hypotheken • assurantiën

Valkenburgerweg 25A, 6411 BM Heerlen
Telefoonnummer zaterdag tussen 9.00 en 13.00 uur 043-645352
Telefoonnummer maandag t/m vrijdag 045-710909

Bouw uw droomhuis in Sittard Zuid

U wilt graag zelf bepalen hoe u woont? Alleen de juiste bouwgrond heeft u nog niet gevonden? Moet u toch eens met Grouwels/Daelmans bellen. Want ons project Beekdal in Sittard is misschien wel precies wat u zoekt.

Fase 2 van het plan Beekdal bestaat uit een onbepaald aantal vrije sector kavels. Onbepaald, omdat u zelf de afmetingen van uw bouwkavel kunt bepalen. De minimumprijs van een kavel is f 33.500,- v.o.n. (260 m²).

Winkel- en recreatiemogelijkheden zijn er in Sittard genoeg. Het centrum ligt op loopafstand (15 min.) van uw toekomstige huis. Een basisschool ligt in de buurt. Grenzend aan het plan Beekdal ligt het stadspark en de vijver.

Geïnteresseerd? Bel dan vandaag nog voor meer informatie. De heer Roger Grouwels staat u onder telefoonnr.: 048 - 641321 graag te woord.

Belt u liever tijdens kantooruren, dan kunt u ons bereiken op telefoonnr.: 043-254565.

grouwels/daelmans b.v.

Het Bat 18, 6211 EZ Maastricht
Telefoon: 043 - 254565
Telefax: 043 - 252699

KÖMMERLING KUNSTSTOF KOZIJNEN

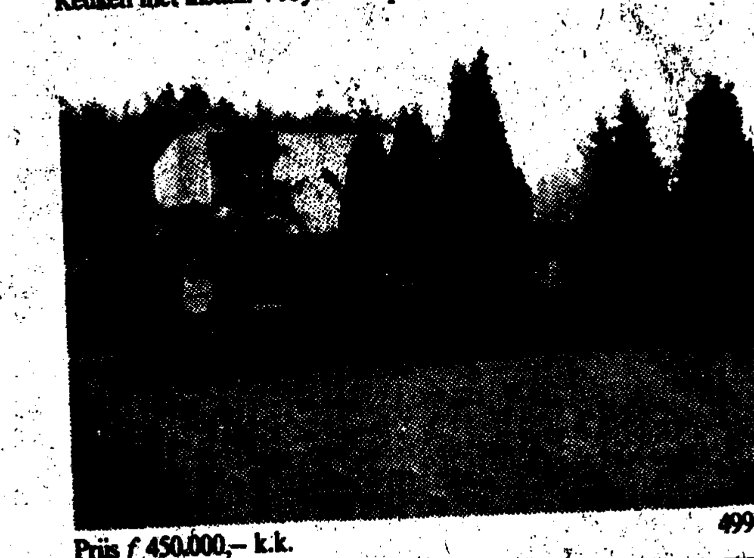
Kunststof Brunssum

BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW

Beter wonen begint met Stienstra

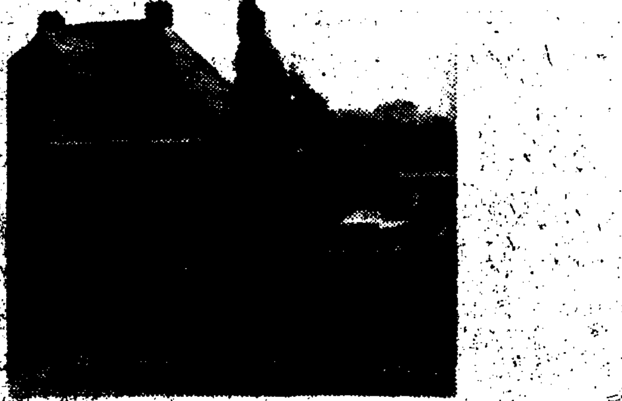
Stienstra heeft een zeer uitgebreid huizenaanbod in elke prijsklasse in heel Zuid-Limburg. In deze aanbieding is slechts een beperkt aantal genoemd. Vindt u het huis van uw keuze niet of zoekt u in een andere regio? Vraag dan ons Huizenmagazine aan of maak uw wensen aan ons kenbaar.

VOERENDAAL H
Op zeer goede ligging en woonstand gel. villa met fraaie tuin en inpand. gar. voor 2 auto's. Living 50 m² met openhaardpartij. Keuken met install. 4 royale slaapk. 2 badk. Perceelsopp. 2730 m².

Prijs ƒ 450.000,– k.k. 4994

BRUNSSUM H
Goed gel. woonhuis met gar. en mooie tuin op het zuiden, grenzend aan wandelparkje. Opp. 372 m² Kelder. Woon/eetkamer. Keuken. Tuink. Ged. overdekt terras. Grote slaapk. en 2 kleine slaapk. Douche. Vaste trap naar bergzolder. Deels dubb. begl. en roll.

Prijs ƒ 139.000,– k.k. 4878

HOENSBROEK H
Centrum. Woonhuis met c.v., terras en dubb. gar. 3 kelderruimten. Part.: Entree. Woonk. Eetk. Keuken. Kantoorruimte. Bet. badk. met ligb. Ged. overdekt terras ca. 55 m². 1e verd.: Woonk. Keuken. Badk. met douche. Slaapk. 2e verd.: Woonk./keuken. Berging/badk. met douche. C.v.-ruimte.

Prijs ƒ 187.000,– k.k. 5172

KERKRADE H
Chevremont. Halfvrijst. woonhuis. 4 kelderruimtes. Royale woonk. Eetkeuken. Gar. ca. 75 m². Tuin ca. 50 m. diep met zwembad. Badk. met douche. Serre. 6 slaapk. Bergzolder.
Prijs ƒ 185.000,– k.k.
Eventueel kan hierbij een kantoorruimte van 75 m² op verd. gekocht worden. Prijs ƒ 75.000,– k.k.
Prijs ƒ 260.000,– k.k. 5050

KERKRADE H
Chevremont, Schitterend halfvrijst. herenhuis met kelder. Werkk. Eiken keuken met app. Woonk. ca. 60 m² met openhaard en boeren plav.vl. en vloerverwarming. Carport. Gar. Tuin met terras 35 m. diep. 3 slaapk. Badk. met o.a. ligb. en douche. 2e verd. 2 slaapk. Het woonhuis is ged. voorzien van roll. en dubb. begl. Opp. ca. 569 m².
Prijs ƒ 269.000,– k.k. 4979

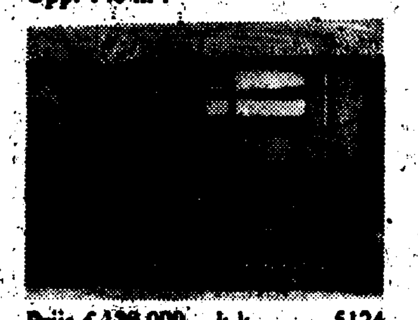
NIEUWENHAGEN H
Uitst. onderhouden karakteristiek vrijst. landhuis met grote tuin en gar. Sout.: hobbyruimte ca. 45 m², prov.kelder ca. 14 m². Part.: Hal. Garder. hoek. Living ca. 60 m² met niveauverschil, openhaard. Keuken met compl. install. en app. o.a. koelkast. Bijkeuken. 4 slaapk. Dakterras 24 m². Luxe badk. met o.a. ligbad en 2e toilet, dubb. v.w. 2e verd. 2 slaapk.
Prijs ƒ 330.000,– k.k. 4975

SCHAESBERG H
Royaal, zeer goed gel. herenhuis met mooie tuin rondom en gar. Hal. Living ca. 32 m². Aparte keuken met luxe install. Badk. met douche. 3 slaapk. Zolder. De woning is gel. nabij Brunssummerheide.

Prijs ƒ 229.000,– k.k. 4988

BOCHOLTZ H
Bloemenwijk. Goed onderhouden woonhuis met tuin en berging. Entree. Bergkast. Woonk. met ged. open keuken tot. 33 m². 2 slaapk. Mogelijkh. voor 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bergzolder. Bouwjr. 1972. Opp. 146 m².

Prijs ƒ 129.000,– k.k. 5124

BRUNSSUM H
Langeberg. Goed onderhouden woonhuis met tuin. Kelder. Bet. hal. Woonk. met plankenvloer. Royale eetkeuken. Badk. met douche en toilet. 3 slaapk. Zolder. Hardh. koz. Mogelijkh. voor gar.
Prijs ƒ 99.500,– k.k. 5192

EYGELSHOVEN H
Waubacherveld. Royaal woonhuis met div. kelders, gar. en tuin. Living ca. 36 m² met openhaard. 4 slaapk. Badk. met ligbad en toilet. Gehele woonhuis met dubb. begl. Rustige ligging.

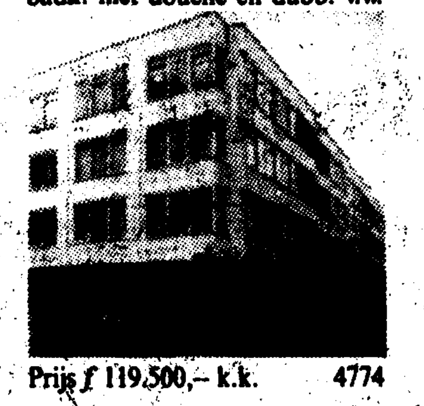

Prijs ƒ 159.500,– k.k. 5120

EYGELSHOVEN H
Aan de bosrand, in nieuwbouwwijk gel., royaal halfvrijst. woonhuis met tuin en gar. Living tot. 40 m² met keuken met kunstst. install. 3 slaapk. Badk. met ligb. Vaste trap naar zolder alw. mogelijkh. voor 4e slaapk. Het pand is zeer goed geïsol. en voorzien van dubb. begl. en hardh. koz.
Prijs ƒ 197.623,– v.o.n. 110

EYGELSHOVEN H
Zeer goed geïsol. vrijst. woonhuis met inpand. gar. en royale tuin (goede bezonning). Living ca. 40 m², schuifpui, aparte keuken met kunststof install. Bijkeuken. 4 slaapk. Badk. met ligb. Bergzolder. Zeer rustig gel. in luxe woonwijk nabij bosrand.
Prijs ƒ 217.500,– v.o.n. 120

HEERLEN H
Centrum. Comfort. en modern éénslaapk. app. met riant uitzicht, gel. op de derde etage. Afsluitbare hal en fietsenberging. Liftinstall. en trappenhuis. 3e etage: Berging. Woonk. ca. 30 m². Aparte keuken met moderne install. en app. Slaapk. ca 16 m². Garderobe-nis. Geh. betegelde badk. met douche en dubb. v.w.

Prijs ƒ 119.500,– k.k. 4774

HEERLEN H
Noord. Royaal winkelwoonhuis met gar., tuin, kelder, en berging. Winkelruimte ca 65 m². Opslagmogelijkh. Aparte entree voor woonged. op 1e verd. L-vorm. woonk. Aparte keuken met install. Badk. met ligb. 4 slaapk. Zolder.

Prijs ƒ 145.000,– k.k. 5140

HEERLEN H
Heksenberg. Uitst. onderhouden woonhuis met tuin, berging en kelder. Aparte eetkeuken. Woonk. Fraaie serre. 4 slaapk. Bet. badk. Nagenoeg geh. voorzien van kunststof koz., thermopane begl. en roll.
Prijs ƒ 103.000,– k.k. 5143

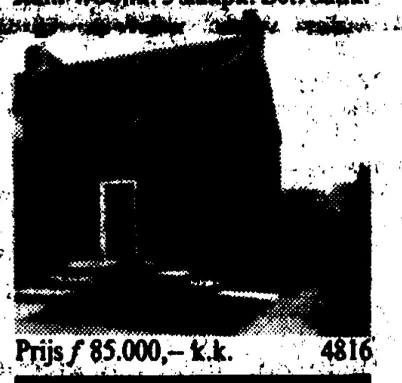
HEERLEN H
Heerlerheide. App. op 2e etage met kelderberging. Woonk. met plav.vl. Keuken. 2 slaapk. Luxe badk. met douche, 2 balkons. Bergruimte.
Prijs ƒ 83.000,– k.k. 5147

HEERLEN H
Heksenberg. Nabij winkelcentrum gel. 2 slaapk. app. Hal. Woonk. ca. 20 m². Dichte keuken. 2 slaapk. Badk. met douche.
Prijs ƒ 56.000,– k.k. 5146

HEERLEN H
Rennemig. Halfvrijst. woonhuis met tuin en berging. Woonkamer. Luxe eiken keuken met install. Mogelijkh. voor gar. Badk. met douche en 2e toilet. 3 slaapk. Zolder. Nagenoeg geh. voorzien van roll. Evt. subs. overdraagbaar.
Prijs ƒ 129.000,– k.k. 4963

HEERLEN H
Heerlerheide. Ruim woonhuis met tuin en berging. 4 slaapk. Royale woonk. met parketvl. en balkon. Aparte eetkeuken. Badk. met douche. Goed geïsol. en met blijvend vrij uitzicht over natuurgebied.
Prijs ƒ 87.500,– k.k. 4546

HEERLEN H
Schaesbergerveld. Woonhuis met kelder, zolder en tuin gel. op het zuiden. Aparte eetkeuken met install. Woonk. 3 slaapk. Bet. badk.

Prijs ƒ 85.000,– k.k. 4816

OPEN HUIS
Maandag 1 oktober as
van 17.00-19.00 uur
Adres: Rotterdamstraat 58

HEERLEN H
Centrum. Goed onderhouden herenhuis op rustige lokatie. Voorraadkelder. L-vorm. woonk. ca. 40 m² met openhaard en schuifpui. Luxe keukeninstall. met app. Tuin/terras zode achterom. 3 slaapk. Badk. met ligbad en 2e toilet. 2e verd.: 4e slaapk. en bergruimten.
Prijs ƒ 169.500,– k.k. 4832

HEERLEN H
Welten. Ruime drive-in won. die door een uitgekiende ind. een max. aan leefruimte biedt. Sout. Gar./berging. Hobbyk. en toegang tot tuin. 1e verd. woonk. met open haard ca. 33 m². Gesl. keuken met mod. witte install. incl. app. 2e verd. 3 ruime slaapk. en badk.
Prijs ƒ 125.000,– k.k. 4760

HEERLEN H
Heksenberg. Royaal type herenhuis met tuin en berging. Keuken. Woonk. 4 slaapk. Badk. met 2e toilet. Zolder.
Prijs ƒ 95.000,– k.k. 5148

HOENSBROEK H
Vrijstaand woonhuis met mogelijkh. voor garage. Prov.kelder. Woonk. met haardkanaal. Dichte keuken. Bijkeuken. Tuin 10 m. diep. 3 slaapk. Badk. Ruime bergzolder. Bwjr. ca. 1962.
Prijs ƒ 129.500,– k.k. 4195

HOENSBROEK H
Halfvrijst. woonhuis met gar. en blijvend vrij uitzicht. Woonk. met parket. Halfopen keuken 37 m². Schitterende, ruime omsloten tuin. 3 slaapk. Badk. Zolder. Hardh. koz. Beneden dubb. begl. Spouw- en dakisol. Woningscheidende spouwmuur. Leien dak. Bwjr. 1980.
Prijs ƒ 145.000,– k.k. 4160

KERKRADE H
Kaalheide. Halfvrijst. woonhuis met kelder. Kantoorruimte. Inpand. gar. L-vorm. woonk. Open keuken. Tuin met veel privacy. 3 slaapk. Badk. met ligb.
Prijs ƒ 135.000,– k.k. 4849

MERKELBEEK H
Gezellig woonhuis met terras en mogelijkh. voor garage. Kelder. Royale woonk. Keuken. Bijkeuken. Badk. met o.a. douche. 2 grote slaapk. Vaste trap naar zolder met 3e slaapk. Bergruimte.
Prijs ƒ [illegible].000,– k.k. 5126

SIMPELVELD H
Sweyer. Uitst. onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Keuken met plav. vl. en luxe eiken install. Tuin met goede bezonning. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar een ruime zolder. Bwjr. 1981. opp. 153 m².
Prijs ƒ 155.000,– k.k. 5190

UBACH O/WORMS H
Rimburg. Uitst. onderhouden en gerenoveerd woonhuis met tuin. Bwjr. 1896. Royale hal. Woonk. ca. 49 m². Keuken met compl. install. Badk. met douche. 3 slaapk. 2e verd. via vaste trap bereikbaar. 2 slaapk. Bergzolder.

Prijs ƒ 175.000,– k.k. 4989

UBACH O/WORMS H
Halfvrijst. woonhuis met inpand. gar., berging en tuin. Woonk. 42 m². Dichte keuken met compl. eiken install. 3 royale slaapk. Badk. met ligbad.
Prijs ƒ 149.000,– k.k. 4620

UBACH O/WORMS H
Uitst. onderhouden appartement op de 2e verd. gel. Ruime woonk. Ged. open keuken met aanrechtcomb. Balkon. 2 slaapk.. Badk. met douche. De woning is ged. voorz. van roll. en dubb. begl. Lift aanwezig.
Prijs ƒ 89.000,– k.k. 5189

UBACH O/WORMS H
Uitst. onderhouden halfvrijst. woonhuis met grote tuin en dubb. gar. Living ca 36 m². Luxe plav. vl. Keuken met compl. install. incl. app. Tuin 48 m. diep met tuinhuis, zwembad, terras en vijver. 3 slaapk. Badk. met ligb. Ruime bergzolder ca. 38 m². Ged. roll. en dubb. begl. Het pand is voor vele doeleinden geschikt.
Prijs ƒ 159.000,– k.k. 5188

VOERENDAAL H
Lindelauf. Uitst. onderhouden woonhuis met fraai aangelegde tuin en tuinberging. Royale doorzonwoonk. met degelijke parketvl. Ged. open keuken. 3 slaapk. Ruime badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. waar mogelijkh. voor 4e slaapk. Goede isol. Ged. roll.
Prijs ƒ 149.000,– k.k. 5141

VOERENDAAL H
Op goede locatie gel. type vrijst. woonhuis met inpand. gar. en studeerk. Ruime hal. Woonk. met mogelijkh. voor open haard ca. 42 m². Terras en tuin. Gesl. eetkeuken ca. 25 m² met compl. install. Slaapk. Bijkeuken. 2e verd. 3 slaapk. en badk.
Prijs ƒ 232.500,– k.k. 4830

STIENSTRA
MAKELAARDIJ B.V.

BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW

Voor inlichtingen:
H = Kantoor Heerlen, Tel. 045-712255.
Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen.

M = Kantoor Maastricht, Tel. 043-252933.
Wycker Brugstraat 50, 6221 ED Maastricht.

BON
Gaarne vrijblijvend volledige informatie over:
○ Bestaande woning nr.: ____
Naam: ____
Straat: ____
Postcode/plaats: ____
Tel.: ____
In ongefrankeerde gesloten envelopp[illegible] zenden aan:
Stienstra Makelaardij BV, Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen.
○ Stuur mij GRATIS het HUIZENMAGAZINE [illegible] sept. 1990.

BESTAANDE BOUW

Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00 tot 21.00 uur. Zaterdag van 9.00 tot 18.00 uur.

edrijfscomplex te Heerlen

en mr. A.N.J.M. Janssens en prof. mr. A.Fl. Heerlen zullen op dinsdag 2 oktober 1990 om n het Grand Hotel Heerlen, Groene Boord 23 te het openbaar ex-artikel 1223 lid 2 BW, bij opbod in één zitting, verkopen:

riekspand met voorliggend kantoor en terrein,

gelegen aan de Sourethweg 4 op het indus- De Beitel te Heerlen, kad. bek. als gem. Heer- nummer 5278, groot 50.75 aren;
dustrieterrein De Beitel heeft uitstekende aan- het nationale en internationale wegennet;

± 1.575 m2;
en sociale ruimten, groot ± 340 m2;
uitenterrein, afgezet met een hekwek.

wordt nadere toelichting over de indeling n;

g: terstond en in eigen gebruik, na betaling n kosten, eventueel met behulp van de grosse van veiling.
niet verhuurd;
koopprijs: uiterlijk 1 december 1990;
voorwaarden: op deze veiling zijn de Algeme- oorwaarden Onroerend Goed 1987 van toepas- udens die uitzonderingen zoals vermeld in de

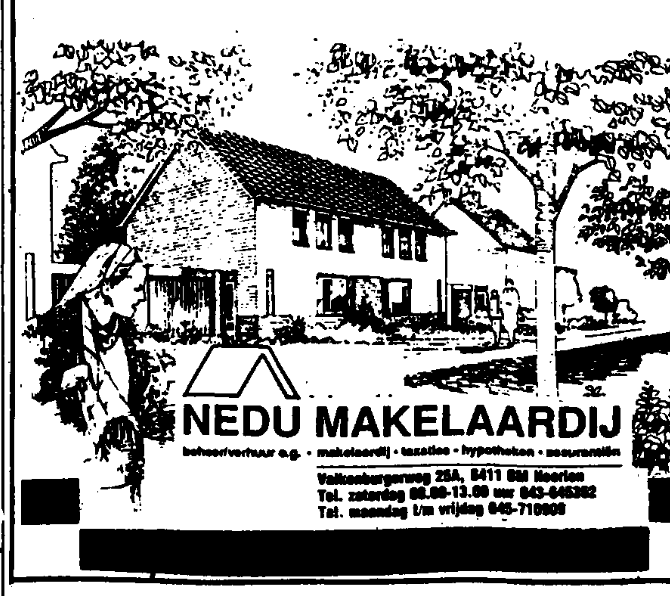
g en nadere inlichtingen: resp. te regelen met ijgen bij genoemd notariskantoor, Tempsplein 25 (tel.nr.: 045-719430).

131873

HOENSBROEK Prof. Eijkmanlaan

Op deze prima lokatie zijn wij gestart met de bouw van 1 vrijstaand- en 8 halfvrijstaande herenhuizen met garage. De woningen bevatten een grote woonkamer, 3 slaapkamers (m. mogelijkh. voor een 4e op zolder). Uitstekende afwerking met o.a. optimale warmte- en geluidsisolatie (ankerloze spouwmuren!!!) luxe badk. m. ligb., aparte douche, v.w. en 2e toilet en geheel betegeld.

Koopprijzen *f* 173.000,– v.o.n. Eenmalige belastingvrije rijksbijdrage (premie C-regeling) *f* 6.500,–.
Geïnteresseerd? Bel dan voor een uitgebreide brochure.

NEDU MAKELAARDIJ

Heden, de zevenentwintigste september negentienhonderdnegentig, heeft onderstaande deurwaarder ten verzoeke van: de rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging **Bouwvereniging Heerlen**, gevestigd en kantoorhoudende te Heerlen, ten deze domicilie kiezende ten kantore van onderstaande deurwaarder, de gezamenlijke erfgenamen van de op 26 mei 1990 overleden **Herman Weideman**, laatstelijk gewoond hebbende te Brunssum aan de Treebeekstraat 83,
GESOMMEERD: om binnen vijf dagen na heden ten kantore van onderstaande deurwaarder te betalen voor huurschuld en incassokosten *f* 1647,14 te vermeerderen met de kosten van dit exploit;
en mitsdien de gezamenlijke erfgenamen voornoemd aan opgemelde sommatie niet of niet tijdig voldoen, heeft onderstaande deurwaarder de gezamenlijke erfgenamen voornoemd;
GEDAGVAARD: om op vrijdag de twaalfde oktober negentienhonderdnegentig des voormiddags te 10.30 uur, in persoon of vertegenwoordigd door een gemachtigde te verschijnen ter openbare civiele terechtzitting van de E.A. heer kantonrechter te Heerlen, alsdan en aldaar kantoorhoudende in een der lokalen van het Kantongerechtsgebouw aan de Akerstraat 108,
TENEINDE te horen eis doen en concluderen dat: de **Bouwvereniging Heerlen** op grond van voormelde huurschuld middels een vonnis van de E.A. heer kantonrechter voornoemd een veroordeling tot betaling van opgemelde som, kosten rechtens, alsmede ontbinding van de huurovereenkomst en ontruiming van opgemelde woning binnen een door de E.A. heer kantonrechter voornoemd te bepalen termijn, e.e.a. zoals nader in de dagvaarding staat omschreven, een afschrift van de dagvaarding kan verkregen worden ten kantore van onderstaande deurwaarder.
G.J.B.M. Oude Nijhuis
Gerechtsdeurwaarder
Dr. Jaegerstraat no. 55
6417 CJ Heerlen
Tel. 045-712623

TE KOOP
bij de makelaar van Limburgse huize....

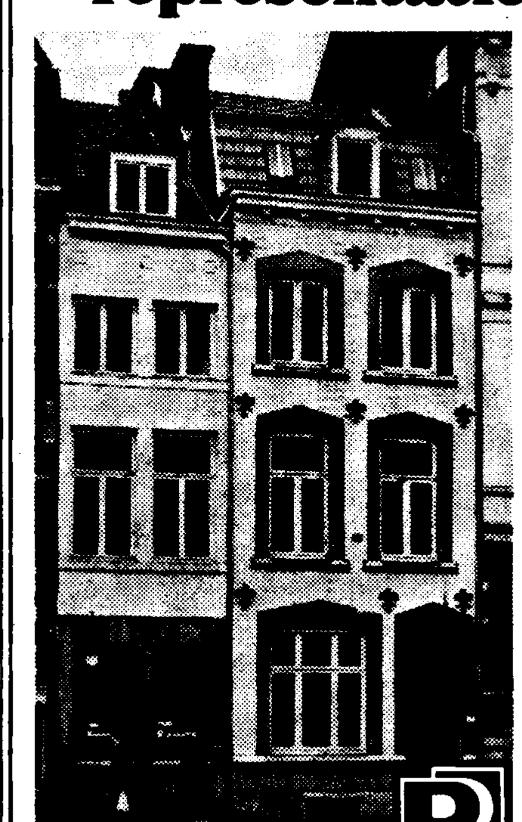
MECHELEN, Schweibergerweg — *f* 350.000,–
Goed gerestaureerd boerderijgedeelte (deels vakwerk), bestaande uit 2 wooneenheden met elk 3 slaapkamers. Rustige ligging en mooi uitzicht. Perc.opp. 2695 m² (incl. weiland van ± 2000 m²).
VAALS, Seffenterstraat — *f* 115.000,– k.k.
Halfvrijstaand ouder woonhuis met c.v., garage en zeer royale tuin. Ind.: beg.gr.: woonkamer ca. 4.00×3.50, eetkamer ca. 4.00×4.00, woonkeuken, douche en toilet. Ruime garage en div. bergingen, 2 slaapkamers. Perceeloppervl. 770 m².
VIJLEN, Pastorijweg — *f* 128.000,– k.k.
Halfvrijstaand woonhuis met c.v. en tuin. Ind.: o.a. ruime doorzonkamer met parketvloer, moderne aanbouwkeuken, 3 slaapkamers en mooie badkamer voorzien van douche, toilet en wastafel. Pand is in 1986 totaal gerenoveerd.
WIJLRE, Knipstraat — *f* 137.000,–
Vrijstaand woonhuis met tuin op 430 m² grond. Ind.: kelder, hal, woonk. (7×3,5), keuken, 3 slaapkamers en douche.
WIJLRE, Krommeweg
Royaal bouwterrein 535 m² met goedgekeurd bouwplan en vergunning. Fundamenten zijn reeds gestort. Kan door eigenbouwer worden overgenomen voor *f* 95.000,– v.o.n. óf door aannemer worden gebouwd *f* 234.500,– v.o.n.
EPERHEIDE, Schweibergerweg
Perceel landbouw- of weidegrond, goed bereikbaar, prima ligging. Onverpacht. Oppervlakte ca. 14.000 m². Vraagprijs *f* 75.000,– k.k.
HILLESHAGERWEG (gem. Vaals)
Perceel weidegrond aan de openbare weg. Onverpacht. Oppervlakte 4490 m². Prijs *f* 4,– p.m². Te aanvaarden 1 maart 1991.
TE HUUR
WIJLRE, Brouwerijstraat
Bedrijfsruimte van circa 150 m². Geschikt voor detailhandel, horeca of dienstverlening.

Ons kantoor is ook geopend op zaterdag van 10.00-13.00 uur

VONCKEN MERTENS
MAKELAARDIJ O.G/ADVIESBURO
VERZEKERINGEN
Rijksweg 9 Gulpen 04450 - 1724 / 1754

COMMERCIEEL VASTGOED — MAASTRICHT MARKT

Voortreffelijk gelegen, representatief kantoorpand

In het centrum van Maastricht, op een bevoorrechte ligging in het karakteristieke stadsbeeld aan de Markt, bemiddelen wij bij de verhuur van een stijlvol kantoorpand. Zowel object als omgeving bieden een unieke vestigingsmogelijkheid in het hart van een expanderend economisch centrum.

Het pand heeft een eigen entree, 4 bouwlagen, een prima voorziening voor een vergaderruimte en goed geoutilleerde kantoorruimtes. De totale oppervlakte is 383 m². Er is ruime parkeergelegenheid op eigen terrein en in diverse parkings in de directe omgeving.

Huurprijs op aanvraag.

RUIJTERS
Ruijters Commercieel Vastgoed B.V.
6131 AS sittard - stationsplein 1 - tel 04490 - 23344

NOTARIS MR. WIM NELISSEN TE SITTARD

nsdag **10 oktober 1990 's middags om 3 uur in Hotel, Rijksweg Zuid 23 te Sittard,** op verzoek drachtgevers in het openbaar bij opbod en afslag g verkopen:

LFVRIJSTAAND WOONHUIS MET BOUWTERREIN TE SITTARD

en boomgaard, aan de Rijksweg Zuid 189, kad. 5667, groot 23,82 are.

nd: gang, 2 kamers, keuken, serre en toilet;
ieping: 3 slaapkamers en overloop;
rdieping: zolder;
ged. onderkelderd en ged. voorzien van c.v.

ng: in volle bezit en genot na betaling van de n de kosten.
iterlijk 21 november 1990. Gegadigden dienen g een verklaring van hun bankrelatie te betreffende hun financiële gegoedheid.
g: in overleg met het notariskantoor.
orwaarden: van toepassing zijn de A.V.V. n de afwijkingen daarvan zoals vermeld in de

chtingen en de verkoopvoorwaarden bij: notariskantoor Nelissen, Wilhelminastraat d, tel. 04490-17373.

LANDGRAAF Op de Kamp

in aanbouw zijnde halfvrijstaande premie-A woningen

Prijs *f* 132.000,– v.o.n.
Perceeloppervlakten van 130 m2 tot 200 m2.
Rijkspremie *f* 41.000,–.
Netto maandlast *f* 598,–.
* Afhankelijk van inkomen en hypotheekvorm.

RIKSEN

Inlichtingen/verkoop van maandag t/m vrijdag van 9.00-17.00 uur en volgens afspraak, 's zaterdags volgens afspraak. Edisonstraat 9, 6372 AK Landgraaf, 045-318222.

Een woning van Ruijters, vast goed!

RUIJTERS makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen

Te koop

BINGELRADE, Kruisstraat — S
Uitst. gerenoveerde herenboerderij met c.v., kelders, loods, ondergrond, groot terras met ruime tuin, opp. ± 2000 m². Het pand biedt veel privacy. Ind. o.a.: 2 kelders, sfeervolle hal, woonkamer met open haard, eetkamer, woon-/eetkeuken, bijkeuken, kantoorruimte, 5 slaapkamers, 2 luxe badkrs. en zolder. Dubbele garage. E.e.a. luxe en degelijk afgewerkt. Aanv.: i.o. Prijs: *f* 325.000,- k.k.

BOCHOLTZ, Broek — H
Riant gelegen landhuis, met dubbele garage en prachtig aangelegde tuin. (perc. opp. ± 4.000 m²) Het pand ligt bijzonder gunstig t.o.v. Aken en Heerlen (ca. 10 min.) Ind.: o.a. Sout.: div. kelders, hobbyruimten, sauna, badkr. Beg.gr.: hal, kantoor, living (± 75 m²) met o.h., luxe keuken, bijkeuken. 1e Verd.: 3 ruime slaapkrs., 3 badkrs. Verdere gegevens en prijs op aanvraag.

BRUNSSUM, Hoefnagelshof — H
Nabij centrum rustig gel. vrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: kelder. Beg. gr.: entree, toilet, woonkr.-ensuite, keuken, schuur, garage. 1e verd.: overloop, 4 slaapkrs., badkr. met ligb. Zolder. Aanv.: i.o.
Prijs *f* 179.000,- k.k.

BRUNSSUM, Pr. Beatrixstraat — H
Nabij centrum rustig gel. app. met c.v. en berg. Ind.: hal, toilet, woonkr. met parketvl. (± 32 m²) en balkon. Keuken met app., bijkeuken, 2 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w., 2e toilet. Aanv.: i.o. Prijs n.o.t.k.

BUCHTEN, Wiesnbroek — S
Op goede stand gel. vrijst. landh. met c.v., inp. garage en royale tuin. Perc.opp.: ± 800 m². Ind. o.a.: royale hal, living met open haard, eetkr., ruime keuken met app., 4 slaapkrs., badkr. met ligbad, dubb. v.w. en douche, apart toilet. Aanv.: spoedig. Vraagprijs: *f* 315.000,- k.k.

DOENRADE, Zwarte Graaf — S
Vrijst. nieuwb. woning met c.v., aanbouw, garage en tuin. Perc.opp.: ± 400 m². Ind. o.a.: living, keuken, study, 3 slaapkrs., badkr. Aanv.: i.o.
Prijs: *f* 239.000,- v.o.n.

DOENRADE, Zwarte Graaf — S
Uitst. onderh., rustig gel., geïsol., halfvrijst. herenh. met c.v. (inh.: ca. 600 m³), garage en tuin. Perc.opp: 600 m². Ind. o.a.: ruime living, mod. keuken met app., bijkeuken, 3 slaapkrs., 2 badkrs., 2 aparte toiletten, vaste trap naar zolder. Het pand moet u beslist binnen bekijken. Aanv.: spoedig. Vraagprijs: *f* 239.000,- k.k.

EYGELSHOVEN, Veldhofstraat — H
Goed gel. winkel-woonh. met c.v., aparte ingang naar bovenw. en binnenplaats. Ind.: kelder, winkel, toilet, keuken, magazijn, schuur, binnenplaats, woonkr., keuken, toilet met v.w., overloop, 2 slaapkrs., hobbyruimte, doucheruimte met v.w., zolder en vliering. Aanv.: i.o. Prijs: *f* 88.000,- k.k.

HEERLEN, de Erk — H
Prima gel., halfvr. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: hal met marmeren vl., toilet, woonkr., keuken met app. 1e Verd.: overloop, 3 slaapkrs., balkon, badkr. met ligb., v.w., 2e toilet. Het pand is grotendeels geïsol. en verkeert in uitst. staat van onderhoud. Aanv.: i.o.
Prijs *f* 205.000,- k.k.

HEERLEN, Drieschstraat — H
Nabij centrum rustig gel. app. met c.v., garage en berging. Ind.: hal, toilet, woonkr. met balkon, luxe open keuken, 2 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w. Het geheel verkeert in uitst. staat van onderhoud. Aanv.: i.o.
Prijs: *f* 135.000,- k.k.

HEERLEN, Geleenstraat — H
In centrum gel. riant appartem. met c.v. en 2 balkons. Ind.: woonkr., mod. keuken met app., luxe badkr. met ligb., douche en v.w., 2 toiletten, berging c.q. bijkeuken. Aanv.: i.o. Prijs: *f* 190.000,- k.k.

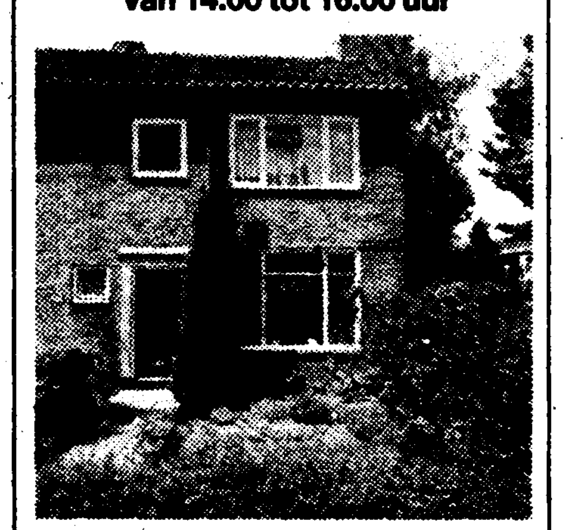
HEERLEN, Hofstraat — H
Rustig gel. halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin (perc. opp. 296 m²). Ind.: hal, toilet, woonkr. met parketvl., mod. keuken met app. 1e Verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., 2e toilet. 2e Verd.: vaste trap naar hobbykr., bergzolder. Het huis is v.v. dakisolatie en grd. rolluiken en dubb. beglazing. Aanv: i.o.
Prijs *f* 158.000,- k.k.

HEERLEN, Kissel — H
Goed gelegen bouwkavel perc. opp. 1.285 m²
Koopprijs: *f* 80.000,- k.k.

HEERLEN, Raadhuisstraat — H
In centrum gel. app. met c.v. en berging. Ind.: hal, toilet, woonkr., keuken, 2 slaapkrs., badkr. met ligb. Aanv.: i.o. Koopprijs: *f* 110.000,- k.k.

HEERLEN, Schelsberg — H
Goed gel. winkel/woonh. met c.v. en tuin. Ind.: winkelruimte ± 80 m², magazijn. Woonh.: entree, toilet, woonkr. ± 48 m², moderne keuken, met app., bijkeuken, berging. 1e Verd.: 3 slaapkrs., badkr. met douche. 2e Verd.: slaap/zitkr., zolder. Het geheel verkeert in uitstekende staat van onderhoud en is voor vele doeleinden geschikt. Aanv.: i.o. Prijs: *f* 345.000,- k.k.

Vandaag Open huis van 14.00 tot 16.00 uur

HEERLEN, Pasteurstraat 13 — H
Rustig gel. halfvr. woonh. met c.v., inp. garage en tuin. Ind.: Sout.: geheel onderkelderd. Beg. grond: hal, toilet, L-woonkr. met parketvloer, keuken. 1e Verd.: 3 slaapkrs., badkr. met douche en v.w. 2e Verd.: 4e slaapkr., bergruimte. Het pand verkeert in goede staat van onderhoud. Aanv.: i.o.
Prijs *f* 129.000,- k.k.

HOENSBROEK, Akerstraat-Noord — H
Goed gelegen woonh. met c.v., berging en tuin. Perc. opp. 311 m². Ind.: kelder, hal, toilet, kamer-ensuite, keuken, bijkeuken. 1e Verd.: 3 slaapkrs., badkr. met douche. 2e Verd.: vaste trap naar 4e slaapkr., zolder. Aanv.: i.o. Prijs *f* 135.000,- k.k.

HOENSBROEK, Hommerterweg — H
Goed gelegen hoekwoning met c.v., berging en binnenplaats. Ind.: kelder. Beg. gr.: royale hal, toilet, U-vorm. woonkr. met open hrd., luxe keuken. 1e Verd.: 3 ruime slaapkrs., badkr. met ligb., v.w., 2e toilet. 2e Verd.: vaste trap naar hobby-zolder (± 65 m²). Aanv.: i.o. Prijs: *f* 155.000,- k.k.

HOENSBROEK, Houwerstraat — H
Goed gel. halfvr. woonh. met c.v., dubb. garage en tuin. Ind.: o.a. hal, toilet, woonkr. met o.h., eetkr., keuken. 1e Verd.: overloop, 4 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w., 2e toilet, wasruimte. 2e Verd.: grote zolder. Aanv.: i.o. Prijs *f* 178.000,- k.k.

HULSBERG-Arendsgenhout — H
Prima gel. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: o.a. 2 kelders, L-woonkr. met open keuken met app., aparte zitkamer, toilet, doucheruimte, hobbykr., badkr. met ligb., v.w. en toilet. 1e Verd.: 6 slaapkrs., toilet, 2e verd.: 4 slaapkrs., bergzolder. Het pand is goed onderhouden en is voor vele doeleinden geschikt. Aanv.: i.o. Prijs: *f* 285.000,- k.k.

KERKRADE, Finefrau — H
Rustig gel. app. met c.v. en berging. Ind.: entree, toilet, c.v.-ruimte, woonkr. met balkon, keuken, 2 slaapkrs., badkr. met douche. Er is een lift aanwezig. Aanv.: i.o. Prijs: *f* 85.000,- k.k.

KERKRADE, J. v. Goyenstraat — H
Riant gel. vrijst. landh. met c.v., garage en tuin. (perc. ± 2500 m²). Ind.: souterrain, garage, wijnkelder, c.v.-waskelder. Beg.gr.: ruime hal, toilet, L-woonkr. met o.h. ± 56 m², keuken met app. (3.00 x 4.50 m), slaapkr., badkr. met ligb. en dubbele v.w. 1e Verd.: slaapkr., douche met v.w., hobbyruimte, grote zolder met mogelijkheid voor 3e slaapkr. Verdere gegevens en prijs op aanvraag.

KLIMMEN-Termaar, Stationsstraat — H
Rustig gel. woonh. met c.v. en berging. Ind.: entree, woonkr., keuken, berging, douche, toilet. 1e Verd.: overloop, 5 slaapkrs., 2e verd.: vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Prijs: *f* 105.000,- k.k.

MUNSTERGELEEN, Burg. Donnersstraat — S
Rustig gel., goed onderh., halfvrijst. woonh. met c.v., aanbouw, kelders, garage en tuin. Perc.opp.: 365 m². Ind. o.a. royale woonkr. met open haard, keuken, bijkeuken, 4 slaapkrs., badkr., toilet. Aanv.: direct. Vraagprijs: *f* 154.000,- k.k.

NIEUWSTADT, Burg. F.A. Cortenplein — S
Rustig gel. goed onderh. halfvrijst. woonh. met c.v., garage en zonnige tuin. Perc.opp.: 270 m². Ind. o.a.: L-vorm. woonkr., keuken met app., 4 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w. en 2e toilet, vaste trap naar zolder. Aanv.: spoedig. Vraagprijs: *f* 169.500,- k.k.

SITTARD (Kolleberg), Kapellerweg — S
Op goede stand gel., uitst. onderh., vrijst. landh. met c.v., study, souterrain, grote garage geschikt voor 5 auto's en royale tuin. Perc.opp. 1.745 m². Ind. o.a.: L-vorm. living (± 48 m²), luxe keuken met app., 5 slaapkrs., badkr. met ligb., douche, v.w., bidet, toilet. Het pand biedt vele extra's. Aanv.: i.o.
Koopprijs: *f* 495.000,- k.k.

SITTARD, (Kolleberg) Ross. van Lenneplaan — S
Op uitst. locatie gel. vrijst. landh. met c.v., souterrain, inp. garage en grote tuin. Perc.opp.: ± 1.000 m². Ind. o.a.: L-vorm. living, grote keuken, 2 tuinkrs., badkr., 5 slaapkrs., wasruimte. Aanv.: n.o.t.k.
Koopprijs: *f* 398.000,- k.k.

SITTARD, Vijverweg — S
Schitterend op 1e stand gel., vrijst. landh. met c.v., garage, souterrain en royale tuin. Perc. opp. ± 1.400 m². Ind. o.a.: grote living (± 60 m²) met parketvloer, keuken, 4 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w., toilet. Aanv: i.o. Prijs: n.o.t.k. Bezichtigingen uitsluitend na afspraak.

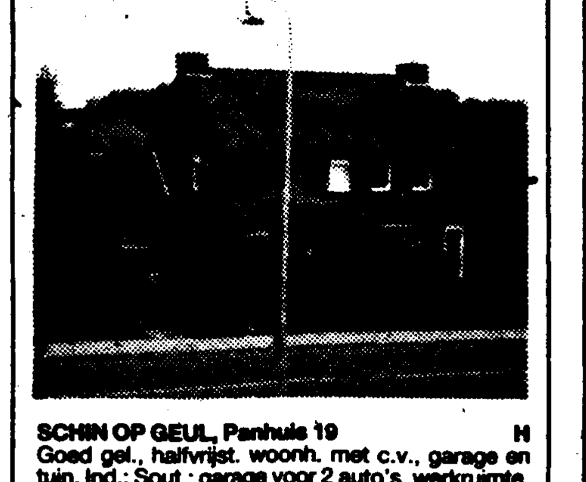
SPAUBEEK, Alexanderstraat — S
Op goede locatie gel. halfvrijst. woonh. met c.v., kelders, inp. garage en royale tuin. Perc.opp.: 428 m². Ind. o.a.: woonkr., mod. keuken, 4 slaapkrs., bet. badkr. met ligb. Aanv.: spoedig. Vraagprijs: *f* 145.000,- k.k.

SPAUBEEK, Looiwinkelstraat — S
Recent gerenov. vrijst. woonh. met c.v., geh. onderkeld. met vrijst. dubb. garage, tuin met tuinhuisje. Perc. opp. 980 m². Ind. o.a. woonkr., luxe keuken met app., study, hobby, 3 slaapkrs., badkr. met v.w., ligb. en 2e toilet, vliering. Aanv.: i.o. Vraagprijs: *f* 275.000,- k.k.

STEIN, Droes. Roetstraat — S
Centr. t.a.v. centr. gel. goed onderh. kantoorpand met de mog. tot comb. met woonh. Pand is voor velerlei doeleinden geschikt o.a. kantoor en praktijk. Opp. beg.gr. ca. 136 m². Ind. o.a.: receptie, wachtkr., 4 spreekkrs., 3 werkkrs., keuken. Aanv.: i.o.
Vraagprijs: *f* 215.000,- k.k.

SUSTEREN, Munsterveld — S
In jonge kinderrijke buurt, rustig gel. halfvrijst. woonh. met aanbw., c.v., garage en tuin. Perc.opp.: 250 m² Ind. o.a.: doorzonwoonkamer, keuken, bijkeuken, study, 3 slaapkrs., badkr. met ligbad, v.w. en 2e toilet, zolder. Aanv.: spoedig. Vraagprijs: *f* 158.000,- k.k.

Vandaag Open huis van 14.00 tot 16.00 uur

SCHIN OP GEUL, Panhuis 19 — H
Goed gel., halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: Sout.: garage voor 2 auto's, werkruimte, waskeuken, hobby, doucheruimte + toilet. Beg.gr.: hal, toilet, L-woonkr., speelhoek, moderne eetkeuken met alle app., dakterras/balkon. 1e Verd.: 3 slaapkrs., badkr. met ligb., douche, v.w. en toilet. 2e Verd.: vaste trap naar slaap-/hobbykr. met v.w., c.v.-ruimte, bergruimte. Het geh. pand is geïsoleerd. Aanv.: i.o. Prijs *f* 225.000,- k.k.

URMOND, Swentiboldlaan — S
Uitst. onderh. geïsol. vrijst. woonh. met apart kantoor, best. uit 2 gedeelten + apart toilet, c.v., garage en tuin onder architectuur aangelegd. Perc.opp.: ± 400 m². Ind. o.a.: doorzonwoonkr., luxe keuken met app., 4 slaapkrs., luxe badkr., vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: *f* 285.000,- k.k.

Nieuwbouw

BRUNSSUM — H
Nog 2 bouwkavels te koop voor particuliere bouw in plan De Hemelder. Prima gelegen, met tuin op het zuiden. Perc. opp. vanaf 380 m².
Prijzen vanaf *f* 54.600,- v.o.n. incl. BTW.

BRUNSSUM, Hemelder — H
Aan plantsoen gelegen vrijstaande woningen met toonaangevende architectuur en hoge mate van privacy. Met gunstige bezonning van de achtertuin. Ind.: L-vormige woonkamer, eethoek, open keuken (41,5 m²), bijkeuken, garage, 3 ruime slaapkamers, badkamer met ligbad en douche, v.w. en 2e toilet. De zolder is te bereiken via vaste trap. Koopprijs vanaf *f* 210.500,- v.o.n.

HEERLEN, Oranje-Residence — H
Voortreffelijk centraal in centrum gelegen fraaie appartementen op de hoek Deutzenbergstraat/Oranje Nassaustraat. Opp. varieert van 80 tot 95 m². Leuke indeling met o.m. woon-/eetkr., open keuken, 2 slaapkrs., badkr. met ligb. en v.w., balkon, berging. App. zijn ook met lift bereikbaar. Onder het complex voorziening voor 19 P-plaatsen. Koopsom, excl. P-plaats, vanaf *f* 164.000,- v.o.n.

S - Inlichtingen kantoor Sittard
H - Inlichtingen kantoor Heerlen

Taxaties-Verzekeringen
Hypotheken-Financieringen

Openingstijden:
werkdagen 9.00-17.30 uur
zaterdag 10.00-14.00 uur

RUIJTERS
makelaardij onroerend goed – sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijksweg zd 35 - tel 04490 – 11611
6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045 – 713746

UDÉ, SUPERIEUR I BADKAMER- EN EUKENINTERIEUR

ezen uit een groot assortiment keukens, badkamers, n kastenwanden. In onze showroom/studio zullen kundige medewerkers u graag adviseren. aliteit zijn een degelijke begeleiding ring voor ons vanzelfsprekend!

KASTENWANDEN
Een zee van ruimte achter luxe fronten!

budé meerssen maastricht

MAASTRICHT
Hout en Bouwmaterialen
Klipperweg 18
6222 PC Maastricht
tel.: 043 - 631212

MEERSSEN
Budé Studio
Bunderstraat 122
6231 EM Meerssen
Charles Eyckstraat 15
6231 GX Meerssen
tel.: 043 - 643030

Rolluiken Jaloezieën Zonneschermen
Vrijblijvende prijsopgave
MICA ZONWERING
Showroom: Sittarderweg 116, Heerlen. Tel. 045-721658

Bij beschikking van de Arrondissementsrechtbank Maastricht de dato 13 september 1990 is onder curatele gesteld **Jolanda Johanna Maria Ramakers**, geboren te Maastricht op 4 november 1971, wonende te Maastricht aan het Dopplerdomein no. 2B, met benoeming tot curatrice van mevrouw **Johanna Adriana Theodora van Berkel**, geboren te Tilburg op 14 januari 1944, eveneens wonende te Maastricht, Dopplerdomein no. 2B en tot toeziend curator **Oswald Adolph Ramakers**, geboren te Maastricht op 7 februari 1940, wonende te Bunde aan de Beukenlaan no. 1.

DUO'S

KUNSTSTOF en HARDHOUT
Wilhelm Schmitz GmbH
v.Siemens-Str. 6 Geilenkirchen Gewerbegebiet Tel. 02451/8069
Ramen Deuren Rolluiken Zonneschermen
Bel voor vrijblijvende prijsopgave: heer Meerten, tel. 045-322728

HÖRMANN open u
Stoffelen+Philips
Schipperswal 12 Roermond
Tel. 04750-17337

Wonen op een buitengewoon plekje.

IN AANBOUW
NOG ENKELE WONINGEN TE KOOP

Schaesberg, aan de Willem II laan en de Mauritslaan worden iante herenhuizen gebouwd.

ormige woonkamer met erkertje, incl. n keuken ca. 44 m². Bijkeuken. Inpandig eikbare garage. Op de verdieping 3 ne slaapkamers en een badkamer met ad, douche en vaste wastafel. Via vaste trap is de zolder bereikbaar.

Prijzen van *f* 187.500,-- v.o.n. tot *f* 237.500,-- v.o.n. Perceelsopp. variërend van 245 m² tot 585 m².

STIENSTRA MAKELAARDIJ B.V.
uisstraat 56, 6411 BW Heerlen Telefoon 045-712255*
ndag t/m vrijdag geopend van 9.00 tot 21.00 uur.
rdag van 9.00 tot 18.00 uur.

BON
Gaarne vrijblijvend volledige informatie over de 7 riante herenhuizen te Schaesberg.
Naam: ....
Adres: ....
Postcode/Plaats: ....
Telefoon: ....
In ongefrankeerde gesloten envelop zenden aan Stienstra Makelaardij BV, Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen.

Infour

ABC Makelaardij
Akerstraat 23, Heerlen, tel. 045-712040

Aquina Makelaardij o.g.
Ruys de Beerenbrouckiaan 28 Heerlen, tel 045-715566

Makelaardij Ernens
Hoolstraat 42, Voerendaal tel. 045-752142

Van Gerwen & Van de Geer BV
makelaars en taxateurs o.g.
Stationsstraat 14, Maastricht
tel 043-252425, fax. 043-212517

drs. de la Haye Makelaardij o.g.
Hoofdstraat 88 Hoensbroek, tel 045-223434

Kramer makelaardij o.g.
Elsstraat 1, Beek tel. 04490-73601

Onroerend Goed Makelaardij Leenaers b.v.
Pater Rombboutslaan 2, 6419 BE Heerlen
tel 045-717237

L.H. Nicolai Makelaardij BV
Stationsstraat 20, Maastricht tel 043-254555

J.W. Offermans Makelaardij o.g. BV
Vissersmaas 1c Maastricht
tel 043-217500 fax. 04405-3365

Van de Pas Makelaardij
Burg. de Hesselleplein 13 Heerlen
tel 045-741616

Pickee Makelaardij b.v.
Heerlenseweg 22 Landgraaf tel. 045-326767

Makelaardij o.g. N.M.W. Quaden & Zn.
Gelrestraat 4, Munstergeleen tel 04490-19644

Paul Simons Makelaardij b.v.
Europaweg Zuid 214 Ubach over Worms tel 045-318182

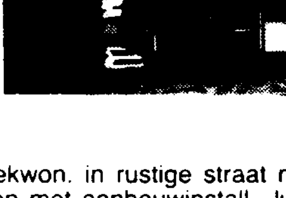
PAUL SIMONS

MAKELAARDIJ B.V.
ASSURANTIËN·TAXATIES
HYPOTHEKEN·FINANCIËN.

EUROPAWEG ZUID 214 UBACH OVER WORMS

Kerkrade - BOUWGROND
In Kerkrade gelegen bouwperceel met meerdere mogelijkheden. Grootte circa 500 m² (frontbreedte ± 15 m). Prijs ƒ 45.000.– k.k.

Ubach over Worms
Tegen het centrum, doch rustig gelegen hoekwon. met garage en gr. tuin. Ind. o.a. hal, woonk. met open haard, uitgeb. keuken met aanbouwinstall., badk., drie slaapk., keld. en zold. Woning is in prima staat. Vr.pr. ƒ 119.000,– k.k.

Hoensbroek
Goed onderhouden hoekwon. in rustige straat met L-woonk., uitgeb. keuken met aanbouwinstall., luxe badk., 3 slaapk., keld., zold. en garage annex berg. Vr.pr. ƒ 130.000,– k.k.

Heerlen
Ruim ouder vrijst. woonhuis met berg., tuin en loods (± 120 m²). Ind.: o.a. grote woonk., keuk., 3 slaapk., badk., zold. (bewoonbaar gemaakt) en keld. Vr.pr. ƒ 138.000,– k.k.

Schaesberg
Tegen centrum gel. winkelwoonh. met magazijn, grote gar., ruime bovenwoning met o.a. woonk., open keuk., 4 slaapk., zold. en tuin. Vr.pr. ƒ 139.000,– k.k.

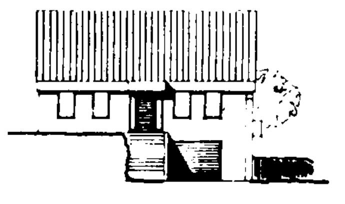
Heerlen
HEDEN OPEN HUIS VAN 14.00 u. TOT 15.00 u.
Nabij centrum gel. ruim halfvrijst. woonh. met souterrain. Ind.: o.a. grote L-woonk., eetkeuk. met luxe install., 3 slaapk. en badk. Pand is degelijk gebouwd en is evt. geschikt voor praktijk of kantoor. Prijs n.o.t.k.

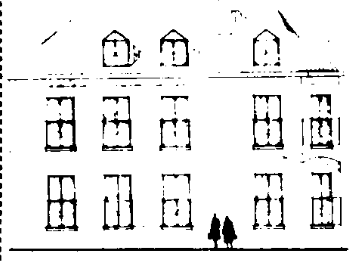
Op zaterdag zijn wij bereikbaar van 10.00 tot 13.00 uur

NVM **045-318182**

GULPEN (nieuwbouw)
2 vrijstaande landhuizen
Prijs vanaf ƒ 279.000,– v.o.n.
Grondoppervlakte ± 500 m²
Kelder, garage 7.80 × 5.20
Woonkamer met half open keuken 51 m²
1 slaapkamer + badkamer begane grond
2 slaapkamers + badkamer 1e verdieping

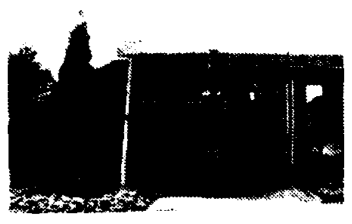
HEERLEN-CENTRUM
vanaf ƒ 175.000,– v.o.n.
6 appartementen, 2 per etage
Oppervlakte ca. 100 m² per appartement
Woonkamer + keuken ± 50 m²
2 slaapkamers
Afwerking op nivo, eigen wensen kunnen nog ingebracht worden
Lift aanwezig
Eigen parkeerplaats
Oplevering medio 1991

HULSBERG (Aalbeek)
ƒ 365.000,– k.k.
Vrijstaande semi-bungalow op ca. 7000 m²tuin en bos, een oase van rust.
Ind.: sout.: garage voor 2 auto's, hobbykamer en c.v.-ruimte.
Begane grond: royale hal, woonkamer met open haard ± 48 m², keuken, 2 slaapkamers, badkamer en siertuin, bwj. 1977/'78
Aanvaarding direkt.

RAND HEERLEN
ƒ 215.000,– k.k.
Halfvrijstaand royaal woonhuis.
Ind.: hal, toilet, woonkamer ± 48 m², half open keuken met compelte installatie, mooie tuin en garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, vaste wastafel en 2e toilet. 2e verd.: zolder te bereiken via vliezotrap.
Aanvaarding direkt.

MERKELBEEK
ƒ 320.000,– k.k.
Vrijstaand landhuis met c.v. en garage.
Ind.: royale hal, woonkamer 68 m² met plavuizen vloer, complete keuken incl. app., studeerkamer 12,5 m², terras en rondom tuin. 1e verd.: 3 grote slaapkamers, goed geout. badkamer. 2e verd.: zolderruimte.
Aanvaarding vrijwel direkt.

BEDRIJFSOBJECTEN

TE HUUR

KERKRADE ƒ 1350,– per mnd. incl. energiekosten
Winkelruimte geschikt voor diverse branches, front 12 mtr. netto vloer, opp. 65 m², keuken 15 m²
Aanvaarding direkt.
Het totale object is te koop ƒ 475.000,– k.k.
Huuropbrengst ± ƒ 60.000,–

TE HUUR

VOERENDAAL
ƒ 1100,– per mnd.
Dagwinkel in het centrum van Voerendaal, opp. ± 70 m² incl. keuken, toilet en verlichting.
Aanvaarding direkt.

Meer dan 20 jaar ervaring

- Makelaar o.g.
- Bedrijfsobjecten
- Woningen
- Taxaties
- Hypotheken
- Verzekeringen

makelaardij ERNENS

NVM Hoolstraat 42, Voerendaal
Tel.: 045-752142

TE KOOP

MAASTRICHT
HALFVRIJST. WOONHUIS met garage, luxe keuken, mod. badkamer, 4 slaapk. Zeer goed onderhouden. Direct vrij te aanvaarden. Prijs in nader overleg.

MAASTRICHT/BELFORT
Goed onderhouden HALFVRIJST. WOONHUIS met garage, voorzien van c.v., 4 slaapk. Direct vrij te aanvaarden. Vraagprijs ƒ 225.000,– k.k.

MAASTRICHT
In centrum gelegen zeer goed onderhouden HERENHUIS met achtertuin, ruime living, moderne keuken en badkamer. Te aanvaarden in overleg. Prijs nader overeen te komen.

MAASTRICHT
Twee aaneengeschakelde panden, voor vele doeleinden geschikt. Prijs in overleg.

CADIER EN KEER
Zeer goed onderhouden BUNGALOW met garage, mooie tuin, ruime living, 3 slp.kamers, souterrain. Spoedig leeg te aanvaarden. Prijs in nader overleg.

ULESTRATEN
Riant gel. VRIJSTAAND LANDHUIS met c.v., inpandige garage, en ruime tuin met veel privacy. Max. wooncomfort. Royale indeling en luxe afwerking. Prijs en aanv. in overleg.

BERG EN TERBLIJT
VRIJSTAAND WOONHUIS met gr. tuin voor natuurliefhebbers. Aanv. in overleg. Prijs ƒ 185.000,– k.k.

KOOP - VERKOOP - HUUR - VERHUUR - VERZEKERINGEN - BEHEER - TAXATIES EN HYPOTHEKENADVIES

Zat. geopend van 10.00-13.00 uur

nicolai
makelaardij
tel. 043-254555*
stationstraat 20, maastricht

GELEEN

Goed gel. handelscomplex met winkel (ca 400 m2), kantoren, magazijn, gr. binnenterrein, div. garages, 2 riante woonhuizen (een vrijst.) voor uitermate veel doeleinden geschikt. Opp.: 2893 m2. Zeer spoedig te aanv. Vr.prijs ƒ 695.000,-

N.M.W. QUADEN & Zn.
Makelaardij onr. goed
Gelrestr. 4, 6151 JA Munstergeleen
Tel. 04490-19644
Lid NVM
Openingstijden dagelijks van 9 tot 18 uur, 's zaterdags van 10 tot 13 uur

SITTARD „HAAGSITTARD" PARK
OPEN HUIS!! OPEN HUIS!!
Uitst. gel. (vrije ligging achter), perfect inged. halfvrijst. vrije sectorwoningen, c.v., garage, nagenoeg voll. geïsol. zolder, vaste trap e.d., echte trendsetters!! Koopprijs ƒ 161.900,– v.o.n.!! excl. renteverlies. Eenmalige bijdrage ƒ 5000,– (belastingvrij), nog slechts enkele direct te aanv. kavels te koop. KOM VANDAAG EN MORGEN KIJKEN, U KUNT TERECHT VAN 13.30 UUR TOT 15.30 UUR AAN DE GEILENKIRCHENSTRAAT 11, QUADEN SR. HEET U WELKOM.

GELEEN DAALSTRAAT 75
Oerdegel. halfvrijst. herenh., c.v., garage, beh. tuin, kelder, woonk., erker, keuken, bijkeuk., 3 slpk., badk., ligbad, 2e toilet, gr. hobbyzolder, vaste trap. Nieuwe electra en nieuw pannendak. Direct te aanv. Koopprijs ƒ 139.500,–.

MERKELBEEK AMSTENRADERWEG 13
Uitst. onderh. geïsol. prima gel. woonh., c.v., garage, woon-keuken (50 m2), gr. tuin 527 m2. Inh.: 600 m3, aparte hobbyruimte, aanv. spoedig. Vraagprijs ƒ 189.000,–.

N.M.W. Quaden & Zn.
makelaardij onr. goed, Munstergeleen, 04490-19644. Lid NVM.

Pickée, Van Huis Uit Aktie

EYGELSHOVEN: Vrijstaand woonhuis met c.v.-gas, garage en tuin. Rustig en blijvend goed gelegen aan de buitenrand van de kern. Muren geïsoleerd. Ind. o.a. provisie-bergkelder, royale hal, L-vormige woonkamer met parketvloer, studeerkamer, eetkeuken, 5 slaapkamers, badkamer, gescheiden toiletruimte, vaste trap naar zolder, 2 kamers, zolder. Vraagprijs: ƒ 295.000,– k.k.

EYGELSHOVEN - Körversberg: Exclusief bouwplan in de gemeente Kerkrade. Prachtig gelegen op een heuvel, omgeven door bosgebied. 8 type vrijstaande woningen. Degelijk afwerkingsniveau. Geheel geïsoleerd; hardhouten kozijnen. Ind. o.a.: L-vormige woonkamer, keuken, bijkeuken, garage, 3 slaapkamers, badkamer. Koopprijs vanaf ƒ 172.400,– v.o.n.

HEERLEN: Goed onderh. tussenwoonhuis met c.v.-gas, voorz. van hardhouten kozijnen, berging en achterom. Ind. o.a.: gang, provisiekelder, L-vormige woonk. (± 32 m²) met open haard, aangeb. woonkeuken met kunststof aanbouwkeuken en app., 3 slpks., bet. badk., zolder. Vraagprijs ƒ 119.000,– k.k.

HEERLEN - Douve Weien: Goed gelegen vrijst. woonhuis met c.v.-gas, garage en tuin. Geh. geïsoleerd. Goed onderhouden. Degelijk - modern - uitvoeringsniveau. Ind. o.a.: royale hal, ruime woonk. (witmarmervloer) met open haard (ca. 47 m²; t.v.-hoek (studioruimte), werkkamer (slaapkamer); compleet ingerichte eetkeuken; 3 slpks., badk. met o.a. ligbad en douche; hobbyruimte, wasruimte, provisieruimte; zolder. Prijs: ƒ 435.000,– k.k.

HEERLEN: Vrijst. bung. met c.v., inpand. garage en mooie tuin (op 't zuiden gelegen). Zeer goed onderh. en blijvend goed gelegen. Ind.: o.a. royale hal met leist. vl., L-vorm. woonk. met park.vl. en open haard, keuken, 3 slaapk., badk. (met o.a. ligbad en douche). **Sout.:** was-, prov.- en bergruimte. Ged. dubb. begl. en rolluiken. Muren geïsol. Prijs: ƒ 335.000,– k.k.

HEERLEN: Groot halfvrijst. woonh. met c.v.-gas, garage en tuin. Rustig en blijvend goed gelegen. Rolluiken. Ged. dubb. begl. Dak is geïsol. Ind. o.a.: L-vorm. woonk., met marmeren vloer (ca. 54 m²); open haard, keuken, 4 slaapk., badk. met o.a. ligbad en douche. Gescheiden toiletruimte. Zolder. Prijs: ƒ 225.000,– k.k.

HEERLEN: Karateristiek vooroorlogs vrijst. woonhuis met c.v.-gas, berging, carport en tuin. Ook geschikt als kantoor. Ind. o.a. kelder, ruime woonk. met open haard, serre, luxe eetkeuken, 5 slpks. (hiervan 2 met dakkapel), compl. badk. met ligbad, douche en apart toilet, bergzolder. Aanv. direct. Vraagprijs: ƒ 165.000,– k.k.

HEERLEN: Vrijst. woonhuis met c.v.-gas, grote garage en goed aangelegde tuin met veel privacy. Ged. geïsol.; goed onderh. Ind. o.a.: provisie- en wijnkelder, royale hal, ruime L-vormige woonk. (ca. 50 m²) met open haard, keuken met keukeninst., bijkeuken; ruime t.v.-kamer - werkruimte (ca. 40 m²) met zitkuil en open haard; serre, 3 slaapk., 2 badk. Vraagprijs: ƒ 379.000,– k.k.

HEERLEN: Rustig gelegen halfvrijst. woonhuis met c.v.-gas, garage en tuin (op 't zuiden gelegen). Ind. o.a.: L-vormige woonk. met open haard. Keuken, vier slaapk., ruime badk., zolder, dubbele beglazing. Vraagprijs: ƒ 156.000,– k.k.

HEERLEN: Ruime woning met c.v.-gas, garage, berging, terras en kleine tuin. Bwj. ca. 1965. Goed onderh. Ged. dubb. begl., ged. roll. Ind. o.a.: prov.keld., woonk. ca. 36 m² met open haard, keuken, bijkeuken, 4 slaapk., badk., zolder. **Een pand dat u beslist van binnen moet zien!.** Vraagprijs: ƒ 142.500,– k.k.

HOENSBROEK: Vrijstaand woonhuis met c.v.-gas, grote garage (2 auto's) en grote tuin. Ind. o.a.: hal, provisiekelder, woonkeuken, woonkamer, serre, 4 slaapkamers, badk. met douche, ligbad en vaste wastafel, bergzolder. Aanvaarding: n.o.t.k. Vraagprijs: ƒ 187.500,– k.k.

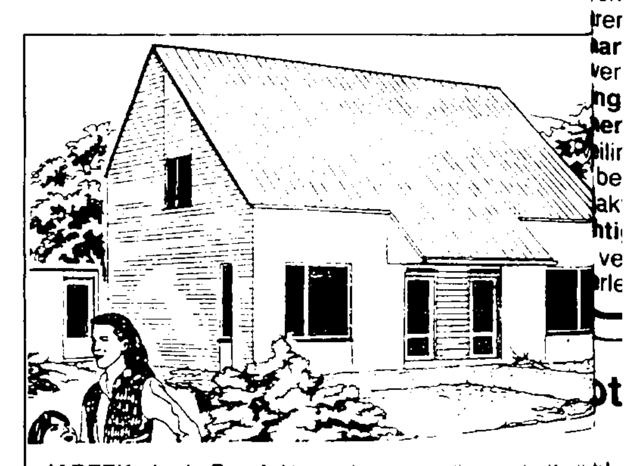
HOENSBROEK: Ruim halfvrijstaand woonhuis met aanbouw, c.v.-gas, garage, berging en zonnige achtertuin. Ind. o.a.: provisiekelder, hal, eetkeuken, woonkamer (totaal ca. 42 m²), vier slaapkamers, betegelde badkamer, bergzolder. Aanvaarding: n.o.t.k. Vraagprijs: ƒ 135.000,– k.k.

HOENSBROEK: Vrijst. woonh. met c.v.-gas, grote garage (2 auto's), overdekt terras en tuin, gelegen aan de buitenrand van het centrum. Geh. gerenov. en uitst. onderh. Dak geïsol., ged. dubb. begl. Ind. o.a.: prov. kelder, ruime L-vorm. woonk. met open haard, keuken met een compl. keukeninst. met app., bijkeuken, 3 slaapk., badk., vaste trap naar zolder. Mogelijkheid voor 4e slaapk. Prijs: ƒ 189.500,– k.k.

HULSBERG: halfvrijst. woonhuis met c.v.-gas, garage en tuin. In de directe nabijheid van scholen en winkels. Goed onderhouden. Ind. o.a.: prov.kelder, hobbyr., royale hal, woonk. met parketvl. en open haard (ca. 36 m²), eetkeuken met een compl. keukeninst. met app., 4 slaapk., luxe badk. Dak is geïsol. **Een pand dat u beslist van binnen moet zien.** Koopprijs: ƒ 189.000,– k.k.

HULSBERG: Vrijst. bung. met c.v.-gas, ruime inpandige garage en rondom tuin met groot zonneterras (zuidwesten). Rustig en blijvend goed gelegen. Goed onderh. Dubb. begl. Ind. o.a.: prov.kelder, royale hal, woonk. met plav. vloer (wit), keuken met een goed uitgev. keukeninst. met app., 3 slaapk., badk. Prijs: ƒ 240.000,– k.k.

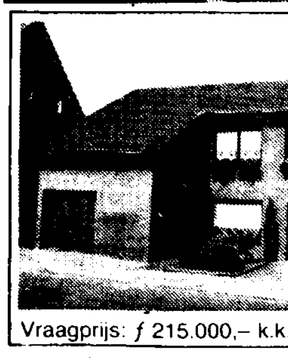

JABEEK - In de Dreef: Nog te bouwen vrijst. en halfvrijst. woningen met c.v.-gas, garage en tuin. Geh. geïsol. Ind. o.a. ruime woonk., keuken, 3 royale slaapk., badk., vaste trap naar zolder; grote hobbyruimte (4e slaapk.). Prijs resp. ƒ 188.[...] v.o.n. en ƒ 169.450,– v.o.n.

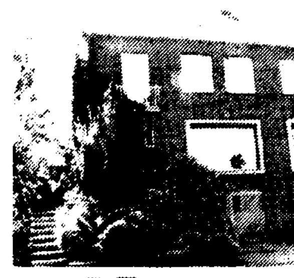
KERKRADE-WEST - Spekholzerheide: Appartement met c.v.-gas, berging en parkeerplaats. Ged. dubbele beglazing. Ind. o.a. woonk., keuken (ca. 37 m²) met plavuizenvloer (wit). Twee slaapkamers. Badk. Overname rijksbijdrage mogelijk. Vraagprijs ƒ 78.000,– k.k.

NIEUWENHAGEN: [...] woonhuis met hardhouten kozijnen, berging en achterom. Ind. o.a.: provisiekelder, woonk., keuken, bet. douche, 3 slaapk., zolder. Vraagprijs: ƒ 89.000,– k.k.

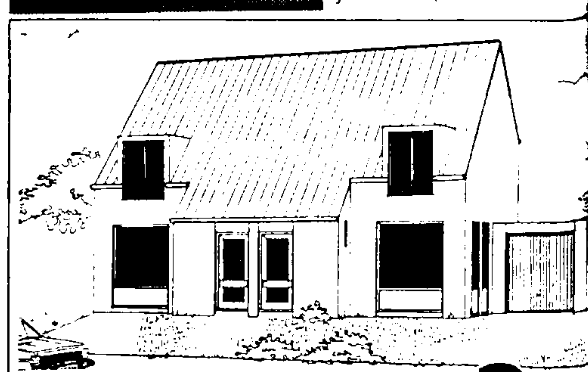
NUTH: Aan de buitenrand [...] landelijk - gel. royaal vrijst. woonhuis met garage, c.v.-gas, diepe zonnige achtertuin en prima materiaalgebruik. Ind. o.a.: hal, L-vormige woonk. (± 45 m²) met [...] gelvloer en schuifpui, keuken voorz. van luxe keukeninst. met app., 3 [...] slaapk., studieruimte (evt. 4e slaapk.), luxe badk. o.a. douche, ligb., [...]
Vraagprijs: ƒ 215.000,– k.k.

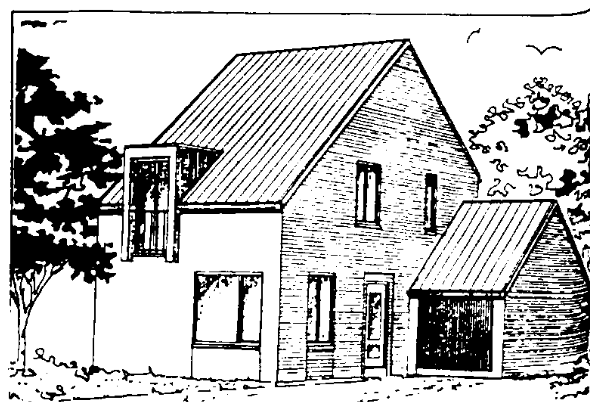
SCHAESBERG: Aan [...] vrij gelegen ruim halfvrijst. woonhuis met c.v.-gas, [...] ge garage, diverse kelders, woonkamer met parketvloer, keuken, 1e verd.: 3 ruime slaapkamers, bet. badkamer, 2e verd. via vaste trap, 2 kamers met dakkapel, bergzolder. Aanv. n.o.t.k.
Vraagprijs: ƒ 174.000,– k.k.

SCHAESBERG: Rustig [...] vend goed gel. halfvrijst. woonhuis met c.v.-gas, berging (tot. ± 350 m²), mogelijk [...] garage. Ind. o.a.: provisie[...] L-vormige woon-eetk., [...] met een complete keuken met app., bijkeuken, 3 [...] badk., zolder. Vraagprijs ƒ 142.500,– k.k.

SCHINVELD - Achter Genne Berg: Binnenkort zal worden gestart met het bouwen van ruime halfvrijst. woningen met c.v.-gas, berging (mogelijkheid voor garage) en tuin. Ind. o.a. woonk., keuken (dicht), 3 slaapk., badk., zolder. Koopprijs ƒ 131.950,– v.o.n. Totale premie ƒ 41.000,–. Netto maandlasten ƒ 565,–

SCHINVELD - Achter Genne Berg: Nog te bouwen type [...] staande woningen met c.v.-gas, garage en tuin. Goed geïsoleerd. Ind. o.a.: L-vormige woonkamer, keuken (dicht), 3 slaapkamers, badkamer. Vaste trap naar de zolder. Grote hobbyruimte. (mogelijkheid 4e slaapkamer). Koopprijs: ƒ 187.35[...] v.o.n.

SIMPELVELD - Huls: [...] halfvrijst. woonhuis met c.v.-gas; garage, berging en [...] Ind. o.a.: kelder, ruime woonk., eetkeuken, serre, 4 slaapk., doucheruimte. **2e verd.:** [...] trap; 2 zolderk.; zolder. Vraagprijs: ƒ 159.000,– k.k.

UBACH OVER WORMS: Goed onderhouden woonhuis met [...] tuin en berging. Ind. o.a.: kelder, L-vorm. woonk., keuken, [...] met ligb., serre, 3 slaapk., zolder (geïsol.), beplankt en beschoten [...] Vraagprijs: ƒ 98.000,– k.k.

BOUWTERREINEN

HEERLEN - ZUID: Heerlerbaan. Bouwterrein ca. 751 m². [...] staand woonhuis met mogelijkheid voor kantoor-/praktijkruimte. Vraagprijs ƒ 109.000,– k.k.
HOENSBROEK: Heerlerweg. Geschikt voor vrijstaande woningen - bungalows. Perceelsoppervlakte vanaf ca. 750 [...] Prijs per m² ƒ 102,– k.k.
KERKRADE - HAANRADE - Meuserstraat: Bouwterrein 215 m². Prijs ƒ 25.000,– k.k.
SCHAESBERG - ONDERSTE MOLT: Bouwterreinen. Uitstekend en goed gelegen. Goed bereikbaar. Nabij centrum. [...] stemd voor vrijstaande woningen/bungalows. Variërend ca. 500 m² tot 1.000 m². Prijzen vanaf ƒ 82.500,– v.o.n.

Taxaties, makelaardij o.g., hypotheek-adviescentrale

Maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 19.00 uur
Ook 's zaterdags geopend van 9.00 tot 17.00 uur

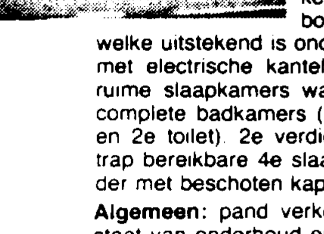
Heerlenseweg 22, 6371 HS, Postbus 31193, 6370 AD Landgraaf

NVM

Pickée makelaardij
045-32676[...]

HOENSBROEK

HOENSBROEK. Vraagprijs ƒ 310.000,– k.k.
Een vrijstaande villa op een A-lokatie met garage en tuin in het centrum van Hoensbroek. Oppervl.: 693 m². Bouwjaar ± 1956.

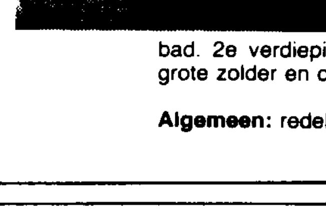

Indeling: souterrain: geheel betegeld souteraingedeelte welk ingericht is als kelder. Begane grond: entree/hal met een natuurstenen vloer, betegeld toilet met fontein, grote woonkamer met aparte zithoek, keuken met moderne aanbouw, bijkeuken, grote tuin welke uitstekend is onderhouden, grote garage met electrische kantelpoort. 1e verdieping: 3 ruime slaapkamers waarvan 1 met balkon, 2 complete badkamers (met o.a. ligbad, douche en 2e toilet). 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare 4e slaapkamer, ruime bergzolder met beschoten kap.

Algemeen: pand verkeert in een uitstekende staat van onderhoud en is onmiddellijk te aanvaarden.
Een pand dat beslist van binnen gezien moet worden.

HOENSBROEK

HOENSBROEK. Vraagprijs ƒ 159.000,– k.k.
Een volledig vrijstaand café-woonhuis met garage, grote parkeerplaats, twee garages, grote parkeerplaats. Inventaris ter overname.

Indeling: souterrain: ruime kelder. Begane grond: caféruimte, 2 vergader- biljartzaaltjes, toiletgroep, 3 bergruimtes, grote parkeerplaats (20m × 10m), 2 garages. 1e verdieping: overloop woonkamer, keuken, 4 slaapkamers, badkamer met douche en ligbad. 2e verdieping: vaste trap naar een zeer grote zolder en c.v.-ruimte.

Algemeen: redelijke staat van onderhoud.

ZATERDAG 10-12.30 UUR

DRS. DE LA HAYE

NVM assurantiekantoor makelaardij o.g.
hoofdstraat 88 • hoensbroek • 045-223434

OPENBARE BEKENDMAKING
Het dagelijkse bestuur van het waterschap Roer en Overmaas;

maakt bekend

dat ter voldoening aan het bepaalde in het artikel 246, leden 4 en 5 van het Reglement voor het waterschap Roer en Overmaas vanaf maandag 1 oktober 1990 op de secretarie van het waterschapshuis

ter lezing ligt

de ontwerp-begroting voor het dienstjaar 1991.

Een afschrift van de ontwerp-begroting van inkomsten en uitgaven is met de daarbij behorende toelichting tegen betaling van kosten algemeen verkrijgbaar.

Het dagelijks bestuur voornoemd,

de secretaris, W.H.Th. van Megen
de voorzitter, drs. F.W.G.Laarakker

Waterschap Roer en Overmaas
Parklaan 10, Sittard

OPENBARE BEKENDMAKING

Het dagelijks bestuur van het waterschap Roer en Overmaas

maakt bekend

dat met ingang van maandag 1 oktober 1990 tot en met dinsdag 30 oktober 1990 op de secretarie van het waterschapshuis

ter inzage ligt

de ontwerp-wijziging van artikel 6, lid 2 van de Omslagverordening waterschap Roer en Overmaas alsmede de in artikel 7, lid 4 van de Omslagverordening waterschap Roer en Overmaas omschreven ontwerp-tarieventabel voor het belastingjaar 1991;

dat de vorengenoemde ontwerp-wijziging alsmede de ontwerp-tarieventabel gebaseerd zijn op de ontwerp-begroting 1991;

dat gedurende vorengenoemde termijn door iedere belanghebbende schriftelijk bezwaren tegen de ontwerp-wijziging alsmede de ontwerp-tarieventabel kunnen worden ingediend bij het college van hoofdingelanden.

Het dagelijks bestuur voornoemd,

de secretaris,	de voorzitter,
W.H.Th. van Megen	drs. F.W.G. Laarakker

Waterschap Roer en Overmaas

Parklaan 10, Sittard

GEMEENTE BEEK
NOTARIS L.L.M. HAANEN TE BEEK (L.)

zal op woensdag 3 oktober a.s. om 15.00 uur in Hotel Kempener, Prins Mauritslaan 22 te Beek, krachtens rechterlijk bevel conform art. 1122 van het Burgerlijk Wetboek in het openbaar bij opbod en afslag in één zitting verkopen:

a. perceel bouwland, plaatselijk bekend als Siekendaalweg te Beek, kadastraal bekend als gemeente Beek sektie H nummer 288, groot 33 are 05 ca;
b. percelen bouwland, plaatselijk bekend als Klein Geverik te Geverik, gemeente Beek, kadastraal bekend als gemeente Beek sektie F nummer 1212, groot 44 are 80 ca en nummer 1239, groot 17 are 60 ca.

Aanvaarding vrij van pacht en/of andere gebruiksrechten na betaling van de koopsom, welke betaling uiterlijk op 14 november a.s. dient te geschieden.

Inlichtingen ten kantore van notaris L.L.M. Haanen, Maastrichterlaan 45 te Beek, tel. 04490-72454.

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

mijnssen
international engineers b.v.

Mijnssen International Engineers is een Nederlandse onderneming met een multidisciplinair karakter.
Opdrachtgevers zijn o.a. nationale en internationale industrieën en overheden. Mijnssen International Engineers anticipeert op de specifieke eisen en wensen van deze opdrachtgevers.

Voor onze vestiging te Geleen zoeken wij

GROEPSLEIDERS
PROJEKTLEIDERS
KONSTRUKTEURS
TEK. KONSTRUKT.
TEKENAARS
AUTO-CAD MEDEWERKERS
(met ervaring)

Voor de disciplines:

Werktuigbouw
Elektro
Instrumentatie

Opleidingseisen:

HTS met ervaring
MTS met ervaring
Aangevuld met de nodige applicatiecursussen voor funktie en vakgebied.

Nadere informatie wordt u gaarne verstrekt door onze General-Manager, dhr. P.J.A. Keulers, telefoon 04490-34561 en onze vestigingsmanager, dhr. J. Karstenberg, telefoon 045-217625.
Sollicitaties kunt u schriftelijk richten aan:
Mijnssen International Engineers b.v.
Heiweg 2, 6161 DA Geleen

MIJNSSEN INTERNATIONAL ENGINEERS B.V.

Geleen	Arnhem	Groningen
Heiweg 2	Groningensingel 1	Postbus 5017
6161 DA	6835 EA	9700 GA
Tel. 04490-47272	Tel. 085-229009	Tel. 05926-3014
Fax 04490-55906	Fax 085-212531	Fax 050-138579

134712

ProjectPartners, werving en selectie, zoekt voor één van haar opdrachtgevers:

VERZEKERINGSADVISEURS M/V

De werkzaamheden bestaan uit het adviseren van particulieren op het gebied van verzekeringen, hypotheken en financieringen en natuurlijk het afsluiten ervan. Het werk geschiedt in de eigen omgeving, vanuit de eigen woning. De werktijden liggen niet vast. Er zal veelal in de avonduren gewerkt worden.

Gestelde eisen:
- MAVO/HAVO/MEAO niveau;
- leeftijd 23 - 35 jaar;
- representatief en service gevoelig;
- goede contactuele eigenschappen;
- commerciële aanleg;
- verantwoordelijkheidsgevoel, zelfdiscipline en creativiteit;
- in het bezit zijn van een geldig rijbewijs.

Geboden wordt:
- goed en vast salaris;
- uitstekende secundaire arbeidsvoorwaarden;
- hoge provisie plus een bonus;
- interne opleiding van 3 maanden.

ProjectPartners verwacht een snelle reactie op:
Postbus 11662, 2502 AR Den Haag,
t.a.v Cliëntenservice.

Psychiatrisch Centrum Welterhof is een algemeen psychiatrisch ziekenhuis, dat ten behoeve van de subregio Oostelijk Zuid-Limburg, alsmede de gemeenten Vaals, Wittem en Gulpen de basisfunkties op het gebied van de psychiatrische hulpverlening verzorgt. Bovendien verricht Welterhof supraregionale funkties ten behoeve van kinderen en jeugdigen met psychiatrische stoornissen en patiënten met verslavingsziekten.
Welterhof beschikt daartoe over een polikliniek met ca. 13.000 verrichtingen per jaar, 73 plaatsen voor deeltijdbehandeling en 349 klinische bedden.
In P.C. Welterhof zijn ruim 470 medewerkers werkzaam.

De PARAMEDISCHE DIENST vraagt voor 4 uren per week (1 dagdeel) een ervaren

DIETIST(E)

ter ondersteuning van de aanwezige diëtiste/doktersassistente.
Daarnaast wordt van de funktionaris verwacht, dat hij/zij bereid is om, bij afwezigheid, de huidige diëtiste/doktersassistente te vervangen.

Aantoonbare werkervaring is een vereiste.

Salariëring geschiedt op basis van de CAO-Ziekenhuiswezen.

Telefonische informatie over deze vakature kunt u inwinnen bij:

- De heer R. Heiming, hoofd paramedische dienst, tel.: 045-736432;
- Mevrouw L. Janssen, diëtiste/doktersassistente, tel.: 045-736434.

Schriftelijke sollicitaties kunt u binnen 10 dagen richten aan Stafafdeling Personeelszaken Psychiatrisch Centrum Welterhof, t.a.v. mevrouw J. Smeets-Degens, personeelsconsulente, J.F. Kennedylaan 301, 6419 XZ Heerlen, onder vermelding van vakaturenummer 744.

welterhof
Psychiatrisch Centrum

DELTECH

Deltech Europe is de Europese vestiging van een internationaal (Amerikaans) concern.
Wij zijn gespecialiseerd op het gebied van persluchtbehandeling (droger- en filtertechnologie).

Voor onze afdeling Materials/Logistics zoeken wij op korte termijn een

MATERIALS ADMINISTRATOR

Funktie-informatie:
- verstrekken van informatie aan de inkoopmedewerkers met betrekking tot te bestellen onderdelen;
- bijhouden van leveranciersgegevens;
- muteren van voorraadkaarten.

Funktie-eisen:
- HAVO/MEAO;
- cijfermatig inzicht;
- goede kennis van de Engelse taal;
- ervaring in soortgelijke funktie strekt tot aanbeveling.

Voor de afdeling Service zoeken wij op korte termijn een

SERVICE-COÖRDINATOR

Funktie-informatie:
- coördineren van technische storingen bij klanten;
- coördineren van de servicebezoeken;
- beantwoorden van vragen van klanten met betrekking tot installatie van onze produkten;
- zorgt voor administratie & statistiek ten bate van service;
- werkt nauw samen met afdeling Verkoop en Engineering;
- bij afwezigheid van de service-engineer, storingen bij klanten oplossen.

Funktie-eisen:
- MTS Wtb;
- goede kennis van de Engelse en Duitse taal;
- commercieel inzicht;
- goede kontaktuele eigenschappen.

De persoon die in de funktie van service-coördinator zal worden aangesteld, zal in eerste instantie een aantal maanden een interne technische opleiding krijgen met betrekking tot ons produktenpakket.

Sollicitatieprocedure:
Indien uw belangstelling uitgaat naar een van bovengenoemde funkties, kunt u uw sollicitatie binnen 8 dagen sturen naar:
Deltech B.V.
T.a.v. mevr. B. Spruit
Langs de Heij 20
6136 KR Sittard
04490-23030

Een psychologisch onderzoek en medische keuring kunnen deel uitmaken van de sollicitatieprocedure.

134746

Randstad heeft volop werk

Instellingskok m/v
Voor een bedrijf in de omgeving van Heerlen. U heeft een opleiding in deze richting en kennis van diëten. De duur van de opdracht is onbekend.
Informatie bij Mieke Aarts, tel. 045-74 26 36, Heerlen, Akerstraat 26.

Schoonmakers m/v
Voor diverse projecten in Heerlen e.o. Ervaring is niet vereist, inzet en motivatie zijn wel belangrijk. Het betreft werk voor enkele uren, vnl. in de avond.
Informatie bij Mieke Aarts, tel. 045-74 26 36, Heerlen, Akerstraat 26.

Inpakkers m/v
Voor een vleesverwerkend bedrijf in Hoensbroek. U bent 18-25 jaar en min. 20 uur per week beschikbaar. Het werk bestaat vnl. uit het inpakken van vlees en vleeswaren.
Informatie bij Frand van Bladel, tel. 045-74 26 36, Heerlen, Akerstraat 26.

Studenten m/v
Je wilt 1 of meer dagen per week aan de slag. Het werk varieert per week. Ben je een gemotiveerde aanpakker, neem dan zo spoedig mogelijk contact met ons op.
Informatie bij Marcel Michiels, tel. 045-71 85 15, Heerlen, Akerstraat 26.

Produktiemedewerkers m/v
Voor een rubberverwerkend bedrijf in Kerkrade. De werkzaamheden zijn in 2- of 3-ploegendienst en bestaan uit het bedienen van een pers. Bent u goed gemotiveerd, dan kunt u direct aan de slag. De opdrachten zijn voor lange tijd.
Informatie bij Marcel Michiels, tel. 045-71 85 15, Heerlen, Akerstraat 26.

Machinebedienden m/v
U heeft een aaneengesloten arbeidsverleden en u bezit een prima motivatie. De werkzaamheden zijn bij diverse bedrijven in deze regio en variëren van dag-, 2- of 3-ploegen- tot vaste nachtdienst. De betaling is goed.
Informatie bij Truus Ruijters, tel. 045-71 85 15, Heerlen, Akerstraat 26.

Produktiemedewerker m/v
U bent op zoek naar een baan voor lange tijd in de omgeving van Brunsum of Nuth. U zult in diensten werken of alleen overdag. Wij hebben verschillende mogelijkheden voor u als produktiekracht bij diverse bedrijven.
Informatie bij Monique Kusters of Brigitte Naebers, tel. 045-27 40.40, Brunssum, Rumpenerstraat 79.

randstad uitzendbureau

KOMATSU VORKHEFTRUCKS
VERKOOP
LEASING
VERHUUR
SERVICE

Mechanisatiebedrijf
frissen
Valkenburg-Houthem
Vroenhof 92
Tel. 04406-40338 Fax. 04406-42115

SOS-TELEFONISCHE HULPDIENST
Voor een gesprek van mens tot mens
Dag en nacht bereikbaar, dus ook in het weekend. 045-719999

Te k. gev. SCHRIKDRAAD-APPARAAT op lichtnet 220 volt, tel. 04492-2258.

Te k. gevr. TRIX-EXPRESS Fleischmann of Märklin sch. HO. Tel. 04746-2635.

TWEELING-BUGGY te k. gevraagd. Tel. 04492-4794.

Gevr. Barok MEUBELS, witte slaapkamer, bankstel, gasfornuis, antiek enz., tel. 045-725595.

Te k. gevr. met.-DRAAIBANK t.d.c. 600-800 mm. 220V. Tel. 045-216113

POSTZEGELS en munten van alle landen. Postzegelhandel Kern, Locht 100 A, Kerkrade-W. 045-410911.

Te k. gevr. SKI-SET, schoenen, ski's en stokken. Mt. 38-39. I.g.st. 045-215228.

Te k. aang. plm. 2500 ltr. HUISBRANDOLIE à 25 ct. per liter, zelf af te halen, tel. na 18 u. 04454-3129.

Te k. omafiets met versn. en trommelr., melkbus, wit kunststof zitbadje en ant. KEUKENFORNUIS. Inl. ma. t/m vr. 9.00 tot 12.00 uur tel. 045-420375.

Nieuw! - Nieuw! - Nieuw!. Warme watermassage. Door 2 of 1 jonge masseuse, totale ONTSPANNINGS-MASSAGE. 045-353489.

GEBIT gebroken? Hoonhout Akerstraat Noord 328, Hoensbroek. 045-228211. Klaar terwijl u wacht.

Te k. 2 mooie dam. ETALAGE-FIG. Kerkstr. 8 Brunssum.

Te k. MINI Special i.g.st.; Lodewijk XVI kleerkast/vitrinekast. Tel. 045-725495.

Te k. Caf'e TAFELVOETBAL, vrpr. ƒ 400,-. Prof.Cobbenhagenstr.83 Kerkrade

Ter overname gevr. klein CV/SANITAIR Installatie-Bedrijf Br.o.nr. B-5980, LD, Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Te k. eiken BROODKAST, eiken lade-commode, leren bankstel en electr. gevelverwarm. tel. 04407-1209.

Te k. GASFORNUIS, Etna Select, bruin-beige; keukentafel met 4 massief grenen stoelen. 045-322683.

Te k. GROENTESNIJMACHINE rauwkostmachine incl. messen, weegschaal, snijtafels en toebehoren, i.z. g.st. Inl. 045-325991.

BROMSCOOTER ƒ 1.250,-; fiets vanaf ƒ 65,-; el. fornuis ƒ 145,-; k.wandelwagen ƒ 45,-; grasmach. ƒ 30,-; KTV. 043-634025.

GROTE CLUBACTIE

Geef ze de volle vijf

Limburgs Dagblad
WEEKBLAD
DE TROMPETTER

Vandaag
Grote vrije markt
Rondom Makado Beek (toegang gratis).

ORANJE-BRADERIE 29 sept. van 10 tot 17.30 uur. Tel. 045-252227.

Schinveld, ROMMELMARKT en kindermarkt 19 sept. a.s. v. 10 tot 17.30 uur, achter gemeentehuis.

SIEMENS
Bosch, Zanker, AEG, Miele-wasmachines, drogers, koelkasten, vriezers, vaatwassers. De laagste prijs. Jac Kohlen, Rijksweg N 104, bij ziekenhuis Sittard, 04490-13228 of 14862.

Kom nu profiteren van onze massale magazijn verkoop keuken inbouw-apparaten
Koelen-vriezen-wassen-koken of bakken
Bij Horn
waar nieuwe, licht beschadigde of overjarige apparaten van alle bekende merken uit de HORN-keukenwinkels worden verzameld en verkocht tot liefst
60% korting
Elke dag nieuwe aanvoer elke dag superlage aanbiedingen
Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:
Zanussi inbouw diepvries ZP 1350 F, grote inhoud, energiezuinig, geen ƒ 1.499,-, maar ƒ 498,-
Philips oven met kookplaat EH870/EMB58.0, oven met onder- en bovenwarmte, thermostaat, kookplaat met 2 snelbranders, geen ƒ 1.576,- maar ƒ 698,-; A-tag solo oven OXP 521, zeer luxe uitvoering, nostalgische deur, links of rechts draaiend, geen ƒ 1.310,- maar ƒ 798,-;
Philips koel/vrieskombinatie Integraal, KGI 240, 190 liter koelruimte en 40 liter vriesruimte, 4 sterren, energiezuinig, in te bouwen achter kastdeuren, geen ƒ 1.795,- maar ƒ 898,-. Kom nu profiteren in Horn Keukensuper Bergerweg
Sittard
(Naast Witte Hal) en Keukenshowroom
Echt
Loperweg 8

WASDROGER, 1 jr. oud, 2 jr. volt. gar. Heufkesstr. 74, Brunssum.

Te k. DIEPVRIESKIST Bosch inh. 500 l. Tel. 045-221522.

Te koop gevraagd MAGNETRON. Tel. 045-424981.

Aangeb. wegens aanschaf CDS 300 singeltjes ƒ 200,-; 200 lps. ƒ 250,-; 150 oude 78-toeren platen ƒ 200,-; zes oude lepeltjes met beeltenis Elvis Presley ƒ 50,-; 6 van ons Koningshuis ƒ 50,-. 070-3638687 b.g.g. 070-3894543.

Te k. ORGEL electr. Solina B-417 z.g.a.n. BMW 1502, bwj. '77, zeer goede en mooie auto, APK 8-'91 voor liefhebber. 045-727626

Zoek je een hete meid?
06-320.320.55 ...... Live Afspreeklijn 50 ct p/m

Flexifoon Dating
afspraken via de datecomputer, selecteer M/V je eigen telepostbus met privé pincode. 50 c.p.m.
06-320.324.14

Erotel 06
De eerste en de beste lijn
320.320.20
50 ct. p. min.

Tropische
verrassing. De lekkerste van Nederland!
.06-320.350.61 -50 ct p/m

Men Only
luister hoe dit meisje u via de telefoon kan verwennen!
06-320.350.68 - 50c/m

Een rijpe gekleurde vrouw 39 voor jou. 50 cpm 06-
320.*320.*91

Nimf Linda
geniet van 2 kanten
50 cpm 06
320.320.14

Grieksesex
MARCHA 50 cpm 06-
320.325.55

Sexlijn 10
Sonja wil geholpen worden
06-320.320.10
Evelientje nieuw in de klas
06-320.321.10
vriendinnen verklappen
06-320.323.10
Wil je een kopje koffie?
06-320.320.50
"SEX BOX"
06-320.325.30
50cpm Call me Pb 2094 Am
CLUB PRIVÉ
06-320.326.09
SEXLIJN 50 cpm
06-320.320.09

ah, top S&M..ah
Vrouwengenot.. 50 ct p/m
Ah...06-320.331.13..Ah.

!!Lady Bizar!!
06-320.324.68...50 ct p/m
hete schokkende SM Sex

Bel nu zelf(s) gratis Lenie. Direkt/privé. Info (50 cpm)
06-320.324.96

* Eroslijn *
Het was donker, haar lippen nat.... (50 cpm)
06-320.321.22

Bel je eigen Provinciebox
BABBEL, KLETS, RATEL, RODDEL
Bel voor limburg
06-320.330.86
Viditel pag. 611. 50 cpm. Pb 61142, 2506 AC Den Haag

Lisa.
Maak je broek los en doe je ogen dicht. Lisa doet de rest
06-320.331.92 -50 cpm

!! Wipkracht 9 !!
06-340.310.15 (50 ct.p.m.)
de beste Pb. 310 Vianen.

Homo
thuisopname, 2 lenige sportknullen douchen samen en geven elkaar een hete massage 06-320.321.33, 50cpm

Elna danst met een jongen. Als ze zijn groeiende
verlangen
voelt geeft ze zich aan hem over 06-320.321.30, 50cpm

Lifesex
Thuisopname. Een paar doet het in alle standen en beleeft alle hoogtepunten...
06-320.321.32 (50 cpm)

Ik wil!!
Een mooie warmbloedige getrouwde vrouw wil er met jongens over praten, en het met hen doen...
06-320.320.93 - 50 ct p/m

Rosie-relatielijn
Modem sexcontact op 06-320.324.50 (50 cpm) hoor je wensen van paren en dames. Hun "naakt"foto's in Rosie sept.

de trio-bisexbox
voor vrouw-vrouw-man of man-man-vrouw-relaties. De enige box die alles waarmaakt op
06-320.326.88 - 50 ct p/m

Wip-in-box
heet zo omdat er heel wat ge.. wordt op 06-320.324.60 Trouwens, de Lijf-sex-box, daar doen ze helemaal maar raak... Blozen op
06-320.324.90 (50 cpm)

Een blond meisje vrijt voor het eerst heftig in
een portiek.
Plots is er een man in de deur.
06-320.329.22 - 50 ct p/m

Super
contactenbox
De snelste voor goede sexrelaties. Altijd succes op 06-320.324.30 En Angela en Sherida gaan met je apart op De Heetste Box van NI
06-320.328.29 (50 cpm)

Danstest
Als ze toegeeft en totaal naakt voor 2 heren danst, klapt de val dicht...
06-320.328.23 - 50 ct p/m

In dat piepkleine
Turnpakje
moet een sexy blonde meid nablijven. De man straft en merkt dat ze...
06-320.329.24 - 50 ct p/m

Mevrouw wil het
nieuwe meisje
eerst zonder kleren zien. "Toe maar, je slipje ook uit".
06-320.329.25 - 50 ct p/m

Dame zoekt knul. Meisje zoekt ervaren heer. Ze vinden elkaar op de
generatiebox
06-320.326.27 (50 cpm)

Waarom gaat een mooie rijke vrouw soms bevend van
Verlangen
de straat op als een...
06-320.330.09 - 50 ct p/m

Op de
bisexbox
vinden mensen elkaar die weten dat er meer te koop is dan mannetje-vrouwtje.
06-320.326.38 (50 cpm)

Haar borsten rinkelen. "Naar die tafel, vlug". 2 paren zien hoe waanzinnig Corine
gehoorzaamt
en geniet. 06-320.330.61 (50 cpm)

Hoge hakjes en nylons, meer mag ze niet aan. Hoe komt het dat ze
Gehoorzaam
geniet bij de man? SM
06-320.330.51 - 50 ct p/m

Als 2 meisjes elkaar naakt zien in de stille sauna wordt het innig en diep
Lesbisch
06-320.330.92 - 50 ct p/m

Bisex
Anky lift met een echtpaar. Als ze stoppen moet ze echt met allebei eerst Frans, dan Grieks...
06-320.326.70 - 50 ct p/m

Trio
Op visite laat blonde Els zich door Rob verleiden, maar wat doet ze als Thea haar ook wil...
06-320.326.71 - 50 ct p/m

Uitdagend
slaat ze haar mooie benen over elkaar als ze bijles krijgt. De man kijkt, en dan...
06-320.326.72 - 50 ct p/m

Louise helpt 2 knullen met
Brommerpech
maar binnen nemen ze haar samen onder handen.
06-320.326.73 - 50 ct p/m

Sm. Als ze fluisterend bekent dat ze weer géén slipje draagt, straft de man...
Heel streng.
06-320.323.85 - 50 ct p/m

"Doe het dan...". Als ze haar angst overwint wil Cora dat die 2 mannen het zo bij haar doen.
Grieks
06-320.323.84 - 50 ct p/m

"Nee nee, niet doen". Een blondje plots
Oog in oog
met 2 knullen in het donker. Verzet zich tot ze...
06-320.323.86 - 50 ct p/m

Alles Life
Hoe ze elkaar ontkleden, het voorspel, en hoe ze wild genietend... vrijen...
06-320.326.90 - 50 ct p/m

Gered??
2 Mannen drogen die blote knul stevig af. In hun boot moet hij met alletwee...
06-320.326.91 - 50 ct p/m

* lesbi Live *
Schaamteloos steekt zij haar hand in mijn slipje.... (50 cpm)
06-320.323.12

Sex Spel
keuze sex met zes hete meisjes, 50 c.p.m. 06-
320.323.66

Lekkere trek?
Anja helpt 06-320.326.56
Cl Pb.96014 A'dam -50 cpm

Erotibox
voor sexverslaafden.
Bel 06-320.326.80 (50 cpm)
C.I. Pb. 96014, A'dam.

Hete sexkontakten
met heerlijke dames
06-320*325*80 - 50 ct p/m

Natasja doet het met 3 mannen
Keukensex
06-320*327*77 - 50 ct p/m

Buurvrouw Chantal voor ordinaire
Live sex
06-320*328*01 - 50 ct p/m

Meegenieten
Meisjes in de hete sauna
06-320*328*88 - 50 ct p/m

Stiekem
meeluisteren met meisjes
06-320*329*01 - 50 ct p/m

Zoek jij een
Vriendin
Bel de Flirt-Box
06-320*330*01 - 50 ct p/m

Versier een afspraakje. Bel de
Meidenbox
06-320*330*77 - 50 ct p/m

Bent u op zoek naar 'n vrouw
06-320*328*03
Dames inspr.: 01720-33202

Homokontakten
Nieuw: Gay prive, direkt apart met 'n lekkere jongen. Voor een lekker gesprek of voor 'n spannende afspraak. Van man tot man. Gay Prive voor de regio Limburg. Bel
06-320.322.75 - 50 ct p/m

Meisjes zoeken
sexconta
06-320.320.33 - 50

Zoek je een sexrel
een lekkere meid?
06-320.320

Homokont
De heetste afspra
06-320*325*01 - 50

Zoek jij een hete
Bel de
Sexdating
06-320*326*33 - 50

Zoek jij lekkere m
De Tippelb
06-320*326*66 - 50

Homo
Het is slikken voor J
jongens
06-320*327*01 - 50

Rijpe Claudia train
!Buurmeis
06-320.320.37 - 50

Hetero Se
Draai 06-320 en d
Achter de ramen 3
Dames fantasie 32
Sex op het werk 3
Werkende dames 3
Tele-sex 322.0
Vreemdgaan 322
Candid Phone 32
Lingerie 327.3
Lekkere Mireille 3
Dag & nacht 50 c

G
A
Y
two
Gay
06-voor twee en nie
luistert mee. Draai
voor een andere p
06-320.327.
Escort Boys 323
SM Mr. Martin 32
Gay Phone 322.
Marcel & Andre 32
Dag & nacht 50 c

Petraatje voert lese
rijpe Claudia 50 c
06-320.320

Gekleurd meisje kr
van rijpe vrouw. 50
06-320.323

Een lekkere 50ct
Meid
06-320.320.77

Ik vind meisjes lief.
Tamara S E X D I E
06-320.320

GAYS
LIMBURG
Gay-Café 06-320.3
Gay Café Priv
06-320.327.5
SM gay privé 06-320
jack off privé 06-320
Erotische luisterli
Sporters 06-320.32
Lifters 06-320.32
leergierigen 06-320.
SM Meesterlij
06-320.326.84
Pb. 75141, A'dam, 5

bi sex voor t
direkt apart of met '
meisje of 'n lekkere
intieme sex
06-320.329.99 - 50

Doe het wel.................bij
Privéhuis Michell
Tel. 045-228481 - 229

Paren en Alleenstaanden
Club Liberta
Elke woensdag en vrijdag mooe erot. Strip-Porno-
Ook voor alleenst. Zaterdags enkel voor paren 'n v
aan Shows, massages, cocktail-parties en
Zat. 19 sept. héél gevar. showprogramma.
Maaseikerweg 24, Susteren, 300 mtr. op afslag A2
Susteren. Tel. 04499-4928.
Ma. en di. 12 tot 24 u. en woe. t/m vr. tot 1
Meisjes privé. Specialiteit Thaise Bodymas

Homo/lesbies
en op zoek naar een relatie? Stg. Alternatieve Relatievorming, Lange Geer 44, Delft. 015-136831. Erkend door Raad van Toezicht.

Gratis sex
Bemiddeling in heel Ned.
030-886283 (24 uur)

Club Rustica
V.d. Weyerstr. 9, Kerkrade
Tel. 045-412762
ma t/m vr. 11-24 uur.

Video-sex-club
Frimoussee. Open dag v. 11-2 uur, zond. 14-2 uur, Kl. Gracht 10, Maastricht.

"La Belle"
Kerkrade Graverstr. 13 ied. dag geopend van 20-04 uur. 045-416143. Met Regina van "De Jachthut"

Club Merci
Sandra-Tatjana terug. Roxane nieuw. Rijksweg Zd. 241 Geleen. 04490-45814.

Diana Escort
045-320323
vanaf 10.00 uur.

Escortservice
045-320343

Gezellige dames
charmant, discreet bezoeken U thuis of in hotel.
045-311895.

Sexy Mei
in zeer pikante lin
nylonkousen.045-
Kerkrade.

Club Den
5 leuke meisjes ont
in een aangenam
Privé of escort van
03.00 uur 's n
Tel. 045-413

Escortservi
045-4226
v.a. 12.00 u

ƒ 50,- all
tel. 045-423

Nieuw
Sylvia, Gaby, Jes
Cinderella, Brigitte
Rijksweg Nrd. 58,
Naast tennish

Esmera
vanaf 9 uur ook z
045-721750 me

Club La F
Lemmenstr. 73,
Gulpen. Tel. 0445
Dag. geop. v. 11.0
Ook Zat. en Zond.
Maastr.-Vaals, p
500m. achter de
Noorbeek, 1e str
100m. rechtsaf na
derij. Mooie meis
Ook zaterdag 12.

Brigitte
Meesteres Sally
Tel. 04490-4

● Luciano Pavarotti

● José Carreras

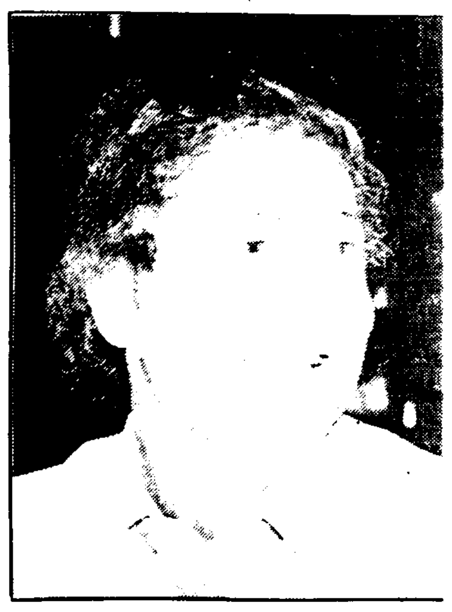

● Placido Domingo

Nogmaals: Pavarotti, Carreras en Domingo

Van onze rtv-redactie

HEERLEN – Na een rechtstreekse uitzending brengt de NOS op deze zaterdagavond om 20.20 uur op Nederland 3 nogmaals het 'Concert van de eeuw' met José Carreras, Placido Domingo, Luciana Pavarotti en een orkest van meer dan 200 musici. Aan de vooravond van de finale van het Wereldkampioenschap voetbal vond dat unieke concert plaats in Rome. Omdat dit zo'n succes was, zendt de NOS het – net als begin september de BRT – nogmaals uit. De drie wereldberoemde tenoren zingen bekende opera-aria's en speciaal voor hen gearrangeerde populaire songs.

● Rob Out: „Wanneer commerciële tv en radio nie kunnen, dan blijven w maar als grootste en sterkst binnen het huidige omroep bestel".

'De enige onderscheiding van de kijkers die telt'

Winnaars Televizierring zijn trots op hun prijs

Van onze rtv-redactie

DEN HAAG – De Gouden Televizierring wordt maandag voor de 25ste keer uitgereikt. Voor de eerste keer in een kwart eeuw gebeurt dit tijdens een live-uitzending vanuit het Nederlands Danstheater in Den Haag. De AVRO heeft kosten noch moeite gespaard er een feestelijke happening van te maken. Het gaat immers om een tijdsbeeld van 25 jaar Nederlandse televisie. Bijna alle winnaars van de ring zullen maandagavond – óók via het scherm (TV2 vanaf 20.30 uur) acte de présence geven in het gala dat door AVRO-coryfee Willem Duys wordt gepresenteerd.

De onderscheiding werd in 1964 in het leven geroepen op initiatief van Rein van Rooij, hoofdredacteur van het blad AVRO Televizier Magazine. „De kijkers hebben echt een uitgesproken eensluidende mening. We hebben slechts één keer een echte competitie gehad. Dat was in 1966 en dat ging tussen het programma 'De Vuist' van Willem Duys en 'Zo is het toevallig ook nog eens een keer' van Rinus Ferdinandusse, Jan Blokker, Dimitri Frenkel Frank en Leen Timp. Dat laatste, satirische, programma heeft toen gewonnen met een haarbreedte verschil. Ook hebben we jarenlang de eeuwige tweede gehad. Kick Stokhuysen heeft het nooit gehaald. Hij heeft drie keer op de tweede plaats gestaan. Drie keer tweede is mooi, maar je wint dus geen Gouden Televizierring, en dat is spijtig".

De Gouden Televizierring is een sierraad uit materialen als goud, platina en briljanten en heeft een waarde van om en nabij de tienduizend gulden...

Verheugd

Duys zegt zeer verheugd te zijn over het feit dat hij maandagavond het gala mag presenteren. Dit weekeinde arriveert hij in Nederland om zich een beetje voor te bereiden en om zijn radioprogramma op te nemen. „Ach, ik ben niet zo repeteerderig. Ik doe meestal maar wat en dat gaat me het beste af. Ik ben geen man die voorgeschreven teksten gaat oplezen. Ik verheug me me op de uitreiking. Dan zie ik alle bekende televisiegezichten weer eens terug, hoewel een aantal mensen ons helaas is ontvallen, zoals Rien van Nunen, Wim Kan, Dimitri Frenkel Frank en Hans Keuls. Op de ontmoetingen met Willeke Alberti, Piet Römer, Berend Boudewijn en Toon Hermans verheug ik me echt. Die mensen spreek en zie ik ook niet iedere dag meer".

Ook Willeke Alberti hecht veel waarde aan de Gouden Televizierring die zij in 1971 voor haar rol in de Kleine Waarheid kreeg. Willeke Alberti: „Die prijs betekende en betekent nog heel veel voor me. In dat jaar gebeurde van alles met me, op carrièregebied dan. Ik kreeg toen ook heel veel prijzen en awards, maar de Ring was me het meest dierbaar. Ik heb ook onderscheidingen gekregen die ik liever nooit gekregen had. Zo werd ik ook uitgeroepen tot de best gekapte vrouw en De Vrouw van het Jaar. Dat zijn van die onderscheidingen waar je zelf eigenlijk niets voor hebt hoeven doen. Die Ring kreeg ik voor mijn prestatie als actrice en dat is leuk. Ik ben daarna ook ieder jaar naar de uitreiking van de Ring geweest. omdat ik weet hoe belangrijk het is om die prijs te krijgen..."

Een andere, nota bene dúbbele winnaar van de ring is Henny Huisman. Hij kreeg de Gouden Televizierring in 1985 voor het eerst als presentator van De Play-Backshow en in 1988 won Henny Huisman de ring opnieuw maar nu met zijn programma Surprise Show. In de reglementen van de toekenning van de Ring staat namelijk dat èen persoon de ring wel meerdere malen kan winnen, maar nooit met hezelfde programma. Eerdere dubbele Ring-winnaars zijn Piet Römer, Leen Jongewaard, Mies Bouwman, Willy van Hemert en Jos Brink.

Henny Huisman zal maandagavond, evenals zijn collega's van RTL 4, niet bij de feestelijke uitzending aanwezig zijn. Daar ligt een incident op de Firato aan ten grondslag. Tijdens een AVRO-uitzending waarin de Firato-Awards werden uitgereikt zou Henny Huisman niet uitgebreid genoeg in beeld geweest zijn en zou presentatrice Tineke de Groot Huisman spontaan van het podium geduwd hebben. De RTL 4 presentatoren hebben nu besloten niet meer bij de AVRO te komen. Spijt dat Henny Huisman nu niet?

Huisman: „Eerlijk gezegd, vind ik het vreselijk dat het zover heeft moeten komen. Ik hecht enorm veel waarde aan die Televizierring. Ik ben er bijzonder trots op dat ik die topprijs twee keer in ontvangst heb mogen nemen. Bovendien zijn de ringen heel mooi en waardevol. Ik bewaar ze in een kluis. Ik betreur het enorm dat het incident met de AVRO heeft plaatsgevonden. Ik ben geen mens voor ruzie, maar als de publieke omroep zo omgaat met mensen van de commerciële zender, kan ik er niets aan doen".

Waarde

Ook André van Duin is in het bezit van de Televizierring. Hij kreeg hem in 1975 voor de tv-registratie van de revue Dag Dag Heerlijke Lach. Van Duin sympathiseert met Henny Huisman en is maandagavond dus ook niet aanwezig. Over de waarde van de Gouden Ring zegt hij: „Het is de meest belangrijke prijs die je als artiest in Nederland kunt winnen. Ik had hem graag nog eens gewonnen met Animal Crackers, maar dat zat er niet in. Ik ken er veel waarde aan toe. Ik trek nu één lijn met Henny, door niet te komen, maar vind het vreselijk jammer dat dit heeft moeten gebeuren. De concurrentie tussen de publieke omroepen en RTL 4 is gezond, maar moet niet in het persoonlijke worden getrokken".

De laatste winnaar van de Gouden Televizierring is Peter Jan Rens met zijn programma Doet'ie het of Doet'ie het niet. Rens zegt te hopen dat hij de Ring nóg eens zal winnen. „Het is de leukste prijs die je kunt krijgen. Je maakt programma's voor de kijker en als diezelfde kijker jouw programma selecteert als het beste en het leukste dan is dat waanzinnig. Daar komt nog eens bij dat ik de hele formule voor Doet'ie het... zelf heb bedacht en ook alle onderwerpen voor de filmpjes zelf bedenk. Zo'n prijs winnen is dan het leukste wat je kan gebeuren".

De genomineerden voor de Gouden Televizierring 1990 zijn de cast van Medisch Centrum West (TROS), Kees van Kooten en Wim de Bie met Keek op de Week (VPRO) en het team van Ook dat nog van de KRO.

● Hennie Huisman: niet bij de uitreiking van de Televizierring omdat hij tijdens de Firato door presentatrice Tineke de Groot spontaan van het podium werd geduwd.

● André van Duin: komt óók niet omdat hij sympathiseert met Hennie Huisman.

IKON zondag met interview Salman Rushdie

Van onze rtv-redactie

HEERLEN – In 'Kenmerk' brengt de IKON zondagavond op Nederland 3 een extra aflevering van het eerste interview dat Salman Rushdie gaf sinds hij onderdook. Na het verschijnen van zijn boek 'De duivelsverzen' verklaarden fundamentalistische moslims Rushdie de oorlog. Op 14 februari 1989 sprak Khomeini het doodsvonnis uit over de schrijver. Salman Rushdie dook onder en bleef tot de dag van vandaag onvindbaar. Nadat de IKON eerst van 21.50 tot 22.00 uur een historisch overzicht brengt over de commotie rond 'De duivelsverzen' volgt om 23.30 uur het bijna één uur durende interview.

De schrijver spreekt over zijn ballingschap, de crisis in het Golfgebied, zijn nieuwe boek en zijn plannen voor de toekomst.

Veronica wil alsnog commercieel worden

Van onze rtv-redactie

HEERLEN – Veronica wil als de aangepaste Mediawe dat mogelijk maakt, zeven dagen per week 24 uur pe etmaal commerciële pro gramma's gaan uitzenden via Nederland 3. Volgens de omroep is er naast RTL plaats voor meerdere com merciële stations. Verde wil Veronica tenminste éé radiozender met een lande lijk dekkende etherfrequen tie. Ook deze zender zou ze ven dagen per week 24 uu per etmaal in de lucht moe ten zijn.

Dit maakte Veronica-directeu Rob Out gisteren bekend tijden de presentatie van het winterpro gramma van zijn omroep. He plan van Veronica gaat uit va een inperking van de taken va de NOS. Deze organisatie zou sa men met de andere publieke om roepen zendtijd op Nederland en 2 moeten krijgen. Tesamen zouden zij vier radiostations mo gen beheren. Veronica wil al commerciële organisatie een li centie voor tien jaar.

Tegelijkertijd met het commer cieel worden van Nederland 3 zou een zenderkleuring op beide andere netten moeten plaatsvin den. Nederland 1 zou in de visie van Rob Out een 'populaire' zen der moeten worden, gevuld me programma's van TROS, AVRO VARA, VPRO en kleine zendge machtigden. Op Nederland 2 zou nadruk moeten komen te ligger op informatie en educatie. Di net zou moeten worden gereser veerd voor NCRV, KRO, EO NOS en kleine zendgemachtig den.

Volgens Out heeft zijn organisa tie een 'uitgewerkt plan' klaarlig gen, dat gepresenteerd wordt o het moment dat politiek Den Haag 'Veronica's ideeën over eer gezonde Nederlandse commer ciële omroep-organisatie serieu neemt'. „Het liefst willen we le gale commerciële televisie en ra dio maken onder onze voorwaar den. Kan dat niet, dan blijven we als grootste en sterkste binnen het huidige publieke bestel ope reren", aldus Rob Out.

'Na 21 jaar heb ik alle ups en downs nu wel meegemaakt'

Corry nooit weggeweest

Van onze showpagina-redactie

TILBURG – De ijzeren poort zoeft geruisloos open. Corry Konings doet zelf de deur open. Witte legging, sportieve trui en het lange blonde haar in een staart. Haar dochtertje Sharona loopt nog in een ochtendjasje. Corry zet verse koffie en vertrouwt haar dochtertje toe aan de hulp in de huishouding. Zangeres Corry (39) heeft de laatste tijd niet over belangstelling te klagen. Haar single 'Mooi was die tijd' staat alweer veertien weken in de top veertig en de cd 'Leven en laten Leven' klimt ook gestaag.

„Ik wist dat deze plaat een succes moest worden. Ik voel dat aan. Als je 21 jaar in het vak zit, krijg je daar een heel speciaal gevoel voor. Vooral de single, daar had ik vertrouwen in. Voor mij is het dubbel leuk dat 'Mooi was die tijd' een hit is geworden. Het is het eerste plaatje dat mijn levenspartner, Cor de Vries, heeft geschreven. Het is gedeeltelijk een vertaling uit het Duits van Roger Whittaker, maar Cor heeft er veel aan veranderd".

Corry is een opgewekt type. Ze straalt als ze wordt geprezen om haar mooie huis in een rustige buurt van Tilburg en wordt gecomplimenteerd met haar leuke dochtertje. „Sharona is nu drie en ik geniet iedere dag van haar. Ik heb destijds heel bewust gekozen voor een kind. Mijn werk is duidelijk op de tweede plaats gekomen. Ik heb maandags en dinsdags vrij. Die dagen besteed ik helemaal aan mijn kind. Lekker spelen, knuffelen, winkelen en zwemmen. Ook nu ik weer elke dag aan het werk zou kunnen, pas ik daarvoor. Ik zeg zelfs tv af. Je moet een grens trekken. Overdag ben ik natuurlijk al veel thuis want de meeste optredens zijn 's avonds en dan ligt ze in bed".

„Ik zing ook nog steeds met veel plezier 'Huilen is voor jou te laat'. Met dat lied ben ik tenslotte bekend geworden. Het is ook een goed liedje. We stonden destijds 41 weken nummer 1 en dat hebben zelfs de Beatles en The Stones nog nooit vertoond in Nederland. Dat liedje is een evergreen. Ik ben al heel lang een ander pad ingeslagen, solo, maar ik zal nooit neerkijken op de liedjes van Corry en de Rekels. Het publiek vraagt er ook altijd om, als het af en toe toch eens niet zing". We kijken even de herfstige tuin in. Het grote gazon is omgeven door naaldbomen en rozenstruiken. In de hoek van de tuin ligt een zwembad. Plotseling zwaait de buitendeur open en troont Sharona de drie honden van Corry Konings en Cor de Vries mee naar buiten. Alles buitelt over elkaar heen op het grasveld en tot grote hilariteit komt er plotseling ook nog een kolonne krielkippen aangestapt. Corry en Cor hechten aan een huiselijk leven, dat is duidelijk. De woonkamer straalt ook gezelligheid uit. Een grote zithoek, met allerhande gemakkelijke stoelen, een open haard, veel bloemen, subtiel opgesteld enkele onderscheidingen van Corry, familiekiekjes en een half open eetkeuken.

● Corry Konings: „Zelfs de intellectuelen zingen nu mijn plaatjes mee".

Corry: „Ik ben graag thuis. 's Morgens ben ik met Sharona bezig, borstel de honden, loop een eind met ze en ga dan aan de slag voor het avond eten. We eten altijd vroeg omdat ik 's avonds meestal vroeg de deur uitga voo een optreden. Op de vrije avon den zit ik het liefst thuis voor de open haard en kijk televisie. Ik ben dik tevreden met mijn le ventje".

Corry kijkt eerst wat verstoord als haar wordt gevraagd naar de reden van de come back van Corry Konings. „Er is geen sprake van een come back. Ik ben nooi weggeweest. Ik heb altijd werk gehad. Goed mijn platen waren niet allemaal even succesvol maar ik heb altijd een vast publiek gehouden". Daarna draai ze bij en zegt: „Ik weet wel wat je bedoelt. Mijn publiek is de laat ste twee jaar veel breder van op vatting geworden. Inderdaad heb ik nu ook het idee van 'Corry Konings mag weer'. Zelfs de in tellectuelen in Nederland zingen nu mijn plaatjes mee. Dat is on getwijfeld ook te danken aan Robert Long".

Robert Long gaf zo'n twee jaar geleden een nieuwe injectie aan de carrière van Corry. Long vroeg de zangeres mee te werken aan zijn lp Tsjechow en verklaar de vervolgens in elk interview en in elk radio-en tv-programma da Corry Konings een zangeres van formaat was. Sinds die tijd waar deert ook 'intellectueel' Nederland de liedjes van Corry.

„Het is wel leuk hoor, maar het doet me verder weinig. Vroeger haalden die mensen in het open baar misschien hun neus op voor mijn repertoire, terwijl ik diezelf de mensen op personeelsfeesten het hardst heb horen meezingen. Ach, alles is zo relatief. Voor Robert Long heb ik wel een zwak. Zo'n leuke man, zo aardig en geduldig. Hij wordt nooit kwaad als iets niet helemaal loopt zoals gepland was. Hij laat ook ieder een in zijn of haar waarde en da vind ik nou belangrijk".

VAKANTIE & RECREATIE

advertentiecombinatie van 33 Nederlandse Regionale Dagbladen. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196314/206/292 fax: 072-113295

Waddeneilanden

TEXEL
... suites en appartementen vlak bij zee - ... Texel Hotel Kombinatie, pb 24, 1790 AA Den ... 15703. Aangesloten hotels **De Koog: kuur- & vakantiehotel De Pelikaan, hotel Beatrix, motel Texel; Den Burg hotel De Lindeboom, ook als bridge- & zakenhotel.**

TEXEL
Luxe appartem., suites in kuur- & vakantiehotel, idyllisch gelegen. Tevens app. op ca. 500 m v/h strand. Texel Hotel Kombinatie, Pb 24, 1790 AA Den Burg, tel. 02220-15703. (Ook bridge-, snooker- & biljartcentrum). WA-61R

STICHTING VVV TEXEL PROMOTIE
POSTBUS 3 1790 AA DEN BURG 02220-14741
TEXEL
VIJFSTERREN VAKANTIEPLEZIER
Plak deze advertentie op een briefkaart en doe 'm op de bus en sturen u de Vakantiereisgids dan GRATIS toe!
RDP 39
Lekker weg in eigen land. Ook met ons!

TERSCHELLING. NIEUW. Zeewinde luxe comf. 2-pers. app. Geleg. aan Wad en Europees Natuur Reservaat de Bosplaat, ruime zithoek, Kl. tv, centr. verw., voll. inger. keuken, ligb. douche/toilet. Ook geschikt voor rolstoel/ parapatiënten. Tel.: 05620-8861. WA-61R

Mooi TEXEL, juist nu.
... 3 sterren hotel op Texel, in Den Burg, ... centrum. Ook in herfst en winter ideaal uitgangspunt voor tochtjes over het eiland. Kamers met douche toilet. Ook 12 kamers met **bubbelbad!** ... reduktie subtrop. zwemparadijs. Eigen parkeerplaatsen.
Hotel 't Koogerend
... 13301

DUO'S

Groningen

Ontdek Groningen vanuit het EEMSHOTEL in DELFZIJL. Slapen en eten boven zee: uniek in Europa! Nieuwe luxe kamers, sauna, fitness. Info: (05960) 12636. GR-61R

Friesland

Herberg 'Oer 't Hout' Grou(w)
organiseert een
HERFST-VAKANTIE-ZEILKAMP
van ma. 15 t/m do. 18 okt.
- voor jong en oud
- voor beginners en gevorderden
- voor individuelen en gezinnen.
Prijs ƒ 170,- all in.
Inl. Raadhuisstraat 18, 9001 AG Grou(w)
Tel. 05662-1528
FR-61R

Drenthe

CAMPING DE TIEN HEUGTEN. Houdt u van fietsen, wandelen en ontdekken en daarna gezellig uitrusten bij uw caravan/tent of in de kantine dat kunnen wij u bieden op onze camping in het hart van Drente. Nog mooie plaatsen beschikbaar. Voor meer inl. tel.: 05925-1220, Westdorperstraat 29, Schoonloo. Met herfst korting. DR-61R

Overijssel

HOTEL-RESTAURANT 'WAPEN VAN OOTMARSUM'. Een persoonlijke ervaring in huiselijke sfeer, 05419-1500. Spec. arr. De folder ligt voor u klaar. OV-61R

'Tijdens de herfstvakantie GRATIS kamperen met uw caravan op de camping van het Ponypark Slagharen een wereld van plezier. Tegen een gereduceerd tarief kunt u beschikken over meerdagenkaarten die u de toegang verschaffen tot het Ponypark waarbij u gratis en onbeperkt gebruik kunt maken van de vele fantastische attracties, de spectaculaire Westernshows, het Fujibergbad; een uniek verwarmd zwemparadijs en toegang tot de gezellige familie-avonden. Voor de gratis campingplaats moet u wel vooraf reserveren, want vol is vol! Bel 05231-2806.' OV-61R

Gelderland

Ontdek Camping
„DE NOETSELERBERG"
Een week lang rustig kamperen in de herfstvakantie op de Sallandse Heuvelrug, met het gezellige Nijverdal op loopafstand. Alle comfort is aanwezig, **o.a.: subtropisch zwembad** met waterglijbaan en kleuterbad.
Aangepast sanitair voor mindervaliden.
Voor meer informatie bel **tel. 05486-12665.**

Veluwe-Vaassen. Recreatiebedrijf 'de Bosrand'. HERFST-KAMPEERARRANGEMENT Incl overd. verw. zwembad, midgetgolf, recr. prog., etc. 05788-1343. GE-61R

Noord-Holland

ST. MAARTENSZEE. Boek nu voor de herfstvakantie, 4-/6-pers. bungalows nabij subtropisch zwembad. Tel. 02246-1596. NH61R

VAKANTIE herfst en winter strand, duinen, zee
Subtrop. zwembad, fietsen, wandelen, surfen, winkelen. Speciale arr. **GRATIS** duinkaart en fiets. Accom. v. reünies.
VVV Postbus 25, 1930 AA Egmond aan Zee 02206-1362. Fax: 5054

Zuid-Holland

Noordwijk a. Zee. HOTEL DE GOLF**, gez. fam.hotel, 1 min. v. str. Geh. verz.: 1 wk. (7 n.) v.a. ƒ 294,- p.p.; midwk. (4 n.) v.a. ƒ 171,- p.p.; wkend (3 n.) v.a. ƒ 135,- p.p. Bel 01719-12535, Fam. v. Beelen, Q. v. Uffordstr. 120. ZH-61R

Limburg

HOTEL DE OUDE HOEVE, ARCEN (L.)
Een Bourgondische ervaring in huiselijke sfeer. Nabij Kasteeltuinen en thermaalbad. Spec. arrangementen. WIJ STUREN U GRAAG ONZE FOLDER. Tel. 04703-2098.

VALKENBURG A/D GEUL
Even uitblazen!
Hotel Riche**** familiehotel, Eigen P, lift, bar, restaurant, bergterras. Vrijblijvend info: 04406-12965. Fam. Rooding. Speciale Kuur en weekend-arr.
Hotel Bergrust** Emmaberg 8, Valkenburg Tel. 04406-12755. LO ƒ 26,- HP ƒ 41,- VP ƒ 44,50. Voor- naseiz. 8- dgs-arr. ƒ 280,- Mid.w. ƒ 165,- VP. Toesl. douche-toilet ƒ 10,- p.k.
Parkhotel Rooding**** Gratis Brochure **04406-13241**
HP Weekend va ƒ 186,- p.p. Weekarr. va. ƒ 567,- p.p. Kamers bad/douche, wc, ktv, tel. **Overd. Verw. Zwembad.**
Een 5-daags arrangement vanaf ƒ 125,- p.p. VVV Het Geuldal. Tel. 04406-13364.
DOEN... IN ELK SEIZOEN!

HERFSTVAKANTIE OP CAMPING 'DE LEISTERT' - ROCHEL. Beleef de najaarskleuren van het Midden-Limb. land en geniet van de zomerse sfeer in ons medit. recreatiebad, 30° C. Grote speelt. en activ. voor jong en oud. Vraag info 04749-3030. LI-61R

Zeeland

NIEUW NOORDZEE-PARK. Ouddorp aan Zee. Te huur 5***** bungalows. Op 400 m van zee. Info + fold. tel. (01878) 3099. Nog vrij tijdens herfst en kerst. ZE-61R

Duitsland

5 te gekke dagen in Hessen
„Bimmelbahnrit" zonenrandtocht sprookjeskasteel glasmuseum wandeltochten hp m do wc 148,- DM
Gasthaus Zur Krone, Marktplatz 1, D-3432 Großalmerode, tel. 09-49-5604/7952.

MARIA ALM te huur vakantiewoning v. herfst en winter. 045-410353.

Oberfranken. Vakantie in pension Johanna, kmr m do wc, deels balkon, aparte ontbijt- en recreatiezaal ligterras en weide, rustige, zonnige ligging a boshelling, geen verkeersdrukte. Kinderen t.m 10 jr 60% **Tel. 09-49-9262/1349.**

Rijn. Remagen-Kripp v. snelle beslissers. Zo. t/m vr. HP 199 p.p. Hotel dir. a.d. Rijn, zonneterrassen m. panorama op Linz en Westerwald. Tel. 09-49-2642 44410.

Appartementhaus Schwab, 12 app v 1-5 pers rustige ligging a Z-helling m keuken bad, balkon terr kl tv tel, parkeerpl gar **Korting vanaf 15-10. Huisbrochure. Tel. 09-49-7032/31566 of tel. 09-49-7053/2131**

A.h. natuur- en rotspark, goede wandelmogelijkh ontbijtbuffet, uitgebr menukeuze (eigen slagerij), kmr m do/wc, balkon vp vanaf 43,- DM hp vanaf 38,- DM mod kmrs
Gasthaus zur Post (Fam Zimmerer) D-8411 Falkenstein, tel 09-49-9462 213
Brochure aanvragen

Scheidegg/Scheffau, Allgau, Bodenmeer, wandelgebied, comf. vak.won (nieuwb '90) v 2-6 pers 55 m2, balkon of terras Tel 09-49-8387 2170

Nieuwe vak. won. m. gr. Z. - balkon, bergzicht, te huur, kl.-TV, kinderspeelpl... va. okt. vrij. Tel. 09.49.8056/1249

Skichalets
en appartementen in Trois Vallees, Portes du Soleil e.a. Brochure in kleur aanvr. Tel 09-49-7668 7788 Agence Breiz-Armor, Pf. D-7817 Ihringen

Gästehaus Barbara
Een niet alledaags pension, Brunnecker Str. 1, D-8221 Truchtlaching/Chiemsee waar rust en ontspanning 'thuis' zijn. Vanaf midden sept. 10% naseiz korting. Meer informatie voor uw volgende vakantie krijgt u via onze vakantietelefoon: tel 09-49-8667 969

Schloß Georghausen
Goed verzorgd huis, ideaal gelegen, lichte Nouvelle Cuisine, interess. wijnkelder, aparte zalen (10, 20, 36 en 70 pers.). Top nieuw Herrenstube v. iedereen, eigen banketbakkerij. Golvers spec. arrangement. Wij houden ons aanbevolen v. kl. en gr. feestelijkh. 10 2-pers. kmrs. bad wc
Tel. 09-49-2207/2561.

Belgie

Belgische kust
Vakantiehuizen te huur.
Vakantiepark Duinendaele De Panne. Vissers- en duinhuizen v. 4-6 pers. Naseiz. prijzen, kerst- en nieuwjaar nog termijnen vrij. Boekingen: tel. 09-49-2244/3047 + 6684; fax 09-49-2244/81439.

Helemaal weg van een korte vakantie
In bungalowpark **Hof Domburg** beleeft u in alle seizoenen een onvergetelijke vakantie. Want behalve aan de zee en de duinen grenst **Hof Domburg** ook aan het nieuwe rekreatie- en kuurbad **Dorimare**. Een subtropisch speel- en waterparadijs naast een apart kuurcentrum met modderbaden, sauna's zonnebanken, fitness...
Reserveer of vraag de catalogus aan: gratis 06-0221333 of (01188) 3210
hof domburg
ONDER DORINT MANAGEMENT
Schelpweg 7 Domburg

Belgie

BELGISCHE ARDENNEN. Schitterend aan bosr. gel. uitk. op het Ardenner landsch., breiden wij onze camping uit met 30 nwe. 6-pers. STACARAVANS. Deze zijn compl. inger. met toilet, douche. Slechts ƒ 26.500,- incl. alle kosten, plaatsing + aansl. op riolering. Showmod. zijn te bez. Ook verh.mogel.heden. Laat u vrijbl. inf. Camp. Hohenbusch, St. Vith, tel. 09-3280227523. Ned. C. Toepoel, Warder, tel. (02991) 1238. BE-61R

Herfstvakantie in de Ardennen. T.h. vak. app. 4 tot 5 pers. Huurpr. p. wk. ƒ 380,-, weekend, midweek ƒ 224,-. Inl. folder Vak. Centr. COUNTRY-CLUB BENELUX, Schnellenberg 36, 4720 La Calamine, België, tel. 09-3287659702, Ned. spre. BI-61R

Diversen buitenland

EXTRA
Vrienden, familie of zomaar vakantie in
U.S.A., Canada, Australië, Nieuw-Zeeland, Brazilië, Zuid-Amerika, of andere verre bestemmingen?
Bel ma. t/m vr. tijdens kantooruren
Wereldcontact
Verre reizen met èchte extra's (lid SGR/ ANVR).
03438 - 23411
03412 - 56564
04192 - 19035

Duitsland

HOTEL AM BERGHANG
Ideaal voor 'n korte vakantie!
Gezellig familiehotel in magnifiek gelegen Bad Bentheim. Luxe woon/slaapkamers met KTV, op het zuiden. Sfeervolle lounge, bar, restaurant. Café/terras, relax-center met solarium, Romeins stoombad, whirl-pool en binnenbad (29°C). Ons aanbod incl. royaal ontbijt-buffet en elke avond 4-gangen-keuzemenu's:
luxe 6-daags arrangement vanaf DM 285,- p.p.
Vraag ook naar onze weekend-arrangementen
Postbus 129, D-4444 Bad Bentheim.
Bel 09-49.5922.2047 voor gratis folder.

BOPPARD, gezel. Holl. fam. ANWB-hotel, dir. a.d. Rijn. Alle krs. m. do/wc/tel/ktv. H.P. v.a. DM 40.- p.p.p.d. Bel (wij spr. Ned.) of schrijf ons even voor een folder: Hotel 'l'Europe'***, Mainzerstr. 4, D-5407 Boppard. Tel. 09-49.6742.5088. Fam. A. Potharst. WD-61R

Hotel "Im Krug zum grünen Kranze"
Rustig hotel met gastronomische traditie. Alle kmrs m. do/wc, ontbijtbuffet. Voortdurend speciale aanbiedingen: Bv 7 dgn HP DM 280,- pp. Info: D05451 Ehlscheid, Fam. Krug. Tel.: 09.49.2634/2302

Herbst- u. Winterurlaub im Bayerisch. Wald
Staatl. anerk. Erholungsort, Lackenhäuser (800 NN)
Komf. Zi. ab 17,50 Zhz., Solarium, Fitneß, Aufenthaltsraum, F.-TV. Beste Wandermoglichk. in herrl. Berg- u. Waldlandschaft. Ski - LL dir. a. Haus. **Prosp. anfordern. Pension „Zum Witikosteig", Lackenhäuser 51, 8391 Neureichenau. Tel. 08584/258.**

Wandel- en zwemvakantie i. Rhein. Westerwald.
Hotel „Schmitz" m. Gästehaus „Tanneck", D-5455 Rengsdorf.
5 dgn. arrangement v. zo. t/m vr. VP DM 270,- p.p.
Tel. 09-49-2634/2285.

Wintersport in Tirol
Pertisau 1 week
vanaf ƒ 383,- p.p., inclusief skipakket
gratis folder op aanvraag bij:
BBI-MEDITREND REIZEN
tel.: 04750 - 30445
tel.: 04950 - 30300

Aardappelweek van 3 t/m 18 november 1990.
Wie heeft het beste aardappelrecept? A.u.b. voor 10 oktober opsturen naar onderstaand adres! Er is van álles te winnen!
Bayern-Mitte ...
... eine Welt für sich! Erholung für Familien, Naturerlebnisse, Sport und Aktivität für jung und alt!
Landkreis Neuburg-Schrobenhausen
Fremdenverkehrsamt Landkreis Neuburg-Schrobenhausen
Telefon 08431-57217
Platz der Deutschen Einheit 1
8858 Neuburg a.d. Donau
Auf nach Bayern
Fremdenverkehrsamt Landkreis Neuburg-Schrobenhausen.
Tel. 09-49843157217. Platz der Deutschen Einheit 1, D-8858 Neuburg a.d. Donau

Wintersport in Sauerland
4 dagen sneeuwpret
vanaf ƒ 188,- p.p., halfpension
gratis folder op aanvraag bij:
BBI-MEDITREND REIZEN
tel.: 04750 - 30445
tel.: 04950 - 30300

Azie

Kies voor kwaliteit!
(A)3x THAILAND, RONDREIS V.A. ƒ 2.198,-
(D)Thailand, Maleisië, Singapore, rondreis, v.a. ƒ 2.698,-. Vertr. elke mnd. 28/10, 4-15-25/11, 2-16-23/12, 13-20/1, 3-10-17/2, enz.
Veel zien, genieten, uitgerust terug! Groep of alleen. 11/10 nog 4 pl. Tekkel Air, 070-3468700.
Unieke kerstspec., 14 dgn. all-in ƒ 2.798,-, vertr. 23/12. AZ-61R

Diversen

ACTIEVE RONDREIS EGYPTE, 22 DAGEN ƒ 1.695,- incl. vliegreis, hotels, vervoer en excursies. Div. vertrekdata v.a. 14-10; 15-daagse reis ƒ 1.495,-, div. vertrekdata v.a. 21-12. Folder? Djoser, 071-126400. EG-61R

Oostenrijk

De meest compl. WINTERSPORTREIZEN all-in v.a. ƒ 650,-, H.P. incl. skipas, les en skihuur. Langlauf-safari v.a. ƒ 530,- H.P. incl. l.l.les, materiaal en excursies. Dolomieten - skisafari v.a. ƒ 680,- H.P. incl. skipas, skibegeleiding en skihuur, 10% groepskorting v.a. 10 pers. Reisburo JOY TOURS: 070-3633635, lid S.G.R. OS-61R

Spanje

Iberbus
Nu 7 dagen per week royal-class-bus naar Spanje. Royal-class-sneldienst Benidorm, vertrek elke vrijdag. Tevens app. in Lloret en Benidorm. Info: (020) 241010; (010) 4130978.

HERFSTVAKANTIE, 10 dgn. Spanje per luxe bus. Hotel Rosa Nautica, aan boulevard te Malgrat. Volp. ƒ 299,-. Hotel Blau Mar, een nieuw 3 sterren Hotel in Blanes voor ƒ 350,-. Voor deze aanbiedingen geldt geen herfstvakantietoeslag. Solmar Tours 040-460560. Sp-61R

Benidorm per Royal Class bus. Elke vrijdag vertrek vanaf 26-10-'90 tot eind maart. 10 dgn. Hotel halfp. ƒ 338, volp. ƒ 382, app. ƒ 269. Ook 17 en 24 dagen. Tevens nog enkele plaatsen Costa Brava en Salou. Folder, bel SOLMAR TOURS 040-460560. SP-61R

Ver. Staten/Canada

FLORIDA: vliegreis + hotel + huurauto v.a. ƒ 1.089 p.p. HAWAII. Skiprogramma Canada + U.S.A. enz. Vraag onze winterbrochure.
CADUSA, VINKEVEEN (02949) 1635/3544. VC61R

Oost-Europa

PRAAG AL VANAF ƒ 299,-
Supervoordelige stedenreizen naar Praag, Budapest, Warschau, Rome, Florence, Moskou en Leningrad. 7-daagse busreis Praag, incl. logies/ontbijt en excursies v.a. ƒ 299. Inclusief halfpension en verblijf in centrumhotel v.a. ƒ 425. Ook in de herfstvakantie! 5-daagse vliegreizen al v.a. ƒ 669. Gratis folder? Bel SRC: 020-209796, 030-333033, 050-145800. ANVR. OE-61R

Gr. Brittanie Ierland

Diversen

Najaar/winter/voorjaar
ALGARVE/PORTUGAL.
Prima verzorgde vliegreizen naar Monte Gordo, 2 wkn. hotel l/o v.a. ƒ 645,-; 4 wkn. app. v.a. ƒ 595,-.
Primavera Reizen (SGR), tel. 079-426350/426236.
PO-61R

VETTURA
ROSSA
exclusieve verhuur van
FERRARI-PORSCHE
voor bruiloften
H. Ponsen
Lintjeshaag 14
6141 MB Limbricht
Tel. 04490-20562

BIJ EEN PLUSPAKKETREIS IS ALLES PLUS, ALLEEN DE PRIJS IS MIN!

Kom nu naar Reisburo Mosa in Sittard, Maastricht, Heerlen, want daar sneeuwt het volop voordeel.

Wat dacht u van een Pluspakketreis met luxe touringcar naar het sneeuwzekere, romantische Salzburgerland in Oostenrijk?

10 dagen al v.a. ƒ759,- p.p! Pluspakket houdt zeer veel plussen in: inklusief gratis welkomstdrankje, dagtocht Salzburg, 1/2 dag langlaufen, fondue-avond, dia-avond etc. Ja, al vanaf ƒ 759,-! Naast deze pluspakketreis, kunt u ook per eigen auto.

Dan besteedt u uw dagen geheel naar eigen wensen. We hebben daartoe schitterende appartementen in Westendorf gereserveerd. 8 dagen v.a. ƒ 146,-. Boek snel, want 't kon wel eens (sneeuw-)storm lopen!

reisburo mosa OAD
REISBURO MOSA MAAKT DEEL UIT VAN DE OAD REISBUROGROEP.

NU BIJ REISBURO MOSA: AL V.A. ƒ759,- NAAR 'T SALZBURGERLAND!

SITTARD: Gruizenstraat 36, tel. 04490 - 27555.
MAASTRICHT: Stokstraat 1, tel. 043 - 254761.
HEERLEN: Stationstraat 21, tel. 045 - 717050.

Nederland 1

00-13.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
.30 **••Journaal.**

CRV
.40 **(TT)Ja natuurlijk extra.** Natuurdocumentaire. Afl. 3: De zoetwater lagunes.
.24 **Op goede gronden.** 3-delige informatieve serie over de agrarische sector. Deel 3 (slot): Flevoland. (herh.).
.00 **••Journaal.**
.20 **(TT)Sil de strandjutter.** 7-delige serie naar de gelijknamige roman van Cor Bruijn. Afl. 7 (slot)(herh.). Terwijl de familie Droeviger treurt om de verdronken Jelle, keert Wietse terug op het eiland.
.15 **Roseanne.** Amerikaanse comedyserie. Afl.: Fathers and daughters. Roseanne en Dan vinden dat de band met hun kinderen te wensen overlaat en besluiten hier wat aan te doen.
.45 **Crossfire.** Engelse spionageserie. (slot): Divide and rule. Als Ross eindelijk de moordenaar van Claire op het spoor komt, leidt deze hem direct naar de 'spion' binnen de IRA-top.
.40 **Puzzelkampioen.** Spelprogramma gepresenteerd door Peter Plaisier.
.06 **Rondom tien.** Praatprogramma o.l.v. Hans Sleeuwenhoek. Vandaag: Agressie in het verkeer.
.00 **••Journaal.**
.11 **(TT)Drieluik.** 4 kunstprogramma's over de Nederlandse speelfilm. Afl. 4 (slot): De filmproducenten Matthijs van Heyningen, Gijs Versluys en Jos Stelling over de rol van producent en regisseur. (herh.).
.57 **••Opmaat.** De organist Dirk Out speelt werken van Rinck en Gui-Out speelt werken van Rinck en Guilmant.
.10-00.12 **Huizen van Oranje.** Het Aardhuis te Hoogsoeren. (herh.).

● *Audrey Hepburn in 'Danny Kaye Award'. (Nederland 2 – 20.27 uur)*

Nederland 2

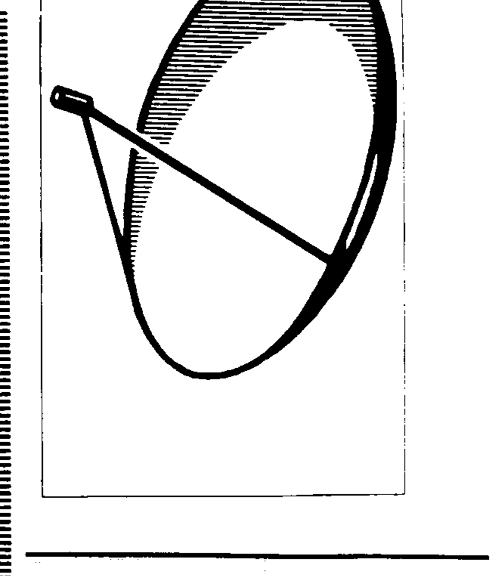
13.00-13.05 **Nieuws voor .doven en slechthorenden.**
VERONICA
17.00 **Visionaries.** Tekenfimserie. Afl.: De macht der wijzen. (herh.).
17.25 **Summertime.** Zomermagazine. Presentatie: Anita Witzier.
17.50 **Empty nest.** Amerikaanse comedyserie. Afl.: Van de regen in de drup. Barbara en Carol besluiten om een dagje de bloemetjes buiten te zetten.
18.20 **••Top 40.** Presentatie: Erik de Zwart.
19.00 **(TT)Veronica's nieuwe outfit.** Een tropische verrassing, reportage over het nieuwe gezicht van Veronica.
19.25 **De heilige koe.** Auto- en motormagazine.
20.00 **(TT+••)Journaal.**
20.27 **Danny Kaye Award.** Registratie van de uitreiking van deze award voor de meest opmerkelijke artistieke prestatie van kinderen tot 15 jaar, gehouden op 26 augustus jl. in het RAI Congrescentrum te Amsterdam. Presentatie: Audrey Hepburn en Roger Moore.
21.35 **Nieuwslijn special.** New York, documentaire over de kindertop, voorafgaande aan de Wereldtop voor Kinderen georganiseerd door Unicef.
21.45 **Danny Kaye Award.** Vervolg.
22.20 **Winterpresentatie.** Overzicht van de programma's van het winterseizoen.
22.50 **Windmills of the Gods.** Amerikaanse mini-serie uit 1988 van Lee Philips. Met: Jaclyn Smith, Robert Wagner, Franco Nero e.a. Deel 1. Om de plannen - het toegankelijk maken van de Oostbloklanden - van de Amerikaanse president te verijdelen, wordt de meedogenloze huurmoordenaar Angel ingehuurd. Ook de Roemeense president Ionescu en ambassadrice Mary Ashley verkeren in gevaar.
00.25 **••Journaal.**
00.30-02.00 **Windmills of the Gods.** Amerikaanse mini-serie. Deel 2.

Nederland 3

NOS
09.00-09.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
13.00-13.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
17.50 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
18.00 **Paspoort Marokkanen.**
18.30 **Sesamstraat.**
18.45 **Jeugdjournaal extra.**
19.10 **Turkije.** Leven in een vestingmuur, documentaire over de grote stadswal van Istanbul, waarin veel mensen wonen.
19.54 **Trekking van de lottogetallen.**
20.00 **••Journaal.**
20.20 **Het concert van de eeuw.** Concert aan de vooravond van de finale van het WK voetbal. M.m.v. José Carreras, Placido Domingo en Luciano Pavarotti. Orkest o.l.v. Zubin Mehta.
21.51 **Dossier nachtvlucht.** Eindexamenfilm van de Nederlandse filmacademie over dromen. Regie: Anet van Barveveld. De betekenis van onze dromen is ons vaak onbekend. In laboratoria en op rustbanken van de psychiater horen we fascinerende gedachten over onze dromen, maar wat is hiervan de werkelijkheid.
22.26 **Studio Sport.**
23.00 **••Journaal.**
23.11-23.16 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**

RTL 4

07.00 **Ochtendprogramma.** Met om 08.00 Télékids. Tekenfilms gepresenteerd door Irene Moors.
12.00 **Middagprogramma.** Met o.a. Classique, Rete Mia.
15.30 **Onbekend.**
16.30 **De Flintstones.** Tekenfilmserie.
17.00 **Videorakkers.**
17.30 **Tineke.**
18.00 **Journaal.** Presentatie: Jaap van Meekren.
18.10 **Tineke.**
19.30 **Journaal.** Presentatie: Jaap van Meekren.
19.50 **Weer.** Presentatie: Reinier van den Berg.
19.55 **Rad van Fortuin.**
20.30 **Miniplaybackshow.** Presentatie: Henny Huisman.
21.40 **De betere sexe.**
22.10 **Baywatch.** Amerikaanse serie over de strandwacht voor de Californische kust.
23.00 **Journaal.** Presentatie: Sander Simons.
23.10 **The Exorcist II.** Amerikaanse thriller uit 1977. Met: Linda Blair, Richard Burton, Louise Fletcher, Max von Sydow, Katty Winn, Paul Henreid, James Earl Jones. De demonische kracht die vier jaar geleden bezit had genomen van Regan, was schijnbaar verdwenen. Priester Lamont wordt opgedragen onderzoek te doen naar de dood van de duivelsbezweerder vader Merrin, die overleed toen hij Regan hielp. Regan is nu bij de New Yorkse psychiater Dr. Gene Tuskin in behandeling. Hij probeert haar van haar nachtmerries af te helpen. Volledig geobsedeerd door zijn opdracht, probeert Lamont via hypnose achter de geheimen van de Ethiopische exorcist Kokuma te komen. Hij komt erachter dat de duivel Pazuzu, koning van de kwade geesten, weer bezit neemt van Regan.
01.00 **Nachtprogramma.** Met o.a. Classique en Rete Mia.

RTL Plus

06.00 **Animal Express.** Bezoek aan de Zoo van San Diego.
06.45 **Vater Murphy.** (Herh.)
07.30 **Tammy.**
08.00 **Konfetti.** Kinderprogramma. Met: Himmlische Teddybären, Amerikaanse tekenfilmserie; Yogi Bär,Amerikaanse tekenfilmserie. Afl.: Der verlorene Planet; Scooby Doo, Amerikaanse tekenfilmserie. Afl.: Das Geheimnis der Samurai-Schwerter.
09.35 **Klack.** Kinderspelshow.
10.15 **Märchen aus aller Welt.** Serie sprookjes. Afl.: Die fünf Brote.
10.45 **Gewusst wie.** Magazine voor doe-het-zelvers.
11.00 **Magic movie - Der Zauberfilm.** Amerikaanse speelfilm uit 1988 van Mike Jittlov.
12.35 **Im Land der Saurier.** Afl.: Fliegende Türme.
13.00 **Die Flintstone Kids.** Afl.: Auf der Flucht.
13.25 **C.O.P.S.** Afl.: Blitz-Angriff.
13.50 **Teenage mutant hero turtles.** Afl.: Die fliegenden Teenager.
14.15 **Ragazzi.** Muziekmagazine.
15.05 **Der Mann aus Atlantis.** Afl.: Der Gangster und die Nixe. (herh.).
16.00 **High Mountain Rangers.** Afl.: Lawinengefahr. (herh.).
16.50 **Auto, Auto.** Autorubriek.
17.45 **Der Hammer.** Afl.: Der Justizhammer. (herh.).
18.15 **Fawltys Hotel.** Afl. 8.
18.45 **RTL aktuell.**
19.00 **Anpfiff.** Voetbalshow met Ulli Potofski.
20.15 **Der Chef.** Afl.: Die vergessene Kugel.
21.05 **Kulis Buchclub.** Boekenrubriek.
22.10 **Alles Nichts Oder?** Show met als gast Max Schautzer.
23.15 **Die erotischen Abenteuer des Robinson Crusoe.** Italiaanse speelfilm uit 1980 van Ken Dixon.
00.40 **Fun - Süsse Früchte zum vernaschen.** Israelische speelfilm uit 1982 van Yeud Levanon.
02.00 **Lady Cocoa.** Amerikaanse speelfilm uit 1975 van Matt Cimber.
02.35 **Die erotische Abenteuer des Robinson Crusoe.** (Herh.).
03.55 **Dakota Lil - Geheimagent im Wildwest.** Amerikaanse speelfilm uit 1950 van Lesley Selander.
05.10 **High mountain rangers.** (Herh.).
05.50-06.00 **Aerobics.**

SSVC

10.00 Children's SSVC.
10.25 Land of the Giants
Rai
11.15 A beetle called Derek
11.40 The Crystal Maze
12.30 The Noel Edmonds
Roadshow.
13.15 Grandstand
18.00 News and BFG
port.
18.10 Pop Spot.
18.40 That's Showbus
19.10 Takeover B
19.40 The best of Blind Da
20.30 All creatures great
21.20 Birds of a Feather.
21.50 News Sport and BFG
Report.
22.10 Screenplay present
tuaries.
23.20 Whose Line is
populaire show
Clive Anderso
23.45-00.35 Miami Vice.

BBC Europe

09.25 Today's viewing.
09.30 Hartbeat.
09.55 Grange Hill.
10.20 Bad Boyes.
10.45 The Roux Brothers: Patisserie.
11.15 Ornamental Kit
11.45 The Global
Breaking Ground
12.05 Look. Stranger
made it on the East
12.25 Town Portraits.
12.35 Island of Birds
13.05 Northern Lights
13.15 Grandstand
18.00 News and Weather
18.10 Regional News
18.15 Performance
Brothers.
19.00 Noel Edmond's
Roadshow.
19.45 Every Second Counts
20.20 Russ Abbott.
20.50 All creatures great and s
21.40 In sickness and in health
21.55 Save a Life.
22.10 News and Sport.
22.30 Politics by the Sea.
23.10 Late Again.
00.25 Saturday Night Clive
01.10-01.15 Sunday's Viewing.

Duitsland 1

.00 **Tagesschau.**
.03 **Gottes Natur - mein Meister...** Portret van tuinarchitect Peter Joseph Lenné.
.45 **Aerobic Fitness mit Vernunft.** Afl. 5.
.00 **Tagesschau.**
.03 **Auslandsjournal.**
.45 **ZDF-info Gesundheit.** Gezondheidsmagazine. Vandaag: Festival des Hörens.
11.00 **Tagesschau.**
11.03 **Sommernächte auf dem Planeten Erde.** Zweedse speelfilm uit 1986 van Gunnel Lindblom.
.40 **Umschau.**
.55 **Persoverzicht.**
.00 **Tagesschau.**
.05 **Europamagazin.**
.30 **Die andere Hälfte - Frauen dieser Welt.** Abschied von der Geisha, reportage over de veranderende positie van vrouwen in de Japanse maatschappij. (herh.).
14.10 **Hallo Spencer.** Kinderserie.
14.40 **••Formel Eins.** Hitparade met Kai Böcking.
15.25 **Die Magie des David Copperfield.** 4-delige Amerikaanse goochelshow. Afl. 2: Die Flucht aus Alcatraz.
16.15 **The making of Dick Tracy.** Kijkje achter de schermen bij de totstandkoming van de nieuwe Walt Disney film.
16.40 **Besser essen in Deutschland.** Culinaire serie. Vandaag: Een recept uit Hamburg.
17.10 **Erstens.**
17.25 **Hier und Heute unterwegs.**
17.55 **Tagesschau.**
18.00 **Sportschau-Telegramm.**
18.15 **Sportschau.** Met o.a. Bundesliga-voetbal.
.00 **Markt.**
.30 **Graf Duckula.** Geschichten mit Biss, tekenfilmserie. Afl.: Stürmisch war die Nacht.
19.58 **Programma-overzicht.**
20.00 **øøTagesschau.**
20.15 **øøMit den Clowns kamen die Tränen.** 3-delige tv-film van Reinhard Hauff naar een roman van Johannes Mario Simmel. Deel 3. Een aantal geleerden ontdekt dat de combinatie van een bepaald virus en de speciaal hiertegen ontwikkelde entstof ideaal is als wapen in een zogenaamde Soft-War.
21.40 **••Lotto-trekking.**
21.45 **Tagesschau.**
21.55 **øøDas Wort zum Sonntag.** Meditatie door pastor Harmut Walsdorff uit Berlijn.
22.00 **Alfred der Grosse - Bezwinger der Wikinger.** Engelse speelfilm uit 1968 van Clive Donner.
00.00 **■Tödliches Pflaster Sunset Strip.** Amerikaanse speelfilm uit 1951 van Leslie Kardos. Na het vervullen van zijn dienstplicht raakt de jonge musicus San Maxton in criminele kringen verzeild.
01.25 **Tagesschau.**
01.30-01.35 **Nachtgedanken.** Beschouwing door Hans Joachim Kulenkampff.

● *Rainer Kowalke, Wolf-Dieter Klunker en Dagmar Berghoff in 'Besser Essen in Deutschland'. (Duitsland 1 – 16.40 uur)*

Duitsland 2

08.30 **Nachbarn in Europa.** Actualiteiten in het Grieks, Italiaans en Portugees.
09.00 **Tagesschau.**
09.03 **Gottes Natur - mein Meister...** Portret van Peter Joseph Lenné, tuinier.
09.45 **Aerobic - Fitness mit Vernunft.** Afl. 5.
10.00 **Tagesschau.**
10.03 **Auslandsjournal.**
10.45 **ZDF-info Gesundheit.** Medisch magazine. Vandaag: Festival des Hörens.
11.00 **Tagesschau.**
11.03 **Nachbarn in Europa.** Internationaal magazine. Gast: Wolfram H. Pabel.
12.35 **Diese Woche.** Weekoverzicht (met ondertiteling voor doven en slechthorenden).
12.55 **Persoverzicht.**
13.00 **Tagesschau.**
13.05 **ZDF Sport extra.** Tennis: Grand Prix toernooi voor dames, halve finale vanuit Leipzig.
17.00 **Heute.**
17.05 **Die Frauen von Bonne Espérance.** 13-delige serie. Afl. 13.
17.40 **Die Frauen von Bonne Espérance.** Vervolg.
18.10 **Länderspiegel.** Informatie en opinie uit West-Duitsland.
18.58 **Programma-overzicht.**
19.00 **Heute.**
19.30 **Unter einem Dach.** Die nicht nur heitere Familiengeschichte der Hoffmanns, serie. Afl. 4: Fahrerflucht.
20.15 **••Aus Berlin:... und ab geht die Post.** Amusementsprogramma ter gelegenheid van 500 jaar post in Duitsland.
22.00 **Heute.**
22.05 **Aus Leipzig.** Das aktuelle Sport-Studio, met Dieter Kürten. Aansl.: Lottotrekking.
23.35 **Der phantastische Film.** Die Schreckenkammer, Amerikaanse speelfilm uit 1965 van Hy Averback. Omdat zijn verloofde weigert met hem te trouwen vermoord Jason Cravette haar.
01.15 **Heute.**

Duitsland 3 West

09.30 **Tele-Ski '90.** Cursus skiën. Afl. 2.
10.00 **News of the week.**
10.15 **Actualités.**
10.30 **Avanti! Avanti!** Cursus Italiaans. les 2. (herh.).
11.00 **Avec plaisir.** Cursus Frans. Les 20. (herh.).
11.30 **FernUniversität im Dritten.** Interkulturelle Erziehung II. Afl.: Kommunikation zwischen Computern (1).
12.15 **Geschichte der DDR.** 4-delige serie over de geschiedenis van de DDR van 1945 tot nu. Afl. 3: Ära Ulbricht. (1953-1971).
13.00 **Telekolleg II.** Cursus Duits. Les 1. (herh.).
13.30 **Telekolleg II.** Cursus wiskunde. Les 14. (herh.).
14.00 **Hits in Hollymünd II.**
15.00 **Sport 3 extra.**
17.00 **øøLindenstrasse.** Serie. Afl.: Die Frage.
17.30 **Eine Chance für Rebhühner und Co.?** Reportage over experimenten met ecologische landbouw en de effecten op zowel de bodem als de flora en fauna.
18.15 **WM-Wissenschaftsmagazin.** (Herh.).
18.29 **Der Abend in West 3.** Programma-overzicht.
18.31 **High score.** Computerspelprogramma.
19.00 **Aktuelle Stunde.** Regionaal magazine met nieuws.
19.35 **Sport im Westen.**
20.00 **Kohl.** Filmportret van de West-duitse bondskanselier Helmut Kohl.
22.00 **Australische Wildnis.** 6-delige natuurdocumentaire over de fauna aan de Australische kust. Afl. 4: Unter glühender Sonne.
22.45 **Philosophie heute.** Boulevard der Denker, 2-delige reportage over de nieuwe filosofische beweging in Parijs. Afl. 1.
23.30 **Jazz vor Mitternacht.** Subway, met het Kenny Barron trio.
00.30 **Laatste nieuws.**

Duitsland 3 SWF

15.00 **Sport 3 extra.**
17.00 **Deutch im Telekolleg II.** Cursus Duits. Afl. 1.
17.30 **Vom Reiz der Sinne.** Informatieve serie over zintuigelijke waarneming. Afl. 8: Vom Ich unsere Sinne met Prof. Dr. Hinderk Emrich.
18.00 **Lindenstrasse.** Serie. Afl.: Die Frage.
18.30 **Beim Wort genommen.** Thema: Oecumene.
19.00 **Abendschau Blick ins Land.**
19.26 **Das Sandmännchen.**
19.30 **Muttersuche - Nicholas Gage.** Documentaire over een man die op zoek gaat naar communistische partizanen die zijn moeder tijdens de Griekse burgeroorlog vermoord hebben.
20.15 **Europäische Kulturlandschaft.** Samothrake, portret van het historierijke Griekse eiland in de Egeïsche Zee.
21.00 **Südwest aktuell - 3 direkt.**
21.05 **Giorgos Dalaras.** Portret van de Griekse volkszanger en superster.
21.50 **Philoktet.** Tragedie van Giergos Lazanis naar Sophokles.
23.35 **Die Klöster von Meteora.**
00.35 **Laatste nieuws.**

SAT 1

07.30 Guten Morgen mit SAT. 1. **08.30** Runde 85. **09.25** Horoskop. **09.30** Wirtschaftsforum. **10.00** Programma-overzicht. **10.05** SAT.1 Teleshop. **10.30** The Real Ghostbusters. Aansl. Tekenfilm. **11.00** Matilda. Amerikaanse komedie uit 1978 van Daniel Mann. Aansl. Tekenfilm. **12.45** Familie Feuerstein. Afl.: Der liebe Nachwuchs. **13.15** Geschickten aus Shillingbury. Afl.: Das Unwetter. **14.10** Sherlock Holmes & Dr. Watson. **14.40** Teletip Kochen. Aansl. Horoskoop. **14.50** ■Fritz und Friederike. Duitse militärkomedie uit 1952 van Geza von Bolvary. Aansl. Tekenfilm. **16.30** Teletip Wissen. **16.40** Kino News. **17.05** Auf und davon. **17.35** SAT.1 Blick. **17.45** Programma-overzicht. **17.50** Fantasy Island. Afl.: Grosse Scheine und edle Tropfen. **18.45** SAT.1 Blick. Aansl. SAT.1 Wetter. **19.05** Frank & Frei. **20.00** Stingray. Afl.: Der zweitbeste Mann. **20.55** SAT.1 Sport. **21.00** Jake und McCabe – durch dick und dünn. **21.55** SAT.1 Blick. **22.05** Hallo Berlin. **22.30** Herr Satan persönlich Engels/Spaans Franse fantasiefilm uit 1956 van Orson Welles. **00.15** CIA an Malta: Diese Frau is gefährlich. Engelse krimifilm uit 1966 van Frederic Goode. **01.35-01.45** Programmaoverzicht.

Eurosport

07.00 Barrier Reef. 07.30 Kiwi. 08.00 Fun winning formula Autosport: Grand Prix formule 1-wagens een blik achter TRAX: Sportmix 13.00 zaterdag, met Golf son, vanuit Chepstow Prix voor dames uit Leipzig. Autosport: Spanje voor formule catieronden live 19.00 19.30 Engels worstelen voor amateurs 21.00 Tennis: Grand Prix vanuit Leipzig, Autosport: Grand Prix formule 1-wagens 23.00 Boksen. 00.30-02.00 Prix van Epson.

Super Channel

07.00 Video comic. 09.00 17.00 Videofashion. 17.30 Eurochart. 18.00 Goodyear Report. 18.05 The Sport. 21.00 Scarlett by Twilight Zone. 23.15 Triffids, followed by Mix.

MTV Europe

07.00 The MTV Paul King. 11.00 Saturday 11.30 VJ Paul King 13.00 with Madonna. 13.30 17.00 The Big Picture 17.30 VJ Maiken MTV Spotlight 19.30 ker. 23.00 Saturday VJ Kristiane Backer 01.00 with Madonna 01.30 05.00 The Big Picture 05.30 VJ Ray Cokes 07.00 deos.

TV-KANALEN, GOLFLENGTEN

Kabel- en CAI-abonnees: voor kanalen zie schema exploitant

■ = zwart wit programma
•• = stereo geluidsweergave
øø = tweetalig bij stereo-app.
TT = teletekst ondertiteling

TELEVISIE

Nederland 1: 5, 26 29, 46, 51, 53 en 57
Nederland 2: 31, 33, 35, 49, 54, 56 en 60
Nederland 3: 23, 32, 34 43, 48, 52 en 59
RTL-4: satelliet
Duitsland 1: 9, 12, 24 en 46
Duitsland 2: 21, 29, 35 en 37
Duitsland 3 (WDF): 39, 48, 50, 55 en 58
Duitsland 3 (SWF): 40, 55 en 56
België/TV 1: 10 en 44
België/TV 2: 25 en 47
België/RTBF 1: 3 en 8
België/Télé 2: 28 en 42
RTL Plus: 7, 26, 36, 46 en satelliet
Sat 1: satelliet
MTV Europe: satelliet
SSVC: 33, 40, 49 en 59
Sky Channel: satelliet
Super Channel: satelliet
TV 5: satelliet
LD-TV: Heerlen 59, Kerkrade 64

RADIO

Radio 1: 95,3 en 100,3 mHz; 747 kHz (402 m) en 1251 kHz (240 m)
Radio 2: 92,1 en 88,2 mHz (van 21.00-7.00 ook frequenties AM- en FM-zenders Radio 1)
Radio 3: 103,9 en 90,9 mHz
Radio 4: 98,7 en 94,5 mHz
Radio 5: 1008 kHz (298 m) en 891 kHz (337 m)
Omroep Limburg: 95,3 en 100,3 mHz
BRT 2: 555 m (540 kHz), FM 22, 36 en 39 (93,7-97,5 en 97,9 mHz)
Belg. Rundfunk: FM 5, 26 en 45
RTL: 208 m (1440 kHz van 5.30-19.00) - FM 6 en 33 (88,9 en 97 mHz) - KG 49,26 m (6090 kHz)
WDR 4: 93,9 en 91,9 mHz

België/TV 1

09.30 **Pronto.** Italiaans voor beginners. Les 2: E'da molto che abita qui?
10.00-12.30 **I.O. op zaterdag.** Ezelsoor, met om 10.00 Biologie: De weide. Afl. 2. 10.28 Actualiteit: TV-Tam-Tam. 10.55 Snuffeltip.
11.00 **Telescoop.** Met om 11.00 Aardrijkskunde: De Sovjet-Unie. Afl. 3.
11.25 **Geschiedenis.** Prehistorie, een leefwijze. Afl. 1.
11.50 **Fysica.** Klassieke mechanica. Afl. 18.
12.21 **Meegenomen.** Gesprek i.v.m. de week voor verkeersveiligheid; -Tentoonstelling: avontuur van de mens.
16.30 **■Er kwam een man.** Amerikaanse speelfilm uit 1954.
17.50 **Nieuwskrant.**
17.55 **Nieuws.**
18.00 **Tik Tak.** Animatieserie. Afl. 122.
18.05 **Plons.** Afl.: Plons en de specht.
18.10 **Schoolslag.** Vandaag vanuit de stedelijke sporthal te Ninove.
18.50 **Vlaanderen vakantieland.**
19.20 **Joker- en lotto-trekking.** Paardenkoersen, mededelingen en programma-overzicht.
19.30 **Nieuws.**
20.00 **Tracey Ullman show.** Komische sketches met Tracey Ullmann. Vanavond: Tele & Kiss en Big Wheels.
20.25 **Maximix.** Annick Ruyts presenteert een maximale mix van de binnen- en buitenlandse actuele muziek.
21.35 **Videodance.** Danswedstrijd gebaseerd op videoclips en fragmenten uit musicals en dansfilms.
22.25 **Kunst-zaken.**
22.30 **Vandaag.**
22.50 **Sport op zaterdag.**
23.20 **In de hitte van de nacht.** 18-delige Amerikaanse politieserie.
00.05-00.10 **Coda.** Concertino (deel 1), van P. Creston, uitgevoerd door Carlo Willems, slagwerk en Frans Bekbergen, piano.

● *Paul Codde, de presentator van 'Videodance'. (België/TV 1 – 21.35 uur)*

België/TV 2

20.15-22.15 **... daar gaat de postkoets.** Rechtstreeks amusementsprogramma rond het thema post n.a.v. het feit dat 500 jaar geleden (1490) de eerste regelmatige postdienst van Innsbruck naar Mechelen reed. M.m.v. Bill Ramsey, Sylvia Vrethammer, Bibi Jones, Wolfgang Völz en Wolfgang Spier.

België/RTBF 1

09.50 Interwallonië: Spotkaina, magazine voor Polen. **10.30** Ciao Italia, cursus Italiaans. Les 10. **11.00** Follow me, cursus Engels. Les 47 en 48. **11.30** Vidéothèque, thematisch discussieprogramma. **13.00** Tribune économique et sociale: La C.S.C.: André Gorz. (herh.). **13.30** Le coeur et l'esprit, katholiek magazine. (herh.). **14.05** Emission Dialectale: Théatre wallon: El soleil du pauvre, toneelstuk in het Borinage-dialect van Géo Nazé. **15.35** Autant savoir, consumentenmagazine. **16.05** Au nom de la loi, juridisch magazine. (herh.). **17.20** Arts magazine, kunstmagazine. Vandaag: Ongebruikelijke collecties. **17.55** Félix, gevarieerd magazine. **18.20** Noubanimé, kinderprogramma met Les Tifou, tekenfilm. **18.25** Gourmandises, culinair magazine. **18.40** Télétourisme, toeristisch magazine. **19.15** Paardenkoersen en joker- en lottotrekking. **19.30** Journaal en weerbericht. **20.05** Le jardin extraordinaire, natuurmagazine. **20.40** Revolution, Amerikaanse speelfilm uit 1985 van Hugh Hudson. **22.50** Match I, sportmagazine. **23.45** Uitslagen lotto en joker. **23.50-00.10** Weerbericht en laatste nieuws.

België/Télé 21

12.55-14.00 Autosport: Grand Prix van Spanje voor Formule 1-wagens, trainingsronden vanuit Jerez. Commentaar Richard Debeir. **17.15** Capitales en guerre, 4-delige documentaire serie over steden onder de Duitse bezetting. Afl. 3: Berlin la damnée. (herh.). **18.10** L'empire des lumières, themaweek. Deel 1. Hommage aan Luc de Heusch, vier films van Luc de Heusch. (herh.). **19.30** Journaal met simultaanvertaling in gebarentaal en weerbericht. **20.00** L'empire des lumières, themaweek. Deel 2. Hommage aan Edmond Bernhard, twee films van Edmond Bernhard. 1. Echecs. 2. Beloeil. **21.00** Laatste nieuws en weerbericht. **21.30** L'empire des lumières, themaweek. Deel 3. Les seigneurs de la fôret, documentaire over de bewoners, mens en dier, van Kongo. **22.55-23.25** Coup de film, filmmagazine.

TV5

16.05 TV5 Infos. **16.15** Les cancers professionels. **17.15** Génies en herbe. **17.45** Sentiers du monde. **19.00** Flash Infos TV5. **19.10** Clin d'oeil. **19.30** Journal Télévisé Suisse. **20.00** Rappel des titres TV5. **20.05** Thalassa. **21.00** Journal télévisé et Météo. **21.35** Fiction. **23.00** Flash infos TV5. **23.10** Caractères. **00.30-00.45** Concert de Musique Classique.

radio

Radio 1

Ieder heel uur nieuws. 7.07 Nieuws show. (7.30 Nws.). 12.05 Aktua kamerbreed. (12.30 Nws. 12.55 Mededelingen t.b.v. land en tuinbouw). 13.10 Aktua. 14.05 Aktua sport. (17.05-18.10 Actua. 17.30 Nws.). 19.03 Coulissen. 19.30 Langs de lijn, sport en muziek. 22.03 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.06 Met het oog op morgen. 0.02 Waddenverhalen. 1.02-7.00 Niemandsland.

Radio 2

Ieder heel uur nieuws. 7.04-16.00 Vrije zaterdag, met om: 7.04 De opening; 9.04 De ronde van Hilversum; 11.04 Bal op 't dak. 12.04 Spijkers met koppen; 14.04 Wie in 't Nederlands wil zingen. 15.04 Typisch Hollands. 16.04 Zin in muziek. 17.04 Glas in lood. 18.04 Levenslief en levensleed. 19.03 Country time. 19.53 Ter overweging. 20.03 Jazz platform. 21.00-7.00 Zie Radio 1.

Radio 3

Ieder heel uur nieuws. 7.04 Rabarbara. 8.04 Drie voor negen. 9.04 Gospelrock. 10.04 Popsjop. 12.04 Paperclip. 14.04 Popstation. 16.04 Zaterdag-sport. 18.04 De avondspits. 19.03 Paperclip-radio. 21.03 Crossroads. 23.03-24.00 Late date.

Radio 4

7.00 Nws. 7.02 Wakker worden... (8.00 Nws.). 8.02 Klanquarel... 9.00 Toppers van toen klassiek. 10.00 Caroline. 11.00 Kurhausconc. Trio Dante. Muz. voor cello, klarinet en piano. 12.00 Muziek voor miljoenen. 13.00 Nws. 13.02 Klassiek: Radio Kamerork. en Omroepork. 14.15 Kamermuziekserie 89/90: Bommel Kwartet. 14.55 Nieuwe grammofoon- en compactplaten. 16.00 Lang leve de opera! 18.00 Nws. 18.02 Avondstemming. 20.00 Nws. 20.02 Klassiek op zaterdagavond, met om 20.02 Festival Oude Muziek 1990 Utrecht. Benjamin Bagby, zang en lier; 21.00 Festival nieuwe muziek 1990 Utrecht. Xenakis Ensemble; 22.00 Orgelrubriek; 22.20 Laudate. Engelse muz. uit de 20ste eeuw. 23.00-24.00 literair: Camera obscura.

Radio 5

6.30-6.50 Scheepv.-en marktber. en uitgebreid weerber. 9.00 Nws. 9.02 Sportief. 9.25 Waterstanden. 9.30 Werken aan werk. 10.00 Hollandse nieuwe. 10.15 Muzikale fruitmand. 11.55 Tijdsein thema. 12.05 Meer dan een lied alleen... 12.44 Metterdaad hulpverlening. 12.45 Vragen naar de weg. 13.00 Nws. 13.10 Hallo Nederland. 13.30 Opo doro (Open deur). 14.00 1008 kHz wereldmuziek. 16.00 Minjon. 17.00 Licht en uitzicht. 17.45 Postbus 51, Nederlandse Antillen en Aruba. 17.55 Mededelingen en Schippersberichten. 18.00 Nws. 18.10 Iyi haberler (Goed nieuws). 18.25 Kayen Rasja (Er is hoop). 18.40 Arabisch progr. 19.00 Progr. voor allochtonen. 20.30 Laat ons de rustdag wijden. 21.14 Metterdaad. 21.15 Reflector. 21.35-22.00 Reportage.

Omroep Limburg

9.03-9.58 Postbus 94: muziek op verzoek. 10.03-10.58 De onderstroom: magazine waarin culturele onderwerpen de hoofdmoot vormen. 11.03-11.58 De onderstroom (vervolg). 12.03-12.58 Het evenement: het muziekleven in Limburg. 17.03-17.15 Limburg Actueel nieuws en actualiteiten. 17.15-17.58 Vrij spel: pop in Limburg.

België/Radio 2

06.00 Nieuws. 06.05 Welkom weekend met om 06.30, 07.00, 07.30 en 07.45 Nieuws en in het spionnetje. 08.00 Nieuws. 08.10 Ochtendkuren met Somers en Verschueren. Ontbijtshow met amusement en lichte informatieve bijdragen. 10.00 Nieuws. 10.03 De zoete inval. Spelprogramma met Luc Appermont en drie bekende Vlamingen. 11.30 De Vlaamse top tien. 12.00 Top 30. 13.00 Nieuws 14.00 Radio Rijswijck. Swingend entertainment voor iedereen. 17.00 Nieuws. 17.05 Fris van Lefever. 18.00 Nieuws. 20.00 Hartelijk. Romantische muziek met herinneringen van luisteraars. 22.00 Nieuws en lotto-uitslagen. 23.30-06.00 Nachtradio met nieuws om 24.00 uur.

België/BRF

06.35 Radiofrühstück. (+ Spiel 'Glückstreffer'). 07.15 Wunschkasten. 07.45 [illegible] 08.30 [illegible] Markt [illegible] Musik [illegible] 19.00 Saturday [illegible] 21.05 Lottozahlen [illegible]

Luxemburg RTL

04.00 Musik [illegible] Magazine [illegible] Schlag [illegible] Die RTL-themen [illegible] 12.15 [illegible] 15.00 [illegible] Abend [illegible] 01.00 Traumtänzer Musik

WDR 4

04.05 Radiowecker [illegible] richten und Wetter [illegible] melodie. 07.55 Morgen [illegible] 08.00 Nachrichten [illegible] Wetter. 09.05 [illegible] Nachrichten [illegible] POP-report [illegible] Wetter. 14.05 [illegible] 15.00 Café [illegible] um fünf [illegible] Abendmelodie [illegible] und Wetter [illegible] und Nachrichten [illegible] Wetter. 22.05 [illegible] 22.30-04 [illegible]

WIJ MOESTEN MAAR EENS NADER KENNISMAKEN

Uitmuntende keukens voor sympatieke mensen

Lid A.N.V.K. Vossen Keukens — keuken interieurstudio, kerkplein 45 - Heerlen, tel. 045-717555

TE KOOP

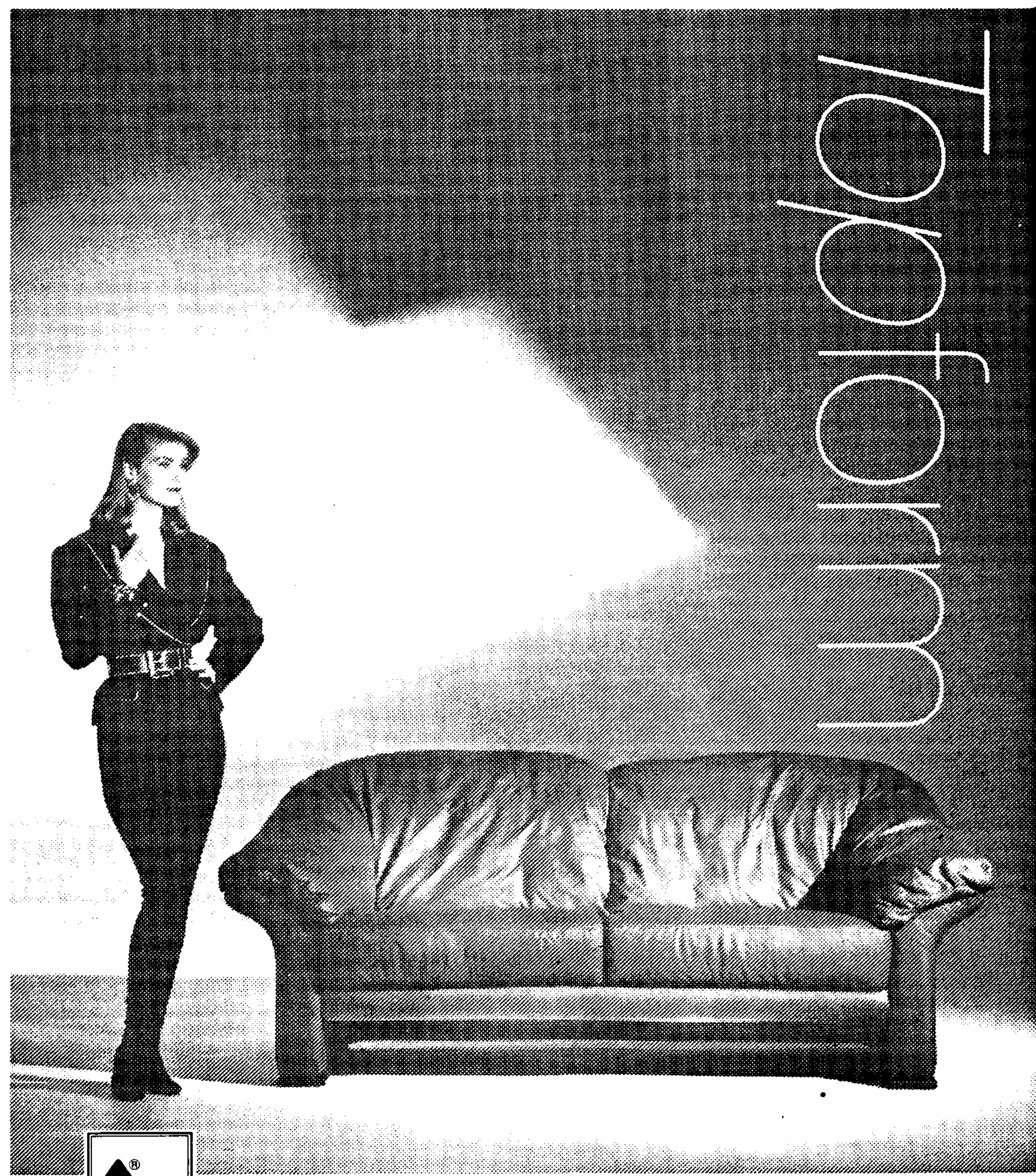
Brunssum: Torenstraat 89 ƒ 106.000,–
Steenbergstr. 6 ƒ 120.000,–
Rumpenerstraat 96 ƒ 180.000,– winkel/woonhuis
Heerlen: Landvoogdstraat 73 ƒ 102.000,–
Hoensbroek: Oranjestraat 20 ƒ 109.000,–

TEVENS DRINGEND TE KOOP GEVRAAGD WONINGEN IN DIVERSE PRIJSKLASSEN, WIJ VERKOPEN IN BRUNSSUM DE MEESTE BESTAANDE HUIZEN.

Assurantiekantoor **van Oppen b.v.**

Lindeplein 5, 6444 AT Brunssum. Tel. 045-25.45.43
maandag t/m vrijdag: 9.00 - 12.00 en 13.30 - 17.30 uur, zaterdag 9.00 - 12.00 uur

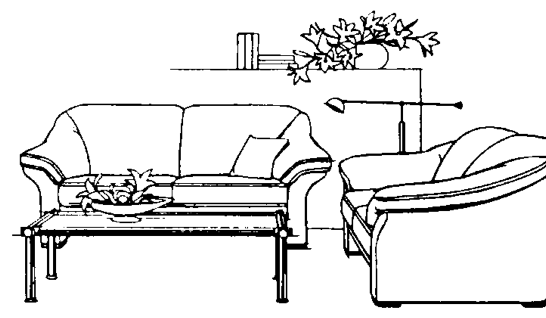
Tijdelijk aanbod met blijvende allure - van Topform!

De Katinka is er niet alleen in leer maar ook in eigentijdse stof en als fauteuil

Topform meubelen

Het model Katinka van Topform is een toonbeeld van zitplezier, dankzij de komfortabele stoffering van rug en armleggers. Bovendien gaat in de zitting voortreffelijke interieurvering schuil. Kortom: op-en-top Topform. Nu tijdelijk bij Goed Wonen in een superieure leerkwaliteit voor een attractieve promotie-prijs.

De 2- en 3-zits Katinka in vele kleuren Longlife-leder t.m. 27 oktober **5995,-** Eksklusief bij uw Topform-partner

GOED WONEN
Limburgs Handwerk
HEERLEN - HOENSBROEK
Akerstraat-Noord 362 - Telefoon 045-229191
verbindingsweg Heerlen - Sittard
(donderdag koopavond)

R&S EVENEMENTENORGANISATIE

PRESENTEERT:

Vrijdag 5 oktober a.s.

Country Time

Met o.a.:
★ Truck Stop ★
★ Shovanky ★
★ Western Railroad ★
★ Western Union ★

Zaterdag 6 oktober a.s.

Schlager Express

Met o.a.:
★ Andy Borg ★
★ Mel Jersey ★
★ Tommy Fischer ★
★ Leonard ★
★ Marc & Dave ★
★ G.G. Anderson ★
★ Fetzler & Die Stressband ★
★ Merlin ★
★ Vanessa ★
★ Tommy Steiner ★
★ Claudia Jung ★
★ Xanadu ★
★ Christian Franke ★
★ Romantic Flammingo ★

Zondag 7 oktober a.s.

Rendez-vous van de volksmuziek

Met o.a.:
★ Gitti & Erika ★
★ Hansl Krönauer ★
★ Singing Trumpets ★
★ Die Alpenschwestern ★
★ Die Krummlerbuam ★
★ Moldau Mädel ★
★ Patrizius ★
★ Patrick Lindner ★
★ Thomas Scholl ★
★ Die Wildecker Herzbuben ★

128132

Voor telefonische tafelreservering en informatie tel. 09.49.2402.75636 of 75637. Fax 75536

Aanvang steeds om 20.00 uur in de grote showtent. Gewerbegebiet Aachener Kreuz, parkeerplaats Globus, Würselen

Limburgs Dagblad

Breng een nieuwe abonnee aan en u ontvangt deze prachtige degelijke LD-badhanddoek!

KLEINE MOEITE BON

Nieuwe abonnee	
Naam:	Naam: ....
Adres:	Adres: ....
Postcode:	Postcode: ....
Woonplaats:	Woonplaats: ....
Tel.Nr.:	
(i.v.m.kontrole bezorging)	Deze bon in open envelop ZONDER POSTZEGEL opsturen naar Limburgs Dagblad, Antwoordnummer 46, 6400 VB HEERLEN.
Wijze van betalen ○ per maand ƒ 25,20 ○ per kwartaal ƒ 75,55	

In de afgelopen 3 maanden heeft de nieuwe abonnee geen Limburgs Dagblad (proef-)abonnement gehad.

KLEINE MOEITE BON

Nederland 1

IKON

10.00-11.55 Eucharistieviering vanuit Amersfoort. Thema: Gerechtigheid doen.
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

VARA

15.31 Sunbardans. Het woud van de angst, afl. van de Engelse natuurdocumentaire serie Natural World.
16.18 Neighbours. Australische serie. Madge laat haar juwelen taxeren en Zoë ontdekt hoe Mike aan zijn wonden komt.
16.40 Over mensen en andere dieren. Documentaire serie over overeenkomsten en verschillen tussen mens en dier. Deel 11 (slot): Reizigers door de tijd.
17.06 J.J. de Bom. Kinderprogramma. Thema: Wereldleed. (herh.).
17.30 ●●Journaal.
17.36 Streetwise. Engelse jeugdserie. Afl. 13 (slot): Voor geld is alles te koop. De komst van de nieuwe eigenaar van Streetwise bezorgt Diana en Bob een verrassing.
18.01 VARA's Kindermenu. Met om: 18.01 (TT)De grote meneer Kaktus show, kinderprogramma. (herh.). 18.27 (TT)Alfred J. Kwak, tekenfilmserie. Afl. 30: Op vakantie. (herh.). 18.48 Dommel, tekenfilmserie. Afl.: De hypermobiel. (herh.).
19.00 ●●Journaal.
19.07 Museumschatten. Paul Witteman in gesprek met de directeur van het Rijksmuseum dhr. Henk van Os.
19.32 Trekking. Sponsorloterij.
19.36 (TT)Laat maar zitten. Nederlandse comedyserie. Afl.: Eind van de lol. (herh.). Wiebe komt in aanmerking voor vervroegde vrijlating. Maar die kun je op je buik schrijven als je gaat vechten met een medegevangene.
20.10 Sonja 12 1/2 jaar. Een keuze uit 100 programma's Sonja. Deel 2.
20.59 Achter het nieuws. Actualiteitenrubriek.

● *Johnny Kraaykamp in 'Laat maar zitten'. (Nederland 1 – 19.36 uur)*

21.29 Caruso en Caransa. Registratie van uit liedjesprogramma van Joost Prinsen, zang en Dick van der Stoep, piano.
22.22 Kunstwerk. 6-delige serie over beeldende kunstenaars. Afl. 6 (slot): Sonja Oudendijk.
22.52 Zomerrock. Registraties van grote Europese openluchtfestivals. Vandaag: Parkpop (2).
23.32 Museumschatten. Prof. Henk van Os geeft achtergronden bij voorwerpen uit de Nederlandse musea. Vandaag: Ruysdael 2. (herh.).
23.43-23.48 ●●Journaal.

Nederland 2

VPRO

09.00 Bram en Moos. Engelse animatieserie. Afl.: Vlieg-tuig.
09.05 Koekoek. Bulgaarse animatiefilm. Afl. 1: Het kleine broertje.
09.15 De vlaai. Animatiefilm. (herh.).
09.25-11.05 Erewoord! Franse speelfilm uit 1987 van Jacques Monet. Met 1944. De 12-jarige Fransman Pierre-Matrie is verliefd op de mooie Jocelyne. Er is echter één probleem: hij heeft zo'n grote neus en is bang dat ze hem daarom niet leuk zal vinden.
12.00 TROS Voetbal plus. Wekelijks sportprogramma.
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
19.00 Blackadder. Engelse comedyserie. Afl. 1: Duel and Duality.
19.30 We zijn weer thuis. Serie. Afl. 5: In het schip. (herh.). Govert Zanenpark moet trouwen, Riet Blankenvoort-Bakker stelt haar dochter beschikbaar en Thijs van der Hoed wordt verliefd.
20.00 (TT+●●)Journaal.
20.10 Belevenissen. Tweewekelijks programma met portretten.
20.36 Jiskefet. Afl. 4 (slot). Jiskefet - poëtisch en agressief - ontleent zijn kracht aan de onderwerpen die niet worden aangesneden.
21.06 Atlantis. Verkenningen in het land der kunsten, maandelijks kunst- en cultuurmagazine. Vandaag: Barbarber.
21.52 About face. Engelse serie korte verhalen. Afl.: Stand by your man. Helen leest in een van de dagbladen over het overspelige gedrag van een minister, die tevens haar echtgenoot is.
22.23 De profs. 4 portretten van vrouwen in de wetenschap. Afl. 4: Het onvoltooid verleden van Marianne Maaskant.
23.10-23.15 ●●Journaal.

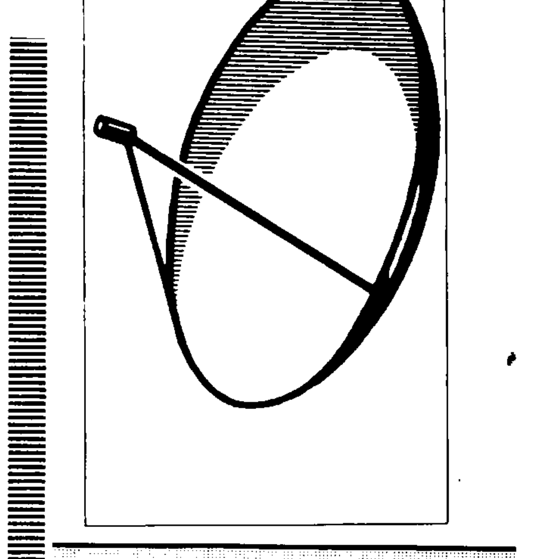
Nederland 3

NOS

09.00-09.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
12.00 Het capitool. Discussieprogramma.
12.45-12.50 Spotje open universiteit.
13.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
13.55-16.45 Studio sport. Autosport: Grand Prix Formule I om de Grote Prijs van Spanje.
17.50 Nieuws voor doven en slechthorenden.
18.00 Dekstop Publishing. Les 1.
18.30 Sesamstraat.
18.45 Studio sport.
20.00 ●●Journaal.
20.10 (TT)De papegaai. 6-delige serie. Afl. 6 (slot): De twijfel van Karin. (herh.). Na een fikse ruzie zoeken Karin en haar vader, ieder apart, hun toevlucht buitenshuis. Beiden zwerven door de stad en beider pad wordt af en toe doorkruist door een Hollandse straatzanger.
20.40 Overleven. Omgaan met armoede, documentaire over de nieuwe armoede.
21.50 De Rushdie-affaire. Historische inleiding.
22.00 Kenmerk. Actualiteitenrubriek.
22.25 Bericht van de wilde ganzen.
22.27 Kunstbedrijven. Driedelige informatieve serie over de conflicten in de relatie tussen kunst en geld. Afl. 3.
22.57 ●●Journaal.
23.02 Nieuws voor doven en slechthorenden.
23.07 IKON/KENMERK: Maar de trein rijdt. Een film van Kris Knaevelsrud naar aanleiding van de hereniging van de beide Duitslanden.
23.30 Het Salman Rushdie interview. (einde circa 00.25 uur).

RTL 4

07.00 Ochtendprogramma. Met o.a. Rete Mia.
08.00 Telékids.
11.00 Ochtend- en middagprogramma. Met o.a. Classique en Rete mia.
15.30 Operation Pettycoat. Amerikaanse comedyserie.
16.00 The Simpsons. Tekenfilmserie.
16.30 Love Boat. Amerikaanse serie. Afl.: The Promotor.
18.00 Journaal. Presentatie: Jaap van Meekren.
18.10 Bios.
18.55 Full House. Amerikaanse comedyserie.
19.30 Journaal. Presentatie: Jaap van Meekren en Reinier van den Berg.
19.40 Life goes on. Amerikaanse serie met een mongoloïde jongen in de hoofdrol.
20.30 Columbo. Amerikaanse detectiveserie.
21.45 Match.
22.45 Journaal.
22.55 Dallas. Amerikaanse serie
23.50 Match Extra. DDR-Special.
23.45 Nachtprogramma. Met o.a. Rete Mia en Knossos.

RTL Plus

06.00 Im Land der Saurier. Amerikaanse serie. (herh.).
06.30 Himmlische Teddybären. (Herh.).
07.00 Yogi Bär. (Herh.).
07.30 Scooby Doo. (Herh.).
08.00 Li-La-Launebär.
09.30 Tekenfilm.
09.30 Die Schöne und das Tier. Amerikaanse sprookjesfilm uit 1986 van Eugene Warner. Met: Rebecca DeMornay, John Savage, Yossie Graber e.a.
11.00 Die Woche mit. Gert-Müller-Gerbes, talkshow.
12.05 Klassik à la carte. Stars auf Laser Disc, gepresenteerd door Peter Girth.
12.35 Der Hammer. Amerikaanse serie. (herh.).
13.00 Scrabble.
13.10 Teenage mutant hero turtles. Amerikaanse tekenfilmserie. Afl.: Der Grossangriff.
13.35 Mein Vater ist ein Ausserirdischer. Amerikaanse serie. Afl.: Königinnen für einen Tag.
14.00 Familie Munster. Amerikaanse serie. Afl.: Willy der Unglückmagnet.
14.30 Ultraman - Mein geheimes Ich. Amerikaanse serie. Afl.: Der Schnappschuss.
14.55 Tanzveranstaltung. World Trophy Kür, Latijns-Amerikaans dansen vanuit Sportparadies Gelsenkirchen.
16.05 ■Der Schatz vom Toplitzsee. Westduitse speelfilm uit 1959 van Franz Antel. Met: Joachim Hansen, Gert Fröbe, Sabina Sesselmann e.a.
17.35 Roulette.
17.45 Kunst und Botschaft. Vandaag: Der Sämann, schilderij van Van Gogh.
17.50 Heimatmelodie. Populaire muziek met Maria en Margot Hellwig.
18.45 RTL Aktuell.
19.10 Ein Tag wie kein anderer. Reisquiz. Vandaag: Kreta. Presentatie: Björn Hergen Schimpf.
20.15 Spion mit meinem Gesicht. Amerikaanse speelfilm uit 1965 van John Newland. Met: Senta Berger, Robert Vaughn, David McCallum e.a.
21.45 Spiegel TV. Nieuwsmagazine.
22.20 Prime Time. Spätausgabe. Vandaag: Sturm des Schweigens.
22.40 Tutti frutti. Erotisch spelshow.
23.40 Crime story. Amerikaanse politieserie. Afl.: Verhaftung mit Hindernissen.
00.25 Série rose. Serie erotische verhalen. Vanavond: Königin der Nacht, naar een verhaal van Théphile Gautier. Met: Alexandre Widmer, Dominique Journet, Sylvie Canape e.a.
00.50 Fawltys Hotel. (Herh.).
01.15 Familie Munster. (Herh.).
01.40-01.46 Aerobics.

11.25 The Lone Ranger. Afl.: Through the Wall.
11.50 The Waltons.
12.35 The Chart Show.
13.25 Sunday Grandstand.
17.00 Comedy Classics: Hancock's Half Hour.
17.30 Bullseye.
17.55 Songs of Praise.
18.30 News and BFG Weather Report.
18.35 Eastenders.
19.35 Catchphrase.
19.55 Howards Way.
20.45 News and BFG Weather Report.
21.05 Bread.
21.35 Screenplay: Frankenstein's Baby.
22.45 Viewpoint '90.
23.35-00.15 Everyman. The Fifth Gospel.

BBC Europe

09.50 Today's viewing.
09.55 Playdays.
10.15 Articles of Faith.
10.30 This is the Day.
11.00 Top Gear.
11.50 You and '92.
12.25 Business Matters.
12.50 Help your Child with Maths.
13.05 Sign Extra.
13.30 Country file. Agrarisch programma met gedetailleerde weersvoorspelling.
14.00 News Summary.
14.05 On the Record.
15.05 Eastenders.
16.00 Natural World Arabia.
16.40 Miller on Language.
17.30 Natural Concern.
18.00 Raw Deal for the Protection of the People.
18.50 The Clothes Show.
19.25 News and Weather.
19.40 Songs of Praise.
20.15 Last of the Summer Wine.
20.45 Howard's Way.
21.35 Bread.
22.05 News and Weather.
22.20 Screen one: Can you hear me thinking?
00.00 Everyman: Mission to kill.
01.05-01.10 Monday's viewing.

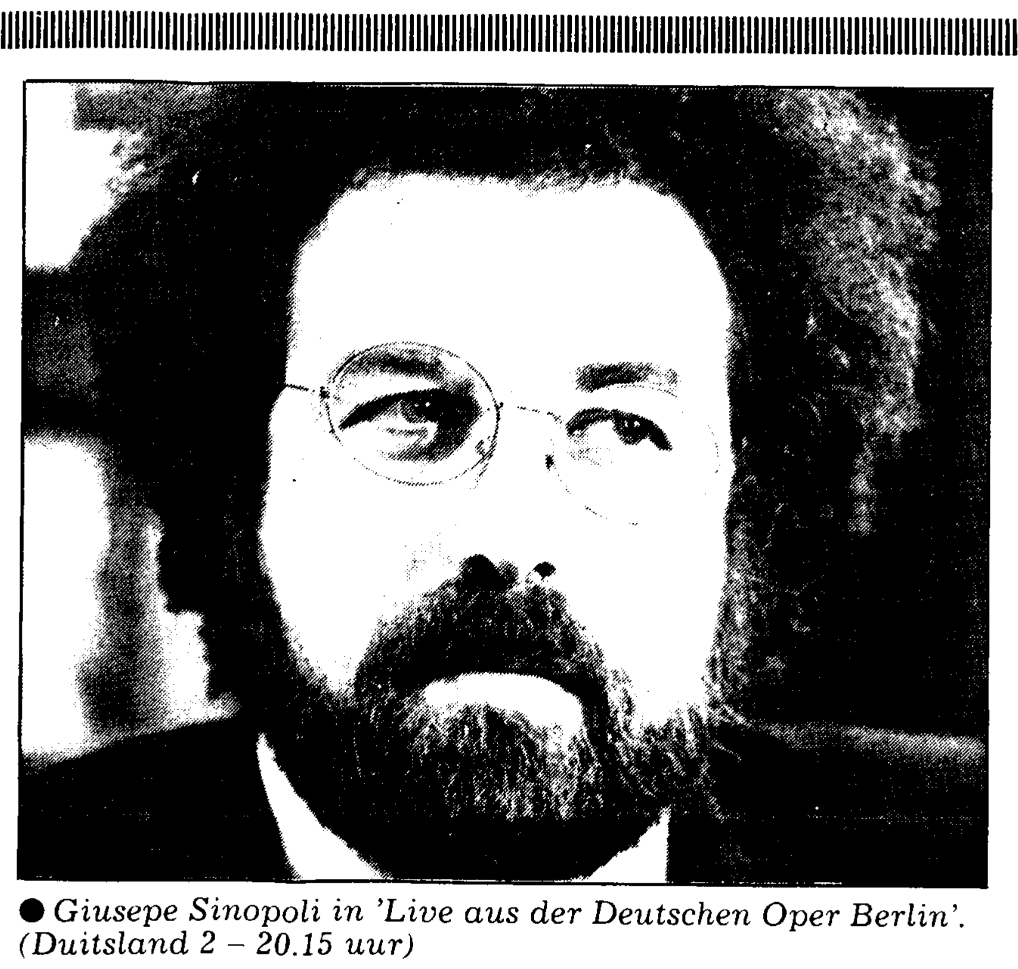
Duitsland 1

10.45 ARD-Sport extra. Marathon van Berlijn. Commentaar: Gerd Rubenbauer en Dirk Thiele.
11.30 øøDie Sendung mit der Maus. Kinderprogramma.
12.00 ●●Presseclub.
12.45 Tagesschau. Met Wochenspiegel.
13.10 Programma-weekoverzicht. Van Eins Plus.
13.15 Musikstreifzüge. 39. Internationaler Musikwettbewerb der ARD.
13.45 Unternehmen Jocotobi. 6-delige jeugdserie. Afl. 2: Auch Wölfe fressen aus der Hand.
14.15 Atlantis darf nicht untergehen. 6-delige serie. Afl. 6: Der Untergang.
14.40 Tagesschau.
14.45 ■Kaiserwalzer. Oostenrijkse speelfilm uit 1953 van Franz Antel.
16.15 Verslag van het eerste Filmfestival NRW. In Keulen.
17.00 ARD-Ratgeber. Heim & Garten.
17.30 Bilder aus der Wissenschaft. Wetenschappelijk magazine.
18.00 Tagesschau.
18.05 Wir über uns.
18.10 Sportschau.
18.40 øøLindenstrasse. Duitse serie. Afl.: Erfüllungen.
19.09 Die Goldene 1. Bekendmaking van de winnaars van de ARD tv-loterij.
19.10 Weltspiegel. Reportages van buitenland-correspondenten.
19.50 Sportschau-Telegramm.
19.58 Programma-overzicht.
20.00 øøTagesschau.
20.15 øøToespraak van de bondspresident. T.g.v. de wereldvoedselweek.
20.20 Loriot's Ödipussi. Duitse speel/tv-film uit 1988 van Loriot. Deze comedie vertelt het verhaal van de zonderlinge meubelverkoper Paul (gespeeld door Loriot) die, zeer tegen de wil van zijn dominante moeder, probeert de liefde van de psychologe Margarethe te winnen.
21.45 Nachdenken über Deutschland. Helmut Kohl en Willie Brandt in gesprek.
22.30 Verslag van de F.D.P.-partijbijeenkomst te Neurenberg.
22.45 Tagesschau.
22.50 Die Feuerwehr hilft - vorbeugen musst Du. Brandpreventie-adviezen.
22.55 Bücherjournal.

23.25 Die Marquise von O... Tv-spel van Eric Rohmer naar de gelijknamige novelle van Heinrich Kleist.
01.05 Tagesschau.
01.10-01.15 Nachtgedanken. Beschouwing door Hans Joachim Kulenkampf.

Duitsland 2

09.28 Programma-weekoverzicht.
09.30 Eucharistieviering. Vanuit de pastorie St. Sulpitius te Frastanz (Oostenrijk). Preek: Herbert Spiler.
10.15 Mosaik. Vandaag: discussie over stervensbegeleiding.
11.15 Kinder, Knete und Konsum. Documentaire over kinderen als marktfactor.
12.00 ●●Aus Meersburg. Das Sonntagskonzert auf Tournee.
12.45 Heute.
12.47 DDR auf dem Weg.
13.15 Damals. Vor vierzig Jahren, serie oude weekjournaals. Vandaag: Een Amerikaan in Bonn: John McCloy.
13.30 Yaaba - Grossmutter. 3-delige Westafrikaanse film van Jdrissa Quedraogo. Deel 1.
14.00 Heute.
14.05 ZDF Sport extra. Tennis: Grand Prix toernooi voor dames, finale vanuit Leipzig. Autosport: Grand Prix voor formule 1-wagens, vanuit Jerez (Spanje). Met om 17.00 Heute.
18.00 Danke schön. Verslag van de actie Sorgenkind. Aansl.: Der grosse Preis, bekendmaking van de weekwinnaars.
18.10 Mona Lisa. Vrouwenmagazine. Thema: Vrouwencrisis internationaal.
18.50 Programma-overzicht.
19.00 Heute.
19.10 Bonn direkt. Actualiteiten. Aansl.: Toespraak van de Duitse president t.g.v. de Week van de Wereldhongerhulp.
19.30 Der Fluss, der nie das Meer erreicht. Natuurdocumentaire over de in de Kalahari woestijn doodlopende Okavango-rivier.
20.15 ●●Live aus der Deutsche Oper Berlin. Richard Strauss: Salomé opera van R. Strauss. Uitgevoerd door het Orkest van de Deutsche Oper Berlin o.l.v. Giuseppe Sinopoli. Solisten: Horst Hiestermann, Leonie Rysanek, Catherine Malfitano e.a.
22.20 Heute.
22.25 Bericht vom FDP-Parteitag. Vanuit Neurenberg.

● *Giusepe Sinopoli in 'Live aus der Deutschen Oper Berlin'. (Duitsland 2 – 20.15 uur)*

22.40 øøUnser Boss ist eine Frau. 5-delige Engelse serie. Afl. 4: Gabrielle ruimt af.
23.30 Jean-Luc Godard. Made in USA, Frans/Italiaanse speelfilm uit 1967 van Jean-Luc Godard.
00.50 Heute.

Duitsland 3 West

09.00 Telekolleg II. Cursus Engels. Les 1. (herh.).
09.30 Telekolleg aktuell. Informatie over cursussen.
10.00 Telekolleg II. Cursus maatschappijleer. Les 1. (herh.).
10.30 Telekolleg II. Cursus psychologie. Les 1. (herh.).
11.00 Sehen statt Hören. Weekmagazine voor doven en slechthorenden.
11.30 Ihre Heimat - unsere Heimat. Programma voor Portugezen, Italianen en Turken.
12.30 Tele-Akademie. Prof. Dr. Hans Küng met een theologische tijdsanalyse over Europa rond de eeuwwisseling (2).
13.15 Entdeckungen unter Wasser. 8-delige natuurfilmserie. Afl. 4: Abwärts zur Antike.
14.00 ■Eine Stunde mit Dir. Amerikaanse speelfilm uit 1932 van Ernst Lubitsch. (Originele versie met Duitse ondertiteling). Een gelukkig huwelijk dreigt verstoord te worden door een flirtende vriendin van de vrouw.
15.15 Bilderschicksale. Gesprek over schilders. Gespreksleiding: Anne Linsel.
16.00 Hollymünd.
17.00 Kopf um Kopf. Wetenschappelijke quiz.
18.00 Der fliegende Ferdinand. 11-delige kinderserie. Afl. 7.
18.29 Der Abend in West 3. Programma-overzicht.
18.31 Gott und die Welt. Theologen am Fliessband, reportage over initiatieven om de kloof tussen de kerk en de wereld van de arbeid te overbruggen.
19.00 Aktuelle Stunde. Regionaal magazine.
19.30-19.45 Sport in Westen.
20.00 ■Max Ophüls. (Originele versie met Duitse ondertiteling). Het verhaal van de uitzichtloze liefde tussen de Franse stripteasedanseres Evelyne en haar vroegere minnaar George.
21.19 West 3 Aktuell.
21.25 Wir sind so frei. Satirish programma met Jutta Hahn, Anka Zink en Volker Pispers.
22.25 Extrem. Magazine over bijzondere sporten en beoefenaars.
22.55 Politisches Feature. Geliebte Blechkiste, reportages over de rol van de auto in Mali, de Sovjet-Unie en Nicaragua.
23.40 Deutschlandlied - ein nationales Potpourri.
00.40 Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

08.00 Telekolleg I. Cursus Engels. Afl. 41. (herh.).
08.30 Telekolleg II. Cursus wiskunde. Afl. 14. (herh.).
09.00 Telekolleg II. Cursus Engels. Afl. 1. (herh.).
09.30 Telekolleg aktuell. Cursusinformatie.
10.00 Telekunde II. Cursus maatschappijleer. Afl. 1. (herh.).
10.30 Telekolleg I. Cursus psychologie. Afl. 1. (herh.).
11.00 Sehen statt Hören. Weekmagazine voor doven en slechthorenden.
11.30 Ihre Heimat, unsere Heimat. Programma voor Portugezen, Italianen en Turken.
12.30 Tele-Akademie. Prof. Dr. Hans Küng: Europa im Epochenumbruch, een theologische tijdanalyse. Afl. 2.
15.00 Menschen unter uns. Hongkongs geheime Stadt, documentaire over een wijk in Hongkong die geheel in handen van de mafia is.
15.45 Berühmter Orpheus. Documentaire over de Orpheus-sage.
16.45 Rudis halbe Stunde.
17.15 Rätselspiele. Van en met Leonard Reinirkens en Ursula Goetzl.
17.30 IN. Informatief magazine.
18.00 Urteil des Monats. Een actueel geval met Karl Dieter Möller.
18.15 45 Fieber. Magazine uit Berlijn.
19.00 Abenschau Blick ins Land am Sonntag.
19.30 Die deutsche Schlagerparade. Muziekprogramma.
20.15 Rolandseck. Gäste aus Athen.
21.45 Südwest aktuell - Neues.
21.50 Flutlicht. Sportmagazine.
22.45 Oplossing van Auf der Couch.
22.50 Prominenz im Renitenz. Gespreksleiding: Achim Krausz.
00.05 Denkanstösse. Franz von Assisi.
00.10 Laatste nieuws.

SAT 1

08.05 Familie Feuerstein. 08.30 Fantasyisland. 09.20 Teletip Kochen. Aansl. Horoskoop. 09.30 Kino News. 10.00 SAT.1 Sport. 10.30 Auf und Davon. 10.55 So gesehen. 11.00 ■Fritz und Friederike. Duitse komedie uit 1952 van Geza von Bolvary. 12.40 Familie Feuerstein. 13.10 Batman. 14.00 Teletip Freizeit. 14.10 Köpfchen, Köpfchen. 14.35 SAT.1 Sport Live. 17.10 Grantator von Joe. Amerikaanse Western uit 1956 van Richard Fleischer. Aansl. Tekenfilm. 18.45 SAT 1. Blick. Aansl. SAT.1 Wetter. 19.05 Hawk. Amerikaanse avonturenserie van Harry Falk. 20.00 Günstling einer Königin. Amerikaanse film uit 1939 van Michael Curtiz. 21.50 SAT. 1 Blick und Sport. 22.00 Talk um Turm. 23.15 Die Nacht vor dem Galgen. Amerikaanse speelfilm uit 1953 van Don Siegel. 00.25 Hawk. 01.15-01.25 Programmaoverzicht.

SSVC

11.15 Children's SSVC Birthdays.

Eurosport

06.00 The hour of power, religieus programma. 07.00 Fun factory. 09.00 Internationaal motorsport. Met Ned. commentaar. 10.00 The winning formula, voetbaltraining. 10.30 Autosport: Grand Prix van Spanje, kwalificatieronden. 11.00 Trans world sport. 12.00 Boksen. Met Ned. commentaar. 13.00 Surfer magazine. 13.30 Eurosport op zondag, met: Autosport Grand Prix van Spanje voor formule-1 wagens, live. Met Ned. commentaar; Golf: Grand Prix van Epson, vanuit Chepstow. Met Ned. commentaar Tennis: Grand Prix voor dames vanuit Leipzig, finale. Ned. commentaar: Bep van Houdt. 19.00 Australian rules football. 20.00 Spaans voetbal. Met Ned. commentaar. 22.00 De marathon van Berlijn. Met Ned. commentaar. 23.30-01.30 Autosport: Grand Prix van Spanje voor formule 1-wagens. Met Ned. commentaar.

Super Channel

07.00 Video comic. 09.00 The Mix. 11.00 Coca Cola Eurochart. 11.30 Leben Konkret. 12.00 The Mix. 13.30 Hello Austria, Hello Vienna. 14.00 The Mix. 15.00 It is written with George Vandermann. 15.30 The Mix. 16.00 Touristic Magazin. 16.30 E.R.F. 17.00 The Mix. 17.30 The World Tomorrow. 17.55 Goodyear Weather Report. 18.00 Financial Times business weekly. 18.30 The Mix. 19.30 Videofashion. 20.00 Dundee and the Culhane. 20.55 Goodyear Weather Report. 21.00 The Sunday film: Vengeance Valley

MTV Europe

08.00 VJ Paul King. 10.30 Week in rock. 11.00 The MTV Spotlight. 11.30 MTV's Braun European top 20. 13.30 XPO. 14.00 VJ Maiken Wexo. 15.15 The 1990 MTV VMA Awards. 18.00 Week in rock. 18.30 The MTV Spotlight. 19.00 MTV's US top 20 countdown. 21.00 120 minutes. 23.00 XPO. 23.30 Club MTV. 00.00 MTV Unplugged. 00.30 VJ Ray Cokes. 03.00 Night videos.

België/TV 1

9.00 Samson. Dolle avonturen bij Samson en Gert in de huiskamer met tekenfilms: Bolke de beer, Yakari, Foofur en Seabert. Item: De kangoeroe.
9.05 Krokant. Hoofdthema: Koude schotels.
11.00 De zevende dag. Praatcafé met om 11.00 De week in beeld. 11.15 Confrontatie, debat met vragen uit het publiek. 12.00 Zeven op zeven, napraten met studiogasten over de afgelopen week. 12.45 Sportoverzicht.
13.00-13.25 Sunday Proms. Concerto voor twee gitaren, van Castelnuovo-Tedesco, uitgevoerd door het BRT Filharmonisch Orkest o.l.v. Fernand Terby. Sergio en Odair Assoud, gitaar.
15.00 Schoolslag.
15.45 Sint-Gummarus ommegang. Rechtstreekse uitzending van deze processie n.a.v. de 25-jaarlijkse St.-Gummarusfeesten in Lier.
16.55 Het pleintje. 27-delige serie. Afl. 3.
17.45 Draaimolen. Vandaag: Hoe de olifant een lange slurf kreeg.
17.55 Nieuws.
18.00 Tik tak. Animatieserie. Afl. 123.
18.05 Leven ... en laten leven. Tweewekelijks milieuprogramma.
19.00 Sportweekend.
19.25 Mededelingen en programmaoverzicht.

● *Gerti Christoffels in 'Het ei van Christoffels'. (België/TV 1 – 21.10 uur)*

19.30 Nieuws. Aansl.: Regeringsmededeling door dhr. Marcel Colla, minister van PTT, over de nieuwe postnummers. Aansl.: Verkeerstip lage luchtdruk.
19.45 Sportweekend. Vervolg.
20.15 De brug. 8-delige Nederlandse serie. Afl. 5.
21.10 Het ei van Christoffels. Reportage over mensen, hoe ze naar zichzelf kijken, over hun omgeving van de feiten van de dag.
22.00 I.Q. Quiz.
22.30 Vandaag.
22.50 Architecten in Europa. Ierse bijdrage over Sam Stephenson, de belangrijkste Ierse architect van dit ogenblik.
23.35-23.45 Coda. Plastische kunsten: De madonna (1430), van Stefaan Lochner (Wallraf Richartz Museum - Keulen) uit de reeks 100 meesterwerken.

België/TV 2

13.50-16.00 Sport extra. Autosport: Grand Prix van Spanje voor formule 1-wagens, rechtstreekse reportage vanuit Jerkez de la Frontera.

België/RTBF 1

10.00 Terre et soleil, agrarisch magazine. 10.30 La pensée socialiste. (herh.). 11.00 Eucharistieviering. 12.00 Faire le point. 13.00 Nieuws. 13.25 Classe X, culturel magazine. 14.05 Les cavaliers aux yeux verts, 6-delige serie naar de roman La porte de Kercabanac van Loup Durand. Afl. 3. 15.00 A la redécouverte du monde, documentaire serie. 16.00 Le glaive de la justice, Australische serie. Afl. 3. 17.40 Génies en herbe, spelprogramma voor middelbare scholieren. (herh.). 18.10 Noubanimé, kinderprogramma met tekenfilms. 18.30 Week-end sportif, sportprogramma. 19.30 Journaal en weerbericht. 20.10 Une valse à 20 ans, muziekprogramma t.g.v. het 20-jarig bestaan van de Communauté française de Belgique. 21.30 La pitié dangereuse, 2-delige tv-film naar de roman van Stefan Zweig. Afl. 2. Edith kan ondanks medisch ingrijpen niet van haar verlamming worden genezen. 23.10 Weerbericht en laatste nieuws. 23.35-23.50 Tribune économique et sociale: La C.S.C.: André Gorz.

België/Télé 21

13.30 Autosport: Grand Prix van Spanje voor formule 1-wagens vanuit Jerez. 17.20 L'empire des lumières, themaweek. Deel 1: Hommage aan Edmond Bernhard - Domanche, korte film van Edmond Bernhard uit 1961. (herh.). 18.35 Alice, gevarieerd cultureel magazine. (herh.). 19.30 Journaal met simultaanvertaling in gebarentaal en weerbericht. 20.00 Film pour rire: ■Fernandel-cyclus. Raphael le tatoué, Franse speelfilm uit 1938 van Christian-Jaque. De nachtwaker van een autofabriek Modeste ontmoet op een avond zijn neef Roméo, die hem meesleept naar een kermis om zijn meisje Aline voor te stellen. 21.25 L'empire des lumières. Themaweek. Deel 2: Notre communauté à dix ans, programma over het België, tien jaar later. 21.50 Laatste nieuws en weerbericht. 22.20-23.15 Week-end sportif, sportprogramma.

TV 5

16.05 TV5 infos. 16.15 Thalassa. 17.15 L'école des Fans. 18.00 Faut pas Rêver! 19.00 Flash infos TV5. 19.10 Clin d'oeil. 19.30 Journal télévisé Belge. 20.00 Rappel des titres. 20.05 Sept. sur sept. 21.00 Journal Télévisé et météo. 21.35 Ciné-club: Les jeux sont faits. 23.00 Flash infos TV5. 23.10 Cinéma, cinémas. 00.00-00.50 Carré noir.

radio

Radio 1

Elk heel uur nieuws. 7.05 Ontbijtshow (7.30 Nws.). 7.53 Ter overweging. 8.08 Groot nieuws. 9.03 De Verbeelding. 9.30 Overloop. 10.03 Wegwezen. 11.03 Ophef en vertier. (12.30 Nws). 13.08 Hier en Nu. 14.03 Langs de lijn, sport en muziek. (17.30 Nws.). 18.08 Meer over minder op zondag. 19.02 Archie. 20.02 The bands. 21.02 Muziek met Meta. 21.30 Biels & Co. 22.02 Jazzspectrum. 23.05 Met het oog op morgen. 0.02-7.00 Nachtwacht.

Radio 2

Elk heel uur nieuws. 8.08 Vroege Vogels. 10.03 Tony van Verre ontmoette Cees Buddingh. 10.30 Ouverture, met Leuterkoek en zandgebak. 11.02 Muziek-mozaïek. 12.02 Nederlands op 2. 13.02 Radiojournaal. 14.02 Mezzo. 16.02 Het steenen tijdperk. 17.02 Welke Sinatra bedoelt u? 18.02 De golf van Biscaje. 19.02 Dat zoeken we op. 20.02 Fabulous funk. 21.00-7.00 Zie radio 1.

Radio 3

Elk heel uur nieuws. 8.02 Heksennest, dorp der dorpen. 9.02 Zin in pop. 10.02 De wakkere wereld. 12.02 Miniparade. 13.02 Het weeshuis van de hits. 15.02 Hitweek. 16.02 Zalige liefdeslijn. 18.02 Tijd voor toen. 19.02 Pop-eye. 20.02 Studio 3, met om 20.02 Studio 3 Aktueel; 21.02 Studio 3 Speciaal; 22.02 Studio 3 Live; 23.02-24.00 Studio 3 Hubert on the air.

Radio 4

8.00 Nws. 8.02 Aspekten van de kamermuziek. Muz. voor bariton en fortepiano. 9.00 Musica Religiosa et Profana. 9.55 Programma-overzicht. 10.00 Eucharistieviering. 11.00 Kameropera Transparant en het Kamerorkest van het Koninklijk Conservatorium Gent o.l.v. Hans Rotman. 13.00 Nws. 13.02 Opera matinee. 14.00 Onder de groene linde. 14.15 Concert op de zondagmiddag: Afuerstehung, symf. nr.2. van Mahler. Rotterdams Philh. Ork. en Groot Omroepkoor met alt en sopraan. Aansl.: Praten over muziek. ca. 16.00 De Nederlanden. Holland Festival Oude Muziek 1990 in Utrecht. 16.30 Diskotabel. 18.00 Nws. 18.02 Muziek uit duizenden. 19.00 Continu klassiek. 20.00 Nws. 20.02 Specialiteiten à la carte. 22.00 Kamerconcert: Pianomuz. 23.00-24.00 Finale.

Radio 5

6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te deum laudamus. 9.55 Waterstanden. 10.00 Kerkdienst. 10.48 Wilde Ganzen. 10.50 David. 11.00 De andere wereld van zondagmorgen. 12.00 Nieuws. 12.05 Het zwarte gat. (13.00 Nws.) 14.00 Radio Romantica. 16.55 Mededelingen en schippersberichten. ZvdK: 17.00 Studiodienst. 17.58 Wilde Ganzen. 18.00 Nws. 18.10 Liturgie en kerkmuziek. 18.40 De onbekende Islam. 19.00 Programma voor allochtonen. 19.20 Suara Maluku. 19.55 Tambu. 20.30 Zorg en Hoop. 21.20-22.10 Medelanders Nederlanders.

Omroep Limburg

9.02 Postbus 94: Muziek op verzoek. 10.02 Trefpunt: interviews, discussies, live-muziek. 11.02 Sport. 12.02 Het concert: Concertserie met vooraanstaande (amateur)orkesten, ensembles en koren. 18.05 Sport.

België/Radio 2

6.00 Nieuws. 6.05 Goede Morgen, morgen. (6.30, 7.00 Nieuws, 7.30 Nieuws en RVA-Berichten.) 8.00 Nieuws en Lotto-uitslagen. 8.12 Relax. 9.00 Visum. Toeristisch programma. 10.00 Nieuws. 10.03 De pre-historie. 11.00 Oordegelijk. 13.00 Nieuws. 13.10 Hittentit. 14.00 Fiestag. 17.00 Nieuws. 17.05 Kantine. 17.45 Nationale Voetbaluitslagen. 18.00 Nieuws. 18.10 Funiculi Funicula. 20.00 Vragen staat vrij. 22.00 Nieuws. 23.30-6.00 Nachtradio. (om 5.00 en 5.30 uur Nieuws.)

België/BRF

6.35 Fröhlicher Auftakt. 7.45 Veranstaltungskalender. 8.05 Fröhlicher Auftakt. 8.30 Glaube und Kirche. 9.05 Mundartsendung. 10.00 Volkslieder. 11.05 Schlagersouvenirs. 12.35 BRF-Sonntagsmenü. 14.05 Die deutsche Schlagerparade. 16.05 DOMINO – die Spielshow des BRF. 17.05 Sportmagazin. 18.40 Seniorenfunk. 19.00-21.00 Wunschkonzert. 21.05 Sportresultate vom Wochenende.

Luxemburg/RTL

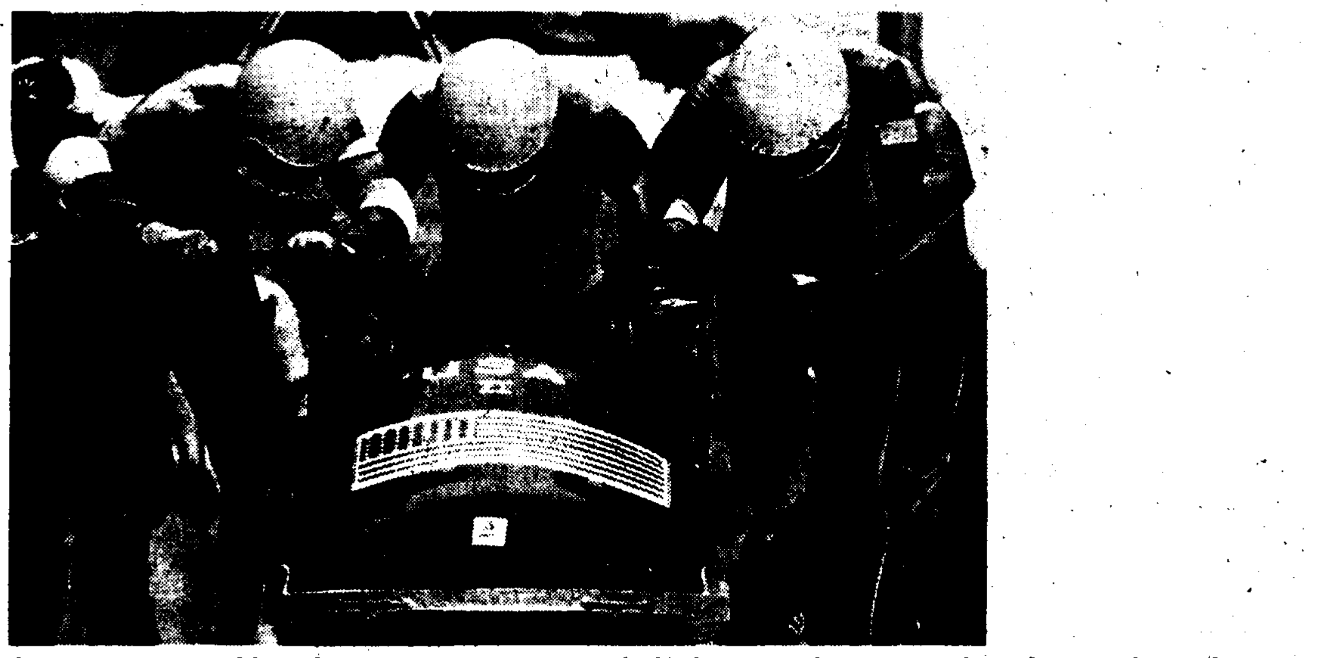
4.00 Musik. 7.00 Heimatmelodie. 9.00 Sonntagsfrühstück mit Kristina Hertel en Rainer Holbe. 11.00 Rückblick mit Jörg Ebner. 12.00 Musikparade. 14.00 Wünsch dir was mit Günther Meyer. 17.00 Sport-Shop mit Benno Weber. 18.00 Nachgefragt mit Geert Müller Gerbes. 19.00 Volkstümliche Hitparade. 21.00 Country-coach. 22.00 Neunzehnvierundzwanzig. 24.00-1.00 Traümtänzer.

WDR 4

4.05 Radiowecker. 6.00 Nachrichten. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nachrichten. 8.05 Volkstümliche Matinee. 10.00 Nachrichten. 10.05 Operette nach wunsch. Abschiedswalzer. 12.00 Nachrichten. 12.05 Musik ist Trumpf. 13.00 Heimatmelodie. Folklore rund um die Welt. 14.00 Nachrichten. 14.05 Wirtschaft.Anschl. Was darf es sein? 17.00 Der Tag um fünf. 18.00 Nachrichten und Wetter. 18.05 Schellack-schätzchen. 19.00 Auf ein Wort. Abendmelodie. 20.00 Nachrichten. 20.05 Erinnerung. Melodien von gestern und vorgestern. 22.00 Nachrichten. 22.05 Musik. 22.30-4.05 ARD-Nachtexpress.

CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

GENEESKUNDE STUDEREN IN MAASTRICHT. DAT GEEFT JE EEN VOORSPRONG DOOR TEAMWORK.

Goed teamwork is de sleutel tot succes. Dat geldt in de sportwereld, dat geldt zeker ook als je kiest voor een studie geneeskunde aan de Rijksuniversiteit Limburg. Want kiezen voor geneeskunde in Maastricht betekent kiezen voor een praktijkgericht onderwijssysteem waarin samenwerken centraal staat.

In Maastricht studeer je in kleine onderwijsgroepen. Onder leiding van een staflid verdiep je je samen met je groepsgenoten telkens in een bepaald onderwerp, bijvoorbeeld 'pijn' of 'bloedverlies'.
Al doende verwerf je een breed inzicht in alle aspecten die met zo'n onderwerp samenhangen. Je stimuleert en motiveert elkaar. En wat je hebt geleerd, kun je direct in de praktijk toepassen tijdens de vele stages.
Een manier van werken die z'n vruchten afwerpt, want in Maastricht ligt het studierendement hoger dan gemiddeld. Met andere woorden: je leert er meer in kortere tijd.

Door uitwisselingsprogramma's met buitenlandse universiteiten en internationale stages ga je in Maastricht bovendien een internationaal georiënteerde studietijd tegemoet. Een belangrijk voordeel als je bedenkt dat nog voor het einde van je studie de eenwording van Europa een feit zal zijn.

Je wordt opgeleid tot basisarts, waarna alle specialisaties mogelijk zijn. Na je propedeuse kun je ook kiezen voor het nieuwe onderwijsprogramma milieugezondheidkunde, gericht op de wisselwerking tussen mens en milieu. Het onderwijsprogramma integreert onderwerpen als: biologie van de mens, epidemiologie, milieurecht, milieu-economie en sociale psychologie.

Wil je meer weten over het praktijkgerichte teamwork in Maastricht? Op de voorlichtingsdag of via de brochure krijg je alle informatie over samen werken aan je studie geneeskunde.

BON

Deze bon in zijn geheel uitknippen en in een gefrankeerde envelop sturen naar: Rijksuniversiteit Limburg, Dienst Voorlichting, Postbus 616, 6200 MD Maastricht.

□ Ik kom naar de voorlichtingsdag over GENEESKUNDE op:
○ zaterdag 27 oktober 1990 ○ zaterdag 3 november 1990
Ik heb belangstelling voor:
○ GENEESKUNDE ○ MILIEUGEZONDHEIDKUNDE
Ik krijg korte tijd daarvoor informatie toegestuurd.

□ Ik kom niet naar de voorlichtingsdag, maar ontvang wel graag informatie over:
○ GENEESKUNDE ○ MILIEUGEZONDHEIDKUNDE

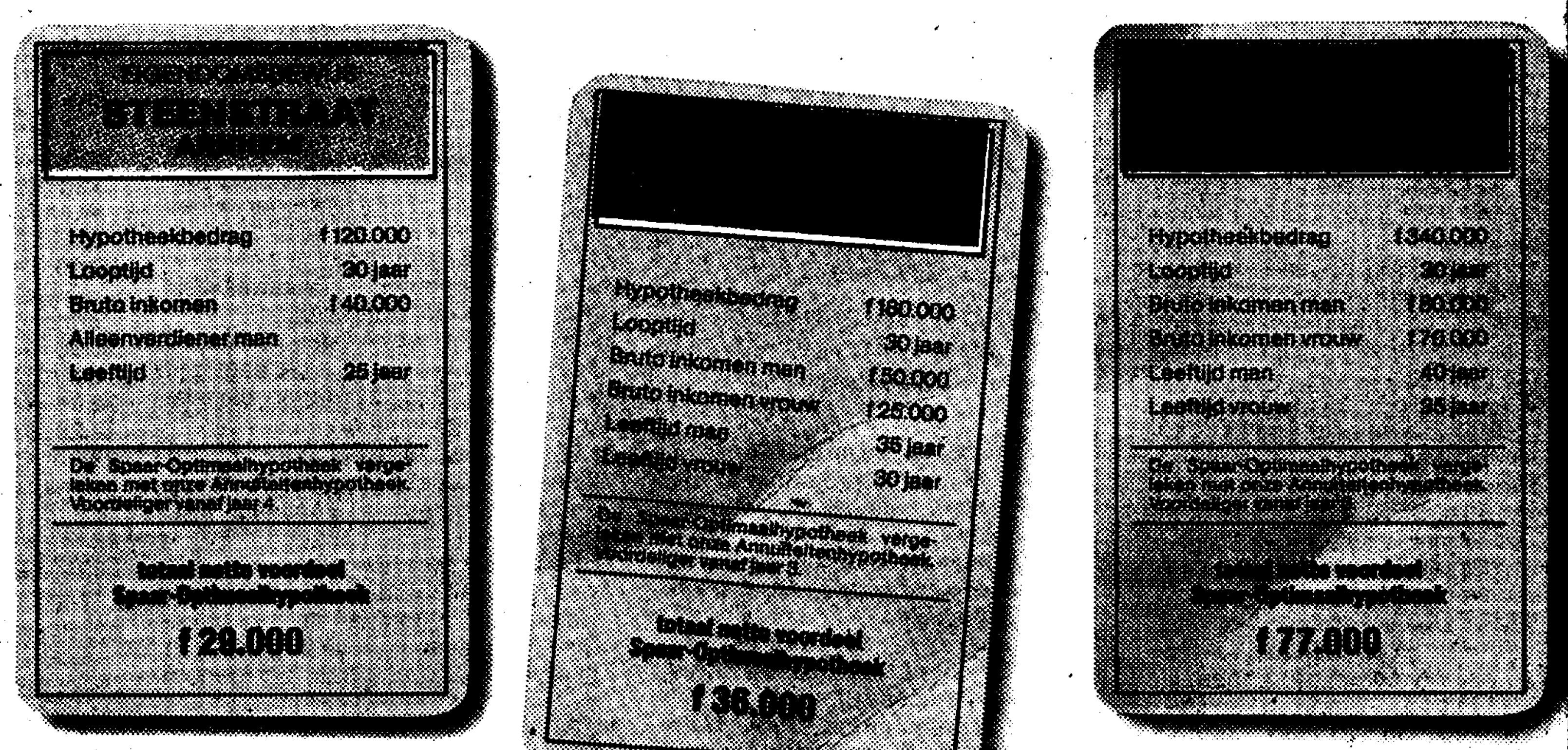
Naam: ______ M/V
Adres: ______
Postcode/Woonplaats: ______

Ik neem .... bezoekers mee.
Vooropleiding: ○ 4 VWO ○ 5 VWO ○ 6 VWO ○ HBO ○ WO ○ Overig

Rijksuniversiteit Limburg 9

IN MAASTRICHT LEER JE JE GRENZEN TE VERLEGGEN.

Hypotheek?

Ga direct naar de Rabobank en u betaalt geen afsluitprovisie.

De Rabobank heeft voor iedereen een passende hypotheek. En met de Spaar-Optimaalhypotheek 'n hypotheekvorm waarmee u tienduizenden guldens kunt besparen. Afhankelijk van de hoogte van de hypotheek, uw leeftijd en uw inkomen.

Als u deze hypotheek rechtstreeks bij de Rabobank afsluit, wordt het nog aantrekkelijker. In dat geval betaalt u geen afsluitprovisie. Op die manier bespaart u nog eens 1% over het hypotheekbedrag. Dat is mooi meegenomen.

Ga dus direct naar de Rabobank voor de voordeligste hypotheek.

Rabobank
Meer bank voor je geld

CCO — VOOR IEDEREEN DIE MET COMPUTERS WERKEN WIL

Avondopleidingen te: Heerlen, Maastricht, Venlo, Eindhoven, Nijmegen, Den Bosch, Tilburg.

- Praktijkdiploma Informatica PDI-I en PDI-II
- AMBI-88 modulen:
  HE0, HE1, HE2, HS1, HS2, HS4, HB1, HB2, HP7
- Datacommunicatie en netwerken
  (HP6 - 60% subsidie mogelijk)

Voor meer informatie nevenstaande bon ongefrankeerd opsturen naar: C.C.O. Antwoordnummer 33, 6400 VC Heerlen of bel 045-717600.

dhr/mw/mej: ______ opl.: ______
adres: ______ tel: ______
woonpl: ______ lft: ______

LO 39

CCO / centrum computer opleidingen akerstraat 134 heerlen

DEZE WEEK BIJ HET ARBEIDSBUREAU

Van 1 tot en met 5 oktober vindt u op het aktiviteitenplatform in het arbeidsbureau Heerlen, Putgraaf 210 uitgebreide informatie over:

SCAS - HOMED

Oefenbedrijven / lerend werken in een heus bedrijf.

Om u kennis te laten maken met SCAS/HOMED hebben wij in het arbeidsbureau een prachtige bloementuin ingericht.
SCAS/HOMED verzorgt de volgende gratis opleidingen, trainingen en projekten:

HOMED - *Administratief*
HOMED - *Detail*
HOMED - *Land- en Tuinbouw (LTB)*
HOMED - *Bedrijfsgerichte trainingsprogramma*
CeAO - *Centrale voor Administratieve Oefenbedrijven*

Iedereen die bij het arbeidsbureau staat ingeschreven en/of een uitkering heeft, kan kosteloos deelnemen aan bovengenoemde projekten.
Loop vrijblijvend binnen voor meer informatie.

SCAS HOMED ARBEIDSBUREAU

---

70 A1 OCCASIONS BIJ JOS BOGMAN...

Alle A1 occasions staan nu overzichtelijk opgesteld op ons buitenterrein.
En dat heeft voor u vele voordelen:
- een kompleet overzicht van alle A1 occasions
- opbouw in prijzen
- elke auto is voorzien van een kaart met km-stand, bouwjaar en natuurlijk de prijs.

En als extra geeft Jos Bogman u nu 9 maanden Jos Bogman garantie bij de gebruikelijke 3 maanden A1 garantie.

EEN GREEP UIT ONS AANBOD

- Toyota Cressida 2.8i automaat 1987 met veel extra's o.a. stuurbekr. en airco.
- Ford Sierra 1.6 cl Combie 1989 — 23.000 km
- Volvo 340 dl 1988 — 28.000 km
- VW Polo Fox 1988 — 12.000 km

Uw verkopers Bert en Thom heten u van harte welkom.

Hamstraat 70
Kerkrade-West
Tel. 045-423030
Fax 045-416868

OFFICIAL DEALER
Jos Bogman Ford

Technisch College Maasland — CONTRACT-ONDERWIJS

Cursusaanbod

- *Lassen voor beginners*
- *Pneumatiek beginners*
- *Pneumatiek gevorderden*
- *Metselen*
- *Meubelmaken/Fijnhout*
- *Basiskennis Spreadsheet of Tekstverwerking*

Cursusduur: 10 weken: 1 avond in de week van 19.00 tot 22.00 uur.
Cursusavond: dinsdag en/of donderdag.
Aanmelden: bij de administratie van de school Juliana van Stolberglaan 51, 6224 JW Maastricht Tel. 043-622666
Sluitingstermijn: 12 oktober 1990
Cursusprijzen: inclusief basismateriaal, op aanvraag
Start cursussen: 6 november 1990

134691

Driessen — INFORMATICA INSTITUUT

Hommerterweg 224
Hoensbroek

Erkend door Ministerie O&W, rijkserkende diploma's

Wordperfect 4.2 en 5.1
dBase III+ en IV
Lotus en PlanPerfect
Startcursus MS-DOS
Hard-disk special
Typen en notuleren
DTP met Ventura
Praktijkdipl. Informatica

Ook voor spoed-, privé- en bedrijfscursussen in en uit huis. Elke cursist werkt alleen op een PC met hard-disk.
Vraag de gratis brochure aan.

Bel (045) 21 17 33
Opleiding - advies - begeleiding

Provincie Limburg

Bureau Bibliotheek
Postbus 5700
6202 MA Maastricht
tel. 043-897386

mededeling M 241/39-90 — **Commissie Beroepszaken Administratieve Geschillen**

Op dinsdag 2 oktober a.s. om 14.30 uur vindt een openbare hoorzitting plaats ter behandeling van ingekomen beroepschriften in het Gouvernement, Limburglaan 10 te Maastricht.

Praktijkdiploma informatica — PDi PraktijkDiploma INFORMATICA

rijkserkende **AMBI** 88 examens

Avondopleidingen voor carriere in de automatisering.
Collegeplaatsen Breda-Den Bosch-Tilburg-Eindhoven-Venlo-Heerlen.

Informatie aanvragen door deze coupon ongefrankeerd op te sturen naar ECS, antwoordnummer 142, 6400 AA Heerlen.

Naam: ......
Adres: ......
Woonplaats: ......
Tel.: ...... Leeft.: ......
Opl.: ......

European Computer School
Passage 4-6 6411 JT Heerlen
Postbus 2, 6400 AA Heerlen, tel. 045-719446 L.D.

Nu kopen is geld verdienen!

NIEUWE WINTERCOLLECTIE

Bij Dankers/Rovan - de grootste ledergigant van Nederland/België,
OOK ZONDAGS GEOPEND
in Baarle-Nassau.

Nieuwe wintercollectie: ¾ dames-heren leren jassen, lammycoats 499,–; suède lammycoats 299,–

20-50% KORTING

Rokken, broeken, jacks en motorkleding, keuze uit 3000 stuks en modellen. Ook gespecialiseerd in grote maten. Inruil van leder en bont mogelijk. Reiskosten worden vergoed. 131288

Helmond, Hurksestraat 21, tel. 04920-22923.

EXPOSITIE CATHERINE MAMET

De toonaangevende bouwer van vakantiewoningen en appartementen in geheel FRANKRIJK.

Maak kennis met ons progamma op
Zondag 30 September
van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur in het:
NOVOTEL
Sibemaweg 10 - 6227 AH Maastricht

Voor verdere inlichtingen kunt u contact opnemen met ons kantoor CATHERINE MAMET Benelux
Chemin des Deux-Maisons 79 - 1200 Brussel
Tel.: 09-32-27 62 05 50 - Fax: 09-32 27 72 04 44

HOGE BELONING

voor aanwijzingen die leiden tot het terugverkrijgen van een grote partij dames- en herenkleding, sportkleding, regenpakken en schoenen, welke in de avond/nacht van donderdag 20 op vrijdag 21 september jl. werden ontvreemd uit een warenhuis te Heerlen.

AK experts — allaart-koenraad

Inlichtingen: ALLAART-KOENRAAD EXPERTS te Amsterdam. Tel. 020-176556.
Na kantoortijd: 076-419961.

Vendhuis Dickhaut

TAXATIES • VENDUHUIS DICKHAUT • VEILINGEN
ROEREND GOED
BREDESTRAAT 23/23A - 6211 HA MAASTRICHT - TEL. 043-213096

VEILING

ANTIEK KUNST KUNSTNIJVERHEID EN DESIGN - VEILING

Veiling: maandag 1 okt. 1990 om 16 uur en 19 uur
Kijkdagen: zaterdag en zondag van 14 tot 19 uur

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.
En de makelaar weet van wanten en kranten.

DEMONSTRATIE TAPIJTKNOPEN

LAATSTE DAG

Een knoopster uit Nepal zal vandaag in onze zaak het knopen van een Nepal tapijt demonstreren door middel van een unieke knooptechniek die alleen in Nepal en Tibet wordt toegepast. Welkom dus!

HUB. DOLS & CO
Staat sinds 1905 Garant voor Kwaliteit!

SITTARD MARKT 31 TEL. 04490-12000